DE VERKIEZENDE LIEFDE GODS IN CHRISTUS,

DE WEEGSCHAAL DES HEILIGDOMS,

OF

DE ENIGE ONWANKELBARE GROND VAN DES ZONDAARS BEHOUDENIS.

Deel 3

DOOR

JOHANNA JACOBA VIVEEN – BETTEN

UTRECHT

Gedrukt bij J.A. van Hoften
Utrecht

Niet in de handel

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2014

JOHANNA JACOBA VIVEEN – BETTEN, UTRECHT

Genealogie van Johanna Jacoba Betten (Bette)

Geboorte Johanna Jacoba Betten, 16-09-1837

Soort akte:	Geboorte
Kind:	Johanna Jacoba Betten
datum:	16-09-1837
Plaats:	Utrecht
Akte:	18-09-1837
Aktepl:	Utrecht
Vader:	Jan Antonie Betten
Moeder:	Cornelia Maria van den Berg

Huwelijk Gerrit Viveen en Johanna Jacoba Betten, 05-07-1860

Soort akte:	Huwelijk
Bruidegom:	Gerrit Viveen
Bruid:	Johanna Jacoba Betten
Huwelijksdat:	05-07-1860
Huwelijkplaats	Utrecht
Aktedatum:	05-07-1860
Akteplaats:	Utrecht
Vaderbruidego	Johannes Viveen
Moederbruide	Hendrica Johanna Meijster
Vader bruid:	Jan Antonie Betten
Moeder bruid:	Cornelia Maria van den Berg

Overlijden Johanna Jacoba Betten, 09-10-1912

Overledene	Johanna Jacoba Betten
Overlijden	09-10-1912
Begraving	Harmelen Oude Begraafplaats
Aktedatum	10-10-1912
Akteplaats:	Harmelen
Partner:	Gerrit Viveen
Vader:	Jan Antonie Betten
Moeder:	Cornelia van den Berg

Overlijden Gerrit Viveen, 03-08-1920

Overledene	Gerrit Viveen
Overlijden	03-08-1920
Overlijden	Harmelen
Aktedatum	04-08-1920
Akteplaats:	Harmelen
Partner:	Johanna Jacoba Betten
Vader:	Johannes Viveen
Moeder:	Hendrica Johanna Meijster

De ouders van Johanna Jacoba Betten waren:
Jan Antonie Betten en Cornelia van den Berg.

Er staat in de Burgerlijke Stand te Utrecht 1 zus vermeld: Everdina Antonia Betten gehuwd met Willem Vliegenthart. Dit echtpaar kreeg 8 kinderen.

Uit het huwelijk van Gerrit Viveen en Johanna Jacoba Betten staan onderstaande kinderen in de Burgerlijke Stand te Utrecht.

Johanna Viveen, geboren 15-8-1862 te Utrecht. Gehuwd 25-08-1887 te Utrecht met **Hendrik Gideon Botermans**

Jan Anthonie Viveen, geboren te Utrecht 27-04-1869; gehuwd te Utrecht met **Joanna Catharina Wilhelmina Bronsveld,** 24-10-1895. Overleden te Woerden, 18-08-1928

J.J. Viveen – Bette is in bevindelijk Reformatorische kringen een onbekende vrouw. Toch is ze de auteur van 3 boekwerken, waarvan het 1ste een groot aantal pagina's heeft. Ze schrijft in deel 2, *dat de Heere haar had overgebracht uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. De* ***weg welke hiertoe geleid*** heeft is beschreven in het voorgaande deeltje.
Het tweede boek ***Het Wezen Gods, de grond van des zondaars vertrouwen***, telt 346 pagina's.
Haar derde boek, DE VERKIEZENDE LIEFDE GODS IN CHRITUS, DE WEEGSCHAAL DES HEILIGDOMS, OF, DE ENIGE ONWANKELBARE GROND VAN DES ZONDAARS BEHOUDENIS, telt 512 pagina's.

De inhoud van deel 2 en 3 is diep, bijzonder diep. Gelet op haar leeftijd, 42 jaar, kunnen we vaststellen, dat deze bevinding en de gave om die op deze manier te beschrijven, uiterst zeldzaam is in de Nederlandse literatuur.
J. J. Bette leefde te Utrecht. Ze was waarschijnlijk lid van de Nederlands Hervormde Kerk. Ze voelde zich daar als in een gevangenhuis. Nergens noemt ze personen of bijzondere omstandigheden. Maar uit de inhoud is af te leiden dat ze het de laatste jaren van haar lidmaatschap bijzonder moeilijk had. Ze noemt het *een gevangenis.*
'Het zwaarste in de beproeving was de tegenloop daarin, en dat ik blind was in de weg, meestal in doodsbenauwdheid voor de uitkomst. Het geloof echter zou niet zo zwaar beproefd, de ziel niet zo zwaar geoefend zijn, indien zij de uitkomst wist. Volkomen uit deze weg te spreken is mij in dit geval onmogelijk.'
Aan het eind van het 3e deel vertelt ze dat de gevangenis werd geopend en zij in vrijheid kwam. Ze verliet de gemeente waar ze bij behoord, omdat het oordeel van God zo zichtbaar op de gemeente lag. Haar beproevingen, haar worstelingen, maar ook haar versterking, de vele beloften die ze kreeg, vonden plaats in deze beproeving. Het nut van de beproeving was dat ze een diep gelovige kennis kreeg van God de Vader, als haar verzoend Vader in Christus.
Daarbij ook van het werk van de Vader in het zaligen van zondaren. Ze ontving ook telkens nieuwe openbaringen van Christus, als haar Zielsbruidegom, haar Koninklijke

Hogepriester en Leraar. Haar werkzaamheden met Hem en Zijn liefde tot haar zijn ontroerend om te lezen.
De Heilige Geest, uitgaande van Vader en Zoon in het Goddelijk Wezen als een inblijvende daad, is ook een Getuige van Beiden in de ziel. Gelovig en helder beschrijft ze Zijn werk in haar ziel, als de Verzegelaar van Gods beloften en dat Hij ook de ziel verzegelt met Zichzelf. De Geest is ook Zelf het Onderpand van de toekomende erve der heiligen in het licht. De Geest als de grote Kinderleider nam haar bij de hand en leidde haar door de diepste verdrukking in de diepste verborgenheden van het Koninkrijk Gods.

Haar werkzaamheden voor de Kerk des Heeren in Nederland, rustten op Gods beloften. Daartoe was één hoofdbelofte centraal: ***De bekering van Israël.*** Daar wacht het nieuwe leven van Christus' kerk op. "Er is geen andere grond va hoop voor Sion dan Israëls herstel", schrijft ze pagina 2, 3e deel.

DE zondaar het voorwerp van vrije genade
DE vrije genade het onderwerp van de zondaars lof

Want ziet aangaande die steen, welken ik gelegd heb voor het aangezicht van Jozua, op die een steen zullen zeven ogen wezen: ziet: Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag weg nemen. ZACHARIA 3: 9.

Een iegelijk, die op die Steen valt, zal verpletterd worden, en op wien hij valt, die zal hij vermorzelen. Lukas 20: 18.

En ik zag de Hemel geopend; en ziet, een wit paard, en die op hetzelve zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid. En Zijn ogen waren als een vlam vuurs, en op Zijn hoofd waren vele Koninklijke hoeden, en Hij had een Naam geschreven, die, niemand wist dan Hijzelf. En Hij was bekleed met een kleed, dát met bloed geverfd was; en Zijn Naam wordt genaamd het Woord Gods, enz.!!! En Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij deze Naam geschreven: Koning der Koningen, en Heere der Heeren. OPENBARING 19: 11-16.

17 Juli 1881.

Zef. 3: 20. Jozua 2: 9-18. 1 Kron. 12: 18. Psalm 101: 6.

Mocht het blijken in deze weg, dat de waarheid mij, zwak, hulpeloos schepsel, draagt, opdat U, o Vader, Zoon en Geest! alleen de eer zij. Jes. L53 en 54.
Die de Rotssteen veranderde in een watervloed, de keisteen in een waterfontein. De weg, langs welken Israël verlost werd, was door een groot wonder gebaand, scheen voor de natuur zeer gevaarlijk en was voor de Egyptenaren verborgen. Exodus XII: 1 2, 13, 2 1-23. Jozua VI: I-17. Hebr. XI.

Ik gevoel, - en het is de behoefte van mijn hart, daar het de eer mijns volzaligen Gods geldt - voor dit werkje een enkel woord te moeten voegen.
Mocht Hij, die een ontoegankelijk licht bewoont, mij, blinde, door Zijn Geest in de waarheid leiden, en door Jezus dierbaar bloed uit het geschrevene wegnemen alles, wat niet was naar de reinheid des Heiligdoms. Amen.

Mocht de Heere op Zijn tijd en tot Zijn eer deze gevangenis openen, en bij deze opening betonen tot lof en prijs van Zijn grote Naam, dat Hij in deze gevangenis een gevangene, welke Hij bij aanvang vrij maakte, tot volkomen vrijheid bracht door de liefde des Hemelsen Vaders en getrouwe Verbonds-Gods, door het dierbare bloed des dierbare Verlossers, en door de liefde, de inwoning en het werk van God de Heilige Geest.
De wegen en leidingen Gods met Zijn volk zijn soms zeer wonderlijk, maar veilig, heilig en zalig, wanneer zij strekken mogen tot verheerlijking van Zijn Driemaal heiligen Naam en tot hun zaligheid: opdat zij, al leidt de weg soms door de diepte, met al de heiligen mogen leren kennen de lengte, de hoogte, de breedte, de diepte der liefde Gods in. Christus, die de kennis te boven gaat. Door lijden geheiligd; want

indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Nochtans is het verreweg beter te lijden dan te zondigen.

Kerkelijk standpunt

Nadat het de Heere behaagd had, zo ik nederig hopen mag, mijn ziel in het Verbond over te brengen, en in de waarheid, zoals die tot zaligheid nodig is, te bevestigen en daarin te heiligen, begon de Heere meer mijn ogen te openen voor ***de breuk in onze kerk,***[1] in het bijzonder. Mijn ziel werd hierover met diepe smart vervuld, niet slechts om de oneer en de smaad de dierbare waarheid aangedaan; maar ook vervuld met diep medelijden voor zo vele onsterfelijke zielen. Lange tijd ging mijn ziel onder de last hiervan gebukt, zodat ik er geen uitweg mede wist.
Zo maar willekeurig de kerk verlaten, dit kon of durfde ik niet; ik had op die tijd daarin ook volstrekt geen licht. Deze zaak werd mij echter een dringende behoefte tot gedurig gebed, vrezende, blind in het gezicht van Gods oordelen, blind in het gezicht van de waren toestand der kerk, met de stroom mede afgevoerd te worden.
Hoe meer de Heere hierin met Zijn licht scheen, hoe meer ik tevens mijn diepe blindheid in dit opzicht zag en mijn gevoelloosheid hierover ontwaarde, zodat dit mij tot diepe smart en schuld werd, waarmede het de Heere behaagde mij tot Hem te doen komen, om vergeving, gebed om licht, en behoefte tot gebed voor Sions noden en volk, voor leraars en gemeente in het bijzonder.
Dan, hoe droevig werd mijn ziel hierin teleurgesteld, naardien ik met de eerste zaak nooit enigen toegang ontving, en geen ander licht of antwoord dan dit: Jes. LX. Laat er geen stilzwijgen bij zijn, totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde.

Dikwijls mocht ik de Heere smeken om de zin van, dit woord te verstaan. En ik werd dan steeds in deze waarheid geleid: ***Openb. XIX: 19, waardoor ik hopen mag dat de Heere mij te kennen gaf, dat er geen andere grond van hoop voor Sion was dan in Israëls herstel.***

Hoe donker ziet het er dan uit, en wat zal er dan moeten plaats vinden, als de Heere Zichzelf verheerlijken zal in de diepte van Sions en der kerk diepe val!
Van die tijd af behaagde het de Heere mij tot mijn grote ontzetting al dieper en dieper in Zijn oordelen in te leiden, waaronder mijn ziel dikwijls als van angst bezweek. (Ps. CXIX: 120), waaruit ik echter dikwijls tot de Heere mocht roepen om bewaring en bevrijding, welk gebed de Heere genadig verhoorde, en waarin, zoals van zelve op Gods tijd openbaar zal worden, de Heere in Zijn Goddelijke liefde op zeer wonderbare wijze voorzag. Openb. 10.
Ware het niet uit kracht dezer liefde Gods, uit kracht van de openbaring van een levenden Jezus en het alleen standhoudend werk van God de Heilige Geest, ik zou in deze niet staande blijven tot het einde toe. Openb. II: 2, 3, 25-29. Openb. XX: 6.
Want noch onze belijdenis, noch het uitgaan uit de kerk, noch de zuiverste kennis van de loochening der grondwaarheden zal, wanneer men niet in deze grond (nl. De liefde Gods) staat, en niet inwendig de wortel en het leven bezit, stand doen houden in de ure

[1] In het vervolg van haar boek schrijft Mevr. Viveen, dat zij lange tijd in de gevangenis heeft gezeten van de gemeente waarbij ze behoorde, die onder Gods oordeel lag. Maar tenslotte werd ze uit haar 'gevangenschap bevrijd'. De Heere gebruikte de uitwendige verdrukking tot verlossing van haar ziel in de kennis van een verzoend God en Vader, in haar dierbare Borg en Bloedbruidegom, door de Heilige Geest als Inwoner, Getuiger en Verzegelaar.

der beproeving, welke hoe langer hoe meer over de kerke Gods openbaar zal worden. Luc. III: 17. Matth. III: 12. De beproeving wijst aan wat wij missen. Openb. III: 10-13.
Alles wat niet vloeit uit de liefde Gods, uit dit licht, uit dit Leven, is dood, zonder grond en buiten God 1 Cor. XIII. en zal noch kan de hitte der beproeving doorstaan. Zie Luc. XVII: 20-29. Marc. XIII: 13. Wat mezelf betreft, mag ik geloven dat ik uit deze weg van beproeving (1 Petrus IV: 12), waarin de Heere mij geleid heeft, door Hem op Zijn tijd en tot Zijn eer, open en zal bevrijd worden. 1 Petrus I: 7); en dat deze liefde Gods, dit licht, dit leven, inwendig als de vrucht dezer beproeving, aan mijn arme ziel verheerlijkt, de grond is waarom de Heere, hoewel door inleiding in een bijzonder oordeel, onder welks banden ik nu reeds vele jaren gezucht heb, ***zelf mij uit de kerk, en hiermede uit het algemeen, zowel als uit dit bijzondere oordeel uitleidde.***
Gen. XVIII: 17-33. Gen. VII: 23a. Exod. XII: 22, 23. Ezech. IX: 14. Openb. III: 10. Openb. VII: 2, 3.
En ik hoorde een andere stem uit de hemel, zeggende: Gaat uit van haar, mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt, Openb. XVIII: 4, 5.

Nochtans betoonde Hij hierin, dat Zijn liefde vrij is, en dat het Hem niet verhinderd heeft in deze gevangenis aan een gevangene de rijkdommen en schatten, zoals die in Christus Jezus nodig zijn tot zaligheid, uit vrije liefde te schenken; dat Zijn barmhartigheden nog roemen tegen dit oordeel, zodat uit deze dood het leven, uit deze duisternis het licht uit deze banden ware bevrijding geboren is.
En hoewel de beproeving zwaar is geweest, de Heere heeft daarin de waarheid vervuld, dat alle dingen moeten medewerken ten goede, namelijk den- genen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Rom. VIII:28-39.
Hoe treurt en bloedt het hart bij het zien van de algehele afval en het diep verval der dierbare waarheid. 2 Petrus III. De fundamenten wankelen; en wat zal de rechtvaardige doen?
De jonkvrouw Israëls is gevallen, zij zal niet weder opstaan; zij is verlaten op haar land, er is niemand, die haar opricht. Zij haten in de poort dengene, die bestraft, en hebben een gruwel van dien, die oprecht spreekt. Amos V. Amos VI. Zij roepen het wel tot de Allerhoogste; maar niet een verhoogt Hem.
Het schepsel wordt verheerlijkt. Eigen werk, eigen wijsheid eigen licht, eigen kracht stelt men in de plaats van Christus eeuwig Middelaarwerk, en eigen wil. voor Gods eeuwige, vrije, verkiezende liefde voor verlorene zondaren.
Zij hebben de leugen liever dan de waarheid; daarom heeft God hun gegeven een kracht der dwaling, opdat zij de leugen zouden geloven. 2 Petrus III.
Duisternis bedekt de volken, en donkerheid de aarde. O, wij hebben des Heeren Woord verworpen, wat wijsheid zouden wij hebben? De waarheid struikelt op de straten, en wat recht is, kan er niet door.
Hoe zalig is de mens, wiens zonden vergeven zijn, die door de Heere uit kracht zijner eeuwige liefde gekend, gezochten gevonden is; die geroepen is, met een heilige roeping. 2 Petrus. I: 9. Zalig heilgeheim, de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard!
Niemand kent de Parel, dan die Hem ontvangt, en niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door den Heilige Geest.
En de Geest en de Bruid zeggen: kom! en die het hoort, zegge: kom! en die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet.
Die deze dingen getuigt, zegt: ja, Ik kom haastiglijk. Amen. Ja, kom Heere Jezus! De

genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Na uit dit oordeel door de Heere te zijn uitgeleid en vrijgemaakt, behaagde het de Heere mij, zo ik nederig hopen mag, in de volgende zaken te leiden:
1. De uitverkoren zondaar geroepen;
2. De geroepen zondaar gerechtvaardigd;
3. De gerechtvaardigde zondaar geheiligd;
4. En de geheiligde zondaar verheerlijkt.

Mocht hieruit blijken, hoe de Heere Zijn volk redt uit de verzoekingen, en langs welken weg Hij in hen verheerlijkt wordt; tot bevestiging der waarheid in deze weg van beproeving (1 Petrus IV: 12-16), *tot bevrijding van Zijn dierbaar gunstvolk, tot verheerlijking van Zijn Driemaal heiligen Naam, en als een getuigenis tegen de duisternis. Dit geve de Heere om Zijns Naams wil. Amen.*

Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen. Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven. Hab. II: 3.
Op dat de beproeving uws geloofs, enz. 2 Petrus I: 7. De Heere verspilt Zijn genade nooit, en laat deze niet onbeproefd, opdat Zijn werk (want dit is het werk Gods) daarin meer als een volkomen en Goddelijk werk gezien worde, in de openbaring van de Heere Jezus Christus; ook opdat de ziel in haar diepe blindheid en onwetendheid de geschonken genade niet zou misbruiken of niet recht gebruiken, maar alleen ter eer Gods, tot heil des naasten en in verloochening van zichzelf.
Alleen in des Heeren hand zijn ze veilig. Door Zijn eigene en lieve hand bestuurd, door het dierbare bloed des Lams gereinigd en door God de Heilige Geest recht gebruikt, strekken zij tot klaarder ontdekking van de weg, waarin men geleid is.

Deze waarheid, zo vreest men, zal zorgeloze mensen maken. Zou er echter wel ooit listiger en fijner weg naar de hel zijn uitgevonden, dan door deze waarheid te loochenen, of de arme zielen in schoner, meer verfijnden vorm voor te stellen, alsof ons enig recht op de zaligheid overbleef en wij wel kunnen zalig worden als wij willen? Zie Rom. IX. Zal niet zulk een leer onzen algehele val ten gevolge hebben, en vele misleide zielen in een eindeloos verderf doen verzinken? Matth. VII: 13-27. Men wil Christus heerlijkheid, de blijdschap der uitverkorenen, een hemel, maar Zijn vernedering, Zijn kruis, Zijn lijden, Zijn strijd, Zijn armoede, die wil men niet meer. Men heeft een ruimeren weg naar de hemel uitgevonden, ofschoon Jezus zegt: de weg is nauw en de poort is eng, en weinigen zijn er, die dezelve vinden. En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?
Zalig die Zijn stem kennen en gehoord hebben; want Zijns schapen kennen Zijn stem, en zij volgen Hem, en zullen niet verloren gaan in eeuwigheid, en niemand zal ze rukken uit Zijn hand. Zalig is hij, die leest, en zijn zij, die horen de woorden dezer profetie, en die bewaren hetgeen in dezelve geschreven is; want de tijd is nabij. Openb. II. Openb. III.
En Hij zeide tot mij: verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet: want de tijd is nabij. Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe, en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde, en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde.
Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel mijns Gods; hij zal niet meer daar uitgaan, en ik zal op hem schrijven de Naam mijns Gods, namelijk des

nieuwen Jeruzalems, dat uit de hemel van mijnen God afdaalt, en ook. mijnen nieuwen Naam. Openb. XXII: 4. Openb. XXI: 20. En aldaar zal geen nacht meer zijn, en zij zullen geen kaars noch licht der zon van node hebben: want de Heere God verlicht hen; en zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid. Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de Boom des Levens, en zij door de poorten mogen in de stad.
En alzo hebben de ellendigen onder de schapen, die op de Heere wachten, bekend, dat het des Heeren Woord was.

De Heere leidt Zijn volk door één weg, geeft hun enerlei hart, maar in bijzondere gevallen doet Hij dit op bijzondere wijze uitkomen. De waarheid behoudt altijd de overhand, en het geloof, tot hiertoe niet beschaamd, blijft stil, biddend, uitziend op de Heere wachten. Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is.
Het wachten van de Heere in het geven van de uitkomst is geen willekeur, maar heeft algenoegzame redenen. Er is Goddelijk geduld in het wachten op de uitkomst, maar er is mede Goddelijk geduld in het geven van de uitkomst. Waarom wachtte de Heere dikwijls zo lang, eer Hij Zijnen discipelen verlossing gaf?
Omdat het een Goddelijke verlossing was, welke de eer Gods, de verlossing der discipelen en een vrucht tot behoudenis van anderen in zich bevatte.
Hij, die de uitkomst weet, beangstigt zich niet over het lijden, maar maakt het dienstbaar voor hoger doel.
De Heere gaf Zijn discipelen gelegenheid tegeloven; de Heere oefende hen om gedurende Zijn afwezigheid Hem te verwachten.
Jacob gedroeg zich vorstelijk met de Engel, en hij overmocht.
In de hoogste nood verliest het geloof zijn vertrouwen op God niet. Waarom niet? Omdat het de verzekering met zich draagt, dat God alleen helpen kan, en omdat het weet, dat God helpen wil.
Het zaligmakend geloof kan, in welke wegen de Heere het ook oefene, nooit geheel vernietigd worden en in de beproeving niet bedrogen uitkomen, omdat het zijn grond in de levenden God zelf heeft, en uit Christus, als de, levende en levendmakende fontein, door God de Heilige Geest gedurige en nieuwe toevloeden ontvangt tot onderhouding, bewaring, heiliging en blijvende versterking in de beproeving. De ware geestelijke kracht bestaat in de wezenlijke kennis ónzer zwakheid, en deze zwakheid, blindheid, volslagen hulpeloosheid brengt het geloof zo nabij God, dat het geen andere kracht behoudt dan die, waarmede het God omvat houdt. Christus wordt aanschouwd door het geloof, niet slechts in Zijn lijden en dood; maar ook als de opstanding en het leven, Wien gegeven is alle macht in hemel en op aarde.
Zo ontdekt het licht de duisternis: want Jezus is het licht; zo ontdekt het leven de dood: want Jezus is het leven; zo ontdekt deze vrijheid iedere band, die gebonden houdt: want Jezus heeft de gevangenis gevangen genomen.
Zalig, zalig voorrecht om een gevangene van Jezus te zijn; want die door genade gevangen is, die is door genade vrij.
In deze weg dan wordt de blinde ziende, de gebondene vrij, de zwakke sterk, de dwaze wijs. En die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen, en de murmureerders zullen de lering verstaan. Jes. XXIX: 25.
Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen, en het zwakke Gods is sterker dan de mensen. 1 Cor. I: 25.

En na deze zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zoude waaien op de aarde, noch op de zee, noch

tegen enigen boom. En ik zag een anderen engel opkomen van de opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welken macht was gegeven de aarde en de zee te beschadigen, zeggende: *Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden.*
Hierdoor wordt Christus verstaan die de opgang uit de hoogte is, en Die alleen het zegel des levenden Gods heeft, om de Zijnen daarmede te verzegelen, en die het opperste gebied heeft over alle engelen. De dienstknechten zijn de uitverkorenen, de ware gelovigen Gods, die verzegeld zijn, opdat zij met de anderen niet verleid worden, maar door die verzegeling van anderen onderscheiden en dus niet zouden beschadigd worden.
Deze tekening is de werking en versterking van de Heilige Geest, waardoor zij, tot kinderen Gods gesteld zijnde, tegen alle verleiding verzekerd worden. Zie Openb. VII: 1-3. Rom. VIII: 15. 2 Cor. I: 21, 22. Eféze IV: 30. 2 Tim. II: 19. En wordt dit ook bij gelijkenis gesproken, omdat eertijds de slaven aan hun voorhoofden getekend waren met de namen van hun heren, en de soldaten aan hun handen, met de namen van hun oversten. (Kanttekening).
Daarna zeide de Heere tot Noach: Gaat gij en uw ganse huis in de Ark enz. Doch Noach alleen bleef over, en al wat met hem in de Ark was. Gen. VII.

> *O, mijn lieve Vader, laat in deze weg Uw woord bevestigd worden!*
> *De rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen. Ja, doe Uw woord en Uw beloften in deze weg heerlijk uitblinken: Het pad des rechtvaardigen is als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe.*
> *Och Heere! mochten in deze weg Uw vrijmacht, Uw werk, Uw wezen, Uw deugden, de heerlijkheid van Uw onveranderlijk Verbond, de kracht van Jezus lijden en dood, het licht, het leven, de heerlijkheid van Jezus leven en opstanding, de heerlijkheid en het licht der beloften heerlijk schijnen en doorbreken tot Uw eer, en tot bevrijding van de gevangenen der hoop.* Jes. XLIII: 1, 2. Jes. XLII: 16. Jes. XLV z, 3,. Joël II: 26, 27. Micha II: 13.

De Heere zal zekerlijk optrekken, God zal alle vijandelijke beletselen Zijns genadewerks uit de weg ruimen, en de baan klaar, en de weg open maken. Wanneer God Zijn volk verlost, vernielt Hij Zijn en Zijner kerke lichamelijke en geestelijke vijanden." (Kanttekening op Micha II: 13) Zie 2 Sam. V: 20.
Toen kwam David te Baal Perazim, en David sloeg ze aldaar en zeide: De Heere heeft mijn vijanden voor mijn aangezicht gescheurd, als een scheur der wateren: Daarom noemde hij de naam dierzelver plaats: Baal Perazim. "Dit betekent: De Heere is door mijn vijanden heen doorgebroken voor mijn aangezicht gelijk een waterbreuk, of inbreuk, doorbreking van wateren." (Kanttekening)
Maakt u op en dors, o dochter Sions, want Ik zal uw hoorn ijzer maken en uw klauwen koper enz. Micha, IV: 9-13.
Wij hebben ook in de weg Uwer gerichten U, o Heere! verwacht. Tot Uw naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel.

Iedere band, welke de Heere in deze weg slaakt, zal duidelijk genoeg blijken een werk Gods te zijn, waardoor
1) de gevangenen bevrijd worden; iedere bevrijding welke de Heere hierdoor schenkt, zal

2) de gevangenis openen,
3) de vrijheid in de gevangenis vermeerderen,
4) het licht der beloften heerlijker doen te voorschijn komen en
5) de kracht der beloften openbaren.
Waardoor dan:

1) de kromme wegen recht,
2) de koperen deuren verbroken,
3) de ijzeren grendelen aan stukken gestoten, de
4) schatten die in de duisternissen zijn en
5) de verborgene rijkdommen geopenbaard worden opdat nietige zondaren zullen weten dat de Heere hun God is, die hen bij hun naam roept: de God Israëls.

1. De gevangene vrij.
Mocht God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest de waarheid hiervan in deze weg verheerlijken tot roem, lof, eer en prijs Zijns driemaal- heiligen Naams, tot bevrijding van de gebondenen der hoop, tot beschaming van het rijk der duisternis, en tot uitbreiding van Zijn rijk. Hoor genadig, o mijn lieve Vader! deze smeking van een eenzaam, arm en gans hulpeloos kind. Immers zal een wees bij u ontfermd worden? Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het U in handen geve.

Alzo zegt de Heere: In de tijd des welbehagens heb Ik u verhoord, en ten dage des heils heb Ik u geholpen, en Ik zal u bewaren, en Ik zal u geven tot een Verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven; om te zeggen tot de gebondenen; Gaat uit; tot hen die in duisternis zijn: Komt te voorschijn. Zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen. Zij zullen niet hongeren, noch dorsten, en de hitte en de zon zal ze niet steken; want hun Ontfermer zal ze leiden en Hij zal ze aan de sprinkaders der wateren zachtkens leiden.
Zou ook een machtige de vang ontnomen worden? of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen? Doch, alzo zegt de Heere: Ja, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen: want met Uw twisters zal Ik twisten, en Uw kinderen zal Ik verlossen. En Ik zal Uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoeten wijn, en alle vlees zal gewaar worden, dat Ik de Heere uw Heiland ben en uw Verlosser, de Machtige Jacobs. Jes. XLIX.
De zin is: dat Christus ons uit het geweld van duivel en hel verlost heeft, Gode Zijnen Hemelsen Vader voor ons betalende; Hij is sterker dan al onze vijanden. (Kanttekening) Zie Ps. XXXV. Ps. CXXIII. Ps. CXXIV.

23 Juli 1881.
DE GEVANGENIS GEOPEND.

Dit was de eerste opening, welke het de Heere behaagde in deze gevangenis te geven. Welk een genadige ondervinding van des Heeren trouw en liefde te midden der beproeving? De Heere maakt deze gevangenis tot een paleis, en mijn banden tot koorden Zijner eeuwige liefde, waarmede Hij mij tot Hem trekt. Deze gevangenis heeft geen andere uitgang dan tot de hemel; dan tot de troon der genade; is van buiten geheel afgesloten; want gelijk de bergen zijn rondom Jeruzalem, zo is de Heere

rondom Zijn volk van nu aan tot in der eeuwigheid.
Want de scepter der goddeloosheid zal niet rusten, opdat de rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken tot onrecht. Ps. CXXV. Hoe kenbaar maakt de Heere zich aan de arme zondaar in de nood (Jes. XLIV: 6-8. 2 Sam. II: 2.); hoe, diep neerbuigend in Zijn gemeenschap en tegenwoordigheid! Jes. LXIII: 9. Deut. VII: 7, 8, 9. Hij toont mij de dood en de duisternis buiten mij, en verandert die voor mijn arme ziel in leven en licht. Jes. LIV. Jes. XIV: 2, 3. Mijn arme ziel, als ingesloten door Vader, Zoon en Geest, vindt rust en stilheid en eeuwige sterkte in de God haars heils. Iedere wond, die geslagen werd, is door de Heere geheeld, en de wond die opnieuw geslagen wordt, verandert de Heere in genezende zielenbalsem. Ik ben de Heere uw Heelmeester. Jes. LI. Petrus I: 6, 7. 1 Petrus IV: 12-19. Zo draagt de Heere beide het kruis en het hart boven de wateren der verdrukkingen (Jes. XLIII: I, 2), maakt het bitter zoet, en brengt mij in de liefelijkste en nauwste vereniging met mijn Hemelse Vader (Jes. XL), in het licht van mijn lijdende Verlosser, onder de levende en krachtige openbaringen van Jezus leven en opstanding, onder de veilige tucht van God de Heilige Geest (Jes. XLVIII: 10) en onder Diens lieflijke onderwijzingen.
O mijn ziel! dat ge gewilligheid moogt ontvangen in deze gezegende lijdensschool en dat het Uw Hemelse Vader als de Vervuller en de Belover tevens moge behagen, Zijn volheerlijke beloften aan U te vervullen. Het is dáár, waar het de Heere behaagde u te leiden in het leven, de kracht en de heerlijkheid dezer waarheid. Jes. XLV: 2, 3.
Daar toont de Heere mij de dood, de dikke duisternis, waaronder alles besloten ligt, en waaronder Hij alles besluiten zal. Jes. VIII: 10, 11-19.
Bind de getuigenis toe; verzegel de wet onder mijn leerlingen. Daarom zal ik de Heere verbeiden, die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jacob. En ik zal Hem verwachten. Stilzitten zal hun sterkte zijn. Jes. XXX: 7-33. Jes. XLV: 24, 25.
Hier werd mijn ziel geleid binnen Gods huis, waar al de stromen van Gods eeuwige liefde voor mijn hulpeloze, blinde ziel geopend werden.

Hier toonde de Heere mij, zo ik hopen mocht, deze drie zaken
I. De beproeving;
2. mijn ziel het voorwerp in de beproeving;
3. De volheid en gepastheid van de rijkdommen van Gods liefde en genade en de volheid der beloften die alle in Christus Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.
Zo ligt er een deel der beproeving achter en God voor (Rom. VIII: 31), de dood uitgeworpen, het leven geopenbaard. Bij deze dingen leeft men, en in alle deze is het leven van mijn geest. Zo ontvangt de ziel uit deze dood leven, uit deze duisternis licht, uit deze zwakheid kracht, in deze diepe vernedering verhoging en inwendige heiliging. Hebr. II: 9-11, 18. Jac. V: 11. Welk een eer is het dan om in Jezus, in Zijn dood en lijden en in Zijn diepe vernedering gelijkvormig gemaakt te worden! 1 Petrus II: 19-25. 1 Petrus III: 12-18.
Hoe groot is het wonder voor de ziel, ziende Jezus bitter lijden en dood ook om haar zonden (Jes. LIII: 5), dat zij, die naar recht de eeuwigen dood verdiend had, het eeuwige leven ontvangen heeft door deze dood; en nu niet alleen het ontvangt, maar door dat leven, dat Jezus zelf is, het geniet. Rom. V: 10, is. Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen waarachtigen God en Jezus Christus, die Hij gezonden heeft.
Het is onbegrijpelijk voor rede en verstand (maar niet voor de heerlijkheid der genade), dat de Heere te midden van de dood die alles omgeeft, één ziel spijs en drenkt. Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die heeft waarlijk deel aan Mij. Hier behaagde het God de Heilige Geest voor mijn arme ziel te ontdekken de vrijmakende

liefde van mijn Hemelse Vader, het vrijmakende bloed van het dierbare Lam, en de vrijmakende liefde van God de Heilige Geest. Rom. V: 3-5. Welk een genade om te midden der banden vrij te zijn, te midden van zulk een dood te leven, te midden van zo veel en van zo grote duisternis, de duisternis te zien, en zelve in het licht van Gods vriendelijk aangezicht, in de zalige ondervinding Zijner tegenwoordigheid te verkeren. Al deze genadeweldaden aan het arme hart ontdekt, geschonken, toegepast en door God de Heilige Geest in beoefening gebracht, strekken slechts tot lof, eer, prijs en heerlijkheid Gode en het Lam. Ps. LXXVI: 11. Het zijn slechts liefdekoorden, waarmede mijn Hemelse Vader mij tot Zich trekt, in welke weg Hij Zijn beloften zal vervullen, en betonen zal te zijn de Ik zal zijn, die Ik zijn zal.

O, daar is te midden van het lijden, kracht, licht, leven en heerlijkheid in Jezus lijden en dood, wanneer het aan de arme ledige ziel wordt opgeklaard en toegepast, uit kracht van Jezus leven en opstanding. Dit is zo nauw verenigd, dat het een zonder het ander niet kan gemist worden. Hoe zal ik het geschikte voorwerp zijn voor de toepassing van dit leven, zonder er door God de Heilige Geest gepast voor gemaakt te worden? Hoe zal ik de vrucht genieten van de Boom des Levens, zonder één plant met Hem te worden in de gelijkmaking Zijns doods? 2 Cor. IV: 9-12. Hoe zal ik een gepast voorwerp zijn voor de beloften en de vruchten van het Verbond van mijn lieve Vader in Christus, zonder in de weg te gaan, waarin ik derzelver kracht en heerlijkheid, niet slechts beschouwen maar dadelijk genieten kan? Wat zou mij de beschouwing der waarheid baten, zonder haar dadelijke kracht, zonder haar dadelijke toepassing, zonder haar dadelijk bezit, zonder haar dadelijk genot?

De Heere beware mij voor de schijn, waar ik het wezen zou missen in ieder deel mijner zaligheid. Genade, genade en liefde zal alles doen, en heeft alles gedaan voor arme zondaren. Welk een grote weldaad vrij te zijn in de banden, licht te zien in de duisternis, leven in de dood, kracht te ontvangen in zwakheid. Hebr. XI.

Naarmate de onrust van buiten is, naar die mate is de rust van binnen; naarmate de kracht der zwakheid is, naar die mate is de rust en stilheid en sterkte in God, door God en tot God. Dit is het, waarnaar mijn arme ziel hongert en dorst in dadelijke gemeenschap met Christus. Col. III: 1-3.

Is dit niet een antwoord op mijn gebed in de vervulling dezer behoefte? Hoe gewillig gevoelt de ziel zich om zich over te geven (Jes. LXII: 3) in deze diepe vernedering, daar de Heere mij tevens toonde, welk een opening Hij maakte in deze mijn gevangenis, naar Zijn woord en belofte: Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken.

O, hoe groot een goed heeft de Heere weggelegd voor degenen, die Hem vrezen; hoe groot voor de arme zondaar, wanneer de grote Grondlegger van het fundament zelf het gebouw inwendig versiert. Jes. LXII: 4, 5, -6, Welk een licht in deze duisternis; welk een leven in deze dood; welk een licht, hoe meer zich het oordeel zal ontwikkelen! Openb. XIV: 7.

Dit alles geschiedt om mij naar binnen te nemen, meer van de liefde mijns Gods te doen smaken, meer van Zijn heerlijkheid te doen zien, en in nauwe gemeenschap en zalige vrijheid met de Driemaal Heilige te doen wandelen. O, welk een onuitsprekelijke genade om, waar bijna alles onder het oordeel gebonden ligt, te midden der mij omringende en naderende oordelen, vrij te zijn in, met en door de Heere, uit kracht Zijner eeuwige liefde, uit kracht van het Verbond (Jes. LIV), uit kracht van het dierbare bloed van het Verbond, uit kracht van Jezus leven en opstanding (Rom. V: 10, I1), en al de beloften die in Hem Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid. Welk een onuitsprekelijk voorrecht te mogen ervaren dat mijn

gevangenis slot noch grendel heeft waarin mijn Liefste in- en uitgaat, waarin Hij steeds meer van zichzelf openbaart in de openbaring der volheid Zijner liefde, trouw en macht, in de lengte, hoogte, breedte en diepte dezer liefde, die de kennis te boven gaat. De beekjes dezer rivier zullen verblijden de stad Gods, de woningen des Allerhoogsten. Ps. XLVI.

Zo leert God de Heilige Geest enigszins het nut der beproeving.
1. Als daar is: Geestelijke ontbloting, ontdekking, ontlediging door God de Heilige Geest;
2. De aanvechtingen, bestrijdingen van de vijand en het ongeloof van binnen;
3. De kracht der vijanden van buiten. Alle deze dienen slechts om het vat rein te maken en rein te houden, om in veiligheid dicht bij de Heere te blijven en om de ziel naar binnen te leiden, waar het licht is, waar het licht geschonken wordt in de binnenkameren des Konings.
En waar alles in de duisternis wandelt, naar buiten uitgaat, waar alles duister is, zijn deze alle dan als zo vele instrumenten dienstig in de hand des Heeren om de ziel bereid en bekwaam te maken tot een vat Hem ter eer. 2 Tim. II: 1 9, 21. Daarmee wordt niet te kennen gegeven, dat iemand door Zijn eigene kracht zich zoude kunnen reinigen; want dat moet geschieden door de genade van de Heilige Geest, die als een water ons reinigt (Ezechiël XXXVI: 25.) 1 Cor. VI, dat wij niet moeten zien op anderen die afvallen, maar dat elk een zich zo moet dragen in reinheid, dat hij hierdoor van Zijn verkiezing mag verzekerd zijn, en zal daar mede betonen, dat hij waarlijk zulk een vat is, dat is, uitverkoren (zie Joh. XV: 8), gereinigd van de vuiligheid der zonden, en ten dienste des Heeren toegeëigend, tot eerlijke en treffelijke diensten van de Heere des huizes kan gebruikt worden, d. i. tot een heilige en Godzalige wandel, en tot oefening van allerlei goede werken, door de genade Gods. het Cor. IV: 7. Eféze II: 10. 1 Tim. VI: 11 (Kanttekening).
Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen. Eféze II: 10.
De Apostel schrijft hier niet van de eerste schepping, maar van de vernieuwing en wedergeboorte, die in Gods Woord een tweede schepping wordt genaamd. Zie 2 Cor. V: 17. Eféze: 4 en IV: 24.
Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde, om ons hierin den beelde Zijns Zoons:gelijkvormig te maken. Joh. VII: 6. Rom. VIII: 29. Job. XV: t6, 19. Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt. Joh. XV: 8.
En dat gij zoudt vernieuwd worden in de geest uws gemoeds, en de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
"Indien dan de geest, het inwendig deel van de ziel moet vernieuwd en wedergeboren worden, om God te kennen en te dienen, zo zijn dan ook de wil en alle andere genegenheden van nature niet beter, tenzij ze door dezelve kracht vernieuwd worden. Rom. VI: 4. Col. III: to. 1 Petrus IV: 2.
Alzo noemt de Apostel, de wedergeboorte of vernieuwing des mensen, bestaande in de verlichting des verstands, verandering van de wil, tot heiligheid en rechtvaardigheid, in welke het beeld Gods bestaat; waarvan het laatste hier wordt uitgedrukt en het eerste hierna (Col. III: 10) door de Apostel zal uitgedrukt worden. De Apostel vergelijkt hier deze vernieuwing des mensen bij een nieuw kleed, gelijk vs. 22 de verdorvenheid bij een oud kleed, hetwelk hij zegt dat de gelovigen moeten afleggen, en het nieuwe aandoen; omdat zij nu door de Geest Gods wedergeboren zijnde, in beide meer en meer moeten voortgaan en toenemen door het gebruik der

middelen, welke God daartoe verordineerd heeft; namelijk met kloekmoedigheid tegen de zonden door de Geest Gods strijden (Rom. VIII: 13), en de gaven Gods verwekken (2 Tim. 1 6, 7), Gods Woord naarstig onderzoeken en bepeinzen (Ps. I: 2. 2 Tim. III: 16, 17), vurige gebeden tot God uitstorten (Eféze VI: 18) enz. Ziet ook Joh. XV: 2. 1 Cor. IX: 25, 26. (Kanttekening)
Het is niet genoeg dat men weet, ja gevoelt wat men mist, dat men weet, een schuldig onrein zondaar te zijn, maar het hart behoeft vervulling, opdat het niet beruste in de schijn, noch in de naam, maar dat het bezitte het wezen, het leven, de kracht, ook de inwendige vernieuwing; het voortgaan op de weg.
Het volbrachte werk van Christus is in de heiligmaking in de ziel opgeluisterd uit kracht van het Verbond der genade uit kracht van Jezus lijden en dood, van Jezus leven en opstanding. Het geloof ontvangt alzo sterkte, ook in de voortgang op de weg, in haar heiliging, sterkte uit hetgeen de Heere gedaan heeft, niet slechts als de Belover, maar ook als de Vervuiler van Zijn Woord. En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie, doch de meeste van deze is de liefde. Er is in de liefde gene vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten, want de vrees heeft pijn, en die vreest is niet volmaakt in de liefde. 1 Joh. IV:

> *O mijn lieve Vader! mocht deze liefde de banier over mij zijn, en mij, zwak en hulpeloos schepsel, daardoor kracht geven in iedere zwakheid, licht in iedere duisternis, vrijheid en bevrijding in iedere poging, die door de hel aangewend wordt om deze weg te sluiten, kracht en genade, om door deze Uw Goddelijke liefde bevrijd, de vijand te wederstaan, te binden al wat gebonden houdt, en door de kracht dezer liefde bewaard te worden voor zinken. O, mocht ik in iedere benauwdheid uit kracht dezer liefde, door deze liefde uitgebreid, op U vertrouwen, aan U vasthouden op hoop tegen hope, omdat Gij, o Heere! niet beschaamd maakt, die U verwachten.*

Hierbij deden zich enige vragen bij mij op.
1. Hoe wordt Christus gevonden?
2. Wanneer wordt Christus gevonden?
3. Waarin wordt Christus gevonden?
4. En hoe wordt Hij in al deze ontdekkingen dierbaar en noodzakelijk voor de ziel?

Christus wordt gevonden, meest in een weg van lijden. De ziel ziet dan bij Geesteslicht, dat zij gaat de voetstappen der schapen. Hoogl. I: 7. Joh. IV: 17. En aldaar zal een verhevene baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die deze weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen. Jes. XXXV: 8.
Daarin wordt Christus gevonden, zijnde aan de ziel zeer dierbaar in Zijn lijden en dood. Mijn liefste is blank en rood; Hij draagt de banier boven tienduizend. Hooglied V. Hij is van de ziel zeer dierbaar in dit lijden, in Zijn heiligende en reinigende kracht (Hebr. II: II--18), noodzakelijk in Zijn leven en opstanding. Hebr. VII, VIII en IX. Hebr. IV: 14-16. Hebr. I: 13.
Zo wordt Christus gevonden in de diepte onzer ellende, en daarin wordt Hij gekroond (Jes. XLII: 5-7), om te openen de ogen der blinden, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis die in duisternis zitten. Jes. LXI: Jes. XLIX: 9, 10.

Door wien wordt Christus gevonden?

Door de blinden. Welk een treffende overeenkomst! Jezus .zeide tot hen: Indien gij blind waart, zo zoudt gij gene zonden hebben; enz. Joh. IX: 41. Hoort naar mij, die de gerechtigheid najaagt, gij die de Heere zoekt; aanschouwt de Rotssteen, waaruit gijlieden gehouwen zijt, en de holligheid des bornputs, waaruit gij gegraven zijt. Jes LI.

Hoe wordt Christus heerlijk in al deze ontdekkingen voor de ziel?
Door nieuwe openbaringen aan de arme zondaar, van Zijn Persoon, Zijn werk, Zijn bloed en Zijn gerechtigheid; door de liefde en het werk des Vaders; en de liefde en inwoning van God de Heilige Geest. Dit dan is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft. Joh. VI: 26. Dit werk des Vaders en van de Heilige Geest is van grote omvang en van groot en eeuwig belang. Ik ben de ware wijnstok, zegt Jezus, en Mijn Vader is de landman. Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage. Joh. XV: 1, 2. Joh. XIII: I0. Job. XV: 3. Ik ben de wijnstok en gij de ranken; die in Mij blijft en Ik in Hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.
Welk een heil en voordeel dan is er voor de ziel in gelegen om beide onder de ontdekkende bearbeiding van God de Vader, onder de ontdekkende tucht van God de Heilige Geest te zijn, om door de beproeving die schijnen zou dodend te wezen, geheiligd en levendgemaakt te worden door de openbaring van dat leven, dat Jezus Zelf is, om in die weg tot dat leven gebracht te worden; om de waarheid gelovig te leren omhelzen*: zonder Mij kunt gij niets doen.*

Wat omhelst de ziel nu?
Niet de schijn, maar het wezen der zaak. In de eerste plaats ziet zij (want zij is blind in zich zelve!) door woord en Geest, dat Jezus de weg, maar ook haar weg is, waarop zij gaat. Zo vindt zij Hem als de weg; zij ziet door de beproeving, waardoor zij geleid wordt, de dood (2 Cor. IV: 8-12), welke haar Jezus doet vinden als het leven; zo vindt zij Hem als haar leven. Zij ondervindt door de kracht der genade, dat daar, waar zij de waarheid; zonder Mij kunt gij niets doen, gelovig leert omhelzen, zij Jezus als de waarheid vind t, en al Zijn kracht in haar zwakheid volbracht wordt. Dit is een onuitsprekelijke genade voor de blinde, voor de dode, voor de beproefde en zwakke ziel, die zonder deze Goddelijke kracht gewisselijk in- en uitwendig tegenover de macht van het rijk der duisternis bezwijken zou. Spr. VIII: 34, 35:
Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen en het zwakke Gods is sterker dan de mensen. 1 Cor. I: 25. Wanneer het nu God de Heilige Geest behaagt der blinden ogen te openen, om in de duisternis deze Parel van grote waarde te ontdekken en wanneer de ziel Hem vindt, verkoopt zij alles wat zij heeft. Matth. XIII: 45, 46. Filipp. III: 7-14. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijnen Heer; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.
Wanneer God de Heilige Geest het geloof op Zijn rechte plaats brengt, namelijk nabij God in Christus, ontvangt het in de grootste duisternis licht, in de dood der beproeving leven, uit zwakheid kracht, en overwint in de strijd tegen de macht en het rijk der duisternis uit- en inwendig. De heerlijke glans van deze Parel blinkt boven alles uit, en overwint iedere duisternis.
Bij U (zegt dan de beproefde ziel) is de fontein des levens, en in Uw licht zie ik het licht. Naarmate nu dit licht, dit leven, deze kracht, deze Koning de overhand behoudt, naar die mate verliest het rijk der duisternis zijn invloed.
In deze weg, die Jezus zelf is, komt God de Vader zich nu in de beproeving voor de

beproefden heerlijk maken, niet slechts in Zijn vrijmacht, Zijn liefde, Zijn werk en Zijn wezen, maar ook in de volmaaktheid Zijner deugden, in de toebrenging niet slechts van de Hoofdsteen, maar in de vervulling Zijner beloften, als de Ik zal zijn die Ik zijn zal, de God Ja en Amen, Die wat Hij gesproken heeft, reeds vervuld heeft. Wat Hij zegt, is gedaan, zo in het algemeen, als in het bijzonder voor de ziel; niet slechts door Hem als de Belover, maar ook als de Vervuller van Zijn woord als Hij zegt: Ik zal de blinden leiden, enz., Ik zal voor Uw aangezicht gaan, enz.; Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen. Niemand is er gelijk God, o Jeschurun! die op de hemel vaart tot Uw hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen; en Hij verdrijve de vijand voor uw aangezicht, en zegge: verdelg. Israël dan zal zeker alleen wonen, en Jakobs oog zal zijn op een land van koren en most; ja, zijn hemel zal van dauw druipen. Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk? Gij zijt een volk, verlost door de Heere, het schild uwer hulp, en die een zwaard is uwer hoogheid; daarom zullen zich Uw vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen. Deut. XXXIII: 26-29. Zie hiervan een heerlijke verklaring Ps. XVIII: 7-20.

Het behaagde de Heere mij nu verder in deze zaken te leiden: in Zijn licht zien wij het licht. Alzo zegt de Heere: in de tijd des welbehagens heb Ik u verhoord, en ten dage des heils heb Ik u geholpen; en Ik zal u bewaren, en Ik zal u geven tot een Verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven, om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit! tot hen, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn; zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen. Jes. Mal. X: 8, 9.

1. Gods vrijmacht verheerlijkt in Zijn volk;
2. Gods liefde verheerlijkt in Zijn volk;
3. Gods werk verheerlijkt in Zijn volk;
4. Gods wezen verheerlijkt in Zijn volk;
5. Gods deugden verheerlijkt in Zijn volk, door de kracht der waarheid, door Hem, die de weg, de waarheid en het leven is, opdat Hij als zodanig heerlijk worde in deze weg als de Doorbreker voor Zijn volk, als de Doorbreker met Zijn volk, als de Doorbreker door Zijn volk. Micha II: 13.

Zo heiligt God de Heilige Geest de ziel te midden der beproeving (2 Cor. IV: 10-12), om haar roeping en verkiezing vast te maken, en uit kracht hiervan plaats te maken voor het leven Gods, door overtuiging van zonde (Joh. XVI: 8-11), door het licht Gods door toepassing van de;vet. Ik ben het licht der wereld enz. Joh. VIII: 12. Door de wet is de kennis der zonde, en wordt Christus noodzakelijk voor de in zich zelf verloren zondaar. 1 Joh. V: 22. Joh. VI: 29. Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem die Hij gezonden heeft. Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus. Rom. V: 1-5. Jes. XXXII: 27. Joh. XVI: 33. Eféze III: 13. Joh. X: 19. XIV: 6. Eféze II: 18. III: 12. Hebr. X: 19. 1 Cor. XV: FIebr. III: 6. Jac. I: 3.

Door dit werk Gods, voor het Wezen Gods: Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, de beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen. Rom. VIII: 29. En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente Hij, die het begin is, de eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de eerste zou zijn. Col. I: 18. Cor. XV: 20.

Openb. I: 5. En van Jezus Christus, die de getrouwe getuige is, de eerstgeborene uit de doden, en de overste der koningen der aarde; Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van

onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed. Zie ook Jes. LV: 4. Openb. III: 14.
Zo wordt de ziel door het wezen Gods vatbaar gemaakt voor de deugden Gods, (waarvan zij zich bij Geesteslicht zo ontbloot ziet), waarvan de liefde Gods, in alle deze, als de heerlijkste en volmaaktste voor de in zich zelf gans verloren zondaar uitblinkt door de openbaring van Zijn lieve Zoon in het hart des arme zondaars. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijnen Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. Joh. IV: 10.
O mijn lieve Vader! mocht Gij deze Uw liefde in veler, ook in dit arme hart uitbreiden door Uw Woord en Geest, opdat ik met al de heiligen moge kennen de lengte en breedte en hoogte en diepte der liefde Gods, die de kennis te boven gaat.

Zo maakt God de Vader als de Fontein en Bron des levens, voor al degenen die Hij van eeuwigheid daartoe verkoos, door Zijn eeuwige vrijmacht en naar Zijn eeuwig onveranderlijk besluit, plaats in het hart van de arme zondaar voor dit leven Gods (Eféze II: r), door de liefde Gods (Jer. XXXI: 3); door deze liefde Gods voor het licht Gods (2 Sam. XX: 4); door dit licht Gods voor het werk Gods (Joh. VI: 29); door dit werk Gods voor het wezen Gods (Rom. VIII: 3o); door het wezen Gods voor de deugden Gods (Jes. LIV); door de deugden Gods voor de liefde Gods. Rom. VIII: 38, 39. Hier moet de ziel in diepe aanbidding wegzinken en zwijgen.
O wondere, aanbiddelijke liefde Gods, wie is in staat Uw hoogte en diepte en lengte en breedte te peilen? Welke nietige worm is in staat iets van u te vatten?
Ach, waarom moet dit arme hart steeds klagen over het gemis van deze onuitsprekelijke liefde, daar deze Uw liefde alleen in staat is dit ledige hart te vervullen? O dierbare Geest! Neem een kool van dit altaar Christus, opdat mijn bezwijkende ziel vervuld en levendig gemaakt worde met deze liefde. Deze liefde alleen is sterk als de dood, hard als het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des Heeren; vele wateren zouden deze liefde niet uitblussen.

Hoe vurig begeert de ziel meer te kennen en te bezitten van deze liefde! Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijnen dood gelijkvormig wordende. Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden. Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben, maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik ook van Jezus Christus gegrepen ben. Filipp. III: 10-14.
Welk een diepe zin, welk een krachtige betekenis ligt er in de woorden van de Apostel! Hier zegt de Apostel: één ding doe ik als het voornaamste, waarin ik mij met alle vlijt oefene (Ps. XXVII: 4. Luc. X: 42): Ik vergeet hetgeen achter is. Ik ben niet tevreden met hetgeen van mij goeds zoude mogen gedaan zijn voor dezen, dat voorbij is. Een gelijkenis genomen van degenen die in een loopbaan alreeds verre gelopen zijn, en de afgelopen plaats achter zich laten. Zier Cor. IX: 24. "Gelijk de lopers hoofd, hals, armen en lichaam voorwaarts uitstrekken om te sterker te lopen, alzo strek ik mij uit"; bij welke gelijkenis hij verklaart Zijn grote vlijt, die hij met alle macht aanwendt om te geraken tot hetgeen vóór is, dat nog af gelopen moet worden om tot het einde te komen, of tot de beloften des Evangeliums, die ons zijn voorgesteld, om die te bekomen en te grijpen. 1 Cor. IX: 24. 2 Tim. IV: 7.
"Het is het perk aan het einde der loopbaan gesteld, naar hetwelk de lopers met strijd lopen, om dat eerst te grijpen en alzo de prijs te gewinnen; waardoor verstaan wordt een kroon, of andere verering, die gegeven werd dengene, die in de loopbaan gewonnen had. Daardoor verstaat de Apostel de eeuwige zaligheid, die hij noemt een kroon der gerechtigheid (2 Tim. IV: 8), die gegeven zal worden dengenen, die God

krachtig heeft geroepen tot de gemeenschap der zaligheid, en die deze roeping gehoorzaam zijn, en volgens die tot de einde deze loopbaan standvastig uitlopen." (Kanttekening)

Door lijden geheiligd wordt de ziel bevestigd in ieder deel haar zaligheid. Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God en medeërfgenamen van Christus, zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden. Rom. VIII: 17. Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven. Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersee. 2 Tim. II: 11. Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen. 1 Petrus IV: 13. Ps. XLIV: 23. Matth. V: 11. Rom. VIII: 35. 1 Cor. IV: 9. 1 Cor. XV: 49.

In die weg dan wordt de ziel geheiligd, en in dit licht wordt zij geleid tot de deugden en volmaaktheden van haar God. Hoe meer deze voor het oog des geloofs worden opgeluisterd. hoe meer zij de kracht er van ondervindt uit kracht van Jezus lijden en dood nu niet slechts, maar ook door de toepassing en plaatsbereiding daarvoor in haar ledige ziel door God de Heilige Geest uit kracht van Jezus leven en opstanding, hoe dieper zij zich leert verfoeien in stof en as voor Hem, die te rein van ogen is om het kwade te aanschouwen.

Maar tevens vervullen dit licht en de ontdekkingen van God de Heilige Geest, in het licht van Jezus lijden en dood, door de kracht en mededeling van Jezus leven en opstanding het hart met Goddelijke droefheid, met ware nederigheid en ootmoedigheid; men leert iets verstaan wat het zegt inwendig, ootmoedig in algehele en diepe afhankelijkheid met de Heere te wandelen, te verkeren, als een man met zijnen vriend. Ps. CI: 6. En ik zal hen sterken in de Heere, en in Zijnen Naam zullen zij wandelen, spreekt de Heere. Zach. X: 12. Want alle volken zullen wandelen elk in de naam zijns Gods, maar wij zullen wandelen elk in de naam des Heeren onzes Gods eeuwiglijk en altoos. Micha IV: 5.

Zo wordt de ziel veilig geleid op de weg, die Jezus is, door deze heiliging tot dit leven, en wat er ook al dodend schijnt voor dit leven, het komt steeds met meer klaarheid te voorschijn, omdat het zijn oorsprong heeft uit de eeuwiglevende Fontein, uit het eeuwig liefdehart des Vaders door Christus, krachtens Zijn onwankelbaar Verbond (Jes. V: 4) en beloften, Die dood is geweest maar leeft, leeft tot in eeuwigheid.

Hoe wordt in dit Goddelijk licht, door deze Goddelijke kracht, de zondaar geheel ontledigd en gevoelig gemaakt voor Zijn algehele onmacht en zijnen doodstaat. Welke behoeften en noden vloeien hieruit voort, om, mocht het zijn, niet slechts ontdekking, maar toepassing van die Heerlijken Hoofdsteen Christus te ontvangen! Hoe afkerig en vijandig is de ziel om zo arm, zo ontbloot, zo gans hulpeloos gemaakt te worden; welk een diepe blindheid wordt men hierin gewaar, maar tevens welk een grote lankmoedigheid, welk een liefde, trouw en macht, wijsheid, onveranderde goedheid en goedertierenheid bewijst een Drie-enig God hierin aan de gans hulpeloze zondaar, door het harde hart te buigen, het hoogmoedige hart te vernederen, het onwillige hart gewillig te maken, in het duistere, blinde hart met Zijn Goddelijk licht te schijnen, in het dode hart Zijn leven te openbaren, in iedere dood, die op zichzelf dodend zou zijn te midden der beproeving meer van Zijn leven, meer van Zijn licht, meer van Zijn kracht, meer van de volheid Zijner liefde en daarin meer van de heerlijkheid van al Zijn volmaakte deugden, al de heerlijkheid van Zijn onveranderlijke beloften te doen uitblinken.

De Heere maakt een gewillig volk op de dag Zijner heirkracht. Hoe vloeien uit deze ontdekkingen veel behoeften voort, om de duisternissen, die de ziel in zich bevindt,

recht te mogen zien, ware behoefte naar Christus, naar Zijn gemeenschap, naar Zijn liefde, naar Zijn tegenwoordigheid, naar de reinigende en heiligende kracht van Jezus dierbaar bloed, opdat Hij haar inwendig reinige van het diep bederf, dat zij bij dit Goddelijk licht in zich ziet; behoefte dat de Heere alles door Zijn Woord en Zijn Geest uit het blinde hart wegneme, wat haar een gezicht van eigene diepe blindheid, een gevoel van haar gevoelloosheid, een rechte kennis van de diepe bedorvenheid haars harten zou verhinderen te zien; een heilige vrees om buiten dit licht te verkeren, waarin alleen licht is; om te ontvangen van dat leven, waarin alleen leven is; om die Goddelijke droefheid, waarin des Heeren gemeenschap genoten, Christus ontdekt, Zijn dierbaar bloed toegepast Zijne gerechtigheid omhelsd wordt en waarin Zijn schoonheid, dierbaarheid en noodzakelijkheid de arme ziel doet smaken en genieten dat leven, dat uit God door Christus, als de fontein des Levens zelve vloeit, en waarin alleen Godverheerlijkend leven is.
Uw vrucht is uit Mij gevonden. Hoséa XIV: 9b. Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk . onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God. Immers zal een wees bij U ontfermd worden. Hoséa XIV: 4, 6-20.

In dit leven alleen is waarlijk leven; één lichtstraal van Zijn liefelijke tegenwoordigheid, één uitlating en mededeling dier Goddelijke liefde, één ontdekking van de dierbare Zone Gods, één inleiding in Zijn bitter lijden en diepe vernedering, één woord door des Geestes kracht en des Geestes licht aan mijn arme ziel ontdekt, doet mij, blinde, Hem aanschouwen, Hem vinden, die het leven is. Die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, die heeft het eeuwige leven. Die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van de Heere.
Dit licht toont mij aan de grote scheiding in mij tussen licht en duisternis, tussen dood en leven. Hierin wordt Gods kracht in zwakheid volbracht. Hoe de vervulling der genade in ons, en in het bezit van Gods werk In ons, bij aanvang en voortgang. Dit geeft veel sterkte aan het hart door het licht, de liefde en de inwoning van God de Heilige Geest in de eerste plaats, in dit werk Gods in de ziel. Joh. VI: 29. Want slechts een beschouwing van Christus is voor het hart niet voldoende, maar een dadelijk bezit is ook bij de voortgang noodzakelijk: Zijn Persoon, Zijn werk, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid, Zijn lijden en dood, Zijn leven en opstanding.
Hier wordt Jezus dierbaar voor de arme zondaar door Zijn aangebrachte en plaatsbekledende gerechtigheid; want Hij maakt volkomen zalig degenen, die door Hem tot God gaan.

Naar die mate nu, dat de ziel meer aan haar gehele doodstaat ontdekt wordt, wordt zij meer vatbaar gemaakt voor die heerlijke heilsweldaden, welke krachtens Gods eeuwige liefde, door het Verbond uit Jezus leven en opstanding, door de beloften uit de fontein des levens zelf vloeien.
Hier moet de ziel soms stil staan, wanneer het God de Heilige Geest eerst behaagt over deze hoogte, lengte, breedte en diepte der liefde Gods in Christus een lichtstraal te werpen, of haar voor het zo vaak beneveld zielsoog te openen.
Het is op deze plaats, in dit tweeledig licht, dat die inwendige worstelingen van de ziel plaats hebben, waar harte-tranen geweend worden; hier is het de plaats om niet slechts te beschouwen, maar ook om te bezitten, te graven naar de schat, de Parel van grote waarde.
Op deze plaats is het, waar die heilige worstelingen geworsteld worden om inwendig die heiligheid deelachtig te worden, zonder welke niemand God zien zal; waar het God de Vader behaagt uit kracht Zijner eeuwige liefde Christus te ontdekken als ook

hem van eeuwigheid geschonken, Christus door het geloof te aanschouwen als de Zone Gods, de Godmens Immanuël, God met ons; Christus te aanschouwen in Zijn diepe vernedering, in Zijn bange worstelingen in de hof, waar Hij bloed zweette om onze zonden; Christus te aanschouwen op het vloekhout om onzentwil geslagen, verwond, van God verlaten, opdat wij nimmer zouden verlaten worden; hoe blind en onvatbaar ziet zich de ziel onder deze Goddelijke, maar tevens zo noodzakelijke ontdekkingen.
En waar de ziel hoopte reeds iets geleerd te hebben, ziet zij, dat zij nog niets weet, ook niets vermag, maar alles in zich zelve mist, van een rechte, ware en geestelijke bevatting en bevindt hier de waarheid wáárheid voor zichzelf: Zonder Mij kunt gij niets doen.

> *O dierbare Heere Jezus! mocht dit arme hart door de liefde des Vaders, de liefde en inwoning van God de Heilige Geest, door de kracht en het leven van Jezus opstanding, deze waarheid gelovig leren omhelzen tot lof, eer en prijs van Uw grote en heerlijke en driemaal Heilige Naam, Amen.*

Hoe wordt de ziel in dit licht geleid tot een diep gevoel van des Heeren hoogheid en waardigheid, en tevens tot een gevoel van haar eigene onwaardigheid; hoe wordt in dit licht, door deze kracht, door de openbaring van dit Goddelijk leven het arme hart nabij Gods liefdehart in Christus en een arm zondaar in de nauwste gemeenschap met de Vader en de Zoon door de Heilige Geest gebracht. Dan wordt zoeken vinden; want die Mij vindt, vindt het leven. Dan leidt deze ledigheid tot de ware volheid, deze armoede tot de ware rijkdom, deze diepe vernedering tot de ware verhoging. Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont en wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en bij dien, die van een nederigen en verbrijzelden geest is, opdat ik levend make de geest der nederigen en opdat ik levend make het hart der verbrijzelden. Jes. LVII: 15.
Zo maakt genade plaats voor genade; zij maakt de ziel arm, ledig, behoeftig, naakt, gans ontbloot, diep en geheel afhankelijk, stil, nederig; zij ontdekt al de ongestalten van het hart, en schenkt tevens vrijmoedigheid daarmede tot de Heere te komen om bevrijding daarvan ook in de voortgang op de zo nauwe weg des levens. Genade vervult alles, wat de ziel bij des Geestes licht ziet, dat zij mist. Het Verbond geeft nu meer en onderscheiden licht tussen werk en genade; het leven, het licht van Jezus opstanding en leven, openbaart meer de volle vrijheid van Gods vrije genade en vergevende liefde in Christus, beide in ontdekking daarvan in ons gemis en in de zonden. Om Hem te vertrouwen die zonder zonden was, voor ons tot zonde gemaakt werd, opdat de zondaar vrijmoedigheid zou vinden, met iedere ontdekte schuld, met het diep inwendig bederf zijns harten door Hem en door dit bloed toegang te vinden tot God. Hebr. X: 14-23. Hebr. IV: 13-16. Hebr. XII:, 28, 29.
Hoe dierbaar wordt Christus voor de in zich zelf gans verlorene ziel als haar Zaligmaker, als haar Borg, als haar Koning, Profeet en Hogepriester. O, wanneer het God de Vader behaagt door Zijnen dierbare Geest de ziel nabij te brengen (Rom. X: 3-11), nabij Hem in Christus, hoe vurig begeert zij aldaar te mogen blijven (Hooglied XIII: 3-7) en inwendig te verkeren, opdat het hart gereinigd en geheiligd, en aanvankelijk bevrijd van de zware last der zonden, in de nauwste gemeenschap moge wandelen en verkeren met haar God. Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend. Ps. LI: 8.
Daar heeft men vrede, rust, stilheid en zekerheid van nabij God te zijn. En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven. En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, en de werking der gerechtigheid zal zijn

gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid. En mijn volk zal in een woonplaats des vredes wonen, en in welverzekerde woningen en in stille geruste plaatsen. Jes. XXXII: 16-18. Daar weidt de arme ziel dan op de verdiensten van haar Borg; daar geniet zij de liefelijke stralen van Gods vriendelijk aangezicht; in Christus wordt zij in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren beeld.
Daar geniet zij de zalige vruchten van Jezus leven en opstanding. Hooglied II. Daar vindt zij Hem, in Wien de Vader een welbehagen heeft; daar aanschouwt zij, daar leeft zij Hem die het leven is; daar omhelst zij de waarheid; daar maakt zij wandelingen met Hem en door Hem, die de weg is. Hooglied V: 8-16.

En waar is de arme ziel nu?
Zij is zichzelf kwijt.
Als een reine en heilige?
Ach nee! Hooglied I: Ik ben zwart doch liefelijk, gij dochters van Jeruzalem! gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo. Trek mij, wij zullen u nalopen. De koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren, wij zullen ons in u verblijden. Wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan de wijn; de oprechten hebben U lief.
Wat wordt er voor de arme zondaar tentoongespreid?
Genade, eeuwige liefde Gods in Christus. Jes. LV: 1-3.
Wat voor de naakten, schuldigen zondaar ontdekt? Jes. XXXIII: 5, 6. Jes. XI,: 1-3. Eeuwige gerechtigheid, van eeuwigheid geschonken. Spr. VIII.
Wat voor het blinde zielsoog geopend?
Eeuwige schatten en rijkdommen van genade, van eeuwigheid voor hem opgelegd Col. I: 10-22. Eféze IV: 1. Matth. III: 17. Matth. XVII: 5. 2 Petrus I: 17. Hand. XX: 28. Eféze I: 7. Hebr. IX: 14. 1 Petrus I: 19. 2 Cor. IV: 4. Filipp. II: 6. Hebr. I: 3. Openb. III: 14. Gen. I: 3. Ps. XXXIG": 6. Joh. I: 3. Eféze III: 9. Hebr. I: 2. Eféze I: 22. Eféze IV: 15. Eféze V: 28. 1 Cor. XV: 20. Openb. I: 5. Joh. I: 14, 16. Col. II: 9. 2 Cor. V: 18. 1 Joh. IV: 10. Jes. IX: 6. Joh. XVI: 33. Hand. X: 36. Rom. V: 1. Eféze II: 14. Luc. I: 75. Eféze I: 4.
Hier vindt dit woord haar vervulling: zo iemand mijn stem zal horen, Ik zal tot hem inkomen, en avondmaal met hem houden, en hij met Mij. Wanneer het geloof door God de Heilige Geest geoefend wordt, zo geniet het Christus; het ongeloof niet. Nochtans leert de ziel door des Geestes licht en inwoning enigszins waken en bidden tegen deze ongestalten, maar ook hier is grote genade nodig om dit onderwijs enigszins te leren verstaan, en daar bij te blijven. Hoe menigmaal heeft de ziel zich te beklagen, dat zij dit onderwijs niet aandachtig gadeslaat; maar ook hierin betoont die Goddelijke Leraar Zijn grote lankmoedigheid en Zijn geduld; en is de ziel enigszins versterkt door de kracht en het leven der waarheid, (Jes. XLI: 17. Matth. V: 6) zo komt God de Heilige Geest weer op dat onderwijs terug.
Goddelijke Leraar, Heilige Geest! maak en bereid Uw woning en Uw plaats in dit arme hart. Amen.

Het Goddelijk onderwijs bestaat meer in leringen, dan in vertroostingen; vertroostingen zijn slechts toegift, de leringen van God de Heilige Geest zijn heiligend, zaligend, versterkend. Naarmate de ziel meer bevestigd is in haar grondstaat, haar verzoening met God in Christus, naar die mate is zij meer vatbaar voor het inwendig, Goddelijk onderwijs, beide in ontdekking en vervulling, die de ziel (schoon zij dit zelf niet altijd ziet), doen opwassen en toenemen in sterkte, zowel in de ontlediging als in de vervulling, zo wel in het gemis als in de ontdekking van Christus

Persoon, bloed en gerechtigheid.
Zo maakt God de Heilige Geest plaats (hoewel dit een zeer zware en moeilijke les is) voor Christus, door Hem te ontdekken, Zijn bloed toe te passen, Zijn werk zo heerlijk, zo geheel volkomen volbracht in ieder deel voor onze arme zielen te verklaren, Zijn gerechtigheid voor ons blinde zielsoog te openen en geopend te houden (Jes, LXIX: 9, 10, Jes. LI: i-6), onze naaktheid te bedekken (Openb. III: 18), God de Vader Zijn werk in ons te laten werken (Joh. XV: 1) in de ontdekking van deze dierbare Persoon, in de toepassing van Jezus dierbaar bloed, tot heiliging, vernieuwing en waren vrede. Eféze II: 14, 15.
Welk een grote genade, ja genade voor genade is er nodig om het weefsel van onze eigene hand te laten varen en het op te geven bij onszelf. O, hoe diep beschamend zijn de lessen in deze zo smartelijke maar tevens Goddelijke en volheerlijke school! Welk een dierbare Leermeester voor zulk een onwetenden scholier! Wie toch is een Leraar als Hij?
Hoe vurig echter begeert de ziel door genade dit onderwijs recht grondig te leren verstaan, opdat de Heere daarin de rijkdom Zijner liefde openbare, opdat Zijn licht aanschouwd, Zijn leven gekend en genoten worde, door Hem, in Hem en met Hem, die alleen en in Wien alle leven is. Dit leven is dodend voor de ouden mens; dit licht ontdekt iedere duisternis; deze liefde is algenoegzaam, alvervullend; uit Hem keert zij weer tot Hem, die de fontein van alle liefde, licht en leven is. Die van dit water drinkt, zal in eeuwigheid niet meer dorsten, maar het zal in Hem worden een fontein springende tot in het eeuwige leven. En die Hem vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van de Heere. O, hoeveel beter is het wijsheid te bekomen dan uitgegraven goud, en uitnemender verstand te bekomen dan zilver. Spreuken XVI: 16. De wijze van hart zal verstandig genoemd worden, en de zoetheid der lippen zal de lering vermeerderen. Spreuken XVI: 20. Job XXVIII. Hoe noodzakelijk is het dan, dat God de Heilige Geest de ziel leert wat het is, haar eigen leven te verliezen, om Hem di e het leven is, waarlijk te vinden, en met Hem alles, en in dit verlies steeds meer te vinden van dit leven, hetwelk ons uit de dood in het leven riep. Eféze I: 2. Want dit is het eeuwige leven, dat zij Hem kennen, de enigen, waarachtigen God, en Jezus Christus, die Hij gezonden heeft.
Zo wordt dit leven Gods, hetwelk voortvloeit uit kracht der liefde Gods, uitgebreid voor en in het hart van de arme zondaar, door de openbaring van het werk Gods (Joh. VI: 23), het wezen Gods (Rom. VIII: 29), de deugden Gods, als daar zijn: het recht Gods, de heiligheid Gods, de waarheid Gods, de trouw Gods, de wijsheid Gods, de onveranderlijkheid Gods, de macht Gods, de goedertierenheid Gods, de vrede Gods. Alles vloeiende uit het eeuwige liefdehart Gods door Christus.

Zo worden Gods deugden voor de gans verlorenen zondaar opgeluisterd in dit licht,
1. uit kracht der verkiezing, roeping, rechtvaardigmaking, heerlijkmaking;
2. Uit kracht der wet;
3. Uit kracht van het Verbond;
4. Uit kracht van het Evangelie.

Naarmate de ziel gebracht wordt tot de sterkte in God, naar die mate is ook het leven in God; en naarmate het leven in God is, naar die mate zijn de liefde, het geloof en de hoop krachtig op de levenden God, als op de God des eeds en van het Verbond. Die op de Heere vertrouwen, zijn als de bergen Sions, die niet wankelen in eeuwigheid.
Die zal in de hoogte wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn. Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid; zij zullen een vergelegen land zien. Jes. XXXIII: 16, 17. Gewisselijk in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte; tot

Hem zal men komen; maar in de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het, ganse zaad van Israël. Jes. XLV: 24, 25.

De Heere toonde mij in deze tijd, hoe het zwaarste deel in deze beproeving achter ligt, deze gevangenis geopend, de dood uitgeworpen is. Waardoor? Door het toebrengen van de Hoofdsteen; door het leven daarin geopenbaard; door de waarheid die achter ligt, verzegeld met Gods eigen zegel.
Het leven, het licht, de kracht voor mij bestaat hierin, dat ik achter de Heere ben, de Heere voor mij is. De Heere is ver boven de macht der hel en der vele vijanden. De Heere *is mijn Steenrots en mijn Burcht en mijn Uithelper; mijn God, mijn Rots, op welken ik betrouw; mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek.* Ps. XVIII: 1-3. zo openbaart zich dan in deze weg de heerschappij der genade en de verzegeling van de Hoofdsteen
1. Door toebrenging van de Hoofdsteen;
2. Verklaring van de Hoofdsteen;
3. Opluistering van de Hoofdsteen;
4. Toepassing van de Hoofdsteen

1. In de verkiezing Gods;
2. in de roeping Gods;
3. in de rechtvaardigmaking Gods;
4. in de heiligmaking Gods;
5. in het werk Gods;
6. in het Wezen Gods;
7. in de deugden Gods.

a. De kracht van dit leven;
b. De heerlijkheid van dit leven;
c. het licht van dit leven;
d. De heerschappij van dit leven, in de ontdekking van Jezus Borgtocht, plaatsbekledend ambt als Middelaar, Koning, Profeet en Hogepriester.

a. Dus kan deze weg niet gesloten worden; want Jezus is de Weg. De Waarheid kan niet verbroken worden; want Jezus is de Waarheid. Dit leven kan niet gedood worden, omdat Jezus het Leven is. Dit Licht kan niet uitgeblust worden, omdat Jezus het Licht is. Ja, deze snaar van dit leven met Goddelijke hand aangeraakt, en door God de Heilige Geest voortgebracht, maakt een Goddelijk akkoord, Gode en het Lam ter eer. Dit is de aanvang van het nieuw lied. *Het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging*. Openb. 5.
Zo is dan in deze weg, die Jezus is, het verbond der Werken opgeklaard voor de ziel in het volbrachte werk van Christus, het volbrachte werk van Christus opgeluisterd in het Verbond der genade, het Verbond der genade opgeluisterd in het licht van Jezus lijden en dood, van Zijn leven en opstanding.
Het geloof ontvangt alzo sterkte uit hetgeen de Heere gedaan heeft als de Belover niet slechts, maar ook als de Vervuller van Zijn Woord. Jes. LIV.
Langs en in deze weg is de ziel waarlijk vrijgemaakt door Christus, volgens dit woord: Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.
Zo wordt de arme, hulpeloze ziel uitgeleid in de liefde Gods, en deze liefde Gods is de

grond der hoop in deze nood, het wapen in eiken strijd, de beschutting tegen alle machten der hel, de opening in elke engte, de ruimte in elke benauwdheid.
Zo wordt deze liefde Gods de kroon in elke deugd Gods, uitblinkende in de verkiezing, roeping, rechtvaardigmaking, heerlijkmaking.
De liefde Gods heerlijk uitblinkende in de rechtvaardigheid en heiligheid Gods, in de verkiezing der uitverkorenen, in de volmaaktheid des Borgs, in Diens menswording, lijden en dood, leven en opstanding, hemelvaart en zitten ter rechterhand Gods, in de mededeling der zalige vruchten van dit leven, in de heiliging.
Zo wordt in dit licht de waarheid Gods opgeluisterd in de liefde Gods en de trouw Gods; de trouw Gods, in de wijsheid Gods; de wijsheid Gods, in de onveranderlijkheid Gods; de macht Gods, in de goedheid Gods: de goedheid Gods, in de vrede Gods.
Het licht der beloften Gods gaat menigmaal gepaard met de kracht daarvan, en een goede hoop op de vervulling der beloften, omdat God de eeuwige getrouw is.

b. Langs deze weg dan is de ziel gebracht in die zalige vrijheid, waarin zij waarlijk vrij is. Want indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zult gij waarlijk vrij zijn. Joh. 8: 36. Deze vrijheid heeft geen andere uitweg of opening dan van waar zij gekomen is, nl. uit God, door God, en alzo weer tot God. 2 Cor. 3: 12. *Gij zult de Waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken.* Joh. 8: 32. Dat is: gij zult daarin inwendig meer en meer onderwezen en bevestigd worden. Rom. 6: 18. *En vrijgemaakt zijnde van de zonden, zijt gij gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.* Zie ook Gal. 5: 1. *Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende, als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God.* 1 Petr. 2: 16. zo is deze vrijheid, bij Goddelijk licht gezien, een zalige vrijheid. Hosea XIII: 14. Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om de dood vrucht te dragen. *Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij die gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren, alzo dat wij dienen in nieuwigheid des Geestes en niet in de oudheid der letter*. Rom. 7: 6, 7. Rom. 3: 20. 2 Cor. 3: 6. Alzo is de heersende macht der wet en der zonde door Christus dood en Geest in ons te niet gedaan, ten aanzien van haar dwingende, verdoemende en aanritsende kracht; om nu in ware heiligheid Gode te leven, waartoe wij van de Heilige Geest zijn vernieuwd door het Evangelie der rechtvaardigheid en des Geestes. 2 Cor. 3: 3, 8, -12. *Hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in deze dele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.*
Dit zegt de Apostel van de wet van Mozes, niet alleen ten aanzien van de ceremoniën, die maar tot Christus komst zouden duren, maar ook ten aanzien van de Wet der tien geboden, aangaande de vloek, die zij de overtreders dreigt, en de rechtvaardigmaking die de daders der Wet wordt beloofd, in welke beide leden zij door Christus dood en gehoorzaamheid moest te niet gedaan worden. zo is deze vrijheid een veilige vrijheid. 1 Petr. 2: 16. *Als vrijen en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid.* Als door Christus vrijgemaakt zijnde van de heerschappij des duivels en der zonden. Want die de zonden doet, is een dienstknecht der zonden. Joh. 8: 31, 32. Jes. 9: 3. Het licht, de liefde en inwoning van God de Heilige Geest verzekeren mij inwendig van God de Heilige Geest, en van de waarheid dezer vrijheid.

c. Zo is de ziel dan bij Goddelijk licht en door Goddelijke liefde en kracht gebracht tot het beginsel dezer vrijheid. Hebr. 10: 19-22. *Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid*

hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg, welken hij ons ingewijd heeft, door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees; en dewijl wij hebben een grote priester over het huis Gods: zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water. Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden; want die het beloofd heeft, is getrouw.

Hier begint de Apostel het tweede deel dezes briefs, nl. De vermaningen van de schuldigen plicht der gelovigen. En vermaant hen in het overige deel van dit kapittel tot vrijmoedigheid in het geloof, tot standvastigheid in de belijdenis en lijdzaamheid in de verdrukkingen (Joh. 10: 9 en 14: 6. Rom. 5: 2. Eféze 2: 13 en 3: 12); tot de ingang des heiligdoms, dat is, om door geloof, lof en gebeden regelrecht tot God te gaan in de hemel (Rom. 5: 2. Eféze 3: 12); op een versen en levenden weg; hetwelk hier op de offerande van Christus ziet, die vers geslacht was en allen tijd in volle kracht blijft, levend makende (Joh. 6: 51); want Christus dood is ons leven. Alzo is Christus voor ons geofferd, opdat wij door Hem en door Zijn verdiensten tot God toegang hebben. Zie Joh. 14: 6.

d. Zo wordt de ziel verder geleid tot het licht dezer vrijheid. Joh. 10: 9. *Ik ben de deur, indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden.* Dit spreekt Jezus tot de uitverkorenen Gods (Joh. 14: 16) die in Zijn gemeenschap met een geruste consciëntie leven (Deut. XXVIII: 6. Ps. 121: 6, 7, 8), gevoed worden met geestelijk voedsel der ziel (Ezech. 34: 14), geleid tot de schaapskooi van genade en heerlijkheid hiernamaals (Joh. 10: 16. 2 Petr. I: 3, 4. Jes. XL Hebr. 13: 20. 1 Petr. 5: 4), van God te voren beloofd (Ezech. XX14: 23. Zach. 13: 7).

Te voren heeft Jezus Zichzelf de deur genaamd; hier noemt hij zich de Herder; beide past zeer wel op Hem in verschillend opzicht. Jezus zei tot hen: *Ik ben de Weg, de Waarheid en he Leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij*. Joh. 14: 6. Christus noemt hier Zichzelf de weg, omdat niemand ten hemel kan komen, tenzij dan door Zijn verdiensten en kracht (Hand. 4: ii, 12); de Waarheid, omdat al de beloften Gods en de schaduwen des Ouden Testaments, die de Weg tot de zaligheid afbeelden, in Hem vervuld zijn (2 Cor. 1: 20. Joh. 1: 17), en het leven, omdat Hij een auteur en gever des eeuwigen levens is. Joh. I: 1, 15, Hebr. 5: 9. *En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden*. Zo wordt de ziel geleid van het licht dezer vrijheid, 3 tot de kracht dezer vrijheid, Rom. 5: 12, *Door welken, - nam. Christus, - wij ook de toeleiding hebben tot deze genade, in welke wij staan en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.* Rom. 5: Joh. 10: 9. Joh. 14: Eféze 2: 18. Eféze 3: 12. Jes. XX12: 17. Joh. 16: 33. *Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God,* d. i. vriendschap met God, daar wij te voren Zijn vijanden waren, en de verzekerdheid daarvan in ons gemoed, waardoor wij in God worden gerustgesteld. Joh. 16: 33. Rom. 14: 17. Joh. 10: 9 en 14: 6. Eféze 2: 18 en 3: 12. Hebr. 10: 17.

"Door toeleiding of toegang tot deze genade wordt te kennen gegeven, dat wij tot deze genade van zelf niet zijn gegaan, maar dat wij van Christus, door Zijn Geest zijn geleid (Eféze 2: 8. Hebr. 8: in), tot deze staat der vriendschap en vrede met God, waaruit ook voortkomt, dat wij met vrijmoedigheid tot Hem gaan, en Hem durven aanroepen als een Vader. Eféze 2: 18 en 3: 12. Hebr. 4: 16. 1 Cor. 15: 1." (Kantt.).

e. Van de kracht dezer vrijheid, 5 tot het leven dezer vrijheid. Eféze 1: 4. Eféze 2: 13.

Maar nu in Christus Jezus zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus. Rom. 5: zo, 11. Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, hoeveel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.
Van het leven dezer vrijheid, tot het rechte gebruikmaken van deze vrijheid. Eféze 3: 12. In Dewelken wij hebben de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen, door het geloof *aan Hem*, om God onzen Vader als kinderen aan te spreken, gelijk het Griekse woord (parrhesia) medebrengt, en om te roemen op de hoop der heerlijkheid Gods. Rom. 5: 2 en 8: 15. Wij hebben de toegang door dezelfde Geest, die ons als met de hand tot God leidt. Rom. 8: 26. "Dien toegang hebben wij met vertrouwen nl. des geloofs op God. Want door het geloof in Christus als onzen Middelaar, geloven of vertrouwen wij op God, en hebben een vrijmoedige toegang tot God. 1 Petr. 1: 21." *Die door Hem gelooft in God, welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zou zijn*. In dit grote werk onzer zaligheid wordt de ziel gans ontbloot, gans ontledigd, geheel vatbaar voor de rijkdom van Gods vrije genade; want dit is het werk Gods dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft. Joh. 6: 29.
Hier vindt de ziel, te midden dezer vrijheid en dezer zo grote ruimte in haar God, de waarheid bevestigd, (en DIT, juist dit, bevestigt haar in de waarheid): "Zonder Mij kunt gij niets doen." In deze waarheid echter ondervindt zij zo veel ruimte, dat zij geen andere vrijheid ontvangt of begeert, dan die, welke haar begin, voortgang en einde in God heeft, door wie zij alles uit enkel vrije genade ontvangt. Eféze 2: 5, 8.
Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels, namelijk dat, gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld. Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten. Want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde. Joh. 4: 17-19.
Het is dan ook alleen door deze Goddelijke vrijheid, welke vloeit uit de liefde Gods, dat de ziel tot deze genade kan gebracht worden. Hier echter over uit te weiden zonder dat ik er gebracht ben, daarvoor beware mij de Heere; maar ik hoop in deze weg op Hem, die mij, hulpeloze, blinde worm, tot deze genade brengen kan, daar zij een Godverheerlijkende genade is, waarnaar mijn arme ziel hongert en dorst.
k Wens daarom te blijven bij het onderwijs, hetwelk, naar ik hopen mocht, de Heere mij thans schonk. In Zijn licht alleen zien wij het licht. Deze vrijmoedigheid heeft geen andere ruimte dan die, welke in God begint en eindigt, en alles uit vrije genade uit de hand Gods ontvangt; zij heeft geen eigen licht, geen eigen kracht, geen eigen hulp, geen eigen vrijheid. Ja, deze vrijheid, welke van de Heere afleidt, leidt tot zonde; daardoor bedriegen wij de Heere en onze eigene zielen. Genade doet de zonden vrezen en vlieden, en de ziel inwendig hongeren en dorsten naar heiliging en vernieuwing. *Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt gij ook zelven heilig in al Uw wandel Daarom dat er geschreven staat: zijt heilig; want ik ben heilig*. 1 Petr. I: 15, 16. *Want Ik ben de Heere uw God; daarom zult gij u heiligen, en heilig zijn, omdat Ik heilig ben.* Lev. 11: 44a, 45. Lev. XIX: 2. Lev. 20: 7. Deut. 10: 17. 2 Kron. XIX: 7. Hand. 10: 34.
Uit de redenen, die God hier gebruikt, om Zijn volk de voorgemelde wet in te scherpen, blijkt, dat de ceremoniële reinheid is geweest een aanwijzing en aanleiding tot de ware geestelijke heiligmaking, die voornamelijk betracht moet worden.
God neemt Zijn redenen 1) van Zijn natuur, die geestelijk en volkomen heilig is,
2) van het einde, waartoe Hij Zijn volk verkoren en geroepen had, hetwelk was hun heiligmaking naar het lichaam en naar de geest,
3) van de weldaad, die Hij hun bewees, hen geleid hebbende uit Egypte, om hen te

brengen in het beloofde land, betekenende daarmede, dat Hij hen ook uit het geestelijk Egypte verlossen wilde, opdat ze Hem hier kennen en dienen, en hierna in het hemelse Kanaän eeuwig met Hem leven zouden. Dit heiligen beduidt: *reinigt u van alle besmetting des lichaams en des geestes, en volbrengt de heiligmaking, d*at is, de ware vernieuwing des levens in de vreze Gods. 2 Cor. 7: *Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden! laat ons ons zelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods.*
Niet alleen in gedachten, woorden en werken, maar ook in het wezen der heiligheid zelf. *Daarom heiligt u, en weest heilig, want Ik ben de Heere uw God.* Lev. 20: 7. Onderhoudt Mijn inzettingen, en doet dezelve: *Ik ben de Heere, die u heiligt.* Zo is dan de heiligmaking een onvermijdelijk gevolg van de rechtvaardigmaking, niet slechts in de beschouwing, want dit zou slechts de schijn en niet het wezen zijn, maar beide door het werk van God de Vader, in de ontdekking van God de Zoon, in Zijn volbrachte werk, bloed, Persoon en gerechtigheid te ontdekken, Christus als zodanig dierbaar, heerlijk en noodzakelijk te maken; hierdoor geheiligd te worden door de Heilige Geest. Opdat *Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord: opdat Hij haar Zichzelf heerlijk zou voorstellen een gemeente die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.* Eféze 5: 26, 27.
Zo wordt de ziel geheiligd door Jezus lijden en dood. Hebr. 13: 12. Hebr. 10: 10. Hebr. 9: 12. Ik heilig mij zelven voor hen.
De ziel is reeds geheiligd, van eeuwigheid in haar verkiezing, (1 Cor. 6:11) maar het is aan de ziel bekend gemaakt naar de wijze, trap en mate, welke het de Heere behaagt te schenken uit kracht van Jezus' leven en opstanding. En de God des vredes zelf heilige u geheel en al; en uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heer Jezus Christus. 2 Thess. 5: 23. *Want dit is de wille Gods: Uw heiligmaking. Daarin dan alleen geniet de ziel de vrucht; want, èn Hij die heiligt, èn zij die geheiligd worden, zijn beiden uit eén, waarom Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen*. Hebr. 2. *Want in hetgeen Hij zelf, verzocht zijnde geleden heeft kan Hij degenen die verzocht worden, te hulp komen.*
Welk een diepte, oneindig dieper dan ooit een sterfelijk schepsel kan bevatten, moet deze liefde Gods zijn, om Zijn eigen lieve Zoon te geven, en voor Zijn volk tot zonde te maken. Welk een oneindige Wijsheid, trouw en macht moet dit plan gemaakt hebben, om de van God afgevallen zondaar uit zijn diepen val op te richten, uit de dood weer in het leven te roepen, Zijn schuld te vergeven, en naar dat Goddelijke Beeld te herstellen.

> "O, mijn blinde, onwetende, naakte, altijd schuldige ziel! bepeins en overdenk dit Goddelijk onderwerp deze Goddelijke liefde, door Goddelijk licht, door de openbaring van Uw Goddelijk leven, o, mijn dierbare Verlosser! door de inwoning van U, o dierbare Geest! Dat dit arme hart, uitgeledigd in zichzelf, vervuld werd met deze Uw liefde! O, dat het door de aanschouwing van deze kostelijke Hoofdsteen Jezus Christus, inwendig vernieuwd en geheiligd werd, en gelijkvormig gemaakt aan Zijn beeld, zo geheel door de zonden mismaakt en verloren.
> Helaas, hoe moet ik tot U roepen, en klagen over mijn liefdeloosheid, levenloosheid koudheid, hardheid en blindheid des harten, in het zien en het aanschouwen van dit wonder Uwer oneindige, onbegrijpelijke onveranderlijke liefde.
> Ach, lieve Vader! dat mijn ziel in het gezicht, in het licht, door de kracht dezer liefde mocht smelten als was voor de zon, en dat beeld dieper, ja geheel in mijn hart mocht afgedrukt worden!

Ach, wat zou Uw macht, Uw liefde in de weg staan, om aan een arme ontblote ziel niet slechts de schijn, maar het wezen te schenken? O, laat mijn ziel de waarheid van Uw Woord gewaar worden, door de openbaring van Uw leven, o volheerlijke Zaligmaker! "En ik heilige Mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid."

Ach, had ik geen stof tot wenen, over Uw vele goedertierenheden jegens mij, onwaardig zondaar. ik had levenslang stof genoeg tot wenen over mijn zonden, mijn onkunde en vervreemding van U, o heerlijk en volzalig God en Goël!

Ach, dat Uw liefde die sterker is dan de dood, hard als het graf, dat deze liefde door de Heilige Geest in dit arme hart mocht uitgestort worden, om U vurig lief te hebben!

O mijn lieve Vader! ik gevoel in deze ogenblikken hoezeer Gij het waardig zijt. In mij is geen kracht, en iedere straal iedere levende uitgang moet van U komen. Vervul dan dit ledige hart met Uw liefde en genade, opdat ik meer van U, meer van Uw liefde, meer van de dierbare Zaligmaker moge kennen in Zijn lijden en dood, meer in Zijn leven en opstanding en zo tot Uw eer van beide de vrucht geniete.

Schenk dat, mijn lieve Vader! aan al de gevangenen Sions; stort van Uw Geest nog uit in deze duistere dagen over alles, wat nog uit de nood tot U zucht. Gij kent ze, o Heere! Blijf genadig in deze afzondering mijn arme ziel met Uw Geest en Uw licht nabij in gebed en smeking. Amen.

Ik dwaalde hier echter een ogenblik af. Hoe oneindig moet de liefde Gods zijn voor Zijn volk, in het zaligen en het heiligen; hoe onberekenbaar diep onze val. 2 Cor. 5: 21. *Want dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.* Jes. LIII: 9. 1 Petr. 2: 22. Joh. 3: 5. Jes. LIII: 12. Rom. 8: 3. Gal. 3: 13. O, indien dan de liefde Gods Zijn eniggeboren Zoon niet spaarde voor de zonde van Zijn uitverkorenen, wat zal dan Zijn toorn zijn voor hen, die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn geweest. *Want die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen? En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, zei: ik ben gans bevreesd en bevende.* Hebr. 12: 21. Gen. I: 1.

Zo maakt God de Heilige Geest bij aanvang en voortgang scheiding tussen licht en duisternis, in de wedergeboorte;

1) van de dood in het leven (Eféze 2: 1. Rom. 5: 6. Col. 2: 13);

2) van het leven in de dood door de wet (Deut. XXVII: 26. Rom. 3: 20. Gal. 2: 16);

3) van deze dood in het leven door de rechtvaardigmaking (Rom. 5: 1. Jes. 53: 17. Joh. 16: 33. Eféze 3: 13);

4) van dit leven in de dood in het leven door de rechtvaardigmaking. (Rom. 5: 1. Jes. XX12: 17. Joh. 16: 33. Eféze 3: 13);

5) van dit leven in de dood tot de heiligmaking. (Rom. 5: 10. Rom. VI. Rom. V11. Rom. VI11. Zie bijzonder het 29 en 30 vers);

6) van deze dood, tot de volle rijkdom der genade, van dit leven, dat Christus zelf is, n.l. in de heiliging (Openb.22: 11), uit kracht van Gods eeuwige liefde-verbond, (Jes. LIV), Jezus lijden en dood (Jes. LIII), Jezus' leven en opstanding (Eféze 1, Eféze II).

Niet in een weg van zonden, zo als velen dwaselijk meen, maar in een weg van inwendige vernieuwing, naar Gods beeld (Rom. 8: 29. Col. 1: i8), zodat men geen grond meer zoekt in de wet, noch in onszelf, om Gode te behagen; want het einde der wet is Christus tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft. Rom. 10: 4-11.

Daarom, broeders! benaarstigt u te meer, om Uw roeping en verkiezing vast te

maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig koninkrijk van onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus. 1 Petr. 1: 1-11. Zo wordt de ziel uit zichzelf geleid door de liefde des Vaders, de genade en het dierbare bloed des Lams, de liefde en inwoning van God de Heilige Geest, uit de wet der tien geboden, tot de wet der liefde volgens des Heeren beloften.

Want dit is het verbond, dat Ik met het huis Israëls maken, zal na die dagen, zegt de Heere; Ik zal mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. Hebr. 8: 10-13. Jer. XX11: 33. Zach. 8: 8. Joh. 6: 45, 65. 1 Joh. 2: 27.

Zo leidt deze weg, die Jezus zelf is, op de nauwe weg des levens en in haar voetpad is de dood niet. Eféze 2: 1. U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart in zonden en misdaden. Eféze 2: 1. "Dit is: niet alleen de tijdelijken en eeuwigen dood onderworpen, maar ook zonder enig leven en beweging in geestelijke zaken, gelijk dit woord dood ook elders wordt genomen. Rom. 6: 13. Eféze 5: 14. Col. 2: 13. 1 Tim. 5: 6." Kanttek.

Want Christus als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Rom. 5: 6. En Hij heeft u, als gij dood waart, in de misdaden en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al Uw misdaden u vergevende. Col. 11. 13.

Zo is dan de ziel uit de dood overgebracht in het leven, geroepen met een krachtige roeping, zodat zij de stem des Zoons des mensen gehoord heeft. Joh. 10: 3. Het oude is nu voorbij gegaan, alle dingen zijn nieuw geworden, de ziel is uit de duisternis getrokken tot Gods wonderbaar licht. Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde, enz. Hosea 11: 4.

De wet is in zo ver zij de ziel geestelijk inwendig overtuigd heeft van zonden, een tuchtmeester geweest tot Christus. Maar ook God de Heilige Geest heeft hierin Zijn werk verricht. Joh. 16: 9-11. De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt, en waar hij heengaat; al zo is een iegelijk die uit de Geest geboren is. Joh. 3: 8. De ziel echter uit de dood in het leven overgebracht, verlangt sterk om van deze haar roeping verzekerd te worden; zij denkt en gelooft nu, van kracht tot kracht voort te gaan; het hart is vervuld met de liefde en het leven Gods, de ziel, (Zo meent zij althans) ademt naar God; en mogelijk is dit ook zo door de ruimen en overvloedige rijkdom der genade, welken de Heere der ziel mededeelt in de eersten tijd der minne. Ezech. XVI. Nu, hoewel de ziel op die tijd nog geheel, zou ik bijna zeggen, onbekend is met de diepte van haar val, evenzo met de vergevende liefde Gods in Christus, en de rijkdommen en verborgen schatten Zijner genade, zo mag nochtans die ziel gelukkig gerekend worden, welke onder de trekkende liefde des Vaders, het reinigende bloed van de dierbare en volheerlijke Zone Gods., de ontdekkende en heiligende tucht van God de Heilige Geest blijft, om meer van de Heere, meer van zichzelf te leren kennen, en door ontdekkend licht des Heiligen Geestes, door het overtuigend licht der wet, verzekerd wordt van haar roeping, door haar rechtvaardigmaking in haar schuldvergeving. Rom. 5: i. Jes. XX12: 17. Joh. 16: 33. Eféze 3: 13. Ezech. 20: 37. Zo wordt de ziel dan door dit leven bij vernieuwing in de dood gebracht, door de wet. Deut XXVII: 26.

Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! En al het volk zal zeggen Amen. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem, want door de wet is de kennis der zonden. Rom. 20: 3. Doch wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij

zouden gerechtvaardigd worden, uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet, daarom dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden. Gal. 2: 16. Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen; dit betekent: met hart, mond en metterdaad die steeds nakomende en volbrengende. Verg. Jer. XX15: 14 16.

Hoe bevindt zich de ziel in dit Goddelijk licht, nog geen onderscheiden licht bezittende in het Werk- en Genadeverbond, nog geen onderscheiden licht ontvangen hebbende in haar roeping en rechtvaardigmaking, in de dierbare persoon van Christus en haar schuldvergeving?
O, dat het U, o mijn dierbare, Goddelijke Leraar! behaagde hierin met Uw licht mij voor te gaan, opdat dit nog strekken mocht tot bestier voor zwakke en eerstbeginnende, maar levendgemaakte zielen, tot vertroosting en bemoediging voor meer gevorderden en tot nederwerping van al die hoogten, welke zich in- en uitwendig stellen tegen de enige kennis, welke is in Jezus Christus onzen Heere.
In de roeping dan heeft de ziel reeds ondervindelijk geleerd, dat zij in dit grote werk van haar zaligheid geheel onmachtig was, maar dat alleen Goddelijke kracht haar uit deze dood kon opwekken; want evenmin als zich een dode kan bewegen of roeren, zo min kan de natuurlijke mens een enkele poging aanwenden om zich uit die dood op te richten. Eféze 2: 1. Rom. 5: 6. Col. 2: 13. En hoewel de overtuigde zondaar zal trachten dit op allerlei wijze aan te wenden,. God de Heilige Geest zal de ziel gevoelig overtuigen van haar waren doodstaat en algehele onmacht, Zo klaar, dat het aan haar zijde gans verloren is. Dat is de eerste trekking des Vaders, door ontdekkende genade des Heiligen Geestes; want niemand, zegt Jezus, kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke. Kon de ziel op die tijd deze trekking des Vaders als zodanig zien, zij zoude enige hoop scheppen; maar zij mist dit Goddelijk licht, door welk licht zij steeds meer hare onmacht en duisternis ziet. Kon de ziel dit onderscheiden, zij zou ook dit zien als de voortgaande trekking des Vaders. In deze trekking des Vaders, wordt de ziel, door ontdekkend licht van God de Heilige Geest, door het licht hetwelk schijnt over de wet, steeds meer en meer overtuigd van haar vloekwaardigheid voor God.
Op die tijd echter (Zo was het althans mijn ondervinding, hoewel ik die nimmer als regel stel) wordt de ziel meer overtuigd van haar dadelijke- , dan van haar erfschuld. Hoe zou zij dit ook kunnen zien, daar er niets dan duisternis heerst; gelijk in de eerste schepping. De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op de afgrond, en de Geest Gods zweefde op de wateren. Gen. 1: 2. De ziel dan overtuigd, beide door de wet en door de trekkende kracht des Vaders en door de liefde van God de Heilige Geest, wordt zaligmakend overtuigd en in evenwicht gehouden; nochtans rondom zo ingesloten, dat zij geen uitweg vindt -uit deze gevangenis.

God de Heilige Geest overtuigt, de zonden en de consciëntie veroordelen, de wet vervloekt, en de veroordeelde ziel ziet en erkent haar verdoemenis rechtvaardig. Waar dan heen? Gods Woord is een gesloten boek; zij kent niet meer, zij verstaat niet meer, zij vindt geen troost, heeft geen licht; daar staat zij en ziet en gevoelt, dat zij is zonder God, zonder hoop in de wereld. De wereld heeft nu al haar schoon en schijn verloren; want de waarheid, de ontzettende waarheid der eeuwige dingen heeft de leugen, het wezen heeft de schijn vervangen. De ziel ziet God de Heilige en Rechtvaardige, dood, hel, verdoemenis, eeuwigheid, het rechtvaardig oordeel Gods, eeuwig wee: de ziel gevoelt nu enigszins, wat zij door de zonden geworden is, hoe zij van die God vervreemd is; en hoe, hoe zal zij in die gunst hersteld worden?
O die gedachten: Zou er ook voor mij hoop zijn, dat ik die God zou leren kennen

(want de wereld en de zonde zijn reeds als een afgrond voor haar geworden), geeft enige verzachting in de wond, welke door God de Heilige Geest reeds gemaakt is; want het zaligmakende werk des Heiligen Geestes is overtuigend, maar tevens ontdekkend en werkt die heilige droefheid naar God, waarin later de trekkende liefde des Vaders nog duidelijker voor haar wordt.
Is de ziel hier gebracht, (ieder naar de trap, mate en wijze zoals dit de Heere behaagt; en ik acht die zielen veilig en het gelukkigst, welke zich in ieder opzicht aan de wijze en Goddelijke bedeling der genade hoe langs hoe meer leert onderwerpen) dan opent de Heere deze gevangenis. En God zei: daar zij licht! en daar werd licht. Gen. 1: 3. Daar behaagt het God de Heilige Geest door de trekkende liefde des Vaders, door Woord en Geest Christus te ontdekken, door met bijzondere kracht woorden als deze toe te passen: *Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.*
Nu, de Heere laat de ziel hierin niet omkomen, daar zij deze ontdekking van Christus hoogschat, opening daardoor ontvangen heeft en toegang tot die God; welke toegang en opening haar tot nog toe onbekend waren. Hoe zou ook een blinde zien? Maar hier komt weder, door de trekkende liefde des Vaders, God de Heilige Geest de ogen der blinden openen, door de ontdekking van deze dierbare Zaligmaker als de Weg, de Waarheid en he Leven; hier beschouwt zij slechts, en de ziel wenst Hem te bezitten; want zonder een dadelijk bezit van Hem acht zij zich nog verloren. *Die in de Zoon gelooft*, enz. Wat ervaart zij, wat ziet en ondervindt zij?
Dat zij niet geloven kan, want niemand kan iets aannemen, tenzij het hem van boven gegeven worde. Hoe zou zij dit ook vermogen?
De ziel, reeds in een heilige vreze gebracht, vreest in dit gewichtige stuk van haar zaligheid het meest zichzelf, haar eigene blindheid, haar eigen werk of iets waarmede zij zich zou kunnen bedriegen voor de eeuwigheid.
O, hoe vele zielen lijden hier jammerlijk schipbreuk; hoe weinigen wachten op de God der lichten, dat Hij met eigen hand dit fundament in hun zielen ligt! Van eeuwig gewicht en van eeuwig belang is de openbaring van de Zoon van God in het arme zondaarshart. Gelijk de Apostel betuigt: *het heeft Gode behaagd, die mij van moeders lijf afgezonderd heeft, Zijn lieve Zoon in mij te openbaren.*

Waar dit fundament niet door God de Vader gelegd is in het arme zondaarshart, is het zeer te vrezen, dat de ziel bedrogen zal uitkomen voor een geduchte eeuwigheid. Luc. 6: 46. De Heere noemt hier de goede werken niet als grond, maar als vrucht van de wedergeboorte; want het is geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt; want ieder boom wordt uit Zijn eigen vrucht gekend. Want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen. Matth. 6: 43, 44.
Mocht het God de Heilige Geest behagen ook in onze donkere dagen van afval, door Zijn kracht alle hoogten neder te werpen, welke zich verheffen tegen deze kennis.
Het geloof is een gave Gods. En die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, die wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid en gelukkig de ziel, welke door de trekkende liefde des Vaders en de ontdekkende liefde des Heiligen Geestes ook hierin aan Zijn onmacht ontdekt wordt, om hierdoor vatbaar gemaakt te worden bij aanvang en voortgang voor de waarheid van dit woord: dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft. Joh. 6: 29.
Deze openbaring van de dierbare Zone Gods, dit licht, dit leven houdt de ziel, bij iedere ontkleding en voortgang op de weg, staande. Jes. 32: 1-4. De ogen dergenen die zien, zullen niet terugzien, en de oren dergenen die horen, zullen opmerken. Jes.

XXIX: 18. Jes. XXX: 31. Matth. 11: 5. Zo is dan nu de voet enigszins op de weg, de nauwe weg des levens, gezet. Beide God de Vader en God de Zoon zijn voor het zielsoog ontdekt door de tedere liefde des dierbare Geestes. De liefde is nu levendig door het geloof in het hart uitgestort, de Koning wordt in Zijn schoonheid aanschouwend, en alle dingen (Zo meent de ziel) zijn schade en drek geacht bij de uitnemendheid dezer kennisse. Jes. 11: 1-4. En zo ervaart de ziel de waarheid van dit woord: *Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet hier ben Ik, ziet hier ben Ik!* Jes. 65: 4.
Zo is dan uit deze duisternis het licht, uit deze dood het leven, uit deze nacht de dag aangebroken.
En God zag het licht, dat het goed was, en God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis.
En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest de eerste dag. Gen. I: 2-5.

Zo is dan de ziel uit de dood in het leven overgebracht. Alle dingen zijn nu nieuw geworden; men denkt nu van kracht tot kracht voort te gaan; de zonden wier kracht zo sterk was, hebben nu haar heerschappij verloren en schijnen voor een tijd geheel onder te liggen. De ziel meent bij ogenblikken reeds bereid te zijn, om, kon het, als een heilige te leven en te sterven. Maar zij weet niet, dat zij zo blind is: zij weet niet dat zij nauwelijks licht en duisternis onderscheiden kan in dit grote werk der wedergeboorte; zij weet niet in het geringste deel wat genade is; evenmin kent zij zichzelf en haar diepe blindheid en onwetendheid, in de diepte van haar val. Zij kent nauwelijks het diepe bederf haars harten, het fijn gesponnen weefsel van de bedrieglijkheid daarvan; zij weet niets van haar zwakke en diepe afhankelijkheid, van de inwendige Goddelijke tucht, leringen, leidingen en onderwijzingen. Hoe zou zij dit ook? Zij verblijdt zich nu met de grote zaak, die geschied is. Alle dingen zijn nieuw geworden: Jezus is haar zeer dierbaar; zij vindt toegang tot de troon der genade, tot God als tot haar verzoenden God; haar zonden zijn nu vergeven; daar is leven, licht, liefde; de ziel geniet de liefelijke vertroosting des Heiligen Geestes, en ondervindt de waarheid van dit woord: Hij zal de zogenden zachtkens leiden, en de lammeren in Zijn schoot dragen. En o, hoe zichtbaar is ook hierin weder (n.l. van achteren gezien!), de trekkende liefde des Vaders, en de liefde, van God de Heilige Geest, in het leiden van de zogenden, wier voeten nauwelijks op de weg des levens gebracht, zo zwak, zo hulpeloos, zo onwetend zijn.
O, hoe gelukkig is de ziel, die zo van de aanvang af aan die Goddelijke hand mag gaan; op welke het Goddelijk oog mag rusten; en die in de weg, die Jezus is, het Goddelijk liefdehart veel mag geopend vinden, en die genade vindt in de ogen des Heeren om door Zijn trekkende liefde niet van achter de Heere af te wijken. Want o, aan hoe vele gevaren is de ziel nog blootgesteld, zo in- als uitwendig, op deze zo nauwe weg des levens! En welk een schade is er aan verbonden voor tijd en eeuwigheid om van achter de Heere af te wijken. Want de afwijker is de Heere een gruwel; maar Zijn verborgenheid is met de oprechte. Spr. 3: 32.
Hoe veilig is het, en hoeveel voordeel is er aan verbonden, om nabij de Heere te blijven! De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen, en Zijn verbond om hun dit bekend te maken. Ps. X15: 14. Daar is echter meer te leren op de weg des levens: want zij zullen kennen, en vervolgen de Heere te kennen. En hierin (en dit kunnen wij ook eerst daarna zien, naarmate de Heere ons door ontdekkende genade, door Zijn Woord en Geest achter de waarheid brengt) vervult de Heere, n.l.

God de Vader als de Eerste Persoon in de Goddelijke Drie-eenheid, in Zijn trekkende liefde, de waarheid in het hart: Daarom ziet, Ik zal hen lokken, en zal hen voeren in de woestijn, en Ik zal naar hun hart spreken. "Dit ziet op de liefelijke predicatie des Evangeliums, en overtuiging der uitverkorenen tot bekering en geloof. Zie hiervan Matth. 3: 3, 5, 6 en 11: 28. Jes. L: 4. "Kantt.

Dit zijn geestelijke beloften des Genadeverbonds, gegrond in de enigen Verlosser en Middelaar, onzen Heer Jezus Christus, in welken wij door 't geloof uit louter genade, vrede met God hebben, gerustheid der consciëntie, een zekere toevlucht, een zalige bescherming, overvloed van geestelijke gaven met een bestendigen troost en de gewisse genade dezes, en de eeuwige heerlijkheid des toekomenden leven."

Ziet, Ik zal hen lokken en zal hen voeren in de woestijn enz. Men zou zeggen: dit is onbegrijpelijk voor rede en verstand. Is men dan niet wedergeboren? Is men niet uit de dood in het leven overgebracht? Leeft men niet een nieuw leven? Zijn de zonden niet tot een ondragelijke last geworden? Kiest men niet God voor de wereld, en de dienst van God en de gemeenschap met Gods volk voor de dienst der wereld, voor de begeerlijkheden van eertijds? Zijn dit dan geen vruchten van het nieuw leven?

Daar is een ijver en begeerte om het pad van des Heeren geboden te lopen, ja men meent in het vuur der eerste liefde, dat het nu een lopen is zonder moede worden, een wandelen zonder mat worden. Men zoekt de Heere, en Hij laat zich vinden; de ziel leeft en heft in de liefdesuitlatingen van haar God. Kunnen dan ook de bruiloftskinderen treuren, terwijl de Bruidegom bij hen is? En ach, wat zou er van hen worden, indien niet de volheid der liefde Gods die zogenden zo zachtkens leidde en die lammeren in Zijn schoot droeg door het ondersteunende licht Zijner troostvolle beloften? Wat zou er worden van hen, indien de goede Herder hen ook maar één ogenblik aan henzelf overliet?

Zij kunnen niet gaan zonder Hem, niet zien zonder Zijn licht; zij kennen de weg niet; zij kennen Zichzelf niet; zij kennen de aanslagen van de helse vorst der duisternis niet; zij kennen de Heere nog niet, zo als Hij in Zichzelf gans heilig en rechtvaardig is; zij kennen Jezus niet in dit licht als de Borg van een zo veel beter verbond; zij kennen geen recht onderscheid tussen Werk- en Genadeverbond, en wanneer het God de Heilige Geest behaagt hun ogen daarvoor te openen, dan zien zij in dit licht dat zij niet weten en op goede grond verzekerd zijn, dat hun schuld vergeven is. En ook daarvoor zij eeuwige lof en prijs de trekkende liefde des Vaders en de ontdekkende liefde van God de Heilige Geest (wij kunnen dit echter eerst van achteren zien); hier worden beide de bestrijdingen des Satans en de vreze voor zelfbedrog gezegende middelen in de hand des Geestes om de ziel onrustig te maken en met deze vreze tot de Heere te drijven, met nauwkeurig en biddend zelfonderzoek, of dit werk, dat in haar begonnen is, het werk Gods zij.

Naardien het haar om waarheid voor de Heere te doen is, verlangt zij met al de begeerten van haar ziel, dat de Heere hierover met licht schijne opdat zij weten moge een plant te zijn die door de Hemelse Landman geplant is; want zij weet dat iedere plant, die niet door de Hemelse Landman geplant is, uitgeroeid zal worden. Zij begeert dan veel liever ontdekt te worden aan de waarheid dan eens voor een geduchte eeuwigheid bedrogen uit te komen. Ach, wat zou het baten te menen in te gaan en niet te kunnen? De ziel weet uit Gods getuigenis wat er al op kan gelijken; wat schijn is en niet het wezen. Cor. XI11. Zie vooral het 2e vers. Matth. 7: 22-27. Zo wordt zij in dit gewichtig stuk van haar zaligheid tot nauw onderzoek gebracht, hetwelk dagelijks door de trekkende liefde des Vaders en de ontdekkende liefde des Heiligen Geestes aangedrongen wordt. Het koste echter wat het koste, de ziel heeft geen rust meer (en zalig en veilig die dit te beurt mag vallen), alvorens op goeden grond te weten, dat

God de Vader een goed werk in haar begonnen heeft en langs deze weg verzekerd wordt van haar schuldvergeving, verzoening met God, vrede door het dierbare bloed des Lams, aanneming als kind door de Geest der aanneming, welke roept: *Abba, Vader!* Rom. 5: 1.

Maar in deze weg wordt de waarheid bevestigd van dit woord: *Wat Ik gebouwd heb, breek ik af, en wat Ik geplant heb, ruk Ik uit.* Ach, de ziel vermoedt niet, dat zij uit dit leven opnieuw in de dood zal gebracht worden. Zij komt echter niet in de eerste dood terug; dit kan niet meer; zij komt in de dood niet om gedood te worden, niet om te sterven, maar om te leven, om gebracht te worden tot de wens van haar ziel, tot de kennis van haar schuldvergeving. En deze zaak is een grote verborgenheid en onmogelijk aan 's mensen zijde. Heeft genade echter geheerst uit kracht van Gods eeuwige zoekende liefde in de roeping, genade zal ook heersen ten leven in de rechtvaardigmaking, door de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes in de openbaring van Jezus' leven in deze dood, door toebrenging van de Hoofdsteen met toeroepingen: *genade, genade zij denzelven!*
De ziel begeert dan met al de ernst door het licht des Heiligen Geestes, en het dringende gewicht hetwelk door de trekkende liefde des Vaders als aangebonden wordt, de zekerheid van haar schuldvergeving, vrede met God, en de zalige wetenschap van Christus te bezitten en in Hem gebracht te zijn; want hoe langer hoe meer wordt voor haar de waarheid duidelijk: Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel.
Nu, de leidingen en toeleidingen in dit zo gewichtig punt zijn verschillend. De Heere is geheel vrij in de bedeling Zijner genade, en wie zou de Allerhoogste perk stellen? Maar ik voor mij acht die ziel allergelukkigst welke door genade onder de bearbeidende tucht des Hemelse Landmans blijft. Joh. XV. Begint de Heere dit gebed te verhoren, dan begint God de Heilige Geest zijn ontdekkend en ontledigend werk in de ziel bij vernieuwing voort te zetten, om plaats te maken voor de begeerde zaken, als: schuldvergeving verzoening met God, vrede der consciëntie, door het dierbaar bloed des Borgs, en een gebracht worden in Christus. Hier wordt het bij vernieuwing het werk van God de Vader, als de Ik zal zijn, die Ik zijn zal, (Ezech. 20: 37) en het werk van God de Heilige Geest door overtuigend licht der wet te ontdekken, te ontledigen en te ontkleden.
Hij moet wassen en wij moeten minder worden. De ziel moet onder de roede doorgaan, om gebracht te worden onder de band des verbonds. En zo min een blinde zien kan, zo min verstaat de ziel het werk, hetwelk de Heere nu aan haar gaat doen. Alles wat de Heere werkt, wordt beproefd, opdat het in de beproeving blijke of het waarheid zij of niet; want al wat niet het werk Gods in de ziel (Joh. 6: 29) is, zal bij de minste beproeving, van welke aard die ook zij, bezwijken:
Daarentegen zal het werk Gods in de ziel de proef doorstaan, tot bevestiging der beproefden, tot lof, eer en prijs van Vader, Zoon en Geest. De beproefde echter kan het werk Gods niet zien; daar de Heere gaat afbreken wat Hij gebouwd heeft, waar de ziel gevoed is geweest met de melk der ver. troostingen, met de liefelijke en bijblijvende uitlatingen des Heeren, met dierbare ontdekkingen van Christus, met zoete gemeenschap door Woord en Geest, met de voorkomingen van de rijke stromen van Gods vrije genade, ja ook wel met bestrijdingen, maar die door de Heere weder weggenomen zijn. Nu, de ziel begeert wel onder die band des verbonds gebracht te worden, maar onder de roede door te gaan, dit vreest zij zeer. Hoe echter zou zij de een weldaad kunnen genieten zonder de weg, die daartoe leidende is?
Hoe zou men kunnen gebruik maken van de heilsweldaden ons medegedeeld; hoe zou

men recht Zichzelf, recht de Heere, recht de ganse en grote verborgenheid van de onuitsprekelijke weg van verlossing leren kennen, zo onuitsprekelijk en heerlijk, zo diep, hoog, wijd en breed, indien wij door ontdekkende genade niet ontkleed werden?
Die weg is zo onuitputtelijk en heerlijk, dat zelfs de engelen begerig zijn daarin te zien. En o, wat zullen dan niet arme, nietige wormen, die stof en as zijn, begerig uitzien naar enige ware, geestelijke kennis, om te mogen naspeuren en onderzoeken in dit zo grote heilgeheim?
(O, dat dit arme hart vaak zo hard, zo blind, zo ongelovig, gebonden ware aan Uw Goddelijk liefdehart, en verzadigd werd uit de volheid Uwer nimmer eindigende liefde!!)

Op die tijd echter begeert de ziel dit niet; zij gevoelt dat zij deze weg vreest en tegenstaat; indien zij kon, zij zou de Heere ontlopen. Maar dit kan niet meer; de Heere echter begint Zijn liefelijke uitlatingen in te houden, en zachtkens aan voor te bereiden, op hetgeen waaraan de ziel geheel vreemd is. Het gebed, eertijds een verlustiging, waarin zij toegang tot de Heere vond, en waarop zij menigmaal antwoord ontving, schijnt nu gesloten. Het leven, het licht, de liefde, waarin de ziel eertijds mocht delen, worden ingehouden; de Heere die zich spoedig liet vinden, houdt zich verborgen; de duisternis is in dit opzicht toenemend; de ziel zoekt de Heere, maar vindt Hem niet; zij roept Hem, maar Hij antwoordt haar niet.
Toch is daar iets in haar, dat zoekt, roept tot, trekt naar de Heere; zij legt haar hart en weg en toestand met vrijmoedigheid voor de Heere open. Zij is zichzelf geen afwijkingen of zonden tegen licht of beter weten bewust, waardoor er scheiding kan zijn tussen haar God en haar, nochtans moet de ziel zonder troost heengaan. *Ik zocht Hem, maar vond Hem niet; ik riep Hem, maar Hij antwoordde mij niet.*
Wat heeft dit gemis reeds een zeer pijnlijke wond in de ziel geslagen! Hoe bedroefd is de ziel reeds aangedaan! Toch zegt zij: ik zal liever altijd treuren en wenen om Uw gemis, dan mij een ogenblik verblijden zonder U.
De ware kennis Gods werkt behoefte naar God; want zij die dat dierbaar en heerlijk Wezen hebben leren kennen, kunnen Hem nooit meer missen.
(Maar helaas! hoe betreur ik vaak in mijn tegenwoordig licht mijn diepe onkennis en vervreemding van dat heerlijkste en volzaligste aller wezens. O, dat Zijn liefde mijn gebrek en mijn nooddruft ook hierin vervulle).

De ziel zoekt her- en derwaarts, maar het schijnt alsof de Heere al verder weg gaat; zij kan Hem niet meer vinden en haar duisternis neemt steeds toe. Het licht van de liefelijke zon der gerechtigheid, hetwelk haar eenmaal zo liefelijk bescheen, is nu voor haar verborgen. De Heere heeft zulks verborgen en is haar in een vreemde verkeerd en de ziel is vreemd aan deze duisternis; zij weet niet waarheen. Zij gaat bidden, maar haar bidden is geen bidden; zij weet niet wat zij bidden moet. Zij kent ook Jezus niet als zodanig voor, zich; zij weet dus ook niet de toevlucht tot Hem als Zaligmaker te nemen. De duisternis neemt steeds toe, en dit woord begint in al Zijn kracht op de ziel te drukken: *Ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band des verbonds.*
En de arme ziel, gans vreemd op de weg, weet niets; want, ach, wij zijn geheel blind en zien niet, dat deze bedreiging een heerlijke belofte inhoudt, welke haar tot de zo dringend begeerde zaak zal leiden. Neen, o neen, zij kent haar getrouw, onveranderlijk God nog niet, zoals Hij waard, eeuwig waard is gekend, gevreesd, geëerd en gediend te worden; maar Hij komt haar nu voor als een volkomen heilig en rechtvaardig God, die toornen zal over de zonden. En met recht: de wet, de heilige wet komt met Zijn

Goddelijk licht schijnen in de consciëntie, haar dieper dan ooit te voren overtuigend, dat zij schuldig staat aan ieder gebod, zij het niet door daden, dan toch in woorden, werken en gedachten, en niet alleen door dadelijke, maar ook door haar erfzonden. Dus dieper dan ooit te voren is de ziel nu gezonken onder dit gevoel der schuld, onder Gods rechtmatige toorn en de heiligheid van Gods wet. Door het scherp en indringend gevoel der zonde, hetwelk doof het overtuigend licht der wet steeds pijnlijker wordt, wordt een nog dieper wond geslagen.
En Hij zal zitten louterende, en het zilver reinigende, en hij zal de kinderen van Levi reinigen, en hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid. Mal. 3: 3. Ik zal uw schuim op het allerreinste afzuiveren, en Ik zal uw tin wegnemen. Jes. 1: 25. Ik heb u gelouterd, gelijk men het zilver loutert. Ik heb u beproefd in de smeltkroes der ellende.
In deze duisternis en benauwdheid der ziel weet de vijand niet zelden zijn ontzettende aanslagen op de ziel te doen, zodat, indien het hem mogelijk ware, hij haar tot wanhoop zou brengen. Maar ook hier in deze zo vele en tezamen lopende zielenoden, bewaart de eeuwig getrouw en onveranderlijke Verbonds-Jehovah, (nu, o nu mag ik Hem noemen en kennen als mijn lieven Vader in mijn dierbare Zaligmaker!) de arme ziel in Zijn Goddelijke kracht. De smelter staat er bij, en het vat zal in de beproeving niet verloren gaan, maar gelouterd daaruit te voorschijn komen.
De wet werkt slechts toorn; zij predikt vloek en verdoemenis, toorn en dood. Zij benauwt, beangstigt, verstrikt.
Niemand kan haar eisen voldoen; want zij strekt zich uit tot in het oneindige, zodat ze in de hand des Geestes het middel is om ons tot Christus te drijven, die het einde der wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft.
Waar nu heen? Terugkeren tot de zonde, tot de wereld tot haar vorige begeerlijkheden? Dit kan noch wil de ziel, zij zou liever wensen altijd de Heere in het donker aan te kleven, haar zonden te belijden, ja de Heere recht toekennen in deze veroordeling, dan wederkeren. De ziel heeft veel leren zien van het ontzettend gewicht der eeuwige dingen; zij heeft gevoeld wat het te zeggen zou zijn, eeuwig van Gods vriendelijk aangezicht te zullen verstoken zijn; zij heeft het smartelijke der zonde gevoeld het nietige van alles buiten God gezien; de liefelijke gemeenschap Gods des Vaders door Christus enigszins loeren kennen, hetgeen haar vroeger verborgen was. Zij heeft de liefde van Christus gesmaakt, Zijn Persoon omhelsd, en zozeer in bezit gehad, dat zij zeggen mocht met de Bruid: *Mijn liefste is mijn, en ik ben Zijn.*
En nu klaagt zij met Job; *ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet; ga ik achterwaarts, ik merk Hem niet.* Maar waar dan nu heen? Is de Heere dan in een vreemde verkeerd?
Neen! dit alles dient slechts om de ziel nader te brengen, meer te overtuigen van haar algehele en verloren doodstaat, meer zaligmakend, door 's Geestes kracht en licht, te overtuigen van het zondige der zonde en de geestelijkheid der wet; maar ook daartegenover meer van Hem, Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid, meer van dat leven dat alleen in Christus is, meer van de vrije, rijke, vergevende liefde des Vaders, van de onveranderlijkheid van 't Verbond der genade, en de heerlijkheid en waarheid van het Evangelie. In de wet, n.l, in het licht der wet, zo als zij door Christus volbracht is, krijgt het Evangelie haar glans, haar heerlijkheid en vervulling.
De wet veroordeelt; het Evangelie spreekt vrij. (Maar ook deze vrijspraak in het geweten, is zowel een Godsdaad, als onze roeping.) God is het die rechtvaardig maakt; door de openbaring der wet in de consciëntie, maakt God de Heilige Geest plaats voor Christus. Maar evenmin als de ziel, welke uit de dood in het leven is overgebracht, daarin reeds haar verkiezing kan zien, (want dit is hetgeen, waartoe God de Vader en God de Heilige Geest haar is leidende,) zij kan evenmin zien, dat deze ontdekking der

wet, deze ganse ontbloting haar leidende is tot de zalige vrucht van Jezus' leven, dood en opstanding, als de Vervuller der wet en als de Borg van een zoveel beter verbond; tot de vergeving van haar schuld; tot vrede met God in de ontdekking niet slechts van Christus, maar ook in de schenking van Hem, uit kracht der belofte: *Ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band des verbonds.* Ezech. 20: 37. Het recht Gods, het vonnis der veroordeling, de straf der schuld en dit vonnis des doods in de ziel drijven de ziel tot God om genade en vergeving van schuld, tot blijvend, biddend en aanhoudend geroep aan de troon der genade. Er is nu niets meer waarbij of waarin de ziel rust vindt buiten Christus en buiten de zekerheid, dat ook haar zonden vergeven zijn, dat zij deel heeft aan Christus, en zij op goede grond weet, dat de Heere in Hem met haar verzoend en bevredigd is.

Hoewel de toeleiding en de leidingen zeer verschillend zijn, — want de Heere is geheel vrij, en wat Hij verkiest, doet Hij hetzij na langer of korter tijd, — de Heere laat de ziel in deze nood en deze gevangenis niet omkomen. Heeft God de Heilige Geest door de wet plaats gemaakt voor Christus, de ziel overtuigd van de noodzakelijkheid van Zijn Persoon, bloed werk en gerechtigheid, van de heiligheid en rechtvaardigheid Gods, van het ontzettende der zouden, — want God is heilig, en Hij kan geen gemeenschap met de zonden hebben — zo is de ziel nu zeer gevoelig overtuigd van de zonde, zichzelf veroordelende, nochtans geen anderen weg kennende of begerende, haar rechter om genade smekende, zichzelf veroordelende, met de tollenaar van ver staande en in overtuiging uitroepende: o God, wees mij arm zondaar genadig!

O, daar laat God de Vader zich niet onbetuigd, door Zijn eeuwige liefde, door ontdekkend licht des Heiligen Geestes, de Schrift te openen, Christus te ontdekken (Hebr. 3: 14) in de beloften: *Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid.* Door deze opening begint de ziel te hopen en het licht begint nu enigszins in de duisternis op te gaan. Zij gevoelt toenadering van de Heere tot zich in de beloften, en de Heere die nog voor haar in Zijn heiligheid, toorn en recht verborgen was, schijnt haar te naderen; zij begint te hopen, en Hem te smeken in dit licht, en uit de grote nood enigszins opgericht, vindt zij hierin vrijmoedigheid om de Heere te pleiten, te smeken om meer en doorbrekend licht, en zij zegt: mijn ziel! hoopt op God, want gij zult Hem nog loven! Zij is nu ook van iedere hoop in zichzelf afgebracht; want het licht der wet, het licht van Gods heiligheid heeft iedere hoop buiten God afgesneden.

Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem, want uit de wet is de kennis der zonde. Rom. 3: 20.

Hetwelk niet betekent rechtvaardigheid of heiligheid instorten, want dit zou hier geen zin hebben: geen vlees kan de rechtvaardigheid ingestort worden voor God. Maar het betekent: voor Gods oordeel van de verdoemenis vrijgesproken, en voor rechtvaardig gehouden worden. Job 9: 2, 3. Ps. 14: 2, 3. En ga niet in het gericht met Uw knecht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn. Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden, zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten. Door de wet is de kennis der zonde.

Wanneer de wet de mens voorstelt wat God gebiedt en verbiedt; en de consciëntie des mensen hem overtuigt, dat hij daartegen met gedachten, woorden en werken heeft misdaan. Rom. 4: 7. Gal. 3: 19, 22. Van Rom. 3: 24 af beschrijft de apostel al de oorzaken en eigenschappen van de rechtvaardigmaking des geloofs, die ons in het Evangelie geopenbaard is.

De eerste oorzaak is de vrije verkiezende liefde Gods; de bewegende en verdienende oorzaak is de verzoening en verlossing, door Christus geschied. Het middel waardoor die ons wordt toegerekend, is het geloof in het bloed van Christus. Het einde is de

betoning van Gods gerechtigheid en de vergeving der zonden. En worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is.

Dat is door enkele gift, zonder enige verdienste. De verlossing wordt somtijds wat breder genomen, voor allerlei verlossing, die geschiedt door opbrenging, of betaling van rantsoen, gelijk Christus zelf spreekt. Matth. 20: 21. Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Zie ook 1 Cor. 7: 23a. Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud verlost zijt uit Uw ijdele wandeling, die u van de vaderen is overgeleverd; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk, en onbevlekt Lam. 1 Petr. 1: 18, 19. 2 Cor. 3: 19. Col. I: 20. Hebr. 4: 16. 1 Joh. 4: 10. *Hierin is de liefde, niet dat wij God lief gehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden.* 1 Joh. 4: 10. Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods. Rom. 3: 25.
Een verzoening besloten eerst in Zijn eeuwigen Raad, daarna door uitvoering van die raad in de volheid des tijds, en eindelijk door de prediking van het Evangelie. 2 Tim. 1: 9, 10, 11. 1 Petr. 1: 20, 25, 22.
"Christus is voorgesteld om een Verzoener te zijn, nl. der zondaren. De Apostel ziet hier op de genadestoel, of het verzoendeksel van zuiver goud gemaakt, dat de ark des verbonds, daar de tafelen der wet in lagen, bedekt. Dit was een voorbeeld, dat Christus door Zijn zuiverheid en gehoorzaamheid onze overtredingen tegen de wet, voor Gods aanschijn zonde zou bedekken en ons met God verzoenen. Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, dat is door Zijn bloedig lijden en sterven. Deze woorden kunnen gevoegd worden, óf bij het woord verzoening, dat Christus ons door Zijn bloed met God verzoend heeft, of met het woord geloof, omdat het geloof, waardoor wij gerechtvaardigd worden, voornamelijk ziet op de gehoorzaamheid van Christus, tot de dood des kruises toe, en daarop steunt en vertrouwt. 2 Cor. 5: 19, 2O, 21. Gal. 2: 20. Om te betonen Zijn trouw en waarheid in het houden van Zijn beloften (Luc. 1: 69, 70), maar ook om te bewijzen, dat Hij rechtvaardig is, dewijl Hij zelfs de zonden in Christus straft, welke Hij in het Oude Testament vergeven heeft, om deze verzoening, die geschieden zou. En in het Nieuw vergeeft Hij dagelijks de gelovigen om dezelfde voldoening, die nu geschied is; hetwelk de volgende woorden schijnen mede te brengen: Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordigen tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof van Jezus is. Zie ook Hebr. 9: 15.
Christus heeft alzo de wet volbracht tót onze rechtvaardigmaking, en opdat Hij degenen die gerechtvaardigd worden ook door Zijn Geest alzo vernieuwt, dat zij naar alle Gods geboden hun leven zoeken te richten. Rom. 8: 1, 2, 3. Niet om daardoor voor God gerechtvaardigd te worden, maar om God voor deze Zijn weldaad behoorlijke dankbaarheid te bewijzen, hun naasten te stichten en van hun rechtvaardigmaking meer voor God verzekerd te zijn, zoals de Apostel in het 7 en 8 hoofdstuk nader zal verklaren."Kantt.

Zo wordt het dan ook in dit licht duidelijk voor de zondaar, dat de Heere een afgesneden zaak doet, ook in de ziel. Hierin wordt echter opnieuw — wat echter daarna eerst gezien wordt — de trekkende liefde des Vaders in de rechtvaardigmaking door de openbaring van Christus in het hart, als de gift des Vaders openbaar. En neemt Hij het eerste weg om het tweede te stellen. Zie Hebr. 8: 6-13. Want dit is het

verbond, dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere; Ik zal mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn, enz. Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken. Als Hij zegt: een nieuw verbond, zo heeft Hij het eerste oud gemaakt; dat nu oud is en verouderd, is nabij de verdwijning.

Ach, dat het mijn lieven Hemelse Vader behaagde mij, blinden worm, nog eens een nieuw vrucht te schenken voor mijn eigen ziel, overdenkende dit heerlijk, maar tevens zo gewichtig onderwerp der rechtvaardigmaking. Ach, dat het mijn Goddelijke Leraar behaagde mij in te leiden tot Zijn eer, tot een zalige vrucht voor Zijn dierbaar volk, tot sterkte voor zwakken en levenden op de weg naar Sion; dat die medelijdende en barmhartige Hogepriester zelf kwame, om mede te degen van Zijn olie en wijn. Zijn oliën zijn goed tot reuk! Uw Naam, zegt de Bruid, is een olie die uitgestort wordt: daarom hebben U de maagden lief. En wat zouden wij, nietige wormen, vermogen te stamelen van deze heerlijke Naam, welke de hoofdinhoud is ook voor de schuldige ziel in de rechtvaardigmaking?
Wat zal ik, nietige zondaar, stamelen van de schoonheid, dierbaarheid, heerlijkheid, noodzakelijkheid van Uw heerlijke Persoon, zonder Uw genadige tegenwoordigheid? Mijn getrouw God en Goël, hoe zal zonder de openbaring en de dadelijke vrucht van de openbaring Uwer liefde de mededeling van Uw heerlijkheid, van Uw Persoon, van Uw werk, van Uw liefde, van Uw bezit uit deze pen vloeien, zonder de dadelijke en levende invloeden van U, de Heilige Geest? Gij zijt het, die het uit het Zijne zoudt nemen, en het ons verkondigen. O, hoe al ik iets stamelen, zodat het strekken moge tot Uw eer, tot heil Uwer uitverkorenen, over dit diep verborgen heilgeheim, de inhoud der zaligheid, nl. De schuldvergeving in en door het dierbare bloed des Lams, in de rechtvaardigmaking, door de liefde des Vaders, zonder de dadelijke invloeden en de levendmaking des Heiligen Geestes? O dierbare Geest! kom dan met Uw leven; ga mij voor met Uw licht, leid mij in deze zalige waarheden, o Fontein der hoven, Put der levende wateren, die uit Libanon vloeien! Hoogl. 4: 15, 16. Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen U toevloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate van Zijn edele vruchten!
Ik ben in mijn hof gekomen, o mijn zuster, o bruid! Ik heb Mijn mirre geplukt, met Mijn specerij. Ik heb mijn honigraten met Mijn honig gegeten, Ik heb Mijn wijn, mitsgaders mijn melk gedronken. Eet, vrienden! drinkt en wordt dronken, o Liefste! Hoogl. V.

Hier antwoordt de Bruidegom (nl. Christus) op het verzoek der bruid. Hoogl. 4: 16. Hij is vaardig om te doen de begeerte dergenen, die Hem vrezen. Ps. CLV: 19. Zie ook Exod. 20: 24.
Ik herinner mij thans hoe ik, vóór de Heere deze grote weldaad, nl. *mijn rechtvaardigmaking* aan mijn ziel bewees, een gevangene onder de wet was, maar ik wist niet dat ik in een gevangenis zijnde, de heerlijkheid en vrijheid van de vrijmakende genade der rechtvaardigmaking zou beschrijven en hare vrucht genieten, niet slechts als een zalige vrucht der heiligmaking, maar ook (door de liefde des Vaders, het leven van Jezus en de liefde des Heiligen Geestes), als de onmiddellijke genieting en vrucht van de Boom des Levens in de heerlijkmaking.
De offeranden Gods zijn een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten. Ps. LV: 19-21. Dit is dan wel de eerste vrucht, welke de wet

door middel des dierbare Geestes gemaakt heeft, nl. een gebroken geest, diep gevoelde smart over de zonden. De ziel ziet en gevoelt nu, tegen wie zij gezondigd heeft. Zij ziet, dat zij overtreden heeft met woorden, werken en gedachten tegen een heilig en rechtvaardig God. Zij kan nu zelf die zonden niet wegnemen, bedekken of verminderen; dit begeert zij ook niet; want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met welken zij te doen heeft.
Deze alwetendheid Gods is haar tot troost en sterkte; want de ziel verlangt naar schuldvergeving, verzoening met God, vrede door het dierbare bloed des kruises, Jezus als haar Borg; maar zij begeert ook waarheid in haar binnenste voor Hem, Wiens ogen zijn als vuurvlammen, voor Hem Wiens rechtvaardigen toorn zij gevoeld heeft, voor Hem die, heilig en rechtvaardig, met de zonden geen gemeenschap kan hebben, die voldoening eist voor de zonden. De ziel heeft dit erkend, gevoeld, voor de Heere beleden, dat Hij rechtvaardig zou zijn, als Hij haar voor eeuwig liet verloren gaan.
Zij heeft dit erkend door het overtuigend licht des Evangelies, door overtuigend licht in haar consciëntie, door en onder de zware aanvechtingen van de vorst der duisternis, die zich nergens zo tegen verzet, dan wanneer de ziel in Christus gebracht zal worden. o, dit is een zware strijd, een strijd op leven en dood, een strijd, waarin de strijder zal schijnen te bezwijken; maar geen nood, Hij, die de ziel van eeuwigheid verkoor en kende en liefhad, en die haar uit de eeuwigen dood in het leven riep,. zal ook uit deze dood het leven opnieuw te voorschijn brengen in veel heerlijker licht en veel heerlijker glans. Is Christus aan de ziel ontdekt als Zaligmaker van verloren zondaren, beide in Zijn Godheid en in Zijn mensheid, hier zal Hij in zo veel heerlijker licht voor het zielsoog geopenbaard worden, als de Wetvervuller, als de Borg van een zo veel beter verbond (Hebr. VIII), als de Middelaar Gods en der mensen. Hebr. IX. Is Hij in de eerste overbrenging, nl. uit de dood in het leven (Eféze 2:, eerst bekend geworden als haar Koning, wie alle heerschappij gegeven is in hemel en op aarde,. die de ziel als Koning over zich begeerd heeft ten aanzien van de heerschappij der zonden en des duivels, onder welke macht zij gevangen en gebonden lag, thans wordt Christus haar dierbaar en noodzakelijk als haar Profeet en Hogepriester.

Keren wij nu terug tot het zalige, maar tevens noodzakelijke en gewichtige punt der schuldvergeving.
Waarheen moet dan zulk een ziel vluchten, terwijl haar geen opening overig is? Alles is nu naakt en geopend voor de ogen desgenen, met welken zij te doen heeft: met de hogen en heiligen God. Kan zij bestaan voor God in dit licht? Neen, de aarde is haar dikwijls te bang. Kan zij de Heere ontvluchten? Ook dit niet. Al bedde ik mij in de hel, ook daar zou Uw hand mij vinden. Waar moet zulk een ziel vluchten met de last van haar schuld, nu te zwaar geworden om te dragen? Kan zij van de Heere weggaan of vluchten? Dit wil zij niet; dit kan zij niet. Neen! neen! zij kan die God niet missen (en dit is, daarna gezien, een bewijs van de eeuwige trekkende, onveranderlijke liefde des eeuwig getrouwen Verbondsgods, die hierin meer van de volheid Zijner liefde in Zijn lieve Zoon aan de in Zichzelf gans verloren zondaar zal openbaren!) zij wil liever in haar nood sterven dan God missen, of buiten de zekerheid zijn dat zij weer in Zijn gunst hersteld is, dat Hij haar schuld vergeven heeft, dat zij vrede met. Hem heeft en dat de Heere alle haar zonden achter Zijn rug geworpen heeft.
Ja, zij zegt, in al de nood, waarin zij verkeert, gebonden en gevangen onder de wet, en onder de zwaren last van haar schuld, zonder opening of licht waarheen: *Ofschoon Hij mij ook doodde, zou ik niet hopen? En met een Jacob: Ik zal u niet laten gaan, tenzij Gij mij zegent.* Welk geweld er ook op de ziel gepleegd wordt, zij zou zich eer in

stukken laten slaan dan de Heere loslaten.
Wie ziet hier niet de trekkende en voorkomende liefde des Vaders in, die de arme verloren ziel te midden van deze dood in het leven houdt?

> *O mijn lieve Vader! mochten er nog zondaren, gevangenen des duivels uit hun gevangenis verlost en bevrijd worden; mochten er nog gevangenen onder de wet, gevangenen der hoop bevrijd worden, te midden van de dood en de duisternis, welke alles omgeeft. Ik gevoel hun nood; mochten Uw ingewanden in liefde over deze bewogen worden in onze donkere dagen van afval; mocht er nog van Sion gezegd worden: deze en die is aldaar geboren. Mocht het 13 behagen Uw Geest uit te storten als een Geest des levens*. Ezech. XXXV11.

Hierin echter laat de Heere zulk een ziel niet omkomen. Hij doodt en maakt levend; Hij maakt arm, en Hij maakt rijk; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen.
Zodat uit deze dood het leven, uit deze duisternis het licht, uit deze gevangenis bevrijding geboren wordt, daar de ziel nu in deze weg het geschikte voorwerp is geworden, voor de vergevende liefde des Vaders, in de gift van Zijn lieve Zoon. Nu is zij het voorwerp voor de belofte des Evangelies; nu wordt hier bij aanvang beide de wet en het Evangelie heerlijk in haar voorwerp, nl. in Christus, en gepast voor de ziel. Zo heeft de wet dan plaats gemaakt voor het Evangelie, en de toepassing daarvan aan gans verloren zondaren.
In deze weg nu, die Christus is, worden de beloften uit kracht van het verbond geopend en een deur der hoop geopend in het dal van Achor naar des Heeren eigen woord en beloften: En Ik zal haar geven haar wijngaarden van daar af, en het dal Achor tot een deur der hoop; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen van haar jeugd, en als ten dage, toen zij optoog uit Egypteland. Hosea 2: 14. Dan wordt Christus voor het zielsoog ontdekt, als tussenbeide komende voor zulk een verloren, gans verloren zondaar. Job 33: 23, 24. Jes. 52. Luc. 4: 17, 18, 19, 20.
O, wie zal naar waarde kunnen beschrijven, wat de ziel ervaart, welke uit de diepte begint opgericht te worden, doór het geloof Christus begint te aanschouwen als het einde der wet, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft; als Zijn Persoon ontdekt, Zijn bloed toegepast, de schuld vergeven en de liefde des Vaders door het geloof in het hart uitgestort wordt; wanneer God de Vader hierin de ziel vrijspreekt en vrijmaakt. Dengene die niet werkt, maar gelooft in Hem die de godloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid. Rom. 4: 5. Gelijk ook David de mens zalig spreekt, welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder de werken, zeggende: Zalig zijn zij welker ongerechtigheden vergeven en welker zonden bedekt zijn. Zalig is de man, welken de Heere de zonde niet toerekent. Rom. 4: 3-8.
Maar zo wel als de roeping een daad Gods is in de trekking van de ziel tot Christus, gelijk de dierbare Verlosser zelf gezegd heeft: Niemand kan tot Mij komen tenzij de Vader die Mij gezonden heeft, hem trekke, zo wordt ook voor de ziel in dit licht de waarheid verklaard van dit woord: Niemand komt tot de Vader dan door Mij.

Alzo is Christus dan ook hierin voor het geloofsoog ontdekt als de weg; en de ziel begint te zien de eerste trekking des Vaders, en een enkele lichtstraal uit kracht van het eeuwig verbond des vredes door God de Heilige Geest geschonken, opent het liefdehart Gods des Vaders uit kracht Zijner eeuwige liefde voor de ziel en de gift van Christus ook voor haar. O, hoe stil wordt hier de ziel gezet; zij vreest voor alles wat zij begint te zien, waarop zij begint te hopen voor haar eigen werk; want zij weet door

ondervinding, door ontdekkend licht van God de Heilige Geest, dat niemand iets kan aannemen, tenzij het hem van boven gegeven worde, dat niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door de Heilige Geest, en bovendien, dat dit het werk Gods is, dat zij gelooft in Hem die Hij gezonden heeft. Joh. 6: 29.
Ook is het niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods. Hier is het dan dat God de Vader de beloften volkomen komt maken: *Ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band des verbonds.* Ezech. 20: 37.
Hier dan wordt Christus geschonken aan de ziel en ontdekt als de Borg en de Wetvervuller in haar plaats; als het Lam dat geslacht is, en ook haar zonden gedragen heeft.
Hier worden de beloften geopend in Hem, door God de Heilige Geest en de liefde des Vaders in de gift van deze dierbare Persoon verklaard en toegepast. Want het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden. En al waren Uw zonden als scharlaken, Ik zal ze maken als witte wol; al waren ze rood als karmozijn, Ik zal ze maken als sneeuw.
In die dagen, en te van die tijd, spreekt de Heere, zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn; en de zonden van Juda, maar zij zullen niet gevonden worden: want Ik zal ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven.

> *O, mijn ziel! welk een diepte der liefde Gods is er in de gift van Zijn lieve Zoon in de vergeving Uwer schuld.*
> *Ach, dat het U, o mijn lieve Hemelse Vader! ook nu nog behaagde hierin iets mede te delen uit de volheid Uwer liefde, die nimmer ledig is; dat het U behaagde te midden van de banden, waarmede ik gebonden ben, mijn ziel in die vrijheid en vrijmaking te leiden, waarmede zij door Uw liefde ook hierin bevrijd is.*
> *Ach, dat Gij komen mocht met Uw Geest en met de openbaring van Jezus' leven en opstanding, om dit arme hart in deze diepte eens neder te laten, opdat ik thans als een arme zondares in mijzelf, verwaardigd werd iets mede te deden uit de volheid der rijkdommen der vergevende liefde mijns getrouw Gods, Wiens volheid en heerlijkheid en getrouwheid ook hierin groter is, dan ik, nietige worm, immer in staat ben uit te spreken, of naar waarde iets ervan te stamelen.*

Wat zaligheid wordt er al in de schuldvergeving of rechtvaardigmaking ontdekt, door de liefde des Vaders, in de ontdekking en schenking van Zijn lieve Zoon aan de armen, in zichzelf gans verloren zondaar.
Christus wordt ontdekt, en de ogen die niet zagen worden geopend. Jes. XLIX: 6. 1-Jet verbond wordt geopend, de raad des vredes ontdekt. Ja Hij zal de tempel des Heeren bouwen, en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten en heersen op Zijn troon, en de raad des vredes zal tussen die beide wezen. Zach. 6: 13. En Ik zal te dien, dage een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en het kruipend gedierte des aardbodems: en Ik zal de boog en het zwaard en de krijg van de aarde verbreken, en zal hen in zekerheid doen neerleggen; en Ik zal u Mij ondertrouw in eeuwigheid; Ja, Ik zal u Mij ondertrouw in gerechtigheid, en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouw in geloof. Hosea 2: 17, 18, 19.
"De aandachtige lezer kan deze woorden vergelijken met Ps. LXX15: 2,2, ii, 12, 13, 14. Jes. I: 27 en XLV: 8, 23, 24, 25. Jer. X13: 6. In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en Israël zeker wonen, en dit zal Zijn Naam zijn, waarmede men Hem noemen zal: de Heere onze gerechtigheid. En Jer. XX13: 24, 15. Rom. 3: 22-26. Merk

dat deze genadebelofte in het 18 en 19de vers driemaal wordt herhaald tot onzen troost en onze verzekering." (Kantt.)
En Ik zal u Mij ondertrouw in gelove: en gij zult de Heere kennen. En het zal te die dage geschieden, dat Ik verhoren zal, spreekt de Heere; Ik zal de Hemel verhoren: en die zal de aarde verhoren. Hosea 2: 29, 20.
"Dit is een figuurlijke manier van spreken, door welke God te kennen geeft, dat alle creaturen ter zaligheid moeten dienen, wanneer Hij met haar verzoend en tevreden is. Vergel. Rom. 8: 20-23." Kantt.
En de aarde zal het koorn verhoren, mitsgaders de most en de olie; en die zullen Jizreël verhoren. En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en Ik zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama, en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi,: gij zijt Mijn volk, en dat zal zeggen o mijn God! Zie 1 Petr. 1: 23.
Zach. 13: 9. *En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen, en Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen: het is Mijn volk, en het zal zeggen: de Heere is mijn God.*
Hier wordt de liefde des Vaders ontdekt voor het zielsoog, in de ontdekking niet slechts van de dierbare Persoon van Jezus, maar ook in de schenking van Hem, in de openbaring Zijner heerlijkheid, als de Middelaar Gods en der mensen, wie gegeven is alle macht in hemel en op aarde, om te openen de blinde ogen, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis, die in duisternis zitten. Jes. XLII: 6, 7. Hier wordt de ziel uit zichzelf en in de waarheid geleid (want Jezus is de Weg, de Waarheid en he Leven); hier wordt zij bevestigd en gebracht achter het grote heilgeheim, dat zij van eeuwigheid gekend is, naar des Vaders eigen woord: En Ik zal u Mij ondertrouw in eeuwigheid. Dat is: barmhartigheid en gerechtigheid zullen elkaar in dit genadewerk vriendelijk kussen en ontmoeten.
Ja, Ik zal u Mij ondertrouw in gerechtigheid, en in gerichte, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden.
Al deze volmaaktheden worden dan voor het geloofsoog opgeluisterd in de dierbare Zone Gods: ***Hij in Mijn plaats.***
Hoe zinkt zulk een ziel weg! Hij in haar plaats! Dien, die geen zonden gekend heéft, voor haar tot zonden gemaakt; Hij onschuldig, zij schuldig; zij, die de eeuwigen dood rechtvaardig verdient, ontvangt vrijheid, vergeving van schuld, door Zijn lijden en dood en wordt hiervan verzekerd door de openbaring van Zijn leven.
Nu ontvangt de ziel, uit deze dood verlost, Hem als haar Leven. Zij, die vreesde eeuwig te moeten omkomen, ziet dat zij van eeuwigheid gekend en een gegevene des Vaders is!
O wonderbare liefde Gods des Vaders! Ik heb U liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken. Hier is de trekking des Vaders kennelijk voor de in zich zelf gans verloren ziel; hier wordt zij gans ontbloot in zichzelf, geleid tot de grond van haar zaligheid: haar verkiezing. Nu wordt zij daarin door God de Vader bevestigd, (volgens dit woord: Ik zal u Mij ondertrouw in eeuwigheid; dit fundament ligt dus onbewegelijk) en in Christus gebracht als haar enige gerechtigheid.
Ja, Ik zal u Mij ondertrouw in gerechtigheid: hier wordt zij verzekerd van haar schuldvergeving, en wordt Christus gerechtigheid de hare. In Hem is de Vader voldaan; want dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor haar gemaakt, opdat zij zou worden rechtvaardigheid Gods IN HEM. 2 Cor. 5: 25. Jes. LIII: 9, 12. 1 Petr. 2: 22. 1 Joh. 3: 5. Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonden veroordeeld in het vlees; opdat het recht der

wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen,, maar naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.
Rom. 8: 3, 4. Gal. 3: 3.
"Zo strekt dan de zonde de gelovigen niet meer tot verdoemenis, omdat de zonde de gelovigen om Christus wille vergeven wordt; daarom voegt de Apostel hierbij: voor degenen die in Christus Jezus zijn, dat is: door het ware geloof met Christus verenigd zijn (Eféze 3: 17); die de begeerlijkheden des vleses niet volgen, of naar dezelve niet leven. Dit stelt de Apostel tegen de mondchristenen, als een merkteken dergenen, die door het geloof waarlijk met Christus verenigd en, volgens dien, van alle verdoemenis verlost zijn." Joh. 15: 2, 3. (Kantt.)
"In deze twee verzen (Rom. 8: 6 en 7) bewijst hij het onmogelijke der wet, om de zonde te niet te doen, of de mens voor God te rechtvaardigen." Kantt.

Ja, Ik zal u mij ondertrouw in gerechtigheid en gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden.
In dit grote werk in de ziel wordt deze waarheid opgeluisterd, is Gods recht voldaan.
De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede zullen elkander ontmoeten. De waarheid zal uit de aarde spruiten, en gerechtigheid zal van de hemel neerzien. Ps. LXX15: ii, 12.
En Ik zal u mij ondertrouw in geloof en gij zult de Heere kennen.
Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft. Joh. 6: 29. Hierin dan wordt bij vernieuwing als het werk Gods, uit kracht der eeuwige liefde Gods, in de schuldvergeving of rechtvaardigmaking, Christus voor het geloofsoog ontdekt en geschonken. *Ziet, mijn knecht die ik ondersteun, mijn uitverkorene, in denwelken mijn ziel een welbehagen heeft! Ik heb Mijn Geest op hem gegeven; hij zal het recht de heidenen voortbrengen.* Hij zal niet schreeuwen noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat doen horen. Hij zal niet verdonkerd worden en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten.
Hoe klaar wordt hierin de liefde, de verhevene liefde des Vaders in de gift van Zijn lieve Zoon voor de armen, door zonden en schuld verslagenen zondaar in de dierbare Persoon van Christus voor de ziel tentoongespreid en geopenbaard. Want deze is het, van welken gesproken is door Jesaja, de Profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn; bereidt de weg des Heeren, maakt Zijn paden recht.

Hier is het dat de ziel wordt vrijgemaakt van onder het harde juk der dienstbaarheid en de vloek der wet, verlost en bevrijd van onder de eeuwige toorn Gods, verlost van de macht en de heerschappij der zonde, waar haar schuld wordt weggenomen en vergeven door de Vader in de Zoon Zijner liefde; waar de gevangene vrijheid ontvangt, en de gebondene opening der gevangenis. O, hier is de liefde des Vaders, de liefde des Zoons en de liefde des Heiligen Geestes de banier over haar, Christus wordt ontdekt als het Lam Gods, dat ook haar zonden heeft weggedragen; Zijn kostelijk bloed als het bloed dat van alle zonden reinigt; Hij, als volkomen de wet volbracht hebbende, door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Zijn gerechtigheid wordt nu de hare; hier ontvangt zij Hem als haar Bruidegom uit des Vaders eigen hand. (In de heiligmaking wordt deze ondertrouw, of liever wordt zij door de liefde des Vaders van deze ondertrouw bevestigd en verzekerd.)
Hiervan echter zo het de Heere behaagt later.

O, haar ogen zien nu de Koning in Zijn schoonheid, niet slechts als het einde der wet

tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft, maar ook als haar Borg, Hij in haar plaats, niet slechts als haar Borg, maar ook als haar Middelaar tussen God en de zondaar. Zij ziet, zij gelooft, zij omhelst Hem nu, van wie de Profeet gezegd heeft: (Jes. XI.) *De Geest des Heeren Heeren is op mij, omdat de Heere mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; Hij heeft mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis*.

O, hier wordt de door de wet overtuigden; de door de zonden vernietigden, de onder de zware last des toorns Gods verbrijzelden, de in banden en gevangenis zijnde zondaar opening der gevangenis uitgeroepen. Want de Geest des Heeren Heeren is op Hem, omdat de Heere Hem gezalfd heeft. Hij is van eeuwigheid af gezalfd geweest; Hij is gegeven tot een verbond des volks. Hier wordt het verbond heerlijk in Hem, die heerlijk is, hier worden de beloften ontsloten en toegepast, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; die zachtmoedig gemaakt zijn door den Geest des oordeels en der uitbranding, overtuigd van hun zonden, bedroefd, verslagen over hun zonden, overtuigd door de heiligheid en Goddelijkheid der wet, overtuigd door het diep en ontzettend gewicht van Gods rechtvaardige toorn.

O, in deze diepte van ellende blijft der ziel niets over dan de Heere te belijden in Zijn recht, en met Job te belijden: met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet IJ mijn oog; daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as. De diepte van onzen val in Adam staat nu in het helderste licht tegenover de verlossing, zoals die in Christus Jezus is. De heiligheid en rechtvaardigheid der wet tegenover Hem, die de wet volkomen volbracht in Zijn bitter lijden en dood. De heiligheid en rechtvaardigheid Gods, in Zijn heilig recht en het straffen van de zondaar, tegenover Hem, die Hij tot zonde wilde maken, en die de ganse last des toorns Gods voor de zonden gedragen heeft. Hier wordt de in banden en gevangenis zijnde zondaar van zijn banden losgemaakt, Christus ontdekt, om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren, en de dag der wrake onzes Gods, om alle treurigen te troosten.

O, dit is waarlijk een goede boodschap van de vergeving der zonden (zie Ps. 40: 20 en Ps. XLVI: 2), voor de bedroefden van wege de zonden (Ps. XX14: 19. Matth. 5: 3); want de zodanigen wordt het Evangelie verkondigd. Om de treurigen Sions te beschikken, dat hun gegeven worde sieraad voor as (Matth. 6: 29), vreugdeolie voor treurigheid, d. i. vreugde-olie des Heiligen Geestes (Joh. 14: 26. 27 en 16; vergelijk ook met de woorden des profeten, hetgeen geschreven staat Hebr. I: 9. *Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugde-olie boven Uw medegenoten*.

Hier is Jezus Naam als een olie die uitgestort wordt, om de gewonde ziel te genezen en te helen). En het gewaad des lofs te geven voor een benauwden Geest. Daar mag de arme ziel dan de waarheid van dit woord ervaren: Ik ben zeer vrolijk in de Heere; mijn ziel verheugt zich in Mijn God; want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils; de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan, gelijk een bruidegom zich met feestelijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap. Jes. L11: 10.

Vrolijk zijnde, zegt de bruid, ben ik vrolijk. Hij heeft mij bedekt met Zijn gerechtigheid, welke Hij mij toegeëigend heeft; opdat zij genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren.

Hieraan mag de wedergeboren ziel de toepassing ontvangen van de waarheid van haar levendmaking (Eféze 2: 1), de waarheid verstaan van dit woord: Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Rom. 5: 6.

Col. 2: 13. Hebr. 9: 15. *Daarom is Hij de Middelaar des Nieuw Testaments, opdat, de dood daartussen gekomen zijnde tot verzoening der overtredingen, die onder het éerste testament waren, degenen die geroepen zijn de beloftenis der eeuwige erfenis ontvangen zouden.*
Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen, die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt door de Geest. 1 Petr. 3: 18.
Het is dan op deze plaats dat de ziel wordt vrijgemaakt door Christus, gebracht wordt in Christus, verlost van de vloek der wet, vrijgesproken door God de Vader, vergiffenis van haar schuld ontvangt en het getuigenis van Gods Geest, dat met haar Geest getuigt, dat zij een kind is; en alzo gerechtvaardigd zijnde door het geloof, vrede bij God heeft door haar Heere Jezus Christus. Rom. 5: 1.
En te die zelven dage zult gij zeggen: *ik dank U, Heere! dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij. Ziet, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de Heere Heere is mijn sterkte en mijn psalm, en Hij is mij tot heil geworden.*
En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de Fonteinen des heils (zie ook Joh. 7: 37, 28): en zult te dien zelven dage zeggen: Dankt de Heere, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken, vermeldt dat Zijn Naam verhoogd is — (zie ook Joh. XVII: 1, 4, 6, 26.) Psalmzingt de Heere; want Hij heeft heerlijke dingen gedaan, zulks zij bekend op de gansen aardbodem! Juich en zing vrolijk, gij inwoneres van Sion, want de Heilige Israëls is groot in het midden van u. Jes. X11.

De ziel dan ook bij vernieuwing uit deze dood (want hierin wordt zij door de liefde van God de Vader, de liefde van God de Zoon, de ontdekkende liefde van God de Heilige Geest, in geest en waarheid enigszins bekend gemaakt met haar doodstaat (Rom. 5: 8-2r), en levend gemaakt, ondervindt de waarheid van dit woord: *de Heere doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen. De Heere maakt arm en maakt rijk Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft de geringe uit het stof, en de nooddruftige verhoogt Hij uit de drek. 1* Sam. 2: 6-8. Deut. 32: 39. Deze dood dan, welke de ziel ondergaan heeft, is niet dodend maar levendmakend, bevorderlijk aan de eer Gods, en aan de vernedering van het schepsel. Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen, en hem geven Dien, die daartoe recht heeft.
God de Vader wordt alzo verheerlijkt in Zijn Zoon, Christus wordt verheerlijkt in de Vader, en beide God de Vader en God de Zoon worden verheerlijkt en verhoogd door God de Heilige Geest in het arme verloren zondaarshart; en de arme zondaar in en door het licht des dierbare Geestes enigszins geleid in haar roeping en verkiezing.

Hoe zwak, hoe klein, hoe nederig, hoe diep afhankelijk maakt deze weldaad Gods de ziel. Waar dit het geval niet is, bestaat er grote vreze om uit het nauw en enge pad te geraken, en van de weldaad der rechtvaardigmaking een Christus, een grond, een steun te maken, ver uit het leven, hetwelk alleen in Christus, hetwelk Christus zelf is. De liefde Gods des Vaders is een heilige liefde, een ijverige liefde. ijveraar is Zijn Naam. De rechtvaardigmaking, dit grote werk Gods, deze liefdedaad aan de armen zondaar, is een Gode-verheerlijkende en de zondaar ontledigende daad, om de ziel te leiden tot het voorwerp des geloofs, nl. Christus, en alzo de kroon te plaatsen op het rechte hoofd.
De wasdom van een kind Gods is van geestelijken aard, en daarom zeldzaam. Als ik zwak ben, dan ben ik sterk. Die meent iets te weten, heeft nog niets gekend. Jezus

moet wassen, wij moeten minder worden. Die meent dat hij iets is, daar hij niets is,, die bedriegt Zichzelf. Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle. Hetgeen iets is, maakt de Heere tot niets, en Hij verstrooit de hoogmoedigen en de raadslagen hunner harten. Maar de hongerigen vervult Hij met goederen, en Hij verhoogt de nooddruftigen uit de drek.

God de Vader, als de Bron, Fontein en oorsprong des geestelijken levens, verheerlijkt geen genade aan de ziel, zonder haar dienstbaar te maken tot Zijn eer, en tot de verhoging van Christus, als de enige oorzaak van zaligheid; want er is ook onder de hemel geen anderen Naam gegeven, door welken wij moeten zalig worden. Hij alleen is de Weg, de Waarheid en he Leven; Hij is enig en alleen onze rechtvaardigheid, onze volkomen gerechtigheid, waarin wij voor een heilig en rechtvaardig God kunnen bestaan.

En God de Heilige Geest is steeds werkzaam, om beide God de Vader en God de Zoon te verheerlijken. Deze zou, naar Jezus eigen woord, *het uit het Zijne nemen en het ons verkondigen.* Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld verdoemelijk zij voor God.

Rom. 3: 19. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor God. Want door de wet is de kennis der zonde. Hier besluit de Apostel, dat de mens door de werken der wet niet kan gerechtvaardigd worden voor God. Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten. Namelijk de rechtvaardigheid Gods, door het geloof van Jezus Christus tot allen en over allen die geloven; want daar is geen onderscheid. Want zij hebben allen gezondigd, en derven allen de heerlijkheid Gods. En worden om-niet gerechtvaardigd uit Zijn genade door de verlossing, die in Christus Jezus is, welken God voorgesteld heeft, tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods. Rom. 3: 20-25.

Gij zijt duur gekocht. O, diep verborgen heilgeheim, de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard! Zalige verborgenheid, uit kracht der eeuwige liefde des Vaders, voor al Zijn uitverkorenen, geopenbaard in Christus menswording; God geopenbaard in het vlees, geopenbaard in wijder, uitgestrekter heerlijkheid, in Zijn smartelijk lijden en dood; nog heerlijker geopenbaard in Zijn opstanding en hemelvaart, in de levendmaking, wedergeboorte, rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking. O, welk een glans wordt er in dit licht verspreid bij en door Geesteslicht, over het Wezen Gods, heilig, heerlijk en ontoegankelijk buiten Christus, voor verloren zondaren, verdoemelijk in Adam, verdoemelijk zo door erf- als dadelijke schuld! Welk een onuitsprekelijke liefde, dat de Heere zelf een middel uitdacht tot behoudenis van hen, die Hij van eeuwigheid daartoe verkoor!

Welk een troost en sterkte voor de in Zichzelf gans armen en verlorenen zondaar, wanneer het God de Heilige Geest behaagt enigszins achter dit heilgeheim te brengen, en de ziel in de waarheid hiervan te leiden. 1 Petr. I: 18. Die ons heeft zalig gemaakt en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuw. 2 Timotheüs 1: 9.

"Alzo is Christus geopenbaard om te zijn een verzoener, nl. der zondaren. De Apostel ziet hier Rom. 3: 25 op de genadestoel, of het verzoendeksel van zuiver goud gemaakt, dat de Arke des verbonds, daar de tafelen der wet in lagen, bedekte (Hebr. 9: 5); het was een voorbeeld dat Christus door Zijn zuiverheid en gehoorzaamheid onze overtreding tegen de wet, voor Gods aanschijn zonde bedekken, en ons met God

verzoenen. Het geloof in Zijn bloed betekent in of door Zijn bloedig lijden en sterven. Deze woorden in Zijn bloed kunnen gevoegd worden bij het woord verzoening, dat Christus ons door zijn bloed met God verzoend heeft, of met het woord geloof, omdat het geloof, waardoor wij gerechtvaardigd worden, voornamelijk ziet op de gehoorzaamheid van Christus tot de dood des kruises toe; (" Kantt.)
En daarop steunt het geloof door Goddelijke kracht, Goddelijk licht en leven onderhouden, door Goddelijke liefde en genade beide ontledigd en vervuld. 2 Cor. 5: 19-20. Gal. 2: 10. Het is hierin, dat God Zijn trouw en waarheid betoont in het houden Zijner beloften (Luc. I: 69, 70), of ook om te bewijzen dat Hij rechtvaardig is, dewijl Hij zelf in Christus de zonden straft, welke Hij in het Oude Testament vergeven heeft, om deze verzoening die geschieden zou, en in het Nieuw dagelijks vergeeft de gelovigen, om dezelve voldoening die nu geschied is.
Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof van Jezus is. Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? der werken? Neen! maar door de wet des geloofs. Wij besluiten dan dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt zonder de werken der wet. Rom. 3: 28-31.
"Dit sluit ook in, dat niet enig mens in Zijn rechtvaardigmaking voor God zou mogen roemen. Het voorschrift of de leer des geloofs noemt de Apostel door een Hebreeuwse wijze van spreken, bij gelijkenis, een wet. Jes. 2: 3. Uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren woord. uit Jeruzalem. Hand. 13: 38. Rom. 8: 3."Kantt.
Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonden, de zonden veroordeeld in het vlees. Gal 2: 16. Hebr. 7: 25.
"Hierin zien wij bij Geestes licht, hoe Christus de wet voor Zijn volk volbracht heeft, tot hun rechtvaardigmaking, en dat Hij degenen, die gerechtvaardigd worden, ook door Zijn Geest alzo vernieuwt, dat zij naar alle geboden Gods hun leven zoeken te richten, (Rom. 8: 1, 2, 3) niet om daardoor voor God gerechtvaardigd te worden, maar om God voor deze Zijn weldaad behoorlijke dankbaarheid te bewijzen, hun naasten te stichten, en dan huns zelfs rechtvaardigmaking voor God meer en meer verzekerd te worden, gelijk de Apostel in het zesde en zevende Hoofdstuk nader verklaart" (Kantt.)
En God de Heilige Geest in de harten der uitverkorenen uitwerkt.
De ziel ziet dan in haar rechtvaardigmaking de heerlijkheid dezer waarheden meer en meer openbaar worden (want het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe), beide tot verheerlijking van de volheerlijke Verbonds-Jehovah, tot vernedering van de zondaar, tot bevestiging der Goddelijke waarheid, zo als dezelve nodig is tot zaligheid.

1. **In de rechtvaardigmaking** dan begint de ziel enigszins te zien de grond van haar zaligheid, nl. haar verkiezing van God, waaraan zij nu haar roeping uit de dood in het leven, (nl. haar wedergeboorte) verbonden ziet, hetwelk bij Goddelijk licht nog slechts een gedeelte van de schakel is. Rom. 5:
Rom. 8: 28-30. In dit licht heeft zij slechts iets leren kennen van de heiligheid en rechtvaardigheid van het Wezen Gods, van de heiligheid der wet, van de afschuwelijkheid der zonden, van de heerlijkheid des verbonds, van de dierbaarheid en noodzakelijkheid van Christus, maar ook door en met Hem de zaligheid van haar schuldvergeving. *Hier is dan ten tweeden male de Hoofdsteen toegebracht met toeroepingen: genade, genade zij denzelven!*
Wordt de liefde Gods in Christus in haar roeping slechts kenbaar voor de ziel in de beschouwing, in de rechtvaardigmaking (Rom. 5: 1.) wordt zij kenbaar voor de ziel in

haar grond en oorsprong: Gods vrije verkiezende liefde (Jer. XX11: 3); hier ontvangt de ziel de Geest der aanneming tot een kind. Rom. 8: 14, 15. Rede, verstand, ongeloof, duivel, alles moet hier wijken voor vrije genade, eeuwige verkiezing. Hier wordt de kroon op het rechte Hoofd geplaatst en de wet heerlijk in haar Goddelijke eis, heerlijk in de Borg, als de Vervuller der wet. Rom. 10: 4-11. Wee, wee hunner, die de waarheid zo verheerlijkend voor de Driemaal heiligen Jehovah, zo vertroostend voor beproefde, bedroefde en in geest en waarheid verslagene zielen op enigerlei wijze zoeken te verduisteren, of van haar Goddelijke kroon en eer te beroven. Mocht de
8o
kracht, het leven en de heerlijkheid van deze heerlijke Hoofdsteen Christus, in dagen als die wij beleven, nog gezien en bekend worden aan arme in Zichzelf gans verloren zondaren. Tot welken komende als tot een levenden steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar. Dierbaar, boven alles dierbaar voor de ziel, die Hem als een vrije gift van de Vader ontvangt. 15 dan die gij gelooft, is Hij dierbaar: (dit geloof te voren beschreven als een eigen werk Gods des Vaders.)
Maar de ongehoorzamen wordt gezegd: De steen, die de bouwenlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks en een steen des aanstoots en een rots der ergernis, dengenen die zich aan het woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.
Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, die uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.
Petr. 2: 4—10. Tot welk een dure prijs zijn dan de uitverkorenen gekocht; want die die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Nu, dengene die werkt, wordt de loon niet toegekend naar genade, maar naar schuld. (Rom. 4: 4). Doch dengene die niet werkt, maar gelooft in hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid. Deze rechtvaardigheid is een vrije gift Gods.
"Niet dat het geloof, ten aanzien dat het een werk is, dit verdient, of in zich zelf waardig is, gelijk enigen verkeerdelijk meen; want dit heeft de Apostel terstond te voren allen werken en derhalve ook het geloof als een werk benomen; maar omdat God zulks uit enkel genade de gelovigen beloofd heeft, en omdat het geloof als een instrument is, hetwelk de gerechtigheid van Christus aanneemt en dezelve tussen Gods oordeel en Zijn eigene misdaden stelt. Zie Rom. 5: 9. 2 Cor. 5: 19. Filipp. 3: 9. Het woord rekenen of toerekenen wordt genomen van een gelijkenis dergenen, die iets op iemands rekening stellen. Filemon vs. 18. Zo wordt God gezegd iemand de zonden toe te rekenen, als Hij wil, dat voor dezelve van hem door de straf zal voldaan worden; en niet toe te rekenen, als Hij die vergeeft en de straf kwijtscheldt (vs. 8). Desgelijks dat Hij het geloof rekent tot rechtvaardigheid, als Hij de gelovige schenkt, toeschrijft en toerekent de gerechtigheid van Christus, van hem door het geloof aangenomen, en houdt door deze genadige toerekening alsof het Zijn eigene gerechtigheid ware. Daarom wordt ook hier gezegd dat hem de gerechtigheid toegerekend wordt." (Kantt.)
Gelijk ook David in 't begin van de 32"" psalm de mens zalig spreekt, welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder de werken. vs. 6.
"Want die uit Zijn werken gerechtvaardigd is, die heeft geen vergeving van zonden van node, om gelukzalig te zijn, en wie bidt dat God hem Zijn zonden niet toerekent, die bidt ook, dat God hem de rechtvaardigheid van Jezus Christus toerekent, alzo deze twee dingen in Gods oordeel niet kunnen gescheiden worden. Rom. 3: 24 en 5: 19." (Kantt.)

Zalig dan is de man, welken de Heere de ongerechtigheid niet toerekent. De rede is: omdat de grond onzer zaligheid ligt in Gods eeuwige verkiezing, in de nooit begonnen eeuwigheid besloten, in de raad des vredes (Rom. 9: 7-33), in de liefde des Vaders, in de gift van Zijn lieve Zoon, in de openbaring in de beloften (Gen. 3: is), in Christus menswording in Zijn vernedering van Zijn krib tot Zijn kruis, zo in Zijn lijden en dood,, als in Zijn leven en opstanding, hemelvaart, zitten ter rechterhand Gods, als hun Koning, Profeet en Hogepriester,, als hun Borg en Middelaar. Zo wordt Christus hun in hun roeping enigszins bekend als de weg; ik zegge enigszins; want o, wat is er slechts een klein stukske van deze heerlijke en dierbare Persoon bekend in beginsel!
Zo wordt er meer van Zijn heerlijkheid en tevens van de liefde Gods in Hem bekend in de rechtvaardigmaking. De ervaring heeft dit geleerd naarmate de arme zondaar meer van zijn eigenlijk inwendig en diep bederf leert kennen, in het licht van deze dierbare Personen, door het licht en de liefde en het werk van God de Heilige Geest, zal zij meer zien haar diepe blindheid en vervreemding van de alles overtreffende liefde, heerlijkheid, dierbaarheid, en schoonheid van dit heerlijk Wezen, Vader, Zoon en Heilige Geest.

> In de rechtvaardigmaking echter — hoewel er een grote, uitnemende weldaad aan de verloren
> zondaar geschied is, — is nog maar een klein stukske bekend gemaakt van de drie heerlijke Personen ieder in het bijzonder.
> Maar God de Heilige Geest werkt in de rechte orde, volgens Gods getuigenis: Hij maakt eerst de boom goed en dan Zijn vrucht; Hij bouwt geen huis zonder fundament, want alles wat zijn grondslag heeft nevens Christus, kan geen stand houden voor de eeuwigheid. O, hoeveel blijvend, ontdekkend licht is er dan nodig om Christus niet alleen te leren kennen als de enigen weg, de waarheid en het leven, maar ook hoeveel liefde van God de Vader, hoeveel liefde van God de Heilige Geest, hoeveel ontdekkend licht,
> 1. om de ziel te brengen uit de dood in het leven,
> 2. om dit leven weder in de dood te doen gaan, en haar te brengen tot haar rechtvaardigmaking, Christus te ontdekken als de enige grond van hope, als haar gerechtigheid.
> Dit echter is nog slechts een ontdekking van Zijn Persoon, (en zoals wij dit later door ontdekkende genade van God de Heilige Geest leren zien, Wiens werk, liefde en Persoon der ziel daardoor dierbaar en noodzakelijk wordt), wij missen hierin de toepassende daad van dat leven, waarin Christus ons dierbaar wordt, niet slechts als de weg en de waarheid, maar ook als ons leven: als ons van Gode geworden tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en eeuwige verlossing.
> Is dan in dit licht de ziel enigszins opgeklaard in haar rechtvaardigmaking, zo wordt zij door de blijvende en trekkende liefde des Vaders, onder Zijn heiligende tucht en door de liefde van God de Heilige Geest geleid tot haar heiligmaking, alzo wordt zij door de ontdekking en de toepassing in haar beide van Christus lijden en dood, waarbij -déer, haar leven in de dood gaat (Rom. 6: 5.), in haar heiligmaking gebracht tot de zekerheid van haar rechtvaardigmaking en door deze dood tot de kennis van dat leven, hetwelk alleen in Christus is. Rom. I: 4. Gal. 11: 19.

Toen was het avond geweest en het was morgen geweest de derde dag. Gen. I: 13.

In de ontdekking dan van deze dood in ons (Rom. VII), wordt de scheiding van zonde

en genade eerst enigszins kennelijk onderscheiden. De Heere verspilt geen kruimel genade, en wij, blinden in ons zelven, zouden van de grootste heilsweldaden Gods enkel misbruik maken en ze verzondigen daar wij zo blind zijn, (ik althans moet het van mij zelf belijden) en geen ogenblik veilig in onszelf. En die zichzelf niet vreest als zijn grootste vijand, ach! die is nog blind, van ver niet ziende. Zonder de blijvende tegenwoordigheid van een Drie-enig God, zonder de blijvende tucht en bearbeiding van God de Heilige Geest, zonder de wezenlijke kennis van een gekruiste Christus in ons, zullen wij blijven buiten dat leven, dat alleen zalige vruchten draagt tot waarachtige heiligheid en tot de kennis en het leven, hetwelk alleen in de dierbare Zone Gods is. De ziel kan niet voldaan zijn in de beschouwing, maar enkel in het bezit, in het leven, in de vrucht en daardoor in de omhelzing van Christus, de vrede en de liefde Gods, en de zalige kennis daarin van God de Heilige Geest. In dit licht wordt de ziel dan in beginsel enigszins in deze waarheid geleid.
En indien de bediening des doods in letteren bestaande en in steen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien om de heerlijkheid zijns aangezichts, die te niet gedaan zou worden, hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn! Exodus 14: 12. Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. 2 Cor. 3: 7, 8.
Zo is dan de rechtvaardigmaking, als een Godsdaad, de eerste vrijmaking, waardoor de arme zondaar van de straf der schuld bevrijd en in het gerichte Gods vrijgesproken wordt.
Dit ziet de ziel op die tijd niet, want zij denkt, dat zij nu volkomen bevrijd is. Hierdoor echter worde niemand geschud of bewogen, want de grond onzer zaligheid ligt in de eeuwige liefde Gods, en de zwakke en tedere plantn zijn de Heere even zo dierbaar als zij, die het Hem behaagt verder te brengen; zalig echter — dit ontken ik niet — de zielen, welke de Heere verder brengt, maar de Heere e is vrij. Hij beware echter vele zielen voor een grond zonder wortel, voor valse rust, of voor iets nevens Christus.
De ziel mist nog de toepassende daad der rechtvaardigmaking, door de openbaring van Jezus lijden en dood in zich, naar des Heeren eigen woord: Indien dan de Zoon u zal vrij gemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn; door haar te heiligen, Christus' kruis in te leiden, de ziel hierin met Christus te verenigen, één plant met Hem te malen en aan het kruis te onderwerpen, en eindelijk door het kruis van het kruis te bevrijden, en ziehier de derde vrij making voor de ziel door God de Heilige Geest, opdat de zondaar niets, God Drieenig alles in allen zij.
Hiervan echter zo ik hoop, en zo de Heere wil, later.
Zonde en genade worden dan in het licht van dit dierbare kruis van Christus, door de bijblijvende liefde van God de Vader, het werk, de liefde en de heerlijke Persoon van God de Heilige Geest klaarder onderscheiden, gezien en doorzien
1. in het licht van Gods verkiezende liefde;
2. in het licht van Gods onveranderlijk verbond;
3. in het licht van Jezus lijden en dood;
4. in het licht van Jezus' leven en opstanding;
5. in het licht van Gods onveranderlijke belofte;
6. in de zalige vrucht van al het genot dezer heilsweldaden voor de arme ziel, door ontdekkende genade van God de Heilige Geest, door vervullende liefde en genade van God de Vader tot verheerlijking van God de Vader en God de Zoon, door God de Heilige Geest.

In de heiligmaking dan wordt de ziel bevestigd van haar rechtvaardigmaking**. *Dit is***

dan de derde trap in de wedergeboorte, waarin de ziel meer van haar roeping en verkiezing wordt verzekerd, de eeuwige liefde Gods des Vaders in het licht van Jezus menswording, lijden en dood, leven en opstanding, hemelvaart en zitten ter rechterhand Gods, voor de ziel wordt geopenbaard, en het heerlijke licht van deze heerlijke Hoofdsteen meer blinkt en openbaar wordt.
Is in de rechtvaardigmaking het licht en de heerlijkheid van de rechtvaardigheid en heiligheid, maar tevens de goedertierenheid en waarheid in het licht van deze Steen geopenbaard geworden, in de heiligmaking, in het licht van Jezus lijden en lood, zal de heerlijkheid van deze dierbare en kostelijke Hoofdsteen nog meer gezien, het licht, het leven en de kracht daarvan aan de arme zondaar nog meer geopenbaard worden.

> *Mocht het U, o dierbare Geest! Eenswezens met de Vader en de Zoon, behagen mij, blinde, in deze waarheid te leiden tot bevestiging mijner eigene ziel, tot troost en bemoediging voor zwakgelovigen, tot bevestiging van meer verzekerden, tot eer, lof, prijs en genade van U, o mijn volzalige God! die, ofschoon door een diepe weg van veel lijden mij, alles onwaardig zondaar, tot de zalige kennis dezer waarheid bracht.*

In het pad der gerechtigheid is het leven, en in de weg van baar voetpad is de dood niet. Spr. 12: 28.
En aldaar zal een verhevene baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die op deze weg wandelt, de dwaze zal er niet op dwalen. Jes. 35: 8.
Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven is: maar de rechtvaardige zal uit de geloof leven. Rom. 1: 17.
Deze rechtvaardigheid, waardoor wij alleen in het gerichte Gods kunnen bestaan, is alleen de rechtvaardigheid van Christus, die ons van God geschonken en door 't geloof van God toegerekend wordt, dat is, tot dagelijkse toeneming en versterking in het geloof. Zie 2 Cor. 3: 18. Hebr. 10: 38. Joh. 3: 36. Gal. 3: 11. Dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt is openbaar, want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.
Iedere ontdekking van Christus voor de arme ziel, als de Weg, de Waarheid en he Leven, is, bij Goddelijk licht gezien, door Goddelijke liefde ontdekt, door God de Heilige Geest verzegeld, een volkomen werk Gods, zowel in bevestiging van de rechtvaardigmaking, als in toepassing van de heiligmaking, en in doorgaande vernieuwing, heiliging en verlossing van de aangeborene smet der schuld.
Iedere plaats welke in het arme zondaarshart gemaakt wordt voor dit Goddelijk werk, door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest, zal de zondaar meer doen kennen van de liefde zijns Gods, meer van de dierbaarheid van Christus, meer Zijn dierbaar Beeld gelijkvormig maken, en meer de liefde, het werk en de heerlijke Persoon van God de Heilige Geest, de ziel doen dierbaar achten en hoogschatten; want de ziel, die deze volheerlijke Persoon in Zijn liefde en Zijn werk heeft leren kennen in de heiliging, zal nimmer in staat zijn om de heerlijkheid, dierbaarheid, lankmoedigheid, van deze heerlijke Persoon te kennen, of daar ook slechts een weinig van te stamelen: het licht, waardoor Hij de ziel leidt in de waarheid, haar ontledigt, ontdekt, ontbloot, alzo, vatbaar maakt voor de waarheid; de wijsheid, waarmede Hij leert; de lankmoedigheid waarmede Hij draagt; de blindheid der ziel in haar zelfkennis en in haar Godskennis; haar diepe onwetendheid in Goddelijke Zaken, vooral wat de reiniging en heiliging der inwendige verdorvenheid betreft; de vijandschap en afkeer daarvan vernietigende en verbrekende, en de ziel als in een heilige gewilligheid buigende, haar aanwijzende de noodzakelijkheid dezer heiliging, en de zalige vrucht, welke de ziel reeds bij aanvang hier geniet in stille, heilige onderwerping aan de

Vader der Geesten, om, in en door deze tucht Jezus lijden en dood ingeleid, één plant met Hem te worden in de gelijkmaking Zijns doods.
Hoe zal de ziel geheiligd worden en kennis verkrijgen (ik bedoel zaligmakende, heiligende kennis) van Jezus dierbaar kruis, van de verborgenheid des kruises, van de onuitsprekelijke liefde, ja de rijkdom der liefde van Christus; hoe de kracht van Zijn verzoenend lijden en sterven, en de heerlijkheid van Zijn dierbaar en reinigend bloed, zonder de heiligende tucht van God de Vader, en de liefde, het werk, de dierbare Persoon van God de Heilige Geest?
Door lijden geheiligd: want én Hij die heiligt, èn zij, die geheiligd worden, zijn beiden uit één, waarom Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen.

In dit licht, nl. der heiligmaking, begint het licht der verkiezende liefde Gods nog in meerderen glans te schijnen, daar God de Heilige Geest, de ziel door het lij de heiligende en in Jezus lijden inleidende, haar hierdoor aantoont, welk een bitter lijden de zonden aan de dierbare Verlosser gekost hebben; haat tevens zelf het smartelijke der zonden doende gevoelen, een vurige begeerte hierdoor opwekkende en levendig houdende, om van het vuil der zonden verlost en gereinigd te worden. (Hierover echter, zo de Heere wil, later.)
De heiligmaking is, even als de rechtvaardigmaking, het eigen werk van God de Vader en God de Heilige Geest, waarvan Christus het heerlijke middelpunt is. Buiten de kennis en het bezit van Christus is er noch kennis aan God de Vader, de eerste Persoon in het Goddelijk wezen, noch kennis aan de laatste Persoon: God de Heilige Geest.
Zo begint dan in dit licht de heerlijkheid en het licht van het Wezen Gods meer opgeluisterd te worden, en zo wordt de zondaar, door ontdekkende en heiligende genade meer en meer ontbloot en ontledigd, geleid tot de grond, de kracht en het leven der waarheid buiten haar, maar nochtans inwendig geheiligd en vernieuwd, door ontdekkende, zowel als door heiligende liefde van God de Heilige Geest. Hier dan wordt het licht van Gods vrije verkiezende liefde voor de ziel geopenbaard in haar roeping; klaarder heeft God de Heilige Geest dit ontdekt in haar rechtvaardigmaking; nog klaarder in haar heiligmaking; opdat beide de waarheid en het wezen en de grond voor de arme zondaar meer ontdekt worden, zodat zij bij en onder die ontdekkingen niet bezwijkt, maar tot de eeuwige sterkte geleid en gebracht wordt, waarin alleen de énige grond van hoop is voor een geduchte eeuwigheid. Hierdoor wordt de ziel voor de waarheid vatbaar gemaakt. Wij moeten de voorwerpen gemaakt worden van vrije verkiezende liefde, Goddelijke en krachtdadige roeping, Goddelijke rechtvaardigmaking en schuldvergeving en Goddelijke heiligmaking, waarbij de oude en de nieuw mens aan het kruis moet, om door eeuwige vrije liefde Gods, Gode te leven. Alle roem zij uitgesloten, behalve die, welke de arme, naakte ziel behoudt uit kracht dezer waarheden, welker leven, dat alleen in Christus is, gekend, geloofd, gesmaakt kan worden, door vereniging met Christus in deze Zijn dood. Het is dan ook slechts in de ware geestelijke kennis van deze dood, dat wij tot dit geestelijke leven geleid en gebracht worden, maar het is dan ook door de blijvende en trekkende liefde van God de Vader onder Zijn heiligende tucht of Vaderlijke kastijdingen (Joh. XV.), door de Goddelijke liefde, het werk en de inwoning van God de Heilige Geest, dat de ziel gebracht wordt tot de ware en onderscheidende kennis van het voorwerp des geloofs, tot onderscheidende kennis van het verbond der werken en het Verbond der genade, tot meer en onderscheidende kennis van zonde en genade in zich, tot de kennis van haar diepen val in Adam, en tot de kennis van de hoogte van haar verlossing in Jezus Christus.

In de heiligmaking wordt de rechtvaardigmaking verklaard opgeluisterd; Christus, het dierbare Voorwerp des geloofs meer door het licht van God de Heilige Geest gelovig aanschouwend, en meer inwendig met al de krachten en genegenheden der ziel omhelsd; de vrede Gods hierin meer en meer geopenbaard, en de arme, in zich zelf gans verloren ziel meer en meer dat dierbaar Beeld gelijkvormig gemaakt. Het wordt nu een eenheid en vereniging met Christus, door de blijvende kracht van Jezus dierbaar kruis. Door lijden en kruis ontvangt de ziel als 't ware een afdruk van Christus. Gelukkige zielen, die gebracht worden niet slechts tot de beschouwing (want dit brengt geen leven, geen vernieuwing, geen heiliging te weeg; neen, gij zoudt door uw gevoel misleid, dit kunnen meen, maar droevig dwalen) maar tot ware vereniging met dit dierbare kruis.
In de beschouwing is de dood, in de vereniging het leven. Maar deze is ook slechts mogelijk als een zalige vrucht van Gods eeuwige vrije liefde. Want hier wordt de ziel het voorwerp voor deze waarheid. Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Rom. 5: 8. Hebr. 9: 15. En daarom is Hij de Middelaar des Nieuw Testáments, opdat de dood daartussen gekomen zijnde tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren, degenen die geroepen zijn, de belofte der eeuwige erve ontvangen zouden. Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen, die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt in de Geest.
Veel meer dan zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van de toorn. Want, indien wij vijanden zijnde met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven. En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in God door onzen Heere Jezus Christus, door welken wij nu de verzoening gekregen hebben.

> O mijn lieve Hemelse Vader! dat het U behagen mocht, mij, onwaardige zondares, door Uw Woord en Geest in dit schrijven in te leiden in de mededeling hiervan in dat leven, hetwelk zich ook hierin in mijn dood geopenbaard heeft, mij te leiden in die zalige verborgenheid des kruises, waarin alleen het leven voor verloren zondaren is, de wijzen en verstandigen verborgen en de kinderkens geopenbaard.
> Mocht Uw grote Naam hierin nog verheerlijkt, mochten zwakken versterkt, aan blinden de ogen geopend, zondaren van de dwaling huns wegs bekeerd worden tot God! Mocht de waarheid, zoals deze nodig is tot zaligheid, hierin openbaar worden zo tot stichting voor medezondaren, als tot bevestiging voor mijn eigene ziel.
> Mijn ziel begeert vurig, o Heere, naar de mededeling van de heerlijkheid en dierbaarheid van dit kruis, naar de mededeling van het leven en het licht Uwer ontfermende liefde, hetwelk mijn ziel in vereniging met dit kruis mocht genieten, naar de beschrijving (indien dit mogelijk ware) van de dierbare Persoon van Christus. Mocht ik verwaardigd worden slechts iets te stamelen van Zijn onuitsprekelijke liefde, waarvan ik de zalige vrucht, in de gemeenschap des lijdens met Hem als mijn Hoofd, maar ook met Uw leden mocht genieten. Mocht ik iets stamelen van de liefde, de inwoning, het werk, de dierbare Persoon van God de Heilige Geest, op wie mij arme ledige ziel in dit onderwerp wacht, als de Geest des lichts en des levens als de Geest der waarheid, die het uit het Uw zou nemen en ons verkondigen, en beide U en de Vader verheerlijken.
> O Fontein der hoven, put der levende wateren, die uit Libanon vloeien! Ontwaak,

> Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien; o, dat mijn liefste tot Zijn hof kwame, en ate Zijn edele vruchten! Hoogl. 4: 15, 16.

Die zijn leven verliest, zal hetzelve vinden; zo heeft Jezus zelf gesproken; evenzo als Eeuwige Wijsheid zelf (Spr. VIII): *Want die Mij vindt, vindt het lev en, en. trekt een welgevallen van de Heere.* Zo spreekt de geliefde Apostel Paulus in zijn brief aan de Filippensen, en zo is de ervaring van de door de Heere onderwezen zondaar: Maar 't geen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht. Zie ook Matth. 13: 44-46. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere: om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.
De Apostel bedoelt hiermede, dat hij alles als schade verworpen heeft, wat hem hierin schaden kon. Vs. 8. En heeft dit niet alleen zo geacht, toen hij eerst bekeerd was, maar acht dit als nog zo, en blijft bij dezelve mening. En in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door 't geloof Christi is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is, door het geloof. Zie Jes. LIII: ir. Jer. 9: 23, 24. Joh. XVII: 3. Col. 2: 2. Opdat ik Hem kenne in de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap des lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende.

"Hiermee beschrijft de Apostel het ware, zaligmakende en rechtvaardigmakend geloof, waarin het bestaat, waarop het ziet en wat het voortbrengt (Zie vers 8), de vruchten en weldaden, welke Christus, door Zijn dood ons verkregen hebbende, door Zijn opstanding krachtig toe-eigent en toebrengt, nl. rechtvaardigmaking voor God en de kracht om uit de dood der zonden op te staan.
Altijd de doding van de Heere Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden. 2 Cor 4: 10.
Dit is een getrouw woord, want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven. Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen. 2 Tim. 2: 11, 12. Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u, opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen. 1 Petr. 4: 13. Rom. 8: 17.
Hierdoor verkrijgt de ziel deel aan de vrucht en des lijdens van Christus; zij wordt daardoor van de straf der zonden verlost en tot een nieuw leven opgewekt; en om Zijnentwil verdraagt zij gaarne alle lijden, kruis en verdrukking, die haar om Zijnentwil zoude mogen overkomen. Zijn dood gelijkvormig wordende: de oude mens in mij gedood zijnde (Rom. 6: 5, 6) en om Zijnentwil de gansen dag gedood wordende. Rom. 8: 36.
Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden. Deze woorden betekenen hier niet enige onzekerheid der zaak (vs. 11-14 van Filipp. III), maar de zwaarheid om die te verkrijgen, om daarmede de lust en de vlijt op te scherpen. En de zin is: daarnaar vlijtiglijk trachtende, of ik enigszins moge komen tot de zalige opstanding, en daardoor tot de eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid (Luc. 14: 14. Joh. 6: 39, 40, 44(54), waarom de gelovigen alleen genaamd worden *kinderen der opstanding."Kantt.*

In het licht van dit kruis dan wordt de arme zondaar meer en onderscheiden geleid tot het voorwerp des geloofs, dat hem nu ontdekt wordt in het licht van dit dierbare kruis en in de dadelijke behoefte voor de hulpeloze ziel, als haar van Gode gegeven tot wijsheid, rechtvaardigmaking en heiligmaking. In het licht van dit dierbare kruis in de

aanschouwing van deze dierbare Verlosser wordt alle roem uitgesloten. In dit licht kan der ziel geen roem overblijven op haar geloof, noch op haar hope, noch op haar liefde, maar alleen in Hem, die dit alles uit genade schenkt, wanneer Hij weet, dat de ziel dit behoeft. Hoogl. 5: 15. Dan en daar ondervindt de ziel in vereniging met Jezus lijden en dood, — welke dood zij inwendig levendig gevoelt, door de kracht en mededeling van dit 1 even, hetwelk alleen in Christus is — dat Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud, dat Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen.
God en Christus in het Woord te vinden is een grote genade, maar door Woord en Geest God en Christus in ons hart te vinden, is slechts het grote en eigen werk van de volheerlijke Jehovah God de Heilige Geest, slechts mogelijk door ontdekkende genade, welke tevens een heiligende genade is. Joh. 14: 23. Hoe veilig wordt de ziel door dit lijden in de waarheid geleid (Joh. 13: 12-15) tot de neerbuigende liefde" van de dierbare Zone Gods, tot de wonderbare liefde des Vaders in het aangezicht van Jezus Christus. 1 Cor. 4: 6. Hoe veilig en zalig tevens wordt de ziel geleid tot een waar gezicht van haar geheel verdoemelijke staat voor God, tot die ware droefheid over de zonden, niet slechts in het algemeen, maar ook over het inwonend en steeds aanklevend bederf der zonden, dat — dit ziet zij in dit licht — haar altijd aankleeft. In dit licht echter ziet zij dit zonder slaafse vreze; zij wordt in deze dood zo nauw met Christus verenigd; de ziel ondervindt hierin zo de bijzondere gunste haars verzoenden Vaders; zij wordt door genade, door de trekkende liefde haar Hemelse Vader, door de liefde, de inwoning, het werk en de Persoon van God de Heilige Geest zo krachtig ondersteund in deze oven der beproeving, door dit vuur dagelijks zo gereinigd, naar dat beeld hetwelk zij in Adam verloren heeft zo hersteld, dat zij in de zalige vrucht van Jezus' leven en opstanding mag delen en dagelijks als een kind met haar hemelsen Vader mag wandelen. Hebr. 10: 19, 20. Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is, tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden. Rom. 6: 4.

Dit is de derde trap onzer wedergeboorte, die wij door de kracht der opstanding van Christus verkrijgen, namelijk, dat wij kracht ontvangen hebben om voortaan in nieuwigheid des levens te wandelen, dat is in heiligheid en reinheid. Eféze 4: 23. Col. 3: 10. Hebr. 12: 1. Petr. 2: 2.
Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. Dit wetende dat onze oude mens met hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonden teniet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonden dienen. Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonden; want door één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. Hebr. 10: 14.
Hoe wordt dan tevens in het licht van dit kruis, in het licht van dit bloedig lijden en sterven, de rechtvaardigheid zo wel als de heiligheid Gods in al haar omvang aanschouwend! O, hoe wordt in dit licht, namelijk, wanneer God de Heilige Geest de zondaar voor de waarheid en de zuivere kennis van dit dierbare kruis vatbaar maakt, de smart der zonden diep gevoeld, ieder geestelijk gezicht op de lijdende Godmens een dodelijke wonde in het binnenste der ziel over ieder beginsel der zonde.
Hier wordt de bittere vrucht van de zonde geproefd, met al de uitgangen der ziel, niet slechts bevrijding van de straf der schuld; neen, maar ook verlossing van haar inwendig bederf, heiliging en vernieuwing begeerd, niet als enige grond van aanneming bij God; neen, maar als een zalige vrucht der eigene, der eeuwige liefde des Vaders die ook haar zo lief had, dat Hij Zijn lieve Zoon aan dit lijden, aan deze

bitteren kruisdood overgaf.

> "Ach, dat alle deksels van mijn blind gezicht werden weggenomen, om meer van de liefde van U, o mijn volzalige God! meer van de liefde van Christus, meer van de kracht van Zijn leven, meer van de volheid Uwer liefde, o mijn Koning en mijn God! te leren kennen, hoe in dit kruis de goedertierenheid en waarheid elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede elkander gekust hebben; hoe in dit licht, in de openbaring van dit kruis, de waarheid uit de aarde is gesproten en de gerechtigheid van de hemel heeft neergezien.
> Ach, laat de gerechtigheid voor Uw aangezicht heengaan in de zalige komst van Uw rijk, opdat in dit licht, het licht van Jezus dierbaar kruis, het licht Uwer heilige Wet, het licht van Uw verbond, het licht Uwer beloften heerlijk voortschijne tot de volle middag toe."

Zo maakt God de Heilige Geest ons in de diepte onzer ellende gepaste voorwerpen voor die verborgen schatten en rijkdommen van het koninkrijk Gods (Jes. XLV: 2, 3. Jes. LIV. Luc. XVII: 21), de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard (Luc. 6: 59-23), door de liefde des Vaders, de liefde des Zoons en de liefde van God de Heilige Geest.
Welke behoeften vloeien uit deze zo neerbuigende liefde Gods voor de naakte gans hulpeloze ziel voort!
Welke dringende behoeften aan die mededelingen Gods, om meer van de beminnenswaardigheid en dienenswaardigheid van haar God te leren kennen. Maar ook hier blijft der ziele niets over dan genade, vrije genade, welke altijd meer haar oorsprong neemt uit het eeuwig liefdehart Gods (Rom. 5: door Hem die het leven zelf is. Rom. 5: 20, is. Rom. 6: 5. Rom. 7: 4. Rom. 8: 28-30. Rom. 9: 33. Rom. 10: 4—11. Rom. 11: 27. Rom. 13: 8).
Zo wordt de ziel door de openbaring van dit leven, hetwelk alleen in Chris tus is, door Christus vrijgemaakt van die dood, waarin zij van nature verzonken ligt.

In dit hemelse licht van het kruis ziet zij nu eerst recht haar duisternis; in de lijdende Godmens ziet zij nu haar dood, gevoelt zij de smart over haar zonden; en die droefheid, gewrocht door God de Heilige Geest, is een inwendige, krachtige, heiligende droefheid, welke die onberouwelijke bekering tot God werkt, waaruit leven, licht en zalige vruchten geboren worden, als een vrucht van Gods eeuwige liefde, zich openbarende in Zijn Vaderlijke en heiligende tucht, in de zalige ontdekking van de dierbare Verlosser in Zijn lijden en dood, in Hem, die alleen de Weg, de Waarheid en he Leven is, in de ontdekkende, maar tevens in de vertroostende en schuldvergevende liefde des Vaders.
Iedere ontdekking van Christus in dit licht zal onze blinde ogen openen, onze onreine zielen inwendig heiligen en vernieuw, meer en dieper afhankelijk maken, meer ons ontdekken aan de diepte van onze val, aan diepe verdorvenheid onzer harten, ons meer doen gevoelen. Gevoelig doen gevoelen, de vernieling welke de zonden in u heeft teweeggebracht, de duizenden zonden en vonden van ons diep bedorven hart, ja ons gehele verderf, onze dood in zonden en misdaden.
God de Heilige Geest laat de ziel in deze heiliging niet ontkomen, neen, in deze dood zal waarlijk Christus die het leven is, zal de liefde Gods in Christus, in dit énige Offer, in haar lengte, breedte, hoogte en diepte daartegenover voor de arme ziel geopenbaard worden. O zalige vrijmaking door Christus! Alleen deze vrijmaking in de zondaar maakt zonde en genade, Werk en Genadeverbond, de ouden en de nieuw mens, klaar

en onderscheiden zichtbaar.
Hier wordt de oude mens met Christus waarlijk gekruisigd, en de schuldige gans verlorenen verdoemelijke zondaar wordt het voorwerp voor Christus en Zijn kruis. Zo krijgt door de eeuwige liefde des Vaders, onder Zijn heiligende tucht (Joh. I) en door de liefde van God de Heilige Geest, Christus, als de Weg, de Waarheid en he Leven, een plaats in het arme zondaarshart.

Hierin dan is de tweede toebrenging van de Hoofdsteen in des arme zondaars hart. Deze kostelijke steen verspreidt zoveel licht in het schuldige hart, dat de ziel in dit ticht zichzelf als steeds vuiler en onreiner leert zien en kennen, zoals de Psalmist zegt: *zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonden heeft mij mijn moeder ontvangen*. En gelijk Job zegt: *Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog; daarom verfoei ik mij, en heb berouw in stof en as.*
Hoe meer het God de Heilige Geest behaagt de ziel in de waarheid der eeuwige liefde Gods, in het licht van een gekruiste Christus te leiden met toepassing voor haar zelve, hoe meer haar dit zal vervullen met vurige vaderliefde, diepe schaamte, smart, droefheid over de zonden en een innig verlangen om inwendig vernieuwd, in heilige kinderlijke vreze naar alle Gods geboden te handelen, niet om er als, enige grond mede voor God te bestaan; neen, dit is als stank in Zijn neusgaten, en walgelijk in Zijn ogen, daar onze beste werken verwerpelijk zijn voor Hem, Wiens ogen zijn als vuurvlammen, en die te rein van ogen is om het kwade te aanschouwen; gelijk de geliefde Apostel Johannes zegt: *Indien wij zeggen, dat wij geen zonden hebben, zo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid. Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar, en Zijn Woord is niet in ons.* 1 Joh. 1: 8— 10. 1 Kon. 8: 46. Job 9: 2. Ps. CXLIII: 2. Spr. 20: 9. Pred. 7: 20.
Een lijdende, bloedende Christus is een eeuwig bewijs van de diepte van onzen val, maar tevens een opgericht teken van Gods vrije, verkiezende, soevereine liefde voor al Zijn uitverkorenen. In dit Goddelijk licht zoekt de gans verdoemelijke zondaar (want in het licht van de lijdende Godmens Jezus Christus wordt de verdoemelijke aard der zonde eerst recht gekend en gevoeld,) geen uitvluchten, geen ontkennen, geen bedekken der zonden, maar door Goddelijke liefde en tucht, door de ontdekkende genade en liefde van God de Heilige Geest, door de heiligende, reinigende kracht van Christus dierbaar bloed is de ziel hier vlak gemaakt door God en voor God; het hart is geopend voor de waarheid, door de kracht der waarheid, voor de toepassing der waarheid: *Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.*
O zalige vrijheid, uit kracht van Gods eeuwige liefde, uit kracht van Gods onveranderlijk verbond en beloften; zalige vrijheid om verlost en vrijgemaakt te zijn van de straf en de overheersende kracht der schuld; door een stervenden Christus vrij en bevrijd van de eeuwige toorn Gods; vrij door Hem in het gerichte Gods; vrij door Hem van de wet Gods.

> O mijn ziel! zie en aanschouw het Lam Gods, dat ook Uw schuld wegdroeg! Dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde voor u gemaakt, opdat, gij zou worden rechtvaardigheid Gods in Hem, Hij werd een vloek voor u opdat gij van de eeuwigen vloek van de eeuwigen toorn Gods, van de vloek ener geschondene wet zou bevrijd zijn. O wonder, alle wonderen te boven gaande, dat ik nietig stof en as iets vermocht te stamelen van dit wonder Uwer onbegrijpelijke liefde!

Deze vrijheid zal of kan nimmer leiden tot zorgeloosheid of zonden, noch tot enig misleidend zelfbedrog, tot het oprichten ener zelfgekozen heiligheid of diep verblindende eigengerechtigheid, waaraan wij, blinde zondaren in onszelf, zo blind en onwetend in de kennis Gods, in de kennis der waarheid, in de kennis van onszelf, altijd bloot staan.
Het licht van Christus dierbaar kruis, de heiligende kracht van Zijn dierbaar bloed, zal de ziel de waarheid onderscheidend doen kennen, en evenzo zonde en genade, licht en duisternis, leven en dood, omdat Christus ook als haar teven in haar geopenbaard is; zodat de ziel nu veilig geleid wordt in het spoor der gerechtigheid om Zijns Naams wil.
Zo gaat de ziel door de liefde des Vaders, de genade des Zoons en de liefde van God de Heilige Geest uit de wet der tien geboden over in de wet der liefde. Ps. CXIX. Waar God de Heilige Geest de zondaar de wet der liefde uit en door het ware beginsel, namelijk, uit kracht der eeuwige liefde Gods, leert betrachten, zal het wandelen in de wet der tien geboden door de kracht, de liefde, het werk en de inwoning van God de Heilige Geest niet ontbreken; het een is een zekere vrucht van het andere.
En het is des Geestes werk God en Christus te verheerlijkenn, de zondaar te ontdekken en te vernederen en alzo vatbaar te maken voor de waarheid, zoals die tot zaligheid geopenbaard en tot alle ware godzaligheid leidende is. Maak de boom goed en Zijn vrucht zal goed zijn. Iedere grond waarin de ziel meent te staan, buiten de eeuwige, verkiezende liefde Gods is vals; iedere ontdekking van deze grond, door ontdekkende genade van God de Heilige Geest en de trekkende liefde van God de Vader in de openbaring van Christus in het hart, zal de arme, steeds armer wordende zondaar tot eeuwige sterkte dienen.
Indien dit het geval niet ware, hoe zou dan de ziel in de ontdekkingen van haar dood kunnen bestaan en in hèt leven blijven? Dit leven echter brengt en houdt de ziel nabij God in Christus, en in de diepste afhankelijkheid van iedere kruimel leven en genade, waardoor de ziel, te midden van de ontdekking dezes doods, in het leven gehouden wordt. Rom. VI. Nochtans is er in dit leven, waardoor de ziel alleen leven kan, zalige vrucht; een vrucht van de Boom des Levens, welke midden in het Paradijs is.
Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood. Maar nu van de zonden vrij gemaakt zijnde en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij Uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.
Hier bewijst de Apostel mede het leedwezen en de schaamte over de zonde (waarin de mens te voren behagen had), nadat de zondaar nu door God gerechtvaardigd en geheiligd is, door het bloed en de Geest van Christus. Cor. 6: 11. 1 Thess. 4: 3. Want de bezoldiging der zonden is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus onzen Heere. Rom. 6: 22 — 23.
"Versta die genadegift, welke wij door Jezus Christus verkrijgen, ook in onze heiligmaking, waarvan de Apostel hier spreekt. Niet dat wij zulks verdienen; want dan zou het geen genadegift zijn; maar om de verdiensten van Christus zal Hij ons uit genade dit schenken gelijk de volgende woorden, door Jezus Christus onzen Heere, bewijzen." Kantt.

Geen hoofdstuk dan ook zo klaar, zo licht, zo zuiver in de grond, het licht en het leven van ware heiligmaking, dan Rom. V11. Niet voor het vleselijk oog, niet voor het natuurlijk verstand, niet voor de natuur, niet voor de rede, niet voor de natuurlijke, blinde, hoogmoedige zondaar, noch voor de listige omleidingen van een verleidende

duivel, die liever de zielen in haar diepe blindheid, met een ingebeelde grond, een ingebeelde hemel, een ingebeelde Christus, een ingebeelde gerechtigheid laat verloren gaan, dan dat zij ooit zouden komen tot de kennis van de waarachtige God, tot de kennis hunner zouden, tot de kennis hunner schuldvergeving tot de ware en grondige kennis van Christus, van Zijn wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid en verlossende liefde en macht in de heerschappij Zijner genade, aan arme verloren zondaren; — maar slechts kenbaar voor de in Zichzelf gans verloren, gans naakten, gans schuldigen, en verdoemelijke zondaar, gans onmachtig om ook maar één kruimel tot Zijn zaligheid toe te doen; door de trekkende liefde van God de Vader, in de ontdekkende en heiligende kracht, in de openbaring van de lijdende Godmens, door de blijvende inwoning, de liefde, de Goddelijke onderwijzingen, het werk en de heerlijke Persoon van Jehovah de Heilige Geest.
De waarheid, zo als die in Jezus Christus tot zaligheid is, kan niet met vleselijke ogen gezien of met vleselijke handen getast worden. Alleen God de Heilige Geest kan de zondaar door de waarheid voor de waarheid vatbaar maken, en alzo het voorwerp daarvoor doen zijn.
Zolang de ziel door Goddelijk licht, door Goddelijke liefde, door Goddelijke wijsheid, door Goddelijke kracht niet achter de waarheid gebracht wordt, staat zij er voor, en is het licht achter ons. Nu, die in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heengaat, maar wanneer het God de Heilige Geest behaagt ons achter de waarheid te brengen, komen wij in het licht, en al wat licht is, maakt openbaar. Die Mij nawandelt, zal in de duisternis niet wandelen, maar het licht des levens hebben. De waarheid echter, zo als die in Gods getuigenis geopenbaard is en zo als de ziel dit ook werkelijk ondervindt, strekt altijd tot verheerlijking Gods en tot diepe vernedering van de zondaar en desniettegenstaande tot Zijn eeuwige behoudenis.

"De Apostel, in het voorgaande kapittel verklaard hebbende, dat de zonde over degenen, die in Christus Jezus zijn, niet meer heerst, gelijk zij heerst over degenen, die onder de wet zijn, bewijst dit nu door een voorbeeld gelijk als volgt; hij leert vervolgens waartoe de wet dient en bewijst dat de zonde geen oorzaak van zonden is in de onwedergeborene, al heerst de zonde door de wet over hem; hij beschrijft daarna de strijd tussen vlees en geest en wijst aan de macht, die de overblijfsels des vleses nog hebben tegen de Geest in de gelovige en hij besluit deze verklaring met een klacht en met een wens om uit deze strijd geheel verlost te zijn, en met een dankzegging tot God om de verlossing alrede geschied." (Inhoudsopgave boven Rom. VII in de Staten-Bijbel).
Weet gij niet broeders! (want ik spreek tot degenen die de wet verstaan) dat de wet heerst over de mens zo langen tijd hij leeft? De wet hier bedoeld is de wet door Mozes gegeven, welke niet alleen de Joden, maar ook de Christenen schuldig zijn te verstaan. De wet gebiedt eigenlijk niet de doden, maar de levenden. Vs. 2 en 3.
Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus. Vs. 4.
De tegenstelling scheen te vereisen, dat de Apostel zou zeggen: de wet is u gedood, alzo de heersende macht der zonde door de wet of de wet zelf hier als de man gesteld wordt, die over ons heerst, door Zijn dreigementen tegen de zonde en aanritsingen tot de zonde vanwege de verkeerdheid onzes vleses, gelijk hij hierna (vs. 8) zal verklaren.
Maar de Apostel heeft hetzelvede liever omgekeerd, omdat het vreemd zonde geschenen hebben, zo hij gezegd had, dat de wet van Christus gedood was, daar hij slechts bedoelt, dat de heersende macht der wet gedood was, hetwelk door deze wijze van spreken, wij zijn n der wet gedood, dat is, de wet heeft geen dreigende en

aanritsende macht meer over ons, dewijl wij dood voor haar zijn, bekwamelijk kan verstaan worden. *Gij zijt der wet gedood door het lichaam van Christus, d. i. door de offerande van Christus aan het kruis volbracht, opdat gij zoudt worden eens anderen, namelijk desgenen, die van de dode opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.*
Door deze offerande aan het kruis volbracht heeft Hij de vloek der wet en de macht der zonde onder de wet te niet gedaan en ons daarvan verlost. 1 Cor. 15: 56, 7. De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door Jezus Christus onzen Heere.
Hierdoor dan, n.l. door deze verlossing door Christus te weeg gebracht, wordt de ziel bevrijd van de heerschappij der zonde en der wet, en wordt zij uit kracht der eeuwige liefde Gods met Christus in dit geestelijk huwelijk verenigd en der vruchten van dit geestelijk huwelijk deelachtig, welke zijn de vruchten van heiligheid en rechtvaardigheid, waardoor God van ons wordt geëerd en geprezen. Joh. 15: 8. Jezus juk is nu waarlijk zacht, en Zijn last licht.
Hoe wordt in dit licht de liefde Gods voor de arme zondaar meer ontdekt; zij wordt in dit licht gezien als een van die volmaakte deugden Gods, in het licht van dit kruis, in het zaligen en heiligen van de arme, doemschuldigen zondaar. Hoe menigwerf wordt er gesproken, is er geschreven en getwist over het grote onderwerp, w at de heiligmaking is, waarin zij "staat? (en hoe vele zielen worden jammerlijk in dit grote en gewichtige punt hunner zaligheid misleid!

Maar ondervinding is hierin de beste leermeesteres!) en wel die, welke haar oorsprong heeft in Gods vrije soevereine liefde, in Zijn onwankelbaar verbond door de zalige vruchten te genieten uit kracht van Jezus' leven en opstanding.
Ieder beginsel in ons, hetwelk in deze grond niet staat, uit deze eeuwige levende Fontein niet vloeit, (want het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden), en uit en door de openbaring van dit leven, hetwelk alleen in Christus is, haar leven niet ontvangt als een dadelijke vrucht van de mededeling van dit leven door God de Heilige Geest, — is dood. Wat onderscheidend licht dan is er niet nodig om deze dood in ons te leren kennen, hetwelk slechts mogelijk is door vereniging met Christus in Zijn lijden en Zijn dood. Want hoe zouden wij voorwerpen worden voor vrije genade, hoe voorwerpen voor de eeuwige liefde des Vaders, de beloften des verbonds en de zalige vruchten van deze kruisverdiensten des Middelaars, hoe deelgenoten van dit kruis en voorwerpen voor de zalige vruchten van Zijn leven en Zijn opstanding, - zonder ware geestelijke vereniging met dit kruis?
Hoe smartelijk zijn de zonden in het licht van dit kruis; nochtans worden ze in dit licht alleen recht gezien, gekend, gedragen, gevoeld en geleden! In dit licht dan ook der schuldvergevende liefde Gods kunnen wij het dragen; hoe anders zou de schuldige, naakte, onreine zondaar staande blijven onder deze heiligende tucht des Hemelsen Landmans? *Want Hij zal zitten, louterende en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen en Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid.* Mal. 3: 3.

God de Heilige Geest leert de ziel zaligheid kennen in onderwerping aan en onder deze heiligende tucht. De ziel begeert nu ook vurig om, waar zij vergeving van haar schuld ontvangen heeft, verlost en inwendig vernieuwd en geheiligd te worden, meer van God meer van Christus te leren kennen. Het is echter dan, wanneer de Heere dit gebed verhoort, dat Hij de ziel onder deze tucht brengt.
Maar ach! zij meende niet, dat de Heere haak op die wijze zou heiligen, d. w. z. door

toenemend en ontdekkend licht van de vuilheid, de algehele verdorvenheid van haar natuur, de verdoemelijkheid der zonden, de diepte van haar inwendig bederf, de altijd en altijd wederkerende kracht der zonden de strijd, de zware strijd van de ouden en de nieuw mens.
Die beide zijn nu eerst recht gekend, onderscheiden en gevoeld, in haar zondigen aard, in haar beginsel. En onder deze liefdevolle arbeid en deze heiligende tucht van God de Vader, onder de liefdevolle en gezegende onderwijzingen van God de Heilige Geest wordt de naakte, ontblote ziel vatbaar gemaakt en daarmede verenigd (want zonder vereniging met Christus, zoals Hij ons van God gegeven is als de waarheid, (zijn wij buiten Hem).
Nu echter ondervindt de ziel de waarheid van dit woord en ziet zij het.; onderscheid in dit Goddelijk licht, tussen vlees en Geest en geniet zij de toepassende daad dezer weldaad van Christus lijden en dood als een vrucht van Gods eeuwige liefde, als een zalige vrucht van het verbond (Jes. Lin en LIV) door de liefde van God de Heilige Geest.
Ook in dit licht blijft de ziel niet hangen in de beschouwing of in de mening; want hier komt de heiligheid en volmaaktheid van het Wezen Gods meer te voorschijn, maar hier wordt zij verenigd met de levende kracht der waarheid, zoals dezelve noodzakelijk is tot zaligheid en alleen strekken kan tot verheerlijking van de Driemaal heiligen Verbonds-Jehovah.
Want toen wij in het vlees waren, de bewegingen der zonden die door de wet zijn, die door de wet ontdekt werden, wrochten in onze leden, om de dood vruchten te dragen.
De verdorvenheden, die in de ziel voornamelijk haar zitplaats hadden, verspreidden zich, door haar kwade bewegingen, door al de leden heen en brachten door dezelve deze kwade vruchten voort, waarvan het einde de dood is. Zie Matth. 15: 18, 19. Jac. 1: 14, 15.
Maar nu zijn wij vrij gemaakt van de wet, overmits wij die gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen in nieuwigheid des Geestes, en niet in de oudheid der letter.

Hiermede bedoelt de Apostel, beide de kennis der wet en Zijn vrijmaking der wet door Christus, nadat hij levend gemaakt en gebracht was tot de kennis der zonde, door de wet. Want de wet is het eerste overtuigend licht in de wedergeboorte, hetwelk meer de zonden schijnt te voren te brengen, dan ze weg te nemen.
Gelijk er dan ook volgt: *Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zei: gij zult niet begeren.* (Hier spreekt de nieuw mens).
Maar de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht, want zonder de wet is de zonde dood.
Dit zag de Apostel, en alzo de door Christus lijden en dood vrijgemaakte ziel, in dit licht, namelijk der eeuwige liefde Gods.
Gelijk blijkt uit het volgende vers: En zonder de wet, zo leefde ik eertijds, maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levendig geworden, doch ik ben gestorven.
Hier beschrijft hij weder, zeer klaar, indien wij dit bij Geesteslicht mogen zien en kennen de ouden en de nieuw mens, de nieuw nu ook met Christus gestorven. Steeds meer gaat voor het geloofsoog bij Geesteslicht het licht der waarheid in dit dierbare kruis van Christus op, als hij laat volgen: *En het gebod dat ten leven was, 't zelf is mij ten dood bevonden*, (want hier wordt Christus als de heerlijke wetvervuller, als de Borg van een zo veel beter verbond, dierbaar voor de ziel; want met één offerande

heeft Hij in eeuwigheid volmaakt, degenen die geheiligd worden.) Want de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelve gedood. In dit licht ziet en gevoelt de zondaar eerst zijn waren en geestelijken dood; geen dode, maar slechts hij, die waarlijk geestelijk levend is gemaakt en geestelijk gezicht ontvangen heeft kan dit gevoelen; waaruit dan ook als van zelf de volle belijdenis des harten volgt:
Alzo is dan de wet heilig; dit ziet de ziel in de gekruiste Middelaar; *en het gebod is heilig, en rechtvaardig en goed.*
Hier is een hartelijk toestemmen van het recht Gods, van de heiligheid der wet, smart over de zonden, in het licht der vergevende liefde Gods in Christus.
Is dan het goede mij de dood geworden? dat zij ver; maar de zonde is mij de dood geworden; opdat zij zoude openbaar worden zonde te zijn.
Hier spreekt de Apostel van Zichzelf, gelijk hij toen was, en hij verklaart wat macht de overblijfselen des zondigen vleses nog in hem hadden, nadat hij nu van de heerschappij der zonde verlost was; gelijk al zijn redenen, die volgen, van de tegenwoordige tijd spreken en niet van de verledenen.
Werkende mij door het goede de dood, opdat de zonde bovenmate werde zondigende door het gebod. In dit licht, namelijk van Christus' kruis, van een lijdende, bloedend en stervenden, Zaligmaker, is niets meer in staat, om de geestelijkheid der wet en de diepe verdorvenheid van onzen zondigen aard en onze vleselijke natuur krachtig te ontdekken, daarvan te verlossen en ons te vernieuw.
Want dit is de wille Gods: onze heiligmaking. Dat is: niet slechts een uitwendige, maar ook een inwendige gehoorzaamheid des harten, en de volmaakte regel van een geestelijk en heilig leven, gelijk Christus daarvan verklaart: Matth. 22: 37. Want dat ook de wedergeborenen ten aanzien van enige gebreken, die nog in hen zijn, vleselijk kunnen genoemd worden, blijkt 1 Cor. 3: 1. Jes. LII: 3. Niet als gewillige slaven, die de begeerten der zonden in alles zouden volgen, maar die tegen hun wil en hun begeerten de aanvallen der zonde nog onderworpen zijn, zonder dat zij zich daarvan nog geheel kunnen ontslaan, hoewel zij die ernstig weerstaan en het meerder deel door de Geest Gods overwinnen. Zie Gal. 5: 17-18.

Want hetgeen ik doe: dat ken ik niet; want de wedergeborenen wandelen niet naar het vlees, maar naar de Geest (Rom. 8: 1), hoewel zij hun gebreken hebben, die zij met leedwezen beklagen (Job XL: 2, 3. Psalm 13: 3).
"Hij spreekt hier voornamelijk van de inwendige beweging der zonde, die hij haat, en die de verdorvene natuur in hem menigmaal doet rijzen tegen zijn dank, gelijk hij ook spreekt van de begeerlijkheid des vleses (Gal. 5: 17); alzo dat gij niet doet wat gij wilt, daar hij nochtans te voren vs. 16 gezegd had: wandel naar de Geest, en volbreng de begeerlijkheden des vleses niet, d. i. dat sta ik niet toe, gelijk hij gaarne verklaart. Zie Ps. 1: 6. Matth. I: 23. Gal. 5: 17." Kantt.

Het goede dat ik wil, gelijk vers 19, dat doe ik niet, d. w. z., niet in zulke volmaaktheid als ik het wel wilde; *maar hetgeen ik haat,* d. i. (zie vers 18) *het kwade, dat ik niet wil, daar ik een afkeer van heb, dat doe ik. Indien ik hetgeen doe dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is. Ik dan doe dezelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont* (en dit ziet de ziel in het licht van het dierbare kruis van de lijdende Godmens (Jes. LIII); *want het willen is wel bij mij, maar het goed te doen, dat vind ik niet*.
Wat Goddelijke tucht, wat heiligende ontdekkende genade is er dan nodig om de zondaar een voorwerp te maken voor vrije genade, voor het bloed van Christus, voor

vereniging met Christus in Zijn lijden en dood!
Zo vind ik dan deze wet in mij, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt, namelijk de verdorvenheden, of de overblijfselen daarvan, die nog in mij zijn, gelijk hij vs. 18 en 20 verklaart. Zie ook Gen. 6: 5 én 8: 21.
Want ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens. Zie Filipp. 2: 13. Filipp. 3: 12, 13, 14. *Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijd voert tegen de wet mijns gemoeds,* namelijk door het licht des Heiligen Geestes, voor zo ver de zondaar inwendig verlicht wordt en wedergeboren is (Rom. 2: 29. 2 Cor. 4: 16. Eféze 3: 16); welke inwendige mens in de wet Gods, die geestelijk is (vs. 14), zijn vermaak heeft (Ps. 1: 2. Rom. 8: 5. Gal. 5: 17); *en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is,* dat is in mijn vlees (vs. 5, 18), of de wet mijns verstands, dat tegen het voorschrift, en de beweging des inwendigen en nieuwen mensen, welke (vs. 14) nog tegen mijn dank mij aankleeft.
Waarom hij zucht en uitroept: *Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?* Hetwelk verstaan kan worden van de overblijfselen der zonde en des oude mensen, die het lichaam der zonde genaamd wordt. Rom. 6: 6.
Want wij worden van deze overblijfselen der zonden en van deze gevangenis niet eer ten volle verlost, vóor dat wij dit sterfelijk lichaam zullen afgelegd hebben.
Nochtans heeft Hij mij reeds zo ver door Christus verlos van de heerschappij der zonde, dat ik nu, hoewel de zonde mij nog aankleeft, toch geen gewillige slaaf derzelve meer ben maar daartegen strijd, en die door Christus Geest overwin; gelijk het besluit dat volgt en het begin van het volgende Kapittel medebrengt. Zie 1 Cor. 15: 55, 56, 57.
Zo dan, ik zelf die wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde.
Dit is het besluit van deze gehelen strijd; dat is: naar de inwendige mens, (vs. 22) die de Apostel nu erkent hijzelf of zijn eigen te zijn, daar het vlees na de wedergeboorte maar een vreemd aanhangsel is, hetwelk allengskens versleten en weggeworpen moet worden.

In het licht dan van dit kruis wordt het schuldige en zondigende der zonde eerst recht gezien, de smart der zonde gevoeld, maar tevens in dit licht de vergevende liefde Gods des Vaders ontdekt.
O, die wonderbare liefde Gods! Zij is een der heerlijke deugden Gods, een der parelen behorende aan de Hoofdsteen Jezus Christus. Welk een vrede vloeit hieruit voor de arme zondaar voort! Jes. 66: 12. Vrede met God is de keerzijde van de keursteen. Vrede met God, ook te midden van alles wat die vrede zo menigmaal zoekt te verwoesten.
Deze vrede is krachtig, machtig, levend; want Hij is onze vrede. Eféze 2: 14. Hij is een Koning des vredes (Jes. 9: 5, 6); een weg des vredes (Spr. 3: 17); een verbond des vredes; (1 Hosea 2: 17-22); een God des vredes. Rom. 5: 1. Hierdoor ontvangt de ziel vrede, uit kracht van Gods eeuwige liefde (Eféze 2: 15, i6), vrede uit kracht van het verbond (Hebr. 8: 16-18), vrede uit kracht van de Maker van het verbond,. vrede uit kracht van de Vervuller van het verbond (Joh. 14: 27), vrede uit kracht van Jezus' leven en opstanding (Eféze 2: 17. Jes. 3: 17-19), vrede uit kracht der beloften (Jes. 26: 1-3). In dit licht wordt ontdekt het werk des vredes. Jes. 32: 2. Alles ademt vrede voor de ziel in dit licht van het Wezen Gods die, ofschoon heilig en rechtvaardig, ontoegankelijk buiten Christus; in Hem verzoend en bevredigd is. Hier geniet de ziel vrede met God uit kracht van het licht, het leven en de zalige tegenwoordigheid Gods. 1 Cor. 1: 30.

O die wonderbare liefde Gods, die vrede Gods! Welke wonderen van genade zijn dit, wanneer het God de Heilige Geest behaagt, ze in het arme hart te openbaren! Zij behoren tot die onverbreekbare schalmen uit de gouden keten van 1 Cor. 13: II 13. Deze genade in de diepte onzer ellenden in zuivere beoefening gehouden door de liefde des Vaders, het leven des Zoons, de inwoning van God de Heilige Geest, zal haar zalige vrucht niet missen. 1 Joh. 4: 17, 18.

Hier ziet de in Zichzelf gans arme en verloren zondaar de Koning in Zijn schoonheid in het verzoend aangezicht van Zijn verzoend God en Goël, Wiens liefde onveranderlijk, Wiens trouw onbeweeglijk, Wiens macht boven alles verheven is. O, hier gevoelt en ondervindt de zondaar de zalige en vrijmakende kracht, door de liefde des Vaders, het dierbare, en reinigende bloed des Lams, de vrijmakende liefde van God de Heilige Geest.

Is de vrijmaking van de straf der schuld in de rechtvaardigmaking een grote weldaad voor de arme zondaar, zij is dit niet minder in de heiligmaking door de vrijmaking van Christus, van de overheersende kracht der zonden. Dit is een tweede heilsweldaad, waarin de ziel haar roeping en verkiezing leert vastmaken. In welk een veilige band is de ziel gebonden, namelijk: in de band des verbonds, een band die nimmer breken kan.

Zalig, zalig de ziel, die haar leven verliest, om het alleen te vinden in Hem, in wie alleen het leven is. Niemand toch kent de parel, dan die hem ontvangt. Hoe waar is het, dat de verborgenheden van Gods koninkrijk en de rijkdommen der genade (Jes. 45: 3, 4) niet gevonden worden op de oppervlakte, maar in de diepte.

Maar de ziel ervaart, dat de liefde Gods, de vrede Gods, de rijkdommen der genade Gods, zoals die uit en door Christus uit Gods eeuwig liefdehart vloeien, onveranderlijk en onuitputtelijk zijn door en in het licht van God de Heilige Geest. Tot welk een nauw wandel leidt deze vrijheid; tot welk een diepe afhankelijkheid en geestelijke armoede leidt deze rijkdom; tot welk een licht leidt onze duisternis; tot welk een kracht leidt onze zwakheid; tot welk een leven leidt deze gevoelde dood!

De openbaring van dit leven bewaart voor zelfverheffing of hoogmoed, voor zorgeloos rusten op of nevens iets, dat God of Christus zelf niet is. Houdende mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet zouden wankelen, Ps. XVII: 5-8.

Deze vrede, gepaard met deze kennis Gods, leidt niet tot valse rust, noch tot valse vrijheid, neen, maar tot een heilige vreze, tot een heilige waakzaamheid in dagelijkh gebed en smeking, om de reinigende kracht van Christus bloed, om inwendig verlost te worden van de overgeblevene verdorvenheden, die nog altijd strijd voeren tegen de Geest.

Als gehoorzame kinderen wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren. Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelven heilig in al Uw wandel: Daarom dat er geschreven staat: zijt heilig; want Ik ben heilig. En indien gij tot een en Vader aanroept, die zonder aanneming des persoons oordeelt, naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze de tijd uwer inwoning; wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbaar bloed van Christus, als eens onbestraffelijken en onbevlekt Lam. (1 Petr. 1: 14-19), d.i. als die is een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.

"Een sacramentele wijze van spreken, die, door hetgene van het paaslam gezegd was, op Christus wordt geduid, omdat het paaslam een voorbeeld van Christus was (t Cor. 5: 7), gelijk ook de andere lammeren, die tot dagelijkse verzoenoffer en zonder vlek moesten verkoren worden. Zie Num. XXVIII: 3. Joh. 1: 9. Rom. 16: 25. Eféze 1: 9 en 3: 9. Col. I: 26.

Tim. 1: 9. Tit. 1: 2. Christus was te voren verordineerd tot een Middelaar en een Verzoening voor onze zonden. Rom. V 1 EI: 29 en 11: 2. Wij kunnen geen vertrouwen op God hebben, dan door het geloof in deze Christus, hetwelk door de Heilige Geest in ons gewrocht is. Rom. 12: 20. Eféze 4: 3. Hebr. 13: 1. 1 Petr. 2: 17.
Deze vrijheid, in het licht van een bloedende Zaligmaker, leidt tot een waar gevoel van droefheid over en een haten van de zonde, tot een waar gezicht niet slechts, maar tot de ware kennis van Gods heiligheid. Want de Heere uw God is een God der goden en een Heere der heren, die grote, die machtige en die vreselijke God, die geen aangezicht aanneemt en geen geschenk ontvangt. Deut. 10: 17. 2 Kron. XIX: 7. Job 34: 19. Hand. 10: 34. Rom. 2. Gal. 2: 6. Eféze 6: 9. Col. 3: 25. 1 Petr. 1: 17.
Genade alleen kan de ziel in deze vrijheid brengen, uit kracht der eeuwige liefde Gods des Vaders, door de liefde en inwoning van God de Heilige Geest, die in deze heiliging de zondaar met Christus in Zijn dood verenigende, naar Zijn beeld herschept en vernieuwt. Genade alleen kan de ziel in die zalige vrijheid bewaren, en er een recht gebruik van leren maken, kan de ziel tonen
1) de kracht van die vrijheid en waarin zij bestaat; namelijk hierin, geborgen te zijn bij God in Christus;
2) het beginsel dezer vrijheid: zij heeft haar oorsprong uit het eeuwig liefdehart des Vaders, in liet eeuwig onwankelbaar plan van Gods eeuwige vrije liefde (O, welk een Goddelijke ruimte welk een Goddelijke vrijheid begint hieruit te ontstaan, en wordt tevens in dit licht de nauwe weg des levens, het oog der naald, waarvan Jezus spreekt, ontdekt!
3) het onwankelbaar verbond (Jes. LIV), het bloed des verbonds (Jes. 53), in Jezus' leven en opstanding (Eféze 1: 19-23), hemelvaart, zitten ter rechterhand Gods, in wie alle beloften Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid. In dit licht zien wij het licht. Dit licht ontdekt mij de duisternis, die in mij is, maar werpt een helder schijnend licht voor de arme ziel over Christus, als de Borg van een zoveel beter verbond, die door deze Borgtocht ieder deel in die vrijheid, welke mij, schuldig zondaar in mijzelf, zou binden en veroordelen of beschuldigen, inwendig aangebracht heeft. Maar gelukkig de ziel, die Hem alzo mag leren kennen als ha ar eigen leven. Rom. 8: 28-32.
Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja zulk een, is mijn Vriend, o, gij dochters van Jeruzalem! Zalig de ziel, die dan in dit licht zijn leven verliest om het alleen in Christus te vinden. Iedere ontdekking van deze dierbare Christus zal ons meer en inwendig ontdekken aan onzen waren dood, aan de macht en de kracht der zonden, ons doen gevoelen de banden der zonden, ons aantonen uit wat grote nood en dood wij dagelijks moeten verlost worden.
Wat zeg ik, het is: enkel dood en nood, enkel zonden, geheel verloren, geheel verdoemelijk voor God. Maar tegenover de diepte van deze val staat de hoogte onzer verlossing; tegenover onze duisternis dit licht. O, welk een licht straalt er voor de ziel van het kruis eens lijdende en bloedende Zaligmakers! Is het steen hart nooit recht verbroken, o hier, door de liefde des Vaders en door de liefde des Heiligen Geestes wordt het steen hart weggenomen en de belofte vervuld: Ik zal u een vlesen hart geven. Hebr. 8). Dit helderschijnend licht doet mij dan zien wie ik ben, maakt waarlijk klein, stil, ootmoedig en nederig, verhoogt Christus in de ziel als het eigen werk Gods, als haar enig licht, haar enig leven, haar enige grond, haar enige sterkte, haar enige wijsheid, haar enige rechtvaardigheid, haar enige gerechtigheid, haar enige vrijheid; doet de ziel verkeren in diepe en algehele afhankelijkheid, en heilige vreze, doet uitzien naar het werk van haar lieven Vader, in de ontdekking van deze dierbare Christus, door de toepassing en levendmaking, inwoning en liefde van God de Heiligen Geest.

De ziel is niet voldaan met een blote beschouwing van Christus, met een vorm der waarheid, zonder het wezen er van. Neen, zij wenst in Geest en waarheid met Hem verenigd, in Hem gevonden te zijn, in Hem te wandelen, deelgenoot te wezen van de vruchten door Hem verworven, waarin haar God verheerlijkt wordt. *Want hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt.*

Hoe nu brengt God de Heilige Geest ons tot de kennis, waarin God verheerlijkt wordt en wij waarlijk vrucht dragen?

> Mocht het thans God de Heilige Geest behagen mij, blinden onkundige worm, in de waarheid te leiden, opdat Uw naam verheerlijkt, Uw dierbaar volk vertroost en ik bevestigd worde van mijn aandeel daarin aan U, o Vader, Zoon en Heilige Geest! Amen.

1. Deze vrijheid dan heeft geen andere vrucht dan diepe afhankelijkheid, deze rijkdom niets dan wezenlijke en gekende armoede; een rijk leven in God Drieëenig, maar een arm leven in zich zelve; een leven dat door vereniging met Christus in Zijn lijden dagelijks sterft en door de kracht en openbaring van Jezus' leven leven ontvangt uit de Fontein des levens zelf. Rom. 6: Hier geniet de ziel de vrucht uit des Vaders eigen hand, in de openbaring van Christus heerlijke Persoon, bloed en eeuwige gerechtigheid. Hier deelt de ziel niet slechts in de beschouwing maar ook in het leven van Christus, door de blijvende ontdekking van God de Heilige Geest, van een lijdende, bloedende Christus, en de toepassing daarvan in ons. Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in Hem, maar zullen met Hem leven door de kracht Gods in u. 2 Cor. 13: 4. Hoe weinig wordt de ware gemeenschap des lijdens gekend, waarvan de Apostel hier spreekt. Nochtans zij bestaat, is heilig, veilig, en in haar einde zalig en Godeverheerlijkennd. 1 Petr. 4:12, 13. 2 Cor. 1: 1-10.
Dit licht doet mij iedere duisternis, dit leven iedere dood, deze kracht iedere zwakheid in mij zien; dit beginsel van eeuwig leven, hetwelk Zijn oorsprong ontvangt uit het eeuwige liefdehart des eeuwigen Vaders, verzekert mij van de waarheid van die vrijheid, want de vrijmakende kracht van dit Goddelijk licht, hetwelk in Christus als het licht zelf is, bevrijdt mij van iedere duisternis; dit leven, dat Christus zelf is, bevrijdt mij van iedere! dood; deze kracht houdt mij staande te midden van deze zwakheid.
Dit beginsel van eeuwig leven maakt mij waarlijk vrij van de dood, welken ik in dit licht in mij bevinde; dit bloed reinigt mij van alle zonden. Dit leven dan, hetwelk als een gewrocht van des Vaders eigen hand, in onzen geestelijke dood zich openbaart (want dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem die Hij gezonden heeft), heeft zijn beginsel uit God de Vader, in God de Zoon, door God de Heilige Geest. In dit licht van Christus' kruis geniet de zondaar de liefde des Vaders, in de openbaring van deze dierbare Zone Gods. Hij ziet en aanschouwt de lijdende Godmens in Zijn plaats tot zonde gemaakt. O, dit gezicht doet de zonde kennen in haar rechten aard, gevoelen in haar smartelijke pijn.

> *O, zegt de naakte, schuldige, in zichzelf altijd onreine ziel, dierbare Heere Jezus! Wat hebt gij voor mij gedaan; hoe hebt Gij door deze Uw smartelijke kruisdood mij verlost van de eeuwigen toorn des eeuwigen Gods, waaronder ik eeuwig gezonken lag, en waaruit ik nooit had kunnen gered worden, tenzij dan door deze overgave van Uzelven, door deze vernedering, door dit smartelijk lijden? Hoe hebt Gij, die geen zonden gekend hebt, U tot zonde voor mij doen maken, en mij*

verlost van de eeuwigen vloek der wet, waaronder ik, van nature dood in zonden en misdaden, gevangen lag! Hoe hebt gij de vlammen van Gods rechtvaardigen toorn, waaronder ik zonder aandeel aan U en aan Uw kruis had moeten omkomen, door dit Uw dierbaar-bloed geblust!

Nog nader wordt de ziel gebracht door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest, tot de beschouwing niet slechts, maar ook tot de gelovige omhelzing van deze dierbare en lijdende Godmens om de arme, naakte ziel te herscheppen naar dit dierbaar Goddelijk Beeld. Geen pen is in staat de heerlijkheid van dit werk Gods, namelijk de heiligmaking in een ziel, te beschrijven in deszelfs hoge waarde; geen penseel, om de voortreffelijkheid van deze schilderij af te malen; slechts zij, welke door God de Vader en door God de Heilige Geest bearbeid worden, kunnen we hiervan de zaligheid kennen en genieten.

Dat het U, o dierbare Geest! mocht behagen, mij in de zalige verborgenheden van dit grote werk enigszins in te leiden, opdat hierin openbaar worde de liefde des Vaders, de heerlijkheid van Christus en de zalige vrucht, waarin de arme zondaar in dit werk Gods deelt en opdat daarin voor het oog des geloofs Uw heerlijk Wezen meer en meer geopenbaard worde.

In dit licht wordt Christus gekroond door God de Vader in het arme zondaarshart, God de Vader gekroond en verheerlijkt in het licht Zijner liefde, God de Heilige Geest gekroond in het werk, het, heerlijk werk onzer heiligmaking en in het volbrachte werk van Christus aan het kruis in Zijn plaatsbekledend lijden als de Borg van een zo veel beter verbond. Hebr. 8: 9, 10.
Brandoffer en offeranden voor de zonden hebben U niet behaagd. Toen sprak Ik: Zie, Ik kom, (in het begin des boeks is van mij geschreven) om Uw wil te doen, o God! Als Hij te voren gezegd had: Slachtoffer en offerande en brandoffers voor de zonden hebt Gij niet gewild, noch hebben IJ behaagd; (dewelke naar de wet geofferd worden) toen sprak Hij: Zie Ik kom om Uw wil te doen, o God! Hij neemt het eerste weg om het tweede te stellen. In welken wil wij geheiligd zijn door de offeranden des lichaams van Christus eenmaal geschied enz. Want met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.

Wanneer de Heere genade aan de ziel verheerlijkt, vermeerdert dat genade, doet zij genade als genade erkennen, leert zij om een kruimel genade smeken, leert zij de Heere standvastig aankleven, en juist dan, wanneer lijden en kruis, duisternis, beproevingen van buiten, aanvechtingen van binnen de ziel tot verwoesting schijnen te brengen. Hier echter ondervindt men, dat Jezus een getrouw en barmhartig Hogepriester is, die in alle dingen, gelijk wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde.
Nu, de zonden zijn dan ook wel het zwaarste kruis. Niets anders dan het kruis van de dierbare Zone Gods, in het licht der eeuwige liefde des Vaders, verwekt die innige smart en droefheid over de zonde, de zonde die altijd aankleeft, altijd werkt, altijd en altijd weer haar beginsel doet gevoelen tot diepe droefheid van de nieuw mens. Hoe vurig zou de ziel wensen niet meer te zondigen en in beginsel van de zonden verlost te zijn! Maar ach, zij ziet en ondervindt ieder ogenblik, het is altijd zonde en enkel zonde. Het licht van Jezus dierbaar kruis, de kracht van Zijn reinigend bloed, de liefde Gods in Christus zijn zo overtuigend voor de ziel van deze waarheid: dat zij in ongerechtigheid geboren en in zonden ontvangen is.
De Heere laat echter de ziel in deze noden niet omkomen. Hij richt de gebogenen op en ondersteunt allen, die zouden vallen. Wanneer soms alles gesloten schijnt, zodat de

ziel geen opening vindt en Jezus voor het oog der ziel ontdekt wordt als de weg, dan roept zij uit: Dat is de stem mijns Liefsten! Ziet Hem! Hij komt. Dan is het wel eens: Gaat door, door de poorten; ruimt de steen weg; steekt een banier omhoog tot de volken. Ziet, de Heere heeft doen horen tot aan het einde der aarde; zegt der dochter van Sion: zie, Uw heil komt! Zie, Zijn loon is met Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. Jes. 42: 10-12.
Hoe nauw zijn rechtvaardigmaking en heiligmaking aan elkander verbonden! Hoe wordt de ziel in die opwas slechts nederwaarts geleid om opwaarts vrucht te dragen! In de rechtvaardigmaking worden het wezen en de deugden Gods in het licht der wet, daarna in het licht van Jezus dierbaar kruis en schuldwegnemend bloed kenbaar voor de zondaar, maar in de heiligmaking worden het wezen en de deugden Gods nog in een gans ander gezicht kenbaar voor de ziel, namelijk: in het licht van Gods onwankelbaar verbond, in Gods eeuwige, vrije, soevereine liefde, in het licht van Jezus dood en lijden, in het licht van Jezus' leven en opstanding, in de kracht en openbaring van Zijn zitten ter rechterhand Gods, Zijn heerschappij als Koning, Profeet en Hogepriester. Zie 2 Cor. 3: 7-18. En wij allen met ongedekten aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest.

Welk een genade is het dan, om met een naakte, hulpeloze, ledige ziel voor de Heere te komen. En menige traan wordt er geweend, menige zucht, menig gebed opgezonden om daartoe in Geest en waarheid te geraken. Hoe weet het ongeloof, die vijand der ziel, haar hierin te bestrijden en te verhinderen! Hoeveel genade, kracht, licht, leven des Heiligen Geestes is er nodig om de ziel te overtuigen, dat zij alleen in deze weg het voorwerp voor vrije genade is, en dat in deze weg de waarheid voor haar noodzakelijk wordt: *Zonder Mij kunt Gij niets doen*. Maar alleen in Zijn licht zien wij het licht! Welk een voorrecht is het dan, wanneer het God de Heilige Geest behaagt de arme zondaar onder Zijn Goddelijke tucht en Goddelijke onderwijzingen te brengen en te houden! Welk een schat van genade is het, als de arme ziel bij Geesteslicht mag zien, dat deze gevoelde armoede de ziel zo nabij de Heere houdt en deze gevoelde dood bij Geesteslicht doet zien, dat men leeft, dat het alleen Goddelijk leven is, waar Jezus in ons leeft, zodat wij dagelijks sterven.
(In dit licht mocht ik zelf op die tijd zien, hoe God de Heilige Geest nu zelf mijn arme ledige ziel vervulde, en dit was geen kleine sterkte!) Van daar aan de een kant het gevoel der ledigheid, het zien van de geestelijken dood, door dit licht, door deze kracht, door de inwoning van deze heerlijke Geest. 2 Cor. 6: 16.
Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods. Gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen. En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige.
Aan de anderen kant de Goddelijke veiligheid van bewaard te blijven voor werken in eigen kracht, waartoe de oude mens zo spoedig genegen is, en welke werking zij zo weinig en onderscheidend kan uitvinden. De ziel wordt in dit licht en in deze kracht bewaard voor de listige omleidingen en aanslagen van de vijand der ziel; zij is in een wakende, wachtende, levendige gestalte, ziet uit naar vervulling in haar ledigheid, naar ontdekkingen van Gods liefde, naar sterkte uit Zijn verbond, naar meerdere en steeds nieuw ontdekkingen van Christus Persoon en wek, naar de levende toepassing

van de reinigende kracht van Zijn kostelijk dierbaar bloed. Hoe meer de arme zondaar dit ziet als grond, als vrucht van ware heiligheid en inwendige vernieuwing des harten, hoe meer hij dit vurig begeert en Zijn eigene en de nog inwonende zonde hem een bittere, zware last is. De ziel verlangt naar vervulling van des Heeren beloften. Rom. 5: 10, 11. Jes. LIV.
Zij vreest nu niet meer voor de ontdekking van hetgeen zij in zichzelf mist; want daar is nu geen plaats voor door de inwoning en het werk van God de Heilige Geest. Genade spreidt nu haar vollen luister ten toon. Er is een betere grond, een meerdere vervulling. God de Heilige Geest getuigt hierin voor Zichzelf, en de ziel deelt in dit bijzonder getuigenis door baars zelfs vrijwillige overgave. Zij kan niet anders, maar begeert ook niet anders. O, dit is een gezegend en veilig rustpunt voor de ziel, hetwelk haar aan de een kant bewaart voor eigen werken of slaafse vreze, aan de anderen kant voor valse rust, zorgeloosheid of moedeloosheid. Ik had dit werk des dierbare Geestes vroeger wel beschouwd, ook wel in enige mate leren kennen, (daar dit het is wat de ziel in een heilige vreze doet wandelen) ik had vurig begeerd er meer van te leren kennen, maar had nooit kunnen beseffen, dat mijn ziel zo ledig, zo gans hulpeloos moest zijn om tot de zaligmakende kennis dezer genade te geraken.
Hoe blind en onwetend ziet zich de zondaar al gedurig meer in dit licht; maar hij is niet hopeloos.
O, neen, dan zou de ziel de Heere oneer aandoen. Deze ontbloting gaat onder de heiligende tucht des Vaders en des Heiligen Geestes vergezeld van een welgegronde hope, dat de Heere Zijne genade aan een arme zondaar verheerlijkt.
De ziel kleeft hierdoor de Heere standvastig aan; Hij ondersteunt haar, Hij leidt haar in, Hij leidt haar uit. Nu is Jezus zelf haar weg: die door Mij ingaat, zal ingaan en uitgaan en weide vinden. Waar vindt de ziel nu weide? In zichzelf, in haar gerechtigheden, in haar licht, in haar leven? Neen, Christus dood en lijden, in Zijn werk, in Zijn gerechtigheid, Zijn Persoon, bloed en volkomen gehoorzaamheid; en de arme ziel ziet hier bij aanvang de genadige vervulling der belofte van de Vader: Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen (want op die één Steen zullen zeven ogen zijn); ziet, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik. zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen. Zach. 3: Jer. 4: 2. Jes. 11: 1. Jer. 23: 5. er. 33: 15. Zach. 6: 12, 13.

En 't is de liefde des Heiligen Geestes, waar de ziel, als in zichzelf gans verloren, de minste zucht, de minsten levenden uitgang des harten als des Geestes eigen werk ziet en erkent. En hierin is de minste uitgang des harten om een kruimel leven en genade, die uit de Hemel geschonken wordt, veiliger dan een hart vol schijnbaar leven en levende bewegingen (ook zelfs in de levendgemaakte mens), welke door God de Heilige Geest niet gewrocht zijn.
O, hoe meer het die hogen, grote en oneindig heilige God behaagt, zich in Christus en de rijkdom Zijner vrije liefde aan een zondige worm slechts bij stipjes te openbaren, hoe armer, nietiger en schuldiger de zondaar in zijn eigen ogen wordt. Hoezeer vreest de ziel uit dit licht te geraken, dit leven te missen; want het minste kruimeltje van dit leven, dat geheel alleen in Christus is, is dikwijls te groot een weldaad voor een zondige worm om te genieten, maar niet te groot voor de Heere om uit genade te geven. Genade, genade is vrij en verheerlijkt haar eigene volheid aan arme, ledige, naakte zielen. Arme heeft Hij met goederen vervuld. Hoezeer gevoelt de arme ledige ziel behoefte aan de inwoning, de blijvende inwoning van God de Heilige Geest om haar in dit leven te houden, en om dit leven te bewaren, te versterken, te bevestigen, te verzegelen.

Al wat dit leven niet is, is Christus niet; want die Hem vindt, vindt het leven. Hoe klaar wordt in dit licht het eigen werk van God de Heilige Geest gezien en onderscheiden (Jes. 32: 17) in Zijn werk en Zijn werking door haar eerst gepast te maken voor de waarheid en dan de waarheid aan haar toe te passen. Daar wordt alle eigen werk uitgesloten en ontvangt de ziel het zegel van des Geestes eigen werk. Gans wat anders is het, als God de Heilige Geest de waarheid in ons uitwerkt, dan dat wij de waarheid uitwerken. Is niet in het eerste licht, leven en kracht, in het laatste duisternis en dood?
Het eerste keert als een vrucht van des Vaders heiligende tucht tot zijn oorsprong terug om nieuw genade; het andere heeft geen oorsprong. Het eerste is een vrucht van Gods vrije verkiezende liefde, medegedeeld in de heiligmaking als een vrucht van Jezus' leven en opstanding; het laatste heeft slechts de schijn van leven en niet het wezen der zaak. Het eerste vloeit uit Gods eeuwige liefde, de Fontein die nimmer ledig is, Uit Gods onwankelbaar verbond en het dierbaar bloed des verbonds (Jes. LI1I en LIV), en al de genadige beloften des Evangeliums voor arme, verlorenen in Zichzelf, welke beloften in Hem alle Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.
De verklaring zegt hiervan: het werk of het maaksel, dat is, de vrucht (zie Ps. 1: 3), de vrede van het geweten (Rom. 5: 1) of de uitgewrochte vrucht der gerechtigheid (Jer. 33: 16). Versta hier de vrede van het geweten onder de bescherming van hun opperste Herder, de Messias, in stille rust, in grote stilheid en gerustheid. Jes. L16: 2, 12. Het is een weg des vredes (Luc. 1: 7v), een God des vredes (1 Cor. 14: 33), een Koning des vredes (Hebr. 7: 2. Jes. 9: 5, 6. Eféze 2: 14), een verbond des vredes (Hosea 2: 17-22. Zach. 3: 13), een volk des vredes (Eféze 4: 3-6), waarover de Heere gedachte des vredes heeft (Eféze 4: 3-6), hoewel ze in de wereld aan veel verdrukkingen zijn blootgesteld.
De vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid. Zie ook Spr. 8: 1-21. *Welgelukzalig is de mens, die wijsheid vindt, en de mens, die verstandigheid voortbrengt. haar wegen zijn wegen der liefelijkheid, en al haar paden vrede. Zij is een boom des levens dengenen, die ze aangrijpen, en elk een die ze vasthoudt, is welgelukzalig.* Spr. 3: 13-18.

Zo leidt de Heere de ziel door de dood tot dit leven, door en in vereniging met Hem, die de Weg, de Waarheid en het Leven is, om de arme zondaar die vruchten deelachtig te maken, welke Christus door Zijn lijden en dood verworven heeft en uit kracht van lijn leven en Zijn opstanding mededeelt als vruchten van Zijn verdiensten en gehoorzaamheid.
Hoe dierbaar en noodzakelijk Jezus haar nu als Koning in Zijn macht en heerschappij over alle haar vijanden; als Profeet en Leraar om haar, zo blind en onwetend in zichzelf, te leren, te onderwijzen; als de enige en medelijdende Hogepriester, die in alles verzocht is geweest; Hij is haar Voorspraak en Voorbidder die al haar noden kent, door wie zij toegang verkrijgt, in, door en met wie zij vrede heeft, vrede met God, een vrede door niets te roven of te storen; een vrede die alle verstand te boven gaat; een vrede, die alle onrust verdrijft; een vrede, die onveranderlijk is als God zelf. Want Hij is onze vrede, die deze beide eén gemaakt heeft en de middelmuur des afscheidsels verbroken hebbende, heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees te niet gemaakt. En komende heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd; want door Hem hebben wij beiden toegang tot de Vader door één Geest.
Hoe veilig is het dan door de eeuwige liefde des Vaders, het dierbare bloed des Zoons, het licht, de liefde en de inwoning van God de Heilige Geest persoonlijk tot de zalige kennis van dit heerlijk Wezen geleid te worden en alzo tot de kennis van die vrede,

welke alleen uit deze inwendige kennis en heiliging voortvloeit; *want dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.*
Uit deze kennis met God vloeit ook zalige gemeenschap der heiligen voort (r Cor. 12: 11-26), en lieflijk is de vrucht hiervan door Jezus dood en lijden verworven. Welk een leven vloeit hieruit voort door Hem (Hebr. 3: 6, 4: 4-16, VI: 17-20 en 10: 14-23); welke zalige vruchten laat het na voor de ziel door de liefde Gods (1 Joh. IV), het leven des Geestes en het diepe gevoel onzer onwaardigheid. 1 Joh. V 2, 3. Wie kan naar waarde recht bevatten wat de ziel geniet in dit licht? Jes. LIII en LIV. Rom. V.
Hoe dan ook dit zwaar beproefd geloof bestreden, dit leven gedood wordt, het staat niet alleen, het heeft een goed fundament. Jes. LIII, LIV. Rom. 5: 10. Het staat met een Drie-enig God in de waarheid. En een drievoudig snoer wordt niet haast verbroken. Pred. 4: 9. Laat vrij hel en duivel trachten deze keten aan te raken, zij vermogen niets; zij zijn gebonden, omdat Jezus leeft. Col. 2: 15. Openb. 1: 5 7, 18. Jes. XLI: 10-14. Dit houdt de bezwijkende ziel staande, opdat de kracht van Christus in haar wone. 2 Cor. XII 10. 2 COY. 13: 4.
Welgelukzalig toch is de mens, wiens sterkte in U is, in wiens hart de gebaande wegen zijn. Als zij door een dal der moerbeziènbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein; daarom zal de regen, hen gans rijkelijk overdekken. Hoeveel genade is er nodig om deze waarheid gelovig te omhelzen! Maar hoe heeft de Heere ten allen tijde betoond, dat Hij in de hoogste noden van lijden en beproevingen uit- of inwendig, Zijn volk nooit verlaat, noch ook laat verzocht worden boven vermogen.

Wanneer de Heere Zijn leven in onze dood openbaart, met Zijn licht in onze duisternis schijnt, bij het licht des dierbare Geestes toont: zie dit is mijn n werk, hierin en hierdoor is leven en kunt gij alleen leven, dan voegt de Heere er wel zo veel genade bij, dat de ziel zegt: *Amen, Heere, ik dank U voor die kruimel;* want daar is een schat in, welke mijn arme ziel bevatten noch behouden kan en haar zo nabij de Heere brengt, dat zij wel eens betuigen moet: *Heere! houd maar in, want mijn zwakke geest kan deze volheid niet dragen.*

Welk een licht, leven, kracht en heerlijkheid is er dan in deze waarheid, dat de wortel ons draagt en wij niet de wortel. Om dan in die weg des doods, door de trekkende liefde des Hemelse Vaders, de trekkende liefde van God de Heilige Geest tot de waarheid gebracht (Eféze 2: 5), in de waarheid geleid (Rom. 5: 5-5), door de waarheid geheiligd en vrijgemaakt (Rom. 8: 21-38), met de waarheid, welke Christus is, verenigd, uit kracht van dit leven te leven en daarin bevestigd te worden. Col. 2: 2, 3. Eféze 6: 10-18. Eféze 4: 12-16. 1 Petr. 2: 5, 6. Voor het geloof hoe zwaar ook beproefd (want de Heere laat geen enkele genade onbeproefd in de ziel; en heil, driewerf heil, wie dit voorrecht te beurt mag uien, opdat de Heere der Heeren Zijn eigen werk in de ziel bezegele met Zijn eigen stempel en het alzo des Konings beeld en opschrift drage), staan de zaken nooit wanhopig; want het geloof plaatst ons door de kracht des Heiligen Geestes en de kracht van Jezus' leven en opstanding aan de zijde Gods; daar staat de hoop altijd naast het geloof, en de liefde ook. 1 Cor. XI11. Rom. 8: 28-39. Hoeveel meer licht, glans en heerlijkheid zal er over deze genadeweldaden verspreid worden voor de arme ziel, als het God de Heilige Geest behaagt de liefde voor het geloof te plaatsen en de ziel in deze diepe armoede en afhankelijkheid te vervullen uit al de volheid Gods.
Maar hiervan echter, zo de Heere wil, later.

Welk een behoefte heeft de ziel om geheiligd en inwendig vernieuwd en versierd te mogen worden met deze vruchten ((tal. 5: 22, 23), en als gans hulpeloze met dat geloof. Matth. 15: 22, 28. Welk een rijkdom ligt er voor de arme zondaar in deze waarheden: Jes. XLI: 32 en Jes. XXVII: 3, 4, wanneer het God de Heilige Geest behaagt dezelve op te klaren en toe te passen.
"De verklaring zegt hiervan: Dat volk hetwelk bevestigd is van gedachten, zult gij bewaren in allerlei vrede. Dat volk, dat eens rechtvaardig gemaakt zijnde, niet wankelbaar en onbestendig is van gedachten. Enigen zetten het aldus over: wiens voornemen vast op U staat, die zult Gij een vasten vrede bewaren. Hij, die waarlijk de eeuwige God is, is de eeuwige Rotssteen van al degenen, die hun toevlucht tot Hem nemen, en hoewel de gelovigen voor een tijd door hun vijanden hard vervolgd en verdrukt kunnen worden uit- en inwendig, zo krijgen zij toch eindelijk de overwinning door de kracht Gods. Jes. XLV: 17. Kantt.

Hoe volkomen en heerlijk is het werk van God de Vader in de rechtvaardigmaking, het werk van God de Zoon in Zijn volbrachte werk in de heiligmaking, het werk van God de n Heilige Geest in de volkomen vrijmaking der ziel; en in deze verheerlijking Gods in de arme zondaar, de heerlijkheid der eeuwige soevereine liefde en genade des eeuwigen Vaders, waarmede Hij Zijn volk verkoor en riep.
(Hiervan echter, zo ik hoop, later).

Welk een zaligheid en veiligheid is er in de ontdekking onzer geestelijke armoede, om van alles in onszelf ontledigd, nabij God en Christus te mogen verkeren. Matth. 5: 3. Is het geen genade, door het licht des Heiligen Geestes te zien, te gevoelen wat men mist, en niet langer te steunen op hetgeen wij menen als leven in onszelf te bezitten?
In ons is niets dan dood en bitter is de vrucht van Adams overtreding; hiertegenover echter staat de heerlijkheid onzer verlossing in en door Christus. Zoet is de vrucht van Jezus' leven en opstanding. Aan de beek nu aan haar oever zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in Zijn maanden zal het nieuw vruchten voortbrengen; want zijn wateren vlieten uit het heiligdom, en Zijn vrucht zal zijn tot spijze en zijn blad tot heling. Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de Boom des Levens.
Dit leven is de eerste vrucht voor de gerechtvaardigden zondaar. Gal. 3: 13-25. Eféze 2: 13-16. De wet kan niet meer verdoemen, de consciëntie niet meer veroordelen, de duivel niet meer gevangen nemen. Eféze 1: 22. Col. 2.

2. Dit is een tweede vrucht der rechtvaardigmaking, wanneer het God de Heilige Geest behaagt, in onze ledigheid die eeuwiglevende gezegende Fontein te openen, onze zielen daar te brengen met smeking en geween; want op dezen, zegt de Heere, zal Ik zien, op de verslagene van Geest, en die voor Mijn woord beeft, in stille onderwerping uitziende naar de mededeling der genade, biddend wachtend in stillen omgang met de Heere. Welke tong zal het stamelen, welke pen het naar waarde beschrijven, wat die dierbare Geest soms behaagt aan de arme ziel te ontdekken, welke eeuwige koorden van liefde, genade en ontferming Hij gebruikt om haar langs die weg gebonden te houden aan de troon der genade. Daar zijn in de schatten nog schatten verborgen; er zijn verborgenheden in God, in Christus, in het verbond, in Gods eeuwig liefdehart, te voren nooit gezien, of in hun kracht ondervonden; God de Heilige Geest leert de ziel zo klaar en onderscheiden.

Neen, de zaken liggen inwendig niet zo bovenop, de ziel moet eerst haar onvatbaarheid recht leren kennen, haar gemis gevoelig gevoelen, zal Hij haar iets leren van Zijn Goddelijke lessen. Hoe gelukkig en hoog bevoorrecht is de ziel, die bij Goddelijk licht en Geestelijk onderwijs ziet, dat zij niets weet, niets verstaat, een kindeke wordt in deze Hemelse school. Hoe hoog bevoorrecht is degene, die voor rekening staat van zulk een Goddelijke Leraar; want wie is een Leraar als Hij? Welk voorrecht is zo groot aan Zijn gezegende voeten neergezeten, iets te mogen verman van Zijn onderwijs?
Daar leeft en sterft mijn ziel bij om waarlijk Hem te leven, die voor mij gestorven en opgewekt is. Dit werk des Heiligen Geestes, dit leven dat in Christus, zal waarlijk als enig leven ten leven in ons bestaan. In Christus immers is volheid, rijkdom en overvloed genoeg om arme, ledige naakte zielen te vervullen. Deze wetenschap, deze beschouwing is echter niet genoeg, niet zaligmakend. toe veel kennis kan er zijn zonder inwendig dadelijk bezit. God de Heilige Geest kan dit alleen in hart en verstand schrijven. Hebr. 8: 10.
Hij alleen kan daartoe de ziel bearbeiden, haar ledigheid ontdekken, die recht doen gevoelen, daarmede tot de Heere doen komen, de volheid die door God in Christus is, ontdekken, de Schriften openen, toepassen, daarin doen geloven, ze gelovig doen omhelzen, al het werk in Zijn eigen hand houden, de arme ziel een smekeling latende, diep afhankelijk van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest, opdat alzo de volheid, rijkdom, overvloed en heerlijkheid des Drieëenige Gods aan de arme zondaar bekend, verheerlijkt en bevestigd worde.

Is het niet een zeker kenmerk van genade, dat zij ons armer maakt in onszelf en rijker in God? Alleen God de Heilige Geest kan ons in Zijn licht het licht van de duisternis, het leven van de dood doen onderscheiden en de wezenlijke kracht der beide eerste doen ervaren. Moet de zondaar niet vatbaar gemaakt worden voor genade, vrije genade en eeuwige liefde voor de heerlijkheid van een onwankelbaar verbond, voor een lijdende, bloedende Jezus, voor de krachtige toepassing en toe-eigening zowel als voor de heiligende en reinigende kracht van Zijn dierbaar bloed, voor de openbaring van Zijn leven Zijn opstanding, door ontlediging, in onszelf? Welk een genade is het dan als God de Heilige Geest ons voorwerpen maakt voor de kracht der levende waarheid in vereniging met Christus lijden en dood (Jes. LIII en LIV), uit krach van Zijn leven en opstanding! Rom. 5: 10.

In onze gekende geestelijke dood schijnt het leven God levend, krachtig en heerlijk, zodat wij waarlijk Gode leven. Gal. 2: 19, 20. *Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist, en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.*
Velen menen dwaselijk, gelijk de Apostel hier zegt, dat deze leer der rechtvaardigmaking des mensen, zonder de werken der wet, alleen door het geloof in Christus, dienen zal en de mens oorzaak zal geven om te vrijer te zondigen. Ziet de aantekening op Rom. 6: 2.
Hij vermaant hier echter om de zonden ernstig te vlieden. Dat deze leer des Apostels uit zich zelf de mensen tot zondigen niet verwekt, bewijst hij met zijn eigen voorbeeld, omdat het kan gebeuren, dat deze leer van sommigen daartoe misbruikt zonde worden. Doch hetgeen hij van Zichzelf zegt, is ook waar in alle gelovigen.
"Hier zegt hij: ik heb door de wet geleerd, dat ik een groot zondaar ben, naar de wet

de vloek en de dood onderworpen, en dat de gerechtigheid, die de wet eist, in mij niet is, en volgens dien, dat de wet mij in de dood laat. Rom. 14: 7. 2 Cor. 5: 15. 1 Thess. 5: 10. Hebr. 9: 14. 1 Petr. 4: 2. Gode leven d. i. een nieuw en heilig leven leiden, dat Gode behaaglijk is, volgens Zijn geboden. Zie Rom. 6: II en Rom. 6: 6, waar hetzelve gezegd en nader verklaard wordt. Ik leve, nl. nu waarlijk een geestelijk leven, door Zijn Heilige Geest, door welken Hij mij leidt in de wegen Gods en mij vruchtbaar maakt tot goede werken. En 't geen ik nu in het vlees leef, d. i. in dit natuurlijk leven, hetwelk hij onderscheidt van het geestelijk leven, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, hoewel er nog vele zwakheden in het vlees zijn, zo geloof en vertrouwen ik, dat de Zoon van God door dezelve door Zijn dood voldaan heeft, die mij ook door Zijn Geest levend maakt. Gal. 1: 4. Eféze 5: 2. Tit. 2: 4. Kant.

Hoe veilig wordt de zondaar onder de bearbeiding van God de Vader (Joh. XV), onder de bearbeiding van God de Heilige Geest geleid en geleerd, en alzo door vereniging met Christus tot Zijn lijden en Zijn dood gebracht tot dat leven, dat alleen in Christus is. Hoe ontdekt God de Heilige Geest de blindheid, hardheid, ongevoeligheid, liefdeloosheid, vijandschap en .1gen gerechtigheid van het hart. Dit is dan niet slechts de blote wetenschap, de uitspraak der lippen, om ook, gelijk meermalen plaats heeft, van diepe zelfkennis te getuigen en ook daar een Christus van te maken, een gedaante van godzaligheid.
O neen! inwendig Goddelijk light, dat deze duisternissen bestraalt, inwendige Goddelijke liefde, welke de smart doet gevoelen over de inwonende zonden, die men omdraagt als een zware last, als een kruis, omdat de zonden begaan zijn tegen zoveel liefde, tegen zulk een God, tegen zulk een Zaligmaker; Goddelijke droefheid gewrocht door God de Heilige Geest, verborgen voor het oog der wereld, maar bekend bij de Vader der lichten; Goddelijk leven, hetwelk deze dood ontdekt en doet gevoelen; gevoelen omdat het lancet van des Vaders liefde, en des dierbare Geestes tucht zo diep peilt en doorpeilt tot er plaatse is voor Christus, Zijn gerechtigheid, Zijn bloed, Zijn eeuwige verdiensten zo door Zijn lijdelijke, als dadelijke gehoorzaamheid. Dit is een harde, maar nuttige, diep beschamende les.

Deze liefde, deze kracht, dit licht, dit leven, brengt al des zondaars gewaand leven in de dood; maar door deze gevoelden dood brengt God de Heilige Geest in de eerste plaats de ziel tot de zekerheid, dat zij leeft, brengt haar tevens tot die innige behoefte van dat leven, dat alleen in Christus is, uit Hem voortvloeit als uit de eeuwig levende en gezegende Fontein, en tot Hem wederkeert. Joh. 4: 14. Joh. 6: 36. Zo ontvangt de ziel leven, licht, liefde uit Christus leven; dit leven is zo krachtig heiligend en levendmakend (Ps. CXX12: i, 14. 2 Cor. 6: 16. Eféze 3: 17), dat het de oude mens doet sterven, om Gode te leven.
Dit is een Evangelische genade, welke het hart reinigt, heiligt, vernieuwt nederwaarts doet wortelen schieten om opwaarts vrucht te dragen. De vergevende liefde Gods in Christus, spreidt zich de rechtvaardigmaking, maar nog veel overvloediger in de heiligmaking van de zondaar ten toon. Die kostelijke Hoofdsteen wordt steeds meer ontdekt, steeds meer toegebracht met toeroepingen*: genade, genade zij Denzelven!*
En niet alleen dit maar de ziel geniet ook de zalige vrucht daarvan. Hoogl. 1 Hoogl. 2: 1-4. Hoogl. 3: 4.

3. En dit is een derde vrucht van de rechtvaardigmaking. Dit is het eeuwige leven, waarin wij voor de Heere kunnen bestaan en in nauw gemeenschap met Hem wandelen. Hoe openbaart zich hierin God de Heilige Geest in Zijn bijzonder werk, in

Zijn onderscheidene bedieningen Welk een heerlijkheid, volheid en algenoegzaamheid ontdekt Hij in de volheid der liefde Gods in Christus, in het volbrachte werk van Christus, in het verbond, in de belofte des verbonds, die alle in Hem Ja en Amen zijn.
Welke wonderen van liefde, barmhartigheid en genade worden in dit licht voor de arme ziel ontdekt! Hier wordt zij in en met haar schuld niet verteerd door de heerlijkheid, majesteit en rechtvaardigheid Gods naar de strengen eis der wet (Hebr. 12. maar verteerd door de ontfermende liefde en genade des Drieëenigen Gods. Hoe meer de heerlijkheid en heiligheid van dit heerlijk Wezen waarlijk gekend wordt, des te dieper zinkt de zondaar in stof en as, en hij is niet in staat, naar de hoge waarde ook slechts een weinig hiervan te stamelen. *Gij, Heere! zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij en zijn zij geschapen.* Openb. 1: 11. Hier sterft niet de schuldige zondaar uit kracht der wet maar de gerechtvaardigde zondaar uit kracht der eeuwige liefde Gods. Deze dood is niet dodend, maar levendmakend. Hierin reiken roeping en verkiezing in het licht des dierbare Geestes in de arme ziel elkander de hand en wordt de roeping in drievoudige zin verklaard:
1. Uit de dood in het leven;
2. In de rechtvaardigmaking door de wet tot het Evangelie;
3. In de heiligmaking uit kracht van het verbond gebracht binnen het verbond. Jes. LVI: 5. Dit laatste is meest inwendig, meest Gode tot heerlijkheid en zo wordt tevens voor de ziel de heerlijkheid der drie Goddelijke Personen in hun bijzonder werk meest onderscheiden gekend.
Deze overgang is een gans andere dan de vorige. Nu heeft de hoog bevoorrechte ziel grond onder de voeten. Hebr. 8: 6-13. *Het oude is voorbijgegaan, alles is nieuw geworden.* De zonden zijn met Christus gestorven en begraven; de nieuw mens is met Christus opgestaan en in de hemel gegaan. Rom. 6: 7. Eféze 2: 6.

4. Dit is een vierde vrucht der Rechtvaardigmaking. Genade, genade heerst hier ten leven. Het
een vloeit nu als van zelf onder de bearbeiding des dierbare Geestes uit het andere voort. Dit zijn reeds vruchten aan de ziel meegedeeld, uit kracht der rechtvaardigmaking. De zaligheid is ons nu nader, dan toen wij pas geloofd hebben.

5. En bovendien een vijfde vrucht der rechtvaardigmaking is deze — en dit is waarlijk een zalige vrucht voor de ziel, die er in degen mag — Rom. 5: 1. Gelijk ook David de mens zalig spreekt, welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken. Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn. Zalig is de man, welken de leer de zonden niet toerekent. Rom. 4: 6-8.
Hier wordt het zegel met Gods eigen hand gezet op Gods eigen werk (Jes. 1 12: 2-5), en de ziel de Heere toegevoegd met een eeuwig verbond. Jes. L: 5. En dit leven, schoon dagelijks stervende, doet dagelijks leven, opwassen in genade, de liefde Gods in Christus steeds meer in haar uitgestrektheid aanschouwen en genieten. Ps. CIX. Ps. CXLIII en CXLIV.
Christus schouders zijn zo breed, Zijn liefde is zo uitgebreid, dat Hij de in Zichzelf doden, naakten, schuldigen, arme zondaar opneemt, draagt, geheel voor Zijn rekening neemt,. aan des Vaders liefdehart legt.
En daar gebracht, zegt de Vader: *o mijn kind! Ik zal u steeds meer tonen, wat er al in de Zoon Mijner liefde is. Ik zal nu komen en Mijn Woord aan U vervullen uit kracht Mijner eeuwige liefde tot U.* Jes. LIV: 11, 12.

Hoe dierbaar en noodzakelijk is hierin voor de ziel die volheerlijke Persoon, éénswezens met de Vader en de Zoon waar Hij de zondaar grondig leert verstaan, dat Jezus gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, waar wij genade ontvangen om de handen uit dit grote en eeuwig gezegende werk onzer verlossing te houden (Hebr. 10: 14-16), dit grote heilgeheim door des Geestes inwoning recht te leren kennen en alzo hoe langs hoe meer voorwerpen voor vrije genade te worden. *Om de arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden; door Zijn kennis zal mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen*. Jes. LIII: 11. En alzo zal de ziel ontvangen van die zalige vruchten van Jezus lijden, dood, leven en opstanding. Ez. 37: 12.
De beekjes dezer rivier zullen verblijden de stad Gods, de woningen des Allerhoogsten. Ps. XLVI: 5, 6, 8, 12. Ont.. waak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien! O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate van Zijn vruchten. Hoogl. 4: 16.

Het is geen gemakkelijke les voor vlees en bloed, niet verstaanbaar voor rede en verstand, maar toch heilig, veilig en zalig, om door de dood in het leven gehouden te worden; maar de weg naar de hemel is een zeer nauwe weg, die door lijden geheiligd wordt en door lijden tot heerlijkheid leidt. Jezus ging er alzo op voor, en hoe groot en zalig een voorrecht is het lijden, waar het ons gelijk maakt aan een nederigen en vernederden Jezus. Rom. 6: 5 — 1 .
Dit is een getrouw woord; want in die wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven. Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen. 2 Tim. 11: 12.
Want hiertoe zijt gij geroepen,, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatend, opdat gij Zijn voetstappen zou navolgen. Die geen zonden gedaan heeft en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden. Die, als Hij gescholden werd, niet weder schold en als Hij leed niet dreigde, maar gaf het over aan Dien, die rechtvaardiglijk oordeelt; die zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij der zonden gestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden, door wiens striemen gij genezen zijt. 1 Petr. 2: 21-24.
Hoe dierbaar wordt alzo de waarheid voor de arme ziel, wanneer zij, op goeden grond verzekerd van haar schuldvergeving en aanneming bij God, door de rechtvaardigmaking deelgenoot wordt van en hierdoor in nauw vereniging gebracht met Christus in Zijn lijden, dood en diepe vernedering! Welk een nieuw verzekering ligt hierin voor de ziel, dat haar zonden vergeven zijn en nog dagelijks vergeven worden! Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is; daar zal Hij het eerste bewaren en versterken, en in de voortgang de waarheid bevestigen, nl, in de heiligmaking des zondaars, dat het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe.
Ook zullen zij kennen en vervolgen de Heere te kennen. Dit zal de zondaar veilig doen gaan op het nauw pad, hem bewaren voor zorgeloosheid of een eigene gekozen gerechtigheid, bewaren voor hoogmoed of valse nederigheid, en hem houden in diepe afhankelijkheid van de vrije liefde des Vaders, het reinigende bloed van de dierbare Verlosser en de Goddelijke onderwijzingen van God de Heilige Geest.
Wie dan de door God geleerde zondaar kan deze weg vinden, en er veilig in wandelen?
Niets voor God te bezitten dan Jezus alleen en toch nimmer te rusten zonder de lering, de zalving en het heiligende werk van de eeuwigen Geest: dit is ede zalige vrucht van Jezus lijden en dood, van Jezus' leven en opstanding, dus van Hemelse aard, en wordt

alleen geleerd door zielen, die onder Zijn Goddelijke onderwijzingen zijn. De Zoon van God recht te kennen, is Hem te ontvangen en Zijn beeld in zekere mate op ons gestempeld te hebben. Altijd in Hem te wandelen arm en behoeftig, is ver beneden de wijsheid onzer gevallen natuur.

Hoeveel diepe wonden en insnijdingen moeten er door de liefde des Hemelsen Vaders en door de liefde van God de Heilige Geest in het zondaarshart gemaakt worden om het zondige der zonden recht te leren gevoelen. Niet slechts het recht en de heiligheid Gods kunnen de ziel tot die ware droefheid brengen, waartoe de goedertierenheid en waarheid en Zijn schuldvergevende liefde in Christus kunnen leiden. Hoe vurig verlangt de ziel, dat deze dierbare Zone Gods de spiegel moge zijn, waarin zij haar verdoemelijke, maar ook haar volmaakte staat in Christus mag leren zien, om Hem alzo te kennen in de kracht Zijner opstanding. Rom. 5: 10, 11. Rom. 6: 5, 1.

Het is in dit licht alleen, dat de rijkdommen van Gods vrije liefde en genade geopenbaard, God en Christus verhoogd, de zondaar op het diepst vernederd worden; waardoor God de Vader zich verheerlijkt in Zijn eeuwige liefde (Jer. XX11: 3), God de Zoon in Zijn dienende liefde (Marc. X. 4, 5), God de Heilige Geest in Zijn Persoon en Zijn werk. Joh. 16: 13-15. Waar de Heere aan de arme zondaar deze genade verheerlijkt, doet Hij het niet te vergeefs; daar worden wij steeds meer en meer de arme ledige, schuldige voorwerpen voor Zijn volheid.

Daarbij voegt de Heere voor de arme, hulpeloze zondaar de een genade bij de andere, en daarin leert de ziel niet slechts 't het werk van de drie heerlijke Personen onderscheiden, maar ook het heerlijke Wezen zelf enigermate kennen. Zalig zijn dan waarlijk de arme van geest; want hunner is het koninkrijk der hemelen. Matth. 5: 1. Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, want hunner is het koninkrijk der hemelen.

Indien gij gesmaad wordt om de naam van Christus, zo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid en de Geest van God rust op u. Twee zaken sluit dit in:

1. welgevallen,
2. bijblijven.

Hij heeft welgevallen in Zijn werk, waarin hij rust. Waar God gezegd wordt te rusten in Zijn liefde, doet Hij het met blijdschap. Zef. 17. Zo verheugt zich de Geest, waar Hij rust. Waar Hij rust, blijft Hij. Christus belooft deze daad van de Geest. Joh. 14: 16. Waar Hij rust, daar woont en blijft Hij met vermaak. Dit belooft en betuigt onze gezegende Zaligmaker, Joh. 4: 14: Wie drinkt van het water, dat Ik hem geven zal, zal nimmermeer dorsten; maar het water dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een Fontein van water, springende tot in het eeuwige leven. Dat deze Fontein van levend water Zijn Heilige Geest is, verklaart Hij zelf. Joh. 7: 38, 39. Die deze Geest dus heeft ontvangen, zal nooit meer dorsten uit geheel gebrek en gemis. Hij werd ook tot dit einde gegeven uit kracht van Genadeverbond; en in hetzelve is de belofte uitdrukkelijk, dat Hij nooit zal vertrekken van hen, wie Hij gegeven is. Jer. 32: 33 en 33: 39, 40. Ezech. 48. En het is bijzonder in het grote werk onzer heiligmaking, dat God de Heilige Geest in Zijn Persoon, ambt, werk, werking, liefde en inwoning aan de ziele bekend wordt, heide in het werk en de vrije liefde des Vaders en in het werk in de openbaring van de dierbare Zone Gods in het arme zondaarshart, en in Zijn heiligende, reinigende en vrijmakende kracht.

Heeft de ziel in haar rechtvaardigmaking enigszins God de Vader leren kennen in Zijn vrijmakende liefde, in haar heiligmaking God de Zoon in Zijn vrijmakende liefde, in haar heerlijkmaking zal de ziel ook de volheid van God de Heilige Geest in Zijn vrijmakende liefde en genade leren kennen; opdat daarin en daardoor de heerlijkheid van het heerlijk Wezen Gods voor de gans naakten zondaar bekend worde en hierdoor

de Vader in de Zoon verheerlijkt en verhoogd, en alzo een Drieëenig God aan een arme zondaar bekend worde tot
eeuwige zaligheid.

Welke dringende behoeften dan gevoelt de ziel aan de gedurige en levende invloeden van God de Heilige Geest, aan Zijn ontdekkend licht, aan Zijn inwoning en genade, om te waken tegen de zonden en al haar bewegingen, al zijn zij nog zo verborgen. Krachtige overtuigingen des Geestes doen voorzichtig wandelen en tonen het gevaarlijke en Gode onterende der zonden aan. Heilige vreze voor God, die afhoudt van de zonden, en eerbied voor Zijn Woord, zijn een vrucht van geloof en liefde. De kennis van geestelijke besmetting, die de zonden verzelt, zal ons indachtig maken Gods heiligheid en zal doen verlangen naar de inwoning des Heiligen Geestes en naar de reinigende kracht van Christus dierbaar bloed. Zie ic Cor. 3: 16. *Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in ulieden woont?*
Wat echter vermogen wij te zien, hoeveel minder nog te beoefenen, zonder de dadelijke invloeden van God de Heilige Geest?
Is niet het kennen onzer diepe onwaardigheid een bewijs, dat de heerlijkheid des Heeren ons beschijnt? Hij die hoog woont, wil zeer laag neerzien op hen, die verbrijzeld zijn van hart (Jes. LVII: 15, 16, 18. Jes. LXI: 1-3) en die voor Zijn Woord beven.
De Vader, die het Licht is, en Christus, die de Zon der gerechtigheid is, willen woning maken bij hen, die in de duisternis verkeren. Voor hen die zich bevinden duisternis te zijn, zal de Zon der gerechtigheid opgaan en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen. O, hoe veilig zijn de binnenkameren van Gods eeuwig liefdehart in Christus, wanneer God de Heilige Geest ze opent en Hij de ziel daar binnen leidt en bewaart. Ps. 45: 14. Ps. 85. Ps. XCI. Dan ziet men, dat iedere kruimel leven uit het leven van Hem is, die leeft (Rom. 5: 10, 11); dat iedere levende toepassing daarvan, door God de Heilige Geest geschonken, gepast is naar de nood der ziel.
Dit is waarlijk goud beproefd komende uit het vuur (Jes. LV: 1), door het lijden van onze dierbare Borg verworven, door Zijn leven medegedeeld. Hier mag de ziel smaken, dat de Heere goed is, ja dat Zijn goedertierenheid duurt tot in eeuwigheid. De weg des levens, door de zonden gesloten (Gen. 3: 24), is door genade geopend. Gen. 3: 15. *Want Dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.*
Hoe voert genade dan hierdoor heerschappij ten leven in de ziel! O, hoe veilig zijn wij dan, waar de Heere ons leidt in de verborgenheden van Zijn koninkrijk. Jes. LIII, LIV. Ps. XXIV. Daar is de ziel niet in valse rust of in eigen kracht werkzaam, maar in stille aanbidding, diepe bewondering en zalige aanschouwing van Gods heerlijke werken. Uit deze gemeenschap met God en Christus vloeit mede zalige gemeenschap met de leden en somtijds gemeenschap des lijdens. 2 Cor. I. Deze band is niet de minste, maar wel de hechtste en sterkste, en bewijst ook in de beproevingen en de gemeenschap des lijdens de echtheid der genade. gaven, waarin de Heere ons in zulk een weg oefent. Ik zal uw schuim op het aller-reinst afzuiveren en Ik zal al uw tin wegnemen. Jes. 1: 25, 26. Welk een voorrecht is het een vat voor zulk een smelter te zijn! *Doe het schuim van het zilver, en er zal een vat voor de smelter uit komen.*
Hieruit kunnen wij zien wat de bron en grondslag is van alle ware gemeenschap tussen God en de zondaar, maar tevens de grondslag van alle andere ontmoetingen; en de ware gemeenschap der heiligen is een kleine stroom, welke uit deze bron vloeit. Wanneer de heiligen elkander ontmoeten in gebeden, onder de invloed des Geestes; wanneer onze harten ontbranden van liefde tot God en tot elkander: van waar komt

dit? Van niets dan van een vurige kool van het ware altaar Christus Jezus. Hij is toch dat altaar, waarop al de Goddelijke eigenschappen elkander ontmoeten. Hierom wordt de ware gemeenschap met God en met de heiligen beide verklaard in en door Christus te zijn. 1 Joh. 1: 3.

De overeenstemming der drie Goddelijke eigenschappen in Christus is de bron en oorsprong van de overeenstemming der heiligen. Gelijk de Apostel betuigt: Indien *wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij, en doen de waarheid niet. Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden.* 1 Joh. 1: 6, 7. Zo leidt de Heere soms Zijn volk door wegen, die zij niet geweten hebben, en paden, die zij niet gekend hebben; meestal wegen van lijden, kruis, verdrukking en vernedering, maar de Heere weet wel wat Hij doet. Die wegen zijn noodzakelijk tot heiliging, tot die zalige Godskennis, welke wij slechts grondig verkrijgen door ware zelfkennis en tot des kennis van vrije genade en vrije eeuwige liefde; en gelijk wij aldus delen in de gemeenschap des lijdens, delen wij ook in de heerlijkheid. 1 Petr. 1: 14.

En hoe zoet is Jezus' kruis, hoe dierbaar Zijn bloed, hoe zalig de liefde Gods des Vaders in de openbaring daarvan aan een arm zondaar. Genade is vrij; zij maakt de zondaar steeds kleiner, de Heere groter. Genade ontdekt de gevaren, waaraan wij steeds in onszelf blootstaan, en maakt iedere duisternis licht. Genade maakt de weg vlak, ligt en licht en doet roemen in de verdrukkingen. Het geloof, als Gods dienaar, doet zijn heerlijk werk in de ziel, bewaart de zo gans hulpeloze ziel op haar plaats en versterkt de hoop.

De liefde, door het geloof werkzaam, omhelst haar God in, uit en door Zijn eigene volheid en vereniging met Christus, door de kracht en de inwoning van God de Heilige Geest. O, wie kan bevatten welk een schat genade in zich bevat en waar genade toe in staat stelt! Omdat Jezus leeft en Zijn Geest in ons woont, zo leert de blinde door en bij Goddelijk licht de kracht der beloften verstaan: *Ik zal de blinden leiden door de paden, die zij met gekend hebben, Ik zal ze leiden door wegen ie zij niet geweten hebben; de duisternis zal Ik voor hun aangezicht licht en het kromme recht maken; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal ze niet verlaten, spreekt de Heere.* Jes. 41: 16.

Soms behaagt het de Heere in bijzondere wegen van kruis en lijden, waarin de Heere Zijn volk heiligt, reinigt, loutert en Zijn werk in hun zielen beproeft, hun ook bijzondere blijken van Zijn liefde, gunst en tegenwoordigheid te geven, niet omdat zij dit lijden in gewilligheid en onderwerping dragen, o neen, want dit is ook niets dan louter genade, welke de Heere nog wel eens verbindt aan de gehoorzaamheid van de plichten, waartoe Hij roept, als: die Mij eren, zal Ik eren; en dan, o wonder van Gods neerbuigende liefde! dan vermaakt zich de ziel met God, en de Heere toont Zijn welgevallen in degenen, die Hem vrezen, Zijn vermaak is met de mensenkinderen. Spr. VI11.

Maar Hij doet dit ook om hen onder het kruis en de beproeving staande te houden, opdat Hij daarin verheerlijkt zal worden en zij daaruit gereinigd, geheiligd en gelouterd te voorschijn zullen komen.

Het aanzien van het kruis is erger dan het kruis zelf, vooral dan, wanneer de ziel de zalige vruchten van het kruis ziet en geniet, door de mededeling van dat leven, waarin alleen leven is. Want een levende Jezus draagt dan het kruis en de drager van het kruis. Zo maakt de Heere wel eens gevangenissen tot een paleis, en banden des doods (2 Cor. 4: 8-12) tot gouden, door genade onverbreekbare banden, gesmeed uit kracht

van Gods eeuwige liefde, van Zijn onveranderlijk verbond (Jes. LIII en LIV) en van het dierbare bloed des Ver
bonds. De poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen. In deze weg, welke waarlijk een weg des doods is door ontdekkende liefde des Vaders en heiligende tucht des dierbare Geestes, door ontdekking van hetgeen wij aan ware geestelijke kennis, geestelijk licht, geestelijk leven, geestelijk leven, geestelijke liefde missen, door deze uitbranding des Geestes en door inleiding in de ware betekenis van Christus lijden en lood, wordt de ziel uit eeuwige vrije liefde waarlijk door Christus vrijgemaakt en verlost van de heerschappij der zonde.
In dit licht ziet zij het vuil der zonden, begeert zij reiniging en hijgt zij naar verlossing. Zij weet, het is nu geen beschouwing, maar in werkelijkheid ondervinding, zoals zij nodig heeft tot zaligheid; welke ondervinding haar leidt tot ware en nauw gemeenschap en vereniging met Christus; want de ziel vreest door dit Goddelijk licht, dat zij ook maar in enig gedeelte van haar zaligheid buiten deze Christus zal gevonden worden; zij begeert de gehelen Christus te bezitten, te kennen en in Hem gevonden te worden, alle dingen als schade en drek achtende bij Zijn uitnemendheid.
Zij weet en kent het onderscheid, het welgevallen haars hemelse Vaders, wanneer haar ziel tot en aan dit Goddelijk onderwijs zich gewillig laat zaligen; of zijn Goddelijk ongenoegen, wanneer de ziel zich hieraan door eigen kracht of poging of werk onttrekt, waardoor zij terstond uit het leven is en des Geestes onderwijs mist. En o, wat is er al Goddelijke almacht nodig om dit oude deel, dat zich zo dikwijls in een nieuw kleed wikkelt, met Christus aan het kruis genageld, gedood en begraven te krijgen.

> Ach, mijn lieve Vader, daal meer en meer met Uw Geest Uw liefde, Uw leven en Uw licht in dit blinde hart, opdat ik, arme worm, waarlijk meer van Uw liefde, meer van deze dierbare Zaligmaker moge kennen, dagelijks uit deze dood opstaan, Hem kennen in de kracht Zijner opstanding, ja in alles waartoe Hij mij van U gegeven is, tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en eeuwige verlossing, opdat ik in Hem gevonden worde, wie te kennen en te bezitten het eeuwige leven is. Doe mij in deze gekenden dood de zalige kracht en vrucht genieten van Zijn leven. Doe mij in deze zwakheid ervaren, dat Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud. Hoogl. 5: 10-16.

O, dat maakt het wonder van vrije genade zo groot, dat er eigenlijk geen andere plaats overblijft dan voor vrije genade. Genade doet alles. Genade legt in 't stof, genade richt weer op, genade licht voor, genade volgt, genade opent, genade maakt de arme, ledige ziel gepast voor de volheid van een Drieéénig God. Genade leidt en genade ontvangt, genade klopt en genade ziet zich opengedaan, genade maakt stil. doet biddend uitzien, uitziend wachten wakend bidden en biddend waken; en doet de arme ziel nimmer en nergens een rustplaats vinden buiten God en Christus en de Goddelijke en heiligende lessen van God de Heilige Geest. Zo openbaart God de Heilige Geest al die deugden en eigenschappen Gods voor de in zichzelf gans arme zondaar en de diepe en neerbuigende zondaarsliefde van de heerlijke Zone Gods, de dierbare Christus, eerst in de diepte onzer ellende ontdekt, daarna aan onze zielen toegepast. Zo worden door een Drieëenig God eerst die genadegaven geschonken, daarna in beoefening gebracht en gehouden door de Heilige Geest, in de openbaring van de dierbare Immanuël, God met ons. Iedere openbaring van des Vaders eeuwige, vrije, verkiezende liefde leidt de arme zondaar meer tot de zekerheid Zijner roeping en rechtvaardigmaking. Deze

liefde Gods (geen andere, niet onze liefde tot Hem) is het, welke het licht, de glans, het leven en de heerlijkheid zal uitmaken van al de werken Gods, aan een arme zondaar verheerlijkt. (Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, alzo zullen Uw kinderen U trouw, en gelijk de bruidegom vrolijk is -over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn. Jes. 62: 5.)
In deze verheerlijking zal God verheerlijkt worden door een arm zondaar of zondares. Deze liefde is onnagaanbaar en van eeuwige waarde voor de arme ziel, die haar kent en geniet. 't Is de liefde, welke haar van eeuwigheid verkocht, zoekt, riep, zaligde, heiligde, verheerlijkte. O diepe, wonderbare, nooit gekende, nooit genoeg geprezene liefde Gods, welke ook mij zocht, toen ik, dood in zonden, ongevoelig daar heenging, onder de vloek en de toorn Gods, verloren, eeuwig verloren in mijzelve, zonder God onder Christus en zonder hoop in de wereld.
Eeuwige, wonderbare liefde Gods, welke mij zocht en zaligde en mij eenmaal volkomen zal zaligmaken en verlossen uit dit lichaam der zonden en des doods om dan zonder zonden Hem te kennen, van Wien ik weet uit kracht Zijner eeuwige liefde gekend en geliefd te zijn.

> Ach, dat dit licht Uwer eeuwige liefde Mij, arme zondares, steeds beschijne, mijn toevlucht zij in iedere nood, mijn licht in iedere duisternis, en hier bij aanvang de bron en oorsprong mijner eeuwige en enige vreugde, de grondtoon van het nieuw lied, dat Uw vrije liefde mij, nietige worm, hier in beginsel leerde verstaan, maar het eeuwig lied der overwinning liet lied des Lams zal uitmaken. Amen.

Zo openbaart zich in deze vrije verkiezende liefde Gods de vrijmacht Gods, in de roeping de liefde Gods, in de rechtvaardigmaking het werk Gods, in de heiligmaking het Wezen Gods, in de heiliging de deugden Gods. In deze verheerlijking is de arme zondaar het voorwerp voor Gods vrije liefde en genade in Christus, en de vrije genade het onderwerp hier bij aanvang, eens eeuwig, van des zondaars lof.
Hoe wordt dit in dit licht, door het licht van God de Heilige Geest, in Christus opgeluisterd (Ps. 85: 11, 12), hoewel nog maar bij kleine stipjes, want wij zien hier nog maar in donkre spiegel door een duistere rede. Nochtans — dit moet ik hier ter eer Gods bijvoegen — geeft Hij in gevangenissen en banden bijzondere opening in Zijn heiligdom en doet dan Zijn bijzondere liefde smaken, Zijn bijzonder onderwijs genieten en Zijn bijzondere tegenwoordigheid kennen.
O die wonderbare liefde Gods! Zij is zo vrij: geen banden, geen gevangenissen, geen gesloten deuren, geen koperen poorten, geen ijzeren grendelen, niets, niets staat Hem in de weg, om Zijn woning te nemen bij een arm gevangene om Zijns Naams wil. Daar is Zijn woord en Zijn waarheid; want Hij is de God der waarheid: Ik zal voor uw aangezicht gaan, Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik aan stukken slaan. En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdommen, opdat gij moogt weten, dat Ik de Heere ben, die u bij Uw naam roept, de God Israëls. Jes. XLV: 2, 3.

Ik ging hier echter verder dan ik dacht. Zo vindt de ziel in Christus, die de Weg, de Waarheid en he Leven is, al haar leven en gerechtigheid, haar Alles met Christus in God, door God en voor God. Zo snijdt God de Heilige Geest door Zijn kracht af alle eigen leven, eigen licht, eigen werk, eigen geloof, eigen liefde, al ons eigen, in welken vorm of gedaante het zich ook voordoet, zodat de ziel door de heiligende tucht des Vaders (Joh. XV) en de ontdekkende liefde en genade des dierbare Geestes ontbloot,

uitgebrand wordt; want hij zal zijn als het vuur van een goudsmid en als de zeep des vollers. Mal. 3: 2, 6. En dit vuur der liefde doet in het verborgen aan Gods vaderhart menige traan over de zonden wenen, welke God de Heilige Geest vergadert in Zijn fles en schrijft in het eeuwige register.
Alleen deze Goddelijke droefheid is Gode welbehaaglijk; dit is een vrucht van Zijn eeuwige liefde, een werk Zijner handen. Bovendien de smelter staat bij dit vat, beproeft het goud zo dikwijls, zo lang, zo aanhoudend, totdat Hij er zijn eigen beeld in ziet. En dat beeld is de lijdende, bloedende, stervende Christus; dat hebben wij (ook ik) verloren, en heeft Christus herkregen door Zijn gehoorzaamheid tot in de dood des kruises, en alzo en in deze weg wordt Christus de mijn en ik de Zijn, en mag de ziel betuigen: *mijn Liefste is mijn, en ik ben de Zijne. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, o gij dochters van Jeruzalem!*
Dit is dan geen blote beschouwing, maar een waarlijk kennen, bezitten, genieten en omhelzen van Christus in Zijn dood en lijden. Welk een onderscheid is er tussen het weten van deze waarheden en het geheiligd worden er in door de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes. Ach, dat ik steeds meer in geest en waarheid van deze dierbare Christus mocht kennen, en Hem in waarheid gelijkvormig gemaakt worden!

Langs deze weg is het, dat de ziel van trap tot trap geleid wordt tot de wortel der zaak, nl. de liefde Gods, welker uitnemende heerlijkheid en volheid al het eigen zuivert, door de liefde des Vaders, door het dierbare en willigende bloed des Lams, door de toepassende daad van het dierbaar lijden en dood, als de volkomen betaling en het volkomen rantsoen voor onze schuld, door de levendmakende kracht (in de ontdekking van deze dood) van Zijn opstanding, hemelvaart en zitting ter rechterhand Gods, in de voltooiing van Zijn werk als Koning, Profeet en Hogepriester Hebr. 6: 16-20).
Zo wordt de ziel door de ontldekkende en heiligende tucht, de liefde, de inwoning en het werk van God de Heilige Geest tot de heiligende kennis gebracht van en vatbaar gemaakt voor de waarheid: *zonder Mij kunt gij niets doen.*
God is Liefde; hierin ligt de grondslag voor het geloof en de hoop. Zij is het vuur, dat Gods eigen werk in het zondaarshart beproeft en tegelijk in het leven houdt; want de liefde Gods is niet alleen een levendmakende, maar tevens een heiligende daad, de Bron, Fontein en oorsprong, waaruit ieder kruimeltje leven vloeit, door Christus ten leven. Deze liefde Gods is het licht, waarin het werk, het wezen en de deugden Gods op het heerlijkst uitblinken, en waarin de arme ziel geworteld en gegrond is. Eféze 3: 17-19.
Is niet deze liefde Gods in Christus het kanaal, waaruit en waardoor alles vloeit voor een arm, naakt, schuldig zondaar? Deelt niet de zondaar in deze weg in de zalige vrucht dezer waarheid (2 Cor.: 31, 22) en in het leven der beloften, welke alle in Christus Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid?
Naarmate wij onszelf hebben leren kennen in het licht der wet, leren wij ook kennen de volheid der vergevende liefde Gods in Christus, de –
hoge waarde van het Evangelie beide in haar toepassende en in haar genezende kracht. Neemt men niet, zo als in onze donkere dagen van Godsvervreemding en onkennis van het heerlijke Wezen Gods, de waarde, de kracht, het leven, het licht en de heerlijkheid van het Evangelie in Zijn grond weg, waar men de leer van Gods vrije verkiezende liefde verloochent en verdonkert, door op grovere of fijnere wijze daarvoor in de plaats te stellen de dodende en dodelijke leer der algemenen e verzoening? Wordt hierin niet God, Vader, Zoon en Heilige Geest grotelijks onteerd,

en worden niet vele zielen jammerlijk misleid voor een geduchte eeuwigheid?
En hoewel Gods vrij soevereiniteit in Zijn eeuwig plan, in genen te verkiezen ten eeuwige leven en anderen niet, hierdoor niet verandert, zo zal toch de loochening dezer waarheid de schuld en het oordeel verzwaren. Is niet deze liefde Gods de verberging en schuilplaats in iedere nood der ziel; is zij niet de onoverwinbare vesting tegen over iedere vijand? Hoogl. 8: 7. Hoogl. 5: 15, 16. Wordt deze liefde niet voor de arme zondaar ontdekt geworden door de ontdekking, toe brenging en toepassing van de heerlijke Hoofdsteen Jezus Christus?
Zo wordt dan — want genade kwam ons voor; dit zien wij in dit Goddelijk licht — de liefde Gods, de verkiezing, de grond onzer zaligheid, onze roeping, de kennis onzer zaligheid, onze rechtvaardigmmaking, als zijnde het eigen werk Gods des Vaders, de vastheid onzer zaligheid, het Wezen Gods de enige grond, bron en Fontein van ware heiligheid. Col. 2: 9-15.
Want in een lijdende en bloedende Jezus leren wij de Heere Jehovah kennen als een volmaakt en heilig God, de enige grond onzer heiligmaking, en vinden wij de deugden Gods in Christus volkomen opgeluisterd. *Want in Hem woon al de volheid der Godheid lichamelijk.*

Zo waren we zondaars uit kracht van onze val, verlosten uit kracht van Gods eeuwig welbehagen; zondaars uit kracht der wet, verlosten uit kracht der roeping; zondaars uit kracht der roeping, verlosten uit kracht onzer rechtvaardigmaking; zondaars uit kracht dezer heiligmaking, verlosten uit kracht onzer heiliging; zondaars uit kracht van het verbond, verlosten en vrijgemaakten uit kracht van het bloed des Verbonds; zondaars uit kracht van het Werkverbond, verlosten uit kracht van het Genadeverbond. En zo is deze liefde Gods, (welke al deze zaligende en heiligende heilsweldaden in het arme zondaarshart beschijnt 2 Cor. III,: 7-11, 17-18.) in Christus, in het licht van Jezus dierbaar kruis, (Jes. LIII) een hemels, doorschijnend licht in en door het verbond en het licht der beloften. (Jes. LIV). *En Uw glasvensters zal ik kristallijnen maken en Uw poorten van robijnsteen en Uw ganse landpaal van aangename stenen. En al Uw kinderen zullen van de Heere geleerd zijn, en de vrede Uwer kinderen zal groot zijn.*
Zo voegt de liefde des Vaders verscheiden stenen voor de ziel nevens de enigen Hoofdsteen Christus, tot welken komend, als tot een levenden steen, van de mensen wel verworpen maar bij God uitverkoren en dierbaar (1 Petr. 2: 4. Openb. 1: 6, Openb. 5: 10. En Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen heersen op de aarde. Zo wordt gij ook zelven als levende steen gebouwd tot een geestelijk huis, tot een Koninklijk priesterdom om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn, door Jezus Christus: vs. 5. Rom. XII. Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, leg in Sion een uitersten Hoeksteen, die uitverkoren en dierhaar is en: Die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden. Matth. X11: 42. Hand. 4: 11. U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar de ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen die de bouwenlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een Hoofd des hoeks, en een steen des aanoots en een rots der ergernis (Jes. 8: 14. Rom. 9: 33. Deut. 7: 6. Deut. 14: 2. Eféze 1: 14); dengenen namelijk, die zich aan het woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn. Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, opdat gij zoudt verkondigen de deugden desgenen, die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. vs. 9. Openb. 1: 6. Openb. V: 10. Hos. 1: 10. Hos. 2: 22. Rom. 9: 26.
Zo wordt beide de roeping en verkiezing in de rechtvaardigmaking, door Goddelijk en toenemend licht in de heiligmaking opgeluisterd, voor de ziel verklaard en aan de ziel

toegepast door de liefde, het werk, de inwoning van God de Heilige Geest.

Dit volk — de arme, de nederigen, de verbrijzelden, gescheurden, is de zin van dit woord — zegt de Heere, heb Ik Mij geformeerd; zij zullen Mijn lof vertellen.
Zeker godvruchtig schrijver zegt: de goederen van het Genadeverbond bestaan in een zevenvoudige keten, waarin geen schakel kan gemist worden; nochtans heeft het een een hoge voortreffelijkheid dan het andere.
"Zo is het duidelijk, dat almachtige roeping in haar betrekking de gewichtigste onder allen is, dewijl zij het begin is, en niets meer; maar juist daar zij slechts het begin is, is zij vergelijkenderwijze de minst en het meestal onopgemerkte overgangspunt uit de staat de natuur in die der genade en daarom met beide vermaagschap terwijl enige zaken daarbij slechts toebereiding tot het eigenlijke begin van het werk der genade zijn."
(En dit is zo, want beide roeping en verkiezing worden steeds in toenemend licht verklaard voor de ziel, zo in de rechtvaardigmaking als in de heiligmaking.)
De verheerlijking is de laatste en slotschakel van de diamanten keten, die alle anderen in heerlijkheid overstraalt. Zij is bij voorkeur voortreffelijk, dewijl zij vier heerlijke werken en goederen onderstelt, waardoor zij haar openbaarmaking baan.
Het eerste is de roeping; het tweede en grote werk, de wede geboorte; het derde, het geloof; het vierde, als haar eigenlijke wortel en stam, de rechtvaardiging en eindelijk de heiliging; en alzo de voeten geschoeid zijnde met al het nodige, doet zij vaste schreden. De heiliging is derhalve ongetwijfeld een de voortreffelijkste goederen der genade; door haar verkrijgt Christus een gedaante in de ziel. Door de heiliging wordt de ziel wezenlijk met het beeld Gods versierd.
In de rechtvaardiging wordt de zondaar het kindschap Rechtelijk toegekend, door de heiliging wordt hij daarvan verzekerd. De eerste legt de grond en ontwerpt het plan; deze voert het uit, en richt de tempel op, in welken God woont ei wandelt.
Zo is heiligheid zaligheid en zaligheid heiligheid. *Zijt heilig,, want Ik ben heilig.* Daarom dat Hij, die U geroepen heeft,, heilig is, zo wordt gij ook zelven heilig in al Uw wandel. Na de bekering willens één zonde overhouden, is één zonde te veel. een zonde opzettelijk aan de hand houden is een daad, die ons aan de Satan verbindt en allengs een keten wordt, verbindende aan de eeuwige rampzaligheid. Houw af die draad, houw af die ergernis, die hand of die voet, wier één oog hebbende tot het leven in te gaan, dan twee oren hebbende in het helse vuur geworpen te worden. Houw af die hand, maar met het zwaard des Geestes. De zonde is bitter in haar aard, dodend in haar gevolgen. Dit ziet en gevoelt de ziel het meest, wanneer het God de Heilige Geest behaagt haar in te leiden in Jezus lijden en dood; daar eerst kan de zondaar recht zien de ware aard der zonden en de ware aard van Gods heiligheid; daar ziet hij hoe Hij, die heilig is, Zijn eigen lieve Zoon niet gespaard heeft; want Dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij daar tot zonde gemaakt.
Welk een onuitsprekelijke barmhartigheid, maar tevens welk een onkreukbare rechtvaardigheid ziet de ziel in de gekruiste Christus! Hier ziet zij, welk een zondehatend God Hij is, en hoe ontzaglijk Hij is in het straffen der zonden. Welk een diepe vernedering, welk een bitter lijden, welk een zware toorn moest de Godmens ondergaan om voor Zijn volk te lijden, en hen van de eeuwige toorn Gods te bevrijden! Welk een bitter lijden in die hof van Gethsemané, waar Hij zware druppelen bloed zweette en van allen werd verlaten; welk zwaar en bitter lijden aan het kruis, waar Hij uit moest roepen: *mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten*?
O, hoe moest deze geheiligde kennis de ziel doen verlangen, niet slechts naar

bevrijding van de straf der zonden! Want ach! dit zou de zaligheid niet verhogen, naar ook naar bevrijding van de smet der zonden, van het altijd en altijd inwonend bederf, dat alles bevlekt en ons walgelijk doet zijn in de ogen van Hem, die te rein van ogen is om het kwade te zien. Ach, hoe moest dit de ziel gestadig doen hijgen naar heiliging en reiniging door dit dierbare bloed. Dat het niet zo vaak slechts bleef bij flauwe begeerten en zwakke zuchten, maar kwam tot een roepen en schreeuwen om de Geest der genade en der gebeden; ja, gelijk een hert schreeuwt naar de waterbeken, alzo schreeuwt onze ziele tot U o God, tot de levenden God, om de reinigende en heiligende kracht van dit bloed, om het bezit en de bedekking dezer enige, volmaakte, volkomen gerechtigheid. Zij, zij is toch alleen volkomen en heerlijk in de ogen van de heilige God, als Zijn eigen gave.

Ach, hoe vaak schijnt het der ziel in dit licht en onder dit Goddelijk onderwijs (en ik twijfel er geenszins aan, want dit licht is ontdekkend), alsof zij niets anders in zich ziet dan het tegendeel van datgeen wat zij zo vurig begeert.
Dr. Owen zegt: "Elk die denkt God te behagen en God te genieten zonder heiligheid, maakt Hem een onheilig God, hoont en onteert Hem. God verlosse arme zondaars van dit bedrog. Daar is geen hulpmiddel: gij moet verlaten óf uw zonden of uw God. Gij kunt even ligt overeenbrengen hemel en hel, en even ligt wegnemen licht en duisternis, goed en kwaad, als geloven, dat God onheilige mensen aanneemt."

Geloof, gehoorzaamheid, heiligheid zijn de onafscheidelijke vruchten, uitwerkselen en gevolgen van de verkiezing. Zie Eféze 1: 4. Zo bidde ik u dan, ik de gevangene in de Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt. Dat was om de zaak des Heeren. De Apostel spreekt hier niet alleen van de uitwendige, maar ook van de inwendige roeping, waardoor zij tot het geloof in Christus gebracht waren, gelijk uit de volgende verzen blijkt. 2 Thess. 2: 13. De eerste verklaring schijnt goed op het volgende vers te passen, dewijl de verkiezing, waarvan Paulus hier spreekt, vóor de roeping gaat, gelijk ook te zien is Rom. 8: 29, 3o. Welke zaligheid door de heiligmaking des Geestes en het geloof wordt verkregen en derhalve van onze eeuwige verkiezing een onfeilbaar merkteken is.
Want zo velen als er door de Geest Gods geleid worden die zijn kinderen Gods. Rom. 8: 14. En indien gij door de Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet. Gal. 5: 18. *Die ons heeft verzegeld en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven, namelijk God de Vader;* want gelijk Christus altijd dezelfde is in Gods beloften, die onveranderlijk zijn, alzo zijn al de beloften Gods van onze zaligheid ja: dat is waarheid, en Amen: dat is gewisheid en vastheid in Christus, omdat God in het nieuw Verbond geen beloften der zaligheid doet noch volbrengt dan in Christus en door Christus. Ziet Joh. 14: 6 Hand. 4: 12. Eféze 1: 3. Zodat alleen de vrucht en de kracht van alle beloften Gods te zoeken zijn in Christus en door de gemeenschap met Christus, in Zijn lijden en Zijn dood; hieruit vloeit, als een zalige vrucht daarvan, ware heiligheid en dadelijke vernieuwing in haar wortel,

1. als een vrucht van Gods vrije liefde. Hierin ontdekt voor haar in, door en met Christus;
2. als een vrucht van het Verbond der genade, als zijnde van eeuwigheid daartoe gekend en verordineerd;
3. 3. als een zalige vrucht van Christus menswording. hinder deze tussenkomst ware er nimmer enige toegang voor de arme zondaar mogelijk geweest. Joh. 1: 1 door Jezus lijden en dood, door Zijn leven en Zijn opstanding wordt ieder deel dezer heilsweldaden door de eeuwige liefde des Vaders en door de liefde

> en het eigen werk van God de Heilige Geest (Wiens bijzonder ambt en bediening dat is), elk op Zijn tijd en naar de vatbaarheid der genade aan de ziel verklaard en toegepast. Want zo vele beloften als er zijn, die zijn in Hem Ja en Amen, Gode tot heerlijkheid. Maar die ons met u bevestigt in Christus en die ons gezalfd heeft nl. met de Heilige Geest, is God.

De Heilige Geest wordt dikwijls bij olie of zuivere zalf vergeleken. Zie Ps. XLV: 8. Gij hebt gerechtigheid liefgehad en haat goddeloosheid; daarom heeft u, o God! uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten. Zie ook 1 Joh. 2: 20, 27. *Doch gij hebt de zalving van de Heilige, en Gij weet alle dingen, en de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node dat iemand u lere, maar gelijk deze zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven.*
Welk een zalige vrucht dan van de liefde des Vaders, in de ontdekking van en in de gemeenschap met Christus lijden. Dit is geen vrucht van onze akker, maar een vrucht van de Boom des Levens zelven. O, wat moet er dan niet aan de ziel besnoeid, uitgesneden, uitgebrand worden, eer zij in een klein beginsel vatbaar is voor het genieten dezer Goddelijke vrucht, voor een in beginsel zalige kennis der liefde en der heiligheid van dit volmaakt heilig en heerlijk Wezen, dat de zonde in haar kleinste beginsel in ons haat. Door deze zalving des Heiligen Geestes verstaat de Apostel de genadige werking des Heiligen Geestes, waardoor wij wedergeboren en met de zaligmakende kennis van Christus verlicht en versterk zijn, die bij de uitstorting van een kostelijke zalf wordt vergeleken. Zie ook Ps. 16: 10. Dan. 9: 24. Hand. 2: 27. Zie hiervan de kantt.
Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden. Hebr. 7: 26. Van Hem hebben alle gelovigen deze gave. Joel 2: 28 Joh. 1: 16 en 14: 26.

Hierin dan ontvangt de ziel een zeker Onderpand, dat een deel of beginsel is van het toekomende goed, dat ons beloofd en verzekerd wordt; gelijk als iemand enig gereed geld geeft tot een beginsel en verzekering der betaling, die beloofd is. Die ons nu tot ditzelve bereid heeft is God; die ons ook het Onderpand des Geestes gegeven hee (2 Cor. 5: 5), die deze heerlijkheid in onze ziel gewrocht heeft (Rom. 8: 11. 2 Cor. 1: 22. Eféze 1: 13 en 4: 30) en de Geest tot een Onderpand schonk, om ons hiervan te verzekeren. Rom. 8: 16. 2 Cor. 1: 29. Eféze 4: 30.
De eerste Gave van de Geest des Levens is een Onderpand van onze gehele erve. Alzo dat deze zalving, deze verzegeling en het Onderpand tot een zelfde einde dienen. Doch deze weldaad dient daartoe om te bewijzen, dat zij in ons hart altijd krachtige en gewisser wordt.

Naarmate de zondaar door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest waarlijk meer met Christus in Zijn lijden en Zijn dood verenigd wordt, zal hij meer van de zalving en verzegeling des dierbaren Geestes, als ook meer en onderscheiden des Geestes werk en Persoon leren kennen. Ook van de vrijmakende liefde des Vaders en van Christus door de gedurige en nieuw invloeden van de reinigende kracht Zijns dierbare bloed in deszelfs toepassende daad zal de ziel door de vrijmakende en heiligende daad des Heiligen Geestes, in de zalving en in de verzegeling meer kennen en genieten. Hoe meer de waarheid, zoals die in Christus zelf is, door de Heilige Geest voor het zielsoog geopend wordt, des te meer zal de ziel, haar ware blindheid waarlijk ziende, naar dit licht uitzien, d. i. naar Hem in wie alleen licht en leven is; en naarmate

zij in dit licht haar waren dood ziet, isl zij uitzien naar het leven, dat alleen in Christus is.
Naarmate zij steeds meer en meer de diepe smart over dit altijd en altijd heersend beginsel der zonden, dat vóór het afleggen van dat lichaam der zonde des doods niet uit te vinden noch uit te roeien is, gevoelt, naar die mate hijgt zij naar volkomen verlossing, volkomen vrijmaking, volkomen heiliging
Naarmate de waarheid, hoogheid, rechtvaardigheid, Majesteit en heiligheid Gods in deze lijdende Christus voor het zielsoog door God de Heilige Geest ontdekt en toegepast wordt en naarmate het Wezen Gods in zijn heerlijke volheid in tam ontdekt wordt, naar die mate valt iedere schijn, iedere gedaante van wat men Godsdienst noemt, weg. Geen schijn zal bestaan voor God in het gericht. Neen, Christus alleen voor de gans, arme, naakte, gans ontblote zondaar; Christus voor de ziel, zoals Hij haar door de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes nu enigszins bekend is geworden, als van eeuwigheid ook voor haar gegeven krachtens een onveranderlijk verbond.
Christus ook voor haar in Zijn menswording; Christus ook voor haar tot rechtvaardigmaking, als de eerste verzegeling des Geestes door het licht der vrije liefde haars Verbondsgods; Christus ook voor haar gegeven tot heiligmaking, en hierin door de liefde des hemelsen Vaders het tweede Onderpand en zegel des Heiligen Geestes; Christus ook voor haar gegeven tot eeuwige verlossing, en hierin het derde zegel des Geestes.

> Mocht het U behagen mijn arme ziel door Uw Geest en deze heilsweldaden verder genadig in te leiden tot sterkte en troost van allen, die waarlijk kennis hebben aan deze vereniging met Christus in Zijn lijden en Zijn lood, opdat het blijke, dat uit deze ware kennis van onze dood, in vereniging met Christus, eerst het ware leven als een zalige vrucht daarvan in ons geboren wordt.

In dit licht der liefde des Vaders, door het licht, de liefde en de inwoning van God de Heilige Geest, en hierin en hierdoor in vereniging gebracht met Christus in Zijn lijden en Zijn dood, ziet de zondaar eerst recht, werkt God de Heilige Geest de waarheid uit in het hart en voert Hij het vonnis des doods daarin uit. 2 Cor. I: 9. Jer. XVII: 5, 7.
Dit vonnis de doods leert ons dan ook op alles in ons waarlijk de dood schrijven en alles als waarlijk dood in ons zien; leert zien de diepte van die gevreesde dood, waarin de zondaar zichzelf van nature door eigen en dadelijke schuld, zo, wel als door erfschuld geworpen had; leert zien die dood, die inwendig heerst en, indien dit mogelijk ware, in de uitverkorenen vernietigen zou wat uit dit leven voortvloeit, dat alleen Christus is; leert zien die oude mens in al zijn dodende kracht, de zonden in al haar beginselen, inwendige roerselen en bewegingen, in haar werkende kracht, dood en dodelijkheid in tegenstand en opstand; leert zien de vijandschap tegen God om deze dood te ondergaan, om met Christus de zonden af te sterven, met Hem gekruisigd en begraven te worden om met Hem te leven en te heersen.
O, wat eeuwige liefde is er nodig om de arme zondaar aan deze doodstaat de dood te ontdekken, en daaruit bij aanvang en voortgang te verlossen. Welk een onbeschrijfelijk diepen dood ziet de zie in dit licht; niet alleen die dood der zonden, die op zich zelven de vreeslijkste en de pijnlijkste is, omdat de zonde in ons woont, maar ook de macht en heerschappij des duivels zijn rijk, Zijn kracht tegen alles wat God en Goddelijk is, tegen alles wat van God uit de hemel vloeit, als enig leven voor de arme zondaar, waarin alleen Goddelijk leven is, en waarin de zondaar alleen voor een heilig en rechtvaardig God kan bestaan.
Welk een Goddelijke liefde en ontferming, welk een hemelse wijsheid, Goddelijk

licht, Goddelijk leven (ja de liefde en inwoning van God de Heilige Geest zelven!) is hier nodig om inwendig dood en leven, duisternis en licht, werk en genade wel, zuiver en recht te onderscheiden en tot de zuivere kennis gebracht te worden van ons deelgenootschap aan en onze gemeenschap met Christus in Zijn lijden en dood en tot het kennen, genieten en bezitten van Christus, en ons aandeel aan dat leven, dat al leen in Zijn dierbare Persoon, in Zijn dierbaar bloed, in Zijn algenoegzame gerechtigheid en in Zijn volbracht werk aan het smartelijk kruishout gevonden wordt.
Ieder straaltje licht, waarmede de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest de arme zondaar bevoorrecht, is van eeuwige waarde, is de vrucht van des Vaders eeuwige liefde, een vrucht van Christus bloedige kruisdood, een vrucht van het verbond, een vrucht der beloften, welke in een levende Christus alle Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.
Alles wat in het hart des zondaars uit dit leven, nl. Christus, zoals Hij haar in dit licht ontdekt wordt, niet vloeit, is dood, buiten enig leven en houdt geen stand voor Hem, die te rein van ogen is om het kwade te zien; voor Hem, wiens Naam heilig en vreselijk is.
In het licht van deze lijdende Godmens, ziet de zondaar onder deze heiligende tucht des Vaders en onder de bearbeiding van God de Heilige Geest, dat hij uit kracht van Gods vrije verkiezende liefde wedergeboren is, maar in dit licht net hij ook het werk der wedergeboorte in Zijn uitwerkingen, door de liefde des Vaders en de toepassing van Christus lijden en dood in hem door de Heilige Geest. Zie 1 Petr. 1:1-3. Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende woord van God. Vs. 23. Zie 1 Joh. I. 1 Joh. 2 en 3.
Dit zaad, waarvan de Apostel spreekt, wordt door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest aanschouwelijk gemaakt: Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren. 1 Joh. 3: 9. Hetzelfde herhaalt de Apostel in het volgende hoofdstuk, waar hij zegt: Wij weten dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt, maar die uit God geboren is, bewaart Zichzelf, en de boze vat hem niet. 1 Joh. 5: 18. In dit licht worden licht en duisternis klaar onderscheiden in het hart; wordt de oude mens tegenover de nieuw mens gesteld; worden zonde en genade openbaar als het eigen werk en een vrucht van het Verbond der genade, een vrucht van des Vaders eeuwige vrije verkiezende liefde, door vereniging met Jezus in Zijn lijden en dood; want in deze kennis, in deze onderwijzingen van God de Heilige Geest is een zaligmakende en heiligende, tevens voor de zondaar een diep vernederende kennis, maar Gode en het Lam ter eer!
Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de landman; alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage. Joh. 15: 2. Hoe veilig dan is het en tevens hoe noodzakelijk voor de zondaar om tot onderscheidende kennis gebracht te worden dat hij een voorwerp is voor de ze vrucht, een voorwerp voor de vrije verkiezende liefde des Vaders, een voorwerp voor die vereniging met Christus in Zijn lijden en dood, welke de ziel gepast en vatbaar maakt, beide voor de kennis van haar waren dood, (waarin zij erkent dat God waarachtig is,) en voor de vrucht van dat leven, dat geheel buiten de zondaar, alleen in Christus is. Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt: er zijn dus ranken, die schijnen vrucht te dragen.
De ziel, waarin God de Heilige Geest Zijn werk begonnen en ook voortgezet heeft, vreest dit zozeer. Het minste kruimeltje genade is haar van groter belang dan een grote schijn, welke nimmer stand zal houden in de ure van verzoekingen, beproevingen, dood, eeuwigheid en oordeel. Matth. XXV. Ranken dus, die geen vrucht dragen, die

neemt Hij weg. Heeft niet de mond der waarheid gesproken: Alle plan die Mijn Hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden. Er zijn dus planten, die niet door de Hemelse Landman geplant zijn, en ranken, die geen vrucht dragen.

Hoe zeer vreest dan de ziel, waarin de waarheid gewrocht is door God de Heilige Geest, bij aanvang en voortgang tot de ware kennis en de grond dezer zake voor de eeuwigheid gebracht te worden, niet misleid door de duisternis van haar eigen bedrieglijk hart, of door de vijand der ziel, welke zich ook als een engel des lichts kan vertonen; niet misleid door een schijn van godsdienst, zonder het wezen der zaak; niet misleid door iets, wat haar zou kunnen afhouden, dagelijks ja ieder ogenblik voor de Heere te komen om ontdekkend ontledigend ontblotend werk van God de Heilige Geest, om in Geest en waarheid gebracht te worden tot de ware en rechte kennis, gemeenschap en gunste Gods, zo in beginsel als in de voortgang en in het einde.

En lieve lezer, wie gij ook zijn moogt, beproef hieraan uw godsdienst. Mist gij dit als uw grondslag, in uw hart, ach, dan mist gij het eigen werk des Heiligen Geestes; want dan zijt gij nooit ontdekt of overtuigd geworden, door God de Heilige Geest, dat gij een vijand Gods waart, zonder God, zonder Christus, en zonder hoop in de wereld, dood in zonden en misdaden. Ach, dan hebt gij nimmer gevoeld de dood, waarin gij van nature verzonken laagt, ja, dat het zo onmogelijk was, u Hit die dood op te helpen, als dat een dode zich kan bewegen of verroeren.
Maar heeft de Heere u uit die doodslaap doen ontwaken; heeft Hij u geleerd en krachtig leren verstaan, wat het is en welk een grote verborgenheid het is u de waarheid te doen kennen: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten, Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, tot een wederspannig volk heb Ik gezegd, zie hier ben Ik, zie hier ben Ik (Jes. 65: 1). Wel, dan moogt gij een goede hoop hebben, dat Hij u zoekt, dat Hij u uit de dood in het leven riep (Eféze 2: 1), dat Hij u riep met een heilige roeping, (lat Hij u trok uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Ezech. 16: 1-8.
Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader die Mij gezonden heeft, hem trekke. Maak alzo de boom goed, en Zijn vrucht zal goed zijn. Mist gij dit eigen werk Gods in u, gij mist de grond Uwer zaligheid, en dus iedere voortgang ia het werk der genade in u. (Dit werk wordt echter eerst later gezien te zijn een vrucht van Gods vrije verkiezende liefde.)

> Mocht het God de Heilige Geest behagen mij, arme, in dit werk Gods in te leiden, tot troost en sterkte voor des Heeren dierbaar volk, tot moed en licht op de nauwe weg des tevens, tot overtuiging van alles wat de grond dezer waarheid tegenstaat, God Drieëenig grotelijks onteert en vele zielen jammerlijk misleidt, tot beschaming van het rijk der duisternis en tot bevestiging en versterking mijner eigene ziel in de waarheid.

Het woord Gods is levendig en krachtig en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. Hebr. 4: 12. Er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met Welken wij te doen hebben.
De mens, die nimmer afgesneden was door het woord van God, was nimmer bevoordeeld door het woord van God; en hij, die nimmer door de waarheid gewond was, is nimmer door de waarheid genezen. Welke onderzoekingen van het hart komen

er door het tweesnijdend zwaard tot aan de wortel der zaak! Zeker schrijver zegt: Begon ik met God of begon God met mij? Vatte ik de godsdienst op of legde God beslag op mij?
Aan dit onderscheid hangt dood of leven, en vroeger of later zal iedere levendgemaakte ziel tot deze kennis gebracht worden, daar de wedergeboorte of levendmaking uit de dood in het leven geen zaak is, waarvan de zondaar geen kennis draagt. Het tweesnijdend zwaard des Geestes gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes; het scheidt in ons dood en leven, zo bij de aanvang als bij de voortgang; en hoe dieper dit zwaard doorgaat, hoe klaarder dood en leven in ons vaneen gescheiden worden.

Hoe groot een voorrecht dan op goede grond te mogen weten een plant te zijn, die de Hemelse Landman geplant heeft, een rank die in de waren wijnstok is, een rank die door de Hemelse Landman gereinigd wordt, en alzo vrucht draagt. Joh. 15: 1, 2. Hoe verschillend is deze plant van die, welke slechts de naam hebben dat zij leven, de schijn dat zij vrucht dragen. Ook hier ligt weder het verschil: is er een goede grondslag, er is ook een goede voortgang; hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt, en gij zult mijn discipelen zijn. Gelijk de roeping des zondaars het eigen werk des Vaders is, zo is dit ook de rechtvaardigmaking, en gelijk de rechtvaardigmaking het eigen werk Gods is, zo is dit ook de heiligmaking, en gelijk de heiligmaking het eigen werk Gods is, zo is dit ook de heerlijkmaking; en doen het licht dezer beide laatste wordt door de vrije verkiezende liefde des Vaders, en door de liefde, het werk en de Persoon van God de Heilige Geest de grond en de vrucht voor de arme zondaar, zowel in Christus lijden en dood als in Zijn leven voor de arme, gans verdoemelijk zondaar verklaard en toegepast.
Zalig voorrecht, onbegrijpelijk voor rede en verstand! Diep verborgen heilgeheim, de wijzen en verstandigen verborgen de kinderkens geopenbaard, waarin het dwaze Gods wijzer is dan de mensen, en het zwakke Gods sterker is dan de mensen. Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid, maar ons die behouden worden is het een kracht Gods. Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik teniet maken. Waar is de wijze? Waar is de Schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt? Want nademaal in de wijsheid Gods de wereld God niet heeft gekend, zo heeft het Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloven. 1 Cor. I. Opdat het zij gelijk geschreven is: die roemt, roeme in de Heere. Jes. L15: 16. Jes. 9: 23, 24. 2 Cor. 10: 17.

In dit Goddelijk licht der eeuwige vrije verkiezende liefde Gods des Vaders, in de openbaring van dit Goddelijk leven, in de ware kennis van onze geestelijke dood, door de toepassing van Jezus lijden in ons, door de liefde van God de Heilige Geest, in de ontdekking en toepassing van een levende Christus in de arme zondaar, wordt alzo alle roem uitgesloten en de kroon op het rechte hoofd geplaatst. In dit licht dan wordt het eigen werk Gods in het helderste licht gesteld voor het zondaarsoog, in des zondaars roeping en rechtvaardigmaking en heiligmaking, in de openbaring van de dierbare Zone Gods, de dierbare Christus, beide in haar grond en haar vrucht door het eigen werk van God de Heilige Geest in de heerlijkmaking van deze dierbare Christus; want dit is het eigen werk van God de Heilige Geest God de Vader en God de Zoon in het hart van de gans arme ontbloten zondaar te verheerlijken.
Zo wordt de ziel door de waarheid geleid, in de waarheid geheiligd, door de waarheid vrijgemaakt. Hier is niet de schijn, maar het wezen; geen beschouwing slechts maar

het bezit; geen blote kennis maar het leven en de kracht, als het eigen werk des Vaders en des Heiligen Geestes; in de openbaring van Hem, die ons geworden is: wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing.
O, hier is dan een zalige vrucht, medegedeeld aan de arme ziel, uit des Vaders eigen hand, door God de Heilige Geest; een vrucht van de Boom des Levens zelven.

> God de Heilige Geest verwaardige mij hulpeloze worm, in de mededeling van de ware vrucht, opdat hierin God Drieenig op het hoogst verheerlijkt, het rijk der duisternis in al zijn aanslagen tegen de waarheid vernietigd en verbroken, des Heeren volk in deze duistere tijden van verval en afval bewaard en versterkt worde, en bewaard in de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal. Openb. 3: 19. Openb. XIX

Aan de beek nu aan haar oever zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in Zijn maanden zal het nieuw vruchten voortbrengen; want zijn wateren vlieten uit het heiligdom en Zijn vrucht zal zijn tot spijze en zijn blad tot heling. Ezech. XLVII: 12.
Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters. Maar zijn lust is in des Heeren wet, en hij overdenkt Zijn wet dag en nacht.
Want hij zal zijn als een boom geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op gezette tijd, en welks blad niet afvalt; al wat hij doet, zal wel gelukken. Ps. I: 1-3. Dit is geen vrucht van onze eigen akker, maar een vrucht van die vereniging met Christus, welke de Apostel noemt Rom. 5: 6. Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden; want indien wij met hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. Dit wetende, dat onze oude mens met hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonden dienen. Zie Col. 3: I.
De Apostel heeft de vereniging met Christus hier vergeleken bij een ent, die in een boom ingegrift wordt, welke tot één plant wordt met de boom, en het sap des levens en der vruchtbaarheid uit hem trekt.
Alzo, wil hij zeggen, die met Christus als de stam door het geloof zijn verenigd ((al. 3: 27), verkrijgen door de Geest van Christus de kracht, niet alleen om de zonden te doden en allengskens te begraven, maar ook om in nieuwigheid des levens meer en meer op te staan en ter eer Gods heilig te leven. Zie Joh. I: 15.
Zonder de ware geestelijke kennis van deze dood, als het eigen werk van God de Vader, uit kracht Zijner eeuwige liefde, (Hebr. 8: 8-13. Jer. XX11: 33. Zach. 8: 8. Joh. 6: 65) en (Joh. 2: 27) uit kracht van het Verbond der genade, en als het eigen werk van God de Heilige Geest, kunnen wij nimmer inwendig komen tot de kennis van dit geestelijk leven, hetwelk alleen in een dadelijk bezit en in persoonlijke kennis van en vereniging met Christus bestaat, noch tot het zalige genot van die vruchten, welke alleen aan de Boom des Levens gevonden worden, en daarom alleen Gode welbehaaglijk zijn.
Iedere ontdekking door ontledigende, ontdekkende en heiligende genade, welke de ziel aan haar waren geestelijke dood ontdekt, is een zalige vrucht van de vrije liefde Gods, waarin zij steeds meer de zekerheid van haar roeping uit de dood tot het leven ziet te voorschijn treden; is een zalige vrucht van het Verbond der genade, waarin zij van eeuwigheid gekend en opgenomen is: "Ik zal maken dat hun werk in der waarheid

zij"; is een zalige vrucht der liefde van God de Heilige Geest, om hierdoor plaats te maken voor Christus, Zijn Persoon, Zijn werk, Zijn aangebrachte en volkomen gerechtigheid, Zijn dierbaar reinigend, heiligend en verlossend bloed. Welk een Goddelijke liefde is er nodig om een zondaar te ontdekken aan Zijn vijandschap tegen God en al wat Goddelijk is; welk een Goddelijk licht om deze duisternissen en diepten te zien; welk een Goddelijke kracht om er bij aanvang en voortgang uit verlost te worden; welk een Goddelijk bloed om waarlijk inwendig vernieuwd, gereinigd, geheiligd, gewassen en van de kracht, de heerschappij, de smet en de altijd aanklevende verdorvenheden bevrijd te worden. En ach! hier lijden zovele zielen schipbreuk door te stranden op de klip van een eigengekozen gerechtigheid en alzo buiten Christus, en aan de andere zijde door een zondigen op vrije genade.

Welk een Goddelijke liefde, Goddelijk leven, Goddelijk licht, Goddelijke vrijmacht en eeuwige ontferming, uit des Vaders eeuwige liefdehart, als uit de bron en Fontein des Levens is hier nodig om de arme zondaar te leiden en te bewaren in dat enge pad des levens op die nauwe weg, welke alleen Christus en in Christus is, in wie alleen het enige, het eeuwige leven is. Hoeveel zielen worden door de duisternis in dit gewichtvolle punt jammerlijk misleid! *Ach, dat het de Heere behaagde Zijn Geest nog uit te storten tot bekering en ontdekking van arme zondaren!*
Deze kennis alleen van de dierbare Zone Gods leidt tot zaligheid en heiligheid. Welk een groot en diep Godsgeheim is dit, alleen mogelijk onder en door Goddelijke bearbeiding, Goddelijke tucht! Wat zal ons de beschouwing der waarheid baten, zonder dat er plaats in het hart voor de waarheid is; wat de schijn zonder het wezen?

Vandaar dan ook, dat de mond der waarheid zelf zegt in Joh. 15: Ik ben de ware wijnstok, en mijn Vader is de Landman. Christus vergelijkt zich zelven bij een wijnstok, en Zijn discipelen bij de ranken, die in Hem blijvende, vele vruchten voortbrengen. Alle rank, die in mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg, en alle die vrucht dragen, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht dragen. Hij reinigt ze door Zijn woord en Zijn Geest, ook door kruis en lijden. Dit laatste is een krachtig middel. Want het betaamde Hem, om welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid lijdende, de Oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen. Want én hij, die heiligt, èn zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen. Hebr. 2: 10, 11.
Ik ben de wijnstok en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen. Zonder dit zijn en blijven in Christus, zonder deze vereniging met Hem, is er geen vrucht dragen mogelijk. En ook alrede de bijl aan de wortel der bomen gelegd; alle boom Inn, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen in het vuur geworpen. Matth. 3: 10. *Indien iemand in Mij niet blijft, die is buitengeworpen, gelijkerwijs de rank, en n; verdord: en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur en zij worden verbrand. Indien gij in Mij blijft, en mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het u geschieden. Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt, en gij zult mijn discipelen zijn.*
Hoe dan zal de arme zondaar recht kennen en onderscheiden, wat dit blijven in Jezus is en waarin dit vrucht dragen bestaat, opdat Hij, in het licht der waarheid gebracht en daardoor geleid, verzekerd is van dit vrucht dragen, waarin de Vader verheerlijkt wordt.

Moge God de Heilige Geest mij hier in de waarheid leiden, tot verheerlijking

van de Vader en de Zoon, tot troost en sterkte van hen, die deel begeren aan deze vruchten, en tot sterkte voor mijn eigene ziel; opdat ook hierin het eigen werk Gods, als een vrucht Zijner eeuwige liefde, openbaar worde in deze vereniging met Christus, door de liefde en de inwoning ván God de Heilige Geest.

"Ik zal Israël zijn als de dauw; hij zal bloeien als de lelie, en hij zal Zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden en Zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms, en hij zal een reuk hebben als de Libanon. Zij zullen wederkeren zittende onder Zijn schaduw, zij zullen ten leven voortbrengen als koorn en bloeien als de wijnstok. Zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon. Efraïm! Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord, en zal op hem zien. Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom; Uw vrucht is uit Mij gevonden."
Met deze beloften worden door schone gelijkenissen afgebeeld de genade van Jezus Christus en de overvloed der gaven des Heiligen Geestes, behorende allen tot het Genadeverbond, gegrond in de Messias, onze Heere Jezus Christus, in welken alle beloften Ja en Amen zijn; tot welke kennis de ziel onder de Goddelijke bearbeiding bijzonder gebracht wordt; een Goddelijke liefde, Goddelijk leven Goddelijke kracht moet in zo'n arm zondaarshart door de liefde des Vaders, de liefde van God de Heilige Geest verheerlijkt zijn, eer Christus als zodanig aan de zondaar bekend is gemaakt en de ziel, gans uitgeledigd, haar roeping en verkiezing bij Goddelijk licht, door Goddelijke liefde, eeuwige wijsheid en trouw mag vast maken.
Hoe dierbaar, hoe noodzakelijk wordt Christus hier voor de arme zondaar; hoe volkomen en Goddelijk is de ontdekking van deze kostelijke Hoofdsteen, in het licht der vrije verkiezende liefde Gods, haar van eeuwigheid geschonken en zij aan Hem. Gen. 13: 19. Welk een zekere onbeweegbare grond is dus deze verkiezing voor de ziel en haar persoonlijk aandeel daaraan. Dit is een zalige vrucht van het Genadeverbond, in deze dierbare Zone Gods opgesloten. Deze grond kan door niets bewogen worden; want bergen zullen wijken en heuvelen zullen wankelen, maar het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer. Jes. 54: 10. Alzo zegt de Heere: indien gijlieden mijn verbond van de dag, en mijn verbond van de nacht kunt vernietigen: zodat dag en nacht niet zijn op hun tijd, zo zal ook vernietigd kunnen worden mijn verbond met Mijn knecht David. Jer. XX13: zo, 21. Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor mij zijn, gelijk de zon. Hij zal eeuwig bevestigd worden, gelijk de maan, en de getuige in de hemel is getrouw. Ik zal mijn verbond niet ontheiligen en hetgeen uit mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen. Ps. 89: 36, 37, 35. Ps. 119: 89, 90, 91. Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat ik met de huize Israëls en met de huize Juda een nieuw verbond zal maken. Jer. XX11: 31-34. Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met de huize Israëls maken zal, spreekt de Heere: Ik zal mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.

O, dit is het grote heilgeheim, de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard, waar onze arme, schuldige naakte zielen uit kracht der eeuwige liefde Gods alzo onder deze Goddelijke bearbeiding gebracht worden in het begin, niet in het licht der wet of in het gevoelen van Gods toorn, maar in het licht van Jezus dierbaar kruis, in het licht van Zijn lijden en dood, in het licht van Zijn verdiensten en Zijn bloed,, in het licht ja wel van Gods onkreukbare rechtvaardigheid en heiligheid, maar tevens in het licht van deze Borg, in het licht Zijner vrije, vergevende liefde, onder Zijn Vaderlijke beschutting, waaronder zij verkwikt wordt en zeker is. Ruth. 2: 12.

Hier wordt de ziel ingeleid in die verborgene schatten, in de binnenkamer des Konings; hier worden haar de vruchten medegedeeld en toegepast, die verworven zijn door deze lijdende Godmens; als daar is de openbaring en bekendmaking van de eerste hemelse vrucht, van haar eeuwige verkiezing, als een vrucht der eeuwige liefde Gods. Een tweede vrucht: de zekerheid van haar aandeel aan dit kruis, door de vergeving van haar schuld, vrede met God door dit bloed; en niet slechts vergeving, maar ook verlossing van de aanklevende verdorvenheid der zonden; heiliging, vernieuwing, als een zalige vrucht door de openbaring van dit leven, waarin alleen leven is, nl. in Christus.
De minste genade door ontdekkend licht van God de Heilige Geest; het minste beginsel van leven, uit kracht der eeuwige liefde Gods, uit dit leven medegedeeld, is een zalige vrucht van de Boom des Levens. Hoeveel veiliger is een weinig leven en genade uit deze eeuwige levende Fontein van Gods vrije verkiezende liefde, dan iets wat slechts buiten dit leven de schijn heeft en het wezen mist.
Iedere nieuw ontdekking dezer liefde, iedere ontdekking van de dierbare Zone Gods in Zijn lijden en dood; iedere vonk van dit leven aan de arme zondaar medegedeeld, zal hem dieper afhankelijk, waarlijk armer, behoeftiger, schuldiger, nederiger, ootmoediger in Zichzelf maken en in geest en waarheid doen hongeren en dorsten naar dat leven, waarin alleen leven is, naar dat licht, dat haar gemis daaraan ontdekt, naar Christus algenoegzame gerechtigheid, waarin zij alleen wenst gevonden te worden. Deze weg is nauw, maar veilig.
Hierin wordt Jezus zelf haar dierbaar als de weg, de enige weg ten leven. Ik ben de Weg, de Waarheid en he Leven; mand komt tot de Vader dan door Mij. Joh. 14: 6. Welke voortgang en einde, dat de ziel geheel het voorwerp wordt voor dit werk Gods (Joh. 6: 27-29. 1 Joh. 2: 27. Jer. XXXI: 34. Hebr. 8: 2), dat het hart als een open boek is voor de Vader der lichten, door Hem beschreven niet met inkt, maar door de Geest des levenden Gods.
Dit is een even zaligend als heiligend werk, waarin de ziel vermaak vindt en de Heere vermaak vindt in haar.

O, dit is zulk een zalige vrucht van het verbond, waarvan Christus he Hoofd is, zulk een zalige vrucht van deze vrije liefde Gods, door Christus verworven, en als het eigen werk Gods aan haar in Christus ontdekt en medegedeeld! Hoe geheel ontledigend is dit werk Gods in de ziel, door ontdekkend licht van God de Heilige Geest, beide in de ontdekking van de grond van haar zaligheid als in de Persoon van Christus en in deszelfs zalige vrucht. En hierin zijn de beloofde heilgoederen en de genadige beloften van het Verbond der genade bevat, welke beloften, zo vele als er zijn, alle Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.
De enige ware grond is Gods vrije verkiezende liefde, het Verbond der genade, de wezenlijke kennis van onze waren doodstaat, zoals die door Geesteslicht ontdekt wordt en daarin de openbaring van Jezus' leven, hemelvaart, zitten ter rechterhand Gods, waar Hij leeft als onze Koning, als hebbende de enige heerschappij in des arme zondaars hart, als de enige Profeet, welke hem wijs kan maken tot zaligheid, als de enige Middelaar en Hogepriester, zijnde zijn Voorspraak en Voorbidder in het allerheiligste.
Iedere vrucht, welke geen vrucht is uit deze grond, trekt geen sap uit de waren wijnstok Christus, is geen vrucht van Zijn bloedig lijden en sterven, geen vrucht van Zijn leven en opstanding, heeft geen wortel in God. O, wat al Goddelijke almacht, Goddelijke kracht, Goddelijke liefde, maar ook Goddelijke tucht en wijsheid is er nodig, om de ziel in de rechtvaardigmaking niet slechts te verzekeren van haar aandeel

aan Christus (zoals Hij haar van Gode geworden is tot wijsheid en rechtvaardigheid, want ach! onze blinde zielen zoeken steeds iets nevens Christus), maar haar in de grond deelgenoot te maken, in de heiligmaking, van die rechtvaardigheid, als zijnde de hare, gelijk de Apostel betuigt: *Die ons, (of mij) geworden is van Gode tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en eeuwige verlossing*.
Het is gans wat anders de rechtvaardigheid van de dierbare Christus te beschouwen, haar heerlijkheid en haar noodzakelijkheid te bespreken dan haar te begeren als het enige en hoogste goed.
De laatste is een vrucht van God de Heilige Geest, een vrucht, welke wij in haar aard niet kennen, daar zij ons doet smaken de aard en de bittere gevolgen der zonden; want de zonden zijn bitter; en zij doet kennen de dood, de smadelijke dood, waarin de zonde ons van nature gebracht heeft. Niettegenstaande de vrucht bitter zij, haar sappen zijn in het einde zoet, heiligend, genezend, dodend voor de oude mens der zonde. Indien wij met Christus sterven, wij zullen ook met Hem leven.

Geheel iets anders is het echter een voorwerp gemaakt te worden voor deze heilsweldaad, heiligmaking of heiliging. De vereniging met Christus in de gemeenschap Zijns lijdens maakt ons eerst deelgenoten van Zijn rechtvaardigheid, welke alleen voor God bestaan kan. Hier is het wezen der raak; het andere is slechts schijn. Wat al Goddelijk onderwijs is er dan nodig, wat al Goddelijke tucht om de ziel vatbaar te maken voor deze genade; wat al Goddelijk licht om iedere duisternis in het hart te mogen zien en er mede te komen tot het licht van Hem, in wie alleen licht is; wat al Goddelijke liefde, genade en kracht om gedurig en gedurig opnieuw met al die nieuw besmettingen gebracht te worden tot de Fontein des levens, tot het bloed, dat van alle zonden reinigt. En is er grond van verzekering, grond van vrede met God, grond van rechtvaardigheid, grond van heiligheid, grond van hope, van deelgenootschap aan en gemeenschap met Jezus Christus.
O, het is in de gedurige, reinigende en heiligende kracht van dit dierbaar bloed. Alleen in dit bloed is ware vrede met God; in dit bloed is de weg vers en levend tot de troon der genade; in dit bloed is de zekerheid van Gods Vaderlijke en verzoende betrekking, de liefde en de gunste Gods. O, dit bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden. Dit bloed spreekt betere dingen dan het bloed van Abel. Dit bloed is heiligend, vrijmakend; niet slechts in de rechtvaardigmaking van de straf der schuld, maar ook in de heiligmaking van het altijd inwonend bederf der schuld, dat ons altijd als overtreders in Adam, overtreders van Gods heilige wet, overtreders van het verbond der werken, bij enig geestelijk licht inwendig schuldig stelt voor de ogen van een heilig God. In deze dierbare Persoon Jezus Christus, in Zijn aangebrachte gerechtigheid, in Zijn bloed alleen is hope, een goede hoop voor de gans in Zichzelf verloren zondaar.
"Dewelke alzo Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het Woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf heeft teweeggebracht, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen." Hebr. 1: 3. Ps. 110: 6. Joh. 1: 3.
In dit licht alleen is licht voor hen, die in duisternis gezeten zijn, waarlijk hun duisternis zien en gevoelen en door God de Heilige Geest vatbaar gemaakt worden niet alleen voor de kracht, maar ook voor het licht der waarheid, zoals dat alleen in Christus is, om allen te verlichten, dat zij mogen verstaan, welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van alle eeuw verborgen is geweest in God, welke alle dingen geschapen heeft in Jezus Christus. Eféze 3: 9. Dankende de Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht; die ons

getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet heeft in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde, in dewelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden.
"Dewelke het beeld is des onzienlijken Gods, de eerstgeborene aller creaturen; want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen. En Hij is vóor alle dingen en alle dingen bestaan tezamen door Hem. En Hij is het Hoofd dés lichaams, namelijk der gemeente, Hij die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn. Col. I: 16-18.

> Hier beschrijft de Apostel de verlossing, zoals die in Christus Jezus is nader vs. 14. En wordt de vergeving der zonden, hier gelijk ook Lucas 1: 77, alleen uitgedrukt, niet omdat wij door de verlossing van Christus niet meer hebben, maar omdat wij het eerste deel onzer verlossing is en de grond waarop het recht tot het eeuwige leven en de heiligmaking, alsook het Pand des Heiligen Geestes noodwendig volgt. Gelijk elders verklaard wordt Eféze 1: 7, waarvan deze brief een kort begrip is. Zie ook Gal. 3: 12. 2 Cor. 4: 4. Filipp.: 6. Hebr. 1: 3. Christus wordt hier het BEELD genoemd ten aanzien van Zijn eeuwige geboorte van de Vader, omdat Hij is het uitgedrukt en eeuwig Beeld van de Persoon des Vaders, eenswezens met de Vader (Spr. 8: 22. Micha 5: 1. Joh. 10: 30. Hebr. 1: 3); alsook ten aanzien, dat Hij, mens geworden zijnde, God in Hem en door Hem Zijn eigenschappen, namelijk Zijn wijsheid, goedheid, rechtvaardigheid en almacht als voor onze ogen afbeeldt. Zie Joh. 14: 9. 1 Tim. 3: 16. Het Beeld des onzienlijken Gods, n. 1. des Vaders, die daarom onzienlijk genoemd wordt, omdat Zijn wezen onzienlijk is (1 Tim. 6: 16.), en omdat Hij Zichzelf voor de ogen der mensen niet heeft geopenbaard, gelijk wel de Zoon in Zijn aangenomen menselijke natuur heeft gedaan. Zie Joh. 1: 18, 33. Hij zegt niet de eerstgeschapen, maar eerstgeboren, hetwelk verstaan moet worden van Zijn Goddelijke natuur, en van Zijn eeuwige geboorte voor alle schepselen en van Zijn waardigheid boven alle schepselen, gelijk op het woord beeld aangetekend is en blijkt Joh. 1: i, vergeleken met vs. 14; te meer omdat Hij hier gezegd wordt de eerstgeboren onder vele broederen (Rom. 8: 29), waardoor de eeuwige Godheid des Zoons en volgens die de enigheid Zijns wezens met de Vader en de Heilige Geest bewezen wordt, alzo daar maar een énig God is, die hemel en aarde geschapen heeft en onderhoudt.
> In de voorgaande verzen van dit kapittel (Col. I.) heeft hij dan gesproken van de uitnemendheid des Persoons van Christus als de eeuwigen Zoon Gods en de Schepper en Onderhouder van alle dingen; nu bewijst hij ook de uitnemendheid Zijns Persoons boven al Zijn uitverkorene leden, vs. 18, ten aanzien dat Hij als God en mens een Middelaar is geworden tussen God en de mensen, waarvan het eerste is, dat Hij het geestelijk Hoofd is der gemeente, die Zijn geestelijk lichaam is, hetwelk van Hem door Zijn verdiensten en Zijn Geest alle geestelijk leven en zaligheid ontvangt. Zie hiervan Eféze 1: 22, 23.

Waar de zondaar, alzo met Christus verenigd, dagelijks sterft, leeft alleen dit leven, leven en sap ontvangende uit de waren wijnstok. Zonder deze inplanting in en vereniging met Christus is er geen blijven in Hem mogelijk, is onze godsdienst, als men er die naam aan geven mag, slechts schijn, en mist men het wezen. De waarheid van het Wezen Gods ontdekt de begenadigden zondaar eerst recht aan ieder gemis van

geestelijk leven, geestelijk licht, geestelijke liefde, geestelijke rechtvaardigheid en heiligheid. Niet om de arme ziel in deze ontdekkingen te laten omkomen, maar om in het hart plaats te maken voor dat heerlijk wezen, welks beeld wij zo geheel in Adam verloren hebben; om ons voorwerpen te maken voor de ware, grondige kennis, en het bezit van vrije genade, in al de lengte en hoogte en breedte en diepte van die liefde Gods, die alle gaven, kennis, talen en profetieën te boven gaat; die liefde, waarmede Hij de Zijn van eeuwigheid gekend en uitverkoren heeft in de Zoon Zijner liefde; die liefde, niet te begrijpen noch te bevatten, in dit licht aanschouwend, omhelsd en genoten; die eeuwige liefde des Vaders, in de gift van Zijn lieve Zoon voor hen, die zich zelven moedwillig in het eeuwig verderf gestort hadden; die liefde, waarmede Hij hen kent en zij van eeuwigheid gekend zijn; door welke liefde nu deze arme van geest op alles buiten deze liefde, buiten dit licht, buiten dit leven, in Zichzelf de dood hebben leren schrijven; die liefde waarmede Hij hen vrijwillig verkoos; die liefde waardoor Hij hen riep met een heilige roeping, zodat zij Zijn stem hoorden.

> Breek door, breek door, o eeuwige vrije liefde Gods! O, breek door in alle duisternissen! Verbreek alles wat Uw rijk tegenstaat, zo in de komst van Uw rijk, als in het bijzonder in de harten Uwer uitverkorenen! Neem Uw loop, stroom vrij, eeuwig levende Fontein! Verbreek alles wat Uw loop verhindert, stel in vrijheid alles wat op U wacht, wat op U hoopt, wat naar U hijgt en schreeuwt, als een hert schreeuwt naar de waterstromen, o Fontein der hoven, Put der levende wateren die uit Libanon vloeien!
> Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn liefste tot Zijn hof kwame, en ate van Zijn edele vruchten! Hoogl. 4: 15, 16.

Wie het dan ook zij, die zich onderwindt te loochenen de vrije verkiezende liefde Gods, in het verkiezen van sommigen ten leven, zo, duidelijk in de ganse Schrift vermeld, als wij zien in Rom. IX, de grond en hoofdinhoud der ganse Schrift, de enige grond van hoop en waren troost voor de in Zichzelf gans arme, doemwaardig en verloren zondaar, die nog wel dagelijks door woorden, werken en gedachten hun zaligheid zouden bederven en verliezen, — hij schendt het Wezen Gods, berooft de waarheid van al haar heerlijke krachten, beschadigt zijn eigen ziel. 1 Petr. 2: 8. Degenen namelijk, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn. Luc. 20: 17, 18. Een iegelijk die op die steen valt, zal verpletterd worden en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen. De Heere beware Zijn volk ook in dit opzicht in de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal. De poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen.

Groot echter is de duisternis, welke ook in dit opzicht over het volk Gods verspreid ligt; groot de koelheid en onverschilligheid, over het ten ondergaan van deze Goddelijke en alleen zaligmakende waarheid; onbegrijpelijk groot Gods rechtvaardige oordelen ook in dit opzicht; groot de onkennis omtrent Gods heerlijk Wezen. Hosea 4: 1-6. Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; gelijk gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook vetworpen, want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods meer dan tot brandoffer. Hosea 6: 6, 7. Hoe treurt en bloedt het hart, wanneer de Heere Zijn rechtvaardige oordelen alzo aantoont. Zie Jes. LVI11.
Hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en een lust hebben aan de kennis Mijner wegen, als een volk dat gerechtigheid doet, en het recht Zijns Gods niet verlaat vragen zij Mij

naar de rechten der gerechtigheid, zij hebben een lust tot God te naderen enz. Is niet dit het vasten dat ik verkies, dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, dat gij vrij loslaat de verpletterden, en alle juk verscheurt? enz.

Ik dwaalde hier echter af.
Moge het God de Heilige Geest behagen, mij, blinde en gans onwetende zondares, met Zijn licht en onderwijs voor te gaan, mij in de waarheid te leiden van dat heerlijk, onbegrijpelijk Wezen voor de arme zondaar slechts enigszins kenbaar in de Zoon Zijner eeuwige liefde; kenbaar juist in het licht Zijner vrije verkiezende liefde, op grond waarvan Hij een dode zondaar levend maakt (Efeze 2: 1), een arme zondaar uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht roept, opdat — o, mocht het zijn! — tot eer van Vader, Zoon en Geest, in dit licht het wezen van de schijn wel onderscheiden worde, tot troost en bemoediging voor allen, welke Hij riep uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.
Zonder deze verkiezing Gods van sommigen ten leven zonde ook de roeping, de bijzondere roeping, van geen kracht zijn voor de uitverkorenen. Dit behoeft geen verdediging. De waarheid is zo Goddelijk, zo heerlijk, zo volkomen, dat zij, door haar te verdedigen, beschadigd wordt. Zij spreekt voor zichzelf, en wordt openbaar door God de Heilige Geest in het hart van iedere uitverkorene. Uit de overvloed des harten spreekt de mond. *En dit volk, zegt de Heere, heb Ik Mij geformeerd; zij zullen Mijn lof vermelden. Uit de mond der jonge kinderen heeft Hij zich sterkte gegrondvest.* Die dan niet wordt gelijk een kindeke, kan in het koninkrijk Gods niet ingaan.
Maar toch, o mens! wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene zeggen, die het gemaakt heeft: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt? Of heeft de pottebakker geen macht over het leem, om uit dezelfden klomp te maken het ene een vat ter ere, en het andere ter onere? Rom. 9: 2. Tim. 2: 20.
Maar wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.
Dit is een klare, inwendige roeping, daar de gehoorzaamheid zeker op volgt. Joh. 6: 44, 45. 1 Cor. 1: 24, 26. Hoe duidelijk wordt nu in dit licht der liefde Gods des Vaders, in het licht van Jezus lijden en dood uit kracht van Jezus' leven en opstanding, de grond dezer roeping voor de arme zondaar!
Hier is niet de schijn, maar het wezen der zaak, door en bij Geesteslicht voor de ziel ontdekt. Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. Joh. 5: 25. Hier is dan de eerste trekking des Vaders tot de Zoon, de levendmaking uit de slaap des doods, waarin de zondaar van nature verzonken ligt. Ezech. XXXVII: 1-14. En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de zonden en misdaden. Eféze 1: 2.
Welk een dood moet dit dan zijn? Een dode kan niet gevoelen, zich niet bewegen of roeren. "Dood in zonden en misdaden, in welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar de overste van de macht der lucht, van de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben, in de begeerlijkheden onzes vleses, doende de wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen."

In dit licht der verkiezende liefde Gods is de zondaar zo arm, zo diep afhankelijk, dat hij geheel een voorwerp is voor het eigen werk van de liefde des Vaders en het eigen werk van God de Heilige Geest, en al de zalige vruchten van het Genadeverbond,

zoals die in een levende Christus gevonden worden, en voor al de genadige beloften in Hem geopenbaard en geschonken aan in Zichzelf gans arme en dode zondaren, die in dit licht waarlijk hun dood zien en gevoelen, en uit deze Fontein, nl. Christus, uit vrije genade leven ontvangen ten leven. In en door het licht, het leven en de toepassende daad van God de Heilige Geest mag zodanige ziel betuigen: Maar God, die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons lief gehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus: (uit genade zijt gij zalig geworden [Zie ook Rom. 6: 8. Rom. 8: 9. Col. 1: 1, 3.]), en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus, vs. 6.

Welk een ruimte maakt dit licht van Gods verkiezende liefde door de Heilige Geest nu in het arme zondaarshart! Welk een plaats voor een levende Christus! Dit werk Gods, als een zalige vrucht van het Genadeverbond, stelt de ziel in staat haar roeping en verkiezing vast te maken, niet als een daad, waartoe zij zelf in staat is, o neen! ook hier in dit Goddelijk werk is alle roem uitgesloten.
Hier worden alle deksels door de liefde des Vaders en de heiligende, verlossende en vrijmakende liefde van God de Heilige Geest (als zijnde Zijn eigen ambt en bediening) weggenomen, de liefde des Vaders niet slechts ontdekt in het offer van de dierbare Godmens, maar ook in de openbaring, in de kracht, in het leven, in het licht, in de zalige vruchten van een levende Christus. In dit leven alleen is leven. Buiten dit leven, buiten dit licht buiten deze grond is er geen grond van hoop voor de eeuwigheid. Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.
In dit licht echter kan de uit de dood in het leven geroepen zondaar nog niet zien. En ofschoon hij het wezen bezit, het welwezen kan hij nog missen. In het eerste echter is de grond, in het laatste de troost.

De Heilige Geest leidt de ziel bij trappen nederwaarts om opwaarts vrucht te dragen. ***Het eerste kenmerk dan van waar geestelijk leven is, dat de dode zondaar gevoelt, dat hij dood is.***
En Hij zei tot mij: Mensenkind! zullen deze beenderen levend worden? en ik zei: Heere, Heere! Gij weet het. Toen zei Hij tot mij: Profeteer over deze beenderen, en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen, hoort des Heere en Woord. Alzo zegt de Heere Heere tot deze beenderen: Ziet, Ik zal de geest in u brengen, en gij zult levend worden. Ezech. XXXVII: 1-14. Ezech. 16: 1-8. Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zei tot u in uw bloed: Leef! Ja, Ik zei tot u in uw bloed: Leef! Ezech. 16: 1-6.
Dit alles geeft te verstaan, dat God in de zondaars, als Hij ze tot Zijn volk aanneemt, niet anders vindt dan zonde en ellende, en ze alzo niet verkiest uit aanzien van hun waarde, maar door Zijn genade in de beloofden Middelaar; Hij neemt ze aan, niet alleen, omdat zij niet wilden, maar ook omdat zij niet konden, en het alleen de vrijmacht en almacht Gods is, dezulken te wederbaren.
Het hart des mensen is boven alles bedrieglijk en verkeerd (Jer. XVII: 9) en zijn verstand vijandschap tegen God (Rom. 8: 7) en hij geheel als een made en worm, ja, lichter dan de ijdelheid. Job 15: 6.
"Dit bloed (Ezech. 16: 6) betekent de verdorvenheid der natuur, in welke wij allen ontvangen en geboren zijn, en die ons de tijdelijken en eeuwigen dood onderworpen maakt." (Kantt.) de Heere spreekt hier echter: gij zult leven, niettegen staande gij zeer verdorven en ellendig zijt.
Het is een bevel, inhoudende een belofte des levens, van welke wijze van spreken zie

Ps. XXXVII: 3 en Spr. 3: 25. In dit bevel Gods ligt de kracht Gods; het is niet slechts een heilige, maar tevens een krachtdadige roeping.
Het is als in de eerste schepping der natuur. Gen. I. Duisternis zweefde op de afgrond, maar God sprak: daar zij licht, en daar was licht. Dit Goddelijk leven is het, hetwelk in de dood des zondaars geopenbaard wordt; dit licht, hetwelk des blinden zondaars ogen opent, waardoor hij ziet, dat hij blind is, een vreemdeling van God, een vreemdeling van Christus, een vreemdeling van de waarheid, ja zonder God, zonder Christus, zonder hoop in de wereld. Eféze 2: 2, 3. 0 wat brengt deze opening der ogen een ontzetting in het hart te weeg! De zondaar, uit zijn doodslaap opgewekt, ziet en gevoelt zijn ontzettende toestand. Waar nu heen? De ziel is reeds zo lang van deze waarheid overtuigd geweest, maar nu gelooft zij het, door het licht, hetwelk deze waarheid beschijnt; en ach! kon zij het op die tijd zien, zij zou zien, dat het de trekkende kracht Gods, de vrucht van Gods vrije liefde is, welke haar zoekt, (hoewel zij Hem reeds zo lang heeft tegengestaan) en zal blijven zoeken, totdat Hij haar hier bij aanvang zal leren de inhoud, de verborgen inhoud van het nieuwe lied, het welk niemand kan verstaan, dan zij, die uit de mensen gekocht zijn.
Hier is dan het wezen der zaak, niet de schijn; hier is de kracht der waarheid, de eerste trekking des Vaders uit de dood in het leven. Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard, door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen. Jac. 1: 18. Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk. Rom. 11: 29.

Hier is wederom een vrucht van het Genadeverbond, voor de van God gerechtvaardigde en door Christus lijden en dood geheiligde ziel, waarin God de Heilige Geest Zijn werk: en ambt volbrengt en hierdoor haar vrijmaakt door haar roeping en verkiezing vast te maken. In dit licht beschouwt de ziel de waarheid niet slechts, maar de waarheid wordt krachtdadig aan haar toegepast; zij ziet niet slechts de wet voor haar volbracht, de vloek voor haar weggenomen, haar schuld vergeven, in het licht van haar rechtvaardigmaking (Rom. 5: r), maar zij ziet in het licht van des Vaders verkiezende liefde, in Christus lijden en dood in haar, in het licht van Jezus dierbaar kruis (het enig Gode welbehaaglijk Offer!), het offer, hetwelk ook voor haar gebracht en de Vader welbehaaglijk is.
Wat baat ons de schijn zonder het wezen der zaak?
Het offer van Christus te kennen en te beschouwen, dit is niet het leven, niet de kracht, neen! neen! de liefde Van God de Vader, de liefde van God de Heilige Geest kan slechts dit grote zaligende en heiligende werk in des arme zondaars hart volbrengen, kan Christus alzo dierbaar en gepast daarvoor maken; kan het hart ontbloten en ontledigen van en ontdekken aan alles wat geen leven, wat niet Christus is; kan Zijn Persoon, Zijn werk, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid in het hart verheerlijkenn, ontdekken en verklaren: kan de reinigende en heiligende kracht van dit dierbare bloed aan de ziel ontdekken en ontdekt houden, kan bij de aanklevende en besmettende kracht der verdorvenheden het toepassen (I Joh. 3: 1-3. Joh. 6: 51, 58) en kan de ziel verlossen van alle besmetting zo des geestes als des vleses, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods; haar vrijmakende van alle slaafse vreze, ook in dit opzicht, zodat zij in dit licht, uit kracht van de openbaring van dit leven, hetwelk alleen in de dierbare Persoon van Christus is, de leer in een vrije geest, als een vrucht van Zijn eigen werk, mag dienen. Rom. 6: 17-23. Gen. 2: 17. Rom. 5: 12. Cor. 15: 21. Jac.: 15. 1 Petr. 1: 3.

Een tweede kenmerk der Goddelijke levendmaking, roeping of wedergeboorte is, dat des zondaars ogen geopend worden dat hij ziet dat hij geheel blind was voor het grote

gevaar, waaraan hij bloot staat.
En Jezus zei: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden. Joh. 9: 39-41.
Hij ziet, dat hij is zonder God, zonder Christus en zonder hoop in de wereld. Welk een smartelijke ontdekking is dit! O, zegt de zondaar bij dit ontzettend gezicht van zijn gemis: *waarheen?* God is hem een onbekende God. Christus, ach! kent hij niet; hij ziet nu, hoe God de Heilige Geest hem gans vreemd en onbekend is. Wat is hem nu de ganse wereld bij de ontdekking van dit gemis? Maar dezelfde eeuwige liefde, welke hem Zijn dood deed gevoelen en welke hem de ogen voor deze blindheid, duisternis en vervreemding van dat heerlijk Wezen opende, laat hem in deze gevaarvolle toestand niet alleen staan. Wat zou er dan van de zondaar worden? Hier komt God de Heilige Geest Zijn werk en ambt opnemen en vervullen, en die gekomen zijnde zal de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Joh. 16: 8.
Deze overtuiging van God de Heilige Geest, van zonde, gerechtigheid en oordeel, is als een vrucht van des Vaders vrije liefde, waarlijk zaligmakend. Dit echter kan de ziel op die tijd niet zien. Immers God de Heilige Geest overtuigt de ziel in de eerste plaats van haar doodstaat, in de tweede plaats van haar diepe blindheid en vervreemding van God.
"Dat gij in die tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der beloften, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld."
Eféze 2: 12. De zonden, vooral de dadelijke zonden, worden nu door dit overtuigend licht op de ziel gebonden. Dood, oordeel, eeuwigheid worden nu in en door dit overtuigend licht op de consciëntie gehouden, (want ach! die het van God geleerd heeft, zal wel tot zijn diepe smart moeten en ook willen belijden hoe lang hij God heeft tegengestaan!) de ziel kan nu onder God niet meer uitkomen; zonden en Satan schijnen nu enigszins hun kracht te verliezen, en de ziel wenst in dit licht tot allen prijs, dat zij die God toch mocht kennen, en van de zonden en haar gedurige heerschappij verlost worden.
(Ik schrijf dit hierbij, daar de leidingen Gods zo verschillend zijn en er soms zielen zijn, die alzo door de Heere geleid worden; en nu eerst zie ik dit in mijn tegenwoordig licht, op een zeer klare wijze.)
In deze mededeling Gods gevoelde ik op die tijd een straal der liefde mijns Gods, waarin mijn ziel zich in zulk een smart en droefheid voor de Heere uitstortte, dat ik zo vreemd van Hem was, en tegen zo veel licht en beter weten tegen die God, tegen zulk een God gezondigd had Ach, het was mij een wonder van Gods grote lankmoedigheid, dat Hij mij te midden van mijn zonden niet had weggenomen. Ach! dat hart, dat hart! Daar heerste van binnen de zonde;, die had daar haar heerschappij, haar troon opgericht.
Uit het hart des mensen komen voort boze gedachten, enz. Markus 7: 21: Eféze 2: 3. Maar het woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. Hebr. 4: 12, 13.

O, dan ziet de zondaar, dat hij met God te doen heeft, want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen met Welken wij te doen hebben. Open, open wordt het hart voor Hem, Wiens ogen zijn als vuurvlammen. De ziel wenst niets voor de Heere te verbergen. Hij ziet en doorziet haar, en zij ziet en gevoelt de onmogelijkheid om zich uit deze staat op te heffen, of zich van de zonden of haar heerschappij te

bevrijden; evenmin ziet zij een weg om tot die God te naderen, met wie zij nu in waarheid te doen heeft. Zich zelven rechtvaardigen of verontschuldigen, of de zonden verbloemen, ach dit kan zij niet meer; de last der zonden is haar te zwaar en drukt haar zo neder. In dit licht is de zonde haar een diepe smart, en de ziel wordt vervuld met schrik en vreze, hoe zij ooit daarvan zal verlost worden, en hoe zij bevredigd zal worden met die God, tegen wie zij ziet haar ganse leven gezondigd en overtreden te hebben. God de Vader in Zijn eeuwige liefde, God de Heilige Geest onder Zijn ontdekkend licht laten ook hier de verloren zondaar niet radeloos.
Neen, waar Hij alzo zaligmakend de ziel bewerkt, opent Hij ook de weg, (althans zo behaagde het de Heere mij te leiden) en ontdekt Christus, die de weg is, nl. door dit woord: "die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem."
Is er dan ook nog een middel om van onder deze toorn uit verlost te worden?
Nu ziet de zondaar, dat hij is onder de toorn Gods. De weg is nu echter voor hem geopend en hij begint uit deze gekenden nood tot God te roepen.
In dit licht der verkiezende liefde Gods des Vaders en der vrijmakende liefde van God de Heilige Geest, ziet de ziel het onderscheid tussen de vrucht van Adams val, de bittere vrucht der zonden (Rom. 5: 17), en de zalige vrucht van de Boom des Levens. vs. i8, 59. Gen. 3: 55. In de eerste is de dood, in de tweede alleen het leven. Alzo is er ook geschreven: "De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel, de laatste Adam tot een levendmakende geest. Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke." 1 Cor. 15: 45-47. God de Heilige Geest heeft alzo voor de arme blinde en gans verloren ziel in Jezus de weg geopend tot God, tot Wien, heilig en ongenaakbaar in Zichzelf als Hij is, geen toegang mogelijk was; en dit ziet de ziel eerst daarna.
Zowel de trekkende liefde des Vaders, als het eigen zaligmakende werk van God de Heilige Geest laten de ziel geen rust, totdat Jezus haar ontdekt is, als de enige weg van behoudenis. Deze openbaring van de dierbare Zone Gods en daarin de kennis van en de toegang tot God, van wie zij vreemd was, en de hoop op God, dat Hij in deze dierbare Zaligmaker haar zonden vergeven heeft, geven licht, leven en verademing. De waarheid wordt nu enigszins voor haar geopend in de weg van behoudenis; want het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden. Jezus is nu der ziele dierbaar en boven alles begeerlijk. Zij heeft Hem gevonden, die haar ziel nu liefheeft; Hij is de weg, de deur, die voor haar geopend is, waar alles gesloten was, waar zij weg noch uitweg zag.
O, zij wist, dat zij dood was, maar nu leeft zij; zij wist dat zij blind was, maar nu ziet zij; zij wist dat zonden, duivel en hel haar gebonden en gevangen hielden onder hun macht en heerschappij; zij wist dat zij onder Gods toorn lag, nu heeft zij toegang door Hem, die -haar ontdekt is als de weg, de deur, het licht, het leven, als de Zaligmaker van zondaren, Wiens bloed van alle zonden reinigt.
O, de ziel denkt nu: Al het oude is voorbij gegaan, het is alles nieuw geworden. Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel. En het is dan ook in het licht van deze dierbare Persoon licht en leven voor de arme, verloren ziel. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk!, zo roept de ziel wel duizend en duizend malen uit; want in Hem is licht, leven, heerlijkheid. Zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, o gij dochters van Jeruzalem!

De geredde ziel zou de ganse wereld willen bewegen, om de dierbaarheid, schoonheid en heerlijkheid te aanschouwen, en om deel te verkrijgen aan deze dierbare Heere Jezus. Deze ont dekking van Christus in het arme zondaarshart, uit kracht der

verkiezende liefde des Vaders, uit kracht van het eigen werk van God de Heilige Geest, kan nimmer verloren gaan, daar dit werk in het hart het eigen werk Gods is (Joh. 16: 29), het zaad dat niet sterft; want Jezus is het leven. Hier is de wortel, de grond, de vrucht in de kiem. De ogen die gezien hebben, zullen niet terug zien; dit leven, hetwelk alleen in Christus is, is in het arme zondaarshart door de liefde van God de Vader en de liefde van God de Heilige Geest geopenbaard. De weg, die Jezus zelf is, is geopenbaard; het licht, dat alleen in Hem, ja dat Hij zelf is, is in de duisternis geopenbaard. Dit is de eerste vrucht van het leven voor de ziel, welke uit de dood in dit leven, dat alleen in Christus is, is overgegaan. En voor deze ziel wordt deze waarheid geopend: Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde en was hun als degenen, die het juk van op hun kinnebakken op oplichtte en Ik reikte hun voeder toe. Hosea 11: 4. De zogenden zal Hij zachtkens leiden, en de lammeren in Zijn schoot dragen. En dit is dan ook waarlijk zoo. Dit leven in het arme zondaarshart is nog zo zwak, zo teder,, zo ligt bewogen, zo blootgesteld aan de vele verzoekingen van een blind afkerig hart, zo blootgesteld aan de scherpe pijlen des Satans, die soms zijn prooi niet zo spoedig loslaat, maar dan juist zijn strijd tegen de ziel aanvangt. De vreze voor zelfbedrog in zake van zulk een gewichtige eeuwigheid en van zulk een belangrijke aangelegenheid voor de ziel, en waaraan men nog geheel vreemd is, maakt haar een voorwerp voor de bijzondere liefde, zorg en bewaring van de goeden Herder, die Zijn schapen bij name roept, daar zij Zijn stem kennen. Die deze stem gehoord heeft ten leven, die zal of kan nimmer een vreemde volgen.
Ja zij zullen Hem door genade zo zeker en zo klaar kennen, dat zij alle vreemde stemmen van de Zijn zullen onderscheiden. Joh. X. Joh. 17.
Zo is dan ook in dit licht gezien het wezen der zaak, nl. God de Vader in Zijn verkiezende, God de Zoon in Zijn verlossende, God de Heilige Geest in Zijn vrijmakende liefde kenbaar, hoewel de ziel dit op die tijd niet zien kan. Het wezen der zaak is er, hoewel de troost voor de ziel nog gemist wordt.

Hoe dan komt, of liever wordt de arme zondaar gebracht tot de troost, tot de zaligmakende kennis, dat hij
1. deel heeft aan de verkiezende liefde des Vaders;
2. deel heeft aan de verlossing door Christus bloed;
3. deel heeft aan de vergeving van haar schuld?
Dit zijn drie gewichtige vragen.

> Mocht God de Heilige Geest mij, blinde, in de waarheid leiden, opdat Vader, Zoon en Heilige Geest hierin verheerlijkt worde, dat het strekken moge als een getuigenis tegen het rijk der duisternis en de tegenwoordig heersende afval dezer alleen Gode verheerlijkennde en zaligmakende waarheid, welke in zo vele opzichten verworpen en verduisterd wordt door woord en wandel; tot troost en bemoediging voor allen, die naar de weg van Sion vragen, wie het ernst is met hun onsterfelijke zielen voor de eeuwigheid, en die de vreze Gods hun hoogste wijsheid achten; tot troost en sterkte voor mijn eigen ziel, opdat, ofschoon in banden en gevangenis om Sions wil, mijn vrijheid in een Driemaalheilig God openbaar worde tot eer Zijns grote Naams, beide in het vastmaken mijner roeping en verkiezing in deze weg.

Welk een zeer nauwe weg is deze weg des doods, die echter tot het leven leidt! "Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden. Voorwaar, voorwaar zeg ik d, indien het tarwegraan in de aarde

niet valt en sterft, zo blijft het alleen, maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort. Die zijn leven lief heeft, zal hetzelve verliezen, en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven. Joh. 12: 23-25. Die zijn ziel vindt, zal dezelve verliezen, en die Zijn ziel zal verloren hebben om Mijnentwil, zal dezelve vinden. Matth. 10: 39. Daarin ligt een grote verborgenheid, onbegrijpelijk voor de hoogmoedige natuur, onbevattelijk voor rede en verstand, onbereikbaar voor de hoogmoedige, vijandige en afkerige mens, slechts mogelijk door een volkomen werk Gods ook voor de wedergeborene.
Ons leven verliezen?
Wij zouden liever in onze diepe droefheid al ons vermeend licht, leven en liefde vasthouden, dan ons aan dit werk Gods gewillig onderwerpen. Zonder Goddelijke almacht is dit onmogelijk. Hij echter, die dit goede werk begon, zal het ook voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. Hij laat niet varen de werken Zijner handen. Ik zal ze lokken, en zal hen voeren in de woestijn en Ik zal naar hun hart spreken. Hosea 2: 13. Is de ziel dan niet uit de dood in het leven overgegaan? zal wellicht iemand vragen: Is zij niet gebracht tot de kennis van Jezus. Heeft zij niet door Hem toegang tot God. Heeft zij niet door God de Heilige Geest vrede met God gevonden? Het dierbare bloed van Jezus is haar ontdekt als schuldvergevend; zij is nu levend gemaakt en zij is zich dit leven enigszins bewust; alle dingen zijn nu nieuw geworden; haar ogen zijn geopend; de begeerlijkheden, welke zij vroeger volgde, de zonden welke zij diende, dient en volgt zij niet meer. Derzelver kracht is verbroken, ja schijnbaar zo, dat zij geheel en voor altijd schijnen ten ondergebracht te zijn.

Nu is de ziel bevreesd ook maar voor de minste begeerlijkheid, de minste beweging tot zonden. Bespeurt zij ze, het gebed is haar toevlucht; mist zij de Heere Jezus in de gevoelige uitlatingen Zijner liefde, zij kan daar buiten niet leven; mist zij het gevoel van die liefde, zij zou hopeloos worden; verliest zij God uit het oog, ik zou bijna zeggen uit haar gevoel, ach! dit kan zij niet dragen. Maar het is dan ook hierin, dat de trekkende liefde des Vaders en het onderhoudend werk van God de Heilige Geest in de ontdekking van de dierbare Heere Jezus en de onuitsprekelijke volheid Zijner liefde dit levendgemaakte kind leert gaan op de weg, de nieuw, maar nauwe weg des levens.
De ziel kan hiervan op die tijd echter niets onderscheiden; want zij heeft geen onderscheidend licht.
Dit mocht ik ondervinden, en hierin zal nimmer deze bevende hand de hoge waarde kunnen beschrijven, en dit bevende hart de hoge Goddelijke waarde van die liefde kunnen bevatten, of deze zondige lippen daarvan iets kunnen stamelen, zoals mijn getrouw, volheerlijke Verbondsgod, mijn God en Goël het waardig is! Ja. De zogende leidt Hij zo zachtkens, met zoveel genadig geduld, met zoveel genadige liefde, met zoveel Goddelijke wijsheid, als een tedere en liefhebbende moeder haar eerstgeboren kind.
De schreden zijn zo zwak; en kende deze nieuwgeborene zijn zwakte slechts! Maar die kennis ontbreekt haar; daarom verricht zij zoveel in eigen kracht. Zij is nog zo blind, en dit ziet zij niet; zo gans onwetend en dit erkent zij niet; zo gans hulpeloos, en dit gevoelt zij niet; inwendig zo diep bedorven, dit weet zij niet, althans niet in die zin en in dat licht, waarmede de Heere haar straks zal verder leiden. Zij is even onkundig van God in de heerlijkheid en hoogheid van Zijn wezen als van de onmetelijke diepte van haar val; even onwetend in Werk- en Genadeverbond als in de heiligheid der wet, en de kennis van Hem die de wet volbracht, als de Borg van het Verbond der genade, hetwelk in Christus is bevestigd en vastgemaakt. Hebr. 9: 18. En daarom is Hij de Middelaar des Nieuw Testaments, opdat de dood daartussen gekomen zijnde tot

verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren, degenen, die geroepen zijn, de beloften der eeuwige erve ontvangen zouden.

"Dat nu dit verbond een testament is, stelt de Apostel als zeker, omdat het alleen van Gods zijde komt, gelijk de plaats Jes. 31, in het voorgaande kapittel verhaald, genoeg uitwijst en omdat alle voorbeelden daarvan zulks toonden, die met bloed der gedode offeranden werden besprengd en verzegeld. Rom. 5: 6. 1 Petr. 3: 18. "De overtredingen, die onder het eerste testament waren, zijn zij, die ten tijde des Ouden Testaments geschied en onverzoend gebleven waren, maar van God voorbijgegaan en vergeven waren om de offeranden en genoegdoening van Christus, die daarna geschieden zou. Zie Hand. 15: Rom. 3: 25, 26." (Kantt.)

Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers tussenkome, n.l. eer het vast is, gelijk het volgende vers verklaart. Gal. 3: 15. Want een testament is vast in de doden; dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de Testamentmaker leeft; waar om ook he 't eerste, nl. het verbond door Mozes gemaakt, niet zonder bloed is ingewijd, t.w. der geslachte of gedode dieren, die op de dood van de Middelaar des Nieuwen Testaments hun oogmerk hadden. Want terwijl de overtreding der wet de dood verdiende en God de overtreder door Zijn genade, naar de inhoud des Nieuwen Testaments, daarvan zoude vrij houden, mits dat Zijn gerechtigheid genoeg zonde geschieden, zo is Christus de Middelaar hiertussen gekomen en heeft als Borg (Hebr. 7: 22) de voldoening op zich genomen en daarna door Zijn dood de schuld der overtreding betaald, en hem de eeuwige erve, die Hem als de Zoon Gods toekwam, ook verworven.
Want als alle de geboden naar de wet van Mozes, tot al het volk uitgesproken waren (Exodus 14: 3 enz.), nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water en purperen wol en hysop, en besprengde beide het boek zelf en al het volk (Zie Lev. 14: 6. Num. XIX: 9. "Alwaar deze dingen in dergelijke besprengingen gebruikt worden), zeggende: dit is het bloed des Testaments, 't welk God aan ulieden heeft geboden. En hij besprengde desgelijks ook de tabernakel, en alle de vaten van de dienst met het bloed, dat is de twaalf pilaren, die Mozes aldaar oprichtte, om de twaalf stammen Israëls te representeren en dat ten overstaan van al het volk." Ziet de aanteek. Exodus X14: 8. Matth. 26: 28.

Dit was een teken en zegel van het verbond of testament. Want het was liet bloed van kalveren en bokken, dat tot inwijding of bevestiging van dit verbond werd gebruikt. Een sacramentele wijze van spreken, gelijk Luc. 12: 19. 1 Cor. 11: 24, 25. 't Welk God aan u heeft geboden. Dit betekent: hetwelk met u gemaakt is, naar of over alle deze woorden of geboden; gelijk uitgedrukt wordt Exodus 24: 8. Toen nam Mozes dat bloed, en sprengde het op het volk; en zei: ziet, dit is het bloed des verbonds, hetwelk de Heere met ulieden gemaakt heeft over al die woorden. En alle dingen worden bij na door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving. Dit is genomen uit verscheiden andere plaatsen der wet, inzonderheid uit Exodus 24: 12. Toen zei de Heere tot Mozes: Kom tot Mij op de berg en wees aldaar; en Ik zal u steen tafelen geven en de Wet en de geboden, die Ik geschreven heb om hen te onderwijzen; en Lev. 16: 14: En hij zal van het bloed van de var nemen en zal met Zijn vinger op het verzoendeksel oostwaarts sprengen, en voor het verzoendeksel zal hij zevenmaal met Zijn vinger van dat bloed sprengen. Zie ook Lev. 4: 6. Hebr. 9: 25. Hebr. 10: 4. Zo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelf door

betere offeranden dan deze. Dit wordt er bijgedaan, omdat enige reinigmakingen der wet alleen door water geschiedden, die ook op de offeranden van Christus hun oogmerk hadden, alzo in Zijn dood bloed en water is gevloten. Ziet Joh. XIX: 34 en Joh. 5: 6. Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, 't welk een tegenbeeld des waren, maar in de hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons.

Deze offerande van Christus is van meerdere waarde. En wordt die hier in het getal van vele gezet, hoewel die maar één is en eenmaal geofferd, omdat zij de kracht van alle figuurlijke offeranden en zaken daardoor betekent en in zich begrijpt. Het ware heiligdom is dat des hemels, dat door dit andere werd afgebeeld, gelijk volgt. Daar verschijnt Hij met Zijn victorische offerande, die Hij hier op aarde Zijn Vader onstraffelijk opgeofferd had tot een verzoening aller zonden Zijner gelovigen; en met een eeuwige begeerte, dat die ons tot onze zaligheid altijd zoude worden toegeëigend. Ziet Rom. 8: 34. Wie is het die verdoemt? Christus is het die gestorven is: ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt. 1 Tim. 2. Joh. 2: 1, 7.
Noch ook, opdat Hij Zichzelf dikwijls zonde opofferen, gelijk de Hogepriester alle jaar in het Heiligdom ingaat, met vreemd bloed, met bloed van geslachte dieren, die van een andere natuur zijn dan hij zelf. Anders had Hij (nl. Christus,) dikwijls moeten lijden, van de grondlegging der wereld af, nl. Zo Hij Zichzelf dikmaals had moeten offeren, aangezien Zijn offerande door lijden en met lijden werd volbracht, en zonder lijden niet kon volbracht worden. Maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard om de zonden te niet te doen door Zijns Zelfs offerande. En gelijk het de mens gezet is eenmaal te sterven (dat is, van de beginne dat de mensen hebben gezondigd; waaruit blijkt, dat God de zonden nooit heeft vergeven, dan ten opzien van deze offerande van Christus in de volheid des tijds, die God daartoe bestemd had. Ziet Gal. 4: 4), en daarna d. i. naar Gods ordinantie, nadat de mens heeft gezondigd, het oordeel Rom. V: 12. Alzo ook Christus eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden, - nam. aller Zijner uitverkorenen en gelovigen, weg te nemen, - zal ten anderen maal zonder zonde gezien worden, van degenen, die Hem door geloof en hoop verwachten tot zaligheid. Hij zal zonder zonde gezien worden, d. i. zonder toerekening en straf onzer zonden meer te dragen, maar om in heerlijkheid alles te oordelen.

Hoe dan, zo vraagden wij straks, komt de zondaar, uit de dood in het leven overgebracht, tot de zaligmakende kennis, het welwezen en de troost van zijn aandeel,
1. aan de verkiezende liefde des Vaders,
2. De verlossende liefde van Jezus dierbaar bloed, en zijn aandeel daaraan in en door Hem als de Borg van een zo veel beter verbond, en deel aan de vergeving Zijner schuld?

Mocht het U, o Vader, Zoon en Heilige Geest! behagen mij, blinde, in de waarheid hiervan te leiden.

Ontdekkend licht van God de Heilige Geest en de blijvende, trekkende liefde des Vaders zijn hiertoe de wegbereiders. Zonder, ontdekking van hetgeen wij missen, zullen wij nimmer behoefte gevoelen dit gemis vervuld te zien.
Zonder het onderhoudend werk van God de Heilige Geest zou de ziel gevaar lopen, ook nadat zij is wedergeboren en enigszins tot de kennis van God en Christus gebracht is een Christus te maken van hetgeen geen Christus is, voor leven of licht te houden wat geen leven of licht is, voor liefde te houden, wat geen liefde is, voor Godzaligheid

te houden wat in de grond eigengerechtigheid is, in eigen kracht schijnbaar te gaan van kracht tot kracht, waar men in de grond nog niet ontdekt is aan eigen zwakheid, blindheid, duisternis en dood, welke op de bodem des harten heersen; nog niet ontdekt aan de heiligheid der Wet, (wel met enige wetenschap), maar niet in haar strengen eis, aan de zonde in haar ontzettende en verdoemelijke omvang (Gen. 3: 6. Gen. 2: 17), aan de heiligheid en rechtvaardigheid Gods in het straffen der zonden.
Want zo velen als er uit de werken der Wet zijn, die zijn onder de vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet om dat te doen. En dat niemand door de Wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar. Gal. 3: 10, 11.
"De Apostel volgt hier de Griekse overzetting, alzo deze de mening van de Hebreeuwse grondtekst zeer wel uitdrukt, hoewel de woorden een iegelijk en al daar niet uitgedrukt staan. En blijkt daaruit, dat door de werken der Wet hier verstaan worden niet alleen de werken van de Wet der ceremoniën, maar ook der zeden; of de tien geboden.
Daarom zal uit de werken der Wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem; want door de Wet is de kennis der zonden. Rom. 3: 20. De Apostel gebruikt deze wijze van spreken door de Wet, uit de Wet, uit de werken der Wet, in de Wet, in één zin, Hab. 2: 4. Rom. 1: 17. Hebr. 10: 38. Want de Wet belooft het leven niet dengenen, die uit het geloof willen gerechtvaardigd worden (vs. 12), maar die de Wet volmaakt onderhouden, hetwelk hij bewijst uit de belofte, die bij de Wet wordt gedaan. Lev. XVIII: 5. Ezech. 20: 12. Rom. 10: 5." Kantt.

Door zulk een volmaakte onderhouding der Wet, zal de mens leven en volgens die daardoor gerechtvaardigd worden, indien hij de Wet in alles volkomen zoude onderhouden, hetwelk nochtans niemand doet, noch doen kan. Rom. 3: 9. Hoe dan komt de ziel tot de rechte en zaligmakende kennis, dat zij deel heeft aan de verkiezende liefde des Vaders, aan de verlossing en bevrijding van de straf, waarmede deze vloek der Wet haar dreigt, en aan de vergeving van haar schuld?
Het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe. Spr. 4: 18. Zij zullen kennen en vervolgen de Heere te kennen.
En hoewel deze zaken in zeker opzicht gemakkelijker zijn te beschrijven, dan te doorleven, zo is er toch een groot en zalig voorrecht in, ofschoon deze weg een zeer nauwe weg, een weg des doods schijnt; want Hij moet wassen en wij minder worden.
Deze weg echter leidt tot het leven, tot de nadere kennis van Hem, in wie alleen leven is. Een groot voorrecht is het achter de waarheid gebracht te worden; zolang wij er voor staan, staan wij ons zelven in de weg. Bij U is de Fontein des levens, en in Uw licht zien wij het licht.
Maar hoe? zegt de ziel, die door dit licht beschenen wordt, in mij is niets dan duisternis.
Wacht slechts de tijd, lieve zielen, door de Heere daartoe bestemd, en Zijn licht zal in Uw duisternis opgaan. *Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld; want Hij zal de hoofdsteen toebrengen met toeroepingen: Genade, genade zij denzelven*.
Dit is hier een aanspraak aan Sanballat en de vijanden des volks Gods. De Heere bedoelt hier, dat zij niet zullen vermogen. De Heere zegt vs. 9, dat Zerubbabel niet alleen de tempel weder zal bouwen, maar ook een voorvader van Christus, de waren hoeksteen of hoofdsteen Zijner gemeente, (Ps. CXVIII: 22) zal zijn; want Zerubbabel is geweest een vorst des volks Gods, en een voorbeeld van Christus, onze eeuwigen

Koning; uit hem is ook Christus naar het vlees afkomstig. Matth. 1: 1, 2. Genade, genade zij denzelven, t. w. De Hoofdsteen, en alzo ook de gehelen tempel, ja ook Christus en Zijn Kerk, waarvan de tempel een voorbeeld was. De zin is: daar zal een algemene gelukwensing zijn, zo der engelen als der gelovigen, ja aller schepselen, die erkennen zullen dat in Hem, te weten in Christus, zij de volheid aller genaden en gaven, en zij zullen wensen en begeren, dat de Vader door Zijn genade het rijk van Christus toch wille voorspoedig maken, Ps. CXVIII: 26.

De zin van deze toeroepingen: *Genade, genade,* is dus: het is louter genade, dat Gij ons deze tempel hebt laten herbouwen, het is door onze eigene kracht noch waardigheid geschied. De verdubbeling of herhaling des woords genade betekent zeer grote genade. Zie Jes. X16: 4 en LVII: 19.
De levendgemaakte zondaar verlangt en begeert dagelijks vurig van de Heere de waarheid van het werk Gods in zich te kennen; hij vreest in dit gewichtig stuk voor zelfbedrog, legt daarom gedurig en gedurig opnieuw Zijn ganse ziel voor de Heere open, geeft liever alles wat hij meent van de Heere te genieten en te ontvangen verloren, en wil liever zich op nieuw voor de Heere als een gans verloren zondaar neerleggen, dan zich hierin bedriegen.
Hierin echter wordt, van achteren gezien, de trekkende liefde des Vaders en de liefde des dierbare Geestes, beide in ontdekking en onderhouding van het genadewerk in de ziel, zeer klaar onderscheiden. En hoewel de weg steeds nauwer wordt, de waarheid is, dat de ogen die gezien hebben, niet meer zullen terug zien.

Hier dan worden deze zaken zeer klaar:
1. Vreze voor zelfbedrog;
2. nauw zelfonderzoek voor des Heeren alwetend oog, die alleen Zijn eigen werk als het Zijn in de ziel kent en erkent;
3. bevestiging voor de ziel zelf, dat het Gods werk is.

Dit zou men, indien kenmerken enige grond konden zijn, voor een tweede kenmerk van genade mogen houden, maar bij enig Goddelijk licht gezien, zijn de kenmerken Christus niet. Hierin ziet men ook, dat kenmerken geen waren grond van rust of troost kunnen aanbrengen; zij zijn slechts schijn, niet het wezen.
Een énig en grondig kenmerk van genade is bij aanvang en voortgang, dat de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest, zo in Zijn ontdekkende als in Zijn vertroostende genade, de ziel nergens een grond van rust laten dan in de dierbare Persoon van Jezus Christus, en in al de heilsweldaden daaraan verbonden. Dit, dit alleen is in Goddelijk licht gezien zo in begin, voortgang als einde de enige, zuivere, zaligmakende toetssteen. Ik ben de Weg, de Waarheid en he Leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij. Joh. 14: 6.
Alles wat nu niet op deze Weg (nl. Jezus) gebracht is, is buiten de weg, waarop de zondaar Hem leert kennen als de waarheid en het leven. Wat ontdekt de zondaar dan, dat hij op deze weg gebracht is, welke hem Jezus doet kennen als de waarheid, nl. dit, de waarheid inwendig te leren kennen door ontdekkend licht van God de Heilige Geest, dat men een verloren zondaar is.
En wat leidt de zondaar tot de geestelijke inwendige kennis van Hem, die het leven is? De ware, inwendige, geestelijke kennis van onze dood.
Maar hoe? vraagt wellicht iemand, was dan zulk een zondaar niet uit de dood in het leven overgegaan; niet uit de duisternis getrokken en gebracht tot Gods wonderbaar licht; niet gebracht tot Jezus?

En is dit geen bewijs van leven, geen bewijs van licht? Dat is zo, maar de ziel zoekt immers hiervan de waarheid, de zekerheid te kennen, dat God zelf dit werk der genade in haar gewrocht heeft? Hij, die een goed werk in haar begon, zal het ook voleinden tot op de dag van Jezus Christus, hoewel er trappen zijn in de genade volgens Gods eigen getuigenis, (1 Joh.: 12-14), maar altijd in het licht van de toetssteen te voren beschreven.
Hoewel een kind in de genade dit onderscheidend licht niet heeft, dus ook in dit licht zijn staat niet kan opmaken, toch zal de liefde van God de Vader en de liefde van God de Heilige Geest dit levendgemaakte kind genoegzaam licht, leven en onderhoud geven, om inwendig met het innigst der ziel te doen kennen de uitgangen naar God en de gemeenschap met God, vurige begeerte beide naar verlossing en vergeving van schuld, vurige begeerten naar Jezus om Hem te kennen, te bezitten, en wensen liever hiernaar altijd te vragen en te zoeken, dan te komen tot enige rust buiten dit, of zich iets toe te eigenen, dat hij niet weet Uit de hand Gods ontvangen te hebben.
En dit is een vrucht der wedergeboorte, een vrucht van het Genadeverbond, een vrucht van Jezus' lijden en dood, een vrucht van Jezus' leven en opstanding. O, zulk een ziel is zo open voor de Heere; zij zegt wel duizend malen*: o Heere! liever een kruimeltje van Uw eigen werk in mij, een bewijs van Uw gunst, een blijk dat Gij in ontferming op mij, zondaar, hebt willen neerzien, een aanzien van U, dat Gij mij, die mijn ganse leven tegen U, U alleen gezondigd heb, mijn zonden vergeven hebt, want tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd.*
Ach! dat het U behaagde door Jezus dierbaar bloed al mijn zonden weg te nemen! Dat ik daar eens meer en meer van mocht verzekerd worden!

Is niet hierin een klaar bewijs, hoewel de ziel dat op die tijd niet ziet, noch zien kan, van de trekkende liefde des Vaders?
En o! kon zij dit op die tijd zien, zij zou zien, welk een verzekering hierin van Gods zijde ligt, en hoe alleen in deze armoede des geestes, diepe afhankelijke erkentenis van schuld, smart over de zonden, behoefte aan Jezus dierbaar bloed, vergeving van die zonden, het eigen werk Gods, alsmede het dierbare werk des Heiligen Geestes zichtbaar was. Maar ach! zulk een ziel kan dit niet zien, en durft er dit niet voor houden. Dit is zeker: de Heere is vrij in de bedeling Zijner genade, hoewel ik het een van Gods grote voorrechten acht te zijn, door genade tot de waarheid, de zekerheid en de waren troost daarvan voor onze arme zielen gebracht te worden.
Is er in het natuurlijke zoveel zorg, hoeveel en hoeveel te meer dient dit behartigd te worden omtrent onze arme onsterfelijke zielen voor een geduchte, nimmer eindigende eeuwigheid! En daarom de ziel, waarin waarheid gewrocht is door God de Heilige Geest, kan ook niet rusten in een misschien, of rusten in iets nevens God en Christus. Wilt ge een nader kenmerk van dit werk Gods in u, beproeft u zelven hieraan: iedere genade aan de arme zondaar geschonken en verheerlijkt, vereist genade, vereist beproeving. God beproeft Zijn eigen werk in het hart des zondaars. 1 Petr. 1: 7. Rom. 5: 3. Jac. 1: 2.

Deze beproeving heeft twee einden:
1. De verheerlijking des Drieenige Gods, en
2. verzekering aan de zondaar van het werk Gods in hem. Joh. 6: 29.
De zondaar ontvangt alzo langs deze weg het van de Heere begeerde goed, nl. De zekerheid, dat God zelf dit goede werk in hem begon. Maar hoe?
Langs een gans andere weg dan de zondaar zich had voorgesteld. Door van kracht tot kracht, van licht tot licht, van leven tot leven voort te gaan?

O neen! Wat zegt het Goddelijk antwoord op dit gebed? Ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band mijns verbonds. Ezech. 20: 37. Dit laatste komt de zondaar zeer begeerlijk voor, maar het eerste niet.
Nu, het is dan ook geen geringe zaak om de kracht, het licht, het leven dezer waarheid in-, door- en uitgeleid te worden. Zonder dit onder de roede doorgaan kan men dan ook niet komen onder de band des verbonds. Dit werk Gods bevat een groot heil in zich.

> Ten eerste kan de zondaar het werk Gods in of aan hem geschied, niet kennen als zodanig met troost voor Zichzelf, zonder dat het door nieuw genade beschenen en door het licht van God de Heilige Geest opgeklaard en toegepast wordt. Waar de toepassing ontbreekt; ontbreekt de kracht.
> Ten tweede: de toeleiding daartoe is de beproeving Gods in het hart des zondaars van Zijn eigen werk. *En hij zal zitten, louterende en het zilver reinigende, en hij zal de kinderen van Levi reinigen, en hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid*. Mal. 3: 3.
> En eindelijk sluit dit een grote zaligheid in, nl. van de anderen afzonderen en mij tot een heilig volk toeëigenen.. Ziet van deze wijze van spreken Lev. XXVII: 82. Jer. XX13:, 13. Dat is: die Ik afgezonderd heb tot de gehoorzaamheid, die gij mij schuldig zijt uit kracht van het verbond, dat Ik met u gemaakt heb.

Kon de arme zondaar op die ogenblikken slechts zien en onderscheiden wat de Heere met hem voorhad, hij zou zekerlijk niet op deze wijze vrezen gelijk hij doet; maar dit kan hij niet, want het licht, hetwelk hem beschenen heeft en het leven waardoor hij leefde, worden ingehouden, de liefde, welke hij meende tot de Heere te hebben, verliest hij. Ja, de ziel tracht wel met alle kracht het ie houden, het niet los te laten, zij loopt de Heere wel aan om het haar toch niet te onthouden; want ach! waarheen moet zulk een ziel gaan, die gewend is aan de Heere, gewend om Zijn stem te horen, antwoord te ontvangen op haar smekingen, gewend aan Zijn liefdesuitingen, gewend aan een woord van troost uit Gods getuigenis door Zijn Geest, eenmaal, soms tweemaal gehoord?

O Heere! zo roept, zucht, schreit zulk een ziel de Heere achteraan, als Gij Uw aangezicht verbergt, ben ik verschrikt. Ik kan U immers niet missen, want hoe zou ik de weg overkomen zonder U? Hoe kan ik zien buiten Uw licht, leven buiten de dadelijke invloeden Uwer liefde, buiten Uw gemeenschap; alles, alles immers wat aan U is, is gans begeerlijk. U te vrezen, U lief te hebben, U te gehoorzamen is de enige en hoogste keuze mijner ziel.
Zo roept, zo spreekt, zo worstelt de arme ziel de Heere achteraan. Maar geen ander antwoord meer van de Heere dan dit*: Ik zal u onder de roede doen doorgaan en u brengen onder de band des verbonds*.
Ontzettend woord voor de arme ziel! Zij weet niet waarheen; zij kent de zin noch de betekenis van dit woord, hetwelk steeds met kracht op haar wordt gebonden. O, kon zij slechts onder de Heere uitkomen! Maar zij kan niet. Zij weet er ook geen weg mee. Het gebed wordt haar zwaar en moeilijk; want de weg, welke haar vroeger zo ligt, licht en liefelijk voorkwam, wordt nu afgesneden. Zij zoekt de Heere, maar vindt Hem niet. Zij roept Hem, maar Hij antwoordt haar niet.
O, welk een benauwdheid en angst, welk een duisternis doet zich hierin op voor de ziel! Zij vreest, dat de Heere haar verlaten, of Zijn gunst haar onttrokken heeft. Ja, zij

begint te vrezen zich in alles jammerlijk misleid of bedrogen te hebben. De vijand der ziel, zijn prooi reeds zo lang zich ziende ontnomen, komt dan met Zijn hevige aanvechtingen en bestrijdingen, of zij wel ooit deel had aan Jezus, deel aan de vergeving van haar schuld; ja met welke helse aanslagen komt zij al niet de ziel schijnbaar vernielen!

Maar vreest niet, arme zielen! wie gij ook zijn moogt, dit alles zijn sléchts instrumenten in de hand Gods, een bewijs Zijner trekkende liefde een bewijs van de liefde van God de Heilige Geest om u met alle deze noden tot nauw onderzoek te brengen, met een open ziel voor Hem, in Wiens hand alleen de beoordeling van de staat Uwer arme ziel veilig is. Hij ziet uw nood, Hij hoort uw zuchten; en al is ooit Zijn antwoord eens afwijzend, het is slechts om u nader te beproeven en daarna Zijn liefde in Christus meer te openbaren.
O, deze liefde kent perk noch paal, heeft begin noch einde. Deze ontdekkingen zijn slechts middelen om u te ontdekken aan hetgeen gij mist; dit zijn beginselen van het werk der genade, om Uw ziel ledig te maken en daarin meer en meer plaats te bereiden voor het eigen werk Gods. Maar er is nog meer.
Nu en nu eerst met meer klaar en overtuigend licht, komt God de Heilige Geest de Wet in haar klaarheid en heiligheid openleggen, de zonden in haar aard en haar beginselen op de consciëntie binden. In dit licht ziet en gevoelt de ziel, hoe zij inwendig schuldig staat aan ieder gebod Gods; hoe zij deze geboden overtreden heeft met woorden niet slechts en met daden uitwendig, maar inwendig met gedachten, overleggingen, begeerten. God de Heilige Geest vermeerdert steeds dit licht en hoe meer licht er blijvend op de ziel gehouden wordt, hoe meer de ontzettende omvang der zonden gezien en gevoeld wordt.
En de arme ziel ziet in dit licht niets dan duisternis; schrik en ontzetting grijpen haar menigmaal aan, zodat zij wel moet uitroepen: mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, zij zijn meerder dan de haar mijns hoofds, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden.
In dit overtuigend en blijvend licht van de geestelijkheid der wet, in het licht des Heiligen Geestes, het ontzettend gewicht en de last der zonden in dit licht, hetwelk de ziel toenemend nederdrukt, moet zij dikwijls uitroepen: *verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel. Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet staan kan. Ik ben gekomen in de diepte der wateren en de vloed overstroomt mij. Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God.*
Was dan de ziel te voren niet overtuigd geworden van haar verloren toestand? Was zij niet overtuigd van zonden? Had zij niet de ledigheid gevoeld van alles buiten God? Had de Heere haar niet uit de doodslaap doen ontwaken, tot de zalige kennis van de dierbare Heere Jezus gebracht, de weg tot Hem ontsloten, van wie zij vreemd was?
O ja! maar in dit licht had God de Heilige Geest haar nog niet geleid; in dit licht had zij haar zonden en derzelver ontzetting nog niet gezien. O, in dit licht krijgt de zondaar onmiddellijk met God te doen, heilig en rechtvaardig de zondaar veroordelende, de zonden straffende en het vonnis des doods met kracht op de consciëntie toepassende. *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in alles wat er geschreven staat in het boek der Wet, omdat te doen*. Gal. 3: 10.
Hier komt de Heere het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood en de hagel komt de toevlucht der leugens wegvagen en de wateren de schuilplaats overlopen. In dit licht wordt iedere valse toevlucht ontdekt, worden de zonden gezien in het licht der waarheid, nl. in het licht der heiligheid Gods (en God is

de Waarheid, Hij kan met de zonden geen gemeenschap hebben!), in het licht van Gods heilige Wet, welke de overtreders dreigt met Gods rechtvaardigen toorn, oordeel, hel en eeuwige verdoemenis.
De zondaar ziet in dit licht, dat zij inwendig schuldig staat aan de overtreding van ieder gebod, en dit: gij zult niet stelt haar schuldig voor de heiligen God. Zij ziet, dat het niet in de daad slechts, maar in de begeerte ligt. Haar ganse leven getuigt tegen haar. Zij ziet het is nu niet deze of die zonde, maar een overtreden van alle Gods geboden. Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelve, maar wonden en striemen en etterbuilen, die niet uitgedrukt, noch verbonden zijn, en geen derzeve is met olie verzacht.

De zondaar vreest, bij steeds meer toenemend en ontdekkend licht des Heiligen Geestes, de rechtvaardigen toorn Gods; het schijnt dat de bergen Zijner schuld steeds klimmen en onoverkomelijk worden. Hierbij gebeurt het somtijds (Zo als het bij mij zelf het geval was, ofschoon dit niet tot een richtsnoer voor anderen stellende; want de Heere is geheel vrij!), dat de Heere de vijand toelaat zijn vurige pijlen op zulk een ziel gestadig af te schieten, haar dag noch nacht rust latende, het gebed verhinderende, ziel en lichaam onder zijn vuistslagen zodanig kwellende, dat de arme ziel soms de dood zou kiezen boven het leven. Maar de smelter staat bij dit in het vuur geworpen vat. *Doe het schuim van het zilver en er zal een vat voor de smelter uitkomen.*
Want men dorst de wikken niet met de dorswagen, noch laat het wagenrad rondom het komijn gaan: maar de wikken slaat men uit met een stat en het komijn met een stok. Het broodkoorn moet verbrijzeld worden; hij dorst het niet gedurig dorsende, noch breekt het met het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met Zijn paarden. Zulks komt ook voort van de Heere der heirscharen, Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad. Zie de aantekening op Jes. XXVIII: 27-29. God is heerlijk met der daad, makende dat Zijn raad en Zijn voornemen in het werk gesteld worde, en als Zijn Wezen bekome. Hij voert alles heerlijk uit. Mijn raad zal bestaan, zegt de Heere, en Ik zal al mijn welbehagen doen. Die grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan, wonderen die men niet tellen kan. Job 5: 9. Job 9: 10. Jer. 32: 19. Wie zou op zulk een tijd kunnen denken, dat dit enkel de trekkende liefde des Vaders, en de ontdekkende liefde des Heiligen Geestes ware, de weg bereidende tot die kennis Gods in Christus, welke haar ontdekken zal de verkiezende liefde des Vaders, de verlossende liefde des Zoons, de toepassing van Jezus dierbaar bloed, beide tot vergeving van haar schuld, tot bevrijding van de straf der schuld door toerekening van deze rechtvaardigheid, waarin zij alleen voor een heilig, en rechtvaardig God kan bestaan?
In welk een benauwdheid en engte, in welk een gevangenis wordt zulk een ziel gebracht!
De zonden drukken dagelijks als een zware last op de consciëntie; de wet in haar overtuigend licht vermeerdert de last hiervan; de bloedwreker is op de hielen; de vijand der ziel maakt van deze zo grote benauwdheid en duisternis gebruik, zodat de arme ziel niet weet waarheen. Maar hier komt de proef, de vuurproef, wel te stade, welke Gods werk in de ziel beproeft. Hier wordt, maar eerst van achteren, in ruimer, heerlijker en uitgestrekter licht aanschouwend de liefde des Vaders in het bewaren der beproefden, de liefde van God de Heilige Geest in het onderhouden van Zijn eigen werk, in gebed en smekingen en onafgebroken zuchten in zulk een ziel uit te storten. Ja daarna gezien, geniet zulk een ziel meer van de tegenwoordigheid van zulk een getrouw God, dan zij immer zou vermoeden.
En het is zo; want zonder dit zou zulk een ziel bezwijken en ongetwijfeld van achter de Heere afwijken. Ach, ware ik, arme worm, slechts in staat iets te stamelen, iets te

vermelden van de lof, de liefde van Hem, in het licht, waarin ik thans verwaardigd worde zo bij aanvang als voortgang daar iets van te mogen zien en genieten. Deze liefde is onnagaanbaar, onbegrijpelijk; zij heeft begin noch einde, omdat God liefde is. Het is liefde, die hen van eeuwigheid verkoor, liefde die hen zocht, liefde die hen riep, liefde die hen rechtvaardigen zal.

Waar leidt dit de arme zondaar heen?
Deze nood, deze nacht en duisternis, deze gevoelde banden, deze dichtgesloten gevangenis, deze hooggaande aanvechtingen, dit gezicht en gevoel Zijner zonden, dit overtuigend licht van Gods heiligheid en rechtvaardigheid in het straffen der zonden, dit licht van Gods heilige Wet, het vonnis dezer Wet in Zijn consciëntie door God de Heilige Geest, leidt dit de zondaar van God af, van het gebed af, van onafgebroken roepen en zuchten dag en nacht af?
Neen! want hier wordt, (wat men echter eerst later ziet) het werk van de dierbare Geest duidelijk, welke onder dit overtuigend licht de ziel bewaart voor wanhoop en gedurig met vernieuwde zuchten tot de troon der genade leidt, ten einde om genade te leren smeken en om vergeving van haar zonden.
Ach, zij vreest nu zozeer de Heere in Zijn toorn en Zijn recht, dat zij soms geen hoop overhoudt, dat zij het opgeeft bij zichzelf; maar ook hier bewaart, versterkt, verlevendigt God de Heilige Geest de hoop op God; ja, zij zegt wel eens met Job: *ofschoon Hij mij ook doodde, ik zou nochtans op Hem hopen.* Hij is het, die de arme ziel te midden van deze dood in het leven houdt, van tijd tot tijd een woord met kracht der ziele toepast, een woord gepast naar haar nood, als die zeer hoog wordt en Jezus voor het zielsoog bij vernieuwing ontdekt, want zonder Hem, zo meent de arme ziel, is zij verloren, geheel verloren.
Zij ziet hier echter in, dat de ogen, die gezien hebben, niet terug zien; want de ziel wil liever alles missen, dan Jezus missen. En is hierin niet de trekkende liefde des Vaders zichtbaar? Nu deze zelfde liefde is thans op weg Hem nog op een gans andere wijze in haar, wezenlijk bezit te geven dan voorheen. God de Heilige Geest leidt de ziel echter bij trappen in dit Zijn plaatsbereidend werk in het arme zondaarshart.
God is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Geen half maar een volkomen werk. een ledige ziel voor een vollen Christus; een arme zondaar voor een rijken Christus, een schuldig zondaar voor de rechtvaardigheid en het bloed van Hem, Wiens bloed van alle .zonden reinigt en die het einde der wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft. Dit alles echter thans in het onbetwijfelbaar licht der liefde Gods des Vaders te mogen zien en, gelijk ik nederig hopen mag, door het licht en de inleiding des dierbare Geestes, ofschoon in veel zwakheid, te mogen beschrijven, is een gans andere zaak dan te doorleven buiten dit onderscheidend licht. Moge dit echter slechts strekken tot eer van Vader, Zoon en Geest, alsmede tot sterkte, troost en bemoediging van hen, die op deze weg wandelen of daarop nog zullen gebracht worden. Het is moeilijk een weg te beschrijven, welken wij niet zijn door- of overgegaan; maar hebben wij deze weg bewandeld, wij kunnen die nimmer vergeten.
Daarenboven hebben de wandelaars naar Sion een veilige Leidsman, een Drieénig God, God de Vader in Zijn eeuwige liefde, God de Zoon in de openbaring van Zijn leven, God de Heilige Geest in Zijn ambt, werk, bediening en heerlijke Persoon, om de blinde zondaar veilig te leiden.

> *Mocht het U thans behagen door Uw Geest en Uw licht mij verder in- en terug te leiden in de waarheid, zoals die gekend, erkend, geloofd en omhelsd moet worden tot zaligheid.*

Zoals wij dan straks zeiden, leidt God de Heilige Geest bij trappen. Niet op eenmaal wordt het te voren beschreven licht der ziel ontnomen; zij wordt daarop langzaam voorbereid. De ziel weet echter niet, dat de duisternis, welke zij ziet naderen, in de grond der zaak meerder licht is. Welke bergen rijzen voor haar op, die zij als geheel onoverkomelijk ziet! Als daar zijn: de heiligheid der Wet, de heiligheid en rechtvaardigheid Gods, de reinheid van Zijn Wezen, Zijn verontwaardiging tegen de zonden, de hoogte van Gods onbuigzame gerechtigheid en de diepe afgronden van eeuwig jammer en wee.
Deze bergen, tot hiertoe in dit licht nog niet gezien, verheffen zich tussen God en de ziel. Hoe vertoont zich hierin de kracht des ongeloofs! De ziel kent nog geen onderscheid tussen geloof en ongeloof; de ziel gevoelt in deze ontzettende banden, dat zij zich roeren noch bewegen kan, noch veel minder geloven; zij verstaat dit niet. Het enige wat haar overblijft, is uit deze nood tot God te roepen.
Soms wordt haar ook dit onmogelijk. Ach! soms is het enkel een opzien, een tonen van haar hooggaande zielsnood. De zonden van het verleden, de afkeringen van de Heere, de schrikkelijke werkingen ener bedorven natuur, de scherpe pijlen des Satans, doen de ziel soms wegzinken en zij vreest. God is tegen haar gekeerd. Dit schijnt zo, maar het is inderdaad niets dan liefde, eeuwige, onveranderlijke liefde, welke haar begin nam toen uw naam, o ziel! uit vrije verkiezende liefde een plaats ontving in het boek des Levens des Lams.
En houd dit voor een zeker kenmerk van genade, een zeker kenmerk van de liefde Gods tot u, een zeker bewijs, dat God u in de oven der beproeving bewaart en loutert: gij houdt aan God vast op hoop tegen hope, en dit is niet een vrucht van Uw liefde tot God, maar een vrucht van Gods liefde tot u, waarvan gij later het zoete genot zult smaken, als Hij daarvoor plaats zal bereid hebben in Uw ziel.

Hoeveel misdaden en zonden heb ik! Maak mijn zonden en misdaden mij bekend. Waarom verbergt Gij Uw aangezicht? Zult gij een gedreven blad verbrijzelen? en zult Gij een droge stoppel vervolgen? Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen, Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid, Gij legt ook mijn voeten in de stok en neemt waar alle mijn paden. Gij drukt U in de wortelen mijner voeten. Job 13: 25-27. Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één. Job 14: 4. Weet nu, dat God mij heeft omgekeerd en mij met Zijn net omsingeld. Zie, ik roep geweld, doch word niet verhoord. Hij heeft mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan en over mijn paden heeft Hij duisternis gesteld. Job XIX: 6-8.
O, hoe groot en toenemend groot kan de duisternis en verlating Gods voor de ziel zijn, zodat zij onder dit alles wel menigmaal moet uitroepen: ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet; ga ik achterwaarts, ik merk Hem niet. O, deze smart is een smart boven alles; zij mist de Heere. Het liefelijk licht van de zon der gerechtigheid is thans voor haar ziel verdwenen. Ach! zo zucht de ziel menigmaal, dat ik wist, dat ik Hem vinden zou, ik zoude tot Zijn stoel komen!
Er is in de levendgemaakte ziel eenmaal door Jehovah de Heilige Geest een vreze gewrocht, een kennis Gods, welke zij nimmermeer kan verliezen. Dit leven kan zij niet verliezen, ook niet in de ontdekking van deze dood. Er is een aankleven der ziel aan de Heere, ook in de uiterste noden. Dit leven is de wortel der zaak, welke haar begin uit God heeft, die het leven, het eeuwige leven is.
Uit deze kennis der zonde, uit de kennis van deze dood zal het leven geboren worden: *Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld*; want Christus heeft Zijn verzoenend bloed uitgestort om al deze schuld af te

wassen. Hij heeft een eeuwige gerechtigheid aangebracht, om goddelozen te rechtvaardigen.
O, zegt de ziel, dat Hij slechts sprake, dat Hij slechts kwame, dat Hij slechts voor mijn zielsoog ontdekt werd, dat ik bij vernieuwing iets van de kracht van Zijn dierbaar bloed mijner ziel mocht zien toegepast! Ach, dat de last dezer schuld mocht worden weggenomen, dat ik God weer ontmoeten mocht, en weten, dat Hij mijn zonden heeft vergeven!
O, dat Hij komen mocht en mijn ziel verlossen van onder deze toorn Gods, deze vloek der Wet, deze ondragelijke last der zonden, mij verlossen van onder dit geweld der hel en des duivels!
Ach! zo zucht de arme ziel, dat er maar eens een straaltje licht in deze duisteren nacht mocht doorbreken, een vonkske leven in deze dood geopenbaard en deze mijn zonden vergeven en weggenomen mochten worden door dit dierbare bloed des Lams!
Ach, de ziel denkt, ze heeft nu alles, alles verloren; ja, in zichzelf heeft zij niets meer over dan dood, duisternis, zelfs veroordeling, erkentenis van schuld, een gewonde consciëntie, een erkennen van het recht Gods.

Och! dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten! Jes. L14: 1.
In dit ontdekkend licht van Jehovah de Heilige Geest ziet de arme ziel, dat het buiten Jezus onmogelijk is tot God te genaken. Jezus is voor haar oog verborgen. In dit licht ziet de ziel haar geestelijke dood, gevoelt zij, dat zij niet het minste kan toebrengen tot haar zaligheid, en dat zij zo min geloven kan, als zij eigenlijk verstaat wat geloven is. Ach, daar staat de zondaar gans ontbloot, gans verloren, gans verdorven, en gaat God de Heilige Geest, haar nog verder in de waarheid leidende, de weg haar afsnijden. Gen. 3: 23-24. De zondaar ziet nu niet slechts, dat hij van wege Zijn daden schuldig staat voor God, maar ook in Adam verloren is voor God, dus zowel door erf- als door dadelijke schuld.
Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn, opdat alle mond gesto14,worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem: want door de wet is de kennis der zonde. Rom. 3: 19, 20.
In deze diepte echter laat de Heere de ziel niet omkomen, maar neemt Hij het eerste slechts weg, om het tweede te stellen, om in deze dood Zijn leven, in deze duisternis Zijn licht te doen opgaan, Christus te ontdekken, Zijn dierbaar bloed toe te passen; want de ziel mist de toepassing van Jezus dierbaar bloed, en daardoor ook de wetenschap, dat God, als de rechter in deze vierschaar, haar schuld vergeven en weggenomen, en de gerechtigheid van Christus haar geschonken heeft. Hebr. 7. Want de Wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van een betere hoop, door welke wij tot God genaken. Sion wordt gebouwd, doch in benauwdheid der tijden.
In deze weg dan, waarin de zondaar gans afgebroken, gans vernietigd schijnt te worden, — want het Woord Gods is scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard: Is Mijn Woord niet alzo als een vuur? spreekt de Heere, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat? Jer. X13: 29 — bereidt God de Heilige Geest de ziel, om haar een voorwerp te maken voor de ontdekking van de vrije liefde Gods, voor de openbaring van een levende Jezus, een voorwerp voor de genadige beloften des Evangelies, die in Hem alle *Ja en Amen zijn*, Gode tot heerlijkheid; een voorwerp voor die wetenschap van de schuldvergeving uit genade, waarnaar de ziel zo vurig verlangd heeft.
Uit deze nacht dan brengt God de Heilige Geest de dag te voorschijn en worden de

beloften geopend, zodat er een deur der hoop in het dal van Achor voor deze in zich zelf gans verloren en veroordeelden zondaar opengaat. Hosea 2: 14.
De beloften worden geopend, het bloed daarin ontdekt; want het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden; de weg tot de Vader geopend; de toegang tot de troon der genade ontsloten; de hoop enigszins verlevendigd.
De ziel, uit de diepte enigszins opgericht, hoopt op God. Waar elders zou zij zich ook wenden? Ofschoon Hij mij ook doodde, zegt de ziel, zou ik niet hopen?
Geen zonden hoe groot, geen bestrijdingen of aanvechtingen hoe hooggaand, geen benauwdheid der ziel hoe overstelpend, geen schijnbaar afwijzend antwoord van de Heere zelven, geen duisternis hoe groot, geen vrees voor straf, geen verzoekingen van welken aard ook, geen kracht des ongeloofs is in staat de levendgemaakte ziel van God af te houden.
Wat is hiervan de oorzaak?
Hierin draagt de ziel het kenmerk van de wortel der zaak.
Want wat is de zwaarste zaak voor een levendgemaakten zondaar?
Dat hij buiten de gemeenschap van God zou moeten leven en sterven. Er is geen groter smart voor een levendgemaakte ziel, dan de smart, dat hij zo tegen die God gezondigd heeft, en die gunst en gemeenschap en kennis Gods zou moeten missen; en dit is in de hoogste noden een bewijs, dat de liefde Gods in zulk een ziel wordt uitgestort door de Heilige Geest.
En dit is genade, die tot zaligheid leidt, hoewel de zondaar dit op die tijd daarvoor niet durft houden, en hij, helaas! ook nog zo veel vijandschap in zijn hart gewaar zal worden, vijandschap vooral tegen de ontdekking, dat hij een vijand van God is.
Nu, dit is dan ook geen lichte zaak, en stond hier tegenover niet de volle rijkdom der liefde Gods in Jezus Christus Zijn lieve Zoon, ach! wat bleef er over voor de zondaar dan eeuwig, rechtvaardig verloren te gaan?

Dit toch onderscheidt dezulken van hen, die slechts gedreven worden door slaafse vreze en door straf voor de hel; hoewel de eersten ook in het geheel niet bevrijd zijn van slaafse vreze. Het eerste echter is een uitvloeisel uit de eeuwig levende Fontein der liefde Gods en der onderhoudende liefde van God de Heilige Geest. Daarom kan dit leven in de ontdekking van deze dood niet sterven, maar wordt het tot meerder kracht, meerder rijpheid gebracht, door ontdekking van Hem, Die niet slechts de weg en de waarheid, maar ook het leven is. En alzo wordt de ziel tot bewustheid gebracht, dat zij aandeel verkregen heeft aan Hem, die het leven is.
Dit dan is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft. Daar staat dan de gans arme, ontblote zondaar voor God, gans verloren, zodat zijn leven het brood zelf verfoeit en zijn ziel de begeerlijke spijze: dat zijn vlees verdwijnt uit het gezicht en zijn beenderen, die niet gezien werden, uitsteken; en zijn ziel nadert ten verderve en zijn leven tot de dingen die doden; zodat de banden des doods hem omringen en de arme ziel moet uitroepen:
O Heere! straf mij niet in Uw grote toorn en kastijdt mij niet in Uw grimmigheid; want Uw pijlen zijn in mij gedaald en Uw hand is op mij nedergedaald; er is niets geheels in mijn vlees vanwege Uw gramschap en er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonden. Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden. Ik ben verzwakt en uitermate zeer verbrijzeld, ik brul van het geruis mijns harten. Heere! voor U is al mijn begeerte en mijn zuchten is voor U niet verborgen. Ps. XXXVIII: 1-10.
Is deze nood op het hoogst, dan is ook menigwerf de redding het dichtst nabij, zodat uit deze duisternis het licht, uit deze nacht de dag geboren wordt en Christus als de

Godmens en de Middelaar ontdekt wordt voor de bezwijkende zondaar. Christus komt tussenbeide en wordt door Geesteslicht voor het zielsoog zichtbaar. Is er dan bij Hem een Gezant, een Uitlegger, een uit duizend om de mens Zijn rechten plicht te verkondigen? zo zal Hij hem genadig zijn en zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, ik heb verzoening gevonden.
Is er iets zo gepast voor de schuldigen zondaar, onder de last Zijner schuld bezwaard, als deze verzoening, als deze verlossing?
"En worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is; welken God voorgesteld heeft tot een verzoening."
In deze dierbare Persoon zijn de deugden en volmaaktheden Gods verzoend, waardoor God Zijn gunst kan betonen, waardoor barmhartigheid, vrije genade en vergeving vrijelijk kunnen uitvloeien. Want gerechtigheid en gerichten zijn de vastigheid Zijns troons, goedertierenheid en waarheid gaan in Christus voor Zijn aanschijn henen.
God, als een heilig God, kan met de zonde noch met zondaars, buiten Christus gemeenschap hebben, derhalve waren de zonde des mensen en Gods heilige Wet een scheidsmuur voor de gunst van God. Het was dus noodzakelijk, dat deze sluitboom werd weggenomen, opdat er een weg zou geopend worden, waarin Gods barmhartigheid en gunst zou geopenbaard, de zonden uitgewist, de Wet vervuld en voldaan worden in al haar gestrenge eisen. Opdat God rechtvaardig zij, en rechtvaardigende degene, die uit het geloof van Jezus is.
Was het niet in deze weg in het hart des Drieénige Gods opgesloten, dat de eniggeboren Zoon, die in de schoot des Vaders was, het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, een bloedend Lam zou worden het Lam geslacht van vóór de grondlegging der wereld; dat Hij in vereniging met Zijn Goddelijke natuur zou aannemen de menselijke natuur, en alzo die natuur zou opofferen tot een heilige offerande?
Toen Hij in de wereld kwam, nam die offerande een aanvang. Maar de grote voltooiing van die opoffering geschiedde, toen het Lam genageld werd aan het vervloekte kruishout, en Gods Zoon Zijn bloed stortte tot wegneming der zonde. Dit is de verzoening, de verlossing, de enige Weg, waarin de Wet vervuld is en waardoor de zonden vergeven zijn. Zonder ontdekking van dit offer, zonder toepassing van dit bloed mist de zondaar de troost Zijner schuldvergeving.
Dit is de grote zaak, welke in des mensen consciëntie voor God beslissing eist. Gelijk wij dan straks zeiden, wist de zondaar niet, dat God de Heilige Geest alzo in de weg van ontdekking hem een voorwerp maakte voor deze grote heilsweldaad. Waar het bloed des Lams gezien en er in geloofd wordt, daar is een vrije mededeling van de rechtvaardigheid Gods.
In deze toeleiding en opening verkrijgt de ziel reeds enige, ja meerdere vrijmoedigheid tot God, dat zij ontvangen mag vergeving in dat dierbare bloed; zij pleit, zij roept, zij smeekt, ja, zij loopt de Heere aan als een waterstroom om wegneming van al haar zonden.
Welk een toenadering gevoelt zulk een ziel daarin van de Heere tot haar, hoe wordt de hoop verlevendigd, dat het de Heere is, die haar eens zocht en haar is blijven zoeken. Ja, de ziel gevoelt en ondervindt bij ogenblikken aan de uitgangen van haar ziel tot God, dat het des Vaders liefde is, welke haar trekt. Zij kan, zij durft het bijna niet geloven, dat zij des Heeren vriendelijk aangezicht weer aanschouwen zal.
O, wat al hoop en vrees komen daar afwisselend nog dikwijls de arme uit dit modderig slijk opgerichte ziel bestormen! Zij is zo diep gewond, zo gans verbrijzeld geworden, dat zij vreesde, dat er geen genezing voor haar was.
Nu toont de belofte: Ik ben de Heere uw Heelmeester, haar kracht. En dit bloed, dit

dierbare bloed is haar ontdekt; op dit bloed pleit zij; dit bloed heeft haar de weg geopend tot de genadetroon; dit bloed schijnt in al zijn glans; dit bloed spreekt van vergeving, ja het spreekt van vrede, het spreekt betere dingen dan Abels bloed. Dit bloed spreekt van vrede, want in dit licht begint de verloren zondaar te zien, dat hij niet gekomen is tot de tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid en duisternis, en onweder; en tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden, baden dat het woord niet meer tot hen zou gedaan worden. Want zij konden niet dragen, hetgeen er geboden werd: "Indien ook enig gedierte de berg aanraakt, het zal gestenigd of met een pijl doorschoten worden." En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, zei: ik ben gans bevreesd en bevende. Maar gij zijt gekomen tot de berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen, tot de algemeene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen zijn opgeschreven, en tot God de Rechter over allen, en de geesten der volmaakt rechtvaardigen; en tot de Middelaar des Nieuw Testaments Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel. Hebr. 12: 18-24.

Welk een opklimmen reeds uit deze woestijn; welk een hopen op God, dat Hij op weg is om niet alleen dit bloed te ontdekken, maar het ook der gewonde consciëntie toe te passen! Welk een noodzakelijkheid en gepastheid en dierbaarheid ziet de ziel nu in dit bloed! Zij hijgt naar meerder en klaarder doorbrekend licht: en God de Heilige Geest zal haar nu ook verder leiden en achter het grote heilgeheim brengen.

Ach, het is onze diepe blindheid en duisternis, dat wij voor de waarheid staan; want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van deze vasten grond tot het einde toe vast behouden. Hebr. 3: 14.

Nu, wat moet dan in een arme zondaar niet afgesneden worden, eer hij in deze grond gebracht, daarin bewaard en daarin bevestigd zal worden. Welk een Goddelijke liefde, Goddelijk licht, Goddelijke kracht, Goddelijke wijsheid, eeuwige trouw moeten aan een ziel verheerlijkt worden, eer hij uit de dood tot dit leven, door de toepassing der Wet in Zijn consciëntie tot de kennis gebracht wordt van Hem die het einde der Wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft; door de rechte kennis Zijner schuld tot de kracht van dit dierbare bloed; door de kennis van Zijn eigene ongerechtigheid, tot de kennis van die rechtvaardigheid, waarin een zondaar alleen voor God kan bestaan; door de kennis, de recht grondige kennis van onze diepen val in Adam, tot de kennis van de grote, hoge en volkomen verlossing, welke alleen in Christus Jezus onze Heere is; door ontdekkend licht van God de Heilige Geest aan het gemis van de toepassing dezer rechtvaardigheid, tot het licht, het leven en de kracht van dit eigen werk Gods in de ziel: 't Is Gods vrije liefde, de ziel vrij te maken en vrij te spreken in dit gericht, Christus te ontdekken, Christus te schenken, de arme zondaar met deze dierbare Christus te ondertrouw, Zijn eigen ontfermende ingewanden daarin aan de schuldigen zondaar te openbaren, alles, alles in deze Christus weder te geven, wat de zondaar in Adam verloor.

O diepte des rijkdoms! O eeuwige liefde Gods des Vaders! Wie kan peilen de liefde, waarmede gij arme zondaars van eeuwigheid liefhad, een liefde, die nimmer eindigt en die niet weet van wankelen of bezwijken! Welk een wonder van barmhartigheid roemende tegen dit oordeel! Want dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat *ij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, en alzo overgebracht worden uit het verbond der werken in het verbond, het eeuwig zoutverbond, van Gods eeuwige vrije genade. O, in dit licht, in het licht van Adams val, (en ik, zo zegt de ziel, in hem) gaat het licht der verkiezende liefde Gods voor de in zich zelf verloren en veroordeelden zondaar eerst recht op. En in deze

rechtvaardigmaking wordt haar aandeel daarin bevestigd, hoewel de ziel dit op die tijd niet zo klaar zien kan. De ziel tot hiertoe gebracht, wordt steeds meer uitgeleid en vatbaar gemaakt voor dit werk Gods, door de liefde van de dierbare Geest.
En zo groot als de toenemende kennis der duisternis was van de waarheid, waarin God de Heilige Geest haar leidde, zo groot is ook het toenemend licht van de waarheid, waarin de Heilige Geest haar thans leidt.

Niettegenstaande dit zal de zondaar steeds meer ook hierin Zijn wezenlijke onmacht gewaar worden, opdat hij meer verzekerd worde van de waarheid van het werk Gods in hem. Nu komt het bevel: *Maak u op! wordt verlicht! want ziet, uw licht komt, en de heerlijkheid des Heeren zal over u opgaan.* Jes. LX: 1. De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten, maar de Heere zal u wezen tot een eeuwig licht, en uw God tot Uw sierlijkheid. Uw zon zal niet meer ondergaan en Uw maan zal haar licht niet intrekken, want de Heere zal u tot een eeuwig licht wezen en uw God tot Uw sierlijkheid. Jes. LX: 19, 20.
Welk een bevel en welk een belofte! De arme zondaar durft nauwelijks geloven, dat dit hem aangaat. Hij is zo gewond, zo verbrijzeld, zo gans verbroken, zo gans ter neergeworpen geweest, maar God de Heilige Geest opent al meer en meer deze gevangenis door opening van de waarheid door Woord en Geest. *Al laagt gijlieden tussen twee rijen van steen, zo zult gij toch worden als vleugelen eener duive, overdekt met zilver en welker vederen zijn met uitgegraven geluwen goud.* Ps. LXVIII: 14.
Ja, de Heere doodt en maakt levend, Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen. 1 Sam. 2: 7. Maar hoe, zo zegt de ziel, hoe zou ik mij opmaken, om de Heere te verwachten?
Dit bevel echter houdt een belofte in; want als de Heere spreekt, dan is het er, als Hij gebiedt, dan staat het er.

En hier geldt het de eer des Drieéénigen Gods in de bekroning van Zijn eigen werk in het arme zondaarshart:
1. De eeuwige liefde des Vaders in het trekken van de zondaar uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht;
2. De openbaring van de dierbare Persoon van Jezus in het arme zondaarshart, als zijn Borg, zijn Middelaar, Zijn rechtvaardigheid voor God, en de toepassing daarvan aan de arme, verslagene, door schuld gewonde consciëntie.
Hoezeer gevoelt, of liever begint de ziel hierin en hierdoor, n.l. door deze nieuw ontdekking van Christus enigszins te hopen op de trekkende liefde des Vaders, ook in dit opzicht. Steeds meer en meer behaagt het God de Heilige Geest de dierbaarheid en noodzakelijkheid van Christus en Zijn dierbaar bloed te ontdekken, door de waarheid te openen. De Geest des Heeren Heeren is op mij, (omdat de Heere mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; Hij heeft mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis; om nit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren, en de dag der wraak onzes Gods; om alle treurigen te troosten; om de treurigen Sions te beschikken, dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugde-olie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest; opdat zij genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde. Jes. 63: 1-3.
O, welk een licht, welk een opening behaagt het God de Heilige Geest aan de arme ziel te schenken in de ontdekking van deze dierbare Persoon! welk een licht gaat er op in de duisternis! welk een leven wordt er geopenbaard in de dood! Hoe stil wordt de

ziel gemaakt onder deze Goddelijke bearbeiding, en hoe vurig verlangt zij naar meer en Goddelijk doorbrekend licht! Daarom zal mijn volk, daarom zal het Mijn Naam in die dag kennen, dat Ik het zelf ben, die spreekt: zie, hier ben Ik. Jes. 42: 6. Dit volk heb Ik Mij geformeerd; zij zullen Mijn lof vertellen. Jes. XLIII: 21. En men zal zeggen: Verhoogt de baan, bereidt de weg, neemt de aanstoot uit de weg Mijns volks! Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont, en wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat ik levend make het hart der verbrijzelden (gekneusden).

Hoe gepast worden nu de beloften voor zulk een ziel, waarvoor hij vroeger niet het voorwerp was; hoe gepast de olie des Geestes, om de wonden, die geslagen zijn, te genezen; hoe gepast de ontdekte liefde Gods, waar de ziel onder de toorn eens rechtvaardigen rechters vreesde om te komen; hoe boven alles dierbaar de ontdekking van een gekruiste Christus, de toepassing van Zijn dierbaar bloed, de ontdekking van Zijn verdiensten als Borg en Middelaar, maar ook de openbaring van Zijn 1even; want als Jezus niet opgestaan ware, als Jezus niet leefde, hoe zou de ziel hoop hebben en hoe zou de ziel de kracht en toepassing genieten van hetgeen zij thans ontvangt. Het oog der ziel wordt nu ook geopend om Hem door het geloof te aanschouwen, als haar Koning zittende ter rechterhand Gods. De belofte wordt nu geopend, en de ziel in de waarheid geleid: Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. Hij is gegeven tot een licht der Heidenen om te openen de blinde ogen, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis die in duisternis zitten. Jes. XLII 1-7.

O, die nimmer Zijn diepe blindheid zag in de kennis Gods, in de kennis van deze dierbare Persoon Jezus Christus en om ogenzalf tot Hem leerde gaan, heeft Hem nog nimmer door het geloof aanschouwend. Die nimmer gevoelde de slavernij, de dood en de banden der zonden en der hel, waarmede hij van nature gebonden is, heeft nog nooit leren kennen wat het is uit deze gevangenis verlost te zijn; maar daartoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou.

Die nimmer is gezeten geweest in deze duisternis en schaduwen des doods en in de banden der hel, die weet niet wat het is, uit deze gevangenis verlost te worden; dat Jezus gekomen is, niet om te roepen rechtvaardigen maar zondaars tot bekering (Luc. 5: 32, 32), om Zijn volk kennis der zaligheid te geven en vergeving hunner zonden; door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte: om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduwen des doods; om onze voeten te richten op de weg des vredes. Luc. 1: 77-79.

Hier is het dan, dat de arme zondaar bij aanvang tot de kennis en tot zijn persoonlijk aandeel daaraan gebracht wordt. Jes. 9: 1. Jes. XLII: 7. Jes. XLIII: 8. Jes. XLIX 9. *Ik breng Mijn gerechtigheid nabij; zij zal niet verre wezen, en mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid.*

Hoe wordt hierin de liefde des Vaders in Christus al meer en meer voor het zielsoog ontdekt, de hoop versterkt, steeds meer van de dierbare Christus ontdekt, ook als het Lam Gods, voor haar zonden geslacht (Jes. LIII).

O dit, dit boven alles is een zielvertederend, zielvernederend gezicht; want dit bloed reinigt van alle zonden; in dit bloed heeft de Vader een welbehagen. Hebr. X. De Wet werkt toorn, maar dit bloed spreekt en roept van vergeving, van vrede met God. Waar God de Heilige Geest dit bloed ontdekt, dit bloed toepast, de liefde door het geloof in het hart uitstort en levendig maakt, daar is een vrije mededeling van de

rechtvaardigheid Gods; want vergeving door Jezus dierbaar bloed en rechtvaardiging door rechtvaardigheid gaan ongetwijfeld tezamen. Ze zijn twee gedeelten van een zelfde zaligheid. Zij zijn beide uitvloeisels van het volbrachte werk des dierbare Zoons van God.
In dit licht ziet de zondaar, dat gerechtigheid en gerichte de vastigheid Zijns troons zijn, maar dat goedertierenheid en waarheid voor Zijn aanschijn henen gaan.

Staat Gods rechtvaardigheid niet de zondaar geheel tegen? Veroordeelt Gods rechtvaardigheid hem niet in al zijn gedachten, in de verborgenste schuilhoeken van zijn arglistig hart, in de beginselen van iedere daad, van ieder woord? Is niet de Wet heilig en het gebod heilig, en hij vleselijk verkocht onder de zonden? Moest niet dit offer gebracht worden, om de zondaar vrij te maken van die straf, welke hij eeuwig had moeten ondergaan?
Welk een wonder van eeuwige liefde en barmhartigheid is dit en is de weg, waardoor dit is uitgewerkt! Zal niet een eindeloze eeuwigheid nodig zijn om deze liefde te bewonderen en te aanbidden? Dat de eniggeboren Zoon van God, Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest, nederdaalde op deze zondige aarde en, de gestalte van een dienstknecht aannemende, de mensen gelijk werd; dat Hij, een man van smarten en verzocht in krankheid, leed en stierf, opdat de gerechtigheid Gods zou voldaan, en de zaligheid van verloren zondaren zou vastgesteld worden; opdat de eeuwige liefde en barmhartigheid Gods haar vrijen loop zou hebben, niettegenstaande al de eisen van ongeschondene rechtvaardigheid.
Zo werd door tussenkomst van de Zoon van God de gerechtigheid Gods in al haar rechten gehandhaafd; de gerechtigheid Gods in deze diepe vernedering van de Zoon van God verhoogd; de wet heerlijk door Hem, die het einde der wet is, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft. In dit licht ziet de ziel de goedertierenheid en waarheid elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede elkander kussen, de waarheid uit de aarde spruiten en gerechtigd heid van de hemel neerzien. Ps. LXX15: II, 12.

Wellicht vraagt of denkt iemand: waarin bestaat nu dit geloven in de Zoon van God? en hoe weet ik nu, dat ik deel heb aan deze gerechtigheid, dat zij mij is geschonken van de Vader der lichten, dat Hij nu mijn schuld heeft vergeven en weggenomen? Dat ik van onder deze vloek en van onder deze toorn Gods verlost, in Zijn gunst hersteld ben?
Moge God de Heilige Geest mij in de waarheid hiervan leiden, tot troost en bemoediging van alle door onweder voortgedrevene zielen, en tot eer van Hem, Wiens werk een volkomen werk is.
Niemand kent de Parel, dan die Hem ontvangt, en niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door de Heilige Geest; en niemand dan God de Heilige Geest zelf kan het de arme zondaar leren, verklaren en toepassen. Nochtans kan de zondaar, die door genade deze Parel ontvangen heeft, de beschrijving er van geven, nl.: in diepe afhankelijkheid van des Heeren Geest en licht, het licht Zijner genadige tegenwoordigheid, het licht Zijner ontfermende liefde, opdat het blijke te zijn een levende mededeling uit dat leven, waarmede Hij in deze gevangenis een gevangene bedeelt, opdat het strekken moge tot eer van Hem. die een arme zondaar trok uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht en overzette in het koninkrijk des Zoons Zijner liefde, tot sterkte van alle treurigen Sions.

O, dat Gij zelf, o Vader, Zoon, en Heilige Geest! mij, arme worm, in de

> vastheid, de waarheid, het licht, het leven en de grond legde van Uw onbeweeglijk Koninkrijk, opdat, o mocht het zijn! mijn hart een goede rede opgeve, en mijn gedichten mogen zijn van een Koning, en mijn pen als de pen eens vaardigen schrijvers.
> Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen, genade is uitgestort in Uw lippen. Daarom heeft u God gezegend in eeuwigheid. Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw Majesteit en Uw heerlijkheid. En rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid, op het Woord der Waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid, en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren. Uw pijlen zijn scherp, volken zullen onder U vallen; zij treffen in het hart van des konings vijanden. Uw troon, o God! is eeuwig en altoos; de schepter Uws Koninkrijks is een schepter der rechtmatigheid. Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugde-olie boven Uw medegenoten. Ps. XLV: 1-8.

In de waarheid, te voren beschreven, wordt de ziel steeds meer nabij gebracht (zie Ps. 85: 11, 12), wordt de zondaar niet slechts gebracht tot, maar geleid in de waarheid, zoals die in Jezus Christus nodig is tot zaligheid; niet slechts geleid tot het wezen, maar tot het welwezen, niet slechts tot een beschouwing van Christus, maar tot het geloven in en omhelzen van Hem, als de gift des Vaders ook voor haar; als de Borg van dat verbond, dat van eeuwigheid gelegd is voor al de uitverkorenen uit kracht der eeuwige liefde Gods met en in Christus, waarvan Zijn komst op aarde een zeker bewijs, Zijn lijden en dood de volbrenging, Zijn opstanding en hemelvaart het zeker onderpand is. Want Christus als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Want het einde der wet is Christus tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft.
Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, zeggende: De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in Uw hart: Wie zal in de hemel opklimmen? hetzelve is Christus van boven afbrengen. Of wie zal in de afgrond nederdalen? hetzelve is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? nabij U is het Woord, in Uw mond, en in Uw hart. Namelijk, indien gij met Uw mond zult belijden de Heere Jezus en met uw hart geloofd dat Hem God uit de doden heeft opgewekt, zo zult gij zalig worden. Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid. Want de Schrift zegt: Een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. Rom. 10: 4-11. Maar zo min de natuur, of de rede, of het verstand dit grote werk, (n.l. dit geloven in de Zoon van God tot rechtvaardigheid) kan volbrengen, hoewel dit als een bevel geschreven staat, (ook de wedergeboren mens is hiertoe niet in staat) zo zeker, zo klaar wordt hierin het eigen werk Gods des Vaders en het eigen werk van God de Heilige Geest voor de zondaar kenbaar.
Want niemand kan iets aannemen, tenzij het hem van Boven gegeven worde.

Dit werk Gods in de ziel laat zich echter beter kennen aan hen, die hierin door de Heere gekend zijn, dan beschrijven voor de natuurlijke mens, of voor hen, die slechts tot de blote kennis der waarheid gebracht zijn. Want de natuurlijke mens verstaat niet de dingen, die des Geestes zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden.
Vandaar dat zo vele zielen, jammerlijk door de Vader der leugenen misleid, een verstandsgeloof stellen in de plaats van dat geloof in Jezus, hetwelk alleen een vrije gift is uit kracht der eeuwige liefde Gods, en een eigen werk van God de Heilige

Geest. Hierin dan wordt het werk Gods voor de arme zondaar steeds meer openbaar, niet slechts door de ontdekking van de dierbare Zone Gods, Zijn dierbaar bloed, Zijn alleen en geheel volkomen rechtvaardigheid; maar nu komt de Heere zelf (en hierin ligt de toepassing der heilsweldaad aan de ziel) het verbond openen en de waarheid volkomen maken: Ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band des verbonds.
O gezegende band, Goddelijk in Zijn grond, in Zijn licht, in Zijn leven: een band welke in eeuwigheid door geen zonde, duivel, wereld, noch hel kan verbroken worden, welks begin ligt in de vrije verkiezende liefde des Vaders, in het eeuwige en onveranderlijke besluit, in het bloed des dierbare geslachten Lams, en in de openbaring van een levende Christus. Hier behaagt het God de Heilige Geest de liefde des Vaders te openbaren, en de zondaar in de waarheid van Zijn vergevende liefde in te leiden, en het verbond te openen. *Vrees niet; want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte Uwer jonkheid vergeten, en de smaad uws weduwschaps zult gij niet meer gedenken. Want uw Maker is uw Man, Heere der heirschaar is Zijn Naam: en de Heilige Israëls is uw Verlosser, Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden* enz. Jes. LIV.
O dit is een gezicht voor de arme ziel: de Heilige Israëls is uw Verlosser! De God des verbonds komt zich te openbaren aan een arme, schuldige, verloren ziel. O, die het verstaat en geleerd heeft, verstaat mij wel. Wat zou nu zulk een ziel werken, geloven?
Geen ziel wordt zo stil, zo recht lijdelijk, als die ziel, waaraan de Heere zich komt openbaren door Zijn dierbaar woord en Zijn Geest. Het is geen droom, geen ijdel gezicht, geen dwaze inbeelding, geen onwaarschijnlijk, onzeker misschien, neen! neen! het is God de Vader zich ontdekkende in Zijn lieve Zoon, (te voren reeds voor de arme zondaar door de liefde van God de Heilige Geest ontdekt!) in Zijn zoekende liefde niet slechts, zoals Hij zich geopenbaard heeft in de roeping van de zondaar uit de dood tot het leven, maar nu ook in Zijn schuldvergevende liefde, in de openbaring van een gekruiste, maar levende Christus, de zondaar van onder de vloek der Wet en des rechtvaardigen toorns, zoals hij in Adam viel, verlossende door Hem, in Wiens bloed en door Wiens gerechtigheid vrede en vergeving geschonken wordt.
Ziet, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver; Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende. Jes. XLVIII: 10. Voor een kleinen ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij Uwer ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser. Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan, alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer. Jes. LIV .
O, welk een opening reeds van de zijde Gods! In welk een stilheid en zaligheid en heilige vreze wordt de ziel gebracht, in dit licht van Jezus' kruis en van het verbond! O, waar haar banden waarlijk los gaan, wordt zij gebracht onder zulk een genadige band van Vader, Zoon en Heilige Geest.

En ik herhaal het, in en onder het diepe gevoel van mijn onwaardigheid en diepe afhankelijkheid uit kracht der eeuwige liefde Gods, waarin thans mijn ziel deelt: geen ziel is zo recht lijdelijk, zo waarlijk overtuigd van het werk Gods, als die, welke, door de liefde Gods, het bloed des Lams en de eeuwige liefde van God de Heilige Geest,

van het verbond der werken in het Verbond der genade wordt overgebracht. Wat zou de verheerlijking van een Drieenig God zijn, wanneer niet de volkomenheid van het werk Gods in de zondaar alzo openbaar werd; wat het lied des Lams, indien de ziel Hem niet als een vrije Gift ontving; wat de verheerlijking van de eeuwige Geest, als Hij niet in Zijn bijzonder werk het werk des Vaders, in de openbaring van Zijn lieve Zoon in Zijn Persoon, werk, bloed en gerechtigheid, alzo aan de zondaar verklaarde en toepaste? Hoe toch kan de zondaar het voorwerp zijn voor vrije genade, indien hij in deze weg, die Jezus zelf is, niet zijn gehele onmacht leert kennen; hoe zal de ziel het voorwerp zijn voor deze vrije vergevende liefde Gods, voor deze rechtvaardigheid, voor dit bloed, voor de openbaring van dit leven, zonder dat zij waarlijk gans verloren is gemaakt, die waarlijk haar dood heeft leren kennen? Wat zou de kennis en wetenschap der zaken baten? Zouden zij ons voorwerpen maken voor al deze heilsweldaden?

Dit zou slechts de schijn en niet het wezen zijn. Welk een heerlijkheid is er in de vergevende liefde Gods, welk een dierbaarheid in de Persoon en in het dierbare bloed des Lams en in de verzoening door Christus teweeggebracht, voor hen die de wezenlijke kennis bezitten van het voorgaande! Het laatste verliest al Zijn heerlijkheid zonder het eerste.

Want dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen waarachtigen God en Jezus Christus, die Hij gezonden heeft. En dit is niet slechts een uitwendige, maar ook een inwendige, geestelijke kennis. Ik ken de Mijnen, zegt Jezus, en word van de Mijnen gekend. Zie ook Joh. XV11. Mijn schapen kennen Mijn stem en zij volgen Mij, en een vreemde zullen zij geenszins volgen.

De ziel wordt, zoals wij straks zeiden, steeds nader gebracht, steeds meer door en bij Geesteslicht in de waarheid geleid; het Verbond der genade wordt steeds meer voor haar geopend.

O, zulk een ziel ziet nu, wat het Evangelie, de blijde boodschap, betekent. De liefde Gods in deze dierbare Zaligmaker wordt in het licht van het verbond steeds meer opgeklaard en uitgebreid.

O, de ziel kan of durft nauwelijks geloven, dat dit alles voor haar is. Toch smeekt zij de Heere om die genade, om die stilheid, welke zij gevoelt te behoeven om God te verheerlijkenn. God de Heilige Geest bewaart en ondersteunt dan zulk een uit de woestijn klimmende ziel; want ware dit het geval niet, zij zou even goed kunnen bezwijken onder de openbaring van het licht dezer liefde Gods als onder het zwaar gewicht van Gods toorn en haar schuld.

Maar God de Heilige Geest leidt en bewaart de ziel veilig en houdt haar in evenwicht, zodat zij niet wijkt ter rechter- of ter linkerhand aan de een zijde door haar te bewaren van zich iets toe te eigenen, wat haar niet van de Heere geschonken is, en aan de andere zijde door de Heere uit zondig ongeloof niet te verdenken.

Diepe afhankelijkheid, armoede des geestes, droefheid over de zonden als des Geestes eigen werk, zijn een zeker kenmerk van genade. Dit zal ons in begin of voortgang nooit zorgeloos of biddeloos maken, maar arm, behoeftig, diep afhankelijk houden van het minste vonkske leven, uit de Fontein des Levens zelf.

Voor wie is genade meer gepast dan voor arme?

Genade maakt arm en laat aan des zondaars zijde niets dan armoede en schuld voor God. En welk een grote weldaad der eeuwige liefde Gods is dit, hoewel het grote genade is om dit inwendig geestelijk te verstaan en gelovig te omhelzen. De kennis onzer ware armoede leidt ons tot de ware kennis van de rijkdom, welke alleen in God en Christus is door de Heilige Geest. Alleen door in de weg geleid te worden, kunnen wij kennis ervan verkrijgen.

En het zal te die dage geschieden, spreekt de Heere, dat gij Mij noemen zult: Mijn man; en Mij niet meer noemen zult: mijn Baäl. En Ik zal de namen der Baäls van hun mond wegdoen en zij zullen niet meer bij hun namen gedacht worden. En Ik zal te die dage een verbond met hen maken, met het wild gedierte des velds en met het gevogelte des hemels en het kruipend gedierte des aardbodems: en Ik zal de boog en het zwaard en de krijg van de aarde verbreken, en Ik zal hen in zekerheid doen nederliggen. En Ik zal u Mij ondertrouw in eeuwigheid; ja Ik zal u Mij ondertrouw in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden.

En o, in welk een licht, het licht van een gekruiste, maar levende Christus wordt de arme naakte, schuldige ziel dit gewaar! O, welk een oneindige liefde Gods ziet de ziel in dit licht! Hier zinkt zij weg voor de Heere, en moet het uitroepen: Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat; Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid Hij zal zich onzer (dan zegt de ziel, dit ziende: Hij zal zich mijner) ontfermen, Hij zal mijn ongerechtigheden dempen en Gij zult alle hun zonden in de diepte der zee werpen. Micha VII: 18, i9, 20. En Ik zal u Mij ondertrouw in geloof en gij zult de Heere kennen. Zie ook Jer. XX11: 33, 34. En het zal te die dage geschieden, dat Ik verhoren. zal, spreekt de: Heere; Ik zal de hemel verhoren en die zal de aarde verhoren. En de aarde zal het koorn verhoren, mitsgaders de most, en de olie, en die zullen Jizreël verhoren. En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama, en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Mijn volk: en dat zal zeggen: o mijn God! Hosea 2: 13-22.
In dit *Ik zal en gij zult* ligt al de kracht, al de sterkte, al het licht, al het leven voor de ziel, welke uit deze dood tot dit leven, hetwelk alleen in Christus is, gebracht wordt.
En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, het zal een eeuwig verbond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten, en zal ze vermenigvuldigen en Ik zal Mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid. En Mijn tabernakel zal bij hen zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. Ezech. XXXVII: 26-27. 2 Cor. 6: 16. Ezech. 11: 20. Ezech. 14: 11.
De ziel kan of durft nauwelijks geloven, dat dit alles voor haar is. God de Heilige Geest zet nochtans Zijn werk in de ziel voort door nieuw ontdekkingen der vergevende liefde Gods in de openbaring van de dierbare Heere Jezus.
O, wanneer de ziel Hem door het geloof aanschouwt, ontvangt, omhelst, dan zegt zij: Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw Naam is een olie, die uitgestort is. Trek mij! Wij zullen U nalopen. De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan de wijn. De oprechten hebben U lief.
Welke zalige onderhandelingen worden er nu door de liefde des Vaders en het eigen werk van God de Heilige Geest tussen de arme ziel en de dierbare Zaligmaker geopenbaard. Zie Hoogl. 11. Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats, toon mij Uw gedaante, doe mij Uw stem horen; want Uw stem is zoet, en Uw gedaante liefelijk.

De arme ziel wordt verbroken van wege de overvloedige mededelingen der liefde des Vaders, der liefde des Zoons en der liefde des Heiligen Geestes, zodat zij uit moet roepen: Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn. Dit, deze vereniging, deze kennis, dit persoonlijk aandeel aan de rechtvaardigheid van Christus, deze schuldvergeving in Zijn bloed, deze vrede met God, vrede der consciëntie wegneming der schuld, vrijmaking van haar straf, vrijmaking door de vergevende liefde Gods in Christus van

onder de vloek der wet en het oordeel der eeuwige verdoemenis, — dit was het doel der eeuwige liefde Gods, toen Hij de ziel onder deze roede deed doorgaan, om haar te brengen onder de band van zulk een welgemaakt verbond. Deze beproeving des geloofs was veel kostelijker dan goud, in de openbaring van deze dierbare Heere Jezus.
De ziel is nu geheel verslonden in de liefde Gods. Zij ziet, zij gevoelt, dat de Geest des Heeren haar in vrijheid stelt. Waardoor? Door deze liefde Gods, door deze liefde van Christus; want zij ziet nu niet haar liefde tot de Heere, maar Zijn liefde tot haar. O, deze liefde Gods is zulk een eeuwige onuitputtelijke bron van ontledigende en tevens vervullende genade, ofschoon de arme zondaar dit in de ontdekking van zijn gemis niet ziet. Ja, het is zo, *God is Liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem.* En deze liefde Gods, hoe hoog, hoe onmetelijk, hoe onbevattelijk voor de bevatting van een nietige worm, is niet te hoog een arme worm te omvatten en zich aan een arme worm mede te delen. Daarin is dan ook al de kracht, al het leven, al het licht, al de hoop voor een schuldig zondaar gelegen. Deze liefde breidt zich over de zondaar uit, naarmate de zondaar armer wordt (Hiervan echter later, zo de Heere wil), opdat Hij de voortzetting van Zijn genadewerk in een arm zondaarshart bekrone met Zijn eigen kroon, tot Zijn eigen eer, tot beschaming en vernietiging van het rijk der duisternis.

Nu, die liefde is uitgestrekt, als zij zich alzo aan de ziel mededeelt. Gij hebt mij het hart genomen, mijn zuster, o bruid! gij hebt mij het hart genomen met een van Uw ogen, met een keten van Uw hals. Hoe schoon is Uw uitnemende liefde, mijn zuster, o bruid! hoe veel beter is Uw uitnemende liefde dan wijn, en de reuk Uwer Oliën dan alle specerijen enz. Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien! O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate van Zijn edele vruchten.
Deze liefde Gods in de openbaring van een bloedende en lijdende Verlosser, deze liefde in de openbaring van een levende Christus, geeft zich gevangen in de arme van een zondigen worm, die, uit een gevreesde hel tot deze kennis der zaligheid gebracht, uit deze dood tot dit leven overgaat.
Ja, nu ziet zij, nu aanschouwt zij Hem, gelooft in Hem, omhelst Hem, die zo lang voor haar verborgen scheen. Nu, nu moet zij het uitspreken: mijn Liefste is blank en rood; Hij draagt de banier boven tienduizend. Door Hem èn in Hem heb ik vrede met God, vergeving in Zijn bloed. Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid; al wat aan Hem is, is gans begeerlijk, zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, o, gij dochters van Jeruzalem!

De Heere maakt Zijn werk volkomen in de ziel, door haar te verzegelen met de Heilige Geest der beloften. 2 Cor. 1: 20-22. Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis schijnen zou, is degene, die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. 2 Cor. 4: 6. Is Hij niet uw Vader, die u verkregen, die u gemaakt en u bevestigd heeft? Deut. 32: 6.
Hier wordt de ziel verlost van alle slaafse vreze, door de liefde des Vaders, het dierbare bloed des Lams en de liefde van God de Heilige Geest. Maar indien gij door de Geest Gods geleid wordt, zo zijt gij niet onder de Wet. Gal. 5: 18. En zo velen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods; want gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar gij hebt ontvangen de

Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: *Abba, Vader!* Deze Geest getuigt met onze Geest, dat wij kinderen Gods zijn. En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus: zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden. Rom. 9: 15-17. Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus. Rom. 5: 1.
In dit licht is waarlijk licht. Vrede met God is de keerzijde van de keursteen. En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid. Jes. 32: 17. *Deze zal zeggen: ik ben des Heeren; en die zal zich noemen met de naam van Jacob; en gene zal met Zijn hand schrijven: Ik ben des Heeren; en zich toenoemen met de naam van Israël.*

Hoe wordt in dit licht het licht voor de arme zondaar steeds meer opgeklaard, de roeping en verkiezing in het helderste licht aanschouwend, nl. in het licht van des Vaders vergevende liefde in Christus, in het licht van Gods onveranderlijk verbond (Jes. LIV), in het licht van Jezus dierbaar kruis, door de openbaring van een levende Christus in het hart door God de Heiligen Geest. Hoe zuiver vloeien uit deze Fontein (nl. deze liefde Gods) de roeping en verkiezing in des zondaars hart tezamen. Welk een band, door niets los te maken! Welk een grond, door niets omver te stoten! Welk een zalige vrucht geniet en ontvangt de arme zondaar in deze rechtvaardigmaking ook hierin als een vrije gift, uit kracht van het Verbond der genade, uit kracht van Jezus' leven en opstanding; Hoe duidelijk wordt dan hier in het eigen werk van God de Vader en het eigen werk van God de Heilige Geest in de rechtvaardiging van de schuldigen zondaar, en in het bevestigen der waarheid, nl. in het vastmaken Zijner roeping en verkiezing.
Geen ziel wordt zo lijdelijk als die, welke door een Drieenig God bewerkt en bearbeid wordt. Het is zo, deze waarheid wordt door weinigen erkend, en door weinigen gekend en geloofd; zij verwekt bittere vijandschap tegen hen, die haar door genade leerden omhelzen. Maar deze waarheid is de enige troost voor het arme, schuldige, gans verloren zondaarshart en strekt alleen tot verheerlijking van Hem, die alleen alle eer, lof en aanbidding waardig is.
Geen waarheid waardoor de zondaar meer vernederd, God Drieëenig op het hoogst verheerlijkt wordt; geen waarheid welke de zondaar zozeer tot de erkentenis leidt van Zijn zonden en Zijn schuld; geen waarheid waaruit zulk een diep gevoeld gevoel over het smartelijke der zonden vloeit voor de Heere, dan deze Fontein der eeuwige liefde Gods, Zijn vrije vergevende liefde in en door een lijdende en bloedende Zaligmaker. Geen andere droefheid kan dan ook Gode aangenaam zijn, dan die welke een vrucht is van Zijn eigen werk in de ziel, een vrucht van het eigen werk van God de Heilige Geest. In dit licht ziet en erkent de zondaar zijn diepen val in Adam, maar begint hij tevens iets, ik zeg iets (want het is in dit licht, in deze spiegel dat de arme, naakten zondaar enig deksel wordt weggenomen) van de heerlijkheid Gods te aanschouwen in het aangezicht van Jezus Christus.

Ach, hij is nog zo blind, zo diep blind voor de wezenlijke kennis van dit heerlijk Wezen, in de onuitsprekelijke diepte, hoogte, lengte en breedte dezer liefde Gods in Christus, zo onvatbaar en onbekwaam om te verstaan, welk een eeuwig heil deze weldaad in zich bevatte. (Althans wat mijzelf betreft, wat deze zaak aangaat, ik wens het nederig voor de Heere te erkennen: ik ben een nietige worm en made, een stofje aan de weegschaal, een druppel aan de emmer.)
Maar eeuwige liefde, die het schonk en bewaarde, zal het heiligen, verklaren en als

Zijn eigen werk bevestigen en volkomen maken, en de arme ziel meer van de Godsgeheimen openbaren en toepassen.
De zondaar erkent hier ook zijn droevig eertijds, zichzelf niet meerder achtende dan hen, welke de Heere voorbijgaat. Ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, en malkander hatende. Maar wanneer de goedertierenheid van God onze Zaligmaker en Zijn liefde tot de mensen verschenen is, heeft Hij ons zalig gemaakt niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes; welken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus onze Zaligmaker: opdat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens. Titus 3: 3-7.
In dit licht dan, maar daarna gezien, heeft de zondaar met wetenschap de eerste vrijmaking eerst ondergaan, hoewel hij op die tijd denkt, dat dit de volkomen verlossing is. En wie zou dit ook niet denken, die uit zulk een grote nood en dood verlost is. Want nu gerechtvaardigd zijnde door het geloof, heeft hij vrede met God door Jezus Christus. Maar 't is de eerste vrijmaking, n. l. De vrijmaking door God de Vader. De ziel is nu geleid tot aan het verbond, maar kent nog niet de inhoud van het Genadeverbond, tot aan Golgotha's kruis, maar nog niet in de inhoud van het kruis; slechts tot aan de buitenzijde, nog niet tot de binnenzijde, de kracht, het licht, het leven dezer Goddelijke verborgenheden.

Evenals in het begin, handelt de Heere zeer lankmoedig met Zijn zwakke onwetende kinderen, en eist Hij nimmer van hen, wat zij niet geroofd hebben. Maar genade eist ook niet, genade geeft. Genade is vrij, vrij uit kracht der eeuwige liefde Gods in de mededeling aan gans arme zondaren. En hoe men blindelings deze zalige en zaligende waarheid bestrijdt, hoe men, hetzij meer bedekt of openlijk, tegen deze waarheid in opstand en vijandschap blaakt, zij zal de kroon plaatsen op het rechte hoofd.
Alzo zegt de Heere, Heere: Doe die hoed weg en hef die kroon af: Deze zal dezelve niet wezen, Ik zal verhogen dien die nederig is, en vernederen dien die hoog is. Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd stellen; ja, zij zal niet zijn totdat Hij kome, die daartoe recht heeft, en die Ik dat geven zal. Zij zal het eeuwig loflied uitmaken van alle verlosten, geroepenen en uitverkorenen. Zij zullen de kroon neerleggen aan de voeten van het eeuwig gezegend Lam Gods, die hen kocht met Zijn bloed, voor hen leed en stierf, en nu gezeten is aan de rechterhand des Vaders, waar Hij altijd leeft om voor hen te bidden.
Iedere ontdekking van het Wezen Gods, bij Geesteslicht, maakt waarlijk de zondaar kleiner, nietiger en geringer in eigen schatting.
Iedere nieuwe heilsweldaad maakt armer, behoeftiger en dieper afhankelijk. De liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest maken nimmer een weldaad, aan de ziel medegedeeld, tot een rustbed, of wat men noemt de verzekering van ons aandeel in de schuldvergeving tot een zekere geruste plaats.
Neen! neen! Maar de Heere geeft zulk een ziel wel eens een ogenblik van rust en vermaak, in hetgeen Hij haar geschonken heeft, na zulk een zware strijd. Het is hiermede echter als met een kind, hetwelk een grote schat of erfenis ontvangen heeft, maar daarvan geen recht gebruik weet te maken. Nog vele dingen heeft de Heere soms te zeggen, maar de ziel kan die nu niet dragen, want zij is er niet vatbaar voor.
Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest de vijfde dag.

Langs welk een weg dan wordt de arme zondaar bevestigd van de waarheid, dat zij

waarlijk deel heeft

1) aan de rechtvaardiging door het geloof in en door Jezus Christus,
2) aan de heilsweldaden van het Genadeverbond,
3) aan de zaligen en heiligende inhoud van Jezus dierbaar kruis,
4) aan de vruchten van Jezus' leven en opstanding?

Moge het U, o mijn volzalig God, Vader, Zoon en Heilige Geest! behagen mij, zwakke, hulpeloze worm, in de waarheid te leiden, door het licht, het onderwijs en de inleiding Uws dierbare Geestes. Mocht, o mijn lieve Vader! in het licht Uwer liefde de heerlijkheid van Uw onwankelbaar verbond, het kostelijk licht Van Jezus dierbaar kruis, de vruchten van Zijn leven en opstanding meer en meer aan een arme zondares verheerlijkt en openbaar worden, tot verheerlijking van Uw grote Naam, tot bemoediging van Uw beproefd gunstvolk, tot beschaming van het rijk der duisternis. Mocht het licht der beloften, in deze weg verheerlijkt, helder schijnen, en mocht het blijken, hoe deze banden, waarmede een hulpeloze worm gebonden is om Uws Naams wil, strekken tot bevrijding van Uw dierbaar volk en de komst van Uw rijk. Dat het blijke, hoe Gij Zelf een gevangenis maakt tot een paleis, tot een plaats der bevrijding en der afzondering te midden Uwer oordelen. Ezech. 9: 1-4. Exodus 12: 22, 23. Hebr. 11: 28. Openb. 7: 1-3. Dat het blijken moge op Uw tijd, dat deze banden (1 Cor. 4: 8—11), deze gevangenis, deze bange weg des lijdens geen inbeelding of leugen is geweest, maar Goddelijke waarheid, waarin niet slechts de vrucht der geloofsbeproeving genoten is in de komst van Uw rijk, maar tevens de waarheid, trouw en onveranderlijkheid van Uw Goddelijk Wezen en de heerlijkheid van Uw deugden geopenbaard worden, en de waarheid Gods hierin vervuld, dat het dwaze Gods wijzer is dan de mensen, en het zwakke Gods sterker is dan de mensen. 1 Cor. 1: 25.
Dat in deze weg de leugen wijke voor de waarheid, de schijn voor het wezen, de duisternis voor het licht. Want God is licht, en gans geen duisternis is in Hem. Als de Heere op Zijn eigen tijd en wijze de gevangenissen van Zijn volk wendt, naar Zijn Woord en beloften, dan is er niets bedekt, hetwelk niet zal ontdekt worden en verborgen hetgeen niet zal geweten worden. Hetgeen Ik u zeg in de duisternis, zegt het in het licht, en hetgeen gij hoort in het oor, predikt het van de daken. Matth. 10: 24-27.

O, het is geen kleine zaak in de banden der zonden van anderen geleid te worden, en daarin de schuldige gehoorzaamheid en diepe onderwerping aan de Heere te moeten bewijzen. Welk een zware beproeving is dit, en welk een grote genade is het om hierin gewillig gemaakt te worden door de Heere, verdragende om Zijnentwil en om Zijns Naams wil smaad, laster, veroordeling en lijden. Gehoorzaamheid is beter dan offer. In welke zware beproevingen leidt de Heere soms Zijn kinderen, en het is geen zaak van een klein belang, om uit kracht der eeuwige liefde Gods, in het oordeel en het recht Gods geleid te worden tegenover de naasten, echter niet buiten de waarheid van Gods getuigenis. Hebr. 11: 33. Richt. 14: 6. 1 Sam. XVII: 34, 35. Dan. 6: 23. Hoezeer wordt zulk een ziel, die in zulk een weg en in dit opzicht geheel onder de Heere gebracht is, beschuldigd van liefdeloosheid!

O, mocht de God der liefde, de God der waarheid, mij arme, hulpeloze, zo in- als uitwendig, uit kracht Zijner eeuwige liefde vrij maken en vrij houden, en bij de opening dezer gevangenis de waarheid openlijk aan het licht doen

komen; want licht verlangt naar licht, en al wat licht is, maakt openbaar, dat niet ik het was, maar de Heere God Zelf, Vader, Zoon en Heilige Geest, welke mij, nietige worm, slechts wilde gebruiken als een instrument in Zijn lieve en goede Vaderlijke hand, naar Zijn eigen Woord en beloften (Jes. L12: 3); hoewel voor mijn ziel daar menige diepe smart aan verbonden is geweest, en menig gebed voor de Heere des hemels en der aarde in het verborgen uitgestort is om afwending van dat oordeel, hetwelk lang vertraagd is naar de grote lankmoedigheid Gods, maar eindelijk vastgesteld is in het werpen van een steen, welke niet mij, maar de Heere raakte.
En daarin de afsnijding des gebeds, opening voor de gevangenen in dit opzicht, en bevrijding voor hen, uit deze gevangenis; zodat de Heere op die dag (**26 October 1880**) de vloek in een zegen veranderde, door inleiding in deze waarheden: Openb. 7: 1-3. Ezech. 9: 4 en opening dezer beloften: Aan alle plaats, waar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen en u zegenen. Exodus 20: 24.
Nimmer zal ik dan ook vergeten de opening en de liefde Gods, welke mij, zwakken worm, bestraalde beide in de opening van Gods liefdehart en de ontdekking van de heerlijke Hoofdsteen. Welk een licht, sterkte en eeuwige liefde openbaarde de Heere hierin bij het werpen van die steen, in zulk een dikke duisternis gehuld. Hoe heeft mijn ziel in het verborgen hierover geweend, en heb ik de Heere gesmeekt over deze zaak tegenover de hogen en heiligen God ondernomen, maar er was geen antwoord Gods meer. Droevige duisternis, nacht des doods, welke hierin mij ontdekt werd.

Ik dacht met dit schrijven niet zo ver te gaan, maar ik hoop, dat de waarheid mij aldus leidde; de Heere weet waartoe. *De rechtvaardige zal Zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen.*
Mochten er nog zielen van onder dit oordeel uit bevrijd worden! de Heere opene nog intijds hun ogen tot Zijn eer en tot hun bevrijding. Want het oordeel zal wederkeren tot de gerechtigheid: en alle oprechten van hart zullen hetzelve navolgen. Ps. XCIV: 15.
Gij, vreselijk zijt Gij: en wie zal voor Uw aangezicht bestaan van de tijd Uws toorns af? Gij deedt een oordeel horen uit de Hemel; de aarde vreesde, en werd stil, als God opstond ten oordeel, om alle zachtmoedigen der aarde te verlossen. Want de grimmigheid der mensen zal U loffelijk maken. Het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden. Ps. 76: 8-11.
Laat de berg Sion blijde zijn, laat de dochteren van Juda zich verheugen om Uwer oordelen wil. Ps. XLVIII 12. Ps. XCVII: 8-12.
Zo leidt de Heere de blinden soms in wegen, die zij niet geweten, op paden, die zij niet gekend hebben; nochtans Zijn Woord en beloften vervuilende: de duisternis zal Ik voor hun aangezicht tot licht, en het kromme recht maken; deze dingen zal Ik hun doen, en zal ze niet verlaten, spreekt de Heere. Jes. XLII: 16. Jes. XLV 2, 3.
Het zijn wel wegen van lijden, kruis en vernedering. Maar welk een voorrecht is het, welk een grote liefde Gods in Christus, als de ziel, in zulk een weg van lijden geleid, delen mag in de zalige vruchten van Christus lijden. Want indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Petr. 4: 12-19. De gemeenschap des lijdens van Christus doet ons dus ook delen in de vertroostingen van Christus (2 Cor. 1: 2-11. 2 Cor. 4: 17), maakt ons niet slechts deelgenoten van Christus lijden en dood, maar ook deelgenoten in de

> gemeenschap des lijdens met Gods volk. Hebr. 10: 34. Dit zijn geen banden der zonden, maar heilige geestelijke banden, door de liefde des Vaders, het bloed des Zoons en de eeuwigen Geest gelegd (Eféze 4: 3); door geen zonden, wereld of duivel te verbreken. Col. 3: 14. En boven dit alles doet aan de liefde, welke is de band der volmaaktheid. Een duidelijker bewijs van de gemeenschap der heiligen geeft de geliefde apostel Johannes (1 Joh. 1: 6, 7): Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden.
>
> Deze gemeenschap der heiligen kan door niets verbroken worden; daar zij haar grond in God heeft. Zij moge door het rijk der duisternis en haar instrumenten zwaar bestreden en aangevochten worden, vernietigen kunnen zij haar niet, naar des dierbare Zaligmakers eigen woord: Opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader! in Mij, en Ik in [J, dat ook zij in ons één zijn, opdat de wereld geloof, dat Gij Mij gezonden hebt. En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als wij één zijn. Ik in hen, en Gij in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en hen lief gehad hebt, gelijk Gij Mij lief gehad hebt. Joh. XVII: 20-23.

Wij zeiden dan straks: langs welk een weg wordt de arme zondaar bevestigd van de waarheid, dat zij waarlijk deel heeft

1) aan de rechtvaardiging, door het geloof in Jezus Christus;
2) aan de heilsweldaden van het genadeverbond;
3) aan de zalige en heiligende inhoud van Jezus dierbaar kruis;
4) aan de vruchten van Jezus' leven en opstanding?

> Mocht God de Heilige Geest mij blinde, in de waarheid, het licht, het leven, in het licht der eeuwige liefde mijns Getrouwen Verbondsgods leiden, door de vrijmakende liefde van Jezus' leven en opstanding, in deze nauwe weg des doods, door de vrijmakende liefde, de inwoning en het onderwijs van God de Heilige Geest; opdat hierin de rijkdommen van Gods vrije liefde in Christus meer en meer geopenbaard worden naar des Heeren eigen woord en belofte: En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, de beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen. Die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Rom. 8: 28-30.

In welk een helderschijnend licht wordt de verkiezende liefde Gods hier gezien! Zie ook Eféze 1: 3, 4.

Wel ver dat de eeuwige verkiezing een belemmering zijn zou voor het geloof, is zij er de uitnemendste bevestiging van. De gelovige kan niet anders dan God verheerlijken, dat zijn geloof rust, niet in een toevallige, van hem zelf afhankelijke oorzaak, maar in de eeuwige, onveranderlijke, genadige wil van God in Zijn Zoon. Hij weet zich dus door de kracht Gods (door de Heilige Geest) bewaard tot de zaligheid in de hand des Vaders, en des Zoons, en des Geestes, waaruit geen macht hem kan uitrukken.

Rechtvaardigmaking en heiligmaking zijn zeer nauw verbonden. Zonder de eerste

kunnen wij onmogelijk de tweede kennen; eerst de boom en dan de openbaring der vrucht in de knop, dan de vrucht zelf. Paulus verklaart zich te zijn onder de wet van Christus, Johannes onder de wet der liefde, Jacobus onder de wet der vrijheid. Er is dus opklimming in deze nauwe weg, en hoe nauwer de weg wordt, hoe meer uitgebreidheid in God Drieëenig. Waar het Wezen Gods meer aan de arme zondaar bekend wordt, moet de schijn wijken voor het wezen. Ontdekking van ons gemis is, Goddelijk licht. *In Uw licht zien wij het licht.*

1) Het licht der liefde Gods, het licht van het Verbond der genade, het licht van Jezus dierbaar kruis door het licht de Heilige Geestes, ontdekken de ziel al spoedig hoe weinig zij bezit van de liefde Gods, hoe weinig onderscheidend licht zij heeft in het Werk en Genadeverbond, hoe weinig of liever hoe zij in het geheel niets verstaat van de zalige verborgenheid van Jezus dierbaar kruis.

Dit gemis bij en door Geesteslicht ontdekt, leidt de zondaar tot de troon der genade met ernstige smekingen en gebeden, om meer en onderscheidend licht, om Goddelijk onderwijs, om, o mocht het zijn, meer en grondiger deze liefde Gods te kennen en te bezitten, en de Heere weder vurig lief te hebben en meer te vrezen, en nu, enigszins meer verzekerd van haar aandeel aan de schuldvergeving, ook vrucht te dragen, de Heere welbehaaglijk te wandelen, Hem in een vrijen Geest te dienen, als een gehoorzaam kind te wandelen, niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in Zijn onwetendheid waren. Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt gij ook zelven heilig in al Uw wandel. Daarom dat er geschreven is: *Zijt heilig; want Ik ben heilig.* De kracht dezer waarheid heeft de zondaar nu ook enigszins leren verstaan.

Hij weet nu, dat God heilig en rechtvaardig is, en dat Hij de zonden straft en haat en daarover toornt; dat Hij buiten Christus in geen gemeenschap met de zondaar treden kan. Nu echter is de schuldige zondaar in deze weg, welke alleen in Christus is, in de zalige gunst Gods hersteld; hij weet, hij gevoelt dit. *Te dien zelven dage zult gij zeggen: Ik dank U Heere! dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij*. Jes. X11. De ziel is nu ook bereid en gewillig om het pad van des Heeren geboden te lopen. Na zulk een onuitsprekelijke verlossing zegt zij: Ik loof U zevenmaal des daags over de rechten Uwer gerechtigheid. Die Uw wet beminnen, hebben grote vrede en zij hebben geen aanstoot Ps. 119: 164, 165.

De zondaar denkt nu te lopen en niet moede te worden, te wandelen en niet mat te worden; de Heere lief te hebben met Zijn ganse ziel, zijn ganse verstand en .alle krachten; alle genegenheden der ziel strekken zich nu uit tot Zijn God, als zijn Maker en Man, tot Jezus als zijn Borg en Middelaar, zijn Zaligmaker en Verlosser. Welk een schoonheid en heerlijkheid, welk een dierbaarheid ziet de ziel in Hem! God de Heilige Geest houdt deze grote schat voor het oog der ziel nog ontsloten, opent daarbij de Schrift, door de ziel te onderwijzen in de weg; en indien gij tot een Vader aanroept Dengene, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze de tijd Uwer inwoning; wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit Uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam. 1 Petr. 1: 14-19.

De zondaar is nu wel enigszins, althans tot enig gezicht van het dierbare kruis van Christus gebracht, maar hij kent de verborgen inhoud en de kracht van Christus' kruis niet, als het enige middel tot doding der zonden.

Hij heeft nu wel Christus gezien gekruist ook voor hem, als het einde der Wet, als wegnemende door Zijn bloed de straf der schuld, Christus gekruist tot Zijn

rechtvaardigheid, als hem van Gode geworden tot wijsheid en rechtvaardigheid, maar hij kent Hem nog in het geheel niet als hem van Gode geworden tot heiligmaking.
Dit ziet de ziel op die tijd niet, als zij geen onderscheidend licht heeft in Werk en Genadeverbond; o neen, dit zie ik nu, nu ik zien mag bij terugleidend licht, beide in het licht van Gods verkiezende liefde en het licht van dit dierbare kruis, door de openbaring van een levende Christus in het hart, als het eigen werk van God de Heilige Geest.
Vereniging met dit kruis, vereniging in Christus lijden en dood maken de scheidsmuur in dit opzicht zeer klaar tussen het oude en het nieuw deel, tussen werk en genade, openbaren dus beide door de vrije liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest de heerlijkheid van Christus' kruis, Persoon, werk, bloed en verdiensten, en daarin de zalige vruchten van het Genadeverbond. De heiligmaking is alzo het eigen werk des Vaders.

> Mocht Uw liefde, o mijn Hemelse Vader! de liefde van God de Heilige Geest, mij, arme zondares, in de waarheid hiervan leiden! Maar moge het hierin blijken, dat mijn arme ziel, ofschoon in banden, deelt in het leven, het licht en de kracht der waarheid; dat indien de Zoon ons vrijgemaakt heeft, wij dan waarlijk vrij zijn; dat, ofschoon in een gevangenis, mijn ziel delen mag in het licht, het leven en de liefde Uwer Goddelijke tegenwoordigheid en de beloften: hierin toegepast worden: Ik zal voor uw aangezicht gaan; Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn en de verborgene rijkdommen, opdat gij moogt weten, dat Ik de Heere ben, die u bij Uw naam roept, de God Israëls. Jes. XLV: 2, 3.

Is de roeping voor de verloren zondaar heerlijk, krachtig, levendmakend in haar grond Petr. 1: 1-4. Hebr. XII,: 24. Rom. 1: Cor. 1: 2, 3. Gal. I: 3. Eféze: 2-5), zo is de rechtvaardigmaking bij toenemend en Goddelijk licht dit nog meer. Rom. 5: 1. Jes. XX12: 17. Joh. 16: 33. Efez. 3: II, 12.
Wordt in de rechtvaardigmaking het verbond voor de zondaar geopend, het bloed des verbonds ontdekt, Christus aanschouwend en omhelsd door het geloof als de Borg daarvan, als het einde der Wet tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft, in de heiligmaking, welke als een vrucht en een uitvloeisel der rechtvaardigmaking volgt, wordt de arme ziel ingeleid in het verbond. Want alzo zegt de Heere van de gesnedenen, die mijn Sabbatten houden, en verkiezen hetgeen waartoe Ik lust heb, en vasthouden aan mijn verbond: Ik zal hun ook in mijn huis en binnen mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en der dochteren; een eeuwigen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden. Jes. LVI: 4, 5. Is niet dit het vasten dat Ik verkies: dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid; dat gij ontdoet de banden des juks; dat gij vrij loslaat de verpletterden, en alle juk verscheurt? Is het niet, dat gij de hongerige uw brood mededeelt, en de arme, verdrevenen in huis brengt? als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, en dat gij u voor uw vlees niet verbergt? Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad, en Uw genezing zal snellijk uitspruiten, en Uw gerechtigheid zal voor uw aangezicht heengaan, en de heerlijkheid des Heeren zal uw achtertocht wezen. Dan zult gij roepen, en de Heere zal antwoorden; gij zult schreeuwen, en Hij zal zeggen: Ziet, hier ben Ik. Zo gij uit het midden van u wegdoet het juk, het uitsteken des vingers, en het spreken der ongerechtigheid. En zo gij Uw ziel opent voor de hongerige, en de bedrukte ziel verzadigt, dan zal Uw licht in de duisternis opgaan, en Uw donkerheid zal zijn als de

middag. En de Heere zal u geduriglijk leiden, en Hij zal Uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken, en gij zult zijn als een gewaterde hof en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken. Jes. LVIII: 6-1 1. Zie de aantekening. (kanttekening)

Dit is geen vrucht van eigen akker, maar een zalige vrucht van het Genadeverbond, met de beloften daaraan verbonden, welke alle in Christus Ja en Amen zijn. Genade sluit in- en uitwendig alle eigen werk en eigen roem buiten. De vruchten van het Genadeverbond, als zijnde het eigen werk Gods, de vruchten van Jezus' bloedig lijden en sterven, stellen zijn eigen werk in het helderste licht door de liefde van God de Heilige Geest. Ik ben de Heere, uw Heilige; de Schepper van Israël, ulieder Koning. Alzo zegt de Heere, die in de zee een weg en in de sterke wateren een pad maakte; die wagenen en paarden, heir en macht voortbracht: Te zamen zijn zij nedergelegen, zij zullen niet weder opstaan; zij zijn uitgeblust, gelijk een vlaswiek zijn zij uitgegaan. Gedenkt der vorige dingen niet, en overlegt de oude dingen niet. (Zie ook Openb. X11: 5). Ziet, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zult gijlieden dat niet weten? Ja, Ik zal in de woestijn een weg leggen, en rivieren in de duisternis. Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen: want Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om mijn volk, Mijn uitverkorenen, drinken te geven. (Zie Luc. I: 74, 75) Dit volk heb Ik Mij geformeerd: zij zullen Mijn lof vertellen. Jes. XLIII: 25-21.

O, welk een treffende overeenkomst; de ontdekking van het Genadeverbond en de arme zondaar. *Ik zal en zij zullen:* dit is de verborgen inhoud, de keerzijde van den. keursteen. (Maar de zondaar kan dit op die tijd nog zo klaar niet bezien, als wel nu in het volle licht der liefde Gods, en de openbaring van een levende Christus in de ontdekking van Zijn algehele dood.) Dit is een levend uitvloeisel der vrije liefde des Vaders, de ontdekking van een lijdende en bloedende Zaligmaker, als zijnde de enige weg tot bestrijding van de macht der zonden, niet slechts tot wegneming van de straf der schuld, maar ook tot verlossing van het inwendig bederf der aangeborene smet.

Ach, de zondaar ziet eerst in dit licht, welk een gevangenschap de zonde is, in welk een diepte van ellende de zonde hem gestort heeft, welk een heerschappij zij over de ziel heeft, in welk een vervreemding en vijandschap zij ons van God, van Christus, van de weg der zaligheid en des levens gebracht heeft; welk een afgrond, welk een kracht van tegenstand, welk een diepte van ellende het diepe bederf en zondenvuil openbaart,. waarin ons hart als 't ware gedompeld en begraven is; zodat het onmogelijk is om uit die diepte van onze ellende ons ook maar enigszins op te richten tegenover een heilig en zondenhatend God.

Ach, zal wellicht iemand denken, moet het dan nog al ellendiger met mij worden? Ja, (maar de Heere is vrij; de Heere leidt ieder op Zijn wijze!) in de weg van geestelijke ontdekking worden wij steeds meer en meer voorwerpen voor de vrije liefde des Vaders, het vrijmakende en reinigende bloed des Lams en de liefde van God de Heilige Geest; worden wij ontkleed, om overkleed te worden met het enige kleed: de gerechtigheid des geslachten Lams.

Ach, zegt de zondaar, is dit nu de vrucht mijner rechtvaardigmaking, zulk een duisternis, verwarring en dood in mij te bevinden? Is dit heiligmaking?

Wacht slechts, lieve zielen! de liefde van, God de Vader, en de liefde van God de Heilige Geest, zullen u in deze weg leren beide wat heiligmaking en haar gezegende vrucht is.

2) Het eeuwige Verbond der genade en het dierbare bloed des verbonds zullen u tonen de treffende overeenkomst van deze beide in een gekruiste, bloedende en lijdende Christus; zij zullen u bij Geesteslicht onderscheidend doen kennen wat de vrije liefde des Vaders u schonk in deze Borg; zij zullen u in onderscheidend licht in u aantonen het werk van God de Vader, u rechtvaardigende van de straf der schuld, het werk van God de Zoon in de volbrenging daarvan aan het kruis, niet slechts u gegeven tot rechtvaardigmaking, maar ook tot heiligmaking. In deze woestijn dan zal de Heere een weg leggen, en rivieren in de wildernis. Jes. L13: 19. In deze woestijn zal de Heere wateren geven, en rivieren in de wildernis Om Zijn uitverkorenen drinken te geven.

Evenzeer als de rechtvaardigmaking het eigen werk Gods is — want God is het die rechtvaardig maakt, — zo is de heiligmaking dit nog in dieper betekenis. En de God des vredes zelf heilige u geheel en al, en uw geheel oprechte geest en ziel en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onze Heere Jezus Christus. Heiligmaking duidt aan: reiniging, vrijmaking van bederf, bewaring voor bederf. Hoe meer men een vat reinigt en rein houdt, hoe spoediger men daar stof en vuil op ziet.

Heiligmaking duidt ook aan: lijden, beproeving. Beproeving van het werk Gods in het hart is geen geringe zaak. Doe het schuim van het zilver, en er zal een vat voor de smelter uitkomen. Nu, vóór de ziel enigszins begint gereinigd te worden van het zondenvuil, voordat zij enigszins begint te zien, hoe diep de vezelen en wortelen der zonden inwendig geschoten zijn, en daarin op God mag hopen, is er veel Goddelijk licht, Goddelijk leven, Goddelijke liefde nodig, zal zij staande blijven.

Hierin wordt echter een klaardere keerzijde van de keursteen ontdekt. Het is in dit licht, dat de zondaar ziet, dat het niet Gods heilige Wet is, welker licht haar veroordeelde, verteerde, scheen te vernietigen, neen! het is het licht der liefde Gods, hetwelk is als een ontdekkend licht, bestralende iedere duisternis, het vuur der liefde Gods, uitbrandende, vernietigende, alles wat dit werk Gods niet is, aanwijzende wat de ziel mist zonder wezenlijk bezit van die liefde, waarin alleen haar grond kan zijn voor de eeuwigheid; wat zij mist van dat leven, hetwelk alleen in Christus is; wat zij mist, zo zij niet dagelijks, ja ieder ogenblik gereinigd wordt door Jezus dierbaar bloed, en bekleed met het Goddelijke kleed van Zijn gerechtigheid.

In dit licht zien wij de wezenlijke kennis van onze onkennis en vervreemding van de Heere, de menigvuldige en diepe afwijkingen van de werkingen der ronden, samenspannende met onze boze en van God vervreemde natuur, die afkerig en vijandig is van de Heere, van kruis, van lijden, afkerig van de levende ontdekking van wat wij inwendig missen, van al wat geestelijk, al wat Goddelijk is; afkerig om aan alles ontdekt te worden wat in waarheid geest en leven genoemd mag worden. *De ziel des mensen is een lamp des Heeren, doorzoekende al de binnenkameren des buiks.*

3) Hoe wordt aanvankelijk hierin de grote en uitgestrekte liefde Gods in Christus, door het dierbaar licht, het onderwijs en de inwoning van God de Heilige Geest in het licht van het verbond (Jes. LIV), in het licht van de lijdende Godmens (Jes. LIII), voor het zondaarshart ontdekt en opengelegd, het wonder der vrije liefde en de rijkdom vi Gods vergevende liefde gezien.

O, dit licht is een blijvend en gezegend licht, daar het de ziel stil maakt, eigen werk, eigen kracht, eigengerechtigheid alle vleselijke heiligheid aan het zielsoog ontdekt. De zondaar wordt naar binnen geleid, van kamer tot kamer. o, wat ontdekt dit licht, de duisternissen, welke de ziel zonder dit blij ven d licht niet gewaar zou worden; God de Heilige Geest begint hierin enigszins meer aan de ziel bekend gemaakt te worden door

de blijvende liefde van God de Vader, die wel het schuim van het vat op het allerreinst zal afzuiveren, maar het vat in het vuur bewaren; want de vlam van Gods eeuwige liefde brandt op dit enig altaar Jezus Christus; het dierbare bloed van Golgótha's kruis heeft de toorn Gods ook voor haar ziel uitgeblust, de Wet heeft aan al haar eisen voldaan, en dit bloed reinigt van alle zonden. Maar de arme ziel moet niet slechts verlost worden van de straf der schuld, neen! zij moet ook inwendig gereinigd, vernieuwd en geheiligd worden, het beeld dat zij verloren heeft moet zij terug ontvangen. Hoe zou nu de ziel gereinigd en geheiligd kunnen worden, zonder bij Geesteslicht te worden ingeleid in haar onreinheid, vuilheid, walgelijkheid voor God?
Dit is echter geen dodend werk, o neen! het is levendmakend, het eigen werk van God de Heilige Geest, zoals wij straks zeiden. Hij aanvaardt hierin Zijn Goddelijk ambt in de ziel, en waar God de Heilige Geest Zijn ambt aanvaardt, daar wordt het steeds duidelijker, dat de zondaar uitgewerkt raakt. Niet zorgeloos, noch biddeloos.
Neen, o neen! niemand neme dit tot een schuilplaats of tot een deksel; want zulk een bedriegt zich schromelijk, en misleidt Zijn ziel. Maar God de Heilige Geest leidt de ziel in zulk een nauwe weg, dat zij niets meer uit kan werken, dan wat Hij inwerkt. Dit bestaat voornamelijk in deze zaken: In een openhouden van en schijnen met Zijn Goddelijk licht in de smet der zonden; in een gedurige en helderder openbaring van de kracht van haar aanklevend en inwendig bederf, als met ons hart verenigd en saamgegroeid.
Maar bij dit een blijft het niet, want een door de Heere gerechtvaardigde ziel zou het niet kunnen dragen, dat zulk een open wond gemaakt werd na zulk een Goddelijke heling! De ziel dacht nu: nu ben ik van zonden verlost, nu is mijn schuld vergeven; ik wens nu ook vurig de Heere heilig te wandelen, en zij weet niet, (zo diep blind was ik ten minste, toen mij de Heere in deze weg leide), dat dit de weg tot ware heiligheid is.
Wat is de Weg? Jezus is immers de Weg? Zijn kruis door lijden geheiligd: want en Hij die heiligt, en zij die geheiligd worden, zijn beiden uit één, waarom Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen. Hebr. 2: 9-11. Is dit dan leven? zegt de ziel. Er is niets dan DOOD en bederf in mij? Jezus is het Leven, en dit is de openbaring daarvan in deze dood.
Is dit dan waarheid, dat in mij zulk een diepte van ellende woont, zegt de ziel, dat ik enkel ellende ben?
Ja, dit is de waarheid, welke in het hart geopenbaard wordt door het licht van Gods eeuwige liefde, het licht van het Verbond der genade in Christus' kruis al zijn luister en heerlijkheid ontvangende, een plaats ontvangende in des zondaars hart. Neen, God de Heilige Geest ontdekt Zijn ambt en Zijn bediening, Zijn werk, Zijn Persoon, Zijn liefde en Zijn Goddelijk medelijden in deze dikke duisternis en dood op het aller-luisterrijkst.

Het van nature zo van God afkerig en vleselijk gemoed, (in de wedergeborene dikwijls nog zo heersend volgens Gods eigen en onfeilbaar getuigenis, Rom. V11.) is vijandig tegen de waarheid van de Goddelijke ontdekking der waarheid, haar geestelijke zin en haar inwendige kennis. De mens, zo diep verblind, zo gans van de Heere vervreemd, zo diep gevallen, is niet alleen bevreesd, maar ook vijandig om grondig de diepte van die val te leren kennen. (Daar is dan ook door de zo diep van God vervreemden zondaar wel reden toe, ofschoon in de ontdekking der waarheid alleen hoop op verlossing en bevrijding is.)
Hierin echter wordt voor de door God wedergeboren zondaar, de weg van verlossing, zoals die in Christus Jezus is, geopend, en de zondaar een voorwerp voor vrije genade. God de Heilige Geest brengt in de openbaring van dit grote werk Gods in haar, de ziel

eerst in stilheid; want de ziel, blind en onvatbaar hiervoor, zou zonder dit blijvend werk van God de Heilige Geest in grote duisternis en verwarring geraken.
Op die tijd ziet de zondaar dit zo klaar niet en kan dit ook zo klaar niet onderscheiden, maar daarna, bij meerder en uitgestrekter licht der liefde Gods, ziet de ziel de liefde, macht, trouw en waarheid, waarmede zij door een Drieenig God door deze diepte is geleid.
God de Heilige Geest leidt de ziel daar ***trapsgewijze*** in, door haar aan te tonen de veiligheid en de noodzakelijkheid van dit Goddelijk onderwijs; door haar te dringen tot onderwerping en gewilligheid aan dit Goddelijk onderwijs. Hij stort de liefde Gods gedurig in het hart uit, houdt die levendig en ontdekt de dierbaarheid en heerlijkheid van Christus' kruis, als zijnde boven alles begeerlijk en noodzakelijk.
Dit kruis van Christus wordt door het licht des Heiligen Geestes als een spiegel, als een doorschijnend glas voor de ziel, waarin de zondaar zien kan wat de zonden zijn in haar aard, wat zij zijn in haar kracht, wat zij zijn in haar snoodheid. Hierdoor en in dit licht wordt de ziel bearbeid tot een waar en diep gevoel over de zonden en haar inwonend bederf. Dit gevoel is geen voorbijgaande, of slechts een uitwendige vertoning, maar een inwendige, blijvende smart, veroorzaakt en gewerkt door de openbaring der liefde Gods, in een blijvende ontdekking Zijner vergevende liefde in het licht van Jezus' kruis, in het licht van Jezus dierbaar bloed en wonden.
Dit is een evangelische droefheid.
De Wet werkt slechts toorn, ontdekt niets dan schrik en veroordeling en slaafse vreze, maar deze ontdekkingen bearbeiden de ziel tot die droefheid naar God, welke een onberouwlijke bekering werkt tot zaligheid; tot die heilige kinderlijke vreze, welke een deel met zich brengt van die Geest, welke, zij het op die tijd nog niet met volkomen vrijmoedigheid, doet roepen: *Abba, Vader!*
Deze arbeid der liefde Gods en des dierbare Geestes leiden de ziel tot diepe en innerlijke behoefte om in dit licht, in de wezenlijke kennis van haar diepe ellende en de kennis van haar gemis, door God de Heilige Geest in de eerste plaats geleid te worden tot die heldere kennis in haar, om licht en duisternis wel te onderscheiden, opdat de ziel uit al haar diepe blindheid en verwarring moge geraken, het eigen werk Gods in haar te onderscheiden van haar eigen werk, hetwelk in dit licht niets anders is dan een mengsel van eigen kracht, eigengerechtigheid, eigen godsdienst. Ja, wat al duisternissen en verwarringen worden er in dit licht in de ziel ontdekt, die niet het werk Gods, niet het licht, noch het leven, noch de liefde Gods zijn.
De ziel in dit licht hét Licht ziende, en licht en duisternis wel onderscheidende, begint de Heere te smeken, om niettegenstaande alles wat door de diepe onkunde en blindheid en afkerigheid en vijandschap op de bodem van haar hart heerst, Zijn werk met kracht in haar te werken, Zijn leven in haar te openbaren, Zijn licht in haar duisternis te doen schijnen, ja met zoveel doorbrekende kracht, dat zij vurig begeert en smeekt van de Heere, dat dit Goddelijk licht heerschappij in haar voere boven de duisternis die in haar heerst; dat dit Goddelijk werk, nl. De openbaring, het werk, het bloed, de gerechtigheid van deze dierbare Godmens, als het énige Leven tot zaligheid in haar geopenbaard worde; dat in het bijzonder iedere duisternis in haar door dit licht bestraald, en teven door Goddelijke liefde weggenomen moge worden; dat dit bloed haar gedurig moge reinigen van al het bederf, dat haar in dit opzicht aankleeft, opdat zij wel en onderscheidend kenne moge wat Geest en wat vlees is.
De ziel begeert vurig verlossing van haar geestelijke dood. En dit is, zoals later echte eerst recht gezien wordt, genade en het eigen werk van God de Heilige Geest.

Van nature begeren wij noch naar waarheid in het binnenste, noch naar ontdekkend

licht van God den, Heilige Geest, en zouden we ons best kunnen behelpen me schijn, zonder het wezen, met een eigengemaakte zaligheid een ingebeelde Christus en een zaligheid, waarin eigenlijk geen zaligheid bestaat. Wat maakt de zaligheid uit? Dit: d*at zij U kennen, de enigen waarachtigen God, en Jezus Christus die Gij gezonden hebt.*
En hoe zal de zo diep van God afgevallen zondaar tot die kennis Gods, tot de kennis van God de Heilige Geest enigszins geraken, zonder dat Hij, die oneindig hoog en heilig is, zelf in ontferming neerkomt en de arme zondaar onder Zijn eigene Goddelijke bearbeiding neemt .a O, hierin is voor de vrije liefde Gods een ruim veld ter bearbeiding, in de ontdekking van al hetgeen de zondaar in Adam gans verloren heeft, in de ontdekking van Hem, die gekomen is om te zoeken en zalig te maken, dat is, in de ontdekking van de lengte, hoogte, breedte en diepte Zijner eeuwige liefde, niet slechts in de gift van Zijn lieve Zoon, maar ook in de overgave van Hem aan zulk een diepe vernedering, om Dien, die geen zonden gekend heeft, zonde voor ons te maken, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem; in de overgave van Hem aan de smadelijkste en bitterste kruisdood, aan de diepste vernedering, door lijden en smaad.
Hoe toch zal de arme, gans naakte zondaar hersteld worden naar dat Goddelijk beeld, zonder de bearbeiding der liefde Gods, niet slechts in de beschouwing van Christus en van Christus' kruis, maar ook door vereniging met Christus' kruis.

Van nature zijn wij, (en dit gevoelt de ziel wel, indien zij waarheid spreekt!) geheel afkerig van kruis, tenzij Goddelijke genade er ons aan onderwerpt. Dan maakt de Heere een zeer gewillig volk op de dag Zijner heirkracht, en gewillig om Christus' kruis op te nemen; wetende, en gelovig de waarheid omhelzende, dat die zijn kruis niet dagelijks opneemt en Jezus ma volgt, Zijn discipel niet zijn kan.
Hiervan bindt God de Heilige Geest al het gewicht op de arme ziel, ontdekt de liefde Gods in openbaring van dit kruis, ontdekt de onuitsprekelijke liefde van Christus en Zijn zelfsovergave, toont aan de ziel de eindigende en heiligende kracht van dit kruis, in hetgeen waarvan: zij inwendig begeert verlost en bevrijd te worden, doet haar zien dat zonder dit kruis bevrijding, nl. verlossing van de smet en het aanklevend bederf, onmogelijk is.
En de ziel wordt, onder de bearbeidende liefde des Vaders en onder de bearbeidende liefde van God de Heilige Geest, steeds neer en meer gewillig gemaakt om met dit kruis verenigd, en door de kracht van dit kruis inwendig vernieuwd, en van de ouden, haar in de grond nog zo onbekende mens, verlost te worden. Van nature is zij er tegen, om zich vrijwillig en uit vrije, ongehoudene liefde te laten zaligen, te laten heiligen, de oude mens te laten doden, en van niets anders meer te willen weten dan van Jezus Christus en die gekruist; een gekruiste Christus in het hart te ontvangen als de vrije gift van een schuldvergevend God, en een zalige vrucht van het Genadeverbond, tot doding van allen schijn, van alles wat Christus niet is, tot doding van de oude mens der zonden.

> *O, de Heere verbreke in mij, in al Zijn volk, alles wat dit leven niet is, en de vrucht van dit leven niet openbaart.* Rom. 6: 5, 6, 22, 23.

Alle vrucht, welke haar grond niet heeft in deze wortel en haar sappen niet ontvangt uit deze wijnstok, is geen vrucht van de Boom des levens, is slechts schijn en mist het wezen. Joh. 15: 1-5. De zonden in haar zondige aard te leren kennen, is geen lichte zaak. De zonden zich te zien openbaren in het licht der Wet, derzelver schuld en schuldigheid recht en klaar ontdekt te zien, is schrikwekkend, veroordelend, diep

vernederend; maar de zonden en derzelver zondigheid blijvend te zien en te gevoelen, haar krachtige en altijd levendige werking te aanschouwen in het licht der vergevende liefde Gods, in het licht van een bloedende en lijdende Zaligmaker, in het licht van het Verbond der genade, dit is pijnlijk, smartelijk, diep beschamend; maar tevens is het in dit Goddelijk licht diep verootmoedigend, altijd, en altijd op nieuw, de werkende kracht der zonden en haar machtige werking tegen het werk Gods tegen dit leven Gods, tegen de openbaring van dit Goddelijk licht in onze duisternis in ons te bevinden.

Van nature zo ook zelfs (zo niet genade heerschappij voerde ten leven) in de wedergeboren zondaar dit licht uitblussen, zich bedekken maar niet met een bedeksel uit God.

Hierin echter openbaart zich de rijkdom van de trekkende liefde des Vaders, de rijkdommen Zijner vrije genade, de mededeling der zalige vruchten van het Genadeverbond (Heb. 8: 9), hoewel de zondaar op die tijd de vrucht van dat leven, hetwelk alleen in Christus is, nog niet zo onderscheidend kent, als wel daarna.

Het leven (nl. Christus) openbaart zich hier eerst in de knop, God de Heilige Geest zal de ziel eerst en in de rechte orde, volgens Gods eigen getuigenis, tot onderscheidende kennis brengen van dood en leven, van licht en duisternis, van zonde en genade in haar, niet slechts het onderscheiden werk Gods in haar maar ook de Werkmeester daarvan (Joh. XV); niet slechts de Werkmeester, maar ook de grond, waaruit dit werk voortvloeit.

De Heere is mij verschenen van ver tijden. Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid. Jer. 31: 3, 4.

De Heilige Geest brengt niet slechts tot de beschouwing van de heiligheid der Wet, maar ook tot de zalige kennis van Hem, die de Wet in al haar delen volbracht (Hebr. 9: i, 15); niet slechts tot de kennis van onze dood, maar ook tot het wezenlijk bezit van dat leven, hetwelk alleen voor onze zielen in Zijn dadelijke kracht kan gekend worden, door vereniging met Christus in Zijn dood. In en door Goddelijke inleiding en openbaring van Christus lijden en dood in het hart leert de zondaar eerst grondig zuchten en bedroefd zijn onder de last der zonden en haar gevolgen, welker bitterheid zij smaakt.

En niet alleen dit, de zondaar gevoelt in dit licht der liefde Gods, tegen hoeveel liefde hij zondigt. Hoe doet dit de ziel steeds meer uitzien naar inwendige bevrijding en verlossing, door de liefde waarmede zij van God gekend is, door het dierbare bloed des kruises en door de levende en genadige inwoning van God de Heilige Geest.

O, zij ziet en gevoelt nu meer dan ooit te voren, welk een ware kerker de zonde is. Want, o! dit is waarlijk een zalige vrucht van het Verbond der genade, een zalige vrucht van de Boom des Levens: hoe weer een ziel van de liefde Gods en de uitgestrekte rijkdom van de vergevende liefde eens lijdende en bloedende Zaligmakers en van de liefde van God de Heilige Geest leert kennen, in Hem geloven tot zaligheid en de zaligheid daarin gelovig omhelzen, hoe meer zij inwendig de last der zonden gevoelt, een walging aan Zichzelf heeft, en niets vuriger begeert dan in Geest der Waarheid vernieuwd en geheiligd, aan al de werkingen der zonden ontdekt, en daarvan genadig verlost en bevrijd te worden.

O, wanneer een Drie-enig God, God de Vader in Zijn eeuwige liefde, God de Zoon in de openbaring van Zijn leven, God de Heilige Geest in de openbaring van dit werk Gods de zondaar alzo bearbeidt, dan is de zonde een lastige metgezel, een ondragelijke last, een zwaar kruis. Hoe echter zou de zondaar een voorwerp voor vrije vergevende liefde, een voorwerp voor de reinigende en heiligende kracht van Christus dierbaar bloed en de gedurige en dagelijkse vernieuwing daarvan, hoe een

voorwerp voor de mededeling, het werk, de Persoon en de liefde van God de Heilige Geest zijn, zonder dat het arme, schuldige zondaarshart in dit Goddelijk licht schuldig bleef?
Gelijk de geliefde apostel Johannes ons zo duidelijk verklaart: *Indien wij zeggen, dat wij geen zonden hebben, zo verleiden wij onszelf, en de waarheid is in ons niet. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid. Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar, en Zijn Woord is niet in ons.* 1 Joh. 1: 8—10.

De liefde des Vaders, en de liefde van God de Heilige Geest, door de openbaring van dit kruis in het hart, maken daardoor als 't ware zulk een sterken scheidsmuur tussen zonden en genade, dat de ziel dit klaar onderscheiden mag. Deze liefde doet de prikkel der zonden zo diep gevoelen, dat de ziel nimmer met de zonden kan of wil verenigd zijn; zij haat, verfoeit, verafschuwt de zonde in dit dierbaar Goddelijk licht. En o, indien dit mogelijk ware, zij wenste tot allen prijs de Heere zonder zonden te dienen, zonder zonden te leven.
Dit echter is de weg niet; neen, God de Heilige Geest, haar in deze Goddelijke leerschool en onder dit Goddelijk onderwijs gebracht hebbende, toont haar gedurig en bij vernieuwing aan hoe gans onkundig, hoe blind, hoe geheel onwetend zij nog is in deze rechte zelfkennis en in deze Godskennis. In de kennis niet alleen, maar ook in de beoefening daarvan; want deze laatste duidt aan, in hoever wij inwendig deelgenoten zijn van de ware kennis van Jezus' kruis, niet als enige grond, maar als de zalige vrucht en de openbaring van Jezus' leven in onze dood.
Ach, hoe spoedig, hoe lichtvaardig wordt er dikwijls gesproken over de kennis der zouden; hoe ruim en breed daarover uitgeweid, alsof de blote klacht, het spreken daarover, een mate van grote en diepe zelfkennis medebracht.
Maar hoe weinig, hoe zeldzaam wordt de kracht der zonden gevoeld, en het diep bedorven, doorwonde, door God de Heilige Geest ontdekte hart, opengelegd ter bearbeiding voor een driemaal heilig God.

O, wie gij ook zijn moogt, vrienden des Heeren of vijanden, waar u de nood, de schuld, de smart over uw zonden niet in het verborgen voor de Heere brengt, waar gij door Zijn genade u alzo aan Zijn Goddelijke tucht en bearbeiding niet leert overgeven, ach! daar zal de klacht en
het geroep over de grootheid uwer zonden u niet van haar kracht of heerschappij bevrijden, noch immer waarlijk vrij van haar sterke banden maken.
Ook in deze heeft de wedergeboren zondaar genade en Goddelijk licht, ontdekkend licht nodig, dat hij niet Zichzelf en God bedriege; want blind, diep bedorven, zelfmisleidend is ons diep bedorven hart.
En waakte de Heere ook hierin niet, de zondaar liep steeds en voortdurend gevaar te wijken ter rechter- of ter linkerzijde,buiten God, buiten de enige nauwe weg, welke alleen Christus is. Welk een Goddelijke wijsheid, Goddelijke liefde en Goddelijk ontdekkend licht is er dan niet nodig, om in dat spoor der gerechtigheid geleid te worden!
Hoezeer is de levendgemaakte zondaar bevreesd, dat hij niet recht zijn zonden ziet! Waarom? Omdat hij waarlijk gevoelt, hij het rechte besef en de levende kennis, de verborgen inhoud van Jezus dierbaar kruis, de kracht van Christus' dierbaar bloed, de heerlijkheid van Christus Persoon, de oneindige, onbegrijpelijke diepte en hoogte Zijner liefde in de overgave van zichzelf aan zulk smartelijk lijden en zulke diepe

vernedering, de kracht van Zijn heerlijk en volbracht werk zo in de openbaring van Zijn menswording, als in de openbaring van Zijn lijden en dood, nog mist.

De gerechtvaardigde ziel is tot aan deze verborgenheden geleid, maar er nog niet in geleid. Zij staat er nog voor. Maar beide de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes ontdekten de ziel zeer klaar en gevoelig aan haar gemis, zodat zij, in de waarheid geleid en haar gemis recht gevoelende, de Heere leert smeken, om de waarheid tot zaligheid, zoals die in Christus Jezus is, recht te leren verstaan; en met David leert bidden: *Heere! doorgrond en ken mij; beproef mij en ken mijn gedachten, en zie, of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op de eeuwigen weg.*

Hoe zullen wij ons gemis kennen zonder daarna,n door Goddelijk licht ontdekt te worden?

Want al wat licht is, maakt openbaar. Hoe zullen wij tot de zaligmakende kennis komen van ons inwendig en diep bederf zonder ontdekking en inleiding van Jezus' kruis, Persoon, werk, bloed en gerechtigheid? Hoe kan er plaats in het zondaarshart gemaakt worden voor het laatste, zonder ontdekking van het eerste? Wij, zo diep blind en onkundig als wij zijn, zouden naar grote zaken begeren, om grote zaken de Heere smeken, om licht, om leven, ja in één woord, om alles wat wij zouden bedenken tot onze zaligheid. Maar de zondaar ziet in dit Goddelijk licht, wat hij in Zijn diepe onkunde al tot Zijn Christus zou maken, hoe hij Zijn zaligheid zou bederven en naast de weg zou wandelen, indien niet God de Heilige Geest hem openbaarde Zijn diepe blindheid, onkennis van God en Christus, onkennis van de zalige verborgenheden van Christus' kruis, onkennis van de verborgenheden van het verbond de genade, diepe blindheid in de eeuwigen en nauwe weg der zaligheid, zijn hoogmoed en zijn diepe blindheid in de kennis van zijn eigen hart, zijn onkunde in de diepe en ingewortelde vezelen van zijn eigengerechtig bestaan. O, wat blindheid en duisternis omringt het zondaarshart!

Dit grote onderscheid is echter hier kenbaar voor de arme zondaar, ofschoon in dit licht Zijn duisternis meer en klaarder en zuiverder ontdekt wordt dan in het licht der Wet. In dit grote werk in des arme zondaars hart openbaart zich op een bijzondere wijze de liefde, Gods des Vaders, in het vat te reinigen en te heiligen niet slechts door de ontdekkingen van Christus lijden, maar ook door de ziel zelf in de gemeenschap des lijdens van Christus in te leiden, en haar daarin met Christus in Zijn dood te verenigen.

God de Heilige Geest wordt in deze nauwe weg de levens en des lijdens op een bijzondere wijze in Zijn heerlijke Persoon aan de arme ziel geopenbaard; want het is 't werk en ambt des Heiligen Geestes Christus in het hart te verheerlijken, het werk Gods in de heiligmaking van de zondaar in het helderste licht te stellen, en alzo de zondaar in de ontdekkingen van Zijn geestelijke dood in het leven te houden, de beloften te openen, en naar de staat en de gepastheid der ziel indachtig te maken of toe te passen. Joh. 16: 13-15.

Maar wanneer die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomende dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijn nemen, en zal het u verkondigen. Al wat de Vader heeft, is het Mijne, daarom heb Ik gezegd, dat Hij het uit het Mijn zal nemen en u verkondigen.

Zoals wij straks zeiden, is de ziel zo blind in de weg der zaligheid, dat zij die niet kent, en daarom begeert zij de zaken, die zij niet weet; en zij denkt - zo onwetend is

zij inwendig van haar waren doodsstaat en haar volslagen onmacht — ***zelf de weg der zaligheid uit te kunnen werken;*** *en dit is het grootste oponthoud op de weg des levens, en in de zaligmakende kennis van haar aandeel daaraan.*
Er zijn echter twee zaken, welke de arme zondaar beletten om hierin blindelings, en alzo van de nauwe weg des levens, af te dwalen. De genadige belofte des Evangelies snijdt door de liefde des Vaders dit eigen werk in des zondaars hart geheel af: *Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet gekend hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht: deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten.*
Wellicht denkt iemand: Snijdt de belofte dan af? Hij dacht: zij was tot troost en sterkte en bemoediging.
Neen, de belofte (1) snijdt slechts af eigen kracht en eigen werk, om het werk Gods daarin te openbaren als de: Ik zal zijn, die Ik zijn zal, en de beloften in haar heerlijkheid te openbaren, en haar gepastheid aan te tonen in de weg; en (2) het werk des Heiligen Geestes.
In plaats dan dat de zondaar de door hem zo noodzakelijk begeerde zaken ontvangt, aan welker gemis God de Heilige Geest hem ontdekt heeft, vangt Hij Zijn werk in de ziel aan door hem in de weg te leiden, waarin hij een voorwerp zal worden voor vrije genade, voor de openbaring der liefde Gods, voor de kracht van het kruis en het bloed van de dierbare Zone Gods, en voor de heilgeheimen en de genadige beloften van het Verbond der genade om hierin de waarheid voor de zondaar te openen. En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in der eeuwigheid. Jes. XX12: 17.

Zoals wij vroeger opmerkten, heiligt God de zondaar voornamelijk door twee zaken:
a. Door beproeving van Zijn eigen werk in het hart: opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn, tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus. Petr. 1: 7. Beproeving van iets duidt aan: nauw onderzoek, of het de toets kan doorstaan. Een iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. 1 Cor. 3: 12-19.
Is Mijn woord niet alzo als een vuur? spreekt de Heere, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat? Jes. 23:29
Dit vuur is echter niet het verterend vuur der Wet, het gevoel van de vlammen van Gods rechtvaardigen toorn. Neen, die zijn door deze zelfde liefde Gods voor de door God gerechtvaardigde zondaar uitgeblust (Jes. LIV); maar dit is het vuur der liefde Gods, de ijver over Zijn volk. De Heere is een heilig God. Dit vuur der liefde dient slechts om de arme zondaar waarlijk te heiligen en inwendig te vernieuw, te ontdekken aan datgene, wat hij mist aan geestelijk licht, aan geestelijk leven, aan geestelijke liefde, aan geloof in deszelfs ware beoefening, wanneer de Heere het op de proef brengt. Dit werk der liefde Gods in het zondaarshart is geen kleine zaak.
Ach, de ziel is zo diep blind en onkundig, vóór zij enigszins vatbaar is, zelfs voor de eerste beginselen van dit Goddelijk werk. Ja, ik zou bijna zeggen, in dit licht, — want het is een Goddelijk, blijvend en helderschijnend licht — begint de arme ziel de beginselen van licht, leven, waarheid te aanschouwen, in de grond buiten haar. In de rechtvaardigmaking ontvangt de zondaar hiervan slechts een grove schets, hoewel men dat op die tijd niet ziet! Vangt God de Vader echter dit grote werk onzer heiligmaking in ons aan, dan verklaart God de Heilige Geest ieder straaltje licht, ieder

vonkske leven, iedere mededeling der vrije liefde Gods in Christus, iedere ontdekking van Christus bloed tot reiniging, heiliging en bevrijding door de openbaring van Christus lijden en dood in haar, iedere opening in het Verbond der genade, iedere openbaring daarin van de Heere als haar Maker en Man, iedere toepassing der beloften, iedere onderscheidende lichtstraal tussen dood en leven, tussen duisternis en licht, tussen zonden en genade, tussen vleselijke en schijnheiligheid, tussen het werk Gods en al wat zij zelf nog zou willen uitwerken.
Dat dit dus niet zulk een lichte zaak is in de arme zondaar, zo blind, in Goddelijke zaken, zo onkundig van het rechte besef van heiligmaking, laat zich goed gevoelen. Maar de liefde en het oneindig geduld van God de Heilige Geest, Wiens Persoon en werk hierin aan de ziel zeer dierbaar wordt, zal haar niet slechts ontdekken hetgeen zij in waarheid van dit Goddelijk leven mist, maar haar ook ontdekken en verklaren de zalige heilgeheimen van Jezus dierbaar kruis, de heerlijkheid, het werk en de zoenverdiensten van deze dierbare Christus, heerlijk en noodzakelijk voor haar in al Zijn ambten en staten, dierbaar voor haar in Zijn menswording, dierbaar in Zijn lijden, dierbaar aan Zijn kruis, dierbaar in Zijn graf, dierbaar in Zijn leven en opstanding.

b. De Heere gebruikt ook — en dit is het tweede deel der loutering of heiliging — dikwijls wegen van lijden en kruis; Hij voegt zo het een en ander, als behorende tot dezelfde weg, bij elkander. Zonder de zalige kennis en vrucht van het eerste, zou echter het laatste geheel vruchteloos, zonder enigen grond en geheel buiten het leven zijn. De weg tot de zaligheid is een nauwe weg; de poort is eng en de weg nauw, die ten leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden.
Vele zielen begeren de zaligheid, de heerlijkheid, indien het mogelijk ware de hemel, om van de hel bevrijd te worden, maar niet de weg, welke tot de zaligheid en de heerlijkheid leidende is. En wanneer het beproefd wordt, dan blijkt niets anders, dan dat hun godsdienst geen wortel had, en hun huis, op een zandgrond gebouwd, niet het eigen werk Gods is, en daarom zonder grond, zonder fundament; geen grond in het hart des arme zondaars gelegd uit kracht van des Vaders vrije verkiezende liefde.
Dit fundament is Jezus Christus. Want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. 1 Cor. 3: 11.
Naarmate God de Vader Zijn eigen werk in het arme zondaarshart beproeft, wordt de zondaar meer verzekerd van dit werk Gods in hem en maakt God de Heilige Geest meer plaats en ruimte in het hart, niet slechts voor de blote kennis en het leggen van dit enige en kostelijke fundament, maar tot ontdekking voor de zondaar zelf van deze kostelijke Steen, en het grote werk Gods in de plaatsbereiding voor deze steen. Hoe geheel blind en onbekend is de zondaar hierin; hoe gans onwetend en blind; ja hij is geheel onvatbaar hiervoor, bovenal wanneer God de Vader dit Zijn eigen werk op de proef brengt.

Wellicht vraagt iemand: moet de Heere dan Zijn eigen werk beproeven?
Ja, niet omdat Gods werk niet recht en volkomen is: Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is, en Die Zijn eigen werk in het hart kent. Maar de ziel wenst dit immers ook te weten, en hoe zal zij tot de zaligmakende kennis van deze wetenschap gebracht worden, zonder de beproeving daarvan?
De beproeving toont ons zeer klaar aan, wat wij missen; de beproeving is dus niet de grond der waarheid in ons (want vele zielen maken strijd, aanvechtingen, gezicht van zonden enz. tot een grond, tot een Christus), maar de uitkomst van de beproeving van het werk Gods in de ziel. En wat is dit werk Gods?
Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft. De uitkomst van

de beproeving van het werk Gods is dit: meerder en klaarder ontdekking van de kostelijke Hoofdsteen Jezus Christus; meer en klaarder ontdekking van de eeuwige vrije liefde Gods in Hem; verklaring, opening, licht, kracht in het eeuwig en welverordineerd Verbond der genade. een zalige vrucht van het werk Gods is de ontdekking van een gekruiste Christus in het hart; de levende toepassing daarvan en het begin van de toepassing der beloften van dit verbond, welke in Christus alleen Ja en Amen zijn: *Ik zal uw steen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten.* Dat de arme, naakte, schuldige zondaar in en bij dit grote werk Gods in hem dagelijks meer uitgewerkt wordt, behoeft geen verdediging.

De beproeving van dit grote werk Gods in het hart toont ook aan, zoals wij straks zeiden, de onvatbaarheid daarvoor en onze onkunde daaraan. De door God geroepene, en zoals hij nu door genade zien en geloven mag, gerechtvaardigde zondaar is nu gebracht door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest tot aan Christus' kruis, tot aan de beschouwing daarvan, tot het gezicht van de kostelijke Hoofdsteen, tot aan het verbond, maar niet tot de zalige vruchten en de verborgen inhoud der genoemde zaken.
De Steen, de kostelijke Hoofdsteen heeft wel een plaats in het arme zondaarshart ontvangen, reeds in de wedergeboorte (ja van eeuwigheid reeds in het eeuwig, onwrikbaar plan ontving Hij een plaats in de harten aller uitverkorenen), maar de zondaar durft dit niet altijd ervoor houden; in de rechtvaardigmaking echter is hij hiervan tot enige kennis gebracht, en schijnt de zondaar in het volle bezit daarvan. Want niemand kent de parel, dan die haar ontvangt.

Maar waar nu heen; wat nu aan te vangen met deze grote schat?
De ziel weet het niet; en gelukkig, driewerf heil de ziel, die onder Goddelijke bearbeiding, door de kracht, wijsheid, liefde en almacht eens getrouw Verbondsgods een weet-niet wordt. Want wat zou er in des arme zondaars hand worden van het bezit van de Steen, van de kennis en het gebruik ervan? Hij zou die verkwisten, verliezen, verzondigen. Hij zou buiten de enigen, nauwe weg des Levens zoals die alleen in Jezus Christus en die gekruist is, ver van de weg afwijken. Maar ook hierin zorgt de Heere voor Zijn eigen eer, voor Zijn eigen werk in het hart, en neemt Hij zowel de zondaar als het geschonken goed onder Zijn Goddelijk opzicht en tucht. Hebr. 12:
Hier vangt door de liefde des Vaders de Goddelijke besnijding aan, volgens Col. 2: 11. *In welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses door de besnijdenis van Christus.*
Ik zei: zij neemt hier een aanvang, want wij kennen in dit begin de kracht en de toepassing van Christus dood nog niet. En indien iemand denkt of meent haar waarlijk te kennen, hij bedriegt zich, blijft slechts hangen in de schijn en mist het wezen en de kracht der zaak. Want slechts door vereniging met Christus in Zijn lijden en dood kan de ziel genieten de troost en de reinigende kracht van Christus bloed en de rechtvaardigende daad Gods, als zijnde Zijn eigen werk, door de rechtvaardigheid van Christus, nl. door Hem verworven, als zijnde dood geweest, maar nu levende.

De vrijmaking van de straf der schuld is nog niet de vrijmaking van de smet der schuld. Deze laatste geschiedt door dé toepassing in ons van Christus' kruis en door vereniging met Hem in Zijn lijden en Zijn dood. In deze vereniging met Christus in de gemeenschap des lijdens wordt de ziel door de liefde des eeuwigen Vaders besneden met de besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking des lichaams der

zonden des vleses, door de besnijdenis Gods. Col, 2: 11. Dit betekent de inwendige besnijdenis des harten in de geest, welke de betekende zaak was van de uitwendige besnijdenis, die de Apostel in de volgende verzen nader verklaart, waaruit hij besluit, dat de uitwendige ons niet meer nodig noch nut is.
Deze inwendige besnijdenis geschiedt door God Zelf en door Zijn Geest: Deut. XXX: 6. En de Heere uw God zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad, om de Heere Uw God lief te hebben met uw ganse hart, en met uw ganse ziel, opdat gij leeft. Zie ook Jer. XXX11. En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven om Mij te vrezen al de dagen hun ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen. En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken. En Ik zal hun enerlei hart geven, en zal een nieuw geest in het binnenste van u geven; en Ik zal het steen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hun een vlesen hart geven. Ezech. 11: 19, 20. Ezech. XX16: 25-27. Rom. 2: 29.
De Heere zal door deze inwendige besnijdenis des harten wegnemen de ganse massa der verdorvenheid, die bij een lichaam wordt vergeleken, hetwelk vele leden heeft (Rom. 6: 6. Col. 3: 5), vanwege de velerlei begeerlijkheden, die de zonde in ons werkt. Hierdoor wordt verklaard, waaruit deze zondige aard zijn oorsprong heeft, namelijk uit de vleselijke geboorte. Joh. 3: 6. Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is Geest. Want die naar het vlees zijn, bedenken dat des vleses is, maar die naar de Geest zijn, bedenken dat des Geestes is. Rom. 8: 5. 1 Cor. 2: 14.
Deze inwendige geestelijke besnijdenis, waardoor het hart besneden wordt door de Geest, verlost de zondaar van de heerschappij en schuld der zonden en reinigt het hart, gelijk in de volgende verzen verklaard wordt. Rom. 6: 4. Gal. 3: 27.
Zijnde met Hem begraven in de doop. Door de doop wordt ons verzegeld, dat onze oude mens door de dood van Christus is gedood, en vervolgens ook begraven, dat is door Christus lijden en sterven alzo zijn heersende kracht heeft verloren, dat hij is gelijk een dood en begraven lichaam, hetwelk zich niet kan bewegen om te heersen, hoewel het zijn stank nog van zich geeft, totdat het door de dood en de Geest van Christus geheel wordt vernietigd. Rom. 6: 3. Of weet gij niet, dat zo velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn? Gal. 3: 27.

Bij en door Goddelijk licht des Heiligen Geestes en in het licht der waarheid ziet de zondaar ook in het voortgaan op de weg, dat de kennis, het wezen en de beschouwing der waarheid gans wat anders is dan een gepast voorwerp daarvoor gemaakt te worden.
Wij kunnen nimmer tot het doel onzer bestemming geraken zonder de weg te gaan, welke daartoe leidende is, nl. De nauwe weg des levens, waarop Jezus de Zijn voorging, en welke een lijdensweg geweest is. Hebr. 12: 1—11.
De waarheid en het licht, dat Jezus Zelf is in deze weg, zal ons al spoedig aantonen de vele moeilijkheden aan deze weg verbonden. Hebr. 2: 10. 1 Petr. 4: 12. Jes. XLVIII: 10. 1 Petr. I: 7. Dit zelfde licht (want dit is Goddelijk licht, en Goddelijke liefde!) zal, wanneer het de Heere behaagt ons in de waarheid te leiden en in dit spoor der gerechtigheid te doen wandelen, ons spoedig aantonen, hoeveel moeilijkheden er aan dit wandelen in geest en waarheid verbonden zijn. Hij zal in dit licht zeer klaar onderscheiden een vlees, dat vreest en zich krachtig verzet tegen vernietiging en afbreking van dat vlees; een vlees dat zich stelt tegen afbreking van datgene wat hij meende nog geestelijk voor de Heere te bezitten; een vlees, dat de waarheid, het licht en het leven vreest en hem zijn dood, vijandschap, duisternis, afkeer van al wat

waarlijk geestelijk, Goddelijk en levendmakend is, zal ontdekken; een vlees, dat waarlijk gekeerd is tegen God, tegen Christus, tegen de nauwe weg des levens, tegen deze doding van de oude mens der zonde, tegen het licht der Goddelijke ontdekking; een vlees dat hem de waarheid van zijn ontzettend diepen val in al deszelfs waren omvang ontdekt en diep en blijvend doet gevoelen en aanschouwen.
Want in dit licht is licht; al wat licht is, maakt openbaar. God de Heilige Geest in dit opzicht Zijn heerlijk ambt en bediening in de ziel uitvoerende, Zich in Zijn Persoon en liefde in dit grote werk in het arme zondaarshart ontdekkende, volbrengt hierin blijvend Zijn werk, door in Zijn licht de duisternis in des zondaars hart aan te tonen en ontdekt te houden, en steeds dieper en dieper de wonden te openen, en wel voornamelijk hierin, (want het zien van de diepte onzer ellende in dit opzicht is niet genoegzaam!) door de zondaar eerst aan te tonen, hoe geheel blind en onvatbaar de ziel voor de wezenlijke kennis van haar diepe blindheid en onkunde is, hoe beroofd van de ware kennis van haar zonden, van ware droefheid over de zonden en van haar algehele onvatbaarheid voor de geringste geestelijke kennis van dit Goddelijk, dierbaar, zaligend en heiligend werk in des arme zondaars hart.
Ach, wij blinden (althans zo moet ik van mijzelf in dit licht voor de Heere belijden!), spreken ligt over zulke grote, uitnemende waarheden als rechtvaardigmaking en heiligmaking, alsof ze tot gewone zaken behoorden. Maar o, wanneer wij bevoorrecht worden door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest; als het wezen in dit opzicht de schijn komt wegnemen; als het Goddelijke licht in onze duisternissen komt schijnen; als dit Goddelijk leven zich in onze dood komt openbaren, hoe geheel blind, onkundig en onvatbaar zijn wij dan voor de levende kracht der waarheid, hoe gekeerd tegen de wezenlijke kennis omtrent hetgeen wij met betrekking tot haar levende kracht en innerlijke waarde in ons bezitten, en hoe afkerig en vijandig, om van de leugen in ons verlost en bevrijd te worden!

Wellicht denkt iemand: is dit dan de vrucht der rechtvaardigmaking; is dit heiligmaking? Het gelijkt meer op verwoesting, verwarring, duisternis, en op alles wat tegen God en on-Goddelijk is. Is dit dan een vrucht van het nieuw leven, een vrucht van Jezus' leven, een vrucht van de Heilige Geest, een vrucht van vrije liefde en genade?
Wij zouden hierop beide neen en ja kunnen antwoorden, vooral wanneer wij deze ontdekkingen des Heiligen Geestes mogen zien in het licht der eeuwige liefde Gods, in het licht der waarheid, zoals die inwendig nodig is tot kennis der zaligheid. Joh. 15: 1, 2. *Ik ben de ware wijnstok, en Mijn Vader is de Landman. Alle rank die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg, en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.*
De ware kennis van de zonden in ons, haar gedurige en overheersende macht, en de kracht en werkingen onzer diep bedorven natuur telkens wederkerende en altijd tegen God gekeerd, kan niet anders, dan in het hart van de wedergeboren mens lijden, smart, droefheid, afkeer, haat, verfoeiing, walging aan onszelf veroorzaken. In het licht der liefde Gods dan en in het ontdekkend licht van God de Heilige Geest, zal de zondaar in deze weg van lijden inwendig het onderscheid zien tussen zonde en genade, tussen de vrucht van Adams val en de vrucht van Christus verdiensten, n.l. de verlossing die in en door Jezus Christus is.
Hoe toch kan de zondaar één worden, in vereniging komen met Christus in Zijn lijden en in Zijn dood, zonder zelf te weten, te kennen, te ondervinden de smart der zonden, om welker dood Christus moest overgegeven worden in zulk een dood, ten einde Zijn volk daaruit en daarvan te verlossen niet alleen van deszelfs eeuwige straf, maar ook

hier bij aanvang van haar overheersende kracht, macht, smet en schuld en alzo de arme zondaar te brengen tot de kennis van dat leven dat alleen is in Hem, die het eeuwige leven is.
Ach, hoe kan de ziel anders dan in deze weg weten, dat zij in de gunst en ook — en dit is niet van minder, neen, 't is van eeuwig belang! — in de gemeenschap Gods hersteld is, van wie zij door de zonde en door haar diepen val ziet en gevoelt zo geheel vervreemd te wezen. In de rechtvaardigmaking wordt het Verbond der genade eerst voor de zondaar in Zijn heerlijkheid en volheid en grond, als liggende geheel buiten de zondaar, geopend; in de heiligmaking — wordt hij daarin geleid — wordt het enigszins, naar de vatbaarheid der ziel in dit grote werk, door God de Heilige Geest verklaard en worden de genadige beloften des Evangelies aan de arme zondaar toegepast.
Iedere ontdekking van de heerlijkheid, gepastheid, noodzakelijkheid en dierbaarheid van Christus in Zijn lijden en Zijn dood, als de Borg van het Verbond, de Vervuller der wet, iedere opening in het verbond der, genade, iedere mededeling van de oneindige, vrije, vergevende liefde des Vaders, iedere lichtstraal, welke uit kracht dezer liefde de arme zondaar ontdekt en medegedeeld wordt, toont de ziel meer van de heerlijkheid van Christus, meer van de heerlijkheid en volmaaktheid der Wet, niet om door de Wet gerechtvaardigd te worden, neen! maar om in dit licht, uit kracht der eeuwige liefde Gods, het pad van alle Gods geboden te wandelen.
Dit licht toont de ziel meer en meer de heerlijkheid en volmaaktheid aan van het volbrachte werk van Christus, de reinigende en heiligende kracht van Christus dierbaar bloed (Hebr. 7: 8 en 9) en de gepastheid van de weg, als zijnde de enige weg om hierdoor in die zalige gemeenschap Gods hersteld te worden welke wij, in dit licht ziende, door de zonden zo geheel verloren hebben. En de Heilige Geest getuigt het ons ook; want nadat Hij te voren gezegd had: Dit is het verbond dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere; Ik zal mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstanden; en hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken. Waar nu vergeving derzelve is, daar is geen offerande meer voor de zonde. Dewijl wij dan, broeders vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees, en dewijl wij hebben een grote Priester over het huis Gods; zo laat ons toegaan met een waarachtig hart in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd hebbende van het kwaad geweten en het lichaam gewassen zijnde met rein water. Hebr. 10: 15-22. Joh. 10: 9. Joh. 14: 6. Rom. 5: 2. Eféze 2: 13. Efeze. 3: 12.

Hoe meer het God de Heilige Geest behaagt ons inwendig te ontdekken aan onze geestelijke dood, aan onze blindheid in de weg, in de rechte kennis van onszelf in dit opzicht, aan de onkunde omtrent God, Christus, Christus' kruis, de verborgene en Goddelijke heerlijkheid van dit kruis en de onnaspeurlijke rijkdom der liefde Gods in de vrije gift van Zijn lieve Zoon voor verloren zondaren, in de liefde van Christus zelf in Zijn zelfs vrijwillige overgave tot deze diepe vernedering in dit bitter lijden — hoe meer Hij tevens, de ziel hieraan ontdekkende en uitleidende uit haarzelf, haar inleidt in de waarheid, tot de enige en zaligmakende kennis van Hem, die de Weg, de Waarheid en het Leven is, tot meerdere uitbreiding van de arme, naakte, schuldige, in dit licht ontdekte ziel, welke in haar ellende zeker zou omkomen, opende niet God de Heilige Geest de weg, zoals die alleen in Jezus Christus is, door de openbaring der vrije en rijke liefde Gods in Hem.
Welk een diepe smart en droefheid gevoelt de zondaar in dit Goddelijk licht, onder

deze Goddelijke ontdekkingen, wanneer hij ziet, hoe de zonden hem van de Heere en Zijn gemeenschap vervreemd hebben, welk een scheiding zij veroorzaakt hebben tussen hem en dat heerlijk volzalig Wezen, zo waardig door hem gevreesd, gekend, gediend, verheerlijkt en geprezen te worden. Is er iets, dat het steen hart des schuldigen zondaars vertedert, vernedert en verbreekt, o het is deze vrije, alles te bovengaande, wondervolle liefde Gods in de ontdekking van de bloedende en lijdende Godmens. Is er iets wat de zonden in het klaarste licht doet aanschouwen, het is deze spiegel.
Is er iets, waarin de onbegrijpelijke, wondervolle liefde Gods geopenbaard wordt, het is in het licht van Golgotha's kruis. Is er iets, waardoor de snode zondaar een voorwerp voor vrije genade wordt, het is door de ontdekking van dit kruis. Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog zondaars waren; veel meer dan zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van de toorn. Want indien wij vijanden zijnde met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde behouden worden door Zijn leven. En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in God, door onze Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening verkregen hebben. Rom. 5: 8—11.
De zondaar ziet nu in dit licht, dat hij het met niets voor God kan goed maken; hij ziet de zonden in het licht dezer liefde in haar waren aard, gevoelt in zich, ofschoon tot Zijn diepe smart en droefheid, de kracht der altijd werkende verdorvenheid, haar diep ingeworteld beginsel en de algehele onmogelijkheid om zich ook maar in enig opzicht van derzelver last te bevrijden. En hij heeft niet het oog op deze of die zonde in het bijzonder, maar hij is geheel schuldig, gans melaats van de hoofdschedel af tot aan de voetzool toe is er niets geheels aan hem. Rom. 7. De zondaar zoekt nu ook geen verontschuldiging voor de Heere; want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met welken hij te doen heeft. Welk een genade moet er dan aan de schuldigen zondaar verheerlijkt, welk een vrije liefde en genade geopenbaard worden, eer de ziel gebracht wordt tot de zaligmakende en geestelijke kennis dezer waarheid. *Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zult gij waarlijk vrij zijn*.

Welke deksels moeten er weggenomen worden, eer Christus als de Hoofdsteen, van eeuwigheid in de raad des vredes gelegd, voor de arme zondaar ontdekt is door Goddelijk licht, Goddelijke liefde, Goddelijke kracht,
1. in de wedergeboorte,
2. in de rechtvaardigmaking en
3. in de heiligmaking.

Mocht het u, o mijn lieve Vader, Zoon en Heilige Geest! behagen mij hier in de waarheid te leiden!

Welk een Goddelijke liefde, Goddelijke almacht, heiligende tucht is er nodig
1. om de zondaar te trekken uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht, namelijk tot Christus;
2. om hem in deze weg te brengen tot kennis der zaligheid, van zijn aandeel aan Christus in de rechtvaardigmaking;
3. tot het rechtvaardigende werk Gods in het hart des zondaars, in de heiligmaking, door vereniging met Christus in Zijn lijden en dood. Rom. 6: 5, 6. Eféze 4: 22, 25. Te weten, dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding. En dat gij zoudt

vernieuwd worden in de geest uws gemoeds, en de nieuw mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid. En aangedaan hebt de nieuw mens, die vernieuwd wordt naar het evenbeeld Desgenen, die hem geschapen heeft. Col. 3: 10.

En als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke en onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen; indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is; tot welken komende als tot een levenden een, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar. Zo wordt gij ook zelven als levende steen gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn (hor Jezus Christus. 1 Petr. 2: 2.

4. En eindelijk ten vierde, welk een Goddelijke liefde, trouw, wijsheid, macht, eeuwige onverwrikbare liefde van de eeuwige Verbonds-Jehovah is er nodig om de arme, naakten, vuile snode zondaar te verzekeren, dat hij aandeel heeft aan de heiligheid en gerechtigheid van Christus, en vernieuwd is naar het beeld, hetwelk hij in Adam in het paradijs geheel verloor; dat zijn schuld in dit opzicht niet slechts vergeven en uitgewist is van voor des Heeren heilig aangezicht, maar dat hij, ofschoon nog dagelijks schuldig voor de Heere, wordt gereinigd door Christus bloed, hetwelk van alle zonden reinigt wordt vrijgemaakt niet alleen door de ontdekking van Zijn ware doodsstaat voor God, maar ook door de toepassing van Christus' lijden en dood in het hart tot doding en vernietiging van de oude mens.

Wat zou ons de kennis van het eerste baten, zonder de wezenlijke en levende kracht van het laatste; het zou slechts de schijn en niet het wezen zijn. Alleen de kennis van zonden baat de levendgemaakte ziel niet; neen, naarmate de zondaar meer grondig de snode aard der zonden leert kennen en naarmate hij dit ziet in het licht dezer uitgestrekte liefde Gods in Christus, zal de zonden hem een ondragelijke last worden, zal hij zuchtende onder derzelver last voortdurend uitzien naar verlossing ervan.

O, de ziel zal door Goddelijke genade, door Goddelijke liefde en door de liefde van God de Heilige Geest er niet lichtvaardig overheen lopen, daar zij ziet, dat dit Goddelijk werk, in haar aangevangen, een eeuwig gewicht der heerlijkheid met zich brengt.

God de Heilige Geest legt hier zelf al de waarde en het gewicht van op de ziel, want Hij toont haar aan in Zijn licht:

1. dat, zo zij hierin de rijkdom van Gods genade veracht zij het grote en zaligmakende werk Gods in zich zou verachten, namelijk de plaatsbereiding voor het leggen van het fundament, de heerlijke Hoofdsteen Jezus Christus;

2. dat zij, door dit Goddelijk onderwijs te veronachtzamen, het dierbare bloed des Zoons Gods onrein zou achten: want van welk een hoge waarde is de kennis, de gedurige w eten schap, door de liefde van God de Heilige Geest, dat door dit dierbare bloed van Christus de ziel in dadelijke gemeenschap verkeert met de Vader en met de Zoon!

Zonder dit is er geen mogelijkheid om in gemeenschap met God te verkeren, of enige zekerheid, dat men inwendig gereinigd en geheiligd wordt. Zonder dit geen vereniging met Christus, geen dagelijks sterven aan de zonden, geen vernieuwd worden naar de inwendige mens, geen één worden met Christus in de gelijkmaking Zijns doods, geen ware kennis van enig geestelijk leven. Want alleen door deze eeuwige liefde Gods, door de liefde van God de Heilige Geest, als door een zalige vrucht der beloften en des onveranderlijken Genadeverbonds, wordt Christus als het enige, eeuwige leven

aan de arme, gans schuldigen en verloren zondaar ontdekt.
En hoe vurig begeert de in dit licht ontdekte zondaar naar de kruimels van dit leven, daar hij ziet, dat buiten dit leven niets dan dood, vijandschap tegen dit leven en grote duisternis in hem heersen.
Verwaarloost of veronachtzaamt een ziel dit werk Gods in zich, hetzij bij aanvang of voortgang, zij misleidt zich, onteert de Heere en bedroeft de Heilige Geest Gods.

O, hoeveel blijvende, Goddelijke liefde, hoeveel heiligende tucht is er dan niet nodig,
1. om de arme, blinde zondaar enigszins tot stilstaan en tot de grondige overtuiging van Zijn diepe onkunde in deze kennis te brengen;
2. om hem in deze nauwe weg des levens te leiden en daarin te heiligen;
3. om hem daarop te houden en
4. om hem daarin dagelijks aan Zichzelf inwendig stervende, (dan volgt het uitwendige van zelf!) als een vrucht van dit werk Gods, Gode te doen leven; zodat hij tot roem van Gods genade belijden en nederig erkennen mag: *Ik ben met Christus gekruist en ik leef, maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij. En hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij heeft overgegeven*. Gal. 2: 20.
O, dit is een omhelzen der ziel van Christus met al de krachten en genegenheden der ziel. Hier kent en bezit zij Hem, gelooft zij in Hem, als de eniggeboren Zoon van God. Hier ontvangt zij Hem als een zalige vrucht, als Ie gift des Vaders uit kracht van Gods eeuwige liefde. Hier aanschouwt, hier geniet zij Hem als haar enige en bloedige Borg. Zij gevoelt, dat door de liefde haars hemelse Vader het dierbaar bloed aan haar ziel wordt toegepast.
O, het is hier niet slechts een beschouwing van Christus, neen, zij wordt door de liefde Gods en de levendmakende kracht in de waarheid geleid, zoals die in Christus Jezus tot zaligheid nodig is. Zij geniet thans de dadelijke vrucht van Zijn leven, de openbaring van Hem, dat Hij niet alleen in haar leeft, maar ook voor haar leeft. *Ik in hen, en Gij in mij; opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld bekenne, dat Gij mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij mij liefgehad hebt.* Joh. XVII: 23, 24.

Zoals wij vroeger zeiden, zijn het twee zaken, welke de blinden zondaar in deze nauwe weg bewaren; nl. 1. De liefde des Vaders in Zijn heiligende tucht en 2. De onderhouding, door God de Heilige Geest, van dit grote werk Gods in des arme zondaars hart.
Dit leven, hetwelk alleen in Christus is, is in des zondaars hart aan veel tegenstand onderworpen, maar de Overwinning Israëls liegt niet. Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is, en Hij heeft het beloofd, en die het beloofd heeft, is getrouw. Hij, die een goed werk in u begon, zal het ook voleindigen tot op de dag van Jezus Christus.
Welk een Goddelijke liefde-arbeid en heiligende tucht moet er dan niet aan en in des arme zondaars hart geschieden, vóór hij, waarlijk grondig overtuigd door en bij Geesteslicht van hetgeen hij mist aan geestelijk licht, geestelijk leven, geestelijke liefde, hiermede in ootmoedige belijdenis voor de Heere komt in gebed en smekingen, om dat licht, dat leven en die liefde.
O, wie nog nimmer in dit opzicht de tegenstand ook hiervan in zij hart gevoeld heeft, heeft nog nooit hierin het eigen werk van God de Heilige Geest gezien en ervaren, die, waar Hij de zondaar tot de zaligheid bewerkt, hem zijn eigen leven doe verliezen en het eeuwige leven doet vinden. Joh. 12: 25, Die Zijn ziel vindt, zal dezelve verliezen, en die zijn ziel zal verloren hebben om Mijnentwil, zal dezelve vinden. Matth. 10: 39.
Welk een genade en ontdekkende ontledigende, heiligende tucht, beide door de liefde des Vaders en de liefde des dierbare Geestes, is hier dan open baar; welk een Goddelijke liefde en welk een Goddelijk licht om de zondaar te overtuigen van Zijn duisternis; welk een Goddelijke kracht om hem te overtuigen van zijn onwil en Zijn afkerigheid, Zijn blindheid en diepe onkunde!
Welk een Goddelijke wijsheid om hem al Zijn zonden en dwaasheid, zijn hoogmoed en eigenwillige godsdienst aan te tonen, om hem te overtuigen van al de schijn van godsdienst, door welke hij iets wil zijn, of heimelijk het leven, hetwelk hij voor leven houdt, tot een beweeggrond ter zaligheid voor de Heere tracht te maken, alsof de ziel wel gewillig ware om God te dienen en God lief te hebben.
Maar de liefde Gods des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest keert deze zaken om, overtuigt de zo diep gevallen zondaar van zijn geestelijke dood in dit opzicht, om hem in Geest en waarheid te brengen tot de kennis van die liefde Gods, die vrij en ongehouden de zondaar uit de dood riep tot dit leven, om hem bij aanvang en voortgang te leren, wat die liefde is, waarin zij bestaat, waarin zij haar grond heeft, waaruit zij voortvloeit en wat zij is in de openbaring van een levende Christus in het arme, naakte, schuldige zondaarshart (Eféze 2: 13-22. Eféze 3: 17-19. Col. 2: 2, 3, 9-14); verder om de arme ziel, zijnde in de duisternis, meer aan te tonen waarin, niet alleen Zijn eeuwige, onveranderlijke liefde in Christus, maar ook waarin haar enig licht bestaat. *Ik ben het licht der wereld, zegt Jezus; die Mij navolgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar het Licht des levens hebben*.

Nu, hoe kan de blinde zondaar Hem als zodanig kennen, zonder dat God de Heilige Geest Hem voor haar blind zielsoog ontdekt, Hem door het geloof alzo doet aanschouwen, en door de liefde Gods in het hart uitstort en Hem alzo gelovig doet omhelzen? Hoe zal de zondaar komen tot het inwendig bezit, tot het smaken van dit leven ter zaligheid, zonder waarlijk te gevoelen en te zien haar dood en haar dodelijke onmacht om ook maar enigszins uit deze dood op te staan, en de dierbare Zone Gods ten eeuwigen leven gelovig te omhelzen, zoals Hij haar van Gode geworden is tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en eeuwige verlossing?

O, wat diepe wonden moet de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes in het hart des arme zondaars maken, wat hoogten moeten geslecht wat kromme wegen recht gemaakt, wat duisternissen ontdekt worden, eer er plaats is voor de waarheid, voor dit licht, voor dit leven, voor deze liefde, welke geheel in God Drie-enig ligt buiten de zondaar, en voor iedere gedachte is gevangen gelegd onder de gehoorzaamheid van Christus.

O, welk een werk der eeuwige liefde Gods des Vaders; welk een ontfermende liefde en genade van de dierbare Persoon, het werk en het heerlijk ambt van God de Heilige Geest, om hierin en hierdoor niet slechts de schijn in des arme zondaars hart te ontdekken, maar ook het wezen daarvoor in de plaats te geven; niet alleen om de liefde en het werk Gods in dit opzicht de arme zondaar te openbaren, maar ook om Christus, Zijn Persoon, Zijn bloed, Zijn verdiensten, aan en in des zondaars hart te verklaren, Hem zeer dierbaar en noodzakelijk makende zowel in Zijn kruis, lijden en dood, als in de openbaring van Zijn leven! Welk een grote liefde is dit!

Want ach, hoe zou de blinde, onwetende zondaar iets verstaan of kennen van dit Goddelijk onderwijs des Vaders (Joh. XV), hoe iets kennen van de verborgen inhoud van Christus' kruis, van het Verbond der genade, de rijkdom der Goddelijke beloften, de kracht van Jezus' leven en opstanding zonder deze Goddelijke Leraar?

Wie zou het kunnen geloven dan de zondaar, welke alzo onderwezen wordt, dat de grondige kennis van deze dood hem brengt niet slechts tot de kennis, maar ook tot het zaligmakend bezit van dat leven, hetwelk alleen in Christus is.

Noch rede, noch verstand, noch eigenwerk, noch enige eigenwillige godsdienst, maar alleen het werk Gods, de wijzen en verstandigen verborgen en de kinderkens geopenbaard, komt in aanmerking. Joh. 6: 29. *Zij zeiden dan tot Hem; wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? Jezus antwoordde en zei tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft*, enz.; vs. 30-40.

Dit werk Gods is voor de arme, door Gods kracht gewillig gemaakte zondaar een onwaardeerbare heilsweldaad, een wonder van de onbegrijpelijke liefde Gods, onbevattelijk in haar hoogte, lengte, breedte en diepte. De roofvogel heeft dit pad niet gekend, en het oog der kraai heeft het niet gezien. Job XXVIII: 8. Maar de wijsheid, vanwaar zal zij gevonden worden, en waar is de plaats des verstands? enz. Maar tot de mens heeft Hij gezegd: Zie, de vreze des Heeren is de wijsheid, en van het kwaad te wijken, is verstand. Vs. 28. Ps. 111: 10. Spr. I: 7. Spr. 9: 10.

Te dier tijd verheugde zich Jezus in de geest, en zei Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard; ja Vader! want alzo is geweest het welbehagen voor U. Luc. 10: 21, 22. Joh. XVII: 2.

Wat moet er al niet in des zondaars hart ontdekt en afgebroken worden, eer er plaats en ruimte is voor deze kostelijke Hoofdsteen, eer de ziel enigszins is toebereid en bearbeid door des werkmeesters eigen hand; eer zij althans enigszins vatbaar is en meer en meer wordt gemaakt door de Heilige Geest, voor de waarheid, niet slechts voor de grondige kennis van de liefde Gods in Christus, maar ook voor haar aandeel daaraan, eer zij een voorwerp wordt voor de liefde des Vaders die haar Christus ontdekt in Zijn lijden en dood, bloed en gerechtigheid, ieder ogenblik haar noodzakelijk tot heiliging en reiniging van het inwonend bederf. In dit licht wordt het der ziel openbaar, dat, zal zij in nauw en tedere en vrijmoedige omgang met de Heere als haar verzoend God en Vader wandelen, zij ieder ogenblik door de liefde van God de Heilige Geest nieuw ontdekking en nieuw toepassing nodig heeft.!

Hoe zal zij, in nauw vereniging met Christus, Hem als haar dierbare Borg en Middelaar door het geloof omhelzen en in Hem geloven tot zaligheid zonder de

onmiddellijke bediening van God de Heilige Geest?
Hoe zal de zondaar iets van Hem kennen in de kracht en het leven Zijner opstanding, zonder wegneming van al deze deksels, als: ongeloof, zonde en wereld en het boze ijdele hart, dat gedurig van de Heere afwijkt? Hoe zal de ziel zonder ontdekking van haar volslagen onmacht, vatbaar zijn voor de Goddelijke beloften: *Ik zal uw steen gans sierlijk leggen,* enz. Jes. LIV: II, 12.

God de Heilige Geest volbrengt in dit opzicht Zijn eigen werk in de ziel op een Goddelijke wijze. Hij ontdekt haar niet slechts de diepte van haar geestelijke blindheid en ellende, maar toont haar ook het heerlijke werk Gods in haar, nl. De verheerlijking van Christus in het hart; maakt de ziel vatbaar voor deze kennis, en het grote heil en de zaligheid hiervan aantonende, brengt Hij haar in volkomen onderwerping.
Leert de arme zondaar bij enig Goddelijk licht dit werk Gods klaar onderscheiden, dan is hem dit tot sterkte en begeert hij door onoverwinbare genade niets vuriger dan de heerlijkheid van dat licht, dat Zijn duisternis, dan dat leven dat zijn dood ontdekt, dan meer en klaarder en onderscheidend licht van het werk Gods in hem, dat alle eigen werk, alle eigen kracht, alle eigen liefde (die grote afgod!), alle eigenen schijngodsdienst, zo stinkend in de ogen van de Heiligen God, ja al het eigen in welken vorm of gedaante ook ontdekt; zo wenst hij van de zonden in haar beginselen verlost, en door Christus bloed gereinigd, geheiligd en waarlijk vrijgemaakt te worden.
Dat dit grote werk tijd en genade en dagelijkse vernieuwing vereist, om de zondaar van de waarheid hiervan te verzekeren, laat zich wel begrijpen. En dat de zondaar door toenemend en ontdekkend licht des dierbare Geestes blind en onvatbaar is in dit grote werk, laat zich niet minder duidelijk verstaan.
Want dikwijls meent de arme ziel in plaats van te vorderen — op en in de nauwe weg des levens — achter uit te gaan. Nu, Jezus moet wassen en wij moeten minder worden. God de Heilige Geest staat in voor dit grote werk in de ziel volgens Jezus eigen woord: Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijn nemen, en zal het u verkondigen. Joh. 16: 14. God de Heilige Geest betoont in dit Goddelijk onderwijs Zijn uitnemende liefde, medelijden en geduld. Ware dit het geval niet, waar zou de zondaar onder het ontdekkend licht en de heiligende tucht des Hemelse Landmans zich bergen?
Dit licht is echter niet dodend, maar levendmakend; het dient slechts om de zondaar aan te tonen zowel zijn diepe val in Adam, als de hoogte der verlossing in Christus Jezus; de onmogelijkheid aan des zondaars zijde om iets aan Zijn zaligheid toe te brengen; de rijkdommen van Gods vrije genade en vergevende liefde, zoals die in Christus Jezus geopenbaard zijn tot zaligheid; het zondige en schuldige der zonden in de diepte van ons bederf, in haar aangeboren zowel als in haar aanklevende smet, en de reinigende en heiligende kracht van Jezus dierbaar bloed; de zelfveroordeling in dit opzicht, door het licht van Gods heiligheid en het licht der wet, de zondaar nog altijd veroordelende, ofschoon die wet door Christus volbracht is en Christus daarin gelovig omhelsd is.
De minste veroordeling verhindert de zondaar de vrijmoedige toegang en de gemeenschap met de Heere. Dit is hier geen veroordeling door het licht der wet in haar ver doemende kracht; neen, want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonden (in zover is de zondaar dan der wet gestorven, Rom. 7: 6. Rom. 2: 29. 2 Cor. 3: 6); maar in haar heiligende kracht. Rom. 7: 7-14.
De zonden komen, of liever worden in dit licht in het helderste licht gesteld voor de zondaar. Dit licht is helder als kristal; n.l. het licht der eeuwige liefde des Vaders, de

zondaar bearbeidende, reinigende, heiligende, Christus ontdekkende in Zijn lijden en dood. De wet, die heilig en volmaakt is als de Wetgever Zelf, is in en door de dierbare Godmens voor de arme schuldigen zondaar volkomen volbracht.
O, welk een licht verspreidt dit licht in des zondaars hart! Rom. 5: 8. Hoe klaarder het God de Heilige Geest behaagt deze spiegel der waarheid ontdekt te houden, hoe dieper, hoe snijdender, hoe gevoeliger, hoe smartelijker de aard en de beginselen der wet gevoeld worden! Hoezeer wenst en begeert dan de ziel verlossing en bevrijding ervan, ziende de liefde Gods te onbegrijpelijker in haar uitgestrektheid, naarmate de zondaar meer van het smartelijke en Godeonterende der zonden gevoelt.

O, welke pijnlijke, maar nuttige en tevens Gode verheerlijkende lessen worden in en onder dit Goddelijk onderwijs geleerd! Zoals wij vroeger zeiden: deze grote en moeilijke lessen, zo gekant tegen de hoogmoedige natuur des mensen, worden niet op één dag geleerd. Genade, genade moge erkend en omhelsd worden, indien de zondaar enigszins mag beginnen te onderscheiden, dat de eeuwige liefde des Vaders dit grote werk in de ziel heeft aangevangen. Welke deksels moeten er weggenomen, welke duisternissen weggevaagd worden!
Van welke zondeschuld moet de zondaar gereinigd worden, eer de zondaar bij ogenblikken door de liefde van God de Heilige Geest gebracht wordt tot die inwendige, geestelijke kennis, dat Hij door Christus niet alleen vrijgemaakt is van de straf der schuld, hetwelk Hem door de liefde des Vaders ontdekt is in Zijn rechtvaardigmaking, en dat hij ook door iedere wederkerende daad Gods (als het eigen werk Gods in de heiligmaking!) door de ontdekking van Christus lijden en dood in het hart, door de toepassing van God de Heilige Geest van Christus dierbaar bloed, vrijgemaakt wordt van de Wet, niet slechts in haar verdoemende, maar ook hier in Zijn heiligende kracht, in zover als de zondaar kennen mag de heiligheid der wet in Zijn Borg, als de Volbrenger ervan. Rom. 8.
Het verbond der werken staat in dit licht tegenover het Verbond der genade. Rom. 3: 23-31. Doen wij dan de Wet te niet door het geloof? dat zij ver; maar wij bevestigen de Wet. Hoeveel Goddelijke arbeid, Goddelijke liefde, Goddelijk licht, Goddelijke kracht, eeuwige wijsheid en barmhartigheid is er nodig om de arme zondaar enigermate te brengen tot de kennis en beschouwing niet slechts, maar ook tot het bezit van dit leven, tot de kennis van dit licht in deszelfs heiligende en vrijmakende kracht. God de Heilige Geest brengt de ziel niet alleen in stille onderwerping in en aan dit Goddelijk werk, maar maakt ook de ziel vurig verlangend, om dit werk Gods meer en meer klaar en onderscheidend te bezitten. Hij toont haar aan wat zij in dit opzicht aan geestelijk licht, leven en liefde mist, en verwekt in deze ontdekkingen van haar diepe armoede honger en dorst naar datgene, waarvan Hij haar niet slechts de noodzakelijkheid, maar ook de zaligheid en de Godverheerlijkende vrucht aantoont.

Hij ontdekt haar niet slechts haar gemis aan het ontdekte heilgoed, maar ontdekt haar ook haar gemis in de begeerte, in gebed en smekingen in dit opzicht zo klaar, dat de ziel zonder de dadelijke invloeden van God de Heilige Geest, als een vrucht van Zijn eigen werk, niet bidden kan. De ziel ontvangt in en door des Heiligen Geestes licht zo veel klaar en onderscheidend licht, in de ontdekkingen van haar gemis in ieder opzicht, maar ook zo klaar en onderscheidend licht tussen dood en leven in zich, dat zij vreest voor alles wat dit leven niet is. Hoeveel duisternis en dood wordt men in dit licht gewaar; hoeveel en hoe menigvuldige afwijkingen van dit licht en van dit Goddelijk onderwijs! Hoe onvatbaar is de ziel hiervoor!
Maar ook hier toont God de Heilige Geest Zijn onuitsprekelijke lankmoedigheid, de

ziel gedurig en bij vernieuwing terugleidende, haar uit Zichzelf uitleidende tot de ontdekkingen van Gods vrije liefde, tot de ontdekking van Jezus' kruis en bloed, tot ontdekkingen van Zijn dierbare Persoon, van Zijn volbrachte werk, van Zijn lijden en dood, van de kracht van Zijn leven en opstanding.

Zo wordt zij geleerd en onderwezen in de verborgenheden en heilgeheimen des kruises, geleid in de kennis van Hem, in wie alleen leven en zaligheid is, in welk leven Christus haar in het licht der liefde des Vaders en het dierbaar licht des Heiligen Geestes, ontdekt wordt. O, wat al deksels moeten er dan gedurig en bij vernieuwing weggenomen worden, om deze dierbare Christus als zodanig enigszins te leren kennen!
En hoe vurig en ernstig begeert de ziel, nadat zij meer van Hem mag leren kennen, dat er meerder plaats gemaakt mocht worden in haar hart voor Hem, voor de zalige kennis van Hem, ruimte en plaats door de liefde van haar Hemelse Vader, voor de heiligende en reinigende kracht van Christus dierbaar bloed.
O, de ziel kent, ziet en gevoelt de duren prijs, de hoge waarde van dit bloed; zij begeert verlossing en bevrijding van alles in haar wat dit leven niet is, en ontheffing van alles wat dodend voor dit leven is.
Hoeveel duisternissen moeten er gedurig opgeklaard, hoeveel blindheid ontdekt, hoeveel ongeloof verbroken, hoeveel hardheid des harten gevoeld en betreurd, hoeveel dood en dodende tegenstand overwonnen worden, eer de ziel gedurig, en gedurig bij vernieuwing, als een vlak veld wordt voor de Heere, voor de rijkdom van vrije liefde en genade, voor de openbaring van een levende Christus, voor de verborgenheden van een Verbond der genade en voor de rijke beloften Gods, alleen gepast voor een gans arm zondaar.
O, wat al Goddelijke macht is er nodig tot dit ontkleden van de zondaar, om hem te brengen niet tot de blote kennis der waarheid, tot de schijn, maar tot de zaligmakende kennis van dit heerlijk Wezen, Vader, Zoon en Heilige Geest, zoals Hij zich in Zijn dierbaar Woord tot zaligheid geopenbaard heeft: God de Vader in Zijn vrije verkiezende, God de Zoon in Zijn verlossende, God de Heilige Geest in Zijn toepassende liefde, in de zaligende en heiligende kennis, in de zalige verborgenheden van de Vader en de Zoon, in de rijke openbaring Zijner heerlijkheid aan arme zondaren. Col. 1: 10-22.
Opdat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der verborgenheid van God de Vader en van Christus, in welken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn. Col. : 2, 3. Jes. LIII: 11. Zo zegt de Heere: een wijze beroeme zich niet in Zijn wijsheid en de sterke beroeme zich niet in Zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in Zijn rijkdom, maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde, want in die dingen heb Ik lust, spreekt de Heere. Jer. 9: 23, 24. En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen de enigen, waarachtige God en Jezus Christus die Gij gezonden hebt. Joh. XVII: 3.

Ja, gewisselijk, zegt de ziel onder dit gezegend en Goddelijk onderwijs des Heiligen Geestes, onder de heiligende tucht des Hemelsen Landmans; ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn om dtt kennis van Christus Jezus mijn Heere, om Wiens wil ik die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is; namelijk de rechtvaardigheid die uit

God is door het geloof, opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende. Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden. —
Welk een grote genade moet er dan niet bij aanvang en voortgang aan de arme, schuldige zondaar verheerlijkt worden, zal Hij ook maar enigszins komen tot deze zalige kennis Gods, tot de wezenlijke kennis dezer grote verborgenheden, zoals die in de dierbare en heerlijke Persoon van Jezus Christus, in Zijn volbracht werk aan het kruis, in de kracht Zijner opstanding, in de dadelijke openbaring van Zijn leven in en aan het arme zondaarshart bekend, geloofd en omhelsd worden. Al wat er nu leeft in het hart buiten dit leven, hetwelk het eigen werk des Vaders en des dierbare Geestes is, is dood, is schijn, en niet het wezen zelf. Ach, hoe ziet de arme, naakte ziel dan in dit licht en onder deze ontdekkingen, hoe weinig zij in waarheid van dit geestelijk leven bezit, hoe weinig zij van deze dierbare Christus kent, zoals Hij alleen waardig is gekend en verheerlijkt te worden.
O, wat al duisternis wat al hardheid des harten en ongevoeligheid wordt in dit licht gezien en door dit licht ontdekt. Hoe diep gevoelt de zondaar, dat hij Zijn zo gans ontblote ziel ook niet tot een grein van dit leven kan opheffen, dat ieder straaltje licht, hetwelk in deze duisternis schijnt, een zalige vrucht is van de eeuwige liefde Gods, zo ook iedere ontdekking van een gekruiste Christus, ieder klaar en levend besef van Zijn lijden en dood, iedere mededeling Zijner onuitsprekelijke liefde in Zijn Zelfs overgave voor zulk een snode, afkerige zondaar, iedere dadelijke toepassing van Jezus dierbaar bloed.

4) Zo ziet de schuldige ziel zich gedurig gereinigd door dit bloed en wordt door deze inwendige bearbeiding vrijgemaakt door de Zoon. Iedere openbaring, iedere ontdekking als zodanig van Christus in de kracht Zijner opstanding, is een zalige vrucht van het Verbond der genade, een zalige mededeling uit het eeuwig liefdehart des Vaders, de Fontein des Levens zelve, een zalige vrucht van de liefde, de Persoon en het werk van God de Heilige Geest; een zalige vrucht der beloften: Hebr. 8: 10-13. onder deze Goddelijke bearbeiding wordt de ziel gepast gemaakt voor de waarheid, zoals die in Christus Jezus is en haar noodzakelijk en dierbaar is tot zaligheid als de Weg, de Waarheid en het Leven.
Hier vindt de waarheid ons en vinden wij niet de waarheid. Hoe vindt zij ons?
Arm, jammerlijk, naakt en blind. O, dit te weten, dit te bespreken, dit te beschouwen is gans wat anders dan er bij Goddelijk licht en door Goddelijke liefde aan ontdekt te worden. Te ontdekken wie wij waarlijk zijn voor God, is diep smartelijk voor de wedergeborene, maar tevens noodzakelijk en Godverheerlijkend. Welke waarde zou een lijdende, zowel als een levende Christus voor een zondaar hebben, indien hij niet waarlijk in de eerste plaats met Christus in Zijn dood verenigd, en in de tweede plaats, door Christus leven grondig bekend gemaakt met Zijn waren, inwendige, geestelijke dood, werd levend gemaakt en levend gehouden door Zijn leven? Rom. 5: 20-21.

> Laat ons echter nog een ogenblik wederkeren tot het genieten der zalige vruchten, te voren besproken, en niet slechts tot het genieten derzelve maar ook tot de ware kennis van de grond waaruit de vrucht voortkomt, en of wij daaraan deel hebben, nl. De vrije verkiezende liefde Gods, en de zalige vruchten van de Boom des Levens, nl. Jezus Christus, welke in het midden van het paradijs Gods is. Openb. 2: 7. Openb. 22: 2.
> *Efraim! Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord, en zal op hem zien, Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom; Uw vrucht is uit*

Mij gevonden. Hosea 14: 7.

De zondaar, in dit licht tot hiertoe in de waarheid geleid, in deze nauwe weg gehouden door de liefde va God de Vader en de liefde van God de Heilige Geest wordt niet alleen in deze nauwe weg, welke alleen in Jezus Christus is, met Hem in Zijn lijden en Zijn dood verenigd en zo één plant met Hem in de gelijkmaking Zijns doods maar God de Heilige Geest begint ook door Zijn ontdekken licht te doen zien, wie de zondaar in Zichzelf is: ontbloot van alle waar en geestelijk goed, geestelijk licht, geestelijk liefde en geestelijk leven, en hem tevens aan te tonen de noodzakelijkheid niet alleen, maar ook de grote winst, het grote heil hieraan verbonden. Dit is smartelijk en diep, vernederend voor de altijd eigengerechtige zondaar, die telkens opnieuw wat voor de Heere zijn en brengen wil. Zo verenigt Hij de ziel in deze nauwe weg waarlijk met Christus en brengt Hij haar tevens in stille en gehele onderwerping aan dit Goddelijk werk; Hij maakt haar gewillig om zich te laten zaligen, te laten besnijden met die besnijdenis, welke niet met handen geschiedt, maar door de Geest des levenden Gods.

De ziel wordt in dit licht gebracht door God de Heilige Geest om door de Geest uit het geloof de hoop der rechtvaardigheid te verwachten. Gal. 5: 5, Welke rechtvaardigheid verwacht de ziel? De rechtvaardigheid, welke alleen in Christus Jezus is, zoals God de Heilige Geest in het licht van des Vaders eeuwige liefde haar nu is onderwijzende, zoals Hij Christus aan haar ontdekt in Zijn lijden en dood, als de enige rechtvaardigheid, waarin zij bestaan kan voor de rechtvaardigen God, die te rein van ogen is om het kwaad te aanschouwen. God de Heilige Geest duldt geen andere plaats in het arme zondaarshart dan die, waarin Hij allereerst de liefde des Vaders kan verklaren.

En waarin wordt die liefde des Vaders verklaard in een schuldig, gans ontbloot zondaarshart?

In de ontdekking van Christus; in de ontdekking van Zijn rechtvaardigheid, in de heerlijkheid van Zijn Persoon; in de ontdekking en toepassing van Zijn dierbaar bloed; in de openbaring van Zijn leven, als Koning en Overwinnaar over alle vijanden: zonde, duivel, wereld en hel, — als overwinnaar in haar over die wereld van ongerechtigheid, welke zij in dit Goddelijk licht altijd ziet, welke pijn steeds durende, welk lichaam der zonde en des doods steeds aanklevende zal totdat de volkomen verlossing zal zijn aangebroken, en Ie ziel in geest en waarheid zal kennen, zoals zij gekend is.

God de Heilige Geest dan duldt geen andere plaats of ruimte in het arme zondaarshart dan voor deze Christus, voor deze Zoon, voor deze Koning, voor deze heerschappij, voor deze Scepter, voor deze zaligende en heiligende regering.

Waarom?

Omdat deze onuitsprekelijke liefde der Vaders in de diepte dezer ontdekte, gekende, gevoelde ellende, dit bittere kruis der tonden, de bittere vrucht van Adams overtreding, met de eeuwige dood bedreigt en de rijkdommen van vrije genade en eeuwige, ongehoudene liefde openbaart, welker hoogte, diepte en breedte zelfs in haar kleinste beginsel niet te bevatten is.

De mededeling, de zaligende en heiligende kennis hiervan ook in de geringste graad is enkel vrije genade. 't Is niet genoeg deze Christus te kennen in de openbaring van deze Gift Gods, die is beloofd in het paradijs (Gen. 3: 15) en als de vervulling der beloften, zoals Hij tot zaligheid geopenbaard is, door de uitwendige kennis der waarheid, door een schijn- of tijdgeloof!

Ach! wat zou toch deze uitwendige kennis de zondaar tot zaligheid baten; dit zou

slechts de schijn en niet het wezen zijn.
Neen! maar door de ontdekking dezer liefde Gods door de Heilige Geest wordt de ziel verzekerd van haar persoonlijk aandeel aan deze dierbare Christus, aan de gemeenschap met Hem in Zijn lijden en dood. Want wat is het zwaarste lijden voor een wedergeboren zondaar? Zijn zonden, zijn inwonend bederf, dat hem in dit licht der onveranderlijke liefde Gods, in het licht van een lijdende en bloedende Zaligmaker steeds pijnlijker, steeds gevoeliger is.
Hoe grondiger de arme zondaar Zijn aandeel in deze liefde Gods, Zijn persoonlijk aandeel in deze dierbare Heere Jezus leert kennen, hoe smartelijker de zonden gevoeld worden en hoe zwaarder haar last ons valt.
Niet om hiermee een vertoning van Godzaligheid voor de Heere of de mensen te maken, o neen! Het is slechts een zalige vrucht van dat leven, hetwelk der ziel als een vrije gift uit het Verbond der genade, een vrucht van Jezus' voorbidding (Joh. XVII) en hogepriesterschap (Hebr. 6: 17-20), wordt meegedeeld, om, onder deze Goddelijken liefdearbeid der zonden dagelijks te sterven en met Christus begraven worden.
Waardoor?
Door de openbaring van dat leven, alleen in Christus is, en door Hem als een vrucht van Zij eigen verdiensten der ziele kan medegedeeld worden, zal waarlijk weten, dat zij in dit leven deelt, en deze vrucht geniet.
Welk een onuitsprekelijke genade is er dan niet nodig doe de eeuwige liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest om de arme, altijd in zichzelven schuldigen zondaar, waar hij door genade op deze nauwe weg gebracht is, op deze nauwe weg des lijdens, in de gemeenschap des lijdens va Christus, één met Christus te maken, niet slechts in de kennis van deze dood, maar ook één in gewilligheid en gehoorzaamheid des lijdens (want de kennis baat de ziel in dit opzicht niet, maar de geestelijke beoefening, niet als grond maar als een zalige vrucht der liefde Gods; want indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden); en om hem in die weg te houden, te bewaren, te rechtvaardigen, te heiligen, te verheerlijken, en naar het beeld, dat hij in Adam verloor, te herstellen.
Want die Hij te voren gekend heeft die heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen. Rom. 8: 29. Col. I: 18.
Welk een genade en eeuwige vrije liefde moet er dan aan de arme schuldigen zondaar verheerlijkt worden, eer hij hopen en geloven kan, op de nauwe weg des levens gebracht en gehouden te zijn en een vat ter eer voor zulk een smelter te wezen; een vat dat, gereinigd en geheiligd, naar dat beeld vernieuwd en wedergeboren wordt. Want wordt de zondaar enigszins met toepassing voor Zichzelf in de waarheid der wedergeboorte geleid, dan ziet hij welk een oneindig groot werk Gods dit is, en krachtig en zeer klaar wordt hij overtuigd, dat dit werk Gods geheel buiten Zijn bevatting ligt, en dat hij ook niet in het minste iets tot Zijn zaligheid kan bijbrengen, of zich opheffen tot enig leven, of enig waar levend beginsel zonder de dadelijke invloed van God de Heilige Geest.

O, de zondaar, zo diep blind, zal zonder dit dadelijk en gedurig vernieuwd overtuigend licht van God de Heilige Geest Zijn blindheid niet zien, zonder de openbaring van dit Goddelijk licht zijn wezenlijken dood niet gevoelen, zonder dit blijvend, en overtuigend licht van God de Heiligen Geest zijn geestelijke armoede en zijn algehele afhankelijkheid in ieder geestelijk opzicht niet geloven.
En hoe afkerig en vijandig is ons boos hart tegen iedere grondige ontdekking in dit

opzicht Want onze natuur wil dit niet; het vlees begeert ook in geestelijke zaken tegen de Geest.
Waarom?
Omdat wij geestelijk willen zijn, waar God ons aan wil tonen, dat al onze geestelijkheid in Zijn heilige ogen slechts vlees is, vuile vodden ie vernield en afgerukt moeten worden, omdat wij naakt, arm, jammerlijk en blind moeten worden voor Hem, die met niets voldaan is dan met de enigen Christus, met Zijn gerechtigheid, Zijn Offer, Zijn bloed, Zijn verdiensten.
O, welk een ontdekkend licht; welke ontdekking van vrije soevereine liefde en genade, uit kracht der eeuwige liefde des Vaders; welke ontdekkingen van Christus als de Wetvervuller voor haar en in haar; welk een vrijmakende genade om de ziel in dit opzicht te onderwijzen en in die onderwijzingen haar te verzekeren, dat ij niet alleen vrijgemaakt is door Christus van de straf der schuld en van al de eisen van Gods heilige Wet (want de Wet, niet teniet gedaan, maar vervuld door Christus, is in het licht van Christus' kruis dierbaarder en heerlijker geworden, niet als grond, maar als vrucht), maar dat zij ook dagelijks wordt vrijgemaakt door Christus van de smet der schuld. Immers de heerlijkheid en heiligheid der Wet, de rechtvaardigheid en heiligheid Gods zullen steeds meer in dit enig en geestelijk licht voor des arme zondaars oog waarlijk gezien, gekend en geloofd worden.
Welk een Goddelijk en Hemels licht uit het eeuwig liefdehart des Vaders is er dan niet nodig om de zondaar geest en vlees, zonde en genade, wet en Evangelie, in hun waren aard en hun onderscheidend licht in hem te doen kennen.
O, welke eeuwige liefde van de dierbare Geest, om Christus' kruis en de heerlijkheid der Wet in hun ware betekenis te leren kennen en verstaan tot zaligheid in het hart, en de arme zondaar te leiden uit zichzelven, uit de wet der tien geboden, uit het verbond der werken, en in een Drie-enig God, Vader, Zoon en Heilige Geest, in de wet der liefde, in het Verbond der genade!
O, welke ontfermende stroom der eeuwige liefde van de getrouw Verbondsgod! Wat eeuwige rijkdommen van vrije soevereine genade! Wat springbronnen van ontfermende liefde, zich openende en ontspringende door de ontdekkingen van een gekruiste Christus, het Lam dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld!
Welk een eeuwige kracht en liefde door de eeuwige Geest! Welk een ontferming en genade, om de arme, hiervan overtuigden zon daar, iets te doen verstaan, iets te doen kennen, iets te doen geloven, en gelovig te doen omhelzen van dit werk Gods in het hart! Wat rijke stromen in het openen en toepassen de beloften, om de zondaar te midden van deze zijn bekenden en gevoelden dood in het leven te houden!
Hoe veilig is de weg, welke alleen door en in vereniging met Christus gekend wordt! Welk een heerlijkheid van de Leidsman wordt er geopenbaard in het leiden der blinden. De zondaar kan de Heere niet kennen of erkennen als zijn Leidsman, zonder de verbondsbetrekking, waarin de Heere zich als zijn verzoend God in Christus aan hem geopenbaard heeft (Jes. LIV. Uw Maker is uw Man), en waarin Hij als zodanig zich dan openbaart als de Leidsman der blinden. Ik zal de blinden leiden. Jes. 4: 26. Jes. XL: 3, 4.

De Heere openbaart Zich aan Zijn volk in Zijn verbondsbetrekking bij trappen, al naar de weg welken Hij met hen doorgaat, en naarmate zij, in de diepte geoefend, die betrekking van de Heere op zich behoeven. God de Heilige Geest openbaart, ontdekt, verklaart en past deze verbondsbetrekkingen aan des arme zondaars hart toe, in de eerste plaats naar de vrije en soevereine liefde van de Heere, maar ook veeltijds naar de geschiktheid, de gepastheid en de toestand der ziel.

God de Heilige Geest leidt de ziel in de rechte orde en volgens Gods getuigenis; en het is Zijn eigen genadig werk om de ziel dáár te houden, waar Hij haar brengt. Waar Hij haar door het licht der waarheid in de waarheid leidt en bewaart, daar alleen gaat zij veilig. Wij blinde, de Heere vooruitlopende en altijd vooruit werkende zondaars, lopen zo spoedig gevaar van de weg te wijken, hetzij ter rechter-, hetzij ter linkerhand, hetzij door vermetel ons iets toe te eigenen wat God de Heilige Geest niet gewerkt heeft of iets aan te nemen, dat ons niet van Boven gegeven is; zodat kennis en verstand van Goddelijke zaken ver gaan boven haar wezenlijk, geestelijk, inwendig bezit.
En wat zal de kennis baten, als God Zijn eigen werk op de proef brengt? De beproeving wijst aan, wat slechts schijn en wat het wezen is, wat van de Heere en wat het onze was. Wat door God in het hart gewrocht is, hetzij in ware kennis van onszelven, hetzij in ware Godskennis, wordt wel beproefd, van het eigen, dat ons altijd aankleeft, gereinigd, om het werk Gods in ons in klaarder en heerlijker licht te voorschijn te doen komen, maar het kan niet verloren gaan.
Om dit grote gevaar aan te tonen moet God de Heilige Geest de zondaar zo zijn blindheid ontdekken, dat hij niet anders zien, erkennen en belijden kan dan Zijn blindheid.
Waarom?
In de eerste plaats om hem het grote gevaar te doen ontgaan van in zijn eigen weg te gaan, hiervoren aangetoond, en ten tweede, om de heerlijkheid van de Leidsman te openbaren, en eindelijk om hem kenbaar te maken de verbondsbetrekking van de Leidsman, niet slechts in het leiden der blinden, maar ook in de mededeling van Zichzelf als zodanig aan de ziel. *Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader! Gij zijt de leidsman mijner jeugd*. Jer. 3: 4.
O, wat baat het de namen en eigenschappen en deugden van dat heerlijk Wezen te weten, zonder voorwerpen gemaakt te worden voor de vrije mededeling daarvan voor de zalige kennis, dus zonder deelgenootschap aan deze zalige verbondsbetrekkingen? Wat baat de ziel de wetenschap zonder dat er door de vrije liefde Gods en de liefde van God de Heilige Geest een plaats voor in het hart is gemaakt, zodat de ziel door het licht der liefde haars getrouwen God en door het ontdekkend licht van God de Heilige Geest, het eigen en plaatsbereidend werk Gods in haar opmerkt en deze verbondsnamen niet slechts een plaats in haar arme hart ontvangen, maar de Heere zich daarin ook in Zijn verbondsbetrekking aan haar openbaart, als de Vervuller der beloften, om de heerlijkheid Gods in het leiden der blinden (als de Ik zal zijn, die Ik zijn zal) in het helderste licht te stellen.
Al deze IK zich in een zondaar verheerlijkt, dan gaat ons boze ik tot lof en prijs van Gods vrije liefde verloren; de ziel begeert vurig, dat het met Christus dood en begraven worde.
Nu, de openbaring van dit Leven, n.l. Christus, zal dan ook wel enigszins aantonen, dat Hij als Koning moet heersen in de zie die Hij uit de duisternis trok, totdat Hij ook daar al Zijn en haar vijanden zal gelegd hebben tot een voetbank Zijner voeten.

Wij kunnen noch mogen de Heere onze Leidsman noemen en kunnen Hem ook als zodanig niet kennen, zo lang wij niet op goeden grond in meerdere of mindere mat ons persoonlijk aandeel aan Christus, aan de schuldvergeving aan Jezus dierbaar bloed, en daardoor onze verzoende betrekking op de Heere kennen. God, in een algemene zin onze Leidsman te noemen, is een bewijs dat wij Hem niet, kennen en van de Heere niet gekend zijn. Dit is slechts mis. leiding en zelfbedrog, zo als, helaas! velen zich jammerlijk misleiden voor een geduchte eeuwigheid.
Maar slechts zij, die de Heere als hun God hebben leren kennen, de geestelijk blinden,

zijn het, wier Leidsman Hij zijn wil; zij die de weg niet kennen, nochtans die weg begeren te kennen, gelijk des Heeren getuigenis zo duidelijk aanwijst: Heere! maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden. Leid mij in Uw waarheid, en leer mij; want Gij zijt de God mijns heils. U verwacht ik de gansen dag. Ps. X15: 4, 5. Heere! leer mij Uw weg, en leid mij in het rechte pad om mijner verspieders wil Ps. XXVII: 12. Leer mij, Heere! Uw weg, ik zal in Uw waarheid wandelen, verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams. Ps. LXX16: 20. Ps. CXIX.
En hoe menigvuldig waren de smekingen der heiligen, hoe vele en aanhoudend zijn de smekingen der levendgemaakte ziel! Niet als of dit enige grond van zaligheid, of enige Gode welbehaaglijke verdiensten in zich zou bevatten.
O neen! maar als een zalige vrucht des Heiligen Geestes en der verbondsbelofte: Ik zal maken dat hun werk in der waarheid zij; een zalige vrucht van de openbaring van dat leven in hun gekenden dood, ook in dit opzicht, dat zij in de eerste plaats deelgenoten zijn van de verbondsliefde en de verbondsgunst des Vaders, dat zij deelgenoten zijn van de Geest (Rom. 8: 14-26. With. 20: 22), van de vruchten des Geestes (Gal. 3: 26. (al. 4: 5, 6. Gal. 5: 22, 23. Eféze 5: 9), deelgenoten uit kracht der eeuwige liefde Gods, uit kracht van het verbond, aait kracht van vereniging met Christus in Zijn lijden en dood (Rom. 6: 5), uit kracht van deze Goddelijke waarheid: *Ik ben de wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen* (Joh. 15: 5); een waarheid, door het hoogmoedig rijk der duisternis geheel verworpen, maar voor de arme door des Heeren Geest onderwezen zondaar zo dierbaar en van eeuwig en gewichtig belang. Joh. 15: 5.

O, wat al Goddelijke liefde, Goddelijk licht, Goddelijke wijsheid, genade, trouw en macht is er dan net nodig om de zondaar te overtuigen van Zijn dodelijke onmacht ook in dit opzicht, zodat hij niet slechts weet een levende rank te zijn, maar ook weet met de wijnstok verenigd te wezen, in Hem te blijven en vrucht te dragen. Wat al Goddelijk geduld, wat al Goddelijke liefde openbaart hierin God de Heilige Geest aan de blinden en geestelijk onkundige zondaar, door hem grondig te onderwijzen in deze waarheid: zonder Mij kunt gij niets doen (Joh. 15: 5); en hem alzo te ontdekken wat hij mist aan geestelijke kennis, aan geestelijke kracht, aan geestelijk licht om de schijn van het wezen en de valse van de ware vrucht te onderscheiden!
Wij stipten hier slechts een enkel puntje aan, daar dit onderwijs niet in één ogenblik gekend of verstaan wordt, neen! dagelijks is het nodig, om steeds meer en meer overtuigd te worden door de kracht dezer waarheid, hoe weinig wij de verborgen en levendmakende inhoud van dit grote heilgeheim enigszins geestelijk verstaan. Maar de ziel jaagt er naar, of zij het ook grijpen mocht, waartoe zij ook van Jezus Christus gegrepen is.

Wij moeten nu echter nog wederkeren tot de heerlijkheid van de Leidsman, in het leiden der blinden en tot de veiligheid van de weg.

Een groot voorrecht is het te mogen weten, dat wij op de weg des levens gebracht zijn. Bij deze wetenschap alleen kan echter de zondaar niet leven, en de klaarste en zuiverste verzekering van 's Heeren wege kan nimmer tot een grond van rust of troost verstrekken, zonder een voortgaan op de weg; (want de Schrift zegt: zij zullen kennen, en vervolgen de Heere te kennen. En het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe) zonder dadelijke en nieuw ontdekkingen van de liefde Gods zonder vereniging met Jezus en reiniging door Zijn bloed, zonder een wandelen in gemeenschap met de Vader, door de Zoon

zonder dagelijkse schuldvergeving, zonder deelgenootschap aan de Geest, zonder een niet slechts gebracht zijn tot de rank, maar een blijven in Hem.
Hoe dan zal de arme, blind ziel tot de grondige kennis van haar zalig aandeel daaraan, to de kennis van de weg, zoals die tot hiertoe in Christus aan haar ontdekt is, maar ook tot de kennis der waarheid en va het leven komen?
De liefde van God de Vader en de liefde van God de Heilige Geest leidt hierin de ziel menigmaal in wegen, die zij niet gekend, op paden die zij niet geweten heeft niet slechts, zoals wij vroeger opmerkten, om het eigen werk Gods in haar te beproeven, zodat het voor haar zelf steeds meer kenbaar is (s Petr. 1: 7), maar om haar door wegen van kruis, lijden, vernedering en zelfverloochening te heiligen te louteren, te vernieuw naar Jezus beeld.
Nu, de weg naar de hemel is een nauwe weg, een weg waaraan vele gevaren verbonden zijn, waarop zich vele vijanden openbaren, welke zich stellen tegen de wandelaar naar Sion. In de eerste plaats — en dit is wel de grootste vijand — ons eigen boos hart en de zonde, die daarin woont en die zich gedurig openbaart, als de grootste vijand tegen al wat God en Goddelijk is. Rom. 7: 23, 26. Ik bedoel hier in de wedergeborene; want de onwedergeboren mens kent noch gevoelt deze geestelijke dood of deze geestelijke strijd.
De duivel en de wereld zijn niet minder krachtige en sterke vijanden, welke de arme zondaar belemmeren in Zijn vrijen loop op deze nauwe weg; vijanden van binnen, vijanden van buiten, in onze donkere dagen vooral, waarin de onkunde omtrent God steeds meer openbaar wordt, de vreze Gods verloren gaat en de waarheid Gods struikelt op de straten; dagen waarin men de duisternis tot licht en het licht tot duisternis stelt; dagen waarin men het kwade verre stelt, en van alle lenden roept: vrede, vrede, en geen gevaar! maar waarin een haastig verderf hen zal overkomen.
Het gaan op deze weg ontdekt de blinde wat hij mist en wat hij behoeft. Een blinde kent de weg niet, welke hij gaan moet en behoeft daarom een Leidsman, die hem veilig leidt. Thomas zei tot Hem: Heere! wij weten niet, waar Gij heengaat; en hoe kunnen wij de weg weten?
Jezus zei tot hem: Ik ben de Weg en de Waarheid en het Leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij. Joh. 14: 6, 7.
Hoe zal de zondaar, op deze weg gebracht, daarop gehouden, tot de geestelijke kennis der waarheid en tot het leven gebracht worden, zoals dit waarlijk noodzakelijk is tot zaligheid en tot verheerlijking van de Driemaal heiligen Verbonds-Jehovah, en tot gehele vernedering van de van nature zo hoogmoedige, eigenlievende, eigengerechtige, blinde, naakte, arme en schuldige zondaar?
O, dat God de Heilige Geest velen, en ook mijn arme ziel, leren mocht in het licht van Hem, die alleen het Licht is (Joh. I: 4, 5), wat het is waarlijk blind te zijn om dit licht te kennen, waarlijk onze hoogmoed te gevoelen om te weten, wat het is, Jezus in Zijn vernedering te leren kennen en, aan een nederigen en vernederden Jezus gelijkvormig gemaakt, laag te leren bukken, ons kruis gewillig op ons te nemen en alzo ook hierin de weg te bewandelen en in de voetstappen van Hem, die zich overgaf tot de diepste vernedering, te treden, om, mocht het zijn! Hem in geest en waarheid te leren kennen in de kracht Zijner opstanding.
Mochten wij waarlijk, door de Heilige Geest met ons eigenlievend bestaan bekend gemaakt, gebracht worden door de kracht en openbaring van een gekruiste stervende Christus in ons, tot dat dagelijks sterven, ook in het allerminste, aan dat eigenlievend zelf, zo onkenbaar voor ons blinden, (tenzij door Goddelijk licht beschenen!) dat het uit te vinden noch te kennen is, tenzij Goddelijke liefde het ons als onze en des Heeren grootste vijand, Goddelijk licht het als onze grootste duisternis, Goddelijke wijsheid

het als onze grootste dwaasheid, Goddelijke waarheid het als de grootste leugen, goddelijk leven het als onze grootste dood doet kennen.
O, wie deze vijand — zijn eigen hoogmoedig, blind en gevaarlijk eigen Ik — niet als zodanig in Goddelijk licht enigszins leert kennen, hij zal het nimmer leren vrezen en wantrouwen; hij zal nimmer genade zoeken in de ogen Gods, grondig aan deze gevaarlijken vijand ontdekt en daarvan genadig verlost te worden.
O, het is deze vijand, welke Go tegenstaat, en dit zien noch gevoelen wij, dan door Goddelijk liefde en Goddelijk licht, welke liefde zich wel het klaarste kennelijkst openbaart in de ontdekking van een gekruiste Christus Want waarin toch wordt de zonde meer openbaar zonde zijn dan in het licht van dit dierbare kruis?
Neen, neen! de blote kennis, de blote naam van Christus' kruis is niet genoeg. 't Is niet genoeg te weten, dat onze schuld vergeven is e door Christus bloed bij aanvang werd weggenomen. De ziel begeert meer van dit kruis, van dit kostelijke bloed, van deze dierbare Christus te kennen; en hoe zal zij dit zonder steeds meer en meer door ontdekkend licht des Heiligen Geestes te ondervinden, hoe groot haar zonden en ellende zijn, zonder dat God de Heilige Geest ruimte en plaats maakt voor de waarheid, zoals die in Christus Jezus, in Zijn kruis en bloed, in Zijn lijden en dood geopenbaard is?
O, dit kruis, dit bloed, deze dierbare Zone Gods moet een plaats in ons arme hart hebben, zullen wij waarlijk de waarheid van het leven kennen en genieten, da daaruit als de Fontein des Levens in deze onze gekenden dood vloeit. Rom. 6: 3-6.
Bij de ontdekking van onze dood alleen kunnen wij niet leven, maar enkel door de openbaring van het leven, dat als zodanig in Christus in het hart ontdekt: wordt, door de liefde en de tucht des Vaders en de liefde en het werk van God de Heilige Geest, als zijnde Zijn eigen Goddelijk ambt. Joh. 16: 13. Joh. 14: 26.
O, wat baat ons de kennis van dit kruis, van dit bloed, van deze dierbare Christus, zonder een wezenlijk, dadelijk, bij voortgang toenemend aandeel aan deze heilsweldaden?
O, hoe vurig begeert de arme, schuldige ziel steeds meer en meer van deze dierbare Persoon, meer van de verborgenheden van dit dierbare kruis, meer van de heiligende, reinigende, verlossende en vernieuwende kracht van Zijn bloed te leren kennen, ziende enigszins in dit licht uit wat grote nood en dood zij reeds verlost, maar ook waaruit zij nog bij de voortgang op deze nauwe weg des levens verlost moet worden!
O, hoe ziet de ziel in het licht van dit kruis haar diepe blindheid en onkunde van zichzelf en van dit kruis. Wat al duisternissen moeten ontdekt worden en ontdekt gehouden worden door God de Heiligen Geest, zal zij enigszins vatbaar zijn voor de waarheid om met dit kruis te worden verenigd. Onderwerping aan dat dierbare kruis leidt de zondaar tot vereniging met dit kruis, en vereniging met dit kruis (welke wegen de Heere daartoe ook gebruikt!) leidt tot bevrijding van het kruis. Van welk kruis?
Niet van Jezus' kruis; want dit is zacht en Zijn last ligt; maar van het kruis der zonde, dat de wedergeboren zondaar bij toenemend licht, onder de bearbeiding van de Hemelse Landman en van God de Heilige Geest, een gedurig zwaarder last en zwaarder kruis wordt.
Waarom? Om hiermede iets in het gewicht der schaal te werpen, als zoude hij hierdoor Gode welbehaaglijk zijn?
Neen, neen, neen! Het wordt ook in dit licht zichtbaar, dat alleen en geheel vrije liefde, eeuwige soevereine genade in Christus wordt tentoongespreid. Jes. 53, 54. Maar in dit licht ziet de schuldige zondaar, tegen hoeveel licht en liefde de zonde bedreven is, en hier gevoelt hij, hoe diep smartelijk de zonden zijn, die hem altijd nog aankleven; en het is hier, dat hij zucht en roept, om de reinigmaking te voren door

deze Christus teweeggebracht; dat hij toegang vindt door Hem tot God, als op de altijd verse en levende weg; dat hij de dadelijke vrucht van Jezus' leven en opstanding niet slechts beschouwt, maar ook, geniet; dat hij gehouden wordt aan de Fontein, waar hij wordt vrij gemaakt van de smet der schuld, welke vrijmaking men ieder ogenblik behoeft, zal er waarlijk gemeenschap met de Heere gesmaakt en gekend worden.
Het is hier, dat de arme ziel door de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes deze Christus gelovig mag omhelzen als het Lam Gods voor haar geslacht, haar zonden wegdragende.
Om een ziel nu waarlijk van het kruis der zonden te bevrijden, werd de Zoon van God aan het kruis genageld.
O, eeuwige, nederbuigende liefde Gods! Welk nietig sterveling is in staat de rijkdom dezer liefde te bevatten?
O diepe vernedering!
O bitter lijden van de Zoon van God, om ons eeuwig te bevrijden van de straf op de zonden bedreigd!

> Ach, dat ik meer van de krach meer van de waarheid, meer van dit leven in mijn dood meer van de liefde des Vaders, meer van U, o dierbare Heere Jezus! meer van Uw liefde, meer van de schatten en rijkdom men in U verborgen, meer van het werk, de liefde en de dierbare Persoon van God de Heilige Geest mocht kennen! Ach, stort meer en meer van Uw Geest in mijn blind, onwetend hart uit, opdat ik in waarheid moge kennen en vervolgen de Heere te kennen.
> Het was deze eeuwige, vrije liefde, welke God de Vader bewoog Zijn lieve Zoon te geven voor al Zijn uitverkorenen. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons liefgehad heeft en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. 1 Joh. 4: 10. De Zoon was gewillig Zich over te geven voor hen, die Hem van eeuwigheid van de Vader gegeven waren. Zie, kom, om Uw wil te doen, o God! In de rol des boeks is van Mij geschreven.

Welk een liefde, welk een nooit gekende rijkdom van eeuwige barmhartigheid wordt in deze liefde Gods in Christus voor arme, schuldige, naakte zondaren geopenbaard en opengelegd, dat Hij, die zelf God was, neerkwam en mens werd, de gestaltenis van een dienstknecht aannemende.
Dewelke alzo Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf teweeggebracht had, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen; zoveel voortreffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft. Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: "Gij zijt mijn Zoon! Heden heb Ik u gegenereerd? en wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn? En als Hij wederom de eerstgeborene in de wereld inbrengt, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden. En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen maakt geesten, en Zijn dienaars een vlam des vuurs; maar tot de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God! is in alle eeuwigheid; de scepter Uws koninkrijks is een rechte scepter. Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft, o God! Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uw medegenoten. Hebr. 1: 3-9.

Hoe duidelijk wordt ook in deze waarheid de Godheid van Christus openbaar, door zo velen, helaas ontkend, door zovelen geloochend en tegengesproken.

Welk een diepe neerbuigende liefde Gods, in de overgave van Zijn lieve Zoon tot deze diepe vernedering! Wat bewoog Hem dan?
Vrije liefde, om hun, die zich moedwillig van Hem losscheurden door de zonden en daardoor de eeuwigen dood verdienden, uit die dood het eeuwig leven weder te geven, en in heerlijker glans dan ooit te voren hieruit te voorschijn te doen komen. Vrije liefde, om hen te verlossen van onder de vloek der Wet en de straf van des Heeren rechtvaardigen en eeuwigen toorn. Want Dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Christus heeft ons verlost van de vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt. Gal. 3: 13. Want hetgeen der Wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat Voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Rom. 8: 3.
O, welk een liefde, waarmede de Zoon van God zich overgaf, om Zijn volk vrij te maken en te verlossen van deze vloek, om hen te bevrijden van de toorn Gods, en hen in deze weg te herstellen in de gemeenschap en gunst Gods.
O, welk een spiegel is een gekruiste Christus, om een schuldige zondaar Zijn zonden te doen aanschouwen; om hem de rechten aard en het beginsel der zonden in hem te doen kennen!

> O mijn ziel! vertoef en blijf in het licht en de waarheid van dit kruis, opdat de zonden waarlijk in haar beginsel in u gekruisigd worden. Dierbare Geest! leid mijn ziel in de Waarheid, het leven en het licht van dit kruis, opdat — o, mocht het zijn! — een arme worm vergund worde iets te stamelen van de diepte, lengte, hoogte en breedte van deze dierbare vernederde, gekruiste Christus, iets van Zijn liefde, iets van Zijn leven, iets van Zijn heerlijkheid, zoals de liefde de Vaders en de liefde des Heiligen Geestes Hem aan arme, naakte schuldige zondaren ontdekt en openbaart; iets van de heerlijkheid, de zaligheid, de vruchten van dit kruis, de zalige voor delen aan het deelgenootschap van en de gemeenschap in en met dit kruis verbonden; opdat niets overblijve dan te roemen in deze Persoon, zo dierbaar, zo noodzakelijk, zo boven alles begeerlijk in Zijn kruis, in Zijn heerlijk en volbracht werk en in al de zalige vruchten van dit dierbaar kruis opgesloten.
> Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate Zijn edele vruchten!

Hoe dierbaar is Jezus, hoe dierbaar Zijn kruis voor een schuldige ziel! Hoe dierbaar, wanneer zij in het licht der liefde haar Hemelse Vader en door het licht en de inwoning van God de Heilige Geest gestadig mag ervaren, dat Christus bloed haar is reinigende van de zonden, die Hem voor haar aan het smartelijk kruishout nagelden.
O, de schuldige ziel vreest uit, dit licht, uit dit gezicht, uit de heerlijkheid van dit leven te geraken te midden van de dood, welke zij in zichzelf ontdekt ziet. Iedere droppel bloed, welke zij door het geloof aanschouwt en aan haar ziel vindt toegepast, is van Goddelijke waarde.
O, dit doet haar zien en gevoelen, wat de zonde is, hoe deze de Heere, die heilig is en met de zonde geen gemeenschap hebben kan, onteert, wat zij Christus gekost heeft, welk een bittere, smartelijke dood zij Hem onderworpen heeft, hoe zij God de Heilige Geest bedroeft en uitblust. Daardoor leert de zondaar vrezen voor de zonden, niet uit slaafse vreze, niet als hem veroordelende door de Wet of de schrik der Wet, maar uit

heilig ontzag voor de Heere, uit kinderlijke liefde, vreze en gehoorzaamheid, uit vurige wederliefde, ziende in deze gekruiste Christus, in deze bloedende en lijdende Borg, hoe grote liefde hem de Vader hierin gegeven heeft. Want wat hij naar recht had verdiend, is voor hem door Christus volbracht en gedragen op het hout.
Hier ziet de ziel de waarheid, en hier beschouwt zij die niet slechts, maar God de Heilige Geest heeft haar ook daarvoor gepast gemaakt. Hier is zij een voorwerp voor de vrije liefde des Vaders, voor de openbaring dezer waarheid in haar: Hij is om mijn overtredingen verwond. En waar de ziel nu, (al is het bij enkele genadeblikjes van de liefde des Vaders, en als het eigen werk van God de Heilige Geest) Christus zo ontvangt, daar wordt zij één plant met Hem in de gelijkmaking Zijns doods.
De kruisdood was een zeer smartelijke, maar langzame dood, en zo is ook het sterven, het dagelijks geestelijk sterven van de oude mens der zonde een zeer pijnlijke dood. Om mijn ongerechtigheden verbrijzeld. O, welk een aanschouwing! In het licht der liefde Gods, in het licht des dierbare Geestes wordt nu Christus aanschouwend: *Hij verbrijzeld om mijn ongerechtigheden!*
O, dit licht, dit leven, een geestelijk gezicht van deze dierbare God-Mens verbrijzelt, verbreekt, vernietigt de heerschappij der zonde, welke nimmer rust, nimmer stil is. Dit licht, deze liefde dit leven doet de ziele gedurig uitroepen: O dierbare Heere Jezus, verbreek, verbrijzel zo door Uw leven in mij ieder beginsel der zonden, dat U voor mij verbrijzeld heeft, hetwelk U voor mij aan dit schandelijk kruishout genageld en U tot een vloek voor mij gemaakt heeft. De arme ziel wordt in dit licht der liefde Gods, door de openbaring van dit Goddelijk leven in haar, waarlijk verbroken, verbrijzeld, vertederd, vernederd; zij ziet niet alleen in dit licht de vuilheid en snoodheid van haar zonden — (Ach! dan kon zij niet blijven bestaan; God de Heilige Geest ontdekt dit ook niet aan haar om haar te doden; neen! maar om haar waarlijk deelgenoot van dat leven te maken, hetwelk slechts vloeit uit het eeuwig liefdehart des Vaders, door de Fontein die Christus zelf is) — maar Hij geeft haar ook geestelijk gezicht, om Hem te aanschouwen, die om haar ongerechtig heden werd verbrijzeld; en niet slechts dit, Hij doet de arme schuldige ziel ook delen in de liefde des Vaders, stort die liefde in haar hart uit, zodat zij Christus door 't geloof in deze Zijn diepe vernedering, in dit Zijn bitter lijden, als haar van de Vader alzo geopenbaard en geschonken, gelovig mag omhelzen. En zo wordt door dit geloof, als het eigen werk van God de Vader en God de Heilige Geest, het hart gereinigd, geheiligd en in beginsel in Geest en waarheid vernieuwd naar Gods Beeld. Iedere wond voor haar zonden Hem toegebracht, gevoelt zij een wond te zijn in haar.

Ach, wat diepe wonden moet dan niet de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest inwendig ons toebrengen om ons waarlijk vatbaar te maken voor de genezende kracht van Christus dierbaar en helend bloed, ons vatbaar te maken om als vijandige zondaren ons te laten zaligen, niet als heiligen, maar als goddelozen Christus te leren omhelzen, Dien Die, geen zonden kennende, voor ons tot zonde gemaakt is, opdat wij alzo in Hem, nu ook door Hem zouden vrijgemaakt worden. De straf, die mij de vrede welke ik nu en op zulk een wijze smaak en geniet, aanbracht, was op Hem, en door deze Zijn striemen is mij deze genezing geworden.
In dit licht, door de openbaring van dit leven in mijn dood, wordt de heerlijkheid van de Borg en de vrijheid en vrijmaking door Hem voor de arme ziel meer en onderscheidend gekend en gesmaakt. Hier aanschouwt zij Hem, welke overgeleverd is om haar zonden, en opgewekt om haar rechtvaardigmaking.
Maar nog meer: zij aanschouwt Hem in dit licht als haar rechtvaardigheid voor God; want moest zij iets tot dezelve toebrengen, haar schuld bleef onvoldaan. Maar haar

schuld is voldaan door Hem; want Hij maakt volkomen zalig degenen, die door Hem tot God gaan.
En wat nog meer zegt: met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden. Zie Hebr. 10: 1-14. In welken wil wij geheiligd zijn door de offerande des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied.
De heiligmaking of heiliging is volkomen voor ieder uitverkorene, door God in Christus, als hier verklaard wordt Die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt. (r Petr. 2: 24) Maar de wetenschap, kennis en troost daarvan kunnen wij slechts ontvangen door het eigen werk van God de Vader (Joh. XV) en van God de Heilige Geest, door ons gepast te maken voor de waarheid van Christus' lijden en dood in ons, en alzo door vereniging met Christus in dit opzicht.

Hoe zal een ziel kennen de heerlijkheid, dierbaarheid en noodzakelijkheid van Christus Persoon, zonder dat God de Heilige Geest hem hiervoor de ogen opent? En waarvoor? Om hem slechts de heerlijkheid van Christus te tonen?
Neen! dit zou slechts inbeelding, slechts schijn en niet het wezen zijn. Over dit kennen van Christus wordt veel gesproken, Zijn Naam wordt wel genoemd, maar o, hoe weinigen worden inwendig door God de Heilige Geest tot kennis van en tot nauw gemeenschap en vereniging met Hem gebracht; hoe weinigen verkrijgen door Hem toegang tot en gemeenschap met de Vader, door de Heilige Geest! Deze kennis, deze vereniging,deze gemeenschap is ook slechts mogelijk door vereniging met Christus in Zijn kruis en lijden.
Ja, het gebeurt niet zelden, dat de Heere in kruis, lijden en beproeving zich in Zijn liefde en gemeenschap op bijzondere wijs openbaart. Niet als had dit kruis enige grond van verdiensten of recht; neen, dit zou ons Christus' kruis en onze schuld en zonde uit het oog doen verliezen; en zolang wij dit slechts in het oog hebben, is het alles vrije, ontfermende, eeuwige liefde, welke in haar lengte breedte, hoogte en diepte steeds meer uitgebreid wordt; want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig. 2 Cor. I: 5. Ps. 34: 20. Ps. XCIV: 19.

Nu, de Heere beproeft Zijn kinderen niet om hen te doden, neen! maar, zoals wij vroeger zeiden,
1. om Zijn eigen werk in de ziel tot volkomenheid te brengen, en
2. om hen te heiligen en te verlossen van alles, wat schadelijk zou zijn voor hun zaligheid en niet bevorderlijk is tot Zijn eer.
Daartoe gebruikt de Heere soms wonderlijke wegen, maar nooit zo, dat Hij zich niet als degene, Wiens naam wonderlijk is, daarin verheerlijkt, en dat Hij Zijn beproefde kinderen niet gelouterd en gereinigd uit de oven kan te voorschijn brengen.
Doe het schuim van het zilver en er zal een vat voor de smelter uitkomen. O, er is geen gevaar bij dit vuur; het is slechts het vuur der liefde Gods, hetwelk door vereniging met Christus dierbaar kruis en de heiligende kracht van Zijn dierbaar bloed wegneemt wat niets meer waard is dan om weggeworpen en verbrand te worden. Het vuur neemt slechts weg het schuim, om het vat klaarder uit de smeltkroes te voorschijn te brengen, ja zo gedurig en zo bij vernieuwing, totdat de smelter er zijn beeld in ziet. En dat vat?
Ach, het is als leem in de hand van de pottenbakker. Hoe meer het gereinigd wordt, hoe meer het verlangt naar reiniging. Ja zó, dat het zich gewillig hieraan leert

onderwerpen, en geen rust, geen blijdschap, geen vrede heeft, wanneer de liefde des Vaders, het bloed des Lams, de liefde, de inwoning en het werk van God de Heilige Geest zich ook maar een ogenblik voor het zielsoog in dit opzicht verborgen heeft. Want bij deze dingen leeft de ziel; buiten dit leven is in haar alles dood. Een zondaar kan dus Christus niet waarlijk kennen en bezitten tot zaligheid, zonder waarlijk door God de Heilige Geest geleerd te zijn, dat hij een zodanig voorwerp voor Christus is. Want Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.
Hoe zal een ziel verlangend zijn naar de reinigende en heiligende kracht van Christus bloed, zonder, (al naar mate dat God de Heilige Geest dit ontdekt!) haar zonden te zien en te gevoelen, zonder gestadig het diep bederf der zonden en haar gestadige werkingen, altijd en altijd tegen God en al wat Goddelijk is gekeerd, in zich te ervaren?

Ach, Heere! zo zucht de ziel menigmaal, Heere! moet ik dan als zulk een gans schuldige, gans ellendige, gans onreine, gans melaatse gezaligd worden. Mijn ziel begeert naar heiligheid, omdat Gij heilig zijt; naar verlossing van al deze zonden en onreinheden, omdat Uw liefde zo overvloedig is voor zulk een snode, vuile zondaar.
Ach, hoe strijdig, diep pijnlijk en smartelijk zijn deze ontdekkingen in het licht der liefde des Drieëenigen Gods! Maar waartoe maakt dit licht, dit vuur der liefde Gods, zulke diepe scherpe wonden? Om Golgotha's kruis en Christus bloed dierbaar, kenbaar, noodzakelijk en gepast te maken voor de arme, gewonde ziel. Hoe zullen wij met Christus verenigd worden als de enige weg tot zaligheid, maar ook met Hem verenigd door Zijn kruis als de waarheid? En wat is de waarheid?
Dat wij waarlijk doden doemschuldige zondaren zijn, en door Goddelijke liefde, Goddelijk licht en Goddelijk leven onszelf als zodanig en in waarheid meer en meer inwendig leren kennen. Hoe zullen wij enigszins kennen, ook maar enigszins — want tot welk een duren prijs is een zondaar gekocht! — de wonden in Christus dierbaar lichaam om onze, neen, om mijn zonden geslagen?
Hoe zullen we ook maar enigszins kunnen waarderen de hoge waarde van dit allerkostelijkste dierbare bloed van de Zoon van God?
Hoe zal een arme, schuldige zondaar enigszins geloven in Hem zonder de dadelijke en levende toepassing door God de Heilige Geest van Christus bloed aan de schuldige consciëntie?
Hoe zal een schuldig zondaar enigszins kennen de liefde Gods des Vaders in dit opzicht in deze openbaring van een lijdende, bloedende Zaligmaker in het schuldige hart, zonder het dadelijk en eigen werk van God de Heilige Geest?
Hoe zal de arme, schuldige ziel in het leven gehouden worden te midden van de ontdekking van deze dood, zonder dat God de Heilige Geest de liefde des Vaders in de ontdekking van de dierbare Zone Gods ontdekt houdt, en hierdoor de ziel vrijmaakt en in het leven stelt?
O hoe kennelijk, hoe klaar en onderscheiden leert de gans arme, ontblote ziel dan in zich het eigen werk Gods kennen en onderscheiden! De Vader zich openbarende in Zijn verbondsliefde en gunst in een gekruiste, maar levende Christus, God de Heilige Geest haar die verklarende en aan haar ziel toepassende en de beloften, die alle in Christus Ja en Amen zijn, openende. Hoe wordt alzo in het leiden der blinden de veiligheid van de weg en de heerlijkheid van de Leidsman meer openbaar. Jes. XLII 16. Jes. XL: 3, 4.
De liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest maakt Christus zo dierbaar, zo boven alles begeerlijk voor de ziel, dat zij ziet en weet, dat er geen andere weg tot zaligheid mogelijk is, en dat zij langs geen anderen weg waarlijk geheiligd en

inwendig vernieuwd kan worden en langs geen anderen weg kan leren sterven aan alles wat haar zaligheid in de weg staat, aan alles wat zich in haar tegen God en tegen deze weg kant. Geen andere weg is er, waarin alleen aan God en het Lam eeuwige heerlijkheid kan toegebracht worden, geen andere weg om waarlijk hier bij aanvang vrijgemaakt te worden van die banden der zonden, waarmede zij van nature zo vastgebonden is, als de gevangenen in hun boeien.

Geen andere weg is er om waarlijk iets te kennen van die grote verlossing, door Jezus Christus teweeggebracht, iets te kennen en waarlijk te bezitten van die liefde Gods, waarmede Hij haar van eeuwigheid heeft liefgehad; iets — al is het slechts in een zeer klein beginsel, al is het ook bij Goddelijk licht gezien, door Goddelijke liefde ontdekt, door 's Geestes kracht gewerkt en levend gehouden, niets meer dan een enkele oprechte zucht en begeerte, een levend verlangen, aan des Vaders liefdehart in Christus uitgestort, naar die heiligmaking, welke alleen in Christus, als het Hoofd van Zijn leden, kenbaar is in volmaaktheid, schoonheid, reinheid en heiligheid. De ziel ziet en gevoelt, dat zonder heiligmaking niemand de Heere zien zal. Geen andere weg is er om iets te leren verstaan van de engte, hoogte, breedte en diepte der liefde Gods in Christus, die de kennis te boven gaat.
De ziel begeert daarom steeds meer van deze weg te kennen, en dit, wel nauw, maar veilige pad te bewandelen en het Lam te volgen, waar het ook heengaat. Van nature zijn wij uiterst afkeurig en bevreesd voor kruis en lijden; en wie zou dit niet?
Ach, wij blinden! zouden liefst onze eigen weg kiezen, ons eigen pad bewandelen en eindelijk nog een hemel verwachten.
Maar ach, wat zou hiervan het einde zijn? De onwedergeboren mens verkeert nog in groot gevaar, zonder God, zonder Christus en zonder hoop in de wereld; maar wat zou er van de wedergeboren mens worden, die door de Heere ook maar één ogenblik aan Zichzelf gelaten was?
Hoe dringend noodzakelijk is het dan, niet slechts op deze weg gebracht te zijn maar ook daarop gehouden te worden en daarop voort te gaan. Vele zielen, die enige hoop geven dat zij wedergeboren zijn verkeren in de eerste beginselen, maken, indien God de Heilige Geest hen hieraan niet ontdekt, hiervan een grond van rust of een Christus, waarop zij dan zorgeloos voortgaan, meende dat het nu wel met hen is; zij maken dikwijls een grote vertoning van hun bekering en hun godsdienst, als wij er dezen naam aan geven mogen, maar zij verkeren daardoor in ia innerlijk zelfbedrog en misleiden hun zielen voor de eeuwigheid.
Want hoe kan een gebouw een goede voortgang hebben, zonder dat men weet, of de fondamenten goed gelegd zijn?
Vele gebouwen zijn alzo slechts op een zandgrond gebouwd, en wanneer er een storm komt, blijven zij niet staande. Zo is het in het natuur, zo in de genade. Matth. 7. Rom. 2: 13. Jac. 1: 23. Genade bewaart de ziel voor en ontdekt haar aan alles, waarvan zij nevens Christus een grond van rust zou kunnen maken.
Waar dus in de wedergeboorte deze Steen, nl. Christus, in het hart gelegd is als de enige grond het enige zekere fundament, daar laat de liefde des Vaders in het blijven zoeken van de blinden zondaar en de liefde van God de Heilige Geest de ziel niet zorgeloos en gerust; neen, Hij bearbeidt, Hij onderwijst de arme ziel zó dat zij geen grond kan maken van hetgeen zij voor haar weg of haar bekering mag houden.
Waar Christus eenmaal enigszins aan de arme zondaar is bekend gemaakt, wordt de ziel begerig gemaakt meer van Hem te kennen, zekerheid te ontvangen van de waarheid van dit werk Gods in haar, nl. van haar aandeel aan Christus, van de vergeving van haar schuld door Zijn bloed, van de vrede met God en van de

herstelling in de gunste Gods.

Nu, te voren beschreven wij hoe en langs welke weg de zondaar hiertoe enigszins geraakte, hoe de ziel gebracht werd tot deze genade en tot deze kennis der zaligheid.
Ofschoon ik geen bepalingen maak van de verschillende leidingen des Heeren — het zij ver van mij; de Heere is vrij! — zo houd ik toch die ziel het gelukkigst, die, onder de bearbeidende tucht van de Hemelse Landman gebracht, daaronder ook gehouden wordt. Want wij, blinden, zijn het meest geneigd van God en van de nauwe weg des levens ter rechter- of ter linkerhand af te wijken.
Ofschoon de weg des levens een zeer nauwe weg is, een weg des lijdens, een weg van kruis, vernedering en zelfverloochening zo beginnen wij daarna iets te verstaan van de waarheid, en
wij weten, dat dengenen, die God lief hebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd de Beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen.
Van deze waarheid leert de arme, naakte, in zich zelf verloren gans schuldige zondaar inwendig iets verstaan in het licht der liefde Gods, in het licht van Jezus dierbaar kruis, door de liefde en het Goddelijk onderwijs van God de Heilige Geest, in dit licht Zijn roeping en verkiezing vastmakende. Naarmate de ziel meer gebracht wordt tot de grond der waarheid buiten haar zoals die door God in Christus voor Zijn uitverkorenen van eeuwigheid geopenbaard is, en naarmate de ziel grondig ontdekt en ontbloot is en door God de Heilige Geest verzekerd en bevestigd wordt van dit werk Gods in haar en van de liefde Gods tot haar, naar die mate ziet zij ook het eigen werk van God de Heilige Geest in haar in het vastmaken van haar roeping en verkiezing. Niemand mene, dat dit het werk des schepsels zij, neen, neen, God alleen, de Driemaal heilige, de hoge God alleen wil en zal en behoort alleen de eer te hebben, hier bij aanvang en eeuwig volkomen, van hen die zullen zalig worden.

1. God de Vader in de vrije en rijke openbaring van Zijn wondervolle liefde niet alleen in de gift van Zijn lieve Zoon voor verlorenen, maar ook in de openbaring daarvan in de harten Zijner uitverkorenen, (Eféze 2: 1) en in de voortzetting van Zijn werk in die harten. Want die hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd (Rom. 5: 1), en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Rom. 8: 30. Zo is dan iedere voortgang in dit grote werk, nl. De kennis niet slechts, maar ook de zekerheid van ons gezegend aandeel aan Christus, het eigen werk des Vaders, om in ieder bijzonder genadewerk in de ziel twee zaken in het helderste licht te stellen:

a.) de heerlijkheid, dierbaarheid, schoonheid en noodzakelijkheid van Christus, en ons aandeel aan Hem in ieder bijzonder deel onzer zaligheid, opdat Christus alleen, als de grond in des zondaars hart gelegd, daarin klaarder ontdekt, verhoogd en verheerlijkt worde, en alleen de grond blijve, de enige grond, waarin en waarop de zondaar mag, kan en moet rusten, maar dit ook begeert te doen, en

b.) om de zondaar in dit licht, door deze liefde Gods des Vaders, door de openbaring van dit leven in Zijn dood, recht grondig met Zijn algehele doodsstaat en diepe val, zoals die waarlijk in Adam is, bekend te maken.

2. God de Zoon, niet slechts in de openbaring van Zijn lijden en dood — want dit zou voor de ziel niet genoeg zijn — maar ook in de openbaring van Zijn leven, dat

Hij voor haar leeft, en als zodanig ook haar van de Vader gegeven als haar Borg en Middelaar, haar boven alles dierbaar in Zijn kruisgestalte, dierbaar omdat zij weet en ondervindt dat Hij door dit lijden en deze dood haar van de eeuwige straf en de rechtvaardagen toorn bevrijdde en als het Lam Gods ook haar zonden wegdroeg. Eféze 2: 13-16.

O, hoe goed is een blijvend gezicht op de lijdende Godmens, tot doding der zonden, tot reiniging, tot heiliging van het onreine hart. Ach, wat baat de blote kennis van Christus, wat de beschouwing van Zijn lijden, zonder dat de ziel één met Hem wordt in de gemeenschap daarvan. Welk een licht verspreidt Golgótha's kruis over de grootheid der liefde Gods in Christus en over de snoodheid der zonden!

En niet alleen Golgótha's kruis, maar ook de hof van Gethsémané! Dáar, daar was het, dat de dierbare Zone Gods de ganse last des toorns tegen de zonden droeg. Ach, wie vermag hier binnen te treden! Slechts God de Heilige Geest kan aan dit bloedzweet, aan deze tranen van de van God en mensen verlaten Godmens de zondaar enigszins doen zien en gevoelen, wat de zonde is.

O, hoe wordt in dit licht niet alleen des Vaders liefde, maar ook Zijn heiligheid en rechtvaardigheid in het straffen der zonden gezien! O, wie leert in dit licht der eeuwige liefde Gods de zonden niet haten; wie verlangt en hijgt niet vurig naar verlossing ervan?

Hiertoe dan heeft de dierbare Zaligmaker Zijn leven afgelegd voor Zijn schapen en heeft Hij het wederom aangenomen, opdat zij zouden leven en overvloed hebben en opdat zij Hem dan ook kennen mogen in de kracht Zijner opstanding (Eféze 1: 2-14) en Hij als hun Koning heerschappij voere in hun hart over al Zijn en hun vijanden. De ziel aldus Zijn macht (in majesteit ziende, begeert deze heerschappij, omdat zij zonder deze tegenover haar zo vele en machtige vijanden, als zond duivel, hel en wereld, zekerlijk zou omkomen en in deze geestelijke strijd onderliggen; zij begeert Hem als haar enig Profeet en Leraar, om haar te leren en te onderwijzen in d weg; als haar Hogepriester en Voorspraak, die altijd voor haar leeft om voor haar te bidden, haar gebeden te heiligen en de Vader voor te dragen. Wat zou er van de ziel worden, indien niet Jezus leefde? Maar Hij is het, die Johannes aanschouwende, van wie Hij zei: *En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij leide Zijn rechterhand op mij, zeggend tot mij: Vrees niet: Ik ben de eerste en de laatste. En die leef en Ik ben dood geweest, en zie: Ik leef in alle eeuwigheid Amen. En ik heb de sleutels des doods en der hel.* Openb 1: 17, 18.

Hij is opgevaren in de hoogte. Hij heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd, Hij heeft gaven genomen om uit 't delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij Hem te doen wonen. Ps. LXVIII: 19.

En zo wordt Jezus dierbaar voor de ziel, en noodzakelijk in Zijn ambten en staten boven alles in de diepe, neerbuigende liefde van Zijn onuitsprekelijk lijden aan het kruis.

Want ach, het zijn de zonden welke, in dit licht het meest gezien, het meest gehaat en verfoeid en het diepst betreurd worden. En de door dit licht der eeuwige liefde Gods, door de aanschouwing van een gekruiste Christus, waarlijk vernederde, vertederde en verbroken ziel is een gewrocht van God de Heilige Geest en smaakt een zaligheid, zoeter dan wat men dikwijls voor vertroostingen of genietingen houdt.

Want hierin geniet men waarlijk God Drie-enig, en geniet men een zalige vrucht van Jezus' lijden en dood, leven en opstanding. Hier openbaart de Heere zich in het Hoge en Heilige, en bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Hij

levend make de geest der nederigen, en opdat Hij levend make de geest der verbrijzelden. Jes. LVII: 15.
In dit licht omhelst de ziel Christus door het geloof en moet zij betuigen met de bruid: Mijn liefste is blank en rood; Hij draagt de banier boven tienduizend! Zijn hoofd, Zijn dierbaar hoofd gekroond met een doornenkroon om haar zonden, is van het fijnste goud. Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen; Zijn gehemelte is enkel zoetigheid; al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn liefste, ja zulk een is mijn vriend, gij dochters van Jeruzalem!

Iedere nieuwe ontdekking door de liefde des Vaders en de liefde des dierbare Geestes, van de heerlijkheid, schoonheid, gepastheid en dierbaarheid van Jezus toont de zondaar aan, hoe blind hij is omtrent die dierbare en algenoegzame Zaligmaker, hoe koel zijn liefde is omtrent Hem, die boven alles waardig is geliefd, verheerlijkt en geprezen te worden. O, hoe vurig verlangt de ziel meer van Hem te kennen, vuriger Hem Ie beminnen, nauwer met Hem verenigd te worden, in toenemende gemeenschap te wandelen met Hem, die met zo grote liefde haar heeft liefgehad en Zichzelf voor haar gegeven heeft.
Ach, hoe dikwijls zucht, roept en schreeuwt de ziel onder gevoelig gemis dezer liefde. Maar zij moet leren, ook door ontdekking van hetgeen zij mist wat vrije liefde, vrije genade is. En hoe pijnlijk ook, zij moet dit grondig leren door de blijvende liefde haar Vaders, die niet plaagt of bedroeft van harte; door de ontdekking van Christus' kruis en door de liefde van God de Heilige Geest.
Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons liefgehad heeft, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. 1 Joh. 4: 10.
Langs deze weg dan maakt de liefde des Vaders plaats in het arme zondaarshart voor de ware kennis en het wezenlijk bezit van die liefde, die, uit God vloeiende door Christus, ook tot Hem wederkeert. Zo maakt in ieder opzicht in des zondaars hart het wezen plaats voor de schijn, en zien wij het licht van het Wezen Gods, zien wij wat wij missen, leren wij in die weg iedere straal licht, iedere vonk leven, hoogschatten, als hun oorsprong ontvangende uit de God der liefde zelven, die het licht des levens en het leven zelf is.
En zo wordt de ziel bij aanvang en voortgang gepast gemaakt voor de waarheid, zoals die alleen door God in Christus is, door de Heilige Geest. Zo wordt de zondaar op het diepst vernederd en God op het hoogst verheerlijkt, nochtans de waarheid aan Hem bevestigd: die gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Rom. 8: 30.

Ten 3^{e} mogen wij het werk van God de Heilige Geest gadeslaan in het vastmaken der roeping en verkiezing.
Ook dit grote werk staat niet in de macht des arme, hulpeloze gans machteloze zondaars. Neen, het is 't eigen werk dierbare Geestes de zondaar in de ontdekking van zijn dood en onvermogen het onderscheidend werk van God de Vader in het hart te leren zien, in de openbaring van Christus, volgens Zijn verbondsbeloften: Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. Jes. LIV. Er heerst zoveel duisternis en dood in eens zondaars hart, dat genade en liefde een groot werk moeten verrichten, voor er ook maar enigszins plaats gemaakt zal zijn voor dit grote werk Gods.
God de Heilige Geest moet ook, zal de ziel staande blijven, de liefde des Vaders levend houden, de arme ziel bearbeiden tot geloof in die liefde; want door onze blindheid en ons eigengerechtig woelen zoeken wij nog altijd iets in ons nevens

Christus, om de Heere welbehaaglijk te zijn.
Maar de liefde des Vaders ontziet, ook in dit opzicht de door Hem gekende ziel niet. En het is goed, want er is eeuwig zieleheil, eeuwige ware vrede aan verbonden om in de wezenlijke afsnijding van alles in des zondaars hart, wat hij nog voor leven of licht of liefde zou kunnen houden, meer van de verborgene schatten, meer van de rijkdommen van vrije liefde en rijke genade in Christus te openbaren. "Opdat hun harten vertroost mogen worden en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom tot volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der verborgenheid van God de Vader en van Christus, in denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn." Col. 2: 2, 3. Jes. LIII: 11. Jer. 9: 23. Filipp.: 8. 1 Cor. 1: 24. Eféze 5: 6.
Hoe zal een zondaar waarlijk Zijn blindheid zien zonder Goddelijk licht (zie Joh. 9: 39-41); hoe Zijn dwaasheid kennen zonder dat de wijsheid, die onze wijsheid tot dwaasheid maakt, zich in ons openbaart? 1 Cor. 1: 25-27.
Hoe zal iemand Zijn zonde en ongerechtigheid waarlijk kennen, zonder ontdekking van de enige gerechtigheid, welke alleen is in een gekruiste, maar opgewekte Zaligmaker?
Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing. Cor. 1: 29-31. Jer. X13: 5. Joh. XVII: 19. Hoe zal een zondaar Christus nu als zodanig, (vroeger beschreven 1 Cor. 1:36) in ieder deel Zijner zaligheid, in de voortgang op de nauwe weg, waarop hij nu hopen mag gebracht te zijn uit kracht van Gods eeuwige liefde, leren kennen, zonder door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest grondig ontdekt te zijn van hetgeen hij inwendig mist. Niemand behoeft onder ontdekkend licht des dierbaren Geestes te wanhopen aan de liefde, waarheid, trouw en wijsheid Gods in het leiden der blinden; maar niemand trooste zich ook in dit opzicht, dat er enige vervulling van de gepastheid der waarheid zijn ziel klaar en duidelijk worde, tenzij hij zie, waar de breukeis.
Wat baat het veelvuldige spreken er over, zonder dat ons hart zich bevindt onder de dagelijkse bearbeiding van de Hemelse Landman, onder de zalige en lieflijke onderwijzingen van God de Heilige Geest, die Zijn werk niet half doet, maar de arme blinde ziel met de uiterste liefde en genade zolang en zo gedurig onderwijst, dat zij enigszins Zijn onderwijs begint te verstaan, en bevreesd en ook maar enigszins dit onderwijs te verliezen of te vergeten.
Al wat zij in dit opzicht verliest is eigen schuld, vooral door haar diepe blindheid en onkunde, door ongeloof en ongelovig haasten, de weg noch het werk des dierbare Geestes kennende of verstaande. Maar de liefde van God de Heilige Geest is in dit opzicht onuitsprekelijk.
Hierin wordt de liefde Gods des Vaders en de liefde van God de Zoon en zo ook de liefde, het werk en de volheerlijke Persoon van God de Heilige Geest aan de arme ziel bekend en haar zeer dierbaar.

O, hoe zeer gevoelt de ziel bij haar diepe blindheid, onkunde van het heerlijk Wezen Gods en onkunde aangaande de dierbare algenoegzame Zaligmaker, hoe langer hoe meer behoefte aan de inwoning, het licht, het dadelijke en voortdurende onderwijs van God de Heilige Geest om zichzelf, de Heere en Diens werk in haar meer in waarheid te leren kennen.
Toenemend licht van de Heere ontdekt toenemende duister in het hart; toenemend licht in Christus lijden en dood ontdekt ons toenemend en gevoeld gemis van dat leven, hetwelk alle in Christus is, en toenemend leven ontdekt ons onze ware en

gevoelde dood.
Waarom? Was er dan; zoals wij meende geen geestelijk licht, geen geestelijk leven, geen geestelijke kennis aangaande God en Christus? zo wij meenden!
Ja, maar deze spiegel is gelijk doorschijnend kristal. Zie, God is Licht en in Hem is gans geen duisternis. Dit licht der liefde God in het licht van Gethsemané's hof en in het licht van Golgotha's kruis, toont de zondaar zijn naakte gedaante. Duisternis bedriegt, maar dit licht bedriegt niet. Dit is Goddelijk licht vloeiende uit het eeuwig liefdehart des Vaders; Goddelijk liefde, welke Christus alzo aan de arme naakten, schuldige zondaar ontdekt.
En het is de liefde van God de Heilige Geest, welke in dit licht de liefde Gods des Vaders in het hart uitstort en ontdekt houdt, Christus dierbaar en boven alles begeerlijk aan de arme ziel maakt, niet alleen om de zaligheid door Hem verworven, maar om Christus' kruis, Christus in Zijn lijden, Zijn stervende liefde, Zijn bloed en Zijn volbracht welig dierbaarder voor de ziel te maken dan het fijnste goud van Ofir. Christus alleen, Hij als de enige, de weg, de deur, de enige grond van hoop op en van toegang tot God.

Wellicht denkt iemand: hoe kan men in de ontdekking van zulke duisternissen Zijn roeping en verkiezing vastmaken?

> (Mocht de dierbare Geest zelf mij in het licht der waarheid leiden, tot troost en bemoediging van des Heeren volk, tot ontdekking van, hen die vreemd zijn aan dit werk Gods in hen; tot sterkte voor mijn eigen ziel, opdat deze delen moge zowel in de kracht als in de zalige vrucht der waarheid, en hierin het wezen van de schijn onderscheiden worde.)

In dit onderscheidend licht: het licht der vrije liefde des Vaders (Jes. 5: 4), het licht van Zijn onveranderlijk verbond, het licht van Jezus dierbaar kruis, (Jes. 5: 8) is het dan ook, dat God de Heilige Geest de ziel door dit bloed vrijmaakt, Zijn eigen werk, nl. het vastmaken, der roeping en verkiezing heerlijk openbaart. Van welke waarde of kracht zou het zijn, wanneer een zondaar hier zelf toe in staat was?
Ach, neen! hij zou in de ontdekking van Zijn geestelijke dood wel spoedig ondervinden, dat hiertoe geen mogelijkheid ware, en had hij (altijd door diepe blindheid en onkunde yin Zijn waren dood!) getracht dit te ondernemen, indien hij onder de Goddelijke tucht des Hemelsen Landman en de ontblotende liefde van God de Heilige Geest mocht verkeren, zou dit van weinig kracht zijn; ja meer dan dit, de ziel out in grote verwarring, in duisternis en buiten het leven en de heerlijke grond geraken, waartoe God de Heilige Geest de ziel leidt.
Zomin de ziel zich in enig opzicht geestelijk levend kan maken, kan zij zich geestelijk bewegen, evenmin bij de aanvang als bij de voortgang. Deze geestelijke dood in ons wordt door Goddelijk leven meer grondig gevoeld, deze duisternis bij Goddelijk licht klaarder gezien, door Goddelijke liefde ootmoedig erkend, diep gevoeld en betreurd; want dit is mede het eigen werk van God de Heilige Geest.
De ziel kan geen enkele beweging of uitgang van liefde tot de Heere daarstellen, zonder dat God de Heilige Geest vooraf plaats maakt in het arme, naakte zondaarshart, eerst door ontdekking van het gemis van die liefde, daarna door aan te tonen de volheid en onuitsprekelijke zaligheid van die liefde Gods, verder door die liefde kenbaar te maken in haar beginsel, in haar grond en in haar aard, en de zondaar er waarlijk hongerig en dorstig naar te maken; want ach! onze harde, liefdeloze, van de Heere afwijkende harten, (althans zo moet ik, gans ellendige, het in deze school leren!) zijn niet hongerig, niet dorstig naar de liefde Gods, naar God, naar Christus,

maar genade.
Alleen vrije liefde Gods kan in deze gekenden en gevoelden dood al haar volheid en haar rijkdom tentoonspreiden, door aan te tonen, welke liefde het is, en van welken aard, en in welken grond zij staat (1 Joh. 4: .10); en zij alleen kan de waarlijk arme met die goederen van het Genadeverbond vervullen, welke slechts aan de arme, de voorwerpen voor de beloften, beloofd zijn. Matth. 5: 3.
Wat zou het ons baten te weten dat al die rijkdommen zijn daargesteld, zonder dat wij er de geschikte voorwerpen voor zijn, en zonder de grondige wetenschap van ons deelgenootschap daaraan?
Dit zou slechts de schijn en niet het wezen zijn. Deze liefde Gods, deze vrije ongehoudene liefde Gods in het zoeken en zaligen, zo in de roeping als in de verkiezing Zijner uitverkorenen, wordt bij aanvang en voortgang me in het helderste licht gesteld. Waarom? Omdat in de eer plaats deze liefde Gods de enige grond is en kan zijn, waar een arm verloren zondaar enige hoop kan scheppen; ma ook, omdat deze liefde Gods, niet slechts als de enige grond buiten, maar ook als het eigen werk Gods, het enig, eeuw heerlijk en volmaakt fundament in des arme zondaars hart zal kenbaar werden.
Is dit geen liefde? Is dit geen vrije ontfermende genade? Is dan deze vrije liefde Gods in de Zoon Zijner liefde niet geschikt en gepast voor een naakte schuldige, verloren ziel, die zich zelf hard van hart, ongevoelig en ontbloot van deze liefde bevindt? Is een druppel van deze volheid der liefde Gods, door God de Heilige Geest ontdekt en in het hart uitgestort, niet van groter kracht dan wat wij zouden menen als liefde tot en voor God te bezitten? 0 neen! driewerf gelukkig de ziel, die door de liefde Gods des Vaders onder Zijn hemelse en Goddelijke tucht, besnoeid en bearbeid wordt, al brengt deze liefde nog zulke diepe wonden toe; om vatbaar gemaakt te worden voor de waarheid, de volheid, de heerlijkheid dezer onbegrijpelijke liefde.
Wij, blinden, worden niet gaarne ziende gemaakt om zo ontdekt te worden aan hetgeen wij missen, en aan het vuil onzer zonden en wonden. O, hoe gans ontdekt, ontbloot en ontledigd wordt de ziel door het vuur dezer liefde, zodat zij ieder levend vonkje liefde in haar uitgestort door God de Heilige Geest, als het eigen werk Gods mag zien, dat uit Hem als uit de Fontein des lichts, des levens en der liefde zelf vloeiende, tot Hem wederkeert; en hier ziet de ziel dan dat God liefde is en dat, wie in deze liefde blijft, in God blijft en God in hem. Joh. 4: 16. Hierin, maar ook anders nergens in, is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels, namelijk dat, gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.
Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vreze buiten, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.

O, wanneer de zondaar door Goddelijke liefde en genade dit heerlijk Wezen Gods nader gebracht wordt, en, in deze waarheid gebracht, ook in deze waarheid mag wandelen en daardoor vrijgemaakt worden, hoeveel hoogten moeten er dan in zijn hart geslecht en neergeworpen worden. Zie Joh. 15: 1-19. Daar is echter nog meer in de ontdekking van dit eigen werk van God de Heilige Geest, in het vastmaken der roeping en verkiezing in des arme zondaars hart; en dit kunnen wij eerst in het licht, te voren gemeld, enigszins onderscheiden, en voor ons zelven met enige goede grond van hoop en troost kennen.
Wie hier lichtvaardig of in enig deel Zijner zaligheid zonder grond of in eigen kracht handelt, bewijst daardoor weinig belang in Zijn zaligheid, weinig vreze noch liefde tot God te kennen en te bezitten. De liefde Gods zal het licht en de toetssteen zijn in ieder beginsel, zo van onze eerste ontdekking als bij naderen voortgang op de weg des

levens, welke aan Gods zijde zeer ruim, maar voor ons aardsgezind vlees zeer nauw is. De ware kennis dezer liefde Gods tot de arme zondaar, door het geloof in het hart uitgestort door God de Heilige Geest, is zaligmakend (I Joh.: t), is heiligmakend (vs. 2, 3. Jes. LVI: 5. Joh. 1: 12. Rom. 8: Is. Gal. 3: 26), is vrijmakend. Rom. 5: 8. 2 Cor.: r7. Rom. 6: 21, 22.

O, waar de liefde Gods des Vaders een arm zondaar of arme zondares alzo voor de waarheid gepast maakt, is zij bij aanvang zalig, zalig in de kennis Gods, zalig in de rechte kennis van Zichzelf. Een nauwe weg en een ruim hart (vrijgemaakt zijnde van de dienstbaarheid der wet (Rom. 7: 1-6) en vrijgemaakt wordende van de dienstbaarheid der zond en), passen goed bij elkaar; want de weg is nauw en de poort is eng die ten leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden.

In het licht dezer liefde Gods, nl. in de ontdekking van een gekruiste Christus, is en wordt het steeds meer en meer kenbaar, dat vlees en bloed het koninkrijk Gods niet zullen beërven. God de Heilige Geest toont in dit licht ook zeer duidelijk aan, dat zonde met genade niet bestaan kan, en zondigen op genade niets anders is dan een listig bedrog des Satans, waarmede vele jammerlijk misleide zielen bedrogen zullen uitkomen. God de Heilige Geest toont de zondaar zeer klaar aan, wat de zonde in de mens is, welk een kracht zij heeft, hoe Gode onterend en verdervend zij is; maar Hij brengt en houdt de wedergeboren ziel, aan welke de zonde tot een waren last is, door een aanhoudend en diep besef hiervan en door het Goddelijk licht, waarmede Hij de ziel bestraalt, op de plaats waar zij behoort, en Hij wijst haar niet slechts de enigen weg, door welken zij tot God kan genaken, maar leidt haar ook tot het enige middel, nl. tot de Fontein.

Te die dage zal een Fontein geopend zijn voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonden en tegen de onreinigheid. Zach. 13: I. Zo komt zij althans tot het kleinste beginsel van genade: als een vrucht van het werk des dierbare Geestes: de heilige begeerte om van smet en het vuil der zonde dagelijks gereinigd en van haar last enigszins verlost en bevrijd te worden. Kon de ziel, met eerbied gezegd, deze begeerte, dit heilig verlangen, hier volkomen vervuld krijgen, waartoe zou dit haar leiden?

Tot een valse grond van rust, tot hoogmoed, tot zelfverheffing; want ons hoogmoedig, eigenlievend hart is tot niets anders geschikt dan tot zondigen, ja tot het verzondigen ook van de allerheiligste genadegaven; en is daarbij zo blind, dat het Gods allerkostelijkste genadegaven tot een Christus zou maken, en als enigen grond van aanneming bij of. voor God zou willen brengen. o, een zondaar is zo blind, zo onkundig, zo ver en diep van God afgevallen, dat hij tot het uiterste beproeft iets tot Zijn zaligheid toe te doen, en van alles een Christus of een grond van aanneming bij God te maken, buiten Christus, buiten Gods vrije verkiezende liefde, buiten vrije soevereine genade.

Het is daarom, dat God de Heilige Geest de begeerte in dit opzicht niet kan vervullen, en de zondaar tot dit begeerde doel, t. w. enig bezit van heiligheid of rechtvaardigheid in Zichzelf, niet laat komen. Maar in plaats daarvan wordt door het Goddelijk licht haar duisternis bestraald, het gedurig aanklevend bederf ontdekt gehouden; en in het licht der eeuwige liefde Gods, in het licht van een lijdende en stervenden Zaligmaker, en in het licht van Gods heilige Wet, dat hierin in meer dan verdubbelden glans te voorschijn treedt (Kom. 7: 7-14) worden de zonden in haar waren aard gekend.

Deze ontdekkingen houden de zondaar arm, nederig, klein, altijd aan Zijn zijde de schuld ziende, maar aan Gods zijde de rijkdommen van vrije, vergevende liefde in de openbaring van het Lam-, dat geslacht is, ook voor hem. Dit dient slechts om de

zondaar te houden aan de geopende Fontein, aan en nabij het kruis, in het licht niet alleen van dit dierbare bloed, maar ook in deszelfs toepassende, reinigende en vernieuwde kracht. Aan dit offer onttrokken, staan wij ieder ogenblik in onszelf bloot voor de werkingen der zonden van een bedorven natuur, aan de kracht der zouden, welker werking sterker in ons is, dan wanneer duivel of hel de ziel door hun aanvechtingen beroeren of vernielen. Deze laatste zijn slechts voorbijgaand, maar de zonde woont in ons, zodat, in dit licht der vrijmakende liefde des Vaders, der vrijmakende liefde van het dierbare bloed des Zoons en der vrijmakende en vrijhoudende liefde van God de Heilige Geest, de ziel niet waarlijk vrijgemaakt en vrijgehouden werd, zij in het gezicht van deze dood in haar zeker zou omkomen.
Want hoe zou een schuldig zondaar in het gezicht en in de grondige kennis hiervan kunnen leven en voor de Heilige Israëls bestaan?
Maar dat God de Heilige Geest de begeerte der ziel waarlijk vervult, geheel vervult (niet slechts ten dele, neen, neen! daar heeft de arme naakte, ontblote ziel niet genoeg aan), is hierin gelegen: dat een Drieenig God in een arm zondaar geopenbaard en waarlijk bekend wordt; in de ontdekking hoe de ganse zaligheid buiten, maar nu ook in de zondaar geopenbaard wordt, wordt de vrije liefde Gods des Vaders, het dierbare en alreinigend bloed des dierbare Lams en het werk van God de Heilige Geest, in het vastmaken der roeping en verkiezing meer en meer verheerlijkt, en met troost en sterkte voor de ziel opgeklaard. Al wat openbaar maakt, is licht.

> Wij hebben dan tot hiertoe, zover het God de Heilige Geest behaagde mij, blinde, te leiden, nagegaan, de vrijmakende liefde des Vaders in de ontdekking hiervan in het arme zondaarshart. Mocht de dierbare Geest mij verder in de kracht, het licht, het leven en de liefde der waarheid leiden, mij doen zien hoe die liefde Gods des Vaders zich in dit opzicht steeds meer en meer openbaart in des arme zondaars hart, in de ontdekking niet alleen van een gekruiste, maar ook in de zalige kennis van een levende Christus, hoewel nog slechts in een klein, zeer klein beginsel in dit opzicht gekend. In dit licht en de openbaring van dit leven, nl. Christus, wordt des zondaars dood eerst recht gevoeld, zijn blindheid waarlijk gezien, de kracht des ongeloofs in al Zijn werking eert recht openbaar.
>
> Wij zagen dan enigszins in beginsel iets van de heerlijke Hoofdsteen Jezus Christus, in de nooit begonnen eeuwigheid voor al Gods uitverkorenen gelegd; wij zagen hoe de ontdekte zondaar geroepen werd uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht; hoe de geroepen zondaar werd gerechtvaardigd, en in dit licht enigszins zijn aandeel in deze vrije verkiezende liefde Gods begon te zien, en hoe hij in een klein beginsel gebracht of gekomen was tot de levende Steen van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar.
>
> O, dat het mij, blinde hulpeloze worm, vergund zij, uit de volheid mijner ziel, uit de volheid der liefde mijns getrouw Verbonds-Gods hier een enkel woord tussen te voegen, want de waarheid is vrij en maakt Goddelijk vrij; en deze liefde Gods ontdekt zich meest in tijden van nood, banden en gevangenissen, opdat de gebondenen der hoop te midden hunner banden niet zouden bezwijken. Daarin en daarom openbaart zich de rijke liefde Gods op het hoogst, omdat grendel noch deuren Hem in de weg staan.

O, die liefde Gods is vrij en maakt vrij; niets kan haar stuiten in haar loop, om te binden alles wat gebonden houdt, om de gevangenen Sions vrij te maken. Naarmate de ziel (in welke weg dan ook deze les geleerd wordt!) waarlijk de rijkdommen van

Gods vrije liefde, zoals die in Jezus Christus geopenbaard zijn als de enige weg tot behoudenis, heiligmakend leert kennen, hoe meer zij in geest en waarheid er naar leert hongeren en dorsten, hoe meer zij ook in geest en waarheid waarlijk van de zonden vrijgemaakt, verlost, vernieuwd en geheiligd wordt; geen andere grond buiten zich in zich bevindende dan God Drieéenig; de Vader kennende in Zijn, vrije, de Zoon in Zijn verlossende, de Heilige Geest in Zijn heiligende liefde.
O wonder, alle wonderen te boven gaande, dat een arme, schuldige, naakte en blinde zondaar mag wandelen in deze weg, in gemeenschap met een Drieenig God!

De vrijmakende liefde Gods des Vaders hebben wij dan enigszins mogen nagaan. Wij kunnen dit in het licht onzer roeping kennen noch onderscheiden, hoewel de ziel, welke door de Heere gekend is, ook door Hem geroepen is. De Hoofdsteen, nl. Christus, heeft een plaats in des arme zondaars hart in de wedergeboorte ontvangen. Zomin een pasgeboren kind weet, dat het bestaat of aanzijn ontvangen heeft, zomin kent een nieuw geboren kind van God, die uit de dood in het leven is overgebracht, zijn volkomen aandeel aan Jezus Christus, of is het zich in alles grondig bewust van dat leven hetwelk alleen in Christus is, en waarin dat leven en zijn deelgenootschap daaraan bestaat.
Hij denkt dit wel in de eersten tijd der liefde, de tijd der minne, wanneer de Heere zegt: Ik zal ze lokken, en Ik trok ze met mensenzelen, met koorden der liefde, en de zogenden zal Hij zachtkens leiden, en de lammeren in Zijn schoot dragen. Ja, wat is er al niet nodig om een van God afgevallen zondaar weer tot God te brengen!
Zo de Heere daarin deed naar onze zonden, zou Hij niet rechtvaardig zijn, als Hij ons eeuwig liet verloren gaan?
In plaats daarvan komt Hij de zondaar zoeken en zaligen, van zonden overtuigen, ja overtuigen van de waarheid dat, indien hij in Zijn zonden sterft, hij eeuwig moet verloren gaan. En niet slechts de liefde Gods des Vaders, maar ook de liefde van God de Heilige Geest komt de verloren zondaar gevoelig overtuigen van Zijn onkunde, Zijn vervreemding en zijn gemis van die God. (Dit echter werd te voren breder beschreven.)
Maar o hoe groot, hoe oneindig groot moet de liefde Gods des Vaders dan niet zijn, in het zoeken, in het krachtdadig en inwendig roepen van de zondaar, in hem te brengen tot de kennis van zijn gans verloren staat, tot de kennis van Christus, zodat hij de weg geopend ziet, om door Hem tot God te gaan.
Want Jezus is de weg, de enige weg; en allen die pogen langs een anderen weg behouden te worden, zullen eeuwig bedrogen uitkómen. Wie gij dan ook zijn moogt, ach, zie en onderzoek dagelijks, door en bij het licht des Heiligen Geestes, of God zelf u uit vrije liefde zocht en riep, zodat gij Zijn stem hebt gehoord; en of Hij zelf u bracht op de weg. Op deze weg zullen de dwazen niet dwalen.
Heeft de Heere u zelf op deze weg gebracht, al zijn dan ook Uw schreden nog zwak, en gij blind en onkundig om op deze weg te wandelen en deze weg te kennen, — en dit zijn wij waarlijk, wij, die zo gans van God vervreemd, zo geheel door de zonden van Hem afgevallen zijn, — Hij die u op de weg bracht, zal er u verder op leiden, en, naar Zijn wijsheid en liefde dit noodzakelijk en goed keurt, u daarop houden en bewaren, en u brengen tot de kennis van Uw geestelijke dood om u tevens te doen kennen, het leven en de eeuwige vrije liefde in Christus, die alleen de Weg, de Waarheid en het Leven is, zich openbarende in u, die Hij uit zo grote nood en dood verlost heeft, nog verlost, op wie gij leert hopen, dat Hij u ook nog verlossen zal.
Naar mate het God de Heilige Geest behaagt de zondaar geestelijk licht te geven om Zijn blindheid te zien, geestelijk leven te openbaren om zijn dood te gevoelen, hem

Zijn geestelijke onmacht en hulpeloosheid ontdekt, om zich in enig opzicht geestelijk te bewegen, hem geestelijke ogen geeft om al zijn snoodheid en vuilheid inwendig te zien: naar die mate breidt God de Heilige Geest ook voor des arme zondaars ogen de lengte, breedte hoogte en diepte der liefde Gods in Christus in de verlossing des zondaars uit.
Wat meer zegt: Hij opent de blinden ogen om hen te doen aanschouwen; Hij maakt de gebondenen los om hen te doen uitgaan uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis die in duisternis zitten. Jes. XLII: 7. En Ik, zegt de Heere, zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben. Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten. Jes. XLII: 16.

Hier wordt dus de zondaar niet slechts een geschikt voorwerp voor de openbaring van Gods vrije verkiezende liefde, voor de genadige beloften des verbonds, maar tevens voor de nadere openbaring niet slechts van een bloedende en lijdende, maar ook van een levende Christus. Het is dan in dit licht, nl. der vrije liefde Gods des Vaders, in de openbaring van Christus' kruis, door de liefde van God de Heilige Geest, dat de zondaar in de eerste plaats mag zien zijn aandeel aan Christus, in de vrije verkiezende liefde des Vaders, als van eeuwigheid door Hem gekend en aan Christus gegeven. In dit licht mag hij zien, door de liefde van zijn Hemelse Vader en door het licht des Heiligen Geestes, dat zijn naam in de hemelen opgeschreven is ten leven. Luc. 10: 20. Matth. 11: 25.
In dit licht wordt de ziel niet slechts gebracht in, maar ook binnen het verbond (Jes. LVI: 5); ten tweede ziet zij in dit licht, dat Zijn roeping een Goddelijke roeping was (Eféze 1: 3-14); hij ziet de genadegiften en de roeping Gods onberouwelijk; hij ziet en beschouwt niet slechts, maar geniet de zalige vrucht van die roeping (Eféze 1: 18), namelijk verlichte ogen zijns verstands, opdat hij moge weten, welke zij de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen, en welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht, vs. 19. *Zijnde met Hem begraven in de doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, die Hem uit de doden opgewekt heeft.* Col. 2: 12.
In de doop, nl. deze geestelijke doop, wordt ons betekend en verzegeld, dat onze oude mens door de dood van Christus is gedood, en diensvolgens ook begraven, dat is door Christus lijden en sterven alzo Zijn heersende kracht heeft verloren, dat hij is gelijk een dood en begraven lichaam, hetwelk zich niet kan bewegen om te heersen, hoewel het Zijn stank nog van zich geeft, totdat het door dezelve dood en Geest van Christus geheel wordt vernietigd. Zie Rom. 6: 3. Hij geniet en deelt niet slechts in de vrucht dezer roeping, maar begeert vurig dezer roeping waardiglijk te wandelen. Eféze 4: 1. Maar één ding doe ik, vergetende hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. Fil. 3: 14.

Verder leidt deze roeping tot het aanmerken van de Hogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus (Hebr. 3: 1. Hebr. 4: 14. Hebr. 6: 20. Hebr. 8: 1. Hebr. 9: 12), en eindelijk tot de waarheid van 2 Petr. 1: 10. Zo is de ziel dan in en door dit licht geleid en gebracht tot de waarheid van haar verkiezing, van haar roeping en van haar rechtvaardigmaking. Rom. V: 1, 2. Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede met God door onze Heere Jezus Christus; door welken, (zo mag, gelijk wij vroeger beschreven, de ziel nu in het licht van haar heiligmaking zien en de

waarheid verstaan!) door welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan en roemen, in de hoop der heerlijkheid Gods.
Hierin en hierdoor bevestigt God Zijn liefde in des arme zondaars hart, dat Christus voor hem gestorven is, toen hij nog een zondaar was, vs. 8. Hierin wordt het plan van des Vaders verkiezende liefde nog meer uitgebreid. Hoewel hij in de rechtvaardigmaking hier iets van zag, in Zijn heiligmaking wordt dit bevestigd.
Waarom? Omdat hij zo heilig is?
Neen! Omdat, hij nu enigszins begint te verstaan, dat hij een zondaar is, die uit vrije genade gezaligd wordt, en niet alleen door God de Vader is bevrijd van de straf der schuld, maar dat zij nu ook is en steeds wordt vrijgemaakt door God de Zoon van de smet der schuld. Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, hoe veel meer
zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.
En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in God, door onze Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening verkregen hebben. Rom. 5: 8-11. Het is gans wat anders de waarheid te lezen of te kennen, dan ze in ons arme hart uitgewerkt te zien door de liefde en de heiligende tucht des Vaders, daarvoor een voorwerp gemaakt te zijn, door de liefde van God de Heilige Geest en door dezelve waarlijk vrijgemaakt te worden.
Zo ziet de arme zondaar dan in dit opklimmend licht der liefde Gods des Vaders, der liefde Gods des Zoons, der liefde Gods des Heiligen Geestes, in het licht van haar heerlijk- of heiligmaking, langs welken weg zij geleid en gebracht is, en God de Heilige Geest dit grote werk in haar aanvaard heeft, haar nabij gebracht heeft door haar heiligmaking, tot haar rechtvaardigmaking, roeping en verkiezing.
Door de dood tot dit leven: want het leven, waartoe de arme zondaar nu gebracht is, is een dadelijke vrucht van Gods vrije verkiezende liefde, een zalige vrucht, voor haar verworven door Jezus verzoenend lijden en sterven, een vrucht van Jezus' leven en opstanding, een vrucht van het eigen werk van Jehovah de Heilige Geest.

Zo ziet de ziel haar aandeel aan Christus, deze heerlijke Hoofdsteen vast.
1. in Gods eeuwige vrije verkiezende liefde;
2. in haar wedergeboorte of roeping;
3. in haar rechtvaardigmaking;
4. in haar heerlijkmaking.

Zo wordt de arme zondaar door Goddelijke liefde en heiligende tucht van God de Heilige Geest door de waarheid geleid tot en in de waarheid, door haar gezaligd, geheiligd en vrijgemaakt.
Zo ziet zij in dit licht de wedergeboorte in haar grond, in haar leven, in haar vrucht, in haar heerlijkheid.
Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen en die Hij te voren verordineerd heeft, die heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Rom. 8: 29, 30.
Wat al Goddelijke liefde, Goddelijke kracht, Goddelijke wijsheid, lankmoedigheid en onveranderlijke trouw is er dan niet nodig om de van God en Gods wegen zo afkerige zondaar achter deze waarheden te brengen, de zondaar te overtuigen van Zijn geestelijke dood en te brengen tot dit leven, te overtuigen van Zijn geestelijke duisternis, om hem te brengen tot dit licht, te overtuigen van Zijn geestelijke onmacht,

om hem te brengen tot de levende kracht Gods.
De rechtvaardigmaking staat in deze daad Gods aan de ziel als 't ware nog op zichzelf, maar wordt door de rechtvaardigende daad Gods, door vereniging met Christus in Zijn lijden en dood, der ziel nader toegepast, en de rechtvaardigheid of gerechtigheid van Christus wordt haar hierin door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest toegepast.
Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven is: maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven. Rom. 1: 17. Rom. 3: 21. En in, Hem gevonden, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de Wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is, door het geloof. Opdat ik Hem kenne in de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap, Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende. Fil. 3: 8-14.
Het is in dit licht der liefde des Vaders, in het licht van Jezus dierbaar kruis, in het licht Zijner gerechtigheid, die alleen volmaakt en volkomen is en waarin de zondaar alleen voor God bestaan kan, dat de arme, ontklede ziel bekleed wordt met de klederen des heils. Hier wordt zij niet slechts tot maar ook in de waarheid geleid, en wordt deze aan haar toegepast.
Ik ben zeer vrolijk in de Heere! Mijn ziel verheugt zich in mijn God; want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils; de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert en als een bruid zich versiert met haar gereedschap. Want gelijk de aarde haar spruit voortbrengt, en gelijk een hof, wat in haar gezaaid is, doet uitspruiten: alzo zal de Heere Heere gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken. Jes. L11: to, 11.

God de Vader zelf bevestigt in dit licht Zijn eigen werk in en aan de ziel, door haar die rechtvaardigheid toe te passen, welke haar in de rechtvaardigmaking ontdekt is. De ziel meent wel, als zij deze rechtvaardigende daad, deze vrijspraak, in haar geweten ondervonden heeft, dat de gerechtigheid van Christus de haar is, (en in zekere mate is dit ook zo!) maar de zondaar ontvangt hiervan eerst zekerheid en troost door vereniging met Christus in Zijn lijden en dood, en is de ziel in de rechtvaardigmaking vrijgemaakt door God de Vader van de straf der schuld, door deze vereniging met Christus in Zijn lijden en dood is zij door God de Zoon vrijgemaakt van de smet der schuld. In dit licht wordt niet alleen de liefde Gods, maar tevens de heiligheid en rechtvaardigheid Gods in haar volle luister tentoongespreid in Christus' kruis. "Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof van Jezus is. Rom. 3: 24-26. Hier wordt de ondertrouw nader bevestigd en de ziel binnen het verbond gebracht. Want gelijk ven jongeling een jonkvrouw trouwt, alzo zullen uw kinderen U trouwen, en gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn. Jes. 62: 2-5.

In dit licht wordt de liefde Gods des Vaders meer uitgebreid, (1 Hebr. 6: 17-20), de heerlijkheid van Christus meer en meer voor het geloofsoog ontdekt (1 Petr. 2: 6) en toegepast, en de ziel, in deze nauwe weg des levens gelid, waarlijk vrijgemaakt van de slavernij en dienstbaarheid der zonden, vrijgemaakt door de reinigende kracht van Christus dierbaar bloed, vrijgemaakt van alle eigengerechtigheid, eigen werken, eigen willen, eigen pogen, van al het eigen, (zover het hier op aarde mogelijk is; want wij zijn, zo lang wij in dit lichaam der zonden en des doods zijn, nog maar ten dele verlost,) verlost, voor zover door Goddelijke liefde, Goddelijk licht, Goddelijk leven en Goddelijke kracht zich hiernaar de begeerte der ziel uitstrekt en voor zover de

liefde van God de Vader en van God de Heilige Geest de ziel vrij houdt, door de openbaring van Christus leven, in de ontdekking van deze dood.
Zo wordt de ziel vrijgemaakt van alle slaafse vreze, en gebracht en gehouden in het licht van Christus bloed en kruis bij deze Fontein, welke zij bij voortduring behoeft, om door de Geest in dit opzicht vrijgemaakt, in vrijheid en kinderlijke eenvoudigheid, in nauw gemeenschap en kinderlijke vreze en gehoorzaamheid met de Heere te wandelen. Rom. 8: 13-18; 1 Cor. 2: 12. 2 Tim. I: 7. Jes. LVI: 5. *Wij zien nu door een spiegel in een duistere reden, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben. En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie, doch de meeste van deze is de liefde.* 1 Cor. 13: 12, 13.

> Wij zagen dan tot hiertoe, zover als het God de Heilige Geest behaagde mij, blinde, in de waarheid te leiden, de rechtvaardigende daad Gods in de heiligmaking; mocht het God de Heilige Geest behagen, (in zover het Hem behaagde mijn arme ziel in deze enigszins te oefenen, en in de vrucht daarvan te doen delen,) mij te leiden in de heiligende daad God in de heiligmaking, als de zalige vrucht van Zijn eigen werk in eens arme zondaars hart, in de openbaring der liefde God en de vrijmaking mijner arme ziel daarin nl. uit kracht deze liefde; opdat hierin en hierdoor de heerlijkheid van het Wezen Gods en de grond daarin van eens zondaars betrouw meer en meer geopenbaard worde; en opdat mijn arme ziel vastgesteld geworteld en gegrond worde in die liefde, waarvan de Apostel spreekt: *En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is Liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem. Hierin is de liefde bij ons volmaakt opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels, namelijk dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.*
> *Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vreze buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest is niet volmaakt in de liefde.* 1 Joh. 4: 16-18.
>
> En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet het was zeer goed.
> ***Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest de zesde dag.*** Gen. I: 31.

Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is: want al Zijn wegen zijn gerichte. God is waarheid, en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij. Deut. XX12: 4. En zij ontzetten zich boven mate zeer, zeggende: Hij heeft alles welgedaan en Hij maakt dat de doven horen en de stommen spreken. Matth. 7: 37. En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn, als het licht van zeven dagen. Als de Heere de breuk Zijns volks zal verbinden, en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen. Jes. XXX: 26.
Ziet, de Naam des Heeren komt van ver, Zijn toorn brandt, en de last is zwaar; Zijn lippen zijn vol gramschap en Zijn tong is als een verterend vuur. En Zijn adem is als een overlopende beek, die tot aan de hals toe raakt, om de heidenen ie schudden met een schudding der ijdelheid, en als een misleidende toorn in de kinnebakken der volken.
En er zal een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in de nacht; wanneer het feest geheiligd wordt; en blijdschap des harten, gelijk van een, die met pijpen wandelt, om te komen

tot de berg des Heeren, tot de Rotssteen van Israël. En de Heere tal Zijn heerlijke stem doen horen, en de nederlating Zijns arms doen zien, met grimmigheid van toorn, en een vlam van verterend vuur, stralen, en een vloed, en hagelsteen. Want door de stem des Heeren zal Assur te morzel geslagen worden, die met de roede sloeg. En alwaar die gegrondveste staf doorgegaan zal zijn (op welken de Heere die zal hebben doen rusten), daar zal men met trommelen en harpen zijn; want met bewegende bestrijdingen zal Hij tegen hen strijden. Want Tofeth is van gisteren bereid; ja hij is voor de Koning bereid; Hij heeft hem diep en wijd gemaakt, het vuur en hout van Zijn brandstapel is veel: de adem des Heeren zal hem aansteken als een zwavelstroom. j es. XXX: 26-33. Zie ook Jes. XXXI.
En hij zal doortrekken in Juda, hij zal het overstromen en er doorgaan, hij zal tot aan de hals reiken; en de uitstrekkingen Zijner vleugelen zullen vervullen de breedte Uws lands, o Immanuel! Vergezelt u tezamen, gij volken, doch wordt verbroken; en neemt ter ore, allen gij, die in ver landen zijt; omgordt u, doch wordt verbroken, omgordt u, doch wordt verbroken.
Beraadslaagt een raad, doch hij zal vernietigd worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan! Want God is met ons! Want alzo heeft de Heere tot mij gezegd, met een sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op de weg dezes volks, zeggende: Gijlieden zult niet zeggen een verbintenis, van alles, waar dit volk van zegt; Het is een verbintenis; en vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet. De Heere der heirscharen, die zult gijlieden heiligen, en Hij zij Uw vreze en Hij zij Uw verschrikking. Dan zal Hij ulieden tot een Heiligdom zijn enz. Jes. 8: 8-23. Daarom alzo zegt de Heere: Ziet, Ik leg een grondstee in Sion, een beproefden steen, een kostelijke hoeksteen die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten Jes. XXVIII: 16-29.
Want ziet, aangaande die een steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Josua, op die een steen zullen zeven ogen wezen. Ziet, Ik zal zijn graveersel graveren spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op een dag wegnemen. Zach. 3: 9.
Wie zijt gij, o grote berg! Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld: want Hij zal de Hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: genade, genade zij denzelven. Zach. 4: 7.

Zo hebben wij dan enigszins, voor zover het God de Heilige Geest behaagde mij, blinde, in de waarheid te leiden mogen nagaan, de liefde van God de Vader en de liefde van God de Heilige Geest in het ontdekken en het leggen van de kostelijke Hoofdsteen Jezus Christus
1. in de nooit begonnen eeuwigheid;
2. in de wedergeboorte of roeping in de arme zondaars hart;
3. in de rechtvaardigmaking, en eindelijk
4. in de heiligmaking.

Iedere ontdekking in ieder bijzonder deel onzer zaligheid zal door de liefde van God de Vader (van wie alle goede gaven en volmaakte giften afdalen, bij Wie geen verandering, noch schaduw van omkering is en Wiens roeping en genadegift onberouwelijk zijn,) én de liefde van God de Heilige Geest de heerlijkheid, het licht en het leven van deze kostelijke Steen openbaren.
En hoewel in dit drievoudig, verdubbeld licht, dat iedere duisternis ontdekt en als de eeuwige Zon der gerechtigheid ieder licht in glans en heerlijkheid overtreft, de arme zondaar zijn algehele dood in Adam zal zien, in wie hij het Goddelijk beeld door de

zonde geheel verloor en vervreemd werd van dit heerlijk Goddelijk wezen, zo zal hij in het licht der eeuwige, vrije soevereine liefde Gods des Vaders, en in het licht van een lijdende, in de gemeenschap met en in de openbaring van een levende Christus door het licht, de inwoning en het dierbaar en Goddelijk onderwijs van God de Heilige Geest de waarheid in zijn naakte ziel uitgewerkt zien.
Die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen. Rom. 8: 29, 30. Zo beschijnt het licht van Gods verkiezende liefde de weg van achteren tot voren, zodat de arme ziel in God begint en eindigt. Col. 1: 18. 1 Cor. 15: 20.
En van Jezus Christus, die de getrouw getuige is, de eerstgeborene uit de doden, en de overste der koningen der aarde. Hem, die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader, Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in eeuwigheid. Amen. Openb. I: 15.

In welk een Goddelijke vrijheid wordt hier de arme ziel in de nauwe weg des levens gebracht, vrijgemaakt uit kracht van Gods eeuwige liefde, vrij uit kracht van het verzoenend lijden en sterven van haar dierbare Borg, vrij uit kracht van Diens dierbaar bloed; in dit licht vrij van de straf, vrij van de smet der schuld, vrij door de liefde, het werk en de heerlijke Persoon van God de Heilige Geest. Welk een ruimte, welk een vrijheid in deze nauwe weg, die alleen in Christus is, en in des arme zondaars hart geopenbaard is. O, al wie in deze weg niet begint en eindigt, is buiten de weg des levens.
En al deze dingen zijn uit God, die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft. 2 Cor. 5: 18. En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn. Col. 1: zo. En aldaar zal een verhevene baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden: de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn: de dwazen zullen niet dwalen. Jes. XX15: 8.
En hij zeide tot mij: verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet: Want de tijd is nabij. Die onrecht doe, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde. En ziet, Ik kom haastelijk; en Mijn loon is met Mij om een iegelijk te vergelden gelijk zijn werk zal zijn.
Ik ben de Alfa en de Oméga, het Begin en het Einde, Eerste en de Laatste. Zalig zijn zij, die Zijn geboden doe opdat hun macht zij aan de boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad. Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk die de leugen liefheeft en doet. Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de gemeenten. Ik ben de wortel en het geslachte Davids, de blinkende Morgenster. En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome: en die wil, neme het water des levens om niet. Openb. 22: 10 — 57. Openb. 1: 3. Ps. L12: 13. Jer. XVII: 10. Jer. 32: 19.
Mocht Hij, die groot van raad en machtig van daad is, Wiens ogen open zijn over alle wegen der mensenkinderen, om een iegelijk te geven naar Zijn wegen, en naar de vrucht Zijner handelingen, in deze nauw te voren beschreven weg; welke alleen in Christus ligt, in deze weg des lijdens, al Zijn kracht, al Zijn heerlijkheid, waarheid, trouw, onveranderlijkheid, macht en majesteit, en de vollen rijkdom Zijner liefde

openbaren en verheerlijken in hetgeen niets is; opdat hierin openbaar worde, dat het dwaze Gods wijzer is dan de mensen, en het zwakke Gods sterker dan de mensen Dat de schijn in deze weg van beproeving wijke voor de waarheid van dit Goddelijk Wezen, de duisternis voor het licht, de leugen voor de waarheid! 2 Thess. I: 5-10. 2 Thess. 2: 7-12.
Mocht Gods volk uit hun gevangenissen verlost en het rijk der duisternis beschaamd worden! Mocht de ijver Gods geopenbaard worden over Zijn Naam, eer, waarheid en volk!
Dat Christus alzo heerlijk worde in deze weg, als zijnde Eenswezens met de Vader en met de Heilige Geest,
1. zijnde gekroond voor Zijn volk,
2. in Zijn volk,
3. en door Zijn volk.

En hoewel dit grote werk als het eigen werk Gods des Vaders en het eigen werk van God de Heilige Geest hier in veel strijd, nood, aanvechting en dood aangevangen wordt, eenmaal zal het volkomen worden voortgezet, en dan zonder zonden. Openb. 5. O, mochten door de kracht, het licht het leven, de eeuwige liefde Gods, deze gevangenissen geopend en de heerlijkheid der beloften, te voren ontvangen, hierin thans geopenbaard worden!
De Heere zal uittrekken als een held; Hij zal de ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen, ja, Hij zal een groot getier maken. Hij zal Zijn vijanden overweldigen. En Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben. Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben. Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten. Jes. XLII: 53, 16. Jes. XLIII: 1, 2.
Ik zal voor uw aangezicht gaan; en Ik zal de kromme wegen recht maken; de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn en de verborgene rijkdommen, opdat gij moogt weten, dat Ik de Heere ben, die u bij uw naam roept: de God Israëls. Jes. XLV: 2, 3.
De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken, en hun Koning zal voor hun aangezicht heengaan en de Heere in hun spits. Micha 2: 13.
Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw majesteit en Uw heerlijkheid. En rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid en Uw rechterhand zal u vreselijke dingen leren. Uw pijlen zijn scherp; volken zullen onder U vallen; zij treffen in het hart van des konings vijanden. Uw troon, o God! is eeuwig en altoos; de scepter Uws koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid. Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugdenolie boven Uw medegenoten. Ps. XLV. O, Fontein der hoven, put der levende wateren, die uit Libanon vloeien! Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate van Zijn edele vruchten. Hoogl, 4: 15, 16. Zet mij als een zegel op Uw hart, op Uw arm want de liefde is sterk als de dood; de ijver is hard als het graf. haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des Heeren. Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen;, ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken: al gaf iemand al het, goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten. Hoogl. 8: 6, 7.
Mocht het licht dezer liefde iedere duisternis zo bestralen, dat in deze weg meer en

meer de waarheid, de heerlijkheid, de onveranderlijkheid, van dit aanbiddelijke Wezen Gods, Vader, Zoon en Heilige Geest, openbaar worde, en dit dierbaar en volheerlijk Wezen blijke te zijn de grond van des zondaars vertrouwen! Dat het blijke moge in deze weg, die in Christus is, dat de schijn moet wijken voor het wezen, de duisternis voor het licht, want God is licht, en gans geen duisternis is in Hem; dat de leugen moet wijken voor de waarheid, want God is de waarheid: Hij is de levende God en een eeuwig Koning.
Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan. Daarom hebt gij gezien, dat uit de berg een steen zonder handen afgehouwen is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde: de grote God heeft de koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal; de droom nu is gewis, en de uitlegging is zeker.
De koning antwoordde Daniel en zei: Het is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is en een Heere der koningen en die de verborgenheden openbaart, dewijl gij deze verborgenheden hebt kunnen openbaren. Dan. 2: 44, 45, 47. Dan. 6: 27. Dan. 7: 14, 27. Micha 4: 7. Zef. 3: 14-20.
En Hij zal over het huis Jakobs koning zijn in der eeuwigheid en Zijns koninkrijks zal geen einde zijn. Luc. 1: 33. Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op de troon van David en in Zijn koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid van nu aan tot in de eeuwigheid toe. De ijver des Heeren der heirschaar zal zulks doen. Jes. 9: 6. Ps. XLV: 7. Jer. X13: 5. Hebr. 1: 8.

Mocht de heerlijkheid, het licht, de glans, de kracht der beloften, in deze weg geschonken, genadig haar vervulling ontvangen; mocht de heerlijkheid, liefde en macht Gods geopenbaard worden in opening dezer gevangenis en in bevrijding van de gevangenen der hoop en mochten Gods barmhartigheden roemen tegen Zijn oordelen. Ezech. 9: 1-4. Openb. 7: 5-3. Openb. 3:, 8, 20. En gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en prijzen de naam des Heeren uws Gods, die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en mijn volk zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid.
En gij zult weten dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik de Heere uw God ben, en niemand meer; en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid. Joel 2: 26, 27.

Mocht het blijken in deze weg, dat de liefde Gods niets in de weg staat om Zijn volk verlossing te weeg te brengen! O, mocht het blijken tot verheerlijking van Gods groeten en Driemaal heiligen Naam, dat zij, die met God in de liefde Gods staan, ook te midden van Gods oordelen vrij staan, hoe gans hulpeloos zij in Zichzelf zijn! Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels, namelijk dat, gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.
Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.
Welk een onuitsprekelijke genade moet er dan niet aan de arme zondaar verheerlijkt worden, eer hij enigszins tot de kennis van dit heerlijk Goddelijk Wezen, (God is Liefde!) en tot het wezenlijk bezit dezer liefde gebracht wordt!
De volmaaktheid van dit Goddelijk Wezen, Vader, Zoon en Heilige Geest, zal de zondaar Zijn onvolmaaktheid tonen; en het licht dezer liefde Gods, zal, in zover het de Heere behaagt, de arme, naakte ziel nu en dan iets uit Zijn volmaaktheid mee te delen,

de zondaar grondig ontdekken, hoe ver hij is van het bezit dezer liefde. *Doe het schuim van het zilver, en er zal een vat voor de smelter uitkomen.*

De beproeving toont aan wat wij missen. De Heere gebruikt, zoals wij vroeger aanmerkten, dikwijls twee zaken tot heiliging voor Zijn volk:
1. De beproeving van Zijn eigen werk in de ziel, en
2. verschillende beproevingen.
Zonder deelgenootschap aan de wedergeboorte zou lijden of beproeving niet tot heiliging nuttig zijn. Men zou dit dwaselijk kunnen meen, en daaruit zijn deelgenootschap aan God, aan Christus, aan de vergeving onzer zonden, aan heiligheid opmaken; maar men zou in de beproevingen al spoedig gewaar worden, dat ons huis op een zandgrond gebouwd was, en de proef niet zou doorstaan.
Alles wat in ons, in begin, voortgang en einde niet zijn grond heeft in de eeuwige liefde Gods, kan in de beproevingen geen stand houden. Maar alles wat in God gegrond is en alzo uit God als de Fontein der liefde zelf vloeit, kan niet verloren gaan. Want Gods Wezen is liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem. Joh. 4: 16. Wij hebben reeds, ofschoon in veel zwakheid, mogen nagaan wat er al in ons door Goddelijke liefde ontworteld moet worden, eer wij tot de kennis dezer waarheid in ons door God de Heilige Geest worden gebracht.
Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had; zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden. Al ware het, dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden, en al de wetenschap, en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets. 1 Cor. XI11.

Welk arm schuldig zondaar zou kunnen denken, dat Goddelijke liefde hem zo ontdekt, ontbloot en ontledigd, dat door deze liefde Gods in deze ontdekking de weg gebaand wordt om hem grondig tot de kennis (en daardoor ook tot enige kennis van het Wezen Gods) en tot het bezit dezer liefde te brengen, in zover het Gods vrije liefde behaagt die in Christus als de enige weg, de waarheid en het leven, door God de Heilige Geest aan een arm zondaar mede te delen en in de beproeving aan te tonen, hoe de Heere, Vader, Zoon en Heilige Geest, door deze liefde gevangenen vrijmaakt. De mededelingen dezer liefde aan de ziel zijn genadige vruchten van het eeuwig verbond, vruchten van Jezus lijden en dood, leven en opstanding, hemelvaart en zitten ter rechterhand Gods; zijn vruchten der beloften, die allen in Hem Ja en Amen zijn Gode tot heerlijkheid.

Wij zagen dan enigszins langs welke weg de ziel in gemeenschap werd gebracht, en daardoor in vereniging met Christus in Zijn lijden en dood. Mocht het God de Heilige Geest behagen ons nog in de waarheid te leiden van Zijn dierbaar kruis, in hoever wij deelgenoten zijn in de gemeenschap Zijns lijdens, één plant met Hem in de gelijkmaking Zijns doods; en dat, waar wij deden in Zijn vernedering, wij ook deden in Zijn verhoging; en waar wij delen in Zijn dood, wij ook delen in Zijn leven; en dat, gelijk het lijden van Christus overvloedig in ons is, ook de vertroostingen van Christus overvloedig in ons zijn, en dat de liefde Gods in dit opzicht in haar vollen rijkdom tentoongespreid worde voor gans arme, in zich zelf verloren zondaren.

Zo komen we dan eindelijk tot het laatste en voornaamste kenmerk der wedergeboorte, nl. of wij deel hebben aan de liefde Gods.
In dit licht der liefde Gods wordt de waarheid, heerlijkheid en dierbaarheid van het

Wezen Gods, zo als Hij zich in Christus geopenbaard heeft in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, maar ook in Zijn goedertierenheid en vergevende liefde in Christus, aan de arme zondaar het meest bekend.
Men hoort en spreekt zo menigvuldig, in onze donkere dagen van afval en onkennis van dit heerlijk Wezen, ov er de liefde Gods, en stelt daarbij de waarheid van dit heerlijk Wezen geheel op de achtergrond.
Men zegt: God is de liefde, en dit is zo, maar alleen in de weg, waarin Hij zich voor al Zijn uitverkorenen alzo geopenbaard heeft. En die weg is Christus; al wat buiten deze weg is, is schijn, bedrog, misleiding en ontering van het Wezen Gods. Alles wat van deze weg afwijkt, is buiten de enigen en nauwe weg, buiten de waarheid, buiten het leven.
De waarheid van het Wezen Gods zal de leugenen in het helderste licht stellen, en de liefde Gods, welke Zijn Wezen is, (want God is Liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem!) zal alles afsnijden wat de waarheid in des arme zondaars hart, maar ook in het algemeen, tegenstaat. 2 Thess. I: 8. en 2: 10-12. Velen zouden wel willen zalig worden en in de hemel komen.
Maar waarom?
Om bevrijd te zijn van de hel. Zij zouden wel de hemel willen binnengaan, maar willen niet de weg betreden, die tot de hemel leidt. Die weg is Christus; maar Christus met Zijn kruis, Christus met Zijn lijden, Christus in Zijn diepe vernedering, en alzo Christus ook in Zijn verhoging.
Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven. Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen. 2 Tim. 2: JI, 12.
Dus deze beide, de hemel met de zaligheid, en de weg welke daartoe leidt, zijn zeer nauw verenigd en onafscheidbaar. De weg is — zoals wij bij 's Geestes licht geleid, enigszins mochten nagaan — nauw en de poort eng, die ten leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden.
Die zijn kruis niet dagelijks opneemt, zegt Jezus, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.
Hoe nauw dan is de weg, wanneer de liefde Gods hem ter toets brengt; welke liefde in een schuldig zondaarshart is als een scherp tweesnijdend zwaard, hetwelk allen schijn wegmaait; een vuur hetwelk alles in ons verteert wat het gaan op deze nauwe weg verhindert; een licht, (want God is licht, gans geen duisternis is in Hem!) dat alle duisternissen in het helderste licht stelt; een kracht, welke de zondaar zijn onvermogen op het diepst doet gevoelen en hem grondig berooft van alle eigen kracht.
Maar hierin en hierdoor treden dan ook de heerlijkheid Gods, de waarheid Gods, het leven Gods, het licht en de liefde Gods in het helderste licht te voorschijn. En dit Wezen Gods zal alzo blijken te zijn de enige grond van des arme zondaars vertrouwen.

> Mocht het Jehovah de Heilige Geest behagen mij, blinde, in de waarheid te leiden, opdat de heerlijkheid van het Wezen en de uitgestrektheid der vrije verkiezende liefde Gods in en aan een gans verloren zondares, in deze lijdensweg verheerlijkt, meer en meer openbaar, des Heeren grote Naam verheerlijkt en des Heeren volk daardoor bemoedigd en getroost worden.

Wij moeten dan enigszins nagaan het fundament buiten de zondaar:
1. De Hoofdsteen gelegd van eeuwigheid, uit kracht van des Vaders eeuwige liefde (1 Petr. 2: 6);

2. De Hoofdsteen gelegd in de wedergeboorte;
3. De Hoofdsteen ontdekt in de roeping;
4. De Hoofdsteen ontdekt in de rechtvaardigmaking
5. De Hoofdsteen ontdekt in de heiligmaking;
6. De Hoofdsteen nl. Christus ontdekt in de heerlijkmaking. Rom. 8: 29-30. Zie verder vs. 31-39.
7. En eindelijk ten zevende: *Op deze één steen zullen zeven ogen zijn. Want ziet aangaande die steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Josua, op die een steen zullen zeven ogen wezen; ziet! Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen*. Zach. 3: 9.

Te dien dage zal des Heeren spruit zijn tot sieraad en tot heerlijkheid en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid, en tot versiering dengenen, die het ontkomen zullen in Israël. Jes. 4: 2. Jes. 11: 1. Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere dat Ik aan David een rechtvaardige spruit zal verwekken, die zal koning zijnde regeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde. In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en Israël zeker wonen, en dit zal Zijn Naam zijn waarmede men Hem noemen zal: de Heere onze gerechtigheid. Jer. 23: 5, 6 Jer. 33: 15. En spreekt tot hem, zeggende: Alzo spreekt de Heere der heirscharen, zeggende Ziet, een man wiens Naam is Spruit, die zal uit Zijn plaats spruiten, en hij zal des Heeren tempel bouwen. Ja, Hij zal de tempel des Heeren bouwen, en hij zal het sieraad dragen, en hij zal zitten, en heersen op Zijn troon, en hij zal priester zijn op Zijn troon, en de raad des vredes zal tussen die beiden wezen. Zach. 6: 12, 13.
Moge het in deze weg des lijdens openbaar worden, dat de Hoofdsteen als zijnde de Weg, de Waarheid en het eeuwig Leven, in Zijn vollen luister gekroond wordt in het licht de liefde des volzaligen Gods, en in het bezit der liefde van God de Heilige Geest beide in deze weg en in des arme zondaars hart.
Welk een onuitsprekelijke liefde en genade moet er dan niet aan de zo diep gevallen en van God vervreemde, afkerige, vijandige zondaar verheerlijkt worden, eer hij de hoogte, lengte, breedte en diepte van het Goddelijk heilgeheim en Zijn genadig aandeel aan deze heilsweldaden door God in Christus en de liefde des Heiligen Geestes enigszins leert kennen met toepassing voor Zichzelf, eer de zondaar door de liefde des Vaders, door het reinigende bloed des dierbare Lams, door de openbaring van Zijn leven, in iedere gekende en ontdekte dood, door de ontdekkende en ontblotende liefde van God de Heilige Geest, ook maar in een klein beginsel (want wij kennen hier slechts ten dele!) als een gans arme, naakte, schuldige en verloren in zichzelf, komen mag tot de zalige kennis van dit heerlijk en volzalig Wezen Vader, Zoon en Heilige Geest. Niet slechts tot de zalige kennis van dit Wezen, maar ook tot de onuitsprekelijke rijkdommen der vrije liefde van die volzalige Verbondsgod in de dierbare Persoon van Christus, door de liefde, het werk en de heerlijke Persoon van God de Heilige Geest.
Hoe nietig wordt de zondaar in dit licht!
Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog; daarom verfoei ik mijzelven, en heb berouw in stof en as.
Welk een licht God de Vader te zien en te mogen kennen in het aangezicht van Jezus Christus, in het licht Zijner vrije schuldvergevende liefde! Hierbij moet de arme, in zichzelf gans verloren zondaar uitroepen, gelijk Mozes, die, toen de Heere voor Zijn aangezicht voorbijging, riep: *Heere, Heere, God barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid!* Exodus 34: 5, 6.

Welk een licht, Christus te mogen aanschouwen met het oog der ziel, in Zijn verlossende liefde, als de gekruiste, maar ook als de levende Christus; Hem door geloof te mogen aanschouwen als de Godmens, maar ook als de Mens-God, God geopenbaard in het vlees. Joh. 1: 14-17. Matth. XVII: 2. Want Hij heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zodanig een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik mijn welbehagen heb. 1 Petr. 1: 17. En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij die het begin is, de eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de eerste zou zijn; want het is des Vaders welbehagen, dat in Hem al de volheid wonen zou. Col. 1: 18.

In de voorgaande verzen van dit hoofdstuk heeft de Apostel gesproken van de uitnemendheid des Persoons van Christus, als de eeuwige Zoon van God en de Schepper en Onderhouder van alle dingen. Nu bewijst Hij ook de uitnemendheid Zijns Persoons boven al Zijn uitverkorene leden, ten aanzien dat Hij als God en mens een Middelaar is geworden tussen God en de mensen; waarvan het eerste is, dat Hij het geestelijk Hoofd is der gemeente, die Zijn geestelijk lichaam is, hetwelk van Hem door Zijn verdiensten en Zijn Geest alle geestelijk leven en zaligheid ontvangt. Zie hiervan Eféze 1: 22 en 15: 16.
Hij is de Eersteling uit de doden, gelijk Hem Paulus noemt, Cor. 15: 20; en wordt Christus alzo genaamd, omdat Hij niet alleen is degene, die door Zijn eigene kracht is opgestaan, en door Wiens kracht alle anderen opgestaan zijn en hiernamaals opstaan zullen, maar ook omdat Hij de eerste is, die tot de eeuwige heerlijkheid opgestaan is, opdat Hij al Zijn gelovigen met Zich tot dezelfde heerlijkheid hiernamaals zoude verwekken. Zie 1 Cor. 5: 15, 23. 1 Thess. 4: 14.
Hij is de Eerstgeborene onder degenen, die tot de eeuwige heerlijkheid uit de doden zullen opstaan; gelijk door het woord begin te kennen gegeven wordt, niet alleen dat Hij de eerste in orde is, en de oorzaak van de opstanding der anderen, maar bovendien ook dat Hij in heerlijkheid boven anderen zelfs naar Zijn menselijke natuur ver zal uitsteken, (gelijk de eerstgeborenen in het Oude Testament boven al hun broederen gezet waren,) opdat Hij in alles de eerste zijn zou. Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in hem al de volheid wonen zou.

Welk een licht, leven en sterkte wordt er dan in de openbaring van dit Leven, hetwelk alleen uit en door Christus als de enige en eeuwig levende Fontein des Levens zelf is, in het licht der liefde des Vaders, en in en door het licht en de liefde des dierbare Geestes, de arme zondaar medegedeeld! Waardoor zou de zondaar leven, indien niet in dit licht der liefde Gods in Christus, te midden van Zijn door Goddelijk licht ontdekten nood en dood; welken men eerst waarlijk in Goddelijk licht kan zien en door Goddelijk leven kan gevoelen, en waarvan men alleen door Goddelijke liefde en kracht verlost kan worden.
En alles wat dit leven niet is, is geen leven; alles wat uit dit eeuwig gezegende licht niet voortvloeit en onze duisternissen niet ontdekt, is geen licht; en alles wat ons uit kracht dezer liefde Gods niet aan het gemis dezer liefde ontdekt, is geen liefde. Het heerlijke en volmaakte Wezen Gods berooft de zondaar van allen schijn.
En waar dit heerlijke Wezen door genade in eens arme zondaars hart heeft plaats genomen, daar waardeert zulk een,. gans naakte, doodschuldige ziel de minste mededeling van vrije genade. En is niet de minste genade van hoger waarde en zekerder grond dan veel schijn, dat het Wezen niet is?
Persoonlijke kennis en genadig bezit in ons van dit volzalig heerlijk Wezen toont de

zondaar eerst enigszins aan wat hij mist aan kennis van en liefde tot dit Wezen. Het Wezen Gods berooft de zondaar van ieder masker. Kennis alleen — en bij velen is het slechts blote kennis — van het heerlijk Wezen Gods is niet genoegzaam; want hoeveel zaligheid verliest ook de door God wedergeboren zondaar, die helaas slechts in de schijn blijft hangen.
Zij zullen kennen en vervolgen de Heere te kennen. In de eerste plaats, omtrent hun zalig aandeel aan een Drieéenig God, in de roeping, de rechtvaardigen de heiligmaking. Daartoe gebruikt de Heere wel eens proefwegen, om hen tot nadere en innerlijke kennis van gemeenschap met en betrouw op Hem te brengen. De beproeving des geloofs toont eerst aan, in hoever wij in geest en waarheid een ware, levende, geestelijke kennis van dit hoogwaardig, volzalig, algenoegzaam Wezen bezitten.
Geen blote kennis, welke slechts bestaat in over dit Wezen en Zijn deugden te spreken, te roemen, ze hoog te verheffen; ook dit kan zonder genade bestaan; maar kennis van God in de beproeving, gewogen in de weegschaal des Heiligdoms, welke door het vuur der eeuwige liefde Gods, door Goddelijke almacht, door Goddelijke genade, door Goddelijke liefde de zondaar ontledigt van allen grond van vertrouwen, waarvan hij enigen grond van rust of vertrouwen nevens God zou kunnen maken De blote kennis van het Wezen Gods en het spreken over Hem en Zijn liefde, (zoals men in onze donkere dagen van afval en onkennis Gods dagelijks hoort, alsof de Godskennis en de Godzaligheid overal toeneemt,) dit verwekt niet anders dan hoogmoed en opgeblazenheid en verraadt een grote mate van bittere vervreemding van God. Maar 's Geestes ontdekking en Goddelijke liefde in die ontdekkingen van hetgeen wij missen is de ware, zaligende en heiligende kennis Gods.
Dit maakt de zondaar waarlijk zondaar; dit maakt hem waarlijk arm, vernedert hem inwendig voor Hem, Wiens heerlijkheid, macht, majesteit en liefde hij ziet openbaar worden te midden der beproevingen.
O, dit zien, dit kennen, — althans in enige kleine beginselen, wanneer de liefde Gods de banier over hem is, wanneer het God de Heilige Geest behaagt Zijn arme ziel in die volmaakte liefde te stellen die alle vreze buiten drijft (r Joh. IV — doet de zdndaar zich diep vernederen, en doet hem laag bukken in het stof, en diep, zeer diep gevoelen hoe de zonden met al haar bittere gevolgen hem geheel beroofd hebben van de kennis des Goddelijken Wezen en van de liefde tot Hem, die alleen alle eer, lof, aanbieding en volkomen liefde waardig is. O, welk een kracht, welk een vuur is de liefde Gods, om de zondaar te ontledigen, en te ontdekken aan hetgeen hij in dit opzicht aan zalige Godskennis mist.

Wellicht denkt hier iemand: hebben dit dan de vorige onderwijzingen niet enigszins geleerd?
Ja, wel enigszins. Dat kan noch durft de door God geleerde ziel ontkennen; maar zij hield altijd, zo zij meende, nog wel enige liefde tot God over; zij meende nog wel enig leven te bezitten, dat tot God uitging; ook gevoelde zij nu en dan daarin nog wel enigen grond van troost, van zelfvoldoening, van tevredenheid tegenover de Heere. Welk een diepe blindheid, eigenliefde, hoog. moed, eigengerechtigheid blinkt uit dit fijn gesponnen weefsel en namaaksel van heiligheid! In welke vormen weet zich ons eigenlievend hart te vermommen; in welke gedaante van Godzaligheid kan het zich steken! Wie zal de listen van zijn blind, hoogmoedig, eigenlievend hart kennen en ontdekt vinden? Wie zal de diepe blindheid, vijandschap en afkeer van God gehuld in een mantel van vroomheid en liefde tot God, in Zichzelf onderscheidend kennen en onderkennen, tenzij Goddelijke liefde door des dierbare Geestes inwoning en

onderwijs hem daaraan ontdekke en daarvan verlosse.

En nu de Goddelijke vrijmaking door God de Heilige Geest zelf.

Een ogenblik onttrokken van het licht der Goddelijke tegenwoordigheid; een inhouding van Goddelijk licht, welke de zondaar zijn duisternis in dit opzicht aantoont; een inhouding van Goddelijke liefde, welke de Heere dikwijls noodzakelijk, keurt tot lering en oefening der, ziel; een onttrekking van God de Heilige Geest in de levende en dadelijke toepassing van Christus dierbaar en reinigend bloed; een inhouding van de dadelijke mededeling van Christus leven in deze gekende, gevoelde en ontdekte dood, — stelt de ziel in de dood en doet haar de zalige vrucht, hiervoor beschreven, missen.

Wellicht denkt deze of gene, die dit leest: wie kan dan leven, wie kan dan hopen om immer zalig te worden?

Hierin is het, dat de arme zondaar gebracht wordt door de vrije en verkiezende liefde Gods, in de eerste plaats tot de zalige kennis van zijn aandeel aan deze liefde; ten tweede, tot de zalige kennis van dit heerlijk Wezen; ten derde, niet slechts tot de kennis van die liefde, waarin alleen grond van hoop is voor de arme zondaar, maar ook tot het zalig genot, de vrije mededeling en de zalige vruchten daarvan, uit kracht van Gods eeuwig en onbeweeglijk zoutverbond. Zo wordt hij een ledig vat geschikt en gepast beide voor de liefde en volheid van een Drieéenig God.

Hoe arm, hoe diep en geheel afhankelijk stelt deze liefde Gods de zondaar voor; maar hoe wordt hij tevens door de liefde Gods des Vaders, het reinigende en heiligende bloed des Lams, de inwoning, het licht, de liefde en het eigen werk van God de Heilige Geest een voorwerp voor vrije genade, voor de liefde Gods des Vaders, voor de openbaring van een levende Christus, in de dadelijke mededeling van Zijn leven in deze dood.

Zo worden de zaken omgekeerd, en wordt de kroon op het rechte Hoofd geplaatst; zo wordt God alles, de zondaar niets.

Bij U is de Fontein des Levens, zegt de ziel*, en in Uw licht zie ik het licht.*

Hoe zou, zonder ontdekking van hetgeen wij missen, de ziel kunnen gebracht worden, om de Heere te smeken om vervulling van ons gemis?

Wij hebben dus Goddelijk licht nodig om onze blindheid te zien, Goddelijk leven om onze dood te gevoelen, Goddelijke liefde om ons temidden van deze dood in het leven te houden, en het is hierin en hierdoor, dat de liefde Gods op het heerlijkst voor de ziel uitblinkt en op het luisterrijkst geopenbaard wordt.

En zo wordt hoe langer hoe wijder, breder, hoger en dieper deze liefde Gods niet slechts in een lijdende en stervenden maar ook in een levende Christus, in al haar volheid en heerlijkheid tentoongespreid.

Wanneer het de arme zondaar door genade geschonken wordt, door de liefde van God de Heilige Geest in de dadelijke vrucht dierliefde te delen, door de openbaring van een levende Christus en door de toepassing van Zijn reinigend bloed, dan is de liefde de enige grond van hope, de enige bron van vrede, van liefde, van licht en van leven. Evenzo ontdekt deze liefde, wat de ziel aan vertrouwen op dat heerlijk Wezen mist.

In het natuurlijke zegt men reeds: hoe meer men iemand kent, hoe meer men hem vertrouwt.

De ontdekking van dit gemis is niet om de zondaar te doden, maar om hem Zijn algehele hulpeloosheid en onmacht in dit opzicht te ontdekken, hem, van alle eigen kracht geheel berovende, te brengen tot de hulp des Heeren, niet tot de kennis alleen, maar ook tot de kracht en het leven der waarheid Als ik zwak ben, dan ben ik sterk.

En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in

zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone.
De zin hiervan is: waardoor Ik, nl. De Heere, u tegen deze zwakheden alzo sterke, dat gij die overwint. Kantt.

Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke doch God is getrouw, die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen. 1 Cor. 10: 13. 1 Cor. 1: 8. 1 Thess. 5: 24. Zo weet de Heere de Godzaligen uit de verzoeking te verlossen en de onrechtvaardigen te bewaren tot de dag des oordeels om gestraft te worden.

Er zijn tweeërlei verzoekingen; want God verzoekt niemand. *Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden van het kwade, en Hij zelf verzoekt niemand.* Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van Zijn eigene begeerlijkheden afgetrokken en verlokt wordt. Daarna de begeerlijkheid, ontvangen hebbende, baart zonde, en de zonde, voleindigd hebbende, baart de dood.

Maar er is een tweede verzoeking: *nl. beproeving des geloofs;* verzoekingen van verschillenden aard tot heiliging en reiniging der ziel. Jezus zelf is ten uiterste verzocht geworden, waarom Hij in alles de broederen moest gelijk worden.
Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen die Hem liefhebben. Jac. 1: 20.
De zin hiervan is: die verdrukking verdraagt (zie vers 2) met lijdzaamheid, en in en door de verdrukkingen standvastig blijft in 't geloof door de liefde (Zie 2 Tim. 4: 8. 1 Petr. 5: 4), ontvangt hierna het eeuwige leven, waarmede hij na de strijd en de overwinning als met een kroon zal verheerlijkt worden, die verkrijgende niet als een verdiend loon; want het lijden des tegenwoordigen tijd is niet te waarderen tegen de toekomende heerlijkheid (Rom. 8: 18); maar als een genadig geschenk. Rom. 6: 23. Matth. 10: 22. Rom. XIX: 28, 29.

En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij en van waar zijn zij gekomen? En ik sprak tot Hem: Heere! Gij weet het: Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor de troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel en die op de troon zit, zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen noch énige hitte. Want het Lam dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot de levende Fonteinen der wateren en God zal alle tranen van hun ogen afwissen. Openb. 7: 13-17. Jes. XLIX: 10. Ps. CX11: 6. Ps. X13: 1. Jes. 25: 8. Openb. 22: 4.

Hoe noodzakelijk is dan
in de eerste plaats de beproeving van het werk Gods in ons,
in de tweede plaats de beproevingen en verzoekingen tot heiliging en inwendige vernieuwing;
in de derde plaats de vreedzame vrucht der gerechtigheid voor hen, die door dezelve geoefend worden; want welgelukzalig zijn zij die verdragen;
ten vierde in de openbaring der vrije liefde des Vaders en Zijn dadelijke

tegenwoordigheid;
ten vijfde de openbaring van een levende Christus, de reinigende en heiligende kracht van Zijn dierbaar bloed, de openbaring van Zijn leven en opstanding, om hierin en hierdoor te midden van deze dood in het leven gehouden te worden, en eindelijk, de liefde, het werk, de inwoning van God de Heilige Geest, de arme, naakte ziel de nodigen onderstand ontdekkende, verklarende en toepassende uit kracht van het verbond en van de beloften aan arme zondaren gegeven; om alzo gans ontbloot door de liefde des eeuwigen Vaders, het leven van de dierbare Verlosser en het eigen werk van God de Heilige Geest bij aanvang en slechts ten dele gebracht te worden tot de zalige Godskennis, tot de kennis van het heerlijk Wezen, waarvan de zondaar van nature zo geheel vreemd is, en tot het bezit van die liefde, waarin alleen de enige grond van zaligheid is.

Als rechtvaardigen en heiligen gezaligd te worden, willen wij wel, in zover wij waarlijk blind zijn voor de rechtvaardigheid en heiligheid van Christus, maar om als vijanden, goddelozen, schuldigén alleen in Christus gevonden en alzo gezaligd te worden, daartegen is onze hoogmoedige, eigengerechtige natuur geheel gekant, totdat het de liefde Gods des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest behaagt ons hieraan recht grondig te ontdekken.
De door Gods Geest ontdekte ziel heeft in dit licht en door deze liefde een pijnlijke, maar Godverheerlijkende les te leren, een pijnlijke dood te sterven. Geen pijnlijker dood dan de kruisiging van ons geestelijk ik, en aan dit kruis gebracht alle dagen te sterven. Is deze dood dan dodend?
Neen! dit heilzaam Goddelijk onderwijs bevat vele Godverheerlijkende lessen, en spreidt vrije liefde, vrije genade in al haar heerlijkheid ten toon. Hierdoor ontvangt in de eerste plaats een gekruiste Christus al Zijn heerlijkheid in het hart des schuldigen zondaars, en ontvangt Christus' kruis een plaats in des zondaars hart. En door de heerlijkheid en dierbaarheid van Christus' kruis wordt alles uit het hart verdreven, wat de heerlijkheid van dit kruis zou wegnemen; want al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Hier vindt de arme zondaar zijn leven in Christus' kruis, en met dit kruis de vruchten van Jezus' leven en opstanding, want die zijn er aan verbonden, en die vruchten, aan dat dierbare kruis zo duur verworven, zijn de dood der zonden van de schuldigen zondaar. Alles, wat wij echter buiten dit leven, leven, is dood.
Wat al Goddelijke liefde, Goddelijk licht, Goddelijke almacht is er dus voortdurend nodig om in dit nauw pad des zondaars voet te doen gaan, des zondaars hart te heiligen en te vernieuw, de arme zondaar in deze dood in het leven te houden, en hem alzo meer van het Wezen Gods te doen kennen. Want dit, het Wezen Gods, maait iedere schijn inwendig weg.
Waarom?
Om de ziel te herscheppen en te vernieuw naar Zijn eigen Goddelijk beeld, hetwelk zij in Adam zo geheel verloor. Welk een Goddelijke liefde-arbeid van de Hemelse Landman, welk een Goddelijke liefde van God de Heilige Geest moet er in dit opzicht aan de arme, ontbloten zondaar verheerlijkt worden! Maar hoe zal hierin dan ook de heerlijkheid des Drienigen Gods geopenbaard worden?

> Mocht de dierbare Geest mij, blinde, in de waarheid leiden tot verheerlijking van de Vader en de Zoon, met de Heilige Geest één in heerlijkheid en mij de zalving schenken, die alle dingen leert.

De Geest is het, die levend maakt; het vlees is tot niets nut. De Heilige Geest maakt de

woorden Gods tot levende en levendmakende woorden.
Des Heeren woorden zijn woorden des Heiligen Geestes, en daarmede woorden des eeuwigen levens, die als zodanig heilig, geestelijk en bij het licht der eeuwigheid moeten beschouwend winden. Naarmate het heerlijk Wezen Gods voor de arme zondaar bij en door 's Geestes licht kenbaar wordt, naar die mate wordt de zondaar geheel niets in eigen schatting. Ja wat zeg ik? De majesteit, hoogheid en heerlijkheid van Zijn Wezen doet de zondaar Zijn eigen vuilheid en walgelijkheid kennen, zijn dikke duisternis zien, zijn vervreemding van de Heere diep gevoelen en betreuren.
De Wet met al haar Goddelijke eisen, de Wet in het licht van de Goddelijke rechtvaardigheid, de Wet in het licht der Goddelijke heiligheid, de Wet in het licht, het verterend licht van Goddelijke toorn, kan de ziel niets toebrengen dan schrik en doet haar vlieden van God.
Maar de Wet in het licht van een gekruiste Christus; de Wet in het licht der vergevende liefde Gods in Hem die haar volbracht; de Wet in het licht van Hem, die geheiligd zijnde, allen die Hem gehoorzaam zijn; een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden is (Hebr. 5: 9); dit licht helder, klaar als kristal, al de binnenkameren van des arme zondaars hart beschijnende, werkt door Goddelijke liefde des Heiligen Geestes wel diepe schaamte, diepe smart, droefheid naar God, over de zonden en verlossing daarvan, maar werkt geen slaafse, wel kinderlijke vreze, liefde, gehoorzaamheid, onderwerping aan de wil en de Wet des Heeren; en dit niet als grond, maar als zalige vrucht van des Vaders eigen trekkende liefde, zo dat de schuldige zondaar in dit licht, (nl. in Christus) door de Heilige Geest in de nauwste gemeenschap met dat aller-dierbaarst en volzalig Wezen gebracht wordt.
Naarmate deze kennis toeneemt, wordt de zondaar al nietiger, al meer en dieper afhankelijk, in het minste levend beginsel, dat uit dit leven voortvloeit.

Hoe nauw is de weg! Hoe veilig zijn de wegen, welke on aan God verbinden! Hoe vele, hoe dringende behoefte heeft d ziel in de noden, waarin zij verkeert, om door de Heere zelven staande gehouden te worden, geen duimbreed te wijken ter rechter- noch ter linkerhand.
Hoezeer vreest de ziel, dat de Heere haar ook maar een ogenblikje met Zijn volle, algenoegzame tegenwoordigheid verlaat!
Hoe vurig begeert de ziel door Goddelijke liefde meer van een lijdende Jezus, meer van de liefde haar Hemelse Vader, meer van de liefde, de inwoning, het werk van God de Heilige Geest te leren kennen; en zo gereinigd te worden van alle besmetting des vleses en des geestes. Want, o hoe weinig waarlijk geestelijk, hoe ver van God, hoe onrein en bezoedeld, hoe uit de aarde aards, hoe blind en vervreemd van enige ware geestelijke kennis is de geest!
In dit licht ontvangt de ziel licht, niet alleen tussen vlees en geest, maar tussen geest en Geest, in het zogenaamde geestelijk werk van de nieuwe mens, en in het werk des Geestes zelf.
Het eerste is slechts schijn, het laatste het wezen zelf. Hier komt God op de troon, het schepsel er af. Hier keren de zaken tot volkomen behoudenis van de zondaar.
Hierin wordt het werk van God de Vader, het werk van God de Heilige Geest voor de arme ziel in het heerlijkst, Goddelijkst licht gesteld.
Hier wordt de zondaar in zijn gans verdoemelijke en tevens in zijn gans gezaligden staat in Christus waarlijk vrij.
Hier is alle roem uitgesloten, en wordt Gods eigen werk in de ziel in de vollen rijkdom Zijner liefde in Christus door God de Heilige Geest ontdekt.
Ware, grondige vastheid uit kracht van Gods vrije verkiezende liefde, kan de ziel eerst

brengen tot een Godeverheerlijkend genadeleven, tot ware heiligheid en Godzaligheid en maakt de ziel tevens diep afhankelijk van de Belover, in de vervulling Zijner beloften, als de *Ik zal zijn die Ik zijn zal.*

De mens is van nature geneigd iets te willen doen om zalig te warden. Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?
Welk was het antwoord?
Dit is het werk Gods dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft.
Het geloof is geen daad. Het is leven, het leven van Christus in ons, en van ons in Christus. Voor God is geen waar leven dan wat eeuwig en zalig is: al het overige leven is ven schijnleven en een werkelijke dood.
Hieruit volgt, dat het doen van de werken der Wet, dat de uitwendige plichtsbetrachting zonder het rechte beginsel der dankbare wederliefde jegens God, Gode niet kan behagen. Alleen het geloof door de liefde werkzaam, door God de Heilige Geest in het hart uitstort, is Gode welbehaaglijk als een vrucht van Zijn eigen werk. Geloven is dus eigenlijk leven ontvangen door God in Christus, en alzo leven door Christus, als de Fontein en oorsprong des levens zelve, in Christus, uit Christus.
Alzo is het geloof een werk. Maar hoe?
Een werk Gods in ons, niet ons eigen werk; even als wij in de wedergeboorte niet leven uit ons eigen leven, maar uit het leven Gods door de Heilige Geest.
En dit is de wil desgenen, die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe.
Welk een genadige wil des Vaders jegens de zondaar, welk een heerlijke wil des Vaders jegens de Zoon, die de zaligheid van de zondaar stelt in Hem, en in Hem alleen, zodat de heilige Jezus zeggen kon en moest: *Niemand komt tot de Vader dan door Mij. En niemand komt tot Mij dan door de Vader!*
De volkomen Eenswezensheid van de Vader en de Zoon is, dit blijkt zeer duidelijk, de grond Hunner volkomen eenswillendheid.
Alleen de gegevenen des Vaders aan de Zoon zullen niet verloren gaan.
De verkiezing is voor ons een volstrekte verborgenheid in God, omdat wij in de allerhoogste liefde en wijsheid onmogelijk willekeur kunnen aannemen, en de in God bestaande algenoegzame redenen der verkiezing niet kennen, maar dat er een verkiezing Gods is en in de Schrift geleerd wordt, is zo klaar als de volle dag.
Haar te loochenen, haar te ontkennen op fijnere of grovere of meer bedekte wijze, is schending, ontering en verloochening van het Wezen Gods.
De verkiezing is het beginsel, waar alle Goddelijke werkingen van uitgaan; zij is dus niet enkel een waarheid, maar zij is een hoofdwaarheid, door andere waarheden veelzijdig ondersteund. De Vader verkiest, de Zoon verlost, de Heilige Geest verheerlijkt.
Er is geschreven in de profeten: Zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij. Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen de enigen, waarachtige God, en Jezus Christus die Hij gezonden heeft.
Het eeuwige leven is het Leven van God, is de Heilige Geest.
In Christus te geloven is in gemeenschap met Hem te komen, is te delen in alles wat Hij is en geeft: die waarlijk met Christus is verenigd, deelt in het leven van Christus; in de Heilige Geest, die van Hem afdaalt in de Zijnen.
Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij, en Ik in hem. In dit leven, in deze gemeenschap met Christus is alleen leven; in deze gemeenschapsoefening bestaat alleen vrede en blijdschap, door de Heilige Geest.

Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijk de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in de wijnstok blijft, alzo., ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft. Gelijkerwijs Mij de levende Vader gezonden heeft, en Ik leve door de Vader, alzo die Mij eet, zal leven door Mij.
In dit licht ziet de ziel door de heiligende liefde des Vaders en de ontdekkende liefde van God de Heilige Geest, het klare onderscheid in haar, tussen geestelijk leven, hetwelk zij uit Christus als een dadelijke vrucht der liefde Gods geniet, door de Heilige Geest, en tussen haar geestelijke dood. Hier wordt de ziel niet slechts tot de beschouwing, maar ook tot de innerlijke kracht der waarheid geleid.
Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden.

Hoe nabij brengt dit Woord de ziel; hoe vervult dit de ledigheid, het gevoeld gemis van die liefde, waaronder de ziel klaagt en zucht.
Hoeveel Goddelijke liefde, Goddelijke trouw, wijsheid en macht, moet er zijn in Zijn volzalig Wezen, om door de openbaring van Jezus' leven door de liefde van God de Heilige Geest een grondige plaats in het arme zondaarshart te bereiden voor leze zo uitnemende liefde. Het is gans wat anders deze liefde te beschouwen — hetwelk al ver gaan kan, zonder door deze zelfde Goddelijke liefde ontdekt te worden aan ons inwendig geestelijk gemis — in de mening van haar te kennen en te bezitten.
Ons bedrieglijk hart, ons gevoel dat ebt en vloeit, kan in dit zo zeer gewichtig onderwerp de toetssteen niet zijn. Alleen wat door het vuur der liefde Gods beproefd is, nl. De dadelijke, vrije mededeling van die liefde Gods in de openbaring van Christus leven in onze dood, doet ons ons aandeel aan die liefde kennen.
De minste straal aan de ziel medegedeeld, iedere nieuw ontdekking dezer liefde door nieuw ontdekkingen van de dierbare Zone Gods, zo in Zijn lijden en dood, als door de mededeling van Christus leven in de doding en het sterven van de oude mens, is een vrucht van des Vaders liefde, een vrucht van het Genadeverbond, een vrucht van de genadige vervulling der beloften: *Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, Ik zal u op saffieren grondvesten. Uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw ganse landpalen van aangename stenen.* Jes. LIV.
Wie nu, die bevoorrecht wordt met beproeving, uitlediging en ontbloting door deze liefde, erkent niet, wanneer zijn arme hart oprecht voor en met de Heere wandelt, in dit Goddelijk licht der liefde Gods, zijn gevoelig gemis van deze liefde, zijn gemis van dit leven, zijn gemis van dit licht:

Wellicht denkt iemand: zo wordt het dan al ellendiger met de zondaar, waar hij hopen zou op te wassen in Christus en vele vruchten te dragen?
Ach! lieve vrienden! wat is de zaligste vrucht, die voor een schuldige verloren zondaar mogelijk is en de Heere alle eer toebrengt? Zij is deze: om als een gans verloren in onszelf, door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest, hier bij aanvang verwaardigd te worden, een gekruiste Christus te kronen, en door de openbaring dezer liefde dit leven zo te mogen ervaren, dat onze zielen wegzinken in de liefde Gods door d openbaring van dit leven en door de dierbare Geest, e alzo gezet worden als een zegel op Zijn hart en op Zijn arm
Dan ziet die naakte, schuldige ziel, dat die liefde sterk is als de dood, die ijver hard als het graf, dat haar kolen vurig kolen zijn, vlammen des Heeren, en dat vele wateren deze liefde niet kunnen uitblussen, ja dat de rivieren ze niet zoude kunnen verdrinken. Hoogl. 8: 6, 7.

Dan zinkt de schuldige ziel in deze bodemloze oceaan van liefde en vrije genade, waar alles, alles om niet ontdekt, medegedeeld en toegepast wordt. En zo leert zij dan hier bij aanvang de kroon neerleggen aan de voeten van het gezegende Lam, en iets verstaan van het nieuw lied: *het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen eere, lof, aanbidding en eeuwige dankzegging.*

In dit licht der liefde Gods wordt de heerlijkheid van Christus aanschouwd en gesmaakt, de liefde des Vaders in haar vollen luister geopenbaard, vrije genade in al haar volheid door God de Heilige Geest tentoongespreid, en zo leert de ziel te lijden, kruis en druk met de waarheid instemmen: Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Gelijk geschreven is: Want om Uwentwil worden wij de gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting. Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd, dat noch dood noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onze Heere. Rom. 8: 35-39.
Deze liefde Gods, kenbaar voor de zondaar in het hart, als een vrucht van het heiligende werk des Vaders, door de openbaring van een bloedende en stervende Zaligmaker, zowel als door de openbaring van Zijn leven in deze dood, door de Heilige Geest, is een vrije gift uit kracht van het verbond (Jer. 33: 40, 41. Jer. 24: 6. Amos 9: 15. Jer. 24: 7. Deut. XXX: 6. Jer. 332: 39. Ezech. 11: 19. Ezech. 36: 26, 27.): En ik zal u verlossen van al uw onreinigheden; en Ik zal roepen tot het koren en zal dat vermenigvuldigen, Ik zal geen honger op n leggen enz. Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uwe handelingen die niet goed waren, en gij zult een walging van u zelven hebben, over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen. Hierin geniet de ziel ook de zalige vrucht der beloften, door de Belover in, door en met Christus, die alle in Hem Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.

In dit licht van de liefde des Vaders en de liefde des dierbare Geestes ziet de ziel, omdat zij door deze liefde Gods een ledig en geschikt vat wordt gemaakt voor deze genadige verbondsweldaden, meer en meer haar roeping en verkiezing vast in haar grond, naarmate het werk en het Wezen Gods plaats maken in des arme zondaars hart, en daaruit verdreven wordt wat de heerlijkheid, de waarheid, het licht, het leven en de kracht der waarheid in Hem en de heerlijkheid van dit Wezen verduisteren zou.
God kan geen gemeenschap hebben met de zonden; want Hij is een heilig God; waar God Drieenig dus waarlijk in eens zondaars hart woning maakt, naar Zijn eigen Woord en Zijn beloften (Joh. 14: 23, 24), daar kan de zonde niet heersen, daar moet zij sterven. Dit dagelijks sterven is een beginsel van het eeuwige leven, en die door de kracht van dit leven zo bij aanvang als voortgang niet waarlijk der zonden sterft, zal nimmer eeuwig leven.
En wat zou de zaligheid en Godskennis en gemeenschap met God, die een heilig, rein, onbevlekt Wezen is, zijn, indien daar ook een klein beginsel van zonde in de zondaar kon overblijven. De zonde woont in ons; zij is ons aangeboren, en alleen eeuwige liefde, almachtige genade, Goddelijke kracht is in staat er ons hier bij aanvang enigszins van te verlossen, maar ook slechts enigszins, omdat de kracht van haar werkend beginsel nimmer rust.
Dit echter maakt het lijden der zonde en haar ondragelijke last zo zwaar, de wansmaak van die bittere vrucht zo bitter en juist dit veroorzaakt aan de wedergeboren ziel zulk

een smart. De zonde in dit licht der liefde Gods gezien en gevoeld, doet haar gebukt gaan onder de zware last daarvan.

Maar, zou wellicht iemand denken, waartoe dan toch het lijden, als de ziel wedergeboren en van de straf der schuld bevrijd is?
De zondaar is dan toch volmaakt in Christus, zijn Borg, zijn Hoofd! Het is gans wat anders Chris u als zodanig te beschouwen, dan met Hem als zodanig geestelijk verenigd te worden als de bruid van het Lam, daardoor inwendig vernieuwd en geheiligd. Zonder deze kennis blijven we slechts hangen aan de schijn en missen wij het wezen het leven en de zalige vruchten van dit leven. Zonder deze vereniging met Christus in Zijn lijden en dood missen wij de zalige vruchten van Zijn leven en Zijn opstanding, en kennen noch weten wij uit wat grote nood en dood wij verlost zijn waaruit Hij ons nog verlost en waaruit wij nog gedurig verlost worden. 2 Cor. I: 10. 1 Cor. 15: 31.
Iedere ontdekking der liefde Gods des Vaders, iedere ontdekking van Christus, iedere mededeling van dit leven, iedere Goddelijke overtuiging van onze geestelijke dood, hoe pijnlijk, smartelijk en diep beschamend voor de nieuw mens, is bij Geesteslicht gezien, door Geesteskracht ontdekt:
1. een zalige vrucht van des Vaders verkiezende liefde,
2. een zalige vrucht van het verbond,
3. een zalige vrucht van Jezus' kruisverdiensten
4. een zalige vrucht van Zijn leven en Zijn opstanding in de vervulling der beloften, door de Belover, als de Ik zal zijn, Die Ik zijn zal,
5. een zalige vrucht in de toepassing en mededeling van de dierbare Zaligmakers eigen Woord en toezending van de beloofde Geest: *Maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb.* Joh. 14: 26.

Hoe meer de zondaar dit heilig en Goddelijk Wezen nabij komt, hoe meer hij de onreinheid, vuilheid en walgelijkheid der zonden ziet en gevoelt.
Want de Heere zegt: Zijt heilig; want Ik ben heilig. Maar zo min een Moorman zijn huid en een luipaard zijn vlekken kan veranderen, zo min kan de zondaar de vuilheid van zijn zonden in het licht van het heerlijk, heilig Wezen Gods gezien, afwissen.
Dit licht echter zo klaar als kristal, dit licht der liefde Gods in het licht en het bloed van de dierbare Zone Gods, doet nu de zondaar niet meer van de Heere vluchten, maar door dezelfde liefde des Vaders, welke hem zijn onreinheid ontdekt, wordt hem ook ontdekt de Weg, de Waarheid en het Leven.
Die Weg, welke alleen Christus is, leidt hem niet slechts tot aan Golgótha's kruis, tot de blote beschouwing van een gekruiste Christus, tot de beschouwing van Zijn kostelijk bloed.
Neen! neen! God de Heilige Geest, als de werkmeester van dit grote werk, leidt hem binnen het heiligdom, waar Christus is zittende ter rechterhand Gods, en ontdekt hem Zijn dierbaar bloed en Zijn volbracht werk en past die toe en heiligt en reinigt de ziel van alle besmettingen onder het liefdesoog, onder het Goddelijk toezicht van de Hemelse Landman, die, het vat in het vuur beproevende, de beproeving niet laat gaan boven vermogen, maar haar voortzet tot de Smelter Zijn eigen Beeld daarin ziet, en Hij zelf daarin verheerlijkt wordt.
In deze liefde Gods is zo veel Goddelijke kracht, dat zij buiten drijft alles wat in het hart de schijn zou aannemen voor het wezen. Deze liefde is een ijverige, een vurige liefde. Zij is hard als het graf. Zij is een beproefde liefde, o, hoe groot en van welk een

onbegrijpelijke omvang moet deze liefde zijn, die de God des hemels en der aarde bewoog Zijn eigen lieve Zoon op de aarde, te doen neerkomen, onze natuur aan te nemen, om zondaren, van Hem door de zonden vervreemd en geheel afgevallen, te behouden, te zaligen en van de eeuwigen dood te verlossen. Welk een liefde, die God Zijn eigen lieve Zoon aan een vervloekt kruishout liet nagelen, lijden en sterven, Hem overgevende aan de smartelijkste dood, aan de diepste vernedering.
O, welk een liefde, in Christus beproefd en zichtbaar gemaakt voor het oog des geloofs, wanneer het Hem gelovig mag omhelzen.
Gelukkige ziel, die het ervaren mag, dat deze liefde Gods het lancet is, dat diep insnijdt, opent, reinigt, vernieuwt en heiligt, om als een vrucht van Zijn verkiezende liefde haar Jezus dierbaar Beeld gelijkvormig te maken.

In dit licht der liefde Gods kan de ziel zien, wat de zonde is in haar ontzettende omvang, in haar oorsprong, haar beginsel en haar werkingen, en tevens wat het te zeggen zal zijn te vallen in de handen van de levenden God; wat het te zeggen zal zijn, als het Lam zal toornen.
Wat zal het te zeggen zijn, als de liefde Gods de zonden in dit licht doet aanschouwen, om eeuwig onder de rechtvaardigen toorn Gods te moeten omkomen en daaronder te blijven. O, wat zal het zijn de Zoon van God verworpen, de overtuigingen des Heiligen Geestes tegengestaan te hebben!
Want die de Zoon van God heeft, heeft het leven, maar die de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet, maar de toorn Gods blijft op hem.
Ach, dat Uw dierbare Geest, o Heere! vele zondaren mocht ontdekken tot bekering, opdat Uw koninkrijk kome.

In deze Goddelijke liefde is zoveel Goddelijk licht, dat zij de ziel gans ontbloot van en ontdekt aan iedere schijn; dat het iedere duisternis aantoont, ieder gemis gevoelig doet gevoelen, iedere hardheid, iedere onreinheid des harten bestraalt; zodat de arme, schuldige zondaar in dit licht en door de inwoning des Heiligen Geestes soms eerder vrezen zou hier onder vernietigd te worden en te sterven dan te leven.
Hierin echter openbaart zich steeds meer en meer de volheid rijkdom en algenoegzaamheid dezer liefde Gods. De Heere doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen; zodat hierin de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest door dit tweeledig werk in het hart des arme, schuldigen zondaars steeds klaarder ontdekt, en ook met toepassing voor hemzelven bekend gemaakt wordt. *Het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe.*
Is deze liefde Gods dan dodend?
Neen, deze liefde doodt alles in de zondaar wat dit leven (nl. dit leven hetwelk alleen in Christus is) in des zondaars hart tegenstaat en verhindert, en wat dodend voor dit leven is. Dit leven kan uit kracht van Zichzelf wel niet gedood worden, maar het kan in het onreine zondaarshart door de zonden bedekt en van Zijn heerlijkheid beroofd worden, niet in zijn grond, wortel of oorsprong — want gelijk het beginsel heilig is, alzo is ook zijn uitvloeisel en Zijn vrucht heilig — maar in het dadelijk genieten daarvan door de zondaar zelven.
Waarin zal dan de arme, naakte, schuldige zondaar, ook zelfs met de minste mededeling uit dit leven, eindigen? Is het niet in deze liefde Gods in Christus, in God de Heilige Geest, als een vrucht van Zijn eigen werk?
De minste ademing van zonde is zonde voor de hoge en heilige God, Wiens wezen enkel heiligheid en reinheid is; de minste zonde is dus in dit opzicht dodend voor dit

leven en haar vrucht. En wanneer ademen wij zonder, te zondigen? Gelijk ook de heilige Apostel zegt: Indien wij zeggen dat wij geen zonden hebben, zo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid. Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar en de waarheid is niet in ons. 1 Joh. 1: 8—20a. 1 Kon. 8: 46. 2 Kron. 6: 36. Job 9: 2. Ps. 143: 2. Wie kan zeggen, ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van zonden? Spr. 20: 9. Pred. 7: 20.

Hoe breidt zich in dit licht der liefde Gods, in dit licht van Zijn heerlijk Wezen, Zijn liefde in des arme zondaars hart uit, als een vrucht van Zijn eigen werk, van Zijn liefdevolle bearbeiding en heiligende vrucht, door de ziel te reinigen, te heiligen, te louteren te vernieuw! Welk een plaats maakt deze liefde Gods in het hart voor een levende Christus door de Heilige Geest, als de enige, waarin de Vader een welbehagen heeft, als de enigen grond van hoop van rust, waarin de ziel alleen bestaan kan voor Hem, die te rein van ogen is om het kwade te aanschouwen.

Geen rechtvaardigheid, geen heiligheid, geen grond van aanneming bij God of om Gode welbehaaglijk te zijn, in welken vorm van godzaligheid of heiligheid zich die ook in ons voordoe buiten Christus; geen leven, geen licht, geen vruchten zijn Gode aangenaam dan die, welke der ziel uit kracht dezer liefde worden medegedeeld van de Boom des Levens zelven, En daarin openbaart zich ook op het allerluisterrijkst de vrije liefde Gods des Vaders in Christus aan de arme zondaar. O, welk een onderscheidend licht, welk een Goddelijke liefde en almacht, welk een dadelijke en blijvende bearbeiding van God de Heilige Geest is er dan ieder ogenblik nodig om de ziel te doen weten, dat zij dit werk Gods in zich kent en dat zij in deze zalige vrucht deelt. Welk een onderscheidend licht der liefde Gods is hier dan blijvend nodig om de ziel bij voortgang te doen kennen:

1. De vrijmakende liefde des Vaders,
2. De vrijmakende liefde des Zoons en
3. De vrijmakende liefde des Heiligen Geestes.

Want slechts bij deze dingen leeft zij, en in alle deze is het leven van haar geest. Niet een iegelijk, die tot Mij zegt Heere, Heere! maar die daar doet de wil Desgenen, die Mij gezonden heeft.

Alles wat deze liefde niet is, wordt in des arme zondaars hart afgesneden. Om te sterven; om vernietigd te worden? Neen, om te leven, door, met en in Hem, die het leven is. *Die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere. Die tegen Mij zondigt, doet Zijn ziel geweld aan. Allen, die Mij haten, hebben de dood lief.*

Dit licht, dit leven, iedere ontdekking van deze steen, deze kostelijke steen: de dierbare Heere Jezus Christus, waarin door de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes gedurig voor de arme ziel meer licht, meer heerlijkheid geopenbaard wordt, ontdekt de zondaar klaarder Zijn duisternis en Zijn dood, en zo wordt door deze Goddelijke liefde, welke op zichzelf pijnlijk en diep ingrijpend voor de zondaar is, de ontdekking van de hardheid, de blindheid, de duisternis en de dood, waarin wij waarlijk van nature verzonken liggen, niet dodend, maar zij doodt in hen alles wat dit leven niet is, wat dit leven in zijn vrijen loop belemmert. Want dit is de wille Gods: Uw heiligmaking.

De Heere is een Heelmeester, die de wonden opent en open houdt, opdat wij de krankheid, de dodelijke krankheid der zonde zouden kennen en gevoelen, en. Hij ze reinige en wasse in Jezus dierbaar bloed, alvorens Hij ze geneest en heelt. De liefde

Gods duldt geen ongenezen krankheden en kwalen in het hart. *En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert; Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen en Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen: het is mijn volk, en het zal zeggen: de Heere is mijn God.* Zach. 13: 9b Petr. 1: 6, 7. Ps. L: 15. Ps. XCI: 25. En Hij zal zitten louterende en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid. Mal. 3.
Zo draagt de beproeving of loutering twee zalige verbondsvruchten voor de ziel, welke mede zalige vruchten zijn van des Vaders vrije verkiezende liefde, nl.
1. het aanroepen van de Naam des Heeren, en wederkerig de erkenning van de Heere als zijnde Zijn volk, en
2. het spijsoffer toebrengen in gerechtigheid; welk offer de Heere alleen welbehaaglijk is en zijn kan, omdat het de enige vrucht is, welke uit Hem door Christus als het enig en volmaakt offer vloeit en alzo tot Hem wederkeert.

En wat is dit offer?
De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een verbroken en verslagen hart zult gij, o God! niet verachten. Ps. LI: 9, 20. Wat heeft de geest alzo verbroken en verslagen? De ontdekkingen van schuld, de vloeken der Wet, het ondragelijk gevoel van Gods toorn, vreze voor de straf, vrees ook de hel?
Ja, in zeker opzicht. Zij allen zijn middelen geweest in de hand des Geestes om de zondaar te overtuigen van de noodzakelijkheid der bekering tot God; maar konden zij zijn hart vertederen, vernederen, verbrijzelen?
Neen, maar deze liefde Gods in Christus, zij, zij is de enige en alles overwinnende genade; doch niet buiten de weg, zoals in onze donkere dagen van diep verval, vervreemding en onkennis van het Wezen Gods, daarvan misbruik wordt gemaakt, door deze liefde Gods te misbruiken óf tot grove dwaling en leugen om de zielen der mensen te misleiden, óf tot vrijheid van zondigen. *Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten. Zo wat de mens zaait, zal hij ook maaien.* God is Liefde, maar alleen in Christus, en alleen voor hen, die in en door en met Christus deel aan deze liefde hebben. God is een heilig God en een rechtvaardig God, en een verterend vuur voor de zondaar. Dit toont deze liefde wel aan, wanneer de Heere zijn volk beproeft!
En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen? Deze liefde Gods duldt de zonde niet in Zijn volk; hoeveel minder is deze liefde bestaanbaar met het leven in de zonden, met het wandelen in de duisternis. Want de zonde is bedrieglijk, misleidend en verduisterend in haar aard. Onder de schijn van waarheid misleidt zij der mensen zielen, door oen masker aan te nemen,, waardoor de zonde in haar beginsel verkleind en bedekt en alzo de ziel in een eeuwig jammerlijk verderf gestort wordt. Zo menen wij God te kunnen bedriegen, gelijk wij ons zelven bedriegen. Jammerlijk zielsbedrog, waarmede de duivel, die vijand van der mensen zielen, duizenden misleidt.
God is Liefde; maar God is een heilig God, een rechtvaardig God, en een God die ten allen dage toornt.
Mocht het de Heere nog behagen vele zielen te ontdekken en te leiden tot waarachtige bekering!

Hoe welgelukzalig is die ziel, die, door deze liefde Gods uit de duisternis getrokken tot Gods wonderbaar licht, als een gans arme en verloren zondaar gebracht is, waarvan de mond des dierbare Verlossers getuigt, dat, die niet wordt als een kindeke in het koninkrijk Gods geenszins kan ingaan, en waarvan de God aller liefde en genade zegt

en getuigt — en de Getuige in de hemel is getrouw! — *Want alzo zegt de Hoge en verhevene, die in de eeuwigheid woont, en wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte, en in het heilige, en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden.* Jes. LVII: 15. Zalige plaats, zalig kinderdeel, waar de zondaar niets en God alles is!

Hoe meer de ziel in dit licht het heerlijk Wezen Gods leert kennen, en Hem leert kennen als haar God, en hoe meer zij in dit licht leert kennen de liefde haars Gods in Christus, het Zaligende werk en de heerlijke Persoon van God de Heilige Geest, hoe meer zij dit werk Gods in zich onderscheidend leert kennen en deelgenóot wordt van de zalige vruchten van het verbond, van de zalige vruchten van Jezus' leven en opstanding, hoe meer zij naar dit onderwijs verlangt, en daarvoor vatbaar begeerd gemaakt te worden, naardien zij zo zeer haar onvatbaarheid in dit licht ziet. En de ziel het voordeel van deze lijdens- en beproevingsweg ziende, ziet zich nochtans in deze nauwe weg in de vrijheid gesteld, waarin zij waarlijk vrij wordt; een vrijheid welke haar verlost van de inwendige slavernij der zonde; een vrijheid welke iedere gedachte gevangen neemt onder de gehoorzaamheid van Christus; een vrijheid welke leidt in de nauwste gemeenschap met God Drie-enig; een vrijheid welke de ziel in alle noden, strijden, benauwdheden, aanvechtingen tegen zonden, duivel en wereld, stil, ootmoedig, nederig, gebogen onder de wille Gods (1 Petr. 4) in heilige en kinderlijke vrijmoedigheid met de Heere (loet wandelen. Die liefde sluit alle vreze buiten. En hierdoor ontvangt zij te midden van de dood en de verwoesting, waaraan de ziel in de beproeving is prijs gegeven, dit inwendig Goddelijk getuigenis, dat die in de liefde blijft in God blijft, en God in hem. 't Joh. 4: 16-18.

Uit kracht dezer liefde maakt de Heere zwakken sterk (2 Cor. 12: 9, 10), gebondenen los (Ps. CXLVI: 7) en stelt Hij gevangenen in vrijheid (Hand. 12: 5-16).

Moge het steeds meer en meer blijken, dat de God aller genade, de Vader der lichten, Zich hierin verheerlijkt, deze gevangenis opent, Zijn volk bevrijdt, Zijn Wezen de plaats doet innemen van de schijn en de waarheid die van de leugen, en alzo het rijk der duisternis beschaamd wordt.

Bij Goddelijk licht en door het licht dat deze liefde met zich brengt, mag de arme, ledige ziel zien, dat deze liefde Gods een plaats in het hart heeft. Welk een zalige vrucht is dit van het Genadeverbond! Welk een liefde wordt hierin voor de zondaar tentoongespreid! Dit licht, de openbaring dezer liefde is algenoegzaam, is de enige grond van hoop en is van groter gewicht dan die welke ik, als uit mij voortkomende, in mij zou wensen te vinden of te bezitten. Maar door de ontdekking van het gemis hiervan in mij zelf zie ik, dat de liefde Gods tot mij, arm zondaar, mij, blinde leidt tot de ware en zaligmakende kennis van het Wezen Gods en van mijn genadig aandeel daaraan.

Deze weg, welke alleen in Christus is, zal een heilige weg genaamd worden; de onreine zal er niet op gaan, maar voor deze zal hij zijn; zelfs de dwaze zal er niet op dwalen.

Mocht de Heere meer en meer in deze weg der beproeving en in de zalige vrucht daarvan voor mijn ziel, deze gevangenis openen, opdat de waarheid van Zijn Wezen als de grond van des zondaars vertrouwen en de volmaaktheid Zijner deugden als onkreukbaar en onveranderlijk zich openbaren tot lof, eer en prijs Zijns grote en heerlijke Naams, tot verlossing van Zijn bedrukte volk, naar Zijn eigen woord en Zijn belofte: Want Gij verlost het bedrukte volk; maar de hoge ogen vernedert Gij. Gods weg is volmaakt; de rede des Heeren is doorlouterd. Hij is een schild allen, die op

Hem betrouw. *Want wie is God, behalve de Heere? en wie is een Rotssteen dan alleen onze God?* Ps. XVIII: 28-32.

Den luister van Uw majesteit en roem
Ik zal, o Heer! die ik mijn Koning noem,
Verbreiden, en Uw wonderlijke daân
Met diep ontzag aandachtig gadeslaan.
Elk juichend hart zal Uw geducht vermogen,
De grote kracht van Uw arm, verhogen.
Ik zal mijn stem met aller lofzang paren,
En overal Uw grootheid openbaren.
Ps. 145: 2.

Hun zwaard deed hun dit land niet erven;
Hun arm deed hun geen heil verwerven,
Maar Uw rechterhand, Uw macht
Heeft hun die voorspoed toegebracht.
De glans van 't Goddlijk aangezicht
Heeft hun de zege weg doen dragen:
Want Gij omscheent hen met het licht
Van Uw genadig welbehagen.

Sta op, o God! toon medelijden;
Laat ons Uw arm van nood bevrijden;
Verlos ons uit de angst, o Heer!
Dan krijgt Uw goedheid eeuwig eer.
Ps. 144: 2, 14

Naarmate het Wezen Gods aan de arme, naakte, schuldige zondaar waarlijk in Goddelijk licht en door Goddelijke liefde bekend wordt, naar die mate wordt de zondaar waarlijk gering in eigen schatting; niets, nietig stof en as; een druppel aan de emmer, een stofje aan de weegschaal; enkel schuld, enkel zonden, niet slechts in de blote kennis, of in het noemen van de naam van zonden, of in het grootspreken over de zonden, alsof hierin enige Godeverheerlijkende kennis lag.
Neen, o neen! deze blote kennis, zelfs de schijnbare ingenomenheid met deze kennis, waarop men velen trots hoort roemen, leidt niet tot enige de minste Godskennis, noch tot enige zaligmakende vrucht. Neen, de ware kennis onzer zonden, in het licht der vrije verkiezende liefde des Vaders gezien en door het licht des dierbare Geestes ontdekt, doet ons stil ingekeerd met ons schuldige hart voor de Heere wandelen, wetende dat dat oude, zondige hart nooit zonder zonden wordt, maar dat het een onuitputtelijke bron van zonden is en blijft. Dit doet ons onze neus diep in het stof steken en met diepe smart, (wanneer het God de Heilige Geest behaagt ons daar te brengen!) dit voor de Heere belijden en erkennen.
Het licht van het hoge en heilige en volmaakte Wezen Gods schijnt zo helder in de ziel, dat er geen mogelijkheid is tot enige ontdekking, tot enige verontschuldiging, tot enige verberging; dit begeert de ziel ook niet, maar zij kan het ook niet.
Waar houdt dit licht de ziel?
In de eerste plaats onder en nabij God;
in de tweede plaats nabij de geopende Fontein.
Want God de Heilige Geest leidt de ziel niet slechts in dit licht der liefde Gods in haar

dood, maar ontdekt Christus ook voor haar zielsoog in de heerlijkheid en kracht van Zijn leven. Hoeveel duisternis ontdekt dit licht in de arme ziel; hoeveel Goddelijk licht is er blijvend nodig, om in dit sterven haar eigen géestelijken dood en het leven van Christus te onderscheiden.
Er is gedurig zo veel verwarring en dooreenmenging, en da is er geen zuiver geestelijk leven, geen vordering in genade geen opwassen in de grond, welke is Gods vrije verkiezend liefde, geen opwassen in de Boom, waarin zij nu door genade gent is, door vereniging met Christus in Zijn lijden en dood. Dan is er geen vordering op de nauwe weg des levens dan is er geen Godebehagelijk vruchtdragen, geen volmaakt zij in de liefde. In hoeveel diepe onafhankelijkheid wordt hier dan de arme zondaar gebracht en gehouden, uit kracht der eeuwige liefde des Vaders, die hem hier Jezus eigen woord grondig leert verstaan: *Zonder Mij kunt gij niets doen.*

Hier ziet de zondaar, dat hij tot ware vordering in de rechte Godskennis en in rechte zelfkennis, tot ware vordering in dat inwendig geestelijk sterven, sterven moet aan alles wat slechts de schijn van leven is, en niet het leven zelf, hetwelk alleen en dadelijk vloeit uit Christus in het hart, door het eigen werk het ambt en de bediening van God de Heilige Geest.
O, hoe blijkt in het licht van het heerlijk Wezen Gods de nietigheid en vuilheid des zondaars! Hoe blijkt in het licht valk Christus leven de algehele dood van de zondaar! Hoe blijkt in en onder de bearbeiding van God de Heilige Geest de algehele onmacht des zondaars! En alzo maakt de waarheid van het Wezen Gods in des arme zondaars hart plaats voor de waarheid.
Waarvan?
Dat wij verdoemelijke, goddeloze zondaars zijn, en dat het gedichtsel van 's mensen hart ten allen dage boos is; maar in dit licht ziet en ontvangt de arme zondaar een goeden grond van hope, dat God hem van eeuwigheid gekend en liefgehad heeft, dat God hem geroepen heeft en getrokken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht, toen hij dood was in zonden en misdaden; dat God hem door Christus gerechtvaardigd en hem al Zijn schuld vergeven heeft; dat God hem gerechtvaardigd hebbende, nu ook heiligt en die gerechtigheid toerekent; en dat Hij uit enkel vrije liefde met zulk een dode, snode, vuile zondaar, met een vijand, een opstandeling, een rebel, die nooit naar God zou omgezien hebben en nog eeuwig, indien dit mogelijk ware, van God zou afwijken, - in de nauwste gemeenschap, in Christus als het middelpunt, de enigen weg en de enigen Naam onder de Hemel gegeven om zalig te worden, wil verkeren en wandelen. Hier humt waarlijk de verkiezende liefde Gods met troost en in haar nuttige vrucht voor de ziel in het klaarste licht.

Hier schrikke men er niet voor de verkiezende liefde Gods op haar rechte plaats te brengen, want hier komt de zondaar onder en achter de Heere. Hier onteer men het Wezen Gods met door ontkenning of verloochening van Zijn vrije soevereine wil, zoals, helaas! in onze donkere dagen van afval geschiedt, alsof de wil Gods in dit opzicht niet volmaakt ware als Zijn Wezen, niet volkomen als Zijn deugden!
De Steen, die de bouwenlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks en een steen des aanstoots en een rots der ergernis; dengenen namelijk, die zich aan het woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn. Petr. 2: 7, 8.
Hierin is de enige troost, de enige grond van hoop voor de door God uitverkoren zondaar; dit door genade te mogen weten voor Zichzelf is een vrije liefdedaad Gods, waarin Hij zich verheerlijkt en waarvan de ziel de zalige vrucht geniet.
Hoe zou een schuldige zondaar enige ware geestelijke kennis, enige geestelijke

gemeenschap met of aandeel aan Christus in de gemeenschap Zijns lijdens in de hof van Gethsemané — waar Hij, de ganse last der zonden dragende, zware druppelen bloeds zweette om onzer, om mijner zonden wil — kunnen verkrijgen, indien ook niet enigszins door dit lijden van Christus de prikkel uit het lijden der zonden weggenomen ware voor Zijn volk; maar vereniging met Christus in Zijn lijden doet ons iets kennen van de aard, en ook van de smarten der zonden.
En deze smart over de zonden, in vereniging met de Man van smarten, is in haar smaak bitter, maar zoet in haar vrucht, of liever in haar uitwerkselen en gevolgen. Want deze vrucht van de Boom des Levens, voor de ziel door Christus verworven en door de liefde van God de Vader en door de liefde van God de Heilige Geest der ziel ontdekt en medegedeeld, is in de eerste plaats bij Goddelijk licht een zalige vrucht van het eeuwig verbond, een zalige vrucht me slechts van de lijdende maar ook van de levenden Christus iedere nieuw ontdekking, iedere nieuw toepassing hiervan aan de ziel, is een bijzondere daad Gods in het toerekenen di gerechtigheid, welke alleen door Christus verworven en ziele toegebracht wordt, nu zij binnen het heiligdom wordt geleid. Hebr. 6: 17-20.
De toerekening dezer gerechtigheid van Christus is tot eeuwige sterkte voor de aan deze dood ontdekten zondaar, zodat hij hier in dit licht, onder dit Goddelijk onderwijs, gepast wordt gemaakt voor de kracht der waarheid, het licht en het leven ervan, gelijk dit alleen in Christus is. *In de Heere Heere heb ik gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men ko men, en in Hem zal men zich beroemen, en in Hem zal gerechtvaardigd worden het ganse zaad van Israël.*
Deze zoete vrucht, uit kracht van het Genadeverbond der ziel medegedeeld wordt in al haar zoetheid, klaarheid en heerlijkheid gesmaakt naarmate de ziel meer in de diepte en de grond van ha inwendig bederf geleid wordt, en naarmate de liefde van de Hemelse Landman het nodig keurt de ziel in dit lijden me Christus te verenigen en haar het bittere der zonden te doen gevoelen.
De ziel ziet in dit licht van een lijdende Christus de heiligheid van het Wezen Gods; zij ziet dat de diepe val van ons verbondshoofd Adam, de bittere vrucht waarin zij één is met hem, staat tegenover de hoogte, diepte, breedte en lengte van de uitnemende en volkomen verlossing, die door Christus als haar verbondshoofd is teweeggebracht.
O, de ziel ziet in het licht der liefde haar Hemelse Vader, in het licht der liefde van haar lijdende Borg en Plaatsbekleder,, dat de vastheid van haar grond, in Hem en door Hem verworven, vaster ligt dan de bergen; zij ervaart, dat deze zoete vrucht van Christus gerechtigheid, door de dierbare Geest haar ziele medegedeeld, in zoetheid en heerlijkheid alles overtreft; ja dat zij de bitterheid van de vrucht der zonden (Rom. 5. Rom. VI. Rom. 7.. Rom. 8.) wegneemt en haar heiligt, reinigt, vernieuwt.
Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood. Maar nu van de zonden vrijgemaakt zijnde en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking en het eeuwige leven. Want de bezoldiging der zonden is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus onze Heere. Rom. 6: 21-23.
Hier ziet de ziel de waarheid in haar ten leven voortgebracht; ze geniet haar kracht en heerlijkheid.
Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen. Ik heb grote lust in Zijn schaduw en zit er onder; en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in het wijnhuis, en Zijn liefde is mijn gehemelte zoet. Hoogl. 2: 3-6.

Hoe bevreesd is de ziel in de ontdekking van haar gekende en gevoelde dood, om uit deze schaduw te geraken, om het voorwerp te zijn in dit licht voor de vrije

mededelingen van des Vaders liefde, in de ontdekkingen niet alleen van Christus Persoon, in Zijn bitter lijden, in Zijn volbrachte werk, maar ook in de gedurige ondervinding van het toerekenen dezer gerechtigheid en het voorwerp hierin voor de liefde van God de Heilige Geest, in het ontdekken en toepassen van de zalige vruchten van Jezus' leven en opstanding.
Deze weg is zo nauw, zo eng, dat, gaat de arme ziel een voetstap in haar diepe blindheid of onkunde buiten het een spoor, zij ook de vrucht van het andere mist. Welk een genade in Christus is het dan om een voorwerp gemaakt te worden voor de liefde van een Drieëenig God!
Het is in het licht dezer liefde, dat de ziel wel eens, binnen het heiligdom geleid, een zalige vrucht, een eersteling mag genieten van de oogst; een beginsel of voorsmaak der zaligheid; een gezicht niet slechts van het Lam dat geslacht is, maar de openbaring van Hem die dood is geweest, doch leeft tot in alle eeuwigheid.
Hoe dierbaar, noodzakelijk en gepast is een levende Jezus voor een door de liefde Gods gewond, bloedend hart over de zonden.
Ach, wat zal ons de beschouwing der waarheid baten? Hoe zullen wij haar kracht kennen, zonder voorwerpen gemaakt te worden voor de gemeenschap des lijdens van Christus en hierin één met Hem, als leden van Zijn lichaam, vlees van Zijn vlees en been van Zijn been? Waarom Hij in alles de broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen, die God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen. Want in hetgeen Hijzelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen. Hebr. 2: 17, 18. En heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens diensknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden. En in gedaante gevonden als een mens, heeft Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja tot de dood des kruises. Filipp. 2: 7. Hebr. IV 15, 16.

Hoe dierbaar, noodzakelijk en onmisbaar is Christus voor arme ziel; hoe veelbetekenend is het Goddelijk onderwijs on eigen leven te moeten verliezen! Christus is het groot gehiem der Godsopenbaring; Hij wil een volkomen Verlosser zijn, een enige Middelaar tussen God en de zondaar. Wij moete enkel verloren zondaar zijn, midden in de dood liggende, Christus en wij kunnen nimmer samenstemmen.
Indien er nog iets anders in ons overblijft dan Christus en Zijn gerechtigheid dat mogen wij vrij de Antichrist, de tegen-Christus, noemen buiten Hem is alles een Babel, dat wij zelf bouwen, en dit moe vallen voor Christus.
Wat nevens Hem gesteld wordt, brengt de ziel geen vrede aan, en wij kunnen er niet mede verschijnen voor het aangezicht Gods. Alleen in Christus Jezus, bedekt met Zijn gerechtigheid, bekleed met de klederen des heils, zijn wij Gode welgevallig. In Christus ligt des Vaders welbehagen; buiten Christus heeft God geen welbehagen in een kind van Adam.
In Christus is de ganse Kerk gerekend en uitverkoren. Zo was des Vaders hoogwaardige stem van de Hemel: *Gij zijt Mijn geliefde Zoon; in U heb Ik mijn welbehagen.* Zo openbaarde zich de liefde des Vaders in het schenken van de Zoon Zijns welbehagens; maar ook de liefde des Zoons door in dit welbehagen het zaligen van arme zondaren bereidwillig op zich te nemen; en ook de liefde des Heiligen Geestes door dit welbehagen in het hart van zondaren te openbaren.
Waarlijk, deze dingen zijn zwaarder dan een gehele wereld, dingen van eeuwig gewicht, van eeuwige heerlijkheid. Alle natuurkrachten kunnen haar tot dit toppunt niet opvoeren, dat men, wanneer zonde en schuld met storm op de ziel aanlopen,

waarlijk geloven zal, dat er genade bij God in Christus Jezus is.
Welk een dadelijke vrucht des Heiligen Geestes is het dan hierin te mogen delen (1 Joh. 2: 1, 2), ja om, wanneer Satan ons geweten door de zwaarte der zonden zoekt te overladen, genade te ontvangen om Christus door 't geloof in het licht der liefde des Vaders te mogen omhelzen als het Lam Gods, die ook onze zonden wegdroeg, Hem te kronen als de enigen weg tot onze eeuwige behoudenis. 1 Cor. 1: 30, 31.
O, welk een genade is het wanneer de ziel bij al de schuld, welke haar altijd inwendig aankleeft, genade ontvangt en binnengeleid wordt in de binnenkamer des Konings, om Hem te aanschouwen aan des Vaders rechterhand als haar gezegende Verbondsmiddelaar, als haar plaatsbekledende Borg, als haar grote Hogepriester. Tot dit ambt heeft Hij een eed gezworen. Hebr. 20, 21. Ja, het is Zijn ambt, der gerechtigheid antwoord te geven als onze meerdere Middelaar Mozes. Gal. 3: 2o. Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan; alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden. Hebr. 7: 25.
Christus is alles in allen; want zovele beloften als er zijn, die zijn in Hem Ja en Amen, Gode tot heerlijkheid. 2 Cor. I: 20.

De ontdekkingen dezer liefde Gods in Christus bewegen de ziel tot een heilige kinderlijke vrijmoedigheid, en de vreze des Heeren, welke een vrucht hiervan is, bevrijdt de ziel van slaafse vreze en ongeloof.
Deze liefde Gods als de eeuwig levende Fontein, de ziel vervullende en levendmakende, houdt de arme ziel in het leven, te midden van iedere dood, waaraan zij wordt prijsgegeven. Deze liefde Gods is het schild tegen ongeloof, duivel en hel, tegen al de aanslagen van het rijk der duisternis.
Hoe vurig toch begeert de ziel meer van die liefde Gods in Christus te kennen; ja, zij verlangt dat deze liefde iedere duisternis ontdekke en Christus openbare in de kracht Zijner opstanding. De ziel begeert vervulling in haar ledigheid, de rijkdom van die liefde in haar armoede, de klederen des heils vo haar naaktheid. Dit alles wordt in dit licht der liefde Gods zo klaar der ziele ontdekt, dat het haar niet voldoen kan de heerlijkheid der waarheid slechts te beschouwen, neen, de ziel begeert in de toepassing het leven en de kracht dezer heilsweldaden te ervaren.
De arme, naakte ziel begeert uit dit genadig welbehagen de Vaders, uit deze genadige ontdekkingen des dierbare Geestes uit deze Fontein des levens zelf gedrenkt te worden, opdat zowel in de vrucht voor haar ziel als in de beproeving in de weg, waarin zij verkeert, haar zo spoedig bezwijkend geloof door de liefde Gods ondersteund worde. Zo kom de liefde voor het gelove; en het geloof, door de liefde Gods als ingesloten, kan niet zo spoedig uit Zijn vastigheid geraken.
Er is in de liefde geen vrees, maar de vol. maakte liefde drijft de vrees buiten. Welk een wonder van, eeuwige trouw en liefde is dit dan, en hoe gans arm en diep afhankelijk maakt dit de zondaar, om een voorwerp gemaakt te worden voor deze liefde Gods in Christus door de Heilige Geest!
Hoezeer vreest de zondaar voor iets van Zichzelf in dit enge en nauw pad; zij verlangt niets vuriger dan dat alle deksels worden weggenomen, welke hem de heerlijkheid van Christus beletten te aanschouwen; dat door deze liefde zijn blinde zielsoog geopend, het harde hart vertederd en verbroken en in die vrijheid gesteld, bewaard en gehouden worde, waardoor hij zich in de zalige en nauw gemeenschap geleid ziet, met de Vader, met de Zoon en met de Heilige Geest.
Het oog des geloofs door de liefde des Vaders geopend en door de liefde des Heiligen Geestes bestuurd, ziet de Zoon van God in Zijn menselijke natuur, ziet Hem als het kind in Bethlehems kribbe. Het speurt Hem na in Zijn omwandeling op aarde, en in

Zijn heilig leven tot aan de hof van Gethsémané waar het — soms wanneer de ziel onder vele aanvechtingen is — Hem aanschouwt en Hem omhelst in Zijn bloedzweten en kermen onder de toorn Gods.
De ziel is gelegerd aan Calvarie's kruis, waar zij Hem aanschouwt in Zijn wonden en Zijn bloed, waar zij Hem kent in Zijn kroning om van haar zonden wil, onder de verberging van Zijns Vaders aangezicht, onder de verberging van het licht der zon, onder de uitroep: Het is volbracht! en waar Hij de geest geeft als het Offerlam Gods in dit volbrachte werk, in de toerekening en toepassing hiervan aan de arme zondaar is eeuwig heil en alleen alle zaligheid.

In dit licht der liefde Gods des Vaders en in het licht des dierbare Geestes, wordt de ziel steeds meer uitgeleid uit zichzelf, afgebracht van alles wat de schijn en niet het wezen is,
1 . in de grond waarin zij staat, de vrije verkiezende liefde des Vaders (Jer. XX11: 3);
2. in de boom, nl. Christus, waarin de ziel geënt is (Rom. 6: 5. Eféze 4: 23. Col. 3: 10. Hebr. 12: i. 1 Petr. 2: 2);
3. De zalige vrucht, welke daaruit voortvloeit (Rom. 6: 22, 23) en eindelijk
4. De toepassing dezer heilsweldaden, ieder in het bijzonder aan de ziel ontdekt, door de liefde van God de Vader en de liefde van God de Heilige Geest.

Nu, in dit licht der liefde Gods komen de roeping en verkiezing steeds elkander meer nabij, in Goddelijk licht, Goddelijk leven, Goddelijke liefde, wanneer de ziel in dit licht teruggeleid wordt,
1. in haar roeping uit de dood in het leven (Eféze 2:1),
2. van onder de Wet tot haar rechtvaardigmaking (Rom. 5: 1),
3. in deze toeleiding van Rom. 5: 1-5 tot haar heiligmaking (Rom. 5: 10) en
4. van haar heiligmaking tot haar heerlijkmaking, in de toerekening dezer heilsweldaden aan de arme, naakten, gans verloren zondaar.
In dit licht der liefde Gods in Christus wordt in de eerste plaats Gods vrije genade en Zijn verkiezende liefde in het heerlijkste licht voor de arme zondaar tentoongespreid, en deze liefde Gods de enige grond van des arme zondaars hope. Dood en leven, duisternis en licht, Wet en Evangelie, hel en hemel, zonde en genade worden hier in het helderste licht gesteld. En gelukkige ziel, die in het licht aan de zijde Gods mag staan en haar naam mag geschreven zien in het boek des Levens des Lams!
Is in het licht der Wet het verbond aan de ziel eerst ontdekt, (Ezech. 20: 37), in de rechtvaardigmaking is het haar toegepast. Hosea 2: 13-22. Jes. LIV.
Is het haar in de rechtvaardigmaking slechts toegepast, in de heiligmaking is zij daar nader ingeleid. Jes. LVI: 5.
Is zij in de heiligmaking daar ingeleid (Jes. L12: 2-5), in de heerlijkmaking zal zij door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heiligen Geest een voorwerp gemaakt worden voor de vervulling der genadig beloften, en deelgenoot van het beloofde heilgoed, opdat de Belover heerlijk worde in de vervulling Zijner beloften, als de Ik zal zijn, die Ik zijn zal. Waar het Wezen Gods in des arme zondaars hart verheerlijkt wordt, daar wordt de zondaar tot niets.
Zijn de klederen des heils de zondaar in de rechtvaardigmaking ontdekt in de beloften, uit kracht van het verbond (Jes. LIV) in de rechtvaardigende daad, in de heiligmaking wordt de ziel gepast gemaakt en voorbereid (Jes. L12: 2,3), maar in de heerlijkmaking wordt zij met dezelve bekleed, volgens de beloften, en de ziel deelt in de kracht en heerlijkheid dezer waarheid: *Ik ben zeer vrolijk in de Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God: want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, en de mantel der*

gerechtigheid heeft Hij mij aangedaan, gelijk een, bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap. Jes. L11:
Hier ontvangt de ziel het Onderpand des Geestes van haar erfenis en wordt zij door de liefde des Vaders, door de liefde van Christus in de openbaring van Zijn leven in haar dood en door de liefde des dierbare Geestes in die liefde geleid, welke alle vreze buitensluit, en in het licht der eeuwige liefde des Vaders, in het licht der verlossende liefde des Zoons, in het licht der vrijmakende liefde des Heiligen Geestes tot die zalige vrijheid geleid dezer waarheid. Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, alzo zullen uw kinderen U trouw, en gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn. Jes. 62: 5.

Welk een volheid der liefde Gods in Christus wordt hier door de liefde des dierbare Geestes voor de arme ziel tentoongesteld! O, welk een vereniging: een arm zondaar met dit volheerlijk en volzalig Wezen! Op deze plaats is het, dat de ziel vurig begeert naar de levendmakendende wind des Geestes, opdat zij bij dit leven leve; hier verlangt zij naar meerder toepassing van de zalige vruchten van de Boom des Levens.
Hier is het dat de ziel haar volslagen hulpeloosheid en armoede gevoelt, en dat zij ziet niet in staat te zijn een levende begeerte tot haar God te doen uitgaan, tenzij zij die dadelijk uit vrije liefde, als een gift uit Zijn eigene hand ontvangt.
Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate van Zijn edele vruchten. Hoogl. 4: 16.

> Mocht het U o Vader, Zoon en Heilige Geest! behagen in deze weg van beproeving en in de vrucht daarvan voor mijn eigen ziel, de volheid Uwer liefde te openbaren, opdat de roem van vrije genade daarin verhoogd en verheerlijkt worde.
> Mocht daardoor de waarheid van Uw Wezen bekend, de heerlijkheid en de kracht Uwer beloften openbaar worden, niet slechts als van de Belover, maar ook als van de Vervuller daarvan; opdat Uw Naam verheerlijkt, deze gevangenissen geopend, Uw dierbaar volk gered en bevrijd, het rijk der duisternis beschaamd worde.

Hoe wonderlijk is deze liefde Gods, wanneer zij de arme zondaar beproeft! Wat is zwaarder voor de ziel dan door de liefde Gods beproefd te worden? Deze liefde Gods reinigt en heiligt het hart van wat deze liefde niet is. Wat zou er dan overblijven voor de zondaar dan peilloze ellende en eeuwige rampzaligheid, indien niet deze zelfde liefde, welker diepte niet te peilen, welker hoogte niet te bevatten is, dezelve was en bleef?
En waarin zou de zondaar enigen grond van hoop hebben, indien niet deze liefde Gods zijn grond was; en hoe zou de ziel met waren troost, in kinderlijke vrijmoedigheid met haar God wandelen, indien zij niet gedurig nieuw blijken en bewijzen daarvan van de Heere ontving?
Ten tweede: hoe zou de ziel in de weg van beproeving staande blijven, daarin geheiligd worden, daarin met lijdzaamheid lopen in de wet der liefde, zonder de dadelijke ondervinding en zonder gedurige nieuwe bewijzen van deze wonderbare liefde?
Evenmin als een zuigeling kan gaan, kan zulk een ziel gaan, welke beproefd wordt of zij aan deze liefde zal vasthouden. In dit worstelperk heeft menige onderhandeling tussen de Heere en de ziel plaats, en is er door deze liefde ruimte genoeg voor deze

liefde in het arm zondaarshart, om de volheid dezer liefde daarin uit te breide elk te openbaren.
En evenmin als het smeltende goud zich opheffen ka uit het vat van de smelter, kan de ziel zich roeren of bewegen te midden dezer beproevingen, waar zij door moet. Maar in de heiliging en reiniging van het vat wordt de liefde macht, trouw, heerlijkheid en bekwaamheid van de smelte openbaar; daardoor wordt de ziel Jezus beeld gelijkvormig ge maakt, verzekerd van de waarheid daarvan en het vat zodanig bewaard, dat het gelouterd en gereinigd uit de beproeving te voorschijn komt. Daarin ontvangt de zondaar het zegel, da hij met Christus verenigd is (1 Petr. 1: Hebr. 12: 24) dat hij niet slechts ontkleed, maar overkleed wordt, en daardoor ontvangt hij zekerheid dat Christus gerechtigheid hem nu wordt toegerekend en hij bekleed is met de klederen de heils.
Daardoor wordt hij verzekerd van de erfenis, ja dat Hij machtig is mijn pand — zegt de ziel — bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag 1 Tim. I: 12.
In zulk een weg — want de weg, die ten leven leidt is nauw en de weg van verdrukking, kruis, lijden en vernedering — ontmoet de ziel grote tegenstand, ja schijnt het haar menigmaal, dat zij door de macht van haar geestelijke, zowel als .door die van haar uitwendige vijanden nog zal omkomen, dat de weg zal gesloten en het voortgaan daarop haar zal belet worden.
Hoe krachtiger echter de tegenstand is, des te meer ontdekt de ziel de liefde, macht en majesteit van dit heerlijk Wezen, door de volheid Zijner liefde in Christus. Hoe meer de ziel in de ontdekking van deze dood, deze banden en deze gevangenis geleid wordt, hoe meer zij in deze dood leven ontvangt uit het leven van Hem, die leeft tot in alle eeuwigheid.
En gelijk zij aan de een kant in deze beproeving geleid wordt in de banden, wordt zij aan de anderen kant geleid door deze liefde Gods, welke liefde Gods de proef wel kan doorstaan; want het is, of de Heere daarin zegt: *Beproeft Mij nu hierin.*
En waar de Heere mo aan een arme, zwakken worm Zijn liefde ter beproeving geeft, daar kan de ziel het lijden wel dragen; want wat is te vergelijken bij deze liefde?
Door de liefde van God de Heilige Geest, als de zalige vrucht dezer beproeving, wordt zij waarlijk vrij. Vrij door de liefde van God de Vader, vrij door het dierbare bloed des Lams, vrij door de openbaring van Zijn leven, vrij door de liefde des dierbare Geestes, die Zijn eigen werk in de ziel verheerlijkend, het werk Gods in dit opzicht, het volbrachte werk van Christus, de gedurige toepassing van Zijn dierbaar bloed, de toe-eigenende daad in het hart ontdekt houdt, te midden van de dood en de banden en de gevangenis, waarin zij geleid wordt bij Goddelijk licht.
O schrikkelijke dood der zonden, bitter in haar gevolgen! Ontzettende banden des doods! Want de zondaar zal met, de banden Zijner ongerechtigheid gebonden worden! Jammerlijke gevangenis, om een gevangene der zonden en des Satans te zijn! Dood, waarop de eeuwige dood volgt; duisternis waarin nimmer enig licht zal schijnen! Welk een eeuwig wonder van vrije liefde, eeuwige barmhartigheid, ontfermende liefde en goedertierenheid om van eeuwigheid gekend, uit deze dood tot dit leven gebracht te zijn en de vrucht van dit leven te mogen genieten!

Hoe groot de strijd, hoe zwaar de tegenstand in zulk een weg ook zij, niets kan die sluiten. Als de liefde Gods de weg opent, wie zal dan sluiten? Openb. 3: 7, 8. Als het geloof, door deze liefde werkzaam (Joh. 4: 18), het hoofd temidden der verdrukkingen doet opheffen, wie zal het dan verbreken? Matth. X11: 22. Luc. X12: 32. En als de hoop het anker binnen het heiligdom omklemd houdt (Hebr. 6: 16-20), wie zal daarvan losmaken?

Zal niet, naarmate de aanvechtingen zwaar en het ongeloof groot is geweest, het geloof als het eigen werk Gods uit de oven der beproeving tevoorschijn komen? 1 Petr. I: 7. Zal niet de liefde Gods in Christus, door de Heilige Geest voor ons zielsoog geopend, daarna in meer klaarheid en heerlijkheid geopenbaard worden? Joh. 4: 10. Zal niet de arme, naakte ziel door deze ontdekkingen, door de openbaring van de dierbare Zone Gods in Zijn lijden en Zijn dood, als in Zijn leven en Zijn opstanding, door deze liefde Gods geheiligd worden? Joh. 15: 1-5. Zal niet door de beoefening dezer liefde Gods, door de kracht Gods en de liefde des dierbare Geestes in het arme hart (1 Joh. 4: 16) tot verheerlijking Gods een zalige vrucht geboren worden een vrucht zich openbarende beide, het werk Gods en de eer Gods, zich ontsluitende in deze waarheid: P.: CXLVI: 7, 8.
Iedere opening hierin zal de waarheid met meer kracht en licht openen in de weg der beproeving, en in de vrucht voor de beproefden.

> Mijn lezer verschone goedig dat in het vervolg van dit schrijven meer, althans enigszins, het schrijven uit de beproeving openbaar worde; in de eerste plaats omdat hiermede de waarheid en heerlijkheid van het Wezen Gods openbaar worde, en in de tweede plaats, omdat ik niet kan schrijven of spreken, uit de vrucht van het leven, welke mijn ziel in deze beproeving geniet zonder te spreken of te schrijven uit de dood, waarin ik geleid word.
> In dit licht zal ook de duisternis van het licht, de dood. van het leven, de waarheid van de leugen meer en klaar onderscheiden worden.
> Moge de liefde mijns Gods mij, blinde, met Zijn licht en Geest voorgaan, en in al de waarheid leiden Mocht deze zelfde liefde Zijn leven (nl. van een levende Christus) in deze dood openbaren en mij, zwakke, staande houden, mij te midden mijner banden in die vrijheid stellen en in die ruimte leiden, waardoor gevangenen bevrijd worden!
> Ja, mocht de Heere uit enkel vrije liefde betonen, dat Hij deze gevangenis tot een gezegende plaats maakte Zijner Goddelijke tegenwoordigheid, uit welke opening der gevangenissen Hij de heerlijkheid van Zijn Wezen en van Zijn waarheid zal bekend maken. Hab. 3: 14-20. *Te dien tijd zal Ik ulieden herwaarts brengen, ten tijde namelijk, als ik u verzamelen zal; zekerlijk Ik zal ulieden zetten tot een naam, en tot een lof, onder alle volken der aarde, als Ik Uw gevangenissen voor Uw ogen wenden zal, spreekt de Heere.* Ik zal werken, zegt de Heere; en wie zal het keren?

Welk een licht, leven en kracht vloeit hieruit voor de voortgedrevene lid, wanneer zij in de weg de kracht der beloften geopend ziet (Jes. XLV 2, 3. Joel 2: 26, 27. Micha 2: 13) door de liefde des Vaders, het dierbaar bloed des Lams en de liefde des Heiligen Geestes? En aldaar zal een verhevene baan en weg weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die op deze weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen. Jes. 31: 8.
Deze weg kan niet gesloten worden, omdat Jezus de weg is; dit licht kan niet uitgeblust worden, omdat Jezus het licht is; dit leven kan niet gedood worden, omdat Jezus het leven is; de waarheid kan niet verbroken worden, omdat Jezus de waarheid is. Iedere verdrukking, waarin de ziel beproefd wordt, zal de heerlijkheid van deze Koning meer openbaren. Jes. LXVIII: 19. Iedere strijd, welke doorstreden wordt, brengt alzo winst voor de ziel (Hebr. 2: 11-18. Openb. 6: 2. Openb. XIX: 1-16), iedere overwinning is een nederlaag voor de vele en machtige vijanden. Jes. XXXIII 22.

Deze ontdekkingen zijn voor het geloof nieuwe bewijzen der onveranderlijke liefde en trouwe Gods. En wederkerig wordt de ziel door de liefde Gods meer geleerd om op de trouw van het Wezen Gods onbepaald te betrouw.
Maar ook dit is een dadelijke vrucht van de Boom des Levens, en het eigen en onderhoudend werk van de Heilige Geest. Zonder dit zou de ziel te midden van de dood en al wat haar leven dodend in deze weg ontmoet, bezwijken en sterven.
Maar het is hierin, dat de heerlijkheid van het Wezen Gods zeer klaar voor de ziel ontdekt wordt. Naarmate het licht (want God is Licht, en in Hem is gans geen duisternis!) meer in de duisternis schijnt, waar de ziel moet doorgaan in de beproeving, naar die mate wordt de duisternis meer gezien. Micha 3: 6. Naarmate het leven Gods meer in ons geopenbaard wordt in de dood, waarin wij overgegeven worden (2 Cor. 4: 8-12), en naarmate de waarheid van het Wezen Gods in de beproeving aan die beproefden wordt bekend gemaakt, worden zij meer versterkt in de liefde Gods tot hen en in hun betrouw op Hem en op Zijn Naam. Onzes verlossers Naam is Heere der heerscharen, de Heilige Israëls; zodat in de weg en in de vrucht voor hun zielen het licht boven de duisternis, het leven boven de dood, het Wezen Gods in al Zijn klaarheid en waarheid hun ontdekt wordt.
Gaat hierdoor inwendig alle schijn van leven in de zondaar ten onder, wordt het vernietigd, omgekeerd? De ziel deelt in deze dood in de dadelijke vrucht van dat leven, hetwelk alleen bestaat in de vrije mededeling der liefde des Vaders, de openbaring der heerlijkheid van een levende Christus en het werk van God de Heilige Geest, namelijk: om dit grote werk in des arme zondaars hart, waarvoor Hij het eerst gepast heeft gemaakt, nu te ontdekken, ontdekt te houden en het der ziel krachtig toe te eigenen. Want ook dit is des Geestes eigen werk. Zo ook uitwendig kan het niet anders, of de duisternis moet wijken voor het licht, de dood voor het leven, de leugen voor de waarheid, de schijn voor het wezen.
Ja, de Heere toont in zulke gevallen Zijn bijzondere liefde en genade, zodat, naarmate de banden vaster knellen, de ziel door de liefde Gods en haar betrouw op Zijn Wezen, hetwelk in haar levend en onderhouden wordt door de Heilige Geest, te vaster de Heere aankleeft op hoop van Zijn verlossende en reddende liefde en macht.
Ja, het gebeurt soms, dat, ofschoon het rondom haar dood en duisternis is, zij in haar gevangenis en door het licht der beloften de Heere tot haar verlossing ziet opstaan als de Vervuller der beloften. De liefde Gods haar Hemelse Vader stelt voor haar zielsoog te midden der duisternis, waaronder alles besloten ligt, de zaken in het helderste licht. Jes. XXIX: 10-21.
Daarom zegt de Heere, die Abraham verlost heeft, tot het huis van Jakob alzo: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden, en nu zal zijn aangezicht niet meer bleek worden.

Zo is de tijd van nood de tijd der minne en de tijd van dood en beproeving de geschiktste tijd om er de heerlijkheid Gods te openbaren. De persing van de nood is noodzakelijk om de kracht des gebeds meer te voorschijn te doen komen (Efeze 6: 13-18. 2 Cor. 10: 3-5. 2 Cor. 6: 6-7), opdat liet Wezen en de deugden Gods daarin meer onderscheiden gezien worden, in bevrijding der gevangenen, in verheerlijking Gods, in beschaming van het rijk der duisternis, in het werk van God de Vader in Zijn blijvende en trekkende liefde door de openbaring van Jezus' leven in deze dood (Rom. 5: 10,11), door de liefde van God de Heilige Geest, door Zijn licht, (Ezech. 10: 10) door Zijn onderwijs en Zijn inwoning om de ziel in de rechte en nauwe weg te houden te midden van de haar omringende duisternis en dood door bewaring in de gemeenschap der heiligen, in behoefte, gebed en smeking. Matth. XVIII: 19, 20. Jes.

XXX: 18, 19. Jer. XVII: 7.

Welk een groot en zalig voorrecht is het, wanneer het de Heere behaagt te midden der beproeving en duisternis, waardoor de ziel geleid wordt, door het licht der waarheid geleid te worden. Dit woord was op die tijd een goed woord voor mijn ziel: Die op het woord verstandiglijk let, zal het goede vinden, en die op de Heere vertrouwen, is welgelukzalig. Spr. 16: 20. Het is geen kleine zaak, wanneer de ziel ziet, dat daar, waar de Heere haar Zijn oordelen inleidt en doorleidt, Hij haar daarin vrijmaakt en voor Hem afzondert (Gen. 7: 23), en haar naar binnen neemt (Jes. 26: 20. Jes. 32: 10. Jer. 33: 16), waar alles naar buiten uitgaat. De ziel wordt in de duisternis der beproeving niet slechts geleid door het licht der beloften, zij wordt daardoor ook ondersteund (Spr. 16: 15. Ps. XLV: 16. Hoogl. 7: 4. Jes. XXVIII: 16. Hoogl. 8: 6, 7) en ziet in dit licht der liefde Gods de duisternis, welke rondom haar heerst. Jes. XXVIII: 16.

De arme, beproefde ziel ziet in de vervulling der beloften, nl. in de Goddelijke ondersteuning in de beproeving, zoveel van de liefde van haar getrouwe God en Vader, dat hoe meer zij hiervan ziet, hoe minder zij bekwaam is, iets van de volheid dezer liefde te stamelen. Hoe diep gevoelt de ziel in dit licht, in deze vrije mededelingen der liefde Gods de hardheid en ongevoeligheid van haar hart.

Dit gevoelig gemis is, zwaarder, naarmate de Heere meer van Zijn liefde aan de ziel, mededeelt. De ziel twijfelt daardoor niet aan de vastheid van haar staat. Ook bedoel ik hiermede niet gemis van aanhoudende behoeften aan vervulling van dit gemis en aan nauw gemeenschap met de Heere.

Dan, deze ontdekkingen leiden de arme ziel door de liefde des dierbare Geestes tot de waarheid, en zo behaagt het God de Heilige Geest de waarheid tot de ziel te brengen in het licht dezer wonderbare liefde Gods. *Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad,* enz. 1 Joh. 4: 6.

Wij kunnen de waarheid geloven, haar in al haar heerlijkheid beschouwen, en alzo de schijn voor het wezen nemen, maar haar gelovig omhelzen tot zaligheid, dit alleen kan God de Heilige Geest ons leren; Hij kan alleen haar kracht en haar leven aan ons toepassen. Hoe pijnlijk, hoe diep beschamend, maar tevens hoe bemoedigend en Gode verheerlijkend is dit heiligend onderwijs!

Hoeveel troost, sterkte en zekerheid is er in deze liefde Gods voor de arme, schuldige ziel! Hoe volmaakt is deze liefde, hoe volkomen in de dierbare Borg! Jes. 53. Deze liefde alleen drijft alle vreze buiten.

Wat moet deze liefde onbegrijpelijk zijn in haar omvang nm een plaats te willen nemen in een onrein zondaarshart, om de schuldigen zondaar waarlijk te overtuigen van haar onveranderlijkheid en haar vollen rijkdom en om het hart te heiligen en het naar zijn eigen Goddelijk Beeld te herscheppen. Een iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. 1 Cor. 3: 13. Wat is de liefde groot van de Belover in de vervulling der beloften: *Ik zal Uw stenen gans sierlijk leggen, en al uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en Uw ganse landpale van aangename stenen.*

Deze liefde Gods is nevens de kostelijke Hoofdsteen een niet minder vervullende steen. Zij vloeit zo dadelijk uit vrije genade in de ziel, uit kracht van het verbond, als een zalige vrucht van de Boom des Levens.

En hoewel dit licht ontdekkend is, is het niet dodend, maar levendmakend in de ontdekking dezer liefde en in de ontdekking van de heerlijke Hoofdsteen, door de liefde des Heiligen Geestes in de ontdekking en in de toepassing daarvan aan de ziel.

Spr. 8: 35. Ze werkt een kinderlijke vreze en toont der ziel aan de tedere liefde van haar Hemelse Vader, in het licht van Zijn onwankelbaar verbond. De ziel beschouwt nu de liefde des Vaders niet slechts, alsof deze van haar tot de Heere uitging; neen, door het licht, hetwelk deze liefde medebrengt, is zij ontdekt aan het gemis daarvan in haar -niet in haar grond — en ziet zij, dat iedere ware geestelijke uitgang van liefde tot God, alleen en dadelijk moet vloeien uit God.
Hoe gans ledig en ontbloot stelt dit licht van het Wezen Gods de zondaar! God is Liefde. Dit is zeer spoedig gezegd, en men spreekt hier veel over in onze donkere dagen van afval en duisternis, waarin de onkennis van het Wezen Gods zo zichtbaar toeneemt, maar men ziet niet hoe deze liefde Gods als een verterend vuur voor de zondaar is. Ware er enige kennis van de Zoon van God en van de zonden, wij zouden dit zien en geloven. Maar de Zoon des mensen als Hij komen zal, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?
Zo is ook deze zelfde liefde Gods een verterend vuur voor de zonden in de wedergeborene, en dit is een heilig vuur en een heiligende liefde.
Nu, in dit zelfde licht van de liefde des Vaders beschouwt de ziel Christus, niet slechts in Zijn lijden en Zijn dood, maar zij is en wordt, ook steeds meer en meer met Hem verenigd, zij beschouwt Hem niet slechts in Zijn leven en Zijn opstanding, maar zij geniet Hem ook als zodanig.
Waarom?
Omdat haar nood dit vereist. Hoe toch zal de ziel zonder tot de ware kennis van haar zonden gebracht te worden, weten, dat zij niet slechts van de straf der schuld verlost is, maar ook van de smet der schuld verlost wordt? En hoe zal zij Christus als zodanig leren kennen in Zijn leven en Zijn opstanding, zonder een voorwerp voor deze kermde gemaakt te worden? Zomin een blinde de kleuren kan onderscheiden, zo min kan de ziel in ieder bijzonder deel van haar zaligheid tot onderscheidende kennis van dit zaligmakend werk in haar komen, zonder het licht dezer Goddelijke liefde, zonder het licht, de Persoon, het ambt en de bediening van God de Heilige Geest. Hier wordt de zie niet slechts gebracht tot de beschouwing van het verbond, maar hier geniet zij ook de dadelijke vruchten van het verbond, door de toepassing der beloften, uit de hand des Vaders in Christus, door de Heilige Geest. Welk een groot voorrecht dan om een voorwerp gemaakt te worden voor de vrije liefde des Vaders en al de volgende heilsweldaden daaraan verbonden! zo word vrije genade het onderwerp van des zondaars roem, en de zondaar het voorwerp voor vrije genade.

In dit licht openbaart zich in de liefde des Vaders en in de liefde des dierbaren Geestes een wijder en uitgestrekter uitzicht dan de ziel ook maar enigszins kan bevatten. Rom. VI; 5-11. God is Licht, en gans geen duisternis is in Hem.
Dit is vertroostend in het licht van Jezus' kruis; die werkt de ware stille droefheid naar God (Joh. 20: 27, 28), rust in God, vrede, onderwerping in het lijden, nederigheid, lijdzaamheid onder het kruis, volgen van het Lam door bezaaide en onbezaaide wegen, door dood en leven, door duisternis en licht; een gaan in Zijn treden, een standvastig .aankleven der ziel in deze gemeenschap, een innig omhelzen de ziel met al de krachten en genegenheden, uit kracht dezer wonderbare Fontein der eeuwige liefde des eeuwigen Vaders.
Hier wordt de waarheid bij Goddelijk licht voor de ziel geopend; hier schijnt het licht te midden der duisternis. *Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en Fonteinen in het midden der valleien. Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot staand water. Ik zal in de woestijn de cederboom, de sittimboom, de mirteboom en de olieachtigen boom zetten. Ik zal in de wildernis stellen de dennenboom, de beuk en*

de busboom te gelijk; opdat zij zien en bekennen en overleggen, en te gelijk verstaan, dat de hand des Heeren zulks gedaan en dat de Heilige Israëls zulks geschapen heeft. Jes. XLI: 18-20.

Ach, hoe arm wordt de zondaar, hoe geestelijk arm, als de Belover Zich heerlijk maakt in de vervulling der beloften als: *de Ik zal zijn die Ik zijn zal.*
Hoe rijk in God is de arme van geest! Hoé vurig begeert de ziel, in beginsel althans, — want het licht begint eerst in dit licht enigszins voor haar op te gaan — in deze vrijheid geleid en meer en meer vatbaar voor haar gemaakt te worden, en daarin door de Heere bevestigd, al is dit dan ook door een weg van lijden. Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk Gods.
Ook begeert de ziel geen andere ruimte of vrijheid, dan die welke haar in de nauwste gemeenschap met de Heere doet wandelen; een vrijheid, welke het koord is, waarmede haar getrouw God haar te midden van zovele noden gebonden houdt aan de troon der genade. Welk een rust en veiligheid te weten zo in- als uitwendig in de hand haars getrouw Gods te zijn! Slechts als deze liefde bezwijken, Zijn woord, Zijn eed, Zijn trouw, Zijn verbond zinken kon, zou de ziel mede zinken. Maar dit is onmogelijk, Zijn liefde is onveranderlijk, als Hij zelf; Jezus Christus is gisteren en heden, en tot in eeuwigheid Dezelve. *Bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar het verbond Mijns vredes zal niet wijken, spreekt de Heere, uw Ontfermer.* Jes. LIV.
Wie is, wanneer het de dierbare Geest behaagt de ziele in te leiden in de aanbiddelijke weg van verlossing, in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien (1 Petr. 1: 12b), wie is dan in staat iets te stamelen van de majesteit, macht, neerbuigende goedheid, goedertierenheid en onveranderlijke trouw in het zoeken en zaligen van de schuldigen zondaar? Eféze 3: 9—12.
Hoe worden echter al deze deugden Gods opgeluisterd in Jezus' kruis, en welk een levendmakende vrucht hiervan medegedeeld uit kracht van Jezus' leven en opstanding, uit kracht van het onbeweegbaar verbond, dat vaster staat dan de bergen. Jes. XLIV 9.
O, hoezeer is het voor de beproefde behoefte dat deze liefde Gods zich in de beproeving meer en meer openbare, dat deze liefde de toevlucht zij in elke nood, het wapen in iedere strijd, het licht in iedere duisternis, de kracht in iedere zwakheid, de hoop welke het geloof omklemd houdt, de Heere niet loslatende, tenzij Hij haar zegene.
Hoe klaar wordt de ziel in zulk een weg tot de waarheid en ook in de waarheid geleid, dat de liefde voor het geloof gaat, en alzo in het licht, het leven en de kracht der waarheid gebracht, dat daar waar het geloof geen weg vond, de liefde Gods die opende!
Welk een voorrecht is dit; want alzo wordt de ziel acht de waarheid, ook achter deze waarheid gebracht; zo kom de ziel achter de Heere, en de Heere veer haar. Wat sluit deze waarheid zalige waarheden in zich, zo in 't gehee lvoor al des Heeren volk; maar ook in bijzondere gevallen.
Ten eerste wordt hierin zeer duidelijk zichtbaar, dat de liefde vóór het geloof gaat Cor. 13. *Al ware het dat ik al het geloof had, zo dat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets,* enz.
Velen zullen te die dage tot Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en in Uw Naam duivelen uitgeworpen en in Uw naam vele krachten gedaan En dan zal Ik u openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt. Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort, en dezelve doet, die zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft, en er is slagregen neergevallen, en de waterstromen zijn

gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelve huis aangeslagen en het is niet gevallen; want het was op de steenrots gegrond. Matth. 7: 22-27

De liefde sluit het geloof en de hoop niet buiten, maar sluit die in. Zie Hebr. XI. Het geloof echter kan buiten deze liefde, welke haar wortel en grond in en uit God heeft, nimmer op de rechte wijze gekend, noch beoefend worden, nimmer enige zaligmakende vrucht dragen tot verheerlijking Gods. Want alles wat in begin, voortgang en einde in deken wortel haar grond niet heeft en hieruit niet voortvloeit, zal, wat het ook uitwendig geschenen heeft, slechts een zandgrond zijn, die noch in de ure der verzoeking, noch in de ure der beproeving, noch in de ure des doods stand houdt. Dit is dus slechts schijn en niet het wezen. Het staat buiten de grond en het Wezen en de zaligmakende kennis Gods.
De mate en trap dezer kennis staat de Heere vrij naar de bedeling Zijner vrije genade te schenken en Hij bedeelt ieder Zijner kinderen naar Zijn eeuwig en vrijmachtig welbehagen. 1 Joh. 2: 12-14.
En de hoop, welke uit deze liefde en uit deze grond haar oorsprong niet heeft, zal maar blijken te zijn een hoop, welke beschaamd zal maken. De hoop des huichelaars zal vergaan. Maar die hoop, welke haar grond ontvangt uit de eeuwige liefde des Vaders, uit en door het dierbare bloed des Lams, door de openbaring van een levende Christus (Hebr. 6: 17-2o), deze beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest, die ons is gegeven. Rom. V 5. Jac. 1: 3.
Welk een genade, welk een Goddelijk licht is er dan niet nodig, om op goeden grond te mogen weten, of wij deelgenoten zijn dezer liefde. Missen wij de inplanting in deze grond, wij missen ook de inenting in de stam, wij missen dan Christus, missen dan ook de vrucht; en wat zal dan eindelijk dit geloof blijken te zijn anders dan een dood geloof, en deze hoop anders dan een hoop die vergaat, want zij staan buiten de liefde, de eeuwige liefde Gods.

De beproeving van het geloof is dus zo in begin als in voortgang het eigen werk Gods. Dit ziet de ziel eerst daarna. Die beproefd wordt, kan dit, in de beproeving zijnde, niet altijd klaar onderscheiden; daartoe is de ziel niet in staat dan daarna, en door onderscheidend licht van God de Heilige Geest. 1 Petr. 1: 7.
Deze beproeving des geloofs bevestigt de ziel daarna van het werk Gods in haar, nl. dat het Gode behaagd heeft Zijn lieve Zoon in haar te openbaren; en dit brengt de ziel ook wel enigszins, zoals wij vroeger beschreven, tot de zaligmakende kennis van haar grond in en haar aandeel aan deze liefde Gods (Rom. 5: 1-5 en 10: 1) maar de kennis, nl. De zaligmakende kennis dezer liefde Gods, breidt zich meer uit voor en in de ziel, in de heiligmaking, in vereniging met Christus in Zijn lijden en dood. Rom. VI. Deze liefde Gods breidt zich uit voor de zondaar in de zalige vrucht.
Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven; indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen. 2 Tim. 2: 11, 12, 13.
Hierin, nl. in de mededeling der vrucht, wordt deze liefde Gods het meest en het klaarst geopenbaard. Want hierin beproeft de Heere Zijn volk, of zij in de beproeving ten volle deze zullen geloven, zich in de beproeving onverdeeld in alles aan Hem overgeven, Hem onverdeeld en met een gewillige ziel gehoorzamen, zonder enig uitbeding. Zulk een beproeving is geen geringe zaak, maar een volkomen Gods daad, welke op Gods tijd als een vrucht dezer zelfde heerlijk zal te voorschijn komen tot verheerlijking Gods en tot troost der beproefden.
Zo onwankelbaar als deze liefde is, zo onveranderlijk is Gods Wezen. *Want God is*

Liefde, die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.

Welk een onuitsprekelijke genade is er dus blijvend nodig om in deze nauwe weg geleid, daarop bewaard, daarin geoefend, daardoor in geest en waarheid geheiligd te worden.
Dat er in zulk een weg niets overblijft dan de ontdekkingen van vrije liefde, verheerlijkt aan een arm zondaar, zal wel zeer duidelijk worden.
En dit is noodzakelijk, opdat in deze beproeving openbaar worde de heerlijkheid en de waarheid van het Wezen Gods, en het werk Gods in dit opricht, in des arme zondaars hart, in. het betrouw op dit Wezen, zijnde in de beproeving.
Het is spoedig gezegd met de mond: ik betrouw op God! maar zelden inwendig gekend in deszelfs grond, kracht gezegende vrucht en uitkomst.
De beproeving van iets wijst zeer klaar aan, wat wij missen, wanneer wij op de proef gebracht worden. Er is verschil in deze beide beproevingen: in de beproeving des geloofs, het werk Gods en de beproeving, in hoever de ziel te midden der beproeving zal betrouw op het Wezen Gods.
Nu, zo onmogelijk als er enige wezenlijke beoefening des geloofs kan zijn, te midden der beproeving des geloofs, zonder de dadelijke onderhouding daarvan door een Drieenig God zo in begin als voortgang, zoveel minder nog is een arm zondaar in staat, te midden der beproeving, waarin het schijnt dat de Heere alle zaken omkeert, vernietigt en te gronde brengt, enig betrouw op dat Wezen te oefenen.

Dan, het is hierin, dat de waarheid van dit Wezen Gods, in de openbaring Zijner vrije liefde in meer klaarheid en volheid en heerlijkheid geopenbaard wordt, en het waarlijk meer en meer kenbaar wordt voor zulk een beproefde, dat het Wezen Gods liefde is en dat het deze liefde Gods is, welke de arme zondaar dit betrouw op Hem leert kennen en beoefenen, als een vrije gift des eeuwigen Vaders, door de openbaring van een levenden Jezus en het eigen werk des dierbare Geestes, welke alleen in staat is door Zijn Goddelijk licht, Zijn Goddelijk onderwijs en Zijn Goddelijke inwoning de ziel levend te maken en levend te houden, haar door het licht en de kracht der beloften de nodige onderstand schenkende, om haar bij aanvang en voortgang te leiden tot en in de waarheid, tot haar kracht, haar leven en haar licht, tot de verborgen, zaligmakende inhoud: *God is Liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.*
Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels, namelijk dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld. Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vreze buiten, want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.

O, welk een zware beproeving dan voor de ziel om in het licht der waarheid, waardoor zij geleid wordt in het gezicht va/. Gods nakende oordelen, niet te vrezen en volmaakt te zijn in de liefde. Welk een zware en tegenstrijdige weg! Hoe komt de arme, zwakke, bevende ziel hier door, hier uit? Is het niet door deze liefde? De liefde Gods welke haar daar in leidde — hoewel zij dat op die tijd zag noch wist — zal haar uit deze oordelen vrij en Goddelijk leiden. 2 Petr. 2: 7-9.
Openb. 3: 10. Omdat gij het woord mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen. Zie, Ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme. Die overwint, ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan, en ik zal op hem schrijven de naam mijns Gods en de naam der stad mijns Gods, namelijk des nieuwen Jeruzalems, dat uit

den hemel van mijn God afdaalt en ook Mijn nieuw naam. Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeente zegt.

Hiervan echter, naar ik hopen mag, later, opdat ik, door de Heilige Geest in de waarheid van Gods naderende oordelen geleid, er op des Heeren tijd genadig met Hem moge uit komen, deze gevangenis geopend en deze gevangenen bevrijd moge zien.
Het is echter voor de eer en de Naam des Heeren noodzakelijk, dat het openbaar worde dat een gevangene geen andere vrijheid heeft, dan die welke de Koning des hemels verleent, welke de waarheid van die vrijheid verzekert als een zalige vrucht van die liefde voor de ziel, en waarin de Gever daarvan alleen verhoogd en verheerlijkt wordt.

Mocht God de Heilige Geest mij, blinde, dan in de waarheid leiden en aantonen
1. het grote onderscheid tussen de beoefening des geloofs in de beproeving, en de vrije voorkomende liefde Gods in de mededeling daarvan aan de ziel, om haar in haar beproeving te leren betrouw op Zijn Wezen;
2. dat de liefde voor het geloof gaat, dat de liefde nochtans het geloof niet uitsluit, maar insluit, voorlicht, versterkt; dat het geloof door de liefde geleid en bevestigd wordt, en dat de hoop niet beschaamt, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door de Heilige Geest. In dit licht der liefde Gods ziet de zo menigmaal bezwijkende ziel, dat een drievoudig snoer niet haast wordt verbroken.
Welk een grote genadeweldaad is het waar de hulpeloze ziel te midden der beproeving tot deze genade, nl. tot dit licht der liefde Gods geleid is, en dat dit licht te midden van zovele schijnbaar bezwijkende gevallen niet alleen haar licht, maar ook haar enige sterkte en kracht is; dat zij in dit licht der liefde haar Hemelse Vader, gedurig des Vaders gunstrijk en vriendelijk aangezicht en Zijn zalige en versterkende tegenwoordigheid ontmoet, waaraan zij in deze banden en gevangenis zulk een dringende behoefte gevoelt. Het is deze liefde, welke haar in gedurige vrijheid stelt, en het is deze zelfde liefde welke, wanneer zij door deze weg van zo grote tegenstand, zonden, wereld en duivel moet gaan, de weg opent.
Het is nu, tot versterking van het geloof, dat het bij Goddelijk licht ziet, — en hier worden deze beide zeer klaar onderscheiden — dat de liefde Gods de weg opent, opdat de deugden Gods zowel als Zijn volmaakt Wezen gezien en in het klaarste licht gesteld, het geloof daardoor versterkt, verzekerd en bevestigd wordt. Exodus 3: 14.

Nimmer heb ik, vooral niet onze donkere dagen van afval, duisternis en onkennis van de waarheid en het Wezen Gods, enige vrijheid gevoeld om over het geloof te spreken of te schrijven.
Daar het misbruik en de dwaling in dit opzicht zeer groot en zielverdervend is, hoop en bid ik echter thans, dat de Heere mij, zwakken en blinden worm, verwaardige door Zijn Heilige Geest, in het licht Zijner liefde en in die vrijheid, waarin het Hem behaagt in deze gevangenis mijn ziel te leiden, de waarheid in mij uit te werken, en hierdoor aan te tonen het onderscheid tussen het spreken over en het spreken uit het geloof, een onderscheid zo groot als leven en dood. Door uit het geloof te spreken, kan men slechts over het geloof spreken en de zaligmakende kracht daarvan kennen en bezitten. Alleen de kennis van het eerste, zonder een waar geestelijk bezit van het laatste, is dood en eindigt in de dood.
Deze liefde Gods uit kracht Zijner onwankelbare belofte (Joël 2: 27), breekt door alle hindernissen heen (Micha 2: 3), door de kracht, het leven en de liefde des Heiligen Geestes. Deze liefde maakt de ziel vatbaar voor deze Goddelijke onderwijzingen, daar

zij alleen, volmaakt als God zelf, de ziel volmaakt kan stellen in de liefde, die alle vreze buiten drijft. 1 Joh. 4:

Deze liefde is noodzakelijk voor en bevorderlijk aan de eer van God, om de heerlijkheid van de deugden Gods in het licht te stellen, zo in de ontdekking als in de vervulling daarvan; vooral van Zijn trouw in het houden van Zijn Woord en Zijn beloften in de beproeving. Jer. XVII: 7, 8. *Gezegend is de man, die op de Heere veitrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is.* Ps. XX14: q.
Gekroonde steen zullen als een banier opgericht worden. Zach. 9: 16.
Wanneer God de Heilige Geest dit Goddelijk werk in de ziel werkt, wordt de liefde Gods des Vaders door de openbaring van Jezus' leven en opstanding (Rom. 5: 10, 11. Rom. 6: 5) in deze waarheid opgeluisterd (Zach. 10: ii, 12) en de ziel deelt in de zalige vrucht hiervan. Ezech. XLVII: 12.
De liefde Gods legt in de hand des geloofs datgeen, waarvoor het geloof door de liefde des Vaders, de genade des Zoons en de liefde des Heiligen Geestes is vatbaar gemaakt, en zo wordt bij iedere nieuw wederkering dezer liefde Gods de hoop niet beschaamd, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door de Heilige Geest.
Door de kracht dezer eeuwige liefde Gods als de enige bron en Fontein wordt het bezwijkend geloof te midden der beproeving onderhouden, gevoed, gespijsd en gedrenkt; en hoewel de mededeling der vrije liefde Gods aan de ziel een armmakende daad Gods is, bevat zij alle schatten van rijkdommen in zich, als haar zalige vrucht. Zo is de liefde Gods het middel, hetwelk de weg voor de beproefden geopend houdt door het dierbare bloed des Lams en de liefde des Heiligen Geestes.
Zo deelt het geloof en in de zegen èn in de zalige vrucht.
Israël kon niet gaan zonder des Heeren zichtbare tegenwoordigheid. Israël kon zelf niet uittrekken, Israël werd tot verheerlijking Gods door een hoge hand uitgeleid.
De aan de ziel geschonken genadegaven kunnen wel beproefd worden, maar Gods deugden zijn beproefd. De inwendige leringen des dierbare Geestes zijn hierin te midden der beproeving, welke de ziel doorstaan moet, aanhoudend en noodzakelijk om haar staande te houden en veilig te leiden in dit zeer nauw pad en hiervan ter rechter- noch ter linkerhand af te wijken.
De ziel ziet de ijver Gods in deze weg; maar zij mag niet ijveren; geen vreemd vuur mag op dit altaar komen, omdat niet haar eer, maar de eer Gods hiermede in verband staat. De ziel wordt alzo te midden dezer beproeving veilig geleid in de nauwe weg van Gods geboden, in de wet der liefde, door de Heilige Geest, in het licht van Jezus dierbaar bloed, in het verzoend en bevredigd aangezicht haars lieven Vaders, beide in de openbaring Zijner liefde aan de cellen, in het licht Zijner oordelen en in Zijn heilig recht aan de andere kant.

Geen zuiverder weegschaal — en dit is de weegschaal des Heiligdoms — dan deze liefde Gods, om de ziel te midden van deze enge en zo zeer beproevende weg in evenwicht te houden, haar daarin te heiligen en vrij te maken.
Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil. Ps. 149: 4. Jes. 62: 3-5. Hoe menigmaal gebeurt het der ziel in het verborgen, wanneer zij alleen met haar God is, dat de Heere de grootheid en majesteit van Zijn Wezen ontdekt, dat Hij haar in de waarheid Zijner oordelen leidt en dat zij met een Daniël in dit gezicht moet ondervinden, hoe haar sierlijkheid wordt veranderd in verderving, zodat er geen kracht overblijft. Dan. 10: 6-12.
Nochtans ontvangt het geloof antwoord op het gelovig gebed (Joh. 14: 13), en wordt de ziel door nieuw en overvloediger ontdekkingen dezer liefde versterkt en staande

gehouden.
Hiervoor moeten ongeloof, rede, verstand, hel en duivel, ja alle vijanden wijken en beschaamd worden door instandhouding dezer drie: geloof, hoop en liefde.

Niets is in staat deze liefde te beschadigen, of haar loop te stuiten. Hoogl. 8: 6, 7. Zij daarentegen neemt in haar loop alles mede, wat haar vrije werking tegenstaat. Iedere tegenstand van het rijk der duisternis doet het licht, het leven, de kracht, de heerlijkheid en de vastheid dezer liefde in Goddelijke heerlijkheid meer te voorschijn komen voor de beproefden in deze beproeving. Hierin bestaat de kracht en het heilgeheim in deze strijd. Welke onuitsprekelijke schatten zijn er opgesloten in deze liefde Gods, zo rijk in haar volheid, zo klaar in haar licht en glans (Openb. X11: r), zo zalig in haar vrucht.
Deze keten ligt vast in het eeuwig verbond (Jes. 54), in het dierbare bloed des verbonds, in Hem die dood is geweest maar leeft; door Wiens leven de ziel te midden van deze dood, waarin zij zich ziet overgegeven, in het leven wordt gehouden (Ps. L16: 9), door de kracht der beloften, die allen in Hem Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.
In dit licht ziet de ziel dan dit heilgeheim in zijn onwankelbare grond (Rom. 5: 1. Jes. XXX: 17. Joh. 16: 33), in Zijn zalige beoefening (Rom. 5: 2. Joh. 10: 18. Eféze 2: 18. Eféze 3: 12. Hebr. 10: 19), in Zijn heerlijke vrucht (Rom. 5: 3, 4. Hebr. 3: 6), in Zijn Gode verheerlijkende uitkomst (Rom. 5: 5) in de openbaring van het leven der ziel (Rom. 5: 12, 21), in de openbaring van haar heerlijkheid. Rom. 6: 5, 22.
Zo wordt uit iedere duisternis heerlijker licht, uit iedere dood Goddelijker leven, in iedere zwakheid Goddelijker kracht, in iedere aanval van het rijk der duisternis de heerlijkheid van de grond, de inhoud, het leven en de vrucht ontdekt toegepast en genoten. Rom. 8: 28-39.
En de ziel, die zalige vrijheid gesteld ziet zich in het gezicht van Gods naderende oordelen *uitwendig* (Exodus XII: 23. Hebr. XI: 28) en inwendig vrijgemaakt (Joh. XIX: 4-6), en ziende op het Lam zegt zij: Hij onschuldig, ik schuldig; maar Hij in mijn plaats. 2 Cor. V: 21.
Hoezeer verlangt de ziel te midden van deze dood en deze banden, door het licht en de inwoning van God de Heilige Geest dagelijks het verzoend en bevredigd aangezicht van haar God en Vader in Christus te aanschouwen, door dit leven te leven, in dit licht te wandelen te midden van de dood en de duisternis, welke alles omgeeft! Exodus X: 23. Hoe beschamend zijn hierin nochtans de onderwijzingen van de Heilige Geest in de ontdekking van de ongestalten der ziel, als: ongeloof, vreze, vooruitlopen en mistrouwen van de Heere. Maar die zelfde Geest stelt ook in vrijheid, maakt meer en meer vrij - want de waarheid is vrijmakend, - om met vrijmoedigheid te gaan tot Hem, Wiens liefde volkomen, Wiens macht groot, Wiens trouw onveranderlijk is en Wiens bloed van alle zonden reinigt. Hoezeer ontdekt dit licht van de dierbare Geest, dat al deze ongestalten Zijn werk in mij tegenstaan.

Hoe veilig en zalig is een op de Heere wachtende ziel; want bij alles, waarin de ziel met angstige bezorgdheid of ongeloof vooruit loopt, is zij uit de weg en uit de liefde, uit het licht en uit het leven. Welk een behoefte is het dan voor de ziel, dat Hij door Zijn Geest haar leide, beware en houde in den, rechten weg; dat Hij als een Geest des lichts iedere duisternis inwendig beschijne, als een Geest van ontdekking, maar tevens als een Geest van heiliging de ledige plaatsen in het hart vervulle, de ontdekte genade ontdekt houde en verheerlijke aan de ziel. Want dit is vrije genade, vrije liefde; waarin God Drie-enig verheerlijkt wordt in Zijn eigen werk, omdat hiermede in de weg en in

de zalige vrucht voor de ziel Zijn eigene eer Verbonden is. Zonder zuivere bevrijding dezer ongestalten is de ziel onvatbaar voor de heerlijke ontdekkingen van en de toepassende kracht der liefde Gods.
O, het is gans wat anders deze liefde Gods in Christus te beschouwen, waardoor zeker veel gevoel hieromtrent kan gaande worden en de zondaar buiten haar waar zaligmakend bezit zijn, dan een arm, naakt, schuldig, verloren en gepast voorwerp daarvoor gemaakt te worden. Bij enig Goddelijk, geestelijk en inwendig onderwijs zal de ziel zien, dat het eerste slechts de schijn, het laatste het wezen der zaak in zich bevat. Het eerste is slechts beschouwing der waarheid, het laatste ondervinding in het hart. Waardoor?
Door de mededeling dezer liefde Gods. Wellicht denkt iemand, die dit leest en ernstig belang in Zijn zaligheid stelt: Maar hoe kan ik het onderscheid kennen tussen deze beide? Dit is een zeer moeilijke vraag, waarop God de Heilige Geest alleen een recht antwoord kan geven, en waarin Hij ook klaar en onderscheiden met Zijn licht moet schijnen. Niemand ook kent de Parel dan die Hem ontvangt; zo in begin, als voortgang. De ondervinding is dus ook in dit opzicht de beste leermeesteres, en bovendien de zalving van de Heilige Geest, die alle dingen leert. 1 Joh. II: 27. Jer. XXXI: 34. Hebr. VIII: 11.

Mocht de dierbare Geest mij verwaardigen een enkel kenmerk aan te tonen voor kleinmoedigen, ongetroosten of zwakgelovigen.
Het is voornamelijk dit: een zaligmakend bezit dezer liefde Gods in het hart is ontdekkend, ontledigend en armmakend. De liefde Gods, in het hart eens verloren zondaars uitgestort, zal zo bij de aanvang als bij de voortgang de zondaar vernederen en God verhogen. De liefde Gods zal alles in het hart eens zondaars omkeren wat geef God is. En de ziel moge in deze omkeringen zeker en menigmaal vrezen, dat zij deze liefde Gods kent noch bezit, noch zaligmakend deel daaraan heeft, op Gods tijd zal zulk een ziel zien bij Goddelijk licht en door Goddelijke liefde, dat al deze omkeringen in het hart een vrucht waren van deze liefde, om de ziel zaligmakend te verzekeren, dat zij deelgenoot is van en deel heeft aan deze liefde. Want hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad. Wij zien dan in dit licht, wat er zijn kan, dat er op gelijkt, en wat er nodig is, om tot een gegronde evangelische verzekering te komen, dat wij deelgenoten zijn van deze liefde Gods. Wat nu echter de verzekering aangaat van deze liefde en ons deelgenootschap daaraan, die ligt niet in ons; evenmin kunnen wij die op de rechte wijze en tot eer Gods aanleggen of gebruiken!
Nee! die verzekering ligt in iedere nieuwe mededeling dezer vrije liefde, in de weg van beproeving, waarin de ziel van allerlei ongestalten en smet, welke haar altijd aankleven, inwendig bevrijd wordt door het bloed des Lams en de openbaring van Zijn leven en heerlijkheid door God de Heilige Geest. Deze liefde Gods dan laat de zondaar gene andere ruimte of vrijheid dan in God. Het kan dan ook niet anders, of de zaligmakende kennis van ons zalig aandeel aan deze liefde Gods moet zalige vruchten voortbrengen; want een ruim hart in de liefde Gods, door deze liefde, een ruim hart door de toepassende en reinigende kracht van Christus dierbaar bloed, een ruim hart onder de liefelijke en Goddelijke bearbeiding van de Heilige Geest, de ziel door gedurige grotere en meer vrijmakende bewijzen der liefde verzekerende en verzegelende van haar aandeel aan deze liefde, kan niet anders dan een nauw leven en een nauwe wandel voortbrengen.
O, in een zaligmakend bezit dezer liefde Gods is een grote schat; dit deed de Apostel,

dit doet ook wel menigmaal de ziel uitroepen: Want ik weet, en ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel mij zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke daar is in Jezus Christus, onzen Heere.
Wat de grootste smart wel uitmaakt voor de ziel in het licht en de mededeling dezer liefde, is, helaas! dat zij zo weinig liefheeft. Maar hoe pijnlijk dit ook zij, de ziel begeert, waar-!leid in het binnenste, en slechts door ontdekking van hetgeen wij missen, kan er ware honger en dorst geboren worden naar hetgeen wij missen, en zelfs ook deze honger en dorst moet door God de Heilige Geest gewerkt worden.
Ja, de ziel leert de Heere smeken, dat Hij door deze liefde moge buiten drijven alles wat deze liefde wetend of onwetend tegenstaat, opdat er meer inwendig algehele orde, heiligheid, vernieuwing, gelijkvormigheid aan Jezus dierbaar Beeld gezien worde, als een zalige vrucht van de liefde van haar Hemelse Vader.
Hoe vurig begeert de ziel door dit inwendig werk van de Heilige Geest meer te leren kennen en meer te leren opmerken, dit dierbaar werk van de Heilige Geest meer op hogen prijs te stellen, daar het alleen van de Heilige Geest werk is de ontdekte genaden toe te lichten, het blinde, onwetende hart daarin te oefenen, de minste genade of vordering in toenemende geloofskracht en geloofsvertrouwen op het Wezen Gods te midden der beproevingen als een vrucht van Zijn werk te zien en tegeloven.
Het is alleen des Geestes werk Hem te smeken om bewaring van het geschonkene, om gebed en smeking, om vermeerdering des geloofs, door de eeuwige trouw van des Vaders liefde in de openbaring van Zijn lieve Zoon, in het hart. Het is alleen des Geestes werk een plaats te mogen ontvangen aan de voetbank Zijner voeten en een kindeke te zijn in het koninkrijk Gods.
De ziel verlangt niets vuriger, dan dat in haar en in de weg de liefde van haar Verbondsgod, de heerlijkheid van Christus, het werk van God de Heilige Geest meer en meer openbaar worde in de komst van Gods rijk op aarde, en ter beschaming van het rijk der duisternis.
Al deze ontdekkingen van het Wezen Gods aan de arme zondaar maken hem niet zorgeloos of biddeloos, integendeel, zij maken hem diep afhankelijk in aanbidding en onderwerping. De liefde Gods is in deze als een bewarend schild voor de ziel, dat zij in geen enkel opzicht ook maar een ogenblik aan zichzelf overgelaten zal worden. Het gelovig gebed door de Heere ontdekt en geschonken verwacht een antwoord van de Heere; de liefde Gods beantwoordt daaraan boven verwachting. Het gelovig gebed blijft nimmer onvervuld. Matth. XXI: 22. De liefde Gods stelt te midden der beproeving de zaken in het helderste licht; is ook hierin zeer klaar bij des Geestes licht te onderscheiden hoe de liefde voor het geloof gaat, maar ook zeer klaar, dat de liefde buiten het geloof en het geloof buiten de liefde niets is. In welk een zalige vrijheid wordt de ziel echter geleid, wanneer het God de Heilige Geest behaagt, door het licht der liefde Gods de waarheden voor het oog de geloofs te openen (Jes. IX: 5, 6. Jes. XI: 2. Jes. XXII: Matth. I: 23) en in de beproeving de Naam des Heeren te ontdekken (Zach. X: 12) en de kracht van die Naam en de toepassing daarvan in des arme zondaarshart in de vervulling der beloften: En ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt, en zal Hem bekend maken; opdat de liefde, waarmee Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij, en Ik in hen.

Welk een nauwe vereniging door deze liefde Gods met en in en door de liefde van de dierbare Zone Gods! Welke zalige ontdekking van en vereniging met de kostelijke Hoofdsteen, door de liefde van God de Heilige Geest! Welke nietige worm toch is in staat ook maar iets te stamelen van deze weldaden der nimmer eindigende liefde

Gods, onder het blijvende licht van deze kostelijke Hoofdsteen! Jes. LIV: 12. Zach. IV: 4-7.
Hoe uitgebreid is deze zegen voor de arme ziel, in en door het licht der liefde Gods ontdekt, en de heerschappij der genade als een zalige vrucht in de ziel en in de komst van Gods rijk uit kracht der geschonken beloften! Welk een grote genade is een stille, de Heere verwachtende ziel! Gelijk de Psalmist betuigt ook de ziel: Ook hebt Gij mij het schild Uws heils gegeven, en Uw rechterhand heeft mij ondersteund, en Uw zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt. Ps. XVIII: 36. Gij hebt mijn voetstap ruim gemaakt onder mij, en mijn enkelen hebben niet gewankeld.
In de benauwdheid opent God zich voor de gelovige, gelijk de Vrijstad zich opent voor de doodslager, die de bloedwreker achter zich heeft, en gelijk de rots zich opent in haar spleten en kloven voor de duif, die de storm wil ontvlieden. Welk een liefde en genade dan, waar het de Heere behaagt te midden der beproeving, waarin zich vele gevaren opdoen en waarvoor de ziel in zichzelf blind is, haar geen andere vrijheid te schenken, dan die waarin de waarheid van het Wezen Gods en de onveranderlijkheid Zijner deugden voor het oog des geloofs meer en meer ontdekt worden!
Welk een diep neerbuigende lankmoedigheid van het Wezen Gods wordt ook hierin voor het oog des geloofs ontdekt; en hoe wordt de waarheid gezien dat de liefde Gods een dienende liefde is! O, die wonderbare liefde Gods, nimmer te bevatten in haar wondervolle omvang, in de mededeling daarvan aan een arme gevangene! Ach, dat dit arme, schuldige hart voor eeuwig zich mocht verliezen in deze Uw onbevattelijke liefde, en met sterk verlangen mocht leren uitzien om ze te kennen in al haar volheid en eeuwige heerlijkheid.
Welk een veiligheid, waar het deze liefde Gods behaagt, de ziel te bewaren; haar te bewaren voor de macht van zoveel en machtige vijanden; haar niet toe te laten een trede buiten haar sterkte te gaan? Ps. XCI: 1-4.
Hoe versterkend is het voor het geloof bij en door Goddelijk licht geleid, in de waarheid verzekerd en daarin bevestigd te worden! Welk een onbegrijpelijke liefde, welk een onwrikbare trouw wordt hierin bij Geesteslicht gezien, zodat noch hel, noch duivel, noch ongeloof deze vesting kunnen binnendringen. Ps. LXVIII: 19. Ook zullen de poorten der hel Zijn gemeente niet overweldigen. Welk een kracht wordt verheerlijkt in het terugdrijven der vele en machtige vijanden (Jes. LIX:- 19. Jes. XLII: 13), waartegen de ziel te strijden heeft, en in het openen van de weg uit kracht Zijner belofte (Jes. XLV: 2, 3): Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdommen, opdat gij moogt weten, dat Ik de Heere ben, die u bij uwen naam roept, de God Israëls.

Zo bevat deze belofte in de beproeving twee zalige voorrechten in zich:
1. het voorgaan in de weg en
2. De vrucht voor de, ziel in het geven der schatten, die in de duisternissen zijn.

Ware dit het geval niet, de ziel zou, in en door de beproeving in deze donkere weg des doods geleid, zeker omkomen. Maar de ziel moet door die weg heen; want zonder erdoor te gaan, zou zij er niet uit kunnen spreken, en zou zij ook geen voorwerp zijn voor de beloften, aan deze weg Verbonden. Daarbij moet ook in deze weg de waarheid van het Wezen Gods bekend, Zijn deugden verheerlijkt worden en het licht uit de duisternis klaarder te voorschijn komen; opdat Zijn cel daardoor bevorderd, Zijn Naam groot gemaakt, de gevangenen Sions bevrijd worden.

En alzo behaagt het de Heere de ziel achter de waarheid te brengen, om met meer klaarheid te tonen, dat God voor haar is. En wel voornamelijk: in nieuwe ontdekkingen Zijner liefde, door aan te tonen de bewaring van Zijn volk om hun niet toe te laten in hun eigen weg te gaan; door ontdekkingen van Zijn trouw, in nieuwe verzekering van Zijn bewarende genade in de weg; door ontdekking niet slechts in het schenken, maar ook in het toepassen van de beloofden zegen.
Hoe meer uitbreiding door het licht der waarheid en het dierbaar licht van de Heilige Geest, beide in het Wezen en de deugden Gods, hoe meer de schijn moet wijken en de waarheid de overhand verkrijgt. Ps. CX: 1, 2. Openb. XIX: 11-16. Jes. XI,: 9-18. De Heere hoort de nooddruftigen en Hij veracht Zijn gevangenen niet. Jes. LXII: 10, 12. Dan. III: 17.
God was met Jona in de buik van de vis (Jona I1), met Daniel in de kuil (Dan. VI: 22, 23), met de drie jongelingen in de brandende oven. Dan. III: 17, 23-25. In zulke beproevingen worden de beloften vervuld: Als gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen 11 niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken. Jes, XLIII: 1, 2. In zulke beproevingen wordt ook de heerlijkheid van het Verbond vervuld, en de kracht daarvan aan de ziel toegepast.
Zie Ik heb de smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast, en die het instrument voortbrengt tot zijn werk; ook heb Ik de verderver geschapen om te vernielen. Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die tegen u in het gericht opstaat, zult gij verdoemen. Dit is de erve der knechten des Heeren, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere. Jes. LIV: 16, 17.
Zo geniet de ziel, wanneer zij door deze diepe wateren wordt geleid, niet alleen de vrije liefde van haar Hemelse Vader, de kracht en openbaring van Hem, die dood is geweest maar leeft; naar zij geniet ook de zalige vrucht van het Verbond, door de liefde van haar getrouwe Verbondsgod, welke zich nu niet slechts openbaart aan haar in de volheid Zijner onveranderlijke liefde, in de waarheid van Zijn Wezen, maar ook als haar Maker en Man, op Wiens arm zij leunen en steunen mag, als de Heilige Israëls, haar Verlosser, die de God des ganse aardbodems zal genoemd worden.
Zij ziet Hem als de God der waarheid gedurig opstaan tot haar verlossing in het licht der Goddelijke beloften, die alle in Christus Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.

In deze weg dan wordt de ziel niet slechts Goddelijk bewaard (Jes. LXIII: 9), maar zij wordt tevens bekwaam gemaakt tot datgene, waartoe de Heere roept; ja zo worden zwakke wormen dikwijls geroepen tot dingen, die hen te hoog en te wonderlijk, ja zelfs onbegrijpelijk zijn.
Hoe menigmaal worden wij geroepen onze voeten in diepe wateren te zetten, waarin wij vrezen te zullen omkomen, gelijk Israël voor de Rode Zee! Hoe veilig echter werd Israel droogvoets doorgeleid, gelijk ook toen Jozua voor de Jordaan stond, terwijl zij vol was aan al haar oevers; doch niet zonder de Ark, niet zonder Christus, want zonder Hem kunnen wij niets doen. De priesters naderden altijd meer de Jordaan, (al zagen niet de minste verandering aan de hoog stromende wateren bij al haar oevers) doch nauwelijks had het uiterste des waters hun voetzolen aangeraakt, of de wateren deinsden terug, en hoopten zich op elkander, terwijl de afvlietende wateren zich ook daarbij ophoopten en zo een ontzaglijke en onbeweeglijke watermuur vormden. Zo getrouw is God in 1 et nakomen Zijner beloften; doch Hij wil dat men vooraf en tot in het uiterste ogenblik Zijn woord vertrouwen; en dit is Zijn eigen werk. De Jordaan was vol aan haar oevers; maar God is de Almachtige; Hij behoeft geen laag water om Zijn wonderen te doen; integendeel Hij wil, dat, wanneer Hij won deren doet, alles

Hem tegen zij.
Daarom laat Hij zo dikwijls onze duisternis tot het uiterste komen, eer Hij Zijn licht laat schijnen. Daarbij, de bedelingen Gods zijn veelvoudig; God doet soms tweemaal één en dezelfde zaak; en toch is er verschil. De Rode Zee werd verdeeld, en de wateren stonden aan beide zijden; in de Jordaan werden de afstromende watt, ren teruggedrongen en opeengehoopt, zodat het pad nog veel ruimer en de verlossing veel volkomener was. De wateren werden door Gods wonderdoende hulp opeengehoopt, zodat Israel droogvoets kon overtrekken. Zo wordt de ziel niet slechts geleid tot de liefde en trouw, maar ook bij de macht van haar God bepaald. Zie hiervan Ps. XXXIII, welke psalm inzonderheid opwekt tot Gods lof, vanwege Zijn Goddelijke eigenschap pen, Zijn raad, Zijn woord en Zijn werken, zo der schep ping als der regering, inzonderheid der mensen, tot vernietiging van de aanslagen der goddelozen en tot behoudenis der godzaligen.
Deze ontdekkingen der Goddelijke liefde bewegen de ziel tot een heilige vrijmoedigheid, en de vrees des Heeren, welke hieruit voortvloeit, bevrijdt de ziel van zondige vrees en van ongeloof. Nieuwe ontdekkingen van des Heeren trouw bevestigen en versterken de ziel meer in de waarheid dier liefde in haar, en van haar aandeel aan dezelve; en die trouw is haar tevens als een helderschijnend licht op de duisteren weg, welken zij te gaan heeft.
Het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe; door welk licht de ziel geleid wordt niet slecht tot een klaar gezicht van de liefde en macht van haar Vader, maar tevens tot de liefde en macht van Hem, Wien alle macht gegeven is in hemel en op aarde.
Deze liefde Gods in Christus meer en meer voor de arme ziel verklaard wordende door de openbaring van Jezus leven (Rom. V: 9-11) en door de liefde van God de Heilige Geest, is als de eeuwig levende en levendmakende fontein, waardoor de ziel te midden van deze dood in het leven gehouden wordt. Deze liefde Gods is als het schild tegen ongeloof en duivel, tegen al de verborgen aanslagen van het rijk der duisternis. Welk een prooi zou de ziel worden voor de,aanslagen der hel, indien zij niet door deze zelfde liefde, macht en trouw bewaard werd!
Te die dage zal de Heere de inwoners van Jeruzalem beschutten, en die onder hen struikelen zou, zal te die dage zijn As David, en het huis Davids zal zijn als goden, als de Engel des Heeren voor hun aangezicht. Zach. XII: 8. Dit alles geniet de ziel te midden der beproeving als een vrucht van de liefde van haar Verbondsgod, als een vrucht van Zijn Verbondsliefde uit kracht van de openbaring en mededeling door de liefde van een levenden Christus, die gisteren en heden en tot in eeuwigheid dezelfde is.
Waar nu de liefde Gods zo overvloedig wordt, daar moet alles, wat het geloof aan deze rijke liefde Gods in de weg staat, wijken; daar worden de /aken omgekeerd, ja daar geeft zich de Heere aan een zwakken worm gevangen, zodat de ziel zich mag vasthouden als ziende de Onzienlijke. In dit licht ziet de ziel de grond, waarin zij gebracht het bloed waardoor zij gekocht, de dood waaruit zij opgewekt, de Geest waardoor zij gerechtvaardigd en geheiligd is. Zij ziet dat zij leven ontvangt uit dit leven (Eféze I. Eféze I1), bewaard wordt in deze kracht en ondersteund van onder eeuwige armen. Deut. XXXIX 2-13. De liefde Gods bevestigt wat het geloof beoefend heeft, zodat in deze weg bij Geesteslicht het geloof verzekerd wordt van de liefde, macht, trouw en waarheid Gods.
De Heere zendt het geloof niet ledig heen; nee, Hij is getrouw; Hij kan Zijn Wezen niet schenden noch Zijn deugden krenken, Zijn waarheid breken noch Zijn beloften intrekken; Zijn Naam, Zijn eer, noch Zijn volk prijsgeven. Num. XXIII: 19-23. 1 Sam.

XV: 29. Jes. LIII. Het geloof door deze deugden Gods ingesloten, kan uit Zijn vastigheid niet geraken. Het is het licht der liefde Gods in Christus door het licht van de Heilige Geest, hetwelk dit Goddelijk licht verspreidt. Ezech. X: 1-12. Deze algehele afsnijding voor de ziel uit kracht der eeuwige liefde is noodzakelijk om de waarheid en heerlijkheid van Gods Wezen en deugden voor het geloof in het helderste licht te stellen, en mij, zwakken worm, in dit vertrouwen op de Heere aan de waarheid Zijner beloften te oefenen, mijn ziel daarin te heiligen en het geloof te verzekeren van de waarheid aan Gods zijde. Exodus II: 13, 14. Ps. L: 23. Wie dankoffert, zal Mij eren; en die zijnen weg wèl aanstelt, die zal Ik Gods heil doen zien.
Hierin openbaart de Heere niet slechts de vrijheid, maar ook de waarheid en onveranderlijkheid dier liefde, welke als schakel van de deugden Gods is gehecht aan Zijn onwrikbare trouw, Ps. LXXXIX 35, 36.
Welk een Goddelijk licht is het in de beproeving, in de algehele afsnijding aan mijn zijde, wanneer God de Heilige Geest de ziel toont, waar zij is en de Heere haar met dit woord voor. komt: Doet uwen mond wijd open, en Ik zal hem vervullen; wanneer het Hem behaagt in de nood, met dit bevel de behoeften, het gebed en de levende hoop op de verhoring des gebeds te schenken. het Joh. V: 14, 15. Exodus XVII Matth. XVILI: 19, 20.

Hierin is de gemeenschap der heiligen in gebed en smeking. Zo behaagt het dan de Heere de ziel uit de engte te leiden in de ruimte (Ps. CXLVI: 7), uit deze banden in deze vrijheid (1 Joh. IV: 16, 17), mijn gevangenis te openen uit kracht Zijner beloften (Jes. LIV: I1), mij aan te tonen de vrucht dezer banden (Ps. CII: I1), de aard der banden (Ps. XXV: to), derzelver heerlijkheid (2 Cor. XII: to. 1 Petrus IV: 13, 14. Matth. V: io. 1 Petrus II: 20, 21), deze vrijheid in haar grond, Joh. V: 7, 8), in haar kracht, (1 Joh. V: 18), in haar licht (1 Joh. V: 2o) en in haar zalige vrucht. Joh. XVII: 21-23. 1 Cor. III: 17, 18.
Hoe vurig begeert de ziel in deze beproeving, dat het Hem, die zeer hoog woont, maar zeer laag ziet, behage door deze banden in vrijheid te stellen wat om Zijns Naams wil gebonden is, en dat deze vrijheid slechts strekke tot verheerlijking van Zijn groten Naam, tot versterking en vertroosting van Gods dierbaar volk, en tot bevestiging van een gans zwak en hulpeloos schepsel.
De Heere redt altijd Zijn volk door een weg, welke de vijanden niet kunnen uitvinden. Dit zien wij door de ganse Schrift. Hij doet het echter zo, dat Zijn Naam verheerlijkt, Zijn wonderen bekend worden en Zijn volk gered wordt. Zie Zach. X: 5, 6, 11, 12.
Hoe nodig is het dan, dat de arme, nooddruftige ziel worde vastgesteld in die liefde, die alle vrees buiten drijft. 1 Joh. IV: 16-19. Vandaar ook is het wonder der liefde Gods zo groot, daar de liefde door alles heenbreekt. Micha II: 13.
Zijn wij niet in onze hoogste noden de voorwerpen voor de vrije liefde Gods? Baant zij niet de weg, en breekt zij niet voor de zondaar door alle zwarigheden en alle beletselen heen? Jes. LXII: 10, 11. Hoe ondervindt de door onweer en aanvechting voortgedreven ziel, ondersteund door de openbaring van een levenden Jezus en een klaar gezicht van een lijdende Christus in de hof van Gethsémané, hoe Hij daaruit al deze aanvechtingen de prikkel heeft weggenomen, waardoor deze eindelijk haar kracht verliezen. Ja, de ziel wordt stil gemaakt als een gespeend kind bij Zijn moeder.
Dit is het eigen werk van God de Heilige Geest om de ziel in de beproeving onder Zijn Goddelijke bearbeiding in een heilige vrees te brengen, om niet te twijfelen aan of ongelovig te vrezen voor de waarheid van het Wezen en de deugden Gods, ten opzichte van haar bevrijding uit deze beproeving.
Hoe klaar en onderscheiden ziet de ziel in dit licht des Geestes het grote onderscheid

tussen het werk des geloofs in haar door de Heilige Geest, en tussen haar ongeloof. Dit is een Godsdaad, welke hierin heerlijk openbaar wordt, terwijl de proef zo zwaar, de weg zo diep is.
In dit licht ziet de ziel (Ps. LVI: 23. Exodus XX: 24), hoe vrij zij staat in een Drie-enig God, door het vuur des Geestes, als een liefelijke reuk in Christus, de Vader welbehaaglijk.
In dit licht ziet de ziel het ***eerste zegel des Geestes*** (Rom. V: 3-5); zo wordt in deze armoede de rijkdom der liefde Gods in Christus ten volle geopenbaard, en hierin het ***tweede zegel*** des Geestes 2 Cor. I: .20-22 en hierdoor het ***derde zegel*** des Geestes, Rom. VIII: 16. 2 Cor. V: 15. Eféze I: 13.

Naarmate de aanvechtingen in zulk een weg hoog zijn, behaagt het God de Heilige Geest de ziel daarin onderscheidend onderwijs en licht te geven, zo in het Godonterende van het ongeloof, als in het Godeverheerlijkende van het geloof in de liefde, trouw en macht van zulk een God.
Hoe meer mijn ziel hier in de ruimte werd gesteld, hoe meer de beoefening van dit geloof een zuivere Godsdaad, een zuiver werk van God de Heilige Geest zelf, toont te wezen, een vrucht der vrije liefde Gods, medegedeeld uit het leven van Hem, die dood is geweest, maar leeft. Openb. I: zo, zo opent God de Heilige Geest de waarheid met kracht, licht en leven. Als de vijand zal aankomen als een waterstroom, zo zal de Geest des Heeren daartegen de banier oprichten.
Welke wonderen der liefde Gods worden aan de ziel, die in de beproeving is, meer en meer ontdekt, daarin dat Hij zich zo diep tot nietig stof en as neerbuigt en alzo Zijn stem doet horen dat zij Hem kennen en verstaan. mijn schapen kennen mijn stem, en zij volgen Mij, en Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in eeuwigheid, en niemand zal ze rukken uit mijn hand.
Dit is een zalige vrucht van het Verbond der genade, welke wij in Adam verloren, maar in Christus door Zijn verzoenend lijden en sterven zowel als door Zijn leven en Zijn opstanding genieten. Als de Heere opent, wie zal dan sluiten? Jes. XXVI: 1-4. Iedere diepte, welke aan de zondaar door Geesteslicht ontdekt en waaruit hij door Goddelijke liefde opgehaald wordt, is hem een nieuw en klaar bewijs van des Heeren trouw en macht; zodat de ziel hier bij en door de Heilige Geest meer en meer in zich leert onderscheiden leven en dood, duisternis en licht, zonde en vrije genade, de heerlijkheid van het Verbond der genade tegenover het Verbond der werken, de openbaring van een levenden Christus in een doden zondaar, die zichzelf in deze dood, door de openbaring van het leven, dat alleen in Christus is, leert kennen.
Het pad des rechtvaardigen zal zijn als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen middag toe. Waar de ziel aldus, in de beproeving zijnde, geoefend en geheiligd wordt, ziet zij, naarmate het Goddelijk licht aan de een kant toeneemt, ook de duisternis aan de anderen.

In mijn gevangenis, als ik er deze naam aan geven mag (Ezech. 3: 4) - want zij is slechts gesloten naar buiten, maar geopend naar de troon der genade, ja geopend door de liefde des Drie-enige God - toont de Heere mij het oordeel der duisternis, waaronder alles besloten ligt. De Heere toont mij in het licht mijner banden, hoe velen er gebonden zijn, de een op die, de andere op gene wijze.
O, dat de Geest Gods nog over deze wateren mocht zweven! Ezech. XXXVII 9. Ach, dat het de Heere behagen mocht Zijn Geest uit te storten, over de weinigen, die nog biddende gevonden worden om gebed en smeking van de Heilige Geest!
Waar toch zal enig licht, enig leven, enig begin, enige troost, enige ware grond van

hope, enige ware grond van een Goddelijke verzekering, en door de Goddelijke verzekering ware armoede des Geestes in blijvende en diepe afhankelijkheid zo in begin als voortgang gekend worden, zonder de dadelijke kennis van de dierbare Geest, zonder Zijn licht, Zijn werk en Zijn Persoon? Maar ook hierin ligt een droevige duisternis over Sions Kerk.

Hoe wonderlijk openbaart zich de Heere in de kracht Zijner liefde aan gevangenen en gebondenen, hun in de nood, ook in Sions noden, verwaardigende tot die smekingen, en tot dat gebed, waarin Hij zich openbaart in Zijnen ijver over Zijn volk, Zijn waarheid en Zijn zaak.

Hij stelt hun zielen te midden hunner banden in de vrijheid, om met Hem te wandelen en te verkeren in dat gebed en in die smekingen, welke, als een vrucht Zijner eeuwige liefde, door Zijn Geest in de ziel vloeien, hen stellende in die vrijheid, welke alle vrees buiten drijft. 2 Joh. IV 28. Ps. CXXII: 8, 9. De Heere hecht nimmer Zijn zegel aan onwaarheid en bouwt nooit een huis zonder fundament. Jer. XXIX: 12, 13. De Heilige Geest toont de oorzaak, de oorsprong, de grond, de beoefening, de zalige vrucht van dit gebed, in de. komst van Gods rijk, de zaliging der zielen, de verheerlijking Gods; zulk een gebed vloeit uit Gods vrije liefde in Christus door de Heilige Geest; uit kracht van Zijn Verbond, (Jes. LIV) van Jezus lijden en dood, van Jezus leven en o!.-standing, als Koning (Ps. XLV: r-6), Profeet en Hogepriester (Hebr. II: 17, 18. Hebr. VI: 17-20), door de liefde van God de Heilige Geest. Dit is een nieuwe vrucht der liefde Gods, welke de ziel te midden der beproeving uit vrije liefde ontvangt, om haar hierin meer en meer vatbaar te maken voor de liefde Gods des Vaders, opdat beide Zijn Wezen en Zijn deugden inwendig voor de ziel en uitwendig in de weg openbaar worden; door de liefde van Christus, door de gedurige en reinigende kracht van Zijn dierbaar bloed, om de ziel vatbaar te maken en ledig te houden voor dat gebed, waarin de waarheid haar toepassing verkrijgt: Ik wende mij tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is. Ps. CII: 17, 18.

Hij zelf is de Getrouwe, de Amen die niet liegt. In dit gebed komt geen geloof of ongeloof in aanmerking, maar de toepassende daad van God de Heilige Geest, zo in de geschonken beloften (Zach. IV: 1-7. Jes. LIV: 11. Jes. LXII: 1 -5), als in haar vervulling. Een gebed naar de wille Gods, uit kracht van Jezus leven en opstanding (1 Joh. V: 14, 15) van Zijn macht als Koning, Zijn liefde en trouw als Profeet, Zijn heerlijkheid als Hogepriester, in Zijn volbracht werk niet slechts, (Joh. XVI1) maar ook Zijn blijvende voorspraak en voorbidding voor de Zijnen, Zijn Borgschap, Zijn Middelaarschap tussen God en de mensen.

O, groot is het peilgeheim van dit gebed! Maar niet te groot voor de Heere om het armen gevangenen en gebondenen te leren, en als de Gever en de Hoorder des gebeds het te verhoren. Hoe dikwijls smeekt de ziel: o Heere! leer mij bidden! Maar zij weet noch kent de diepte der wegen, waardoor de Heere haar komt leiden om dit gebed te verhoren. En hoewel de zondaar in zulk een gebed gans ontbloot wordt, wordt God daarin openbaar. Dit is de grond, de zaligheid en de gezegende vrucht in de uitkomst van zulk een gebed.

O, wonderbare liefde des Vaders, in de ontdekking van zulk een gebed; wonderbare liefde van de Zone Gods als Voorspraak en Voorbidder in dit gebed; wonderbare liefde van God de Heilige Geest als de Onderhouder van dit gebed! Zo wordt de ziel door iedere tegenstand van het rijk der duisternis heen met de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, door en in het licht der beloften (Micha II: 13. Jes. XLV: 2, 3) geleid als in een hoog vertrek. Zo wordt de ziel in de weg, welken zij door moet, ook in de kracht, de waarheid en het leven geleid van dat gebed (Exodus XX: a4), waarin alleen de ijver Gods openbaar en zij uitgeleid wordt.

De diepe afhankelijkheid en de algehele ontlediging bewijzen de waarheid van dit gebed; daar God de Heilige Geest in zulk een gebed aantoont, dat het niet de bidder, maar God Drie-enig is, die in dit gebed moet verheerlijkt worden. De waarheid sluit in ieder opzicht, in ieder bijzonder geval, de roem van het schepsel buiten, en dit is, in het licht der liefde Gods, tot grote sterkte voor de beproefden. Waarom?
Omdat hierin de ijver Gods meer en klaarder ontdekt wordt en de ziel in zulk een gebed, door de liefde des Vaders, het leven en de openbaring van een levende Christus in Zijn voorbidding en Zijn Hogepriesterschap en het werk van de Heilige Geest onderscheidend kent en ziet. In deze sterkte geleid ontvangt de ziel in haar zwakheid een dubbele verzekering des geloofs, en tevens een levend gevoel daarvan, hoewel in het eerste de grond ligt. 2 Cor. XI: 20. Waardoor nu?
Door ontdekking van gemis aan deze twee zaken, in de weg en in de vrucht voor de ziel; alzo leidt de ontdekking van dit gemis tot deze sterkte. God de Heilige Geest vervult nimmer een ziel, die Hij niet eerst gans ontledigd en ontbloot heeft.

Ik moet hier enigszins nader in deze ondervinding komen, omdat hiermede de eer Gods Verbonden is.
De eerste ontdekking was deze, dat ik nu wel geleid was in dit gebed tot de sterkte en het licht van God de Vader en God de Zoon, maar dat ik nog miste het gezicht van en het betrouwen op God de Heilige Geest. Deze ontdekking was van groot belang; want wat is leven, zonder de dadelijke invloeden van God de Heilige Geest? Dit leidde mij echter in gebed en smeking tot de Heere, om de vervulling van dit gemis.
Daardoor ontving ik op die tijd de zekerheid der waarheid van de ijver Gods in dit gebed, van de drie Goddelijke Personen, Vader, Zoon en Heilige Geest. Thans zie ik, dat ook de Waarheid van het Wezen Gods in dit gebed moet openbaar worden. Want de Heere is een ijverig God, Heere is Zijn Naam.
Verder behaagde het de Heere mij nog een ander gemis te ontdekken voor mijn eigen ziel; deze ontdekking van gemis was zo vervuld van de liefde van mijn Hemelse Vader en de liefde van Christus (1 Petrus II: 6) en het licht dezer beloften (Jes. LIV: 11, 12), dat er geen ruimte bleef tussen de ontdekking van het gemis en de dadelijke vervulling der beloften.
De Heere deed mij op die tijd zien, hoe het geloof wel geoefend en beproefd, maar de heerlijkheid en waarheid van Zijn Wezen slechts geopenbaard en Zijn deugden slechts aan en in ons verheerlijkt konden worden.
Ik zag nu echter, hoe er zonder de dadelijke kracht van God de Heilige Geest in mij, te midden der beproeving waardoor ik geleid werd, geen kracht was om onbepaald daarin te geloven, maar dat ik de liefde en genade van de dierbare Geest behoefde, om onbepaald zowel in het Wezen als in de deugden Gods te geloven. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Hebr. XI: 6.
Ik zag
1. De noodzakelijkheid om vastgesteld te worden in deze waarheid (1 Joh. IV: 18);
2. De volmaaktheid van het gebed;
3. De ijver Gods in de bevrijding van Zijn volk uit deze weg van beproeving.

Ik werd nu verder bepaald bij deze zaken:
1. Israëls zegen,
2. Israëls bevrijding,
3. Israëls gebed gegeven door Israëls God, tot verheerlijking van Zijn grote Naam.
De Heere toonde mij nu, hoe dit gebed geen beweegoffer, maar een dankoffer was; hoe Hij Zijn volk van eeuwigheid gekend en liefgehad had in Christus, hoe Hij, in dat

offer van eeuwigheid voldaan is, en hoe zij als door Hem gegeven en door Christus gekocht, volkomen rein en heilig waren; hoe Hij in Zijn Jacob geen zonden, in Zijn Israël geen overtreding zag: een uitverkoren geslacht, een heilig volk, een koninklijk priesterdom, een verkregen volk, om te verkondigen de deugden Desgenen, die hun uit de duisternis getrokken had tot Zijn wonderbaar licht. Petrus II: 5.
O, hoe ziet de arme, ledige ziel in dit licht de heerlijkheid der vrije liefde van haar volzalige God! Rom. VIII: 26 -30.
O, welk een dikke duisternis ligt er verspreid over de ganse Kerke Gods, over hen die willens en wetens de waarheid Gods loochenen in haar zaligende grond en alzo ook in haar heiligende vrucht. 1 Cor. I: 18-31.
Dierbaar, dierbaar is Christus kruis, in de lichtglans dezer eeuwige liefde des Vaders. Zalig is de vrucht hiervan voor de in zichzelf gans arme zondaar uit kracht van Jezus leven en opstanding. Hoe moet de ziel nog vaak klagen, deze dierbare Persoon nog zo weinig te kennen en lief te hebben, naar Zijn hoge waarde en naar de mate Zijner liefde voor schuldige zondaren. De zondaar moet leren, dat iedere uitgang der liefde tot de Heere een vrucht van Zijn eigen werk is.
Hoe ontdekt God de Heilige Geest, wanneer het Hem behaagt enige deksels weg te nemen, de heerlijkheid van het Wezen Gods in het zaligen van verloren zondaren; heerlijk voor de ziel in haar verkiezing, roeping, rechtvaardigmaking en heiligmaking; heerlijker voor de arme ziel in Christus menswording, kruis, opstanding, hemelvaart, zitten ter rechterhand Gods, ieder in haar bijzonder deel aan de zo diep gevallen, in Christus verlosten zondaar bekend gemaakt. Rom. VIII: 31, 32.
Hoe diep verootmoedigend zijn deze ontdekkingen voor de arme ziel! Hoe ziet de ziel, in het licht van Gods getuigenis en door het licht van de Heilige Geest (Gen. III: 15), hoe deze belofte voor al het zaad reeds aan de zonden haar heersende kracht heeft benomen! Welk een nimmer stilstaande stroom vloeit in dit opzicht uit kracht van des Vaders eeuwige liefde uit de belofte, totdat ze haar vervulling ontvangt in des zondaars hart. Eféze 1 en II.
Welk een licht, kracht en troost vloeit er van Christus kruis voor de vermoeide ziel! Rom. VI: 5-7, 14. Hebr. Ie 3. Welk een hoop op Hem, dat Hij niet zal beschaamd maken, die Hem verwachten!
Hoe zeer begeert de in nood voortgedrevene ziel, dat de olie des Geestes in deze lamp niet ontbreke, en het reukwerk op dit altaar ontstoken uit kracht Zijner eeuwige liefde, door het dierbaar bloed des Lams, door Jezus Hogepriesterlijke voorbidding en door het vuur van de Heilige Geest, Hem welbehaaglijk zij; opdat hierin de vervulling der belofte niet achterblijve: Wie dankoffert, zal Mij eren, en die Zijnen weg wel aanstelt, die zal Ik Gods heil doen zien.

Zo wordt de ziel in zulk een weg, die dodend schijnt, wel beproefd, maar niet gedood. Als die in alles verdrukt worden doch niet benauwd, twijfelmoedig doch niet mismoedig, vervolgd doch niet daarin verlaten, neergeworpen doch niet verdorven, altijd de doding van de Heere Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden. 2 Cor. IV: 8-10. Filipp. III: zip. 2 II: II.
Zo deelt de ziel in de zalige vrucht der vrijmaking uit deze dood, door welke zij in de beproeving wel heen moet, maar waarin zij nochtans geheiligd wordt. De Heere is de Geest, en waar de Heere is, aldaar is vrijheid. Maakt de Heere niet hierin de vervulling Zijner belofte zichtbaar van Jes. XLV: z, 3. Joël II: 27. Micha II: 13? Wordt in zulk een weg (want Jezus is de weg; Hij ging Zijn volk voor op het pad van leven en dood), de ziel, ofschoon zwak in zichzelf (2 Cor. XII: 9, zo), niet sterker in de Heere (Jes.

XLV: 24, 25), en wordt de ziel in deze weg niet verzekerd van de waarheid, zoals die, in Christus Jezus is voor haar zelve, in de toepassing van deze dood in haar, door de vrije liefde des Vaders, de openbaring in meer en toenemende klaarheid van een levenden Christus, door de toepassing, verzegeling en toe-eigening dezer heilsweldaden van God de Heilige Geest!
Dit en dit alleen is het eigen, onderscheidend en Godverheerlijkend werk van God de Heilige Geest, Wiens werk alleen in dit licht volkomen gezien en geopenbaard wordt te midden van deze dood, om het leven Gods klaarder en onderscheidend te doen zien en de ziel in het leven te houden. In dit licht toont God de Heilige Geest de ziel haar ware deelgenootschap aan Christus lijden, maar tevens de openbaring Zijner heerlijkheid. z Petrus IV: 13, 14. Hebr. II: 17, 18. Welk een opening geeft dit in zulk een gevangenis, welk een ruimte in het gezicht van zulke banden, welk een licht schijnt in zulk een duisternis! Spr. V: 22.
O, welk een wonder der ontfermende, neerbuigende liefde Gods, dat de Heere Zich in zulk een gevangenis, als een medegevangene gevangen geeft!
O, welk een wonder van eeuwige liefde en barmhartigheid, om zulk een gevangene te zijn, opdat hierin de openbaring der Goddelijke vrijheid meer en meer onderscheiden gezien en gekend en God Drie-enig daarin verheerlijkt zou worden!

Gelukkige gevangenen die door genade waarlijk vrij worden! Genade toch wordt steeds aan armen verheerlijkt, om meer en meer plaats en ruimte voor genade te maken. Daarenboven welk een onuitsprekelijk voorrecht is het een gevangene van Hem te zijn, die de gevangenis gevangen genomen heeft. Ps. LXVI: 19. Want er zal een troon bevestigd worden in goedertierenheid, en op dezelve zal bestendig een zitten in de tent van David, een die in gerechtigheid oordeelt, en het recht zoekt en vaardig is ter gerechtigheid. Jes. XVI: 5. Zach. VI: 12, 13. Ps. LXXXIX 39.
Hoezeer verlangt de ziel dat de liefde, trouw, wijsheid en macht van Hem, die zeer hoog woont en zeer laag ziet, in de rijkdom Zijner vrije liefde in Christus in het openen van zulk een gevangenis, in het slaken der banden, steeds meer openbaar worde, opdat des Heeren Naam geheiligd worde en Zijn koninkrijk kome en het rijk der duisternis vernietigd worde.
Hoezeer openbaart zich de Heere in zulk een gevangenis, in de wonderen en vrije mededeling Zijner liefde op een wijze, dat de ziel het niet dragen kan. Zij ziet wat vrije liefde, vrije genade is, zodat zij Hem niet uit kan vinden, noch in Zijn komen, noch in Zijn gaan, noch in Zijn verberging, noch in Zijn tegenwoordigheid. De ziel weet, dat het Zijn wijsheid is te komen en te gaan, zoals Hij het nodig keurt, daar zij ziet dat hiermede des Heeren eer verbonden is en dat zij de minste genade, die zij in eigen hand had, verzondigen zou.
De liefde van God de Vader, het leven van God de Zoon en het volheerlijk werk van God de Heilige Geest in ontdekking en afsnijding en uitbranding van datgene wat slechts inwendig de schijn van leven of van geestelijkheid heeft, houdt de ziel staande in deze ontdekkingen en houdt haar in het leven te midden van deze dood. Hierin beschouwt de ziel niet slechts de liefde Gods, zij geniet haar ook; hier leeft de zondaar niet slechts in schijn, maar in geest en waarheid; hier sterft hij, om alleen dat leven te leven, dat geheel enig en alleen in Christus Jezus is. Hier beschouwt hij niet alleen de vruchten van het Verbond, maar wordt ook in de inhoud, de kracht, het leven en de heerlijkheid van het Verbond geleid.
Hij beschouwt niet slechts de beloften, maar deze worden door de Belover, als de Vervuller van Zijn Woord in Christus, in Wien ze alle Ja en Amen zijn, de arme, naakte ziel toegepast. De ziel geniet deze in haar dadelijke vrucht. Zo snijdt dit Goddelijk

onderwijs (en dit is de vrucht dezer zo dodende beproeving!) alles af wat slechts schijn en niet het wezen is.
De ziel ondervindt dat de Heere haar in Zijn verberging als in Zijn tegenwoordigheid draagt: ja zij ondervindt, dat Hij haar nimmer zo hulpeloos achterlaat, dat zij zou bezwijken. Zij ondervindt, dat zij gebonden is, maar de Heere vrij. En de ziel begeert vurig, dat de rijkdommen Zijner vrij e liefde zich meer en meer aan Zijn gevangenen mogen verheerlijken, opdat Hij in hen verheerlijkt en Zijn Naam in hen geheiligd worde. En dit, dit is de innigste begeerte der ziel.
De ziel wordt in haar banden en in haar gevangenis gedragen; gedragen, al ziet zij Hem niet altijd in hetzelfde klare licht, en al ondervindt zij niet altijd even duidelijk Zijn Goddelijke tegenwoordigheid. Toch is Hij er, al ziet zij Hem niet, ja meer dan overvloedig vervult Hij haar met Zijn liefde, als Hij weder tot eenm armen, zwakken worm zich wendt.
Welk een zalige vrucht wordt hierdoor aan de arme ziel medegedeeld, als God de Heilige Geest hiervan de heerlijkheid, het leven, het licht ontdekt en toepast.
Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen en fonteinen in het midden der valleien. Ik zal de fontein tot een waterpoel zetten en het dorre land tot watertochten. Ik zal in de woestijn de cederboom, de sittimboom, de mirtenboom en de olieachtige boom zetten. Ik zal in de wildernis stellen de dennenboom, de beuk en de busboom te gelijk. Jes. XLI: 17-20.

O, het mag gene gevangenis genoemd worden, waar de liefde en de tegenwoordigheid des volzaligen Gods genoten wordt. Het zijn geen banden, waar de ziel in vrijheid en nauwe gemeenschap wandelt met God Drie-enig, waar het nu en dan de vrije liefde Gods behaagt uit kracht Zijner beloften de gevangenis te openen (Jes. XLV: 3. Jes. LIV: II . 12. Jes. XLIX: 7-11), wanneer het God de Heilige Geest behaagt uit kracht der eeuwige liefde Gods het dierbaar kruis van een lijdende en bloedenden Verlosser voor een arme zondaar te verklaren, met deszelfs zalige getuigenissen in het licht van Jezus leven en opstanding. Hooglied I: 1-5. Hooglied VI: 15, 16.
Hier wordt de ziel enigszins tot haar rust gebracht, en ziet zij in het helderschijnend licht van dit kruis, wat eeuwige liefde, wat vrije genade is.
Welk een Goddelijk en genadig onderwijs ontvangt de ziel (Joh. VIII: 12, Jes. XLII: 16) in zulk een nauw en eng pad! God de Heilige Geest leert haar pleiten op de beloften in de weg ontvangen, zo in- als uitwendig. Hij toont haar het licht, dat uit de duisternis, waardoor zij gaan moet, te voorschijn komt in de komst van Gods rijk (Zach. IV: 1- 7) en de zalige vrucht voor haar eigen ziel. Rom. VIII: 26-30. Zij leert alzo de Heere verwachten in de beloften (Jes. LXIV: 4), in de vrucht (1 Petrus I: 7), in de Gode verheerlijkende uitkomst. De Heere is een krijgsman, Heer is Zijn Naam.
God de Heilige Geest leidt haar ook in de waarheid, zoals die in Christus Jezus is, niet alleen als de enigen weg, maar ook als de enige waarheid.
Hare rechtvaardigmaking (Rom. V: 1-5) ziet zij in haar heerlijkheid en de heiligmaking (Rom. V) in de heerlijkmaking verklaard en opgeluisterd. Rom. VI: 5, 12.
In dit licht ziet de ziel hoe nauw het een aan het ander verbonden is en dat zij zonder het bezit van het een onmogelijk kon geraken tot de levende kennis en het leven van het andere. Zij ziet dit in het licht van haar grond (Jes. III: 3), in haar voorwerp (Eféze II: 13) in haar vrucht, uit kracht van Hem, die dood is geweest, maar leeft (Eféze I: 20 -23), in de dadelijke vrucht van Wiens leven zij thans, in deze dood, deelt. Hoe levendmakend is dit leven voor de arme ziel, hoe helderschijnend het licht, hetwelk God de FL Geest behaagt der ziel mede te delen, in het licht der liefde Gods over het

dierbaar kruis en bloed des dierbare Verlossers. Welk een sterkte dit te mogen aanschouwen in Zijn reinigende, heiligende, vrijmakende, genezende, helende en levendmakende kracht, door uitleiding uit deze dood in dit leven, in deze waarheid: Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des leven de waters zullen uit zijn buik vloeien. Joh. VII: 38. jet.. XLI: 17-20.
Te midden van deze dood ziet en beschouw(de ziel niet slechts, maar geniet zij ook de liefelijke bearbeiding van de drie Goddelijke Personen. De Vader ontdekt uit kracht Zijner Verbondsliefde (Jes. LIV) Christus in Zijn heerlijkheid, dierbaarheid en algenoegzaamheid aan de ziel. Jes. L111. Het is in dit licht der liefde Gods, dat het werk en de liefde van God de Heilige Geest een helderen glans verspreidt, de afdruk daarvan gevende in een arm, ledig, naakt, schuldig zondaarshart. In dit licht ziet de ziel uit welk een groteis nood en dood zij verlost is, nog verlost wordt, op Wie zij hoopt dat Hij haar nog verlossen zal.
Van welk een uitnemende kracht, van welk een uitnemende heerlijkheid is Jezus dierbaar bloed! O, hoe vurig begeert de arme ter dood overgegeven ziel, dat dit Goddelijk licht, dit Goddelijk leven, deze Goddelijke kracht nimmer van haar wordt weggenomen. In dit licht is waarlijk ruimte voor de in zich zelf gans verloren zondaar; hier is waarlijk Goddelijke vrijmaking (Jes. LV: 1) en Goddelijke vrijheid. Jes. LXVIII: 1-5.
O welk een arbeid der liefde aan een zondige worm! In dit licht ziet de ziel eerst recht iets van wat de wedergeboorte is. 2 Petrus I: 3, 23. Titus III: 5. Maar wanneer de goedertierenheid van God onzen Zaligmaker en Zijn liefde tot de mensen verschenen is, heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid door het bad der wedergeboorte en vernieuwing van de Heilige Geest. Zie ook Matth. XIX: 28.

Zo brengt onderwerping in het lijden in vereniging met het lijden, eindelijk, als de zalige vrucht in deszelfs Goddelijke uitkomst, bevrijding van het lijden:
1. door vrijmaking van God de Vader in de rechtvaardiging van de straf der schuld (Rom. VIII: 33: 10m. III: 21, 22);
2. door vrijmaking van God de Zoon van de heerschappij der schuld (Rom. VI: 5-11. Joh. VIII: 36); en
3. door vrijmaking van God de Heilige Geest van de smet der schuld. 1 Petrus 1: 2. Hebr. 12: 14.
In dit licht ziet de arme ziel licht, en komen roeping en verkiezing in het heerlijkste licht als een vaste grond voor de ontblote ziel.
Zo worden de verborgenheden van Gods koninkrijk aan armen geopenbaard. Jes. LXII: 9-12. Jes. XXVI: 1-8. Num. XXIII: 23. Nochtans blijft de gevangene en gebonden ziel de Heere om verlossing uit deze gevangenis smeken. De vrijheid, zaligheid en tegenwoordigheid Gods, welke daarin ondervonden wordt, is wel groot en zalig, maar soms is het zeer bang in de strijd en in de aanvechtingen tegen het rijk der duisternis, legen de geweldige machten der hel.

Ja, de ziel roept wel eens in haar bange klachten uit*: **Hoe word ik uit deze gevangenis bevrijd?***
Het ongeloof, de rede, het verstand, de omstandigheden geven hier echter geen recht antwoord op.
(1) Ook geeft de Heere alles niet op eens; God is gewoon, alles door het geloof heen te geven; door het niet bezit der zaak te brengen tot het bezit, door de nacht tot het licht, door de onmogelijkheid tot de zekerheid. God de Heilige Geest geeft er echter een

genadig antwoord op nl. dit: *door de waarheid.* Welk een eenvoudig antwoord!
Maar van welk een rijke omvang, daar hij, die dit antwoord geeft, de waarheid zelf is. De waarheid is eenvoudig, sprekende altijd voor zichzelf. Uit de waarheid vloeien echter deze zaken voort voor hen, die door de waarheid worden geleid: Goddelijke vreze, Goddelijke waakzaamheid, Goddelijk gebed. Alzo door de waarheid geleid, in de waarheid bewaard, door de waarheid geheiligd, worden de gevangenen gedurig in meerdere en ruimere vrijheid gesteld. Naarmate de waarheid, als een vrucht der geheiligde beproeving, uitgebreid wordt in de ziel, geniet deze haar vrucht, wordt de waarheid op des Heeren tijd naar buiten openbaar, verdringt ze de kracht der leugen (Jes. XXX: 7-13), en openbaart zich het wezen, voor hetwelk iedere schijn moet wijken. De Heere is een God des gerichts; welgelukzalig zijn allen, die Hem verwachten. Jes. XXX: 18. Jes. XXXI: 5. Gelukkige gevangenen nochtans, wier gevangenis haar uitgang en haar opening heeft naar een geopende troon der genade, waar de ziel een vrijen toegang geniet door het dierbaar bloed des Lams (Hebr. X: 1-23) en de kracht hiervan geniet door de dadelijke toe-eigening van God de Heilige Geest, door de openbaring van Jezus leven en opstanding. Rom. V: 16. Welk een Goddelijke vrijheid, die haar de sprong ontleent aan de Goddelijke tegenwoordigheid, de Goddelijke liefde, het Goddelijk licht, de Goddelijke kracht, het Goddelijk onderwijs in de opening der Goddelijke beloften. 2 Cor. 1: 20, 21.

(2) God de Heilige Geest geeft echter nog meer en uitgestrekter antwoord op de vraag: ***hoe komen deze gevangenen vrij?***
Door vrije Goddelijke liefde, door Goddelijk bloed, door Goddelijk leven, door Goddelijke almacht, wijsheid en eeuwige, nooit veranderlijke trouw.
O! zo zegt de ziel in het diep besef van haar onwaardigheid, in het gezicht van de waarheid van het Wezen en van de deugden baars getrouwen Gods: zal ik zwakke worm geen genade vinden in de ogen van Hem, die naar Zijn grote liefde zich zo diep in de heerlijkheid van Zijn Wezen, van Zijn deugden en volmaaktheden voor nietig stof en as openbaart en aanschouwelijk stelt in een stervenden, maar toch levenden Christus om in Hem tegeloven? De arme, bevende ziel begeert dat de Heere, zo rijk in liefde en genade, haar in Zijn sterke hand houde, haar ondersteune van onder eeuwige armen, en dit het middel zij, dat zij aan Hem mag vasthouden op hoop tegen hope, als zijnde Zichzelf, Zijn liefde, Zijn Verbond, Zijnen Christus, Zijn beloften, alles aan haar kwijt. Dit is haar enige pleitgrond, daar het Zijn eigene eer, Zijn groten Naam, de waarheid en bevrijding van Zijn volk geldt.
De ziel ziet in dit licht de heerlijkheid en de kracht der waarheid als het enig schild in de strijd tegen zo vele en machtige vijanden, zo uit- als inwendig. De slagen echter treffen hun gezegend Hoofd; zij worden in de kracht Gods bewaard. De Naam des Heeren (Ex. I: 6) is hun een sterke toren: ja allen die daarheen lopen, zullen in een hoog vertrek gesteld worden. De ziel ervaart, dat zij, enigszins tot de kennis, de waarheid van deze n Naam gebracht, daarop leert betrouwen, als zijnde dit betrouwen overwaardig.
Hoe onbekwaam echter gevoelt zich de arme zondaar om dit, betrouwen op de Heere te oefenen, dan, wanneer de beproevingen aanwezig zijn. Het is echter hierin dat de liefde van God de Vader, de liefde van God de Zoon, de liefde en het werk van God de Heilige Geest te voorschijn komt, dat het wezen de schijn vervangt, om de ziel te midden der beproevingen te oefenen, in het leven te houden door dit heerlijk werk Gods, in de vrije mededelingen Zijner voorkomende liefde, de ontdekkingen van een levende Christus en de openbaring daarvan in het hart, als Koning, Profeet en Hogepriester, en de liefde van God de Heilige Geest om de ziel te leiden en te

onderwijzen door Zijn blijvende inwoning en ondersteuning ten einde zich in dit betrouwen op de Heere te oefenen.

Want in de eerste plaats is nl. aan dit betrouwen op de Heere wanneer de beproevingen, aanvechtingen, strijden, noden aanwezig zijn, de eer Gods Verbonden. Een grondig betrouwen op de Heere in de beproeving, n.l. een betrouwen dat vruchten des geloofs, der liefde en der hoop voortbrengt, dat betrouwen waarin de waarheid en het Wezen en de deugden Gods geopenbaard worden, is alleen het werk des Drie-enigen Gods. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, want die tot God komt, moetgeloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken. Hebr. XI: 6. Des Heeren ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te betonen aan degenen, wier hart volkomen met Hem is. Zie Dan. VI: 28. Hoe noodzakelijk, hoe veilig is het onder zware beproevingen alzo door de Heere geleid te worden, achter de Heere te blijven, op Hem te wachten, dat Hij het licht zij, dat Hij bevrijding geeft, opdat de ziel Zijnen weg moge kennen.
Welk een licht der waarheid verspreidt dit over de weg, die op zichzelf duister is, en waarin de ziel, gans hulpeloos, door vele noden ingesloten en geen uitweg wetende dan tot God, geen andere bedoeling heeft dan de eer en de gehoorzaamheid aan God. De kennis dezer zwakheid versterkt en vermeerdert de hoop op God, en is een gezegende vrucht van het werk van de Heilige Geest; en hoe klaar wordt in dit licht de waarheid voor de ziel, dat de Heere in deze weg van beproeving, alzo. zwakheid krachten schenkt, sterk doet worden in de strijd (Hebr. X1), uit de duisternis het licht, uit de dood het leven, uit de engte de ruimte, uit de benauwdheid bevrijding en verlossing teweegbrengt.
Zolang de ziel in wegen van beproeving, waarin de Heere Zijn volk soms leidt en waardoor Hij hen oefent en heiligt, voor de waarheid der zaken staat, is alles duister, bang en eng, maar wanneer de Heere hen er achter brengt, hen er door en er uithelpt, dan komen zij achter de Heere, en dan gaat hun het licht in de duisternis op. Want in de Heere is licht, en gans geen duisternis is in Hem. En welk groot voorrecht is het, als een ziel, die door en in zulke moeilijke wegen geleid wordt, goed weet dat God met haar is, en dat wij mogen hopen, van met Hem uit de duisternis te voorschijn te komen, en dan te zien dat wij door God bevrijd worden. En zo is het uit- en inwendig. Het eerste in de beproeving, het laatste in de vrucht. De ziel ziet echter in dit licht en in de beproeving, welke zij doorgaan moet, dat gehoorzaamheid beter is dan offeranden, en ondervindt dan uit kracht der vrije liefde Gods, dat Hij eert, wie Hem eren, dat hij die dankoffert de Heere eert, en dat hij die zijnen weg wel aanstelt, Zijn heil zal zien.
O, het is een ruim gezicht der liefde Gods in Christus, door de dierbare Geest, wanneer de Heere de ziel in de beproeving aantoont, dat Hij de vijanden bindt, en Zijn volk bevrijdt. Hoe ziet de hulpeloze ziel in dit licht, dat, zo de Heere voor haar is, niets tegen haar kan zijn. En hoe wordt in dit licht de ziel versterkt in de onveranderlijkheid van Gods Wezen en de onkreukbaarheid van. Zijn deugden!
Hoe menigmaal reeds heeft de ziel mogen ervaren, dat Hij het geloof door de liefde werkzaam en te midden der beproeving niet beschaamd gemaakt heeft; hoeveel meer mag de ziel zich verzekerd houden van de waarheid der zaken, van het Wezen, de deugden en de heerlijkheid Gods door de mededeling Zijner vrije, voorkomende liefde!

Nochtans aan hoeveel vrees, ongeloof, moedeloosheid, strijd en aanvechting is de ziel blootgesteld! Hoe menigmaal is zij niet op de plaats, waar zij behoort! 1 Joh. IV: 18.

Hoe spoedig zou de ziel in de beproeving bezwijken en het gebed opgeven; maar in Hem is kracht, in Hem is eeuwige sterkte, en gelukkig de ziel, die in algehele afsnijding uit en van zichzelf, in eigen zwakheid, gene andere sterkte verwacht dan die waarin alleen kracht is. Want die het beloofd heeft, is getrouw.
De Heere richt de gebogenen op; de Heere maakt de gevangenen los. Alzo volbrengt Hij Zijn werk in hen, door al Zijn kracht in hun zwakheid te volbrengen, al Zijn licht in hun duisternis te doen schijnen, al Zijn leven in hun dood te openbaren. Zo ziet de ziel door het geloof de liefde Gods in en voor haar werkzaam, en alles in haar uitwerken door de Heilige Geest. Welk een grote heilsweldaad bevat dan deze Godsdaad in zich voor de arme naakte ziel! Welk een onuitsprekelijk heil, - al is dit dan ook door een weg van veel lijden, - is het een ledig voorwerp gemaakt te worden door de liefde Gods voor de liefde Gods!
Hoe onuitsprekelijk groot is de liefde en het geduld Gods om Zijn blinde en onwetende kinderen te leren en te onderwijzen! Welk een wijd veld wordt hierin voor het zielsoog in de vrije liefde van een Drie-enig God geopend! Wat al grendels moeten er weggeschoven, wat al deuren geopend worden, eer de kracht van het ongeloof in een kleine, maar zuivere en grondige mate verbroken is in het hart. Wat al genade, wat al nieuwe toeroepingen van genade; wat al nieuwe ontdekkingen van de voorkomende liefde Gods; wat al nieuwe ontdekkingen van de kracht, de heerschappij en de overwinnende genade van een levenden Christus!
Welk een krachtig en voortdurend werk van God de Heilige Geest is er nodig om de wortelen, vezelen en verborgene schuilhoeken van het ongeloof eerst te ontdekken, en daarna de ziel, zij het ook slechts in beginsel, er van te verlossen! Vele zielen menen, dat vrees en twijfeling over haar staat voor de Heere slechts ongeloof is; maar ach! dit is slechts het lichaam: de inwendige delen van het lichaam zijn alsdan nog zo verborgen. Wanneer echter de grote Onderzoeker der harten met het helder schijnend licht Zijner liefde het hart komt beschijnen en daar woning wil maken, o, dan ziet de ziel, dat ieder verborgen beginsel, iedere aanritseling in het verborgenste deel van de ziel tot enige beweging van zonden, zo diep dat een ziel die niet kan bevatten of peilen, ongeloof aan God, aan de waarheid, aan Zijn Wezen en Zijn deugden is.
Maar vandaar dan ook de zaligheid welke dit licht medebrengt, omdat hierdoor de liefde Gods en de rijkdommen van vrije genade in Christus door de liefde van God de Heilige Geest zo volkomen worden opgeluisterd.
Het is hierin, dat de arme, ontblote, naakte, schuldige ziel deelt in de zalige vrucht der vrije liefde Gods. Het is juist daar dat de Heere komt, en daarin dat Hij Zijn liefde openbaren, Zijn macht verheerlijken wil. Jes. XLV: 2. Openb. III: 8. Ps. XXIV. Het is beneden Zijn waardigheid, dat gesloten deuren gesloten blijven, en het is in dit licht en uit kracht dezer sterkte, dat de Heere zich te midden der sterk knellende banden, in de gevangenis gevangen geeft in de armen der liefde, aan gans hulpelozen. Daar gaat spijze uit van de eter en zoetigheid van de sterke; daar gaan de banden los; dán gaat de gevangenis open.
Wat al werk kan de liefde daar verrichten! Jes. XXXV: 5-8. Als Hij opent, wie zal dan sluiten? Het is de heerlijkheid van Zijn Naam, dat Hij Zijn macht en liefde openbaart, daar waar de ziel het zou opgeven en dat Hij de weg opent, waar de ziel als van rondom ingesloten is. Daar is het zeer zichtbaar voor de gelovige ziel dat de Heere voor haar is; dan ziet zij in de waarheid en de heerlijkheid van het Wezen Gods.
O, hoe blind en onkundig is de zondaar in dit licht van het heerlijk Wezen, zo waardig alle lof en eer, heerlijkheid en prijs. En wat is de oorzaak? Onze diepe val en vervreemding van God en Zijn Wezen, niet slechts openbaar in de kracht van het ongeloof, hetwelk de grondwortel van alle zonden is, maar nevens dit in de

eigengerechtigheid, en in ons deelgenootschap aan het Verbond der werken, hetwelk een vrucht was van onzen diepen val. Gen. III: 20.
Wij schamen ons onze naaktheid voor God te erkennen, en willen daarom nog zo gaarne hier of daar een vijgenblad om onze naaktheid te bedekken.

(3) Wanneer de ziel door de liefde Gods hier door de Zoon en de liefde van God de Heilige Geest vrijgemaakt wordt, wordt zij zo arm, zo naakt, zo schuldig, zo onrein, dat zij geen enkel vijgenblad meer begeert, want in dit drievoudig licht zal zij waarlijk vrijgemaakt worden door de liefde des Vaders, het bloed des Lams, de openbaring van een levenden Christus en de liefde van God de Heilige Geest, zodat er niets voor haar overblijft dan die vrije liefde, waarin en waardoor zij van eeuwigheid van God gekend is. En het is in dit licht, dat haar roeping en verkiezing steeds meer in het heerlijkste licht te voorschijn treden; hier valt de zondaar geheel weg en God wordt verheerlijkt. Alzo: waar meer van het Wezen Gods geopenbaard wordt, valt alles van het schepsel weg.
Waar God komt, keert Hij het onze om, en waar Hij het onze omkeert, daar geeft Hij Zichzelf in de plaats. En dit is zo in het begin, maar ook in de voortgang en het einde. Het goud gaat zo lang en zo dikwijls in de smeltkroes, totdat de smelter er zijn beeld in ziet. De ziel denkt, dat haar verzekering bestaat in hetgeen zij bezit en heeft en oefent en in hetgeen waarbij zij meent te leven, maar God keert dit om, en toont van de ziel in het licht Zijner liefde, in het licht, de mededeling en de ondervinding van de kracht eens levenden Christus, van de heerschappij der genade over de heersende kracht der zonden in het hart, en van de heiligende kracht van God de Heilige Geest, ter reiniging des harten van de verborgene smet - dat haar verzekering bestaat in de openbaring Zijner rijke liefde aan een arm schuldig zondaar en dat het des Vaders eigen werk is (Joh. XV) daarin te lerengeloven.
En dit is een zalige vrucht van het Verbond der genade, een vrucht van Jezus leven en opstanding. Naarmate de arme ziel meer waarlijk uit zichzelf geleid wordt in haar grond, naarmate zij meer ingeleid wordt in haar diepen val in Adam, naar die mate leidt God de Heilige Geest haar tot de waarheid en tot de zalige kennis van het Wezen Gods, waarin haar dan ook het enige anker der hoop overblijft; zodat, naarmate zij haar val in Adam inwendig leert kennen, zij ook meer de hoogte der verlossing leert kennen, zoals die in Christus Jezus is. In zulke wegen maakt de Heere Zijn volk wel eens zwak, om zwakken te sterken, om door hun banden gevangenen in vrijheid te stellen en hun gevangenissen te openen. En zo wordt door het licht van de Heilige Geest de waarheid voor het oog des geloofs zichtbaar.
O, de liefde heeft brede schouders, zo breed dat zij een zwakke worm draagt (Jes. LXIII: 9. Deut. VII: 7 -9) met al zijn lasten.

En ook hierin is weder ruimte en plaats genoeg om de liefde Gods in Christus door de Heilige Geest in het helderste licht te stellen. De Heere is de Geest, en *waar de Heere is aldaar is vrijheid.*
O, hoe zeer verlangt de ziel, door deze liefde Gods gedrongen, dat haar banden, die eeuwige liefdekoorden zijn, en haar vrijheid, die een Goddelijke vrijheid, een zalige vrucht van des Vaders eeuwige liefde, van Jezus leven en opstanding en van de liefde en inwoning van God de Heilige Geest is, mogen bevorderlijk zijn tot bevrijding van de gebondenen der hoop, opdat hierin het werk Gods voor het oog des geloofs zichtbaar zij. Want de ziel ziet nu in het licht der liefde Gods, dat Hij door Zijn Heilige Geest het werk des geloofs volbrengt met kracht; de ziel ziet dit, en deelt tevens in de kracht en de vrucht.

De overwinning Israëls liegt niet. Joël II: 27. Aan de erkentenis van des Heeren Naam is des Heeren zegen Verbonden. En de ziel ziet, dat het oordeel, hoe ontzettend op zichzelf, waardoor zij in deze weg van beproeving geleid wordt, wederkeert tot de gerechtigheid en hierin tot bevrijding van de gebondenen der hope. In dit licht wordt de ziel versterkt (Ps. CXII: 8) in hoop op God, op de trouw en onveranderlijkheid van Zijn Wezen. God is liefde, en liefde baant de weg tot bevrijding der gevangenen.
Uit die liefde van haar volzalige getrouwe Verbondsgod komt als vrije gift vrijmaking door het dierbaar bloed des Lams, vrijmaking door de openbaring van Jezus leven. Zo is deze liefde Gods het licht, dat haar leidt door deze zo duisteren nacht: de wolkkolom des daags, de vuurkolom des nachts. Deze liefde Gods is de voorloopster in zulk een duisteren weg. De Heere is de waarheid en een eeuwig Koning. De waarheid kan niet gebonden, noch in haar vrijen loop gestuit worden, omdat Jezus leeft. De liefde Gods kan niet belemmerd worden; zij moet haar vrije loop hebben; zij kan in haar Goddelijke kracht, Goddelijke volheid en onweerstaanbare heerlijkheid door niets worden tegengestaan. Jes. XLV. Micha II: 13. Zij moet haar loop hebben in iedere weg, waarin en waardoor de Heere Zijn volk bevrijden en verlossen wil. Zij moet haar vrije loop hebben in de harten van alle uitverkorenen.

Deze liefde is de grond, de oorsprong en fontein van alle leven. Uit deze liefde vloeien van Golgotha's kruis stromen van genade, vergeving, barmhartigheden, eeuwige ontfermingen en goedertierenheden, door de openbaring van Hem, die dood is geweest, maar leeft. Jes. LIII.
Hoe vurig begeert de ziel, dat de Heere in haar doorbreke, met dit leven, opdat zij te midden van de dood, die over Sion ligt verspreid, ***een levend getuige Gods*** moge zijn tegen de duisternis, en hierin Gods barmhartigheden nog mogen roemen tegen Gods oordelen.
Zo wordt de Heere in haar verheerlijkt en Zijn Naam geheiligd, en zo wordt in dit licht gezien, dat geen banden noch gevangenissen, geen kracht van het ongeloof, geen zonde, wereld of duivel Hem in de weg staan om Zijn volk te bevrijden. Welk een genade is het dan, wanneer de ziel, die een prooi zou worden van de dood en de verwoesting, waarin zij om Jezus' wil overgegeven wordt, door de liefde Gods ondersteund, onder de aanslagen van de vorst der duisternis onbewegelijk nabij God blijft, al mist zij soms het gevoel der dadelijke tegenwoordigheid Gods. Maar dit blijven van de ziel nabij God, in deze vuuroven der beproeving, bewijst de dadelijke tegenwoordigheid Gods.
De ziel wordt in deze beproevingen enigszins geoefend in de strijd tegen de vijand, door biddend te leren waken, dat hij met de kracht van het ongeloof de vesting van het hart niet binnen dringe. Buiten het hart moet hij blijven door aanhoudend gebed en vernieuwde smekingen, die een gewrocht zijn van God de Heilige Geest.

In de eerste plaats ziet dan de ziel op de overste Leidsman des geloofs, welke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God. Hebr. XII: 2. Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in Hem, maar zullen met Hem leven door de kracht Gods in u. Gal. 13: 4.

Bovendien heeft de ziel nog meer te leren. De Heere heeft de wapenen gegeven (Eféze 6: II—I9), Hij wil ook dat wij in het gebruik daarvan enigszins geoefend worden. Hoeveel genade, licht, onderwijs van God de Heilige Geest is hier nodig voor een zwakken worm, om hierin Zijn diepe afhankelijkheid te kennen en te gevoelen!

Het is wat anders in de strijd door de dadelijke hulpe Gods geholpen, dan in de strijd geoefend te worden. Het eerste schijnt ons meer aannemelijk, in het laatste is meer dadelijk onderwijs voor de ziel. Hoe vol liefde en genade is zulk een leerschool, door het dadelijk onderwijs, de liefde en de tegenwoordigheid des Drie-enige Gods.
De ziel is veilig in de afzondering, veilig in zulk een leerschool, met zulk een Goddelijke Leraar.
Alle beproeving, die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn, doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengene, die door dezelve geoefend wordt. Hebr. XVIII: 11. In het pad der gerechtigheid is het leven,, en in haar voetpad is de dood niet.
De ziel ziet in dit drievoudig licht der liefde haar Hemelse Vader, hoe Hij met haar, voor haar en in haar is.
Zij beschouwt niet slechts die liefde, maar zij geniet haar; zij beschouwt niet slechts de waarheid, zoals die in Jezus Christus is, maar zij geniet te midden van deze dood de dadelijke vrucht van Zijn leven; zij beschouwt niet slechts het werk en de liefde van God de Heilige Geest, maar zij ondervindt in haar zwakheid Zijn Goddelijke kracht; in haar duisternis schijnt Zijn licht, in haar dood de openbaring van dat leven, waarin alleen leven is, en Zijn volheid, om een ledig aarden vat te vervullen. In Zijn licht zien wij het licht.
Dit licht, deze liefde, deze Naam, waarin een zwakke worm bewaard, een gevangene in vrijheid gesteld en waardoor de gebogene opgericht wordt (Ps. XLVIII: 11), wordt voor het oog des geloofs ontdekt door de Heilige Geest, om de waarheid heerlijk te maken en in het helderste licht te stellen; want gekroonde steen zullen in Zijn land als een banier opgericht worden. *Want hoe groot zal Zijn goed wezen en hoe groot zal Zijn schoonheid wezen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouw sprekende maken.* Zach. 9: 16, 17.
Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Rom. 8: 31.
Welk een licht straalt er uit dat licht der eeuwige liefde Gods tot gans arme, verloren zondaren? Welk een licht ziet de ziel in dit licht; welk een leven vloeit er uit dit leven in de dood, waarin de ziel zich ziet .overgegeven! 2 Cor. 4: 6-13. Welke rijkdommen van vrije genade worden in de diepte dezer ellende verheerlijkt! 2 Cor. 1: 10.
Hoe smartelijk en diep vernederend is de rechte kennis van deze dood! Hoe rijk en Gode verheerlijkend is het leven, dat in deze dood geopenbaard wordt, als een zalige vrucht van het Verbond der genade, een vrucht van des Vaders liefde, een vrucht van Jezus' leven en opstanding, een vrucht der liefde van God de Heilige Geest. Hoe zoet is deze vrucht!
O, hier is Jezus dierbaar, zeer voortreffelijk voor de naakte, schuldige ziel. Gelijk de bruid spreekt: Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn liefste onder de zonen, ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hoogl. 2: 3.
Deze vrucht alleen is de Heere welbehaaglijk; elke andere vrucht, welke wij menen voort te brengen, is slechts schijn en mist het wezen; onze vruchten zijn slechts stinkende druiven. Welk een scherp snoeimes heeft dan de liefde van de Hemelse Landman nodig, om de ziel van elke schijn van vrucht te ontbloten en haar waarlijk deelgenoot te maken van de zuivere vruchten van de Boom des Levens zelf.
Het kleinste deel van deze vrucht, uit kracht der eeuwige liefde des Vaders medegedeeld, is vers, nieuw, levendmakend, heiligend, maakt de ziel geestelijk arm, diep afhankelijk, hongerig en dorstig, en laat haar niets na, dan een diep gevoel van haar onmacht. Het is geheel boven haar macht, om ook maar een enkele van deze

vruchten te nemen. Het is alles, alles genade; en waar genade vermeerdert, daar vermeerdert de armoede des zondaars. De uitvloeisels dezer vruchten mogen klein in hun beginsel zijn, zij zijn nochtans zuiver in hun grond en Gode verheerlijkend in hun uitwerkselen. Joh. 15: 4, 5, 16. Gal. 5: 6, 22. Gal. 5: 15. De vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Maar tegen de zodanigen is de Wet niet. Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden. Indien wij door de Geest leven, zo laat ons ook door de Geest wandelen.

Welk een grote verborgenheid, de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard! Luc. 10: 21, 22. Matth. XVIII: 4. Marc. 10: 15, O, welk een zalig heilgeheim, Gode en het Lam ter eer! Hoezeer maakt de rechte kennis van deze dood een gekruiste Christus dierbaar en blijvend noodzakelijk! Hoe maakt de liefde Gods deze spiegel als een doorschijnend glas, door het licht des Heiligen Geestes, door de toepassing Zijner dierbare verbondsbelofte: Gij, verdrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten! zie, Ik zal Uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. En Uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en Uw poorten van robijnsteen, en Uw ganse landpaal van aangename stenen. Jes. LIV: II, 12. Jes. XLV: 3.
Door die verbondsbeloften wordt de ziel geleid in het binnenste heiligdom, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods (Hebr. 6: 7-20), zodat de arme, schuldige zondaar bij ogenblikken verwaardigd wordt de kroon neder te leggen aan de voeten van het gezegende Lam Gods, dat ook voor eeuwig Zijn zonden wegdroeg op het hout des kruises; zo leert hij hier bij aanvang iets stamelen van het nieuwe lied. En zij zongen een nieuw lied zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen, en Zijn zegelen te openen! Want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie. En Gij hebt ons onze God gemaakt tot koningen en priesteren, en wij zullen als koningen heersen op de aarde. Openb. 5.
Dit offer en de offeranden Gods met het oog op dit offer zijn de Heere welbehaaglijk. Ps. LI: 17-21. Jes. LIV: 14, 15. Welk een zalige Godskennis en Goddelijk vrijheid is er in de rechte kennis van deze dood voor de arme zondaar, in het licht der liefde Gods, door de openbaring in het hart van een levende Christus. Rom. 5: 10, 11. Rom. 6: 4. In dit licht ziet men door Geesteslicht, hoe de zondaar vrij is in dit vonnis, dat in Christus en ook in de ziel is voltrokken.
Het is hier echter ***niet de Rechter die vrij spreekt*** (Rom. 5: 1), maar de God der liefde, de verzoende en ***bevredigde Vader***, die de ziel vrijmaakt, de rechtvaardigmaking verzegelt door nieuw ontdekkingen van de dierbare Zone Gods.
Het is de Vader die haar vrijmaakt door de Zoon, ook in het gericht, waar ons altijd door Goddelijk licht nog veroordeling in onszelf overblijft.

O, welk een ruimte en vrijheid wordt er in deze dierbare Christus voor het oog des geloofs door de liefde Gods opengelegd, en hoe wordt de ziel door de liefde des Vaders, het leven van Jezus en de liefde van God de Heilige Geest waarlijk vrij! Welk een opening, vrijheid en ruimte!
Hier staat de arme ziel vrij in God *als de eerste daad Gods in de rechtvaardigmaking;* de hoop vrij in God als een daad Gods in onze heiligmaking; de liefde vrij in God als een daad Gods in onze heerlijkmaking. En deze liefde Gods is de grond, is het licht, is het leven, hetwelk al deze heilsweldaden voor de gans arme en verloren zondaar in het helderste licht stelt en houdt, en de zondaar van de waarheid daarvan verzekert. 2 Cor. 8: 11, 17, 18.

Hoe leidt dit licht de zondaar meer tot onderscheidende kennis van de liefde, de wonderbare liefde Gods in de gift van Zijn lieve Zoon, en tot ons persoonlijk aandeel aan Hem; tot meer en onderscheidend licht van het Verbond der genade als bevestigd in en door deze Christus; tot nadere kennis van en gemeenschap met deze heerlijke Persoon en Zijn volbracht werk, zo in Zijn menswording, als in Zijn lijden en dood, Zijn opstanding, hemelvaart en zitting ter rechterhand Gods, tot de volbrenging van al Zijn ambten voor en in des zondaars hart, als zijn Koning, Profeet en Hogepriester.
O, de ziel ziet bij iedere nieuw ontdekking van deze dierbare Christus, dat zij nog maar een klein stukske der zaak aanschouwend heeft, ja, zij ziet, dat naarmate zij meer van de waarheid, hoogheid en heiligheid van het Wezen Gods leert kennen, zij niets van de Heere kent. God is groot, en wij begrijpen Hem niet.

O, wat al deksels, w al duisternissen moeten er door de eeuwige liefde Gods worde weggenomen, en door de liefde van God de Heilige Geest worde weggehouden, om een vrij gezicht te mogen genieten op deze heerlijke Christus, en voorwerpen te zijn voor de vrije liefde Gods, de rijke en heerlijke openbaring van deze dierbare Godmens en voor de liefde, het werk en de heerlijke Persoon van God de Heilige Geest.
Hoe gepast is een ledige, arme, naakte, schuldige ziel voor deze volheid, deze rijkdom Gods. Zach. 13: 9. Hier is een vlak veld voor vrije liefde, vrije genade, met al de beloften daaraan verbonden, inwendig in de ziel, als een vrucht der beproeving, en uitwendig in de weg. Zach. 4
De ziel uit de benauwdheid en engte gebracht in deze ruimte ziet het licht weer opgaan uit de duisternis; de liefde Gods des Vaders, heeft alzo de weg geopend tot het heiligdom waar Christus is, en God de Heilige Geest leidt de ziel in en verzekert baar van deze sterkte (Micha 2: 13), zodat zij met God ui de benauwdheid komt. Door deze ontdekking wordt bij vernieuwing de belofte voor haar geopend: *Vrees niet, want ziet, uw Koning komt.*
Hierin ligt voor de zwakken de toenemende kracht der waarheid, het licht, het leven dat Jezus zelf is. Hij moet als Koning heersen. Openb. XIX: 1-16. Jona 2: 7, 2 Cor. 12: 9, 10). Wat ligt er in de waarheid een sterkte voor het geloof van de waarheid der zaken, welke door de liefde Gods voor de beproefden wordt opengelegd!
God is Liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem. Welk een vrijheid en ruimte is er in dit licht! Welk een genade is er nodig om een gans hulpeloze in de weg van beproeving in deze liefde vast te stellen, om daardoor voor het oog des geloofs, te midden der duisternis, zichtbaar te maken, dat licht voor de rechtvaardige gezaaid is, en vrolijkheid voor de oprechte van hart! Ps. XCVII: 11-12.

Welk een genade is het, wanneer het God de Heilige Geest behaagt opening te maken in een arm zondaarshart, Christus geopenbaard te zien in het Woord, Christus geopenbaard te zien in het hart! In dit licht ziet de ziel iets van de ware betekenis van het Evangelie, namelijk, hoe in de rechtvaardigmaking het Evangelie eerst voor de zondaar geopend wordt, maar hoe het in de heiligmaking door de toepassing van Christus lijden en dood aan de ziel wordt verklaard (Jes. 53.) door de liefde des Vaders en de liefde van God de Heilige Geest, in de openbaring van Jezus' leven, door de verzegeling hiervan door de Heilige Geest der beloften.

In dit licht toont God de Heilige Geest twee zaken:
1. deze daad Gods als een Godsdaad in de weg;
2. dit werk Gods als een Godsdaad en een zalige vrucht in mijn eigen ziel.
Deze kennis maakt niet zorgeloos of biddeloos, maar diep afhankelijk, om als een

kind aan des Heeren voeten neder te zitten, en als een aandachtige ziel dit heerlijk werk Gods inwendig meer te leren verstaan, Jezus beeld gelijkvormig en een voorwerp voor de waarheid gemaakt te worden, zoals die in Jezus Christus is, in haar heerlijke grond, t. w.: de vrije, eeuwige soevereine liefde Gods, in haar Goddelijk leven en Goddelijk licht, in haar Goddelijke beoefening, zalige vrucht en Godverheerlijkende uitkomst. Ziet, ik leg in Sion een beproefden steen, een kostelijke steen; die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. Jes.XXVIII: 16.

Niets is in staat deze vrije liefde Gods in haar loop te stuiten; zij verbreekt alles wat haar daarin zou willen verhinderen, werpt neder alle hoogten, welke zich verheffen tegen haar kennis. Want wandelende in het vlees, voeren wij de krijg niet naar het vlees; want de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten; dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachten gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus. 2. Cor. 10: 3-5.
Hoe oneindig is deze liefde in haar begin, voortgang en einde! Welk een rijkdom der liefde ontdekt de Heere hierdoor voor zwakke en gans hulpeloze zondaren, wanneer Hij in hun bijzondere noden en bijzondere beproevingen Zich aan de Zijn openbaart in Zijn bijzondere verbondsbetrekkingen! Jes. LIV: 5. *Want uw Maker is uw man, Heere der heirschaar is Zijn Naam; de heilige Israëls is Uw verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden.*
Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun, tot een God zijn. En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven om Mij te vrezen al de dagen hun ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen. Jer. 32: 38, 39. Jes. 62: 3-5. *Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt alzo zullen uw kinderen U trouw; en gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn.*
Welk een diepte der wonderbare liefde Gods in Christin wordt in dit licht aan de arme ziel ontdekt en toegeëigend dat is: dadelijk medegedeeld als het werk des Heiligen Geestes, en een vrucht van dat leven, hetwelk alleen in Christus is, en waardoor de arme ziel in het leven gehouden wordt te midden van de dood. Waar toch is het begin, waar het einde dezer liefde?
Naarmate deze liefde Gods in haar vollen rijkdom geopenbaard wordt in haar zaligheid, haar vrijheid, haar licht en haar leven, wordt de zondaar armer, nietiger en geheel afhankelijk. De ziel kan het soms niet geloven, dat zij te midden van zo veel inwendige, gevoelde en gekende ellende zulk een gepast voorwerp is voor deze wonderbare liefde; zij kan niet verstaan — zo hoog, zo diep, zo breed, zo wijd is het. wonder dezer liefde — dat vrije liefde en vrije genade een arme naakte, schuldige gevangene in zo veel leven en vrijheid stelt, en in zulk een nauw gemeenschap met de Heere doet verkeren. Zo ziet de ziel dit in haar gevangenis als de vrucht der beproeving, welke wel zwaar, maar door Goddelijke liefde geheiligd wordt voor haar.
Het is een groot gezicht, wanneer de Heere alzo met ons in een gevangenis is, en als Hij ons in Zijn licht het licht der waarheid, de kracht, de majesteit en de heerlijkheid der waarheid ontdekt. God Zelf is de waarheid en een eeuwig Koning. De schijn moet alzo in ieder opzicht wijken voor het wezen, de duisternis voor het licht, de dood (geestelijke dood) voor het leven.
Die geestelijke dood is zo diep en verborgen in de zondaar, dat de volle waarheid van het Wezen Gods nodig is om het de diep gevallen zondaar te doen geloven, en de wedergeboren zondaar gelovig te doen omhelzen, zal hij door de liefde des Vaders en de liefde des Heiligen Geestes dadelijk delen in de vrucht van dat leven, hetwelk alleen in Christus is.

Zo is het ook in de weg van deze beproeving: de Heere komt met Zijn licht, dat geen bedrieglijk, geen schemerlicht is,!naar het licht der waarheid. Daar geeft Hij opening der Schriften door de Heilige Geest; daar toont Hij hoe een geest der dwaling, een geest der leugenen, een geest der verleiding, een eest der zonde en der duisternis een geest is, die leidt tot de val (Jes. XXVIII: 14, 15, 17-19. Jes. XXIX: 13-15), en hoe des Heeren eer en naam verbonden is aan het bevrijden van Zijn volk (Jes. XX11: 4, 5) en aan het straffen Zijner vijanden. Pred. 8: 1.
Zo ziet de ziel in dit licht (althans zo vergunde de Heere het mij in deze weg, naar de rijkdom Zijner liefde en genade!) deze zaken: De vrijmaking in de weg, door de waarheid, tegenover het rijk der duisternis en der leugenen (Ps. LXXII); vrijmaking uit Gods oordelen (Openb. 7: 1-3. Ex. 12: 22, 23); vrijmaking voor de ziel, als de zalige vrucht en gezegende uitkomst.

De lezer verschone het in mij, dat ik hier enigszins meer uit de weg en uit de waarheid spreek, omdat hiermede de eer Gods, alsmede de waarheid Gods, in verband staat. Al wat openbaar maakt is licht, en niets is bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen dat niet zal geweten worden. Daarom al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden, en wat gij in het oor gesproken hebt in de binnenkamer, zal op de daken gepredikt worden. Luc. 12: 1, 2. Hij openbaart de diepte uit de duisternis, en des doods schaduw brengt Hij voort uit het licht. Job 12: 22.
De ziel ziet dus in dit licht haar vrijmaking uitwendig en inwendig; zonder het laatste echter zou het eerste niet veel baten. Zij ziet in het licht des Drie-enigen Gods in de eerste plaats haar inwendige vrijmaking, door de liefde des Vaders (Rom. 5: T), haar vrijmaking van de straf der schuld in nog uitgestrekter zin door het dierbaar bloed des Lams (Rom. 5: 10, 11), van de smet der schuld; zij ziet de liefde des Geestes om de ziel vatbaar en gepast te maken voor dit grote zaligende werk Gods in het hart. Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar het geloof door de liefde werkende. Gal. 5: 6. Matth. 12: 5. Joh. 15: 14.
De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding van Gods geboden. 1 Cor. 7: 10.
De onderhouding van Gods geboden is een zalige vrucht der liefde Gods. Wan dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren, en Zijn geboden zijn niet zwaar (1 Joh. 5: 3), niet als een grond van aanneming bij God, maar uit grond van onze aanneming bij God. *Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld, en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof*. 1 Joh. 5: 4.
Nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen; maar wij Weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.
En een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt Zichzelf, gelijk Hij rein is. 1 Joh. 3: 2, 3.
Deze heerlijkheid, die de kinderen Gods bereid is, is hier nog niet volkomen aan hen bekend gemaakt; hoewel hier en daar enige beschrijvingen in de Schrift gedaan worden. Fil. 3: 21. Col. 3: 4. De Apostel bedoelt hier de heerlijkheid naar lichaam en ziel: alzo nochtans dat Christus, het Hoofd gelijk betamelijk is, boven Zijn ledematen in heerlijkheid ver zal uitsteken; in Zijn volle heerlijkheid, zal zijn zittende ter rechterhand Zijns Vaders, hetwelk een groot deel van onze gelukzaligheid zal wezen. Ps. 16: 11.
Deze heerlijkheid in Zijn toekomst zal Hij de Zijn toebrengen, naardien Hij ze voor hen verdiend heeft. Die alzo deze hoop op Hem heeft, die gebruikt deze hoop op Hem niet om vrijer te zondigen, maar tracht daarnaar dat hij zijn lichaam en ziel, die beide

zo uitnemend verheerlijkt zullen worden, in reinheid en heerlijkheid bezitte. 1 Cor. 6: 20. 1 Thess. 4: 4.
De Apostel ziet (vs. 5) het exempel van Christus en stelt het zich voor als een patroon van reinheid om het na te volgen, hoewel zulks in dit leven niet volmaakt kan geschieden. Zie kantt.

In dit licht der liefde ziet de zondaar het licht, de waarheid, de rechtvaardigheid en de heiligheid van het Wezen Gods, de onveranderlijkheid van Zijn deugden, de heerlijkheid der beloften, zo in de vrucht voor de ziel, als in de vrucht en de weg. In het licht, het leven en de kennelijke tegenwoordigheid haars Gods, onder de levende invloeden van God de Heilige Geest, ziet de ziel de ijver des Geestes in dit opzicht. Hoe zal een arme worm in staat zijn iets te stamelen van hetgeen de Heere uit vrije liefde aan een arm zondaar doet kennen, proeven en smaken, zoals Hij zich mededeelt aan schuldig stof en as?
O, het is alles, alles genade, enkel trouw, enkel barmhartigheid, eeuwige vrije ontfermende liefde, zonder begin, zonder einde, welke haar vrijen loop ontvangt door Golgótha's kruis uit kracht van een levende Christus. *Zalig, zalig en heilig is die ziel, welke deel heeft in de eerste opstanding*.
O, gelukkig de ziel, die het ervaren mag, dat deze Fontein haar doorstroomt, dat Jezus' bloed van alle zonden reinigt, dat dit bloed plaats maakt en houdt voor de gemeenschap met de Vader en de Zoon door de Heilige Geest. Deze beekjes zullen verblijden de stad Gods, de woningen des Allerhoogsten.
Welke wonderen van eeuwige liefde, welke onberekenbare schatten worden uit kracht dezer liefde Gods, voor arme, naakte, schuldige zondaren ontdekt! Hier is wijn en melk, zonder prijs en zonder geld. Jes. 54. Joh. VII: 37, 38.

Wij verkeren in donkere dagen van afval, duisternis en dood, dagen waarin de waarheid is ondergegaan, en ***dikke duisternis als Gods rechtvaardige oordelen over Sions kerk en volk is uitgestort.***
Dagen waarin de Geest des Heeren van alles is weggenomen. Ezech. 10: 18. En waar God de Heilige Geest weg is, daar is alle leven en licht weg, daar heerst de dood, ja daar heerst een dood, die niet meer gezien, of gevoeld, erkend noch geloofd wordt.
Ach, dat het de Heere behagen mocht Zijn Geest nog over vele zielen uit te storten, opdat zij kennen mochten de lengte, breedte, hoogte en diepte der liefde Gods in Christus, opdat Hij mocht nederwerpen alle hoogten, welke zich in- en uitwendig verheffen tegen deze kennis, tegen alles wat de roem van vrije genade wil belemmeren, haar tegenstaat en alzo Christus naar de kroon staat.
O, dat Christus Koning zij, dat Zijn rijk kome, Zijn heerschappij bevestigd worde over de ganse aarde!

De tegenstand nochtans in deze weg van beproeving is zwaar en groot. Tegenover het buitengewone Gods staat het buiten gewone des satans. De Egyptische tovenaars brachten tegen over Aärons draak ook draken voort. Doch Aärons draak bewees spoedig door de andere draken te verslinden, dat hij door het bevel Gods ontstond.
Tegenover Mozes en Aäron staat een Farao; tegenover El een Achab; tegenover de getrouw discipelen de Heeren een Judas, een verrader die des Heeren brood eet en Hemzelf met voeten treedt. Maar wat waren de uitkomsten in dit opzicht?
Dit, dit is het waaronder de gebondenen zuchten en uitroepen. *En de Heere zei tot hem; Ga door, door het midden der, stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden der lieden die zuchten en uitroepen over al die gruwelen,*

die in het midden derzelve gedaan worden. Ezech. 9: 4.

Welk een wonder dan van des Heeren wonderbare liefde en barmhartigheid, wanneer het Hem behaagt de ziel vrij te maken, als een zalige vrucht van zulk een zware beproeving, te midden van Zijn openbaarwordende oordelen. Neemt dan een bundelke hysop, en doopt het in het bloed, dat in een bekken zal wezen; en strijkt aan de bovendorpel en aan de beide zijposten van dat bloed, hetwelk in het bekken zijn zal; doch u aangaande: niemand zal uitgaan uit de deur van zijn huis, tot aan de morgen.
Want de Heere zal doorgaan om de Egyptenaars te slaan doch wanneer Hij het bloed zien zal aan de bovendorpel en aan de twee zijposten, zo zal de Heere de deur voorbijgaan en de verderver niet toelaten in Uw huizen te komen om te slaan. Exodus 12: 22, 23. Hebr. 2: 28-34.
Door het geloof heeft Noach door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde, van de dingen die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is. Hebr. 11: 7. Gen. 7: 23.
Alzo werd hij vrijgemaakt inwendig en uitwendig, als een getuigenis tegen de duisternis. Openb. 3: 10.
Welk een liefde wordt hierin voor de ziel openbaar ook in dit opzicht, dat Hij die een ontoegankelijk licht bewoont, Zich nochtans toegankelijk wil maken voor een gevangene, Zich zo diep wil neerbuigen tot nietig stof en as, Zichzelf gevangen gevende door Zijn vrije liefde en genadige tegenwoordigheid door het licht der waarheid, door Zijn woord en belofte (Jes. 45: 2, 3), en alzo in het licht Zijner liefde de zaken voor het oog des geloofs zichtbaar makende. Hij opent, en niemand sluit; en niets staat Zijn liefde in de weg om neder te komen tot een gevangene en gebondene.
Ja, naarmate de nood klimt, de banden meer knellen, de duisternis en het gezicht van het naderend oordeel toenemen, naar die mate worden ook de genadige bezoeken des Heeren veelvuldiger en klaarder, wordt Zijn Goddelijke liefde meer uitgebreid voor de ziel, Zijn Goddelijke ondersteuning ondervonden en Zijn kracht in haar zwakheid volbracht. In dit licht ziet de bevende ziel al gedurig met meer licht en klaarheid wat zij heeft doorgeworsteld; zij ziet ook, dat de sterke God met haar was, met haar is gebleven, en haar niet verlaten heeft, hetgeen zij in de duisternis, waarin zij verkeerde, niet zien kon.
De liefde Gods stelt te midden der beproeving alles in het klaarste licht. De ziel is slechts beproefd, in hoever zij in de nood, de waarheid, trouw en onveranderlijkheid van dit volzalig Wezen geloven zou.
De liefde Gods laat echter de vuurproef — want dit is het — niet te hoog komen, zonder Zijn dadelijke, tijdige en Goddelijke hulp te openbaren.
Hij doodt, en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen.
Dit licht der liefde Gods stelt de waarheid der zaken voor het geloof in het helderste licht.
Waardoor?
Naardien de liefde in deze weg voor het geloof gaat, geschiedt dit door het geloof te versterken en te bevestigen, en aan te tonen, dat God voor haar, met haar en in haar is.
In dit licht ziet de ziel de duisternis waardoor zij gegaan, de vijanden waarvan zij verlost is. En alzo ontving zij opening en bevrijding, zo in- als uitwendig. Ieder deel der bevrijding geschiedt door de kracht der waarheid; want alleen de waarheid maakt waarlijk vrij (Jes. 62: 9-12. Ps. 146: 7); en hierin is de zalige vrucht voor de ziel gelegen.

Iedere doorleiding van het oordeel, 't welk zij met God Drie-enig vrij doorgaat (Openb. 7: 3. Ezech. 9: 4), toont de ziel in het licht der liefde Gods het naderend oordeel van hen, die de waarheid tegenstaan. Jes. XXVIII: 17-19. 2 Thess.

Hoe ziet de ziel in dit licht al meer en meer de waarheid van het Wezen Gods; want Hij is de waarheid, eeuwig getrouw, vol van genade en barmhartigheden, een eeuwig levende, overvloeiende Fontein van nimmer gekende liefde, Zijn deugden, onveranderlijkheid en onwrikbaarheid tot . onderpand gevende.
Zo ziet de ziel de schijn verdwijnen. Want de schijn moet wijken voor het wezen, de leugen voor de waarheid, de duisternis voor het licht. En dit in de weg van beproeving, als vrucht voor de ziel. Wie zal echter ooit in staat zijn de heerlijkheid, majesteit en dierbaarheid uit te spreken van dit dierbare Wezen, zoals het in de volheid der vergevende liefde in Christus aanschouwend wordt? Nochtans door ongeloof, vreze en aanvechting verliest de ziel veel van de kennis van dit heerlijk Wezen; althans zo meent het de ziel te midden van de verwoesting, waaraan zij is blootgesteld.
Dit leven echter, hetwelk de ziel, te midden van de dood waaraan zij is prijsgegeven, leeft uit vrije liefde des Vaders, alleen in en door Christus, kan niet sterven. De ziel geen greintje leven in zichzelf vindende (want dit is de vrucht der beproeving, waarin een Drie-enig God uit vrije genade zich verheerlijkt!) vindt haar leven in Christus, als een vrije gift der liefde haar Hemelse Vader, door de liefde van God de Heilige Geest.

Soms behaagt het de Heere te midden dezer verwoesting, waaraan de arme ziel is prijs gegeven, haar stil te maken; want zij is menigmaal ontrust en onrustig in zichzelf, en daardoor geheel onvatbaar voor enig Goddelijk onderwijs. Vanwaar dit? Omdat zij dit onderwijs zo weinig verstaat, en vanwege haar diepe blindheid en onkunde van het Wezen Gods en van vrije genade nauwelijks durft geloven dat de Heere in zulk een verwoesting, als waaraan de ziel is overgegeven, Zijn liefde, Zijn leven Zijn licht, Zijn gemeenschap, Zijn tegenwoordigheid alzo kan openbaren, gelijk Hij doet. Nochtans behaagt het de Heere in deze banden en deze gevangenis meer van Zijn vrije, vergevende liefde in Christus, meer van de liefde van een lijdende en stervenden Christus te openbaren en voor het zielsoog ten toon te spreiden, de ziel n te leiden in de verborgene rijkdommen van Christus lijden en strijden, van Christus overwinningen over al de machten en krachten der hel, welke zich tegen de ziel stellen (Eféze 1: 17-23. Eféze 4: 6, 7, 10) en alzo Zijn leven te midden van die dood te openbaren. "Opdat Hij u geve, naar de rijkdom Zijner heerlijkheid met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in de inwendige mens; opdat Christus door het geloof in Uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt; opdat gij ten volle kon begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte zij, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat; opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods." Eféze 3: 17-19.

In dit licht ziet de ziel, dat er geen druppel bloed tevergeefs is gestort, en dat al dit lijden strekken moest, om haar te bevrijden uit het geweld der zonde, des duivels en der hel, waaronder zij anders eeuwig had moeten versmachten. Welk een eeuwig wonderbare en volkomen verlossing heeft Christus door Zijn lijden en dood Voor de Zijn teweeggebracht! In deze dood van Christus zien wij bij Geesteslicht, wat er nodig is geweest om ons daaruit te verlossen, en hoe zeer het nodig is, om hierdoor ons persoonlijk aandeel aan dit leven te kennen en Zijn vrucht te genieten (Rom. 6: 4—11), hetwelk alleen in Christus is. Gal. 2: 19, 20. 2 Cor. 5: 15. 1 Thess. 5: 10. Hebr. 9:

14. 1 Petr. 4: 2.
Zalig toch die ziel, die door de liefde Gods en de liefde des dierbare Geestes haar leven vindt in Christus dood, en haar zonden dood in Christus leven. 2 Tim. 2: 11.
Hoe valt in dit licht van de liefde des Vaders, in het licht van de lijdende Godmens, alle eigen leven, alle schijnleven weg! Wat blijft er dan toch over, dan eeuwige vrije liefde Gods in Christus, door de Heilige Geest, en een gans arme, naakte, schuldige, gans verloren zondaar of zondares?
Maar daarentegen wat al licht, liefde, ruimte en vrijheid ontdekt God de Heilige Geest voor de arme ziel, waar het Hem behaagt, niet slechts de waarheden te ontdekken, maar ze der ziel toe te passen (Jes. 55) en ze toe te eigenen, waardoor zij leeft te midden van deze dood. Want de ziel gaat wel eens door een weg als dezen: De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen; hun tong versmacht van dorst. Ik, de Heere, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten. Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en Fonteinen in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten. Jes. 41: 17, 18. Matth. 5: 6. Jes. XX15: 7.

Welk een onbegrijpelijke, diep neerbuigende liefde des Vaders tot zondig stof en as, zodat zij zien mag, dat iedere mededeling dezer liefde een vrij geschenk haars Verbondsgods is, iedere nieuw en nadere ontdekking van Christus, iedere toepassing van de reinigende, heiligende, wederbarende kracht van Christus bloed, van Zijn Persoon en van Zijn volbracht werk, iedere ontdekking en levende toepassing van God de Heilige Geest, een vrije gift van het Verbond der genade is.
O, wie zou kunnen geloven, dat de ziel langs zulk een weg moet gaan om tot enige kennis (en toepassing voor zichzelf,) van dit heerlijke Wezen en deze liefde te komen? O, dit inwendig Goddelijk onderwijs is verholen voor de ogen aller levenden (zie Job XXVIII), bitter in z ij n smaak (Gen. III), maar zoet in Zijn vrucht. Rom. 5: 6, 7, 8. Waar de liefde, Gods (r Joh. 4: 9, 10) alzo in het arme zondaarshart wordt uitgewerkt, blijft Gode de eer en de zondaar de grondige belijdenis Zijner schuld; want in dit licht der liefde Gods is alle licht, leven en eeuwige heerlijkheid.
O, welk een liefde, waar het der liefde des Vaders en der liefde des dierbare Geestes alzo behaagt de grond te ontdekken, waarin de ziel staat, waarin zij bewaard wordt en waar zij, in Christus gebracht en met Hem verenigd, in Hem alleen kan beginnen en eindigen.
Welk een veiligheid, welk een heiligheid! In Hem zijt gij volmaakt, van eeuwigheid daartoe uitverkoren en gekend in de Geliefde. Joh. XV11. Dit leven is dodend voor alles wat de schijn van leven heeft; dit licht overtreft iedere duisternis, en deze liefde Gods breekt door alles heen, overwint iedere tegenstand in en voor Gods volk. Hiermede, hierin en hierdoor ontvangen wij door de liefde des eeuwigen Vaders een onbewegelijk koninkrijk. Rom. 8: 29, 30.
Welk een liefde, Christus niet slechts te kennen in Zijn bitter lijden en dood, maar ook in beginsel in Zijn leven en Zijn opstanding. Col. 2: 15. En opdat, gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzo ook de vertroostingen van Christus overvloedig zijn. 2 Cor. I: 5. Ps. XX14: 20. Ps. XCIV: 19.
Welk een liefde Gods openbaart zich in al deze ontdekkingen van Christus aan de arme ziel! O, welk nietig zondaar zal in staat zijn iets te stamelen, iets mede te delen van de uitgestrektheid, de volheid en de oneindige schatten en rijkdommen der liefde Gods? O, wie is in staat uit te spreken of onder woorden te brengen wat het is en wat er in gelegen is, om als een gans arm zondaar in een Drie-enig God uit vrije liefde en vrije genade Zichzelf te verliezen?

Dit is het heilgeheim, de wijzen en verstandigen verborgen, de kinderkens geopenbaard. Van welk een Goddelijken omvang is dit woord uit de mond van de dierbare Zaligmaker "Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen," en van welk een Goddelijken omvang is de waarheid, eer wij voorwerpen gemaakt zijn voor de dienende liefde van een Drie-enig God!
Het is lichter dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke inga in het koninkrijk Gods. Matth. XIX: 24.
Ofschoon hier de tijdelijk rijke bedoeld wordt, zo mogen we nochtans hier ook wel de geestelijk rijken noemen, want slechts de arme van geest worden zalig gesproken, naardien het volgen van Jezus in de wedergeboorte geschiedt in de nauwe weg, in een nauwelijks zalig worden; en allen, die verwaardigd zullen worden zalig te worden, zullen de waarheid hiervan leren verstaan. Want er wordt geweld op het koninkrijk der hemelen gedaan, en de geweldigers nemen het met geweld.
Welk een liefde nochtans! Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb ik u getrokken uit de duisternis en de macht der zonden tot dit wonderbare licht, getrokken uit deze dood tot dit leven, getrokken met eeuwige koorden van liefde, van bazin hartigheden en goedertierenheden, welke zich in dit licht, door Goddelijk licht, door Goddelijke liefde, trouw, waarheid en cc veranderlijkheid in en door Christus steeds meer voor des arme zondaars oog uitbreiden in al haar lengte, breedte, hoogte en diepte.

Zo leert de arme zich op de Heere verlaten (Zef. 3: 18 in de hoogste noden, en door bijblijvende genade op hoop tegen hoop, op de Naam des Heeren betrouwen. Jes. XLVII: 4 In dit licht ziet de ziel licht, nl. hierin, hoe de ellendige, arme achter de Heere komen, en alzo ontvangt de ziel de weg licht (Ps. LX: 6, 7. Ps. CVIII: 7) en sterkte in de Naam des Heeren. Ps. LII: 11. Ps. LIV: 3, 4. Spr. XVIII: 10 Exodus 6: 2. *Met Mijn Naam HEERE ben ik hun nog niet bekend geweest.*
Zo doet de Heere in het licht Zijner liefde zien, te midden der beproeving. De beproeving is in zichzelf duisternis, en zou ook alle duisternis voor de ziel teweeg brengen, indien niet het licht der liefde Gods te midden daarvan in al Zijn klaarheid scheen.
De Heere doet in het licht Zijn liefde te midden Zijner beproevingen zien, dat de waarhei zekere vaste treden doet (Openb. XIX: 11—16), en deze zelfde liefde doet de ziel niet slechts in de zalige vrucht daarvan delen maar toont haar tevens de waarheid aan:
1. van het vrijstaan in de waarheid;
2. het omhelzen der waarheid;
3. het meer en meer vrijgemaakt worden door de waarheid, zoals die door God in Christus noodzakelijk is.

Alzo ziet de ziel de vreedzame vrucht der beproeving en eindelijk de Godverheerlijkende uitkomst. En zo wordt de ziel gedurig uit de benauwdheid in de ruimte, uit de engte in vrijheid, uit de duisternis tot het licht, uit de dood tot dit leven gebracht.
Zo ziet zij bij Geesteslicht, dat in deze weg van beproeving telkens als zij er doorheen moet en haar ziel door de liefde kaars Gods, door het leven en de openbaring van een levende Christus in haar en door de inwoning, de liefde en het werk van God de Heilige Geest daarin de nodige oefeningen ontvangen heeft — de waarheid heerschappij voert; want Jezus moet als Koning heersen, totdat Hij al Zijn en hare vijanden zal gelegd hebben tot een voetbank Zijner voeten. Hij moet als Koning

heersen, zodat het licht boven de duisternis, het leven boven de dood de overhand verkrijgt. Zo houdt de Heere de bezwijkende ziel te midden van haar beproeving en haar banden staande; in al haar benauwdheden is Hij benauwd!

Hoe zwaar het echter valt om door zulk een weg te gaan, de ziel wordt krachtig ondersteund, voorgelicht en vastgesteld door de liefde haars Verbondsgods (1 Joh. 4: 18), die nimmer liet verzocht worden boven vermogen.
En zo God voor haar is, wie zal tegen haar zijn?
Zo ondervindt de ziel, hoewel in veel vreze, beven en zwakheid sterkte in Hem, Wiens Naam en Wiens eer bevorderd, Wiens volk bevrijd, Wiens waarheid bekend zal worden.
De Heere opent en niemand sluit. Waar de liefde Gods het geloof voorkomt, opent zij de weg. Openb. 3: 8. Waar de waarheid de weg opent, moeten alle leugenen wijken. Jes. XXVIII: 17-21.
Want wie is God behalve de Heere, en wie is een Rotssteen dan alleen onze God? Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is. God is waarheid en geen onrecht is in Hem. Ook liegt Hij, die de overwinning Israëls is, niet. Want God is geen man, dat Hij liegen zou, noch een mensenkind, dat Hem iets berouwen zou. Zou Hij het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?

De ziel ziet te midden van haar banden en van haar beproeving, waar de Heere haar in- en doorleidt, dat, als zij gaat door het water, de rivieren haar niet overstromen, als zij gaat door het vuur, de vlam haar niet aansteekt, Jes. XLI: i, 2. Het is wat anders door de beproeving te gaan en in banden en gevangenis te zijn, dan er over te spreken en ze te beschouwen. Het is wat anders Gods oordelen te beschouwen, dan er in geleid te worden. Hierin echter wordt het meest van de liefde, de trouw en de onveranderlijkheid van dat volzalig Wezen gekend, gezien en gesmaakt; ja daar omhelst de ziel haar dierbare Goël in liefde, in vurige wederliefde; want het is hier dat deze liefde Gods op het aller-luisterrijkst uitblinkt, gesmaakt en genoten wordt. Zo wordt de ziel door het licht der liefde haars Gods tot het licht der waarheid geleid in de weg en alzo door de dikke duisternis van het oordeel geleid daarin bewaard, daarin vrijgemaakt en op des Heeren tijd daaruit Goddelijk gered. *Die de verdrukte recht doet, die de hongerige brood geeft; de Heere maakt de gevangenen los.* Ps. CXLVI: 7.
Zo ziet de ziel bij 's Geestes licht de waarheid steeds meer doorbreken, zij wordt versterkt en ondersteund gedragen van onder eeuwige arme. Jer. X13: 29. De waarheid is een vuur, dat de leugenen verteert. 1 Kon. XVIII 36-38.
Zij is zo scherp, dat zij de leugen afsnijdt. In de waarheid is een licht, dat iedere duisternis opklaart, een kracht die de zwakken staande houdt (Dan. 3: 23, 25), gebondenen in vrijheid stelt (Ps. LXVIII: 7. Ps. CVII: 14—18) en gevangenissen opent (Hand. 12: 5-17), zodat de gevangenen vrij uit mogen gaan.

Hoe en door wie?
Met de Heere, uit kracht Zijner belofte (Jes. XLV: 2), die Zich door Zijn Woord en belofte in deze gevangenissen gevangen gaf.
Waardoor toch zal de waarheid der bevrijding meer openbaar worden, dan dat de Heere Zichzelf geeft in deze gevangenis en hierdoor de gevangenen in vrijheid stelt?
Zo komt de liefde het geloof voor, beide in de weg en in de vrucht: nochtans wordt het geloof door de liefde in het leven gehouden, door het licht des dierbare Geestes bestraald en door een Drie-enig God niet beschaamd.
In dit licht ziet de ziel, dat zij met God in de weg, met God in de waarheid, met God in

het leven wandelt, en hierdoor heeft zij opening in de weg uitwendig, opening en bevrijding of vrijmaking inwendig, door de waarheid en tot verheerlijking Gods.
Zo werkt de lijdzaamheid bevinding en de bevinding hoop, en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door de Heilige Geest. Matth. 15: 25-27.

De heerlijkheid der hoogste Majesteit
Zij hoog geroemd, en duur in eeuwigheid;
Zij blink alom! en kent noch paal, noch perken:
Dat zich de Heere verblijd in al Zijn werken.
Het aardrijk schudt, als God in gramschap blaakt;
Wanneer Zijn hand de hoge bergen raakt
Slaan zij terstond, aan 't sidderen, aan 't roken,
Inwendig door Gods almacht aangestoken.

Ik zal, zolang ik 't levenslicht geniet,
Gods mogendheid verheffen in mijn lied:
Ik zal mijn God met lofgezangen eren
Terwijl ik nog op aarde mag verkeren.
Mijn aandacht zal op Hem gevestigd staan
En met vermaak Zijn grootheid gadeslaan.
Ik zal mij in de God mijns heils verblijden
En dag op dag aan Hem mijn psalmen wijden.

Ps. 104: 16, 17.

Voer mij uit mijn gevangenis,
Tot roem Uws Naams die heerlijk is. Dat mij 't rechtvaardig volk omring
En vrolijk van Uw weldaan zing.
Ps. 142: 7.

Deze hoop heeft haar grond en oorsprong in de Drie-enige God; daarin heeft God de Heilige Geest ons in onszelf en van alle schepsel afgesneden. Ps. 62: 6-9. De ziel blijft, gelijk de heilige worstelaar, alleen met God over. Gen. 32: 24-30. Doch Jacob bleef alleen over; en een man worstelde met hem totdat de dageraad opging.
Jacob overwon; waardoor?
Door de kracht van de overwinnaar; want de overwinning Israëls liegt niet. Op deze langen, bange nacht volgde de dageraad. Geen nacht zo donker voor Gods beproefd volk, waarop niet de dag volgt. Gen. 32: 23-30.
En Hij zei: laat mij gaan. Maar hij zei: ik zal U niet laten gaan, tenzij Gij mij zegent. Hosea 12: 4, enz. *En Jacob noemde de naam van die plaats Pniël; want, zei hij, ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.*

De ziel hoopt op God alleen; daartoe bearbeidt God de Heilige Geest de arme, nooddruftige ziel te midden der beproeving opdat, waar alles, hel, duivel, wereld en zonden haar tegenstaan, zij, tegen de grootste onwaarschijnlijkheden in, op hope tegen hope, aan de Heere vasthoude.
Dit vasthouden de Heere is een vrucht van het eigen werk Gods, hetwelk zich beter doet kennen door ondervinding dan beschrijving Evenzo ten opzichte van het geloven in God, dan, wanneer alle wegen daartegen inlopen en alle zaken daartoe als afgesneden worden. Hab. 3: 17-19.

Dan en daarin, n.l. te midden der beproeving, komt het eigen werk Gods ook heerlijk, Goddelijk en klaar te voorschijn, en wordt de arme, ontblote zie een voorwerp voor de volheid der liefde van een Drie-enig God een voorwerp van vrije genade, en de beproefde ontvangt hierin de zekerheid van het werk, de waarheid en de heerlijkheid, zo van het Wezen als van de deugden Gods.
Door het dierbaar licht des Heiligen Geestes, door het licht der haar geschonken beloften in de weg, door de openbaring van een levenden Jezus, uit kracht van een onwankelbaar verbond aanschouwt dit in de hoogste nood in de ziel gewrochte geloof de heerlijkheid Gods, en ontvangt het niet alleen de zekerheid van de waarheid der zaken, welke zij in en door de liefde haars Gods mag zien, maar de ziel ontvangt ook geloof om te geloven in haar God als de eeuwig Getrouwe en dat uit deze beproeving de heerlijkheid Gods en de bevrijding daaruit Goddelijk zal te voorschijn komen. Driewerf gelukkige ziel, die alzo de proef doorstaat, opdat God verheerlijkt en zij bevrijd moge worden!

Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus. 1 Petr. 1.
Dit is geen bloot geloof, door slechts te zeggen: ik geloof in God; dit toch is een dood geloof zonder grond, zonder licht, zonder leven, zonder kracht, zonder vrucht, en zal bij de minste beproeving blijken niet uit God te zijn, en ook geen stand te houden.
Het ware zaligmakend geloof is in deszelfs grond, uitwerkselen en vrucht ontbloot van iedere grond nevens God, in zijn begin, voortgang en einde. De wedergeborene ziet dit niet en kan dit niet zien in de eerste beginselen, maar door Goddelijk licht en voortgang op de weg wordt hem dit meer en meer opgeklaard beide in Zijn rechtvaardigmaking en heiligmaking. Hiertoe zijn de beproeving des geloofs en de heiliging zeer noodzakelijk en door de liefde Gods, welke hierin zeer klaar uitblinkt, dragen deze Gode verheerlijkende vruchten. Rom. 2: 28-29. Deut. 10: 16. Filipp. 3: 3. Col. 2: 10, 11.
Het is alzo in deze weg, dat de ziel door de liefde en het werk van God de Heilige Geest haar roeping en verkiezing. leert vaster maken. Zo is het met de liefde tot God.

Zal iemand zeggen: ik heb God lief, indien die liefde niet haar oorsprong heeft uit Gods liefde tot u?
Wellicht denkt een ziel, die hieromtrent bekommerd en verlegen verkeert: ***Waaraan zal ik kennen Gods liefde tot mij?*** Hoe zal ik hiervan een goede, welverzekerde grond hebben?
Wel moge God de Heilige Geest hier zelf een antwoord op geven voor hen, die hieromtrent in vreze verkeren.
Dit is een zeer belangrijke zaak voor onze onsterfelijke zielen, want wie deelgenoot is van deze liefde, is deelgenoot van al de daaraan verbondene heilsweldaden en van de ganse zaligheid, en gemis van deze liefde sluit ons van de zaligheid uit.
God verheerlijkt aan Zijn volk geen genade, welke Hij niet op de proef brengt; alzo brengt God Zijn volk dikwijls in wegen, die zij niet weten, en op paden, die zij niet kennen, en beproeft dan deze genade, nl. Zijn liefde aan en in ons tot zaligheid geschonken, en verheerlijkt die op zodanige wijze, dat Hij hen in die beproevingen voorwerpen maakt voor deze liefde en voor de Hem verschuldigde gehoorzaamheid. Gen. 22: 1-15. Gehoorzaamheid is meer dan offerande. Zo roept de Heere soms in wegen, waar rede en verstand gevangen moeten gelegd worden onder de gehoorzaamheid van Christus.

Daarin dan geeft de Heere na de beproevingen genade en bijzondere blijken van Zijn liefde en gunst, niet als een vrucht van het werk (Rom. 11: 6), maar als een vrucht van Gods liefde tot de ziel, en hierin ontvangt de ziel geen kleine verzekering. Met allen echter houdt de Heere niet dezelve diepe wegen van beproeving; maar zijt gij deelgenoten dezer liefde, de Heere zal ze in u niet onbeproefd laten.

Indien niet Uw liefde tot God, (want ook in deze wordt in onze donkere dagen de schijn van het wezen niet veel meer onderscheiden!) haar oorsprong heeft van Gods liefde tot u krachtens Zijn eeuwige en vrije verkiezing, zij zal in de beproevingen slechts blijken schijn te zijn geweest; want God is Liefde, en Hij zelf als de God der liefde en der waarheid beproeft, of zij het zegel en kenmerk draagt van des Konings beeltenis.

1. De beproeving des geloofs, en de gehoorzaamheid des geloofs in u, die waarlijk wedergeboren zijt door de Heilige Geest (want van nature zijn wij hier vreemdelingen van, en kennen noch geloof noch deszelfs beproeving!) zal u, als een vrucht van Gods eigen werk, verzekeren van Uw liefde tot de Heere. Hebr. XI.
2. Een tweede vrucht daarvan is, dat God alleen daarvan de eer ontvangt en de ziel in de zalige vrucht daarvan deelt.
3. Een derde vrucht daarvan is, dat God daarin groot, het schepsel klein wordt, en alzo de kroon op het rechte hoofd wordt geplaatst.
4. Een vierde vrucht in haar uitwerkselen en beoefening en wel in haar innerlijkste en volmaaktste delen als het dadelijk werk van God de Heilige Geest en de openbaring van een levenden Jezus, is deze: dat in dit licht de wetvervulling heerlijk wordt in de Wetvervuller, in het grootste gebod: God boven alles lief te hebben en onze naasten als onszelf. En de ziel wordt hierin alzo volmaakt gesteld in de liefde. Gal. 5: 14. Rom. 13: 8. 't Is de liefde in haar beoefening, in zover zij niet strijdig is in de gehoorzaamheid aan God. Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders! alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees, maar dient elkander door de liefde, vs. 13. En de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid, vs. 22. Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus Gal. 6: 2. Matth. 11: 29. Joh. 13: 14.
5. Een vijfde vrucht der liefde Gods in het hart is gehoorzamen aan God en Zijn wil, al schijnt dit strijdig met verstand en rede, al schijnt ons ook alles in zulk een weg tegen. Heeft de Heere lust aan brandofferen en slachtofferen als aan het gehoorzamen van de stem des Heeren? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen. Want wederspannigheid is een zonde der toverij, en wederstreven is afgoderij en beeldendienst. 1 Sam. 15: 22, 23a. Hosea 6: 6.

Wij worden geroepen tot beoefening der liefde, in zover zij niet strijdig is met de wil van God, en onze liefde zich niet stelt BOVEN DE LIEFDE GODS tot het schepsel. In het einde hiervan openbaart zich de dood, want niets wat zich boven God stelt, is blijvend bestaanbaar. De schijn moge schoon zijn, het Wezen Gods (want God is Liefde, zowel in Zijn recht als in Zijn liefde) zal deze schijn wegnemen.
En in het licht der waarheid — want God is waarheid — zal het blijken, dat gehoorzamen aan God beter is dan offer, en dat hierin het zwakke Gods zal blijken

sterker te zijn dan de mensen, en het dwaze Gods wijzer dan de mensen. 1 Cor. 1: 25. Alles wat zich stelt boven God in dit opzicht, is duisternis, en zal, al schijnt het ook voor het oog nog zo schoon, bij Goddelijk licht eenmaal blijken volslagen dood en duisternis te zijn. Zo God echter voor ons is, wie zal tegen ons zijn? En het is veiliger ACHTER en ONDER en MET de Heere in de beproeving dan boven en zonder God in schijnbare vrijheid te wandelen.
In de eerste zijn banden van Goddelijke liefde, in de laatste banden van Goddelijk ongenoegen, welke moeten eindigen in de dood. Want God is licht en gans geen duisternis is in Hem; God is een zondehatend God, en kan alzo met de zonden geen gemeenschap hebben.
Het eerste, nl. De liefde Gods in haar grond, uitwerkselen en vrucht is zondedodend en zondeoverwinnend (i Joh. 5: 4, 5), het laatste is bedrieglijk, slechts schijn en eindigt in de zonden buiten God, buiten de liefde, buiten het leven, in de dood. En het is hier, dat het licht der liefde Gods en de waarheid van Zijn Wezen in de beproeving beproefd en in het heerlijkste en klaarste licht gesteld wordt. Het geloof van Gods kinderen kan menigmaal zwaar beproefd worden. En wat deze liefde Gods aangaat, zij is waarlijk beproefd.

Dit ondervindt de beproefde in de beproeving, zodat hij, in en door deze liefde Gods vastgesteld, niet bezwijkt in deze oefeningen. De Heere heeft met die oefeningen ten doel de waarheid in het hart der beproefden uit te werken, opdat dit inwendig werk openbaar worde als het eigen werk Gods, en sluite met datgene, hetwelk God tot beschaming van het rijk der duisternis en der leugenen in het helderste licht zal stellen.
Er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen dat niet zal geweten worden. Daarom al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt in de binnenkamer, zal op de daken gepredikt worden. Luc. 12: 2, 3.
En het is hier, dat de Heere voor Zijn beproefden en gevangenen door het schijnbaar onmogelijke de weg bant, door Zijn liefde alle dingen mogelijk maakt degene die gelooft. Dit geloof door de liefde Gods in het hart gewrocht, door de openbaring van een levenden Jezus te midden der beproeving in het leven gehouden door de liefde en het werk van God de Heilige Geest, wordt niet beschaamd, want alle dingen zijn mogelijk dengene die gelooft. En de ziel zucht en hijgt naar verlossing en openbare bevrijding uit deze beproeving, uit deze gevangenis.
Het is echter in wegen van beproeving, dat de Heere Zijn kinderen heiligt, hen ontdekt aan hetgeen zij missen aan waar geestelijk licht, geestelijk leven, geestelijke liefde en zalige Godskennis; en hen tevens beveiligt en hen verzekert van deze Zijn liefde tot hen. Begeert gij zekerheid van de waarheid dezer liefde tot u, en van uw genadig aandeel daaraan? Smeek de Heere veel en aanhoudend, dat Hij u door deze Zijn liefde ter toets brengt. Zijn liefde tot u zal in de beproeving in het helderste licht gesteld worden, en daarin zult gij een zekere, welgegronde hoop ontvangen van uw zalig aandeel, en een welgegronde hoop voor de eeuwige en zalige gemeenschap met Jehovah, Vader, Zoon en Heilige Geest. Joh. 4: 9. Joh. 3: 16. Rom. 5: 8.

Wellicht denkt iemand: deze rede is hard; wie kan ze horen?
Neen, dit is zij niet. Ondervinding is de beste leermeesteres, en deze heeft mij geleerd (en in de zalige vrucht dezer liefde doen delen) (lat de weg nauw en de poort eng is, die ten leven leidt en dat er weinigen zijn, die dezelve vinden.
Deze grote les is de eerste, welke de ontdekten zondaar geleerd wordt; deze is het,

welke door telkens grondiger kennis in het licht der liefde Gods, in het licht van een bloedende en stervende Zaligmaker en onder de onderwijzingen en ontdekkingen van God de Heilige Geest, steeds uitgestrekter wordt.
Zo is het met de hoop op God, een goede welverzekerde hope, die niet beschaamt; een hoop die, in ieder bijzonder geval geoefend en beproefd, haar grond heeft in de levenden God. Die hoop wordt door de Heilige Geest als zodanig van Gods zijde ontdekt, ontvangt uit kracht van een levenden Christus leven, en wordt door God de Heilige Geest door nieuw en levendmakende invloeden levend gehouden, bewaard en versterkt. Zo leert de ziel op hoop tegen hoop aan de levenden God vast houden. Ofschoon Hij mij ook doodde, zegt Job, nochtans zal ik op Hem hopen.
De beproeving zal u ook hierin aantonen, in het licht der liefde Gods, of uw hoop een welgegronde, een welverzekerde is, een die in de beproeving staande blijft en een zalige vrucht is van Gods liefde tot u. 1 Joh. 4: 18. Rom. 5: 1-5.
Dit werk Gods in de ziel wordt alzo kenbaar voor de ziel als een zalige vrucht van Gods vrije liefde tot haar; het verhoogt de Heere op het hoogste, houdt de ziel zeer laag, zeer klein, behoeftig en in alles diep afhankelijk. *Zonder Mij, zegt Jezus, kunt gij niets doen.*
Deze liefde is het, welke de ziel te midden der zwaarste beproeving staande houdt, het geloof bevestigt en versterkt, de ziel oefent om in de meest tegenstrijdige wegen aan God alleen vast te houden. Het schijnt voor velen, vooral in onze donkere dagen van afval en vervreemding en verlating van God, geen zware zaak; helaas! velen bedriegen zich en nemen de schijn voor het wezen. Bracht de Heere ooit uw geloof in Hem in de beproeving op de proef?
Werd u uw aandeel aan Zijn liefde in de beproeving ooit duidelijk, in gehoorzaamheid aan Hem? Want wie vader of moeder of zoon of dochter lief heeft boven Mij, is Mijns niet waardig. De Heere laat echter nooit verzocht worden boven vermogen. Maar is Uw gehoorzaamheid in de beproeving door Zijn onuitsprekelijke liefde en genade beproefd bevonden in deze weegschaal des Heiligdoms, de Heere geeft niet enkelvoudig, maar veelvoudig weder (Lucas XVIII: 29, 30), en wat scheen verloren te zijn, wordt gevonden.
Zo werd door deze liefde Gods het geloof in Hem in de beproeving bewaard en versterkt, en waar iedere andere hoop werd afgesneden, werd deze hoop niet beschaamd.
Wie gij dan ook zijn moogt, geringen of aanzienlijken, ouden of jongen, vriend of vijand, wie de eer Gods en het heil uw er onsterfelijke ziel ter hart mogen gaan, de Heere leer u dit verstaan, opdat Uw zielen niet misleid worden voor een nimmer eindigende eeuwigheid en het wezen missen voor de schijn.

Dit zij echter tot uw sterkte en troost, bedroefden, beproefden, verzochten of aangevochtenen; de Heere beproeft Zijn volk wel, maar nimmer om hen te doden, wel om hen te heiligen, te vernieuw en te veranderen naar Zijn beeld; om hen te brengen tot Zijn kennis, tot Zijn waarheid, zoals die in Jezus Christus is, tot Zijn licht, tot Zijn leven, tot de kennis Zijner liefde en tot het zalig bezit daarvan. Joh. XV11. *En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.*
Deze liefde is de enige grond van Uw zaligheid, de enige grond van Uw aanneming in Christus, van Uw vereniging met en in Hem, van uw aandeel in het verbond en al de beloften, die in Hem Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid.
Daar en daar alleen zijn wij veilig, heilig en zalig en begint God de Heilige Geest de arme naakten zondaar iets te leren van de heerlijkheid van het heerlijk Wezen Gods,

en van de lengte, hoogte, breedte en diepte dezer liefde Gods in Christus, die de kennis te boven gaat. Hoe meer uitbreiding deze liefde in de ziel ontvangt, hoe onbegrijpelijker zij wordt, in haar onmetelijke omvang en haar uitgestrektheid, en hoe dieper de ziel wegzinkt in lof, aanbidding en bewondering. 433
Dit is mede een zalige vrucht der beproeving; deze is een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die er door geoefend worden. Hebr. 12: 1—11. De Heere plaagt noch bedroeft van harte, maar Hij kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden. Zie ook Spr. 11: 1—11. Spr. 16: 20, 22. Doe het schuim van het zilver en er zal een vat voor de smelter uitkomen.
Licht deelt licht, liefde deelt liefde mede. In dit licht doet de Heere de ziel zien, hoe zij in deze beproeving door de waarheid gevangen, ook door de waarheid zal vrijgemaakt en bevrijd worden. Ps. CXLVI: 7.

> Ik moet hier enigszins meer in de waarheid der zaken komen, omdat ik in deze gevangenis geen andere ruimte heb, dan die, welke de Heere uit de engte, waardoor ik heen moet, mij verleent. Daardoor wens ik niet anders dan uit de waarheid te spreken. Hiermede staat ook de eer Gods en de waarheid dezer beproeving in verband.

Welk een diepe neerbuiging der liefde Gods is hierin, als de Heere Zich in zulk een gevangenis aan Zijn gevangenen door Zijn woord en Zijn beloften gevangen g eeft. Jes. XLV: 2, 3. Joël 2: 26, 27. Jes. XLII: 16. Jes. XXX: 26. Dan. 2: 28. Dan. 6: 23, 28. In dit licht der onuitsprekelijke liefde haars Gods ziet de ziel Zijn macht en majesteit. 1 Kon. XVIII: 31-39. De Heere toont haar in meer klaar en onderscheidend licht het licht der waarheid tegenover de duisternis. 1 Sam. XVII 37-50. 2 Cor. 10: 3-5. Jes. XLII: 13. Jes. 53: 5. Hierdoor ontvangt de ziel veel opening uit kracht dezer liefde Gods, door Goddelijk licht, Goddelijk bloed, (want hierdoor alleen komt zij vrij door dit oordeel!) Goddelijke kracht en door de Goddelijke beloften in de Belover en de Vervuller van Zijn Woord, de Ja en de Amen, de Getuige die getrouw is.
De ziel ontvangt hierin het getuigenis van des Heeren Geest tot *inwendig* (Rom. 8: 15-18), Zijn getuigenis tot *uitwendig* onderpand (Petr. 4: 14); Christus bloed als het tegel inwendig (1 Joh. 1: 6, 7) en uitwendig (Zach. 9: 9); de Naam des Heeren inwendig, volgens des Heeren eigen woord en beloften (Jes. L12: 2, 3. Hosea 12: 5, 6); de openbaring van des Heeren Naam, uitwendig in de bevrijding der gevangenen. Jes. 56: 11. Jes. XLVII: 4.
Het is geen kleine zaak, wanneer het de Heere behaagt in het licht Zijner liefde, in het licht Zijner tegenwoordigheid, te midden van zo veel en zo grote duisternis, waaronder van buiten alles als besloten ligt (Jes. XXIX: 1—16), te mogen zien, in hoever de waarheid reeds doorgebroken is, en de kracht te smaken van dat gebed, hetwelk de Heere in de weg geschonken en onderhouden heeft. (Deut. 12: 5. 2 Kron. 7: 12. 1 Joh. 5: 14, 15. Joh. 14: 13, 14); van het gebed, waarin de hoge God Zich vertegenwoordigt, en dat uit Zijn eigen liefdehart, in het bloed des Lams door Zijn Heilige Geest, weder tot Hem keert.

Ach, hoe zal nietig stof en as op de rechte wijze de kracht en heerlijkheid hierin gelegen wedergeven?
Het is slechts een pleiten bij de Heere, op hetgeen de Heere beloofd heeft te willen geven en verhoren. Van zulk een gebed ligt de grond niet in de bidder, maar in de Gever van zulk een gebed, en daarin al de grond van hoop op verhoring ervan. *En dit*

is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat, zo wij iets bidden naar Zijn Wil, Hij ons verhoort. En indien wij weten, dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben. 1 Joh. 5: 14
Al deze genadige gunstbewijzen der onuitsprekelijke liefde Gods zijn als zo vele onderpanden te midden der zo hooggaande en langdurige beproeving, ja zij zijn in de hand des Heiligen Geestes een krachtig middel tegen de kracht des ongeloofs, de vurige pijlen des Satans, de duisternissen welke zich in de weg opdoen, de schijnstrijdigheden in de hoop op bevrijding, de redeneringen van verstand, rede en ongeloof, eer nog bevrijding daar is. Ps. CII: 57, 18. Ps. CXL: 13, 14.
De Heere is nochtans een verrassend God voor Zijn volk, en één dag is voor Hem als duizend jaren, en duizend jaren als één dag.
Menigmaal schijnt de verlossing te onwaarschijnlijker, hoe de volkomene dichterbij zij is.

Maar de zaken keren en de Heere doet al klaarder en klaarder proeven Zijner liefde en macht openbaar worden. Zodanig, zegt **Dr. Owen** in Zijn verklaring van de 130ste Psalm, zijn ten merendele al de oefeningen en beproevingen van Gods kinderen. Derzelver aanvang kan een storm zijn, maar haar einde is een kalmte, haar begin is menigmaal beroering, maar haar laatste is vrede, vrede voor zichzelf voordeel voor Gods kerk; want in alle eeuw zijn dezulken, die uit grote beproevingen gekomen zijn, de nuttigste werktuigen voor anderen geweest. Want God oefent de Zijnen niet grotelijks dan met een bijzonder oogmerk tot Zijner eigen heerlijkheid.

Wanneer God Zijn volk verlost, of op de weg daartoe is, dan komt Hij dikwijls in wegen, waarin wij Hem niet verwachten; daarbij komt Hij in de kracht Zijner reddende liefde en macht zich zo Goddelijk openbaren, dat Hij bewijst boven alle schepselen te zijn. Want God is een koning der ganse aarde. Ps. XLVII: 81). De Heere hoort de nooddruftigen, en Hij veracht Zijn gevangenen niet. Hij openbaart zich dan op zulk een wijze, dat slechts zij, die met hun God in nauw gemeenschap verkeerden, met Hem in Zijn licht wandelen, dit zien en onderscheiden. Zie Gen. XVIII: 17. Hij is met hen. Dan. 3: 23 —25. Dan. 6: 28. Hij is met hen in hun gevangenis, en komt in een weg om Zijn volk te bevrijden, waarin de duisternis Hem niet kan uitvinden.
Voor het geloof nochtans in het licht der liefde Gods is het licht en staan de zaken niet onzeker (Joh. 3: 59-21), al neemt in dit licht, waarin het geleid wordt, de duisternis tot stikdonkere nacht toe. Micha 3: 13.

> Dit voorbij te gaan kan ik niet, omdat belangrijke zaken hiermee in verband staan; namelijk de waarheid in de openbaarwording der toenemende duisternis, en het licht, hetwelk de Heere mij op die tijd schonk door een klaar gezicht en opening in deze weg in de opening dezer gevangenis.

Stikdonker mocht de nacht genoemd worden, waarin de Heere mij door de waarheid begon te leiden, door dit woord: Nu is het de ure en de macht der duisternis.
Ik gevoelde dit in al deszelfs ontzettende omvang; en geloofd en geprezen zij Gods grote Naam, die mij in dit ontzettend gezicht staande hield, zodat ik er niet onder bezweek.
De volgende dag behaagde het de Heere mij bij deze waarheid te bepalen: Ps. 76: 9. *Gij deedt een oordeel horen uit de hemel; de aarde vreesde en werd stil.*
Beide ziel en lichaam waren in dit gezicht geschokt en zodanig ontroerd, dat alle toegang tot de Heere scheen afgesneden en mij benomen door de zware aanslagen van

het rijk der duisternis. Ik werd verder geleid, en hierdoor enigszins versterkt door inleiding in het 10de vers: *Als God opstond ten oordeel om alle zachtmoedigen der aarde te verlossen.*
Mij drie dagen en drie nachten, van Vrijdag tot Maandagmorgen, in dit gezicht, hooggaande aanvechtingen en bestrijdingen van het rijk der duisternis bevindende, werd ik krachtig ondersteund door dit woord: *In zes benauwdheden zal Hij u verlossen en in de zevende zal het kwaad u niet aanroeren*. Job 5: 19. Ps. XCI: 3.

Verder behaagde het de Heere mij in deze ure van zware en hooggaande benauwdheid krachtig te ondersteunen door dit Woord: *De dood kon Hem niet houden*; en door een klaar gezicht op Christus, hoe Hij als de levende Christus overwinnaar was over alle vijanden, dood, zonde, duivel en hel, zodat zij allen krachteloos waren door Hem die leeft en die mijn arme gewonde ziel te midden van dit gezicht van oordeel, duisternis en dood staande hield, en mij bewaarde voor ganselijk te bezwijken.

De volgende dag werd dit woord tot mijn ziel gebracht: *Den oprechten gaat het licht op in de duisternis.* En dit was zo (hoewel de tegenstand tegen de waarheid hiervan nog krachtiger werd); want de Heere had mij dit niet slechts inwendig doen doorleven en getoond, maar Hij had ook de waarheid dezer duisternis aan het licht gebracht. Matth. XVIII: 7. Het hoe heeft men tot hiertoe niet begrepen, maar God, de Wonderlijke, Wiens Naam wonderlijk is, komt in wegen die wonderlijk zijn, want Hij is groot van raad en machtig van daad.
Gelukkige zielen, aan wier rechterhand de God aller genade staat, Hij zal niet bewogen worden. Zo maakt de Heere het geloof door de liefde vrij, ook daar, waar de Heere de ziel Zijn oordelen inleidt en doorleidt, echter ook om haar daar veilig uit te leiden en Goddelijk uit te bevrijden. Waar de Heere uitleidt en vrij maakt, zijn de gevangenen waarlijk vrij. Ps. XVI11. Jes. XX15: 3, 4.
Zo maakt de liefde Gods, de kracht en openbaring van een levende Christus en de liefde van God de Heilige Geest de weg open en vrij. Jes. 26: 1-8. Zo wordt tot sterkte van het geloof de waarheid der zaken in het helderste licht gesteld, opdat het geloof, door de liefde werkzaam, moge delen in de vrucht (2 Cor. 1: 4-7) de zegen (Hosea 12: 5, 6) en de Goddelijke bevrijding Ps. CXLVI: 7.
In welk een nietigheid, zwakheid en volslagen afhankelijkheid gevoelt de ziel zich van de Heere! Gelijk de Psalmist zich uitspreekt, ziende Gods oordelen en de hoogheid, heerlijkheid en majesteit van Gods Wezen: Het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen: Amos 9: 1-3. Een ander van Gods heiligen zegt: *Ik dan werd alleen overgelaten in dit grote gezicht, en er bleef in mij geen kracht overig en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving, zodat ik geen kracht behield.* Dan. 10: 8.
God is groot, en wij begrijpen Hem niet. Die grote dingen doet die men niet doorzoeken kan, wonderen die men niet tellen kan. Die de regen geeft op de aarde, water zendt op de straten: om de vernederden te stellen in het hoge, dat de rouwdragenden door heil verheven worden. Hij maakt teniet de gedachten der arglistigen, dat hun handen niet een ding uitrichten. Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, dat de raad der verdraaiden gestopt wordt. Des daags ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts tasten zij in de middag. Maar Hij verlost de behoeftigen van het zwaard, van hun mond en van de hand des sterken. Zo is voor de arme verwachting, en de boosheid stopt haar mond toe. Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt, Hij doorwondt, en Zijn handen helen. Job 5: 1—18. Ps. 33: 20. Jes. 8: 20. Ps. CVII: 41-43.

Nochtans maakt de Heere een pad door de zee (Jes. LXIII 12-14), doet Hij de oprechten het licht opgaan in de duisternis doet Hij in Zijn licht, licht en duisternis onderscheidend zien, toont Hij hun door Zijn woord en het licht Zijner beloften, dat Hij in het midden van hen is (Joël 2: 26, 27,) en dat Hij hen helpen zal bij het aanbreken van de morgenstond. Ps. XLVI: 6.
Zo doet de Heere uit de bange nacht (Gen. XXXII 24-38) de helderste dag geboren worden, uit de duisternis het licht, uit de dood het leven te voorschijn komen.
De weg van verlossing, die voor Israël door een wonder gebaand werd, was voor de Egyptenaren verborgen, en dat wat een middel van ondergang scheen, maakte God tot een middel van beveiliging en bevrijding. Exodus XIV.
Zo ziet de ziel in het licht der liefde Gods de trouw en waarheid van Zijn Wezen, en wordt de liefde Gods voor het oog des geloofs steeds meer en meer in al haar heerlijkheid en haar vollen omvang aanschouwend, geloofd en omhelsd, en de ziel in vrijheid gesteld.
Waar de liefde en waarheid Gods ons vrijmaakt, daar zijn wij waarlijk vrij. Dit is inwendig de zalige vrucht der beproeving, en uitwendig en openbaar tot verheerlijking Gods.
Deze vrijheid is geen vermetele, noch eigengekozene, neen! zij vloeit uit het liefdehart van haar verzoenden God en Vader in Christus, uit het leven van Hem, wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde, uit de liefde van God de Heilige Geest, die uitredt degenen, die in boeien gevangen zijn.
Deze liefde, deze vrijheid laat de ziel geen andere ruimte dan die, welke de Heere verleent; zij vloeit uit God als de Fontein en oorsprong des levens zelf. Waar deze liefde ons vrijmaakt, zijn wij waarlijk vrij, en wordt de gevangenis hoe langer hoe meer geopend. Wat is groter bewijs der waarheid, dan dat de Heere deze gevangenis opent en deze banden aan het licht brengt. (2 Cor. 4: 2. 1 Petr. 4: 12-14), zodat de gebondenen vrij met God daaruit zullen komen? Richt. 7: 19, 20.
Hierin wordt de zegen des Heeren gezien in de verhoring des gebeds en in de openbaring van de Naam des Heeren (Jes. LII: 6), de ijver Gods over Zijn volk, Zijn Naam, Zijn waarheid en eer. Jes. 26: 9-11. Zach. 2: 8.
In dit licht der liefde Gods ziet de ziel, dat de Heere uit kracht Zijner liefde opstaat tot hulpe en bevrijding der Zijn (Ps. CII: 4), maar zij ziet tevens in dit licht het naderend oordeel. Micha 3: 6.
Waar het geloof alzo overwint, maakt de liefde vrij, en waar de liefde vrijmaakt (1 Joh. 4: 18), wordt het geloof versterkt, verzekerd van en bevestigd in de waarheid aan Gods zijde. De liefde sluit het geloof niet uit, maar sluit het geloof in. Zonder liefde is het geloof niets, en zonder geloof is de liefde niets; en zo wordt de hoop niet beschaamd, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door de Heilige Geest. Rom. 5: 5.

Deze weg van beproeving is een weg, waar de ziel wel door moet, maar slechts om er in geheiligd te worden; want èn Hij die heiligt, èn zij die geheiligd worden, zijn beide uit één, waarom Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen. Hebr. 2: 11. Zo wordt de ziel te midden der beproeving van de waarheid van haar vrijheid verzekerd en uitwendig uit deze beproeving, maar tevens uit dit oordeel gered. Openb. 3: 8, 10. Openb. 7: Openb. 9: 4. En zo staat het geloof en de liefde, in haar grond, in haar vrucht, in haar beoefening aan de zijde Gods, in het licht, het leven en de waarheid Gods.
Welk een Goddelijk licht schijnt, in dit licht, door de waarheid over de waarheid, waar

God de Heilige Geest aantoont, hoe de liefde door het geloof, en het geloof door de liefde vrijgemaakt wordt.
Dit is een Godsdaad in de weg, zich openbarende in haar gezegende vrucht en in de Gode verheerlijkende uitkomst. Hoe meer het geloof, door de liefde werkzaam, ruimte maakt voor de waarheid, hoe minder er plaats blijft voor de leugen. Hoe meer het licht van de dag aanbreekt, hoe meer de duisternis van de nacht verdwijnt. Ps. XLVI: 6-8. Zo redt de Heere soms door wondere wegen Zijn kinderen uit gevaren, zoals dit in deze weg mijn bijzonder geval was. Ex. 12: 22, 23. 2 Petr. 2: 9. 1 Cor. 10: 13. Zo weet de Heere de waarheid in Zijn hand dienstbaar te maken tot Zijn eer en tot verlossing van Zijn volk.

Zo doet de Heere in dit licht zeer klaar zien, hoe de ontdekking dezer liefde Gods in de beproeving, als een Godsdaad, zowel in de vrucht voor de ziel als in de openbaarmaking ervan in de weg, verscheiden weldaden in zich bevat, zoals:
1. De oefening door de liefde Gods, in betrouw op Zijn Wezen;
2. De bevrijding van Zijn volk;
3. De beschaming van het rijk der duisternis.

Wellicht denkt iemand: hoe zijt gij in, door en uit deze weg gekomen?
(Moge de liefde van een Drie-enig en volheerlijk God hierop een volledig antwoord geven, opdat hierin het werk en de eer Gods bevorderd worden!)

1. Als een Godverheerlijkende vrucht van het geloof door de liefde werkzaam.
2. En een zalige vrucht van de gemeenschap der heiligen. Wederom zeg ik u, indien er twee van u samenstemmen op de aarde over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die hun zal geschieden van Mijn Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben ik in het midden van hen. Matth. XVIII: 19. Luc. X14: 15, 36. Voor de Heere is tijd noch afstand, en Hij kent hen, die op Hem betrouw.
3. Een derde vrucht is de openbaring van een levende, biddende Hogepriester en Voorspraak. Joh. XVII: 21-23 en Joh. 14: 13-15.
4. Een andere zalige vrucht van het geloof door de liefde werkzaam, is de overwinning (en wel de overwinning van zulk een krachtige tegenstand, als in deze weg van beproeving het geval was!), gelijk geschreven staat: welke door het geloof koninkrijken hebben overwonnen, gerechtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toegestopt, de kracht des vuurs hebben uitgeblust, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in de krijg sterk zijn geworden, heirlegers der vreemden op de vlucht gebracht. Hebr. 11: 25-34.

Alzo tot hiertoe in en door dit oordeel geleid, hoopt de ziel ook op haar God, dat Hij haar gevangenissen volkomen zal openen, en zij met Hem daaruit komen. De Heere is een God des gerichts; welgelukzalig zijn allen, die Hem verwachten. Naarmate Goddelijk licht in de duisternis schijnt, waardoor de ziel heen moet, ontdekt het haar meer van de duisternis, welke haar in Goddelijk licht aangetoond wordt. De ziel echter in grote benauwdheid wordt hierin bewaard en beveiligd, en de Heere ondersteunt haar hierin op een bijzondere wijze. Jes. XLIII: 1, 2. Jes. 53: 9.
Evenzo, naarmate het leven Gods in de dood, waardoor de ziel geleid wordt, geopenbaard wordt, wordt de dood en de dodende tegenstand meer openbaar. Spr. 5: 22, 23. Spr. 16: 25. Al wat licht is, maakt openbaar. De weg des Heeren is voor de

oprechte sterkte, maar voor de werkers der ongerechtigheid verstoring. Spr. 10: 29.
In het pad der gerechtigheid is het leven, en in haar voetpad is de dood niet. Spr. 12: 28.
Naarmate de ziel door de liefde haars Gods te midden der beproeving meer van de waarheid en het Wezen Gods leert kennen, ziet zij, dat de schijn voor het wezen, de leugen voor de waarheid, de duisternis voor het licht, de dood voor het leven moet wijken.
Hoe meer de ziel in dit licht de waarheid ziet uitbreiden, hoe meer zij ziet, dat zij de overhand verkrijgt in de weg en in de vrucht voor haar ziel temidden dezer beproeving.
Zo zegt de Heere: Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden. Ik zal heil geven in Sion, aan Israël mijn heerlijkheid.
Gaat door de heiliging dezer beproeving iedere schijn van leven in ons in de dood, de ziel deelt daardoor in de dadelijke vrucht van dat leven, hetwelk alleen tot grond heeft de vrije liefde Gods, als het enig anker der ziel, de zalige openbaring van een levenden Jezus in het arme, ledige, naakte hart, en de onderhouding van dit leven door de liefde, het werk, de inwoning van God de Heilige Geest.
De zaligmakende kennis en het bezit van dit heerlijk Wezen, de zaligmakende kennis van dit leven in de ziel, dienstbaar gemaakt in de hand des Heiligen Geestes, is het scherpsnijdend zwaard dat alle onwaarheid afsnijdt het licht dat iedere duisternis ontdekt (Ps. CXLIX), het leven dat de dood teniet maakt.
Alzo weet de Heere een weg te maken door de diepte, uit kracht Zijner liefde, uit kracht van Zijn Wezen, Zijn waarheid en Zijn beloften, de Zijn veilig leidende in de rechten weg. Jes. XLII: 7-16. Jes. XLV: 2, 3. Zo gaat de oprechten het licht op in de duisternis. Jes. XXX: 26. Jes. 62: 9-22
Mocht het licht der beloften meer en meer gezien worden (Joël 2: 26, 27. Micha 2: 13. Jes. XLV 2, 3. Exod. XIV 1 13-16. Jozua 8: 8. Heb. 11: 30), de Heere zelf als de Vervuller van Zijn belofte deze gevangenissen openen, deze banden volkomen losmaken, de gevangenen bevrijden! Pet CXXIV. Ps. CXXVI.

Het is geen kleine ruimte, welke het de Heere behaagt te maken, als ik, naarmate de banden meer knellen, aan Gods zijde in het licht Zijner liefde en tegenwoordigheid zien mag, dat ik met allen en voor mijn eigene ziel vrij mag staan in deze weg. Gen. 7: 23.
De Heere verlost Zijn volk menigmaal langs de schijnbaar tegenstrijdigste wegen. Grote benauwdheden en zware beproevingen gaan menigmaal met grote bevrijdingen en wonderbare verlossingen gepaard. Deut. XX13: 20, 21. Num. XXIII; 19-23.
Een gelovige op zijn knieën is machtiger dan een ongelovige aan de spits van een geheel leger. God hoort het gebed; Hoorder der gebeden is Zijn Naam.
God antwoordt Zijn volk niet slechts met woorden, maar ook met daden, vooral dan wanneer Zijn eer er mede verbonden is.
Het is dit gebed, hetwelk Hij geeft en naar Zijn wil is, en hetwelk Hij Zijn discipelen geleerd heeft, toen Hij hun in gemeenschap met geheel Zijn kerk over de ganse aarde leerde bidden: *Onze Vader die in de hemelen zijt*, enz. Dit zijn de twaalf stenen, die God de Heilige Geest tot een altaar opricht. Exod. 20: 24.
Het is hierin, dat de Heere Zich aan nietig stof en as mededeelt, in het licht Zijner liefde en Goddelijke tegenwoordigheid, in het licht van een biddende Hogepriester; in gebed en smeking in gemeenschap der heiligen.
Zo wordt de arme ziel krachtig ondersteund, bewaard en gesterkt tegen de krachtige tegenstand van de machten der hel en het rijk der duisternis. In dit licht wordt de ziel

meer en meer versterkt in hoop op haar God, in de waarheid van Zijn Wezen en in betrouwen op dat Wezen als de God der waarheid en der trouw.

In dit licht der liefde Gods mocht ik twee zaken zien, nl. hoe de liefde het geloof en het geloof de liefde insluit. Daardoor, een vasten tred makende in de weg, is zulks in de hand des Geestes een middel tot versterking van elkanders geloof en tot gemeenschap des lijdens, maar tevens tot gemeenschap der heerlijkheid. 2 Cor. 1: 4-10. 1 Petr. 4: 12-14.
Hierdoor wordt de gemeenschap der heiligen duidelijker door iedere engte, en benauwdheid, waardoor de gevangenen geleid worden om hierdoor meer en meer van de waarheid hunner inwendige en geestelijke vrijheid en uitwendige bevrijding verzekerd te worden.
Zo schijnt in het licht der liefde Gods het licht van twee zijden; wat God werkt aan de een, en wat God werkt aan de anderen kant, n.l. het licht de duisternis ontdekkende, om alzo, uit de duisternis bevrijd, daaruit met God te voorschijn te komen.

De gevangene echter, nog in grote engte (Exodus 14: 1-3), smeekt de Heere om Zijn weg te kennen. Ex. XX13: 13. Spreekt tot de kinderen Israëls, dat zij wederkeren, en zich legeren vóór Pi-Hachiroth, tussen Migdol en tussen de zee.
God liet de kinderen Israëls niet alleen eerst een omweg maken, maar nu ook een terugweg inslaan, en wel een zodanigen, dat zij in plaats van verder de woestijn in te trekken, voor de zee stonden, zodat men niet anders kon denken, dan dat de kinderen Israëls in de woestijn verdwaald en van God verlaten waren, en een weg waren ingegaan, die hen tot een wis verderf zou voeren. Dit echter was alleen de weg, waarin de Heere Zich aan Zijn vijanden zou verheerlijken en Israel bevrijden. Ik zal Faraos hart verstokken, dat hij hen najage; en Ik zal aan Farao en aan al zijn heir verheerlijkt worden. God is geen oorzaak van het kwade, maar Hij beheerst en straft het kwaad. De verharding is een oordeel van God, welke niet volgt dan na vele vruchteloos gebleven stemmen en vermaningen.
God zendt een kracht der dwaling — zodat zij de leugen geloven, — aan hen, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen gehad hebben in de ongerechtigheid. 2 Thess. 2: 1, 12.
Farao was getuige van tien wondere plagen, en toch verhardde hij weder zijn hart. Tegelijk geschiedde alles naar de bepaalden raad en de voorkennis Gods, welke door ons niet te doorgronden, maar aanbiddend te eerbiedigen zijn.

Zo leidde de Heere mij op dezelfde wijze in deze weg van beproeving in zulk een engte, waarin dood en benauwdheid voor ogen schenen, meer dan enige hoop op verlossing.
Maar het was hier, dat het de Heere behaagde door de diepte een weg te maken, en door de kracht van de tegenstand heen de weg tot Israëls bevrijding te openen.
De voet moest in de zee; niet eerst zien, en dan geloven, neen, eerst geloven en dan zien. Joel 2: 26, 27. Hebr. 11: 29-34. Jozua 3: 11-17. Ex. 14: 13-15.
En hoe duister de nacht ook zij, op Gods bevel en naar Zijn beloften gaat men voort, en het is in deze zwakheid, dat de kracht en de heerlijkheid, de macht en de liefde Gods, op het luisterrijkst tentoongespreid worden. *Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Wie zal bestaan tegen God te strijden?*
Zo baant de Heere de weg door de meest tegenstrijdige wegen, het onmogelijke mogelijk makende, als een zalige vrucht van Zijn ijver over Zijn volk, waarheid, eer en Naam.

De Heere toonde mij ook in Zijn licht, dat het geen kleine ruimte was voor het geloof, wanneer een gevangene vrijmoedigheid ontving door de liefde en tegenwoordigheid haars Gods, aan een medegevangene te mogen mededelen, dat de Heere haar gevangene en schuldenaar was. Hierin toch ligt de bevrijding der gevangenen.

> Niemand duide het mij euvel dat ik, naarmate de Heere mij thans daartoe vrijheid verleent, hier Uit de waarheid spreek; ik kan niet anders, omdat er de waarheid en de eer Gods mede verbonden zijn.

Verder behaagde het de Heere mij nog te bepalen bij de kracht van het overwinnend geloof, bevestigd wordende door de liefde Gods in de bevrijding der gevangenen.
Hier komt ons dan weder de belangrijke vraag voor: *hoe worden deze gevangenen vrij?*
Het antwoord is: door de macht, liefde en trouw van een Drie-enig God, Wiens Wezen waarheid, rechtvaardigheid en heiligheid is, Wiens deugden onkreukbaar zijn, Wiens trouw onveranderlijk, Wiens liefde onafgebroken is in het geven van zo Goddelijke proeven hiervan in deze zo hooggaande beproeving.

Tot hiertoe geleid (Ex. 14: 14-15) en uit deze zo grote engte gered, behaagde het de Heere mij verder te bepalen bij
1. het licht van de Hoofdsteen, de duisternis ontdekkende;
2. De waarheid van het Wezen Gods, de schijn wegnemende;
3. De gemeenschap der heiligen, heerlijk zowel in de gemeenschap des lijdens, als in de openbaring der heerlijkheid Gods daarin. 1 Petr. 4: 12, 14. Matth. XVIII: 19 20.

De nood, de prangende behoefte is de grote voorloper van des Heeren hulp. Daarom laat God ons dikwijls grote nood zien, opdat wij daarna ook Zijn grote redding zien. Esther moest eerst op de rand der wanhoop staan met het woord: "Kom ik om, dan kom ik om!" en het is in de uiterste nood, dat God uitkomst en verlossing toezendt. De Heere geeft niet slechts de blote redding, maar redding in de weg van geloof.
Tot de bevestiging echter van het geloof is het duidelijk, dat de Getrouw en Almachtige uit kracht Zijner liefde proeven geven kan (aan hetgeen niets is) om in de uitersten nood aan Hem vast te houden en op Hem te vertrouwen. En zo openbaart God in de bewaring en bevrijding der Zijn, te midden Zijner oordelen, Zijn barmhartigheden. Ex. XIX: 22, 23.
Zo doet de Heere dit uitwendig, maar tevens inwendig, als de vrucht der beproeving. Al naarmate het de Heere behaagde mijn ziel in die duisternis en dood in te leiden, naar die mate behaagde het de Heere meer van de heerlijkheid van dat leven in mij te openbaren, hetwelk alleen in Christus is, en alzo als de zalige vrucht der beproeving meer dierbaar en noodzakelijk, en door het licht der liefde Gods en de liefde van God de Heilige Geest meer klaar en onderscheiden, zowel in de gemeenschap met God en Christus, als in de gemeenschap der heiligen. In Zijn licht is licht en zien wij het licht. 1 Joh. 1: 7. 1 Joh. 2: 10. 1 Joh. 3: 14.
Hoezeer gevoelde mijn ziel, in deze dood geleid, het ontzettend gewicht daarvan, maar hoe werd het mij tevens duidelijk door het leven dat alleen in Christus is, dat mijn ziel noch buiten de gemeenschap met God, noch buiten de gemeenschap der heiligen zou kunnen leven, van welke laatste ik uitwendig door deze beproeving bijna geheel uitgesloten was.
Maar ook hierin heb ik zeer klare blijken van de liefde en trouw mijns getrouwe Gods, door de openbaring van een levende Christus, door de onmiddellijke bediening

van God de Heilige Geest, dat voor Hem geen weg zo gesloten, geen gevangenis zo dicht is, waarin Hij zich niet verheerlijken kan in Zijn zalige gemeenschap en tegenwoordigheid, en in de gemeenschap der heiligen. Tijd, plaats, noch afstand is er voor de Heere om Zijn liefde in de hoogste noden en in de grootste beproevingen en verlatingen ten toon te spreiden in al haar volheid en heerlijkheid; ja, om dan juist de ziel een voorwerp te maken voor de volheid ervan.

Waar de Heere alzo met mij in deze gevangenis was, mocht ik het geen gevangenis noemen, maar een paleis, waar mijn God en Zaligmaker zich verwaardigde in de nauwste gemeenschap te wandelen en te verkeren, om op de bepaalde tijd me mij ook daar uit te komen, naar Zijn eigen woord, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en Uit het gevangenhuis die in duisternis zitten. Jes. XLII: 7.
Gaat door, gaat door, door de poorten; bereidt de weg des volks; verhoogt, verhoogt een baan, ruimt de steen weg, steekt een banier omhoog tot de volken.
Ziet, de Heere heeft doen horen tot aan de einde der aarde; zegt der dochter van Sion: zie, uw heil komt, zie, zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des Heeren; en gij zult genoemd worden de gezochten, de stad, die niet verlaten is. Jes. L12: 10-12.

Zo ook ontdekte de liefde van mijn Hemelse Vader en de liefde van God de Heilige Geest mij (te midden van deze dood, waaronder mijn ziel als bezwijken zou), dat Jezus leeft. *Ik ben de Eerste, en de Laatste; en Ik leef, en Ik ben dood geweest; en Ik ben levend tot in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods.* Dit was mij een grote sterkte om in dit ontzettend gezicht een gezicht op en sterkte door Hem te ontvangen als de overwinnaar over hel en dood. Ps. LXVIII: 14-21. Ps. LXIX: 1-4.
De ziel wordt hierin niet slechts in de beschouwing, maar in de waarheid der zaken geleid, waarin zij dan ook ziet, dat geen schijn maar alleen de waarheid, de tegenwoordigheid van het Wezen Gods haar kan staande houden. Het is dan ook hier duidelijk voor haar, dat Gods kracht in haar zwakheid volbracht wordt.
De grote God openbaart zich niet aan grootheid, maar in de diepste diepte onzer ellende. Hij bevoorrecht Zijn volk met de Goddelijkste openbaringen in hun hoogste noden en zwaarste beproevingen. Hij leert hun daarin, dat de weg met Zijn Israël en Zijn koninkrijk niet is de weg van stoffelijke kracht en menselijk geweld, maar van Zijn Geest, die wel de volken schudt in de storm, die de bergen scheurt en de steenrotsen verbreekt en de aardbeving, welke de koninkrijken doet beven en het vuur dat de goddelozen verteert, voor zich uitzendt, maar die zelf woont in de stilte, in de vrede, in de liefde, zodat de arme, zwakke, hulpeloze ziel Hem in het licht Zijner liefde mag aanschouwen als zijnde heilig, wonende onder de lofzangen Israëls.
Het is deze liefde Gods, welke de ziel voorlicht en haar door het leven van een levenden Christus ondersteunt om haar in het leven te houden, te midden van deze dodende dood (2 Cor. 4: 8-12). De liefde van God de Heilige Geest stelt de ziel vast in die liefde, die alle vreze buiten drijft. 1 Joh. 4: 16-19. Hebr. XI.
Zo wordt in dit licht der liefde Gods het werk Gods, nl. het geloof door de liefde werkzaam, in het licht des Heiligen Geestes in al deszelfs uitgestrektheid aanschouwend en de waarheid van hetzelve inwendig verstaan. Dit werk Go ds in de ziel, het geloven in God kan — ofschoon alle eigen werk eigen kracht, eigen roem hier ganselijk uitgesloten wordt, in en door God — niet anders dan Gode verheerlijkende vrucht dragen, en een Gode verheerlijkende uitkomst hebben.

In dit werk Gods en in dit licht der liefde Gods ziet de ziel
1. De grond,
2. De aard en
3. De zuivere vrucht des geloofs. Uw vrucht is uit Mij gevonden. Hosea IX. Wie is wijs? Die versta deze dingen. Wie is verstandig? Die bekenne ze, want des Heeren wegen zijn recht, en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen. Vs. 10).
Zo draagt de beproeving des geloofs Gode verheerlijkende vruchten (1 Petr. 1: 17), nl. het leven van Christus, als een vrucht in deze dood (Spr. 5: 22, 23. Jer. 16: 17) geopenbaard.

Verder:
1. De heiliging dezer beproeving en daarin; de verheerlijking Gods (1 Petr. 4: 114. Matth. 5: 10. 1 Petr. 2: 20. 1 Petr. 3: 14);
2. De bevrijding uit de beproeving (Ps. CXLVI: 7);
3. De vrijmaking in mijn consciëntie (1 Joh. III: 20) 21. 1 Joh. 5: 14), geopenbaard in dit leven hetwelk alleen vloeit uit de dadelijke gemeenschap met God en Christus door de Heilige Geest.
O, wat is Christus dierbaar in het gezicht van, maar ook in de bevrijding uit zulk een dood!

Verder behaagde het de Heere, mij uit deze banden des doods en der duisternis verlost hebbende, mij met veel klaarheid aan te tonen, waar de Heere mij nu inwendig gebracht heeft; namelijk tot
1. vrijmaking door de liefde van God de Vader (Rom. 5: 1)
2. vrijmaking door God de Zoon (Rom. 6: 3-4);
3. vrijmaking door God de Heilige Geest. (2 Cor. 1: 21, 22. 2 Cor. V: 5. Eféze I: 13.)

Zo leert God de Heilige Geest de arme ontblote ziel h are roeping en verkiezing vast maken; Gods Geest getuigt me haar geest, dat zij een kind is. Dit kindschap is van eeuwig; waarde. En zo ontvangt zij, bij aanvang uit deze beproeving verlost, het zegel en getuigenis des Heiligen Geestes. 1 Joh. V: 4-8. Zij ziet in het licht der liefde haars Gods, dat Hij de waarheid aan haar vervuld heeft en zij gezet is door deze liefde als een zegel op het hart en op de arm van haar hemelse Bruidegom Jezus Christus. Hoogl. 8: 5-7.
Zij mag nu de roemtaal door de kracht en het leven des Heiligen Geestes op haar lippen nemen, de kracht daarvan inwendig ondervindende:
Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?
Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt; wie is het die verdoemt? Christus is het die gestorven is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Gelijk geschreven is: Want om Uwentwil worden wij de gansen dag gedood; wij zijn geacht, als schapen ter slachting!
Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem die ons heeft liefgehad.
Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is

in Christus Jezus, onze Heere. Rom. 8: 31-39.

Waar de Heere haar nu inwendig vrijgemaakt heeft, hoopt de ziel ook, dat de Heere haar uitwendig in de weg uit deze beproeving zal vrijmaken, omdat hiermede Zijn eer, Naam, waarheid en volk verbonden is. Jes. XXX: 26. En de Getuige in de hemel is getrouw. Zo is er zoetigheid uitgegaan van de sterke, en is de hulpeloze ziel door de liefde haars Gods bewerkt, om te midden van de schijnbaar tegenstrijdigste omstandigheden aan Hem vast te houden; en zo is zij een voorwerp gemaakt voor Gods vrije liefde en macht, niet slechts om de gehoorzaamheid aan Hem te beproeven, maar ook het geloven in en betrouw op Zijn Wezen te versterken. Zo wordt hun uit zwakheid kracht gegeven (2 Cor. 12: 9, 11), worden zij sterk in de krijg (Hebr. 11: 34. 2 Kon. 6: 16, 17. Dan. 3: 23-25) en breidt de waarheid zich uit voor het oog des geloofs in het volle en helderschijnend licht der beloften zowel in de weg (Jes. 20: 1-11), als in de vrucht voor de ziel tot heiliging in de beproeving, zodat, gelijk er zoetigheid uitging van de sterke, er alzo ook spijze uitging van de eter. Zach. 9: 14-17.
De Heere der heirscharen zal hen beschutten; zij zullen eten, nadat zij de slingersteen zullen tenonder gebracht hebben. Zij zullen ook drinken, en een gedruis maken als van de wijn; en zij zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken des altaars.
En de Heere hun God zal ze te die dage behouden, als zijnde de kudde Zijns volks, want gekroonde stenen zullen in Zijn land als een banier opgericht worden.
Want hoe groot zal zijn goed wezen en hoe groot zal zijn schoonheid wezen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken.

Zo heiligt God de Heilige Geest de waarheid tot sterkte der beproefden te midden der beproeving, opdat zij daarin niet bezwijken, maar versterkt worden door de liefde, tot het geloof in en het betrouw op de God der waarheid. Ps. LXVIII: 73. 2 Sam. 1: 24. Zo gebruikt de Heere de krachtige tegenstand als middel in Zijn machtige en sterke hand, om Zijn volk in de ruimte te leiden (Jes. 62: 9-12), de waarheid in het helderste licht te stellen en de kracht Zijner beloften in het openen hunner gevangenissen ten toon te spreiden: Ik zal voor uw aangezicht gaan; Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, de ijzeren grendelen zal Ik aan stukken slaan. Jes. XLV: 2, 3. De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken, zij zullen doorbreken en door de poort gaan en door dezelve uittrekken; en hun Koning zal voor hun aangezicht henengaan, en de Heere in hun spits. Micha 2: 13. Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?
Ik breng mijn gerechtigheid nabij; zij zal niet ver wezen en mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israel mijn heerlijkheid.

De ziel door en in het licht der waarheid geleid, versterkt en bewaard, ziet de Heere aan haar rechterhand; daarom wordt zij niet bewogen.
Ook schenkt haar de Heere vrede en licht op de gehoorzaamheid des geloofs. Ps. 4: 6. Deut. 33: 19. Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der gerechtigheid, een offer dat gans verteerd wordt. Hierin openbaart Hij de ijver over Zijn volk. Jes. 26: 11. Hij maakt een weg door de zee, doet hen in Zijn licht (Ex. 13: 21, 22) licht en duisternis klaarder onderscheiden (Ex. 10: 20-2 3 . Ex. 14: 4), om uit de toenemende duisternis klaarder licht, uit de toenemende engte groter ruimte, uit de toenemende benauwdheid groter verlossing te doen geboren worden. Ex. 14: 13-17.

De Heere toonde mij, dat Hij deze gevangenis (daar de kracht van de tegenstand op die tijd zeer groot was, en de ziel, niet krachtig door de liefde Gods ondersteund, zou

bezwijken,) niet geopend had om ze weer te sluiten, maar om door de grote tegenstand van het rijk der duisternis heen, als de God der waarheid, als de Overwinning Israëls die niet liegt, als de Getrouw en Waarachtige te heerlijker in Zijn verlosbende liefde en macht te voorschijn te komen.

1. De verlossing zeker; want Zijn Naam is: de Getrouw en Waarachtige. Openb. XIX
2. De verlossing wonderlijk; want Zijn Naam is wonderlijk. Jes. 9: 3-5. Richt. 7: 22.
3. De verlossing Goddelijk; want Zijn Naam is Heere. Ex. 6: 21.

God de Heere wil hier zeggen, dat deze Zijn Naam Jehovah, en wat die Naam betekent, tot nog toe hun zo goed niet bekend was, als het hun voortaan zoude bekend gemaakt worden door de dadelijke vervulling Zijner beloften, bijzonder in de miraculeuze verlossing uit Egypte en de invoering in het land der beloften. Verder behaagde het de Heere mij bij vernieuwing in deze waarheid te leiden En de Heere zei: zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe? Gen. XVIII: 17. Amos 3: 6; 7. Jes. XLV 7. Klaagl. 3: 37, 38.

Verder behaagde het de Heere mij nog bij deze zaken te bepalen en in de volgende waarheden te leiden:
1. het gegeven gebed;
2. het Amen op het gebed;
3. hierin bevrijding der gevangenen;
4. beschaming voor het rijk der duisternis.

De ziel verwacht de uitkomst van Godzelf. De natuurlijke mens heeft genoeg aan de gave; Hij die God vreest, heeft ook wel de gave lief, maar de Gever nog liever. Daarom wil hij liefst de gave ontvangen als de vrucht van de verhoring des gebeds. De ziel smeekt de Heere om hetgeen de Heere haar zelf gaf te geloven en aan anderen als onfeilbaar zeker beloofde en na zielsworsteling schonk.
O, hoe ziet en gevoelt de ziel, dat er niets Goddelijks wordt verkregen zonder geloof, als een vrucht van de liefde Gods, en het eigen werk van God de Heilige Geest; niets zonder gebed, smekingen, worstelingen; zodat alle uitkomsten worden verkregen door een weg van lijden.
Zeker Godvruchtige zegt hiervan; Die laag bukt voor God, kan hoog opgericht staan voor mensen, en die geworsteld heeft met God, kan onverschrokken staan tegenover een geheel volk. Jozua 3: 13-17. Richt. 7: 15. Richt. 7: 19, 20.

Mocht deze gevangenis volkomen geopend worden tot heiliging van Uw grote Naam en tot bevrijding van Uw dierbaar gunstvolk! Gen. XVIII: 17-23. Gen. XIX: 21-23.
O, mocht dit zo zijn in het algemeen voor Gods volk! Mochten hun ogen geopend worden, opdat zij niet, gelijk de anderen, slapen. Matth. 23: 24. Marc. 13. Luc, XVII 2 Thess. I. 2 Thess. 11. Moge Hij, die een ontoegankelijk Licht bewoont, nog van Zijn Geest uitstorten over Sions volk en kerk!
Moge het voor de bedroefden in Sion, tot troost en bemoediging verstrekken wat onze eeuwige Koning, Profeet en Hogepriester gezegd heeft: *Als gij alle deze dingen ziet gebeuren, heft dan Uw hoofden op, want dan is Uw verlossing nabij*.

Hier moet ik nog mededelen — daar ook dit de eer en de grote en heilige Naam des Heeren geldt — dat, waar de Heere mij te midden Zijner zo duidelijk openbaar wordende oordelen (bijzonder in onze gemeente) inwendig vrijmaakte (Openb. 3: 0.), Hij mij ook uitwendig daaruit bevrijdde.
Deze inwendige bevrijding en vrijmaking, de liefde tot en de eer van de Heere, over deze grote en onuitsprekelijke weldaad aan mij, de grootste en meest onwaardige der zondaren, geschied, drongen mij, hoewel tot mijn diepe smart (Klaagl. 3: 48-51), openlijk als lidmaat dezer kerk te scheiden. 2 Cor. 6: 15-18.
En ik hoorde een andere stem uit de hemel, zeggende; Gaat uit van haar, mijn volk opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt. Openb. XVIII: 4. Gen. XIX: 12. Jes. XLVIII: 20. Jes. LII: 22. Jes. LI: 6, 45.1 Petr. 4: 17— 19. Ez. 9: 1-4. Ex. 13: 22, 23.

De liefde tot de Heere in en door Zijn Heilige Geest in mijn ziel uitgestort, in het licht te voren medegedeeld zeer klaar gezien en gesmaakt; een gezicht van de heiligheid en waarheid mijns getrouw Gods; hierdoor een zeer klaar gevoel van niet te kunnen mede instemmen in het ontzettend kwaad der zonde; een diep gevoel van mijn diepe onwaardigheid (in de grote en wonderbare redding in dit bij zonder geval, in een zeer opmerkelijke weg, waarin God zal verheerlijkt worden, ja waarin Hij Zichzelf verheerlijken zal, deden mij tot dit besluit komen.
Gelukkig zij, wie het alzo in deze weg geschonken is door een Driemaal heilige God te zijn vrijgemaakt, vrij niet slechts voor Zichzelf, maar ook vrij van het bloed zijns naasten (Ez. XX13: 1.-9).
Ziet, zegt de Apostel, wij houden hen gelukzalig, die verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer. Jac. 5: 10, 11. Jac. I: 12. 1 Petr. I: 6-9.
Gelukkig de ziel, welke te midden der zwaarste beproeving door de eeuwige liefdearme Gods omsloten, niet kan zinken, en die, door deze zelfde liefde bewaard en staande gebleven, roemen mag in de hoop der heerlijkheid Gods!
Het is door deze liefde en in deze grond van roem, dat de hulpeloze ziel, te midden van zulk een hooggaande en langdurige beproeving bewaard en staande is gebleven, en dat noch de stromen en vloeden der beproevingen en aanvechtingen, noch de machten der hel het werk Gods in deze weg hebben kunnen verhinderen, of in Zijn vrijen loop tegenstaan of vernietigen.
Neen, de olie des Heiligen Geestes, de stromen van Gods eeuwige liefde en de openbaring van een levenden Jezus hebben dit leven te midden van deze dodende dood en machtigen tegenstand in het leven gehouden.
En alzo hebben wij gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is Liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.
Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels, namelijk dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld. Er is in de liefde geen vreze, maar de volmaakte liefde drijft de vreze buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde. Joh. 4: 17-21.

Al wat uit deze grond, de liefde Gods tot ons, niet vloeit in grond, uitwerksel en vrucht, zal nimmer standhouden in de ure der beproeving, in de ure des doods. Alles wat in deze liefde Gods, als een levensbeginsel der wedergeboorte door de Heilige Geest, niet geworteld en gegrond is, is buiten God,, buiten Christus, buiten de Heilige Geest, buiten dat leven, hetwelk de zondaar uit vrije genade, uit kracht van Gods vrije verkiezende liefde, uit de dood tot dit leven roept. Eféze 1, 2.

O, welk een nauwe weg moet dan de zondaar niet in en door, om tot een welgegronde zekerheid te geraken van zijn aandeel aan deze liefde! Jes. 22: 3.
Dit echter moge strekken tot troost en bemoediging voor menige beproefde en bedroefde, voor hen die waarlijk vrezen geen aandeel in deze liefde te hebben, maar tot gedurig, nauwkeurig en herhaald onderzoek aan de troon der genade Zichzelf de Heere ter beproeving geven. Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart, beproef mij, en ken mijn gedachten en zie of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op de eeuwige weg.
Een Goddelijke vreze zal noch kan ooit een ziel tot valse rust brengen; want in de zalige kennis, in de zalige mededeling en in haar bezit is onuitsprekelijke genade; en genade maakt de ziel steeds armer, behoeftiger en dieper afhankelijk.
En er zeide een tot Hem: zijn er ook weinigen, die zalig worden? En Hij zei tot hen: strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.
Mocht het de Heere behagen nog van Zijn Geest uit te storten over een diep gezonken land en kerk, opdat de diepte daarvan mocht gezien, gevoeld, geloofd en beleden worden! Dan. IV.
Maar een hard gezicht is mij te kennen gegeven. Micha 3. Daarom zal het nacht voor ulieden worden vanwege het gezicht, en ulieden zal duisternis zijn van wege de waarzegging, en de zon zal over deze profeten ondergaan en de dag zal over hen zwart worden. En de zieners zullen beschaamd en de waarzeggers schaamrood worden, en zij zullen al tezamen de bovenste lip bewimpelen, want er zal geen antwoord Gods zijn. Amos 8: 9. Joël 2: 10. Amos 5: 7. Amos 6: 12. Ez. 22: 28. Zef. I: 12. Doorzoek u zelf, nauw, ja doorzoek nauw, gij, volk; dat met geen lust bevangen wordt! Eer het besluit bare; (gelijk kaf gaat de dag voorbij) terwijl de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt. Zoekt de Heere, allen gij zachtmoedigen des lands, die Zijn recht werken Zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid; misschien zult gij verborgen worden in de dag van de toorn des Heeren. Zef. 2: 1-3.

Mocht het de Heere nu behagen mij door Zijn Geest in de waarheid te leiden, hoe Hij de weg verder opende, opdat het alzo blijke, dat deze gevangenen, door de Heere in deze gevangenis geleid, daaruit met de Heere naar Zijn eigen Woord en beloften (Jes. XLV: 2; 3) zullen te voorschijn komen, opdat hierin Zijn grote Naam geheiligd, Zijn waarheid bekend, Zijn volk bevrijd, het rijk der duisternis beschaamd worden. Jes. XLII 8-16.
Welk een genadig blijk van des Heeren gunst en tegenwoordigheid is het dan, als de Heere zoveel plaats en ruimte voor Zijn volk maakt, dat zij vrij en ongehinderd mogen doorgaan. Micha 2: 13. En welk een blijk van des Heeren liefde, wanneer de bevende ziel toegang mag vinden tot een geopende genadetroon in het licht van een biddende Voorspraak en Hogepriester en, onder de onmiddellijke bediening van God de Heilige Geest binnen het heiligdom geleid, zien mag, dat haar vijanden macht en kracht benomen is.

Het was op deze tijd, dat het de Heere behaagde deze waarheden voor mijn hulpeloze ziel te openen: Zef. 3: 14-17. Zach. 9: 14-17, en mij in dit licht te doen zien de overwinning van de n tegenstand. In dit licht mocht ik de Heere smeken (in zoveel vrijheid en ruimte had de Heere mijn ziel geleid!, dat deze mijn wonderbare bevrijding door de liefde mijns getrouw Verbondsgods, door het leven en de liefde van mijn dierbare Zaligmaker, door de liefde van God de Heilige Geest dienstbaar mocht

gemaakt worden tot des Heeren eer, tot bevrijding en uitleiding van Zijn dierbaar volk. Gen. XVIII: 17-32. Als de Heere opent, wie zal dan sluiten? Jes. 62: 9-12. Jes. XL: 3 Jes. LVII: 14. Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Het is in deze strijd wel één tegen duizend, maar ook duizend tegen één. En die één is voor ons, met ons, in ons. En wie zal bestaan tegen God te strijden? Naarmate de waarheid zich in de weg uitbreidt, moet de leugen wijken. God is waarheid en in Hem is geen onrecht.

Het behaagde nu de Heere mij in het licht Zijner liefde, in het licht der waarheid (en welk een licht is er in dit licht! Jes. LIV: 9-12) licht en duisternis klaar en onderscheiden aan te tonen:

1. Het licht en de Goddelijke vrijheid der waarheid (Spr. 4: 18) tegenover de banden der zonden (Spr. 4: 19);
2. De zegepraal der waarheid (Deut. XX13: 29) en de ondergang van het rijk der duisternis (Deut. XX12: 35, 36);
3. De vrije gevangen (Spr. 5: 22);
4. De gevangene vrij (Ps. CXLVI: 7. Ps. CXXIV);
5. De gevangenis gevangen genomen (Ps. LXVIII: 7-9). De Heere is hunlieder sterkte, en Hij is de sterkheid der verlossing Zijns Gezalfden. Ps. XXVIII: 29.

Na deze uitleiding behaagde het de Heere mijn ziel in volkomen stilheid te brengen en, terwijl de nood der beproeving op die tijd zeer hoog was, mij te geven een bijzondere opening in de gemeenschap der heiligen in gebed en smeking voor de troon der genade, en wel in het licht van een biddende Voorspraak en Hogepriester als het Hoofd Zijner gemeente op aarde.
De heerlijkheid, het gezicht, het leven daarvan mede te delen, dit kan ik niet; dit is het eigen werk, het ambt en de bediening van God de Heilige Geest; ik kan slechts wat stamelen, wat klanken voortbrengen van hetgeen mijn ziel mocht ondervinden, aanschouwen, geloven, smeken aan de troon der genade. Joh. 14: 13. 1 Joh. 5: 14, 15. De gemeenschap der heiligen toch ligt in de eeuwigdurende kracht der hogepriesterlijke waardigheid van Hem, die is, die was en die zijn zal, de eeuwig Getrouwe, die allen, die Hem van de Vader gegeven zijn, als Zijn schapen kent en bewaart.
Hier valt de bidder weg in een biddende Hogepriester, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden. En de arme ontblote ziel (Ps. CII: 18-21) ontvangt hiermede zekerheid van de verhoring des gebeds. Iedere nieuw ontdekking van Christus vervult de ziel met meer liefde, toont ons meer van Zijn aanbiddelijke heerlijkheid en de rijkdom der verlossing, welke wij in Hem bezitten. Col. 1: 1-19.
Deze genade doet de ziel in de kennis van haar diepe armoede en de dadelijke vrucht van Zijn leven deden, en deze vrucht, als een vrucht van de Boom des levens in het licht van des Vaders liefde door de dierbare Geest aan de ziel medegedeeld, is het gehemelte zoet. Jes. LV: 1. Joh. 7: 39, 38. Hoogl. 1: 3, 4. Hoogl. 5: 15, 16. Hoogl. 4: 15, 16.
De Bruid, de heerlijkheid van Christus ziende, zegt: *trek ons, wij zullen U nalopen!*
Ach, Christus wordt zo weinig bemind, zo weinig op hogen prijs gesteld, omdat Hij zo weinig gekend wordt. Alles, alles aan Hem is gans begeerlijk, gans dierbaar, gans noodzakelijk. Een enkel gezicht van Christus doet de ziel in Zijn liefde wegzinken.
O, dat dit aanschouwen, dit zien van Christus nimmer werd verduisterd of weggenomen!
Iedere kruimel uit deze volheid ontvangen is winst, genade, vrije liefde aan arme, ledige zielen medegedeeld. Hoe vele zielen die niet weten, dat de minste kruimel ware

genade als een vrucht der liefde Gods verkregen wordt, staan naar grote zaken; zij begeren wel de vrucht, maar buiten de weg, welke daartoe leidt. Door lij de geheiligd, door lijden tot heerlijkheid.
Mocht God de Heilige Geest velen recht arm maken, ze zouden de kruimels niet blindelings vertreden, en hun zaligheid en heiligheid zou meer in kracht bestaan, dan in woorden; inwendig vernieuwd wordende en gelijkvormig gemaakt aan Jezus lijdend beeld. Het koninkrijk Gods is een verborgen koninkrijk, in de inwendige mens des harten; het komt niet met uiterlijk gelaat. Geen vertoning, geen schijn, geen bedrog kan de ontdekten zondaar voldoen.
Hoeveel zielen blijven hierdoor in duisternis, vervreemd van het leven, de vrucht en de kennis Gods! Jammer voor hen, dat het zo is; hoe gaarne zou men het tegendeel wensen! De liefde Gods, levende in het hart, breidt zich uit over anderen. Maar ook dit is Gods werk.

Welk een vlak veld maakt God de Heilige Geest in het arme hart voor de wezenlijke Godskennis; hoe Hij zich in Christus in de rijkdom Zijner genade en vrije liefde aan arme zondaren openbaart! Welk een volheid der liefde Gods straalt er voor de ziel uit in de ontdekking van de liefde en heerlijkheid van een levenden Christus!
Hoe doet dit aanschouwen van Hem de ziel smeken om vermeerdering, versterking, bewaring van dit werk Gods in het hart!
Mij dacht (want in dit licht is het licht! Jes. XXX: 26), ik zag de gevangenis open, de gevangenen vrij, de waarheid en heerlijkheid Gods zich openbarende voor de ziel en haar in de vrucht daarvan doende delen. Door dit gezicht werd ik gesterkt en bewaard, door geloven in (Hebr. 11: 6), hopen op (Ps. XLIII: 5), liefhebben van de Heere. 1 Joh. 4: 16--18. Dit alles is een zeker blijk van Gods liefde jegens mij en een zalige vrucht der beproeving. 1 Petr. 4: 13, 14.

Zo behaagde het de Heere mijn ontblote ziel vast te stellen in de liefde en volheid van een Drie-enig God, niet slechts in het gegeven gebed, maar ook in de zekerheid der verhoring. 1 Sam. 7: 8, 9. De ziel dit ziende, smeekt de Heere, dat Hij in dat gebed een proeve geven mag van Zijn kracht in de zwakheid van de bidder.
En welk een groot voorrecht en welk een blijk van de liefde en trouw onzes Gods is het nu, dat ik hier bij mag voegen, dat Hij die dit gebed gaf, het ook verhoord heeft. Gelijk Zijn Naam alzo is Zijn daad: wonderlijk. Hoorder der gebeden is Zijn Naam.
In dit licht mocht ik een zeer klaar gezicht ontvangen van het Wezen Gods, wegnemende de schijn; een gezicht van de waarheid Gods vernietigende de leugen; een gezicht van het licht Gods, (Openb. XIX:,) de duisternis volkomen aan het licht brengende. Dit gezicht versterkt de hope, verlevendigt gebed en smeking, en de ziel ontvangt meer en meer opening, door God de Heilige Geest in de waarheid en het Wezen Gods. 1 Joh. 4: 16.
De ziel in het gezicht van een bevredigd en verzoend God en van een biddende voorspraak en Hogepriester binnen het Heiligdom gebracht (Hebr. 9: 24. Hebr. 6: 17 - 20), is een voorwerp voor de vrije liefde des Vaders, de zalige openbaring van een levenden Jezus, de liefde en het werk van God de Heilige Geest.
Zo wordt de ziel in vertrouwen op de Heere en dit werk des geloofs geoefend en met kracht van een gezegende en Gode verheerlijkende uitkomst verzekerd. Dit vertrouwen door een Drie-enig God alzo in het hart gewrocht staat tegenover de kracht des ongeloofs, dat in al Zijn werkingen vernietigd wordt, tegenover de macht der vijanden, die geheel krachteloos gemaakt worden. Matth. 16: 18. Eféze 1: 18-23. Het geloof wordt alzo door de liefde van een Drie-enig God in het hart gewrocht; het

is het geloof in Zijn Naam, het geloof dat door Hem is. Hand. 3: 16. Die door genade iets kent van hetgeen ik hier bedoel, zal mij beter begrijpen, dan ik in staat ben dit te beschrijven. Dit geloof ligt als een Godsdaad, geheel buiten de mens; naar het licht echter, waarin de Heere het mij doet zien, zou ik het aldus beschrijven: een geloof, dat te midden der hoogste beproeving (Hab. 3: 13-19.) door de Heere bevrijd wordt van ongeloof en in de liefde volkomen vrijmaakt.
Nu, die alzo door God tot God komt, ondervindt hierin wel een zekere proeve van de liefde Gods, en een klaar bewijs, dat de hope, welke hij op God heeft, niet zal beschamen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een beloner is dergenen, die Hem zoeken.
Ieder deeltje van dit grote werk in de arme ziel door God Drie-enig alzo inwendig uitgewerkt en verklaard, stelt de ziel in geen kleine sterkte, zodat zij met David wel eens mag betuigen: Ps. XVIII: 2, 3. Dit grote werk Gods in het hart maakt niet zorgeloos of biddeloos; neen! het kleeft de Heere te vaster aan, in gebed en smeking met de heiligen worstelaar: ik zal U niet laten gaan, tenzij Gij mij zegent.
Dit gebed is geen vrucht van eigen kracht of wil, maar een vrucht van de ijver Gods. Het heilig vuur op dit altaar, door God de Heilige Geest ontstoken, is de Heere aangenaam. Ps. L: 23. Ps. LI: 21. Dit ziet, gevoelt, ondervindt, gelooft de ziel. Hebr. XIX: 21. Rom. 5: 2. Zonder Hem, nl. Jezus, ware geen toegang mogelijk.
Hier begint de Apostel het tweede deel dezes briefs; in het overig deel van dit kapittel vermaant hij tot vrijmoedigheid in het geloof, standvastigheid in de belijdenis, lijdzaamheid in de verdrukking, tot ingang des Heiligdoms om door geloof, hoop en gebeden regelrecht tot God in de hemel te gaan, op een verse en levende weg, welke altijd vers, en levend blijft; want Christus dood is ons leven.
Zo werkt de verdrukking lijdzaamheid, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest. Rom. 8: 3-5.
Dit werk Gods in het hart, bij Goddelijk licht gezien, sluit nog andere vruchten in zich, namelijk de ijver Gods, zich openbarende in de onderhouding in de ziel, in de waarheid van de Goddelijke bevrijding, van Zijn volk en in de Gode verheerlijkende uitkomst. Zie Gen XIX: 21, 22, 23.
De liefde, het licht, de toegang tot een geheel geopende genadetroon, het vriendelijk aangezicht in Jezus Christus van mijn verzoend God en Vader (Jes. LIII en LIV. Jes. L15: 24) brengt de zaken zo nabij, alsof ze er reeds waren; de ziel hier gebracht, kan niet anders dan geloven wat de Heere aanschouwelijk voor haar maakt.
O, ik wenste, dat ik in de mededeling van de diepe neerbuiging en de tedere liefde van de Heere aan een zondige worm bewezen, mij diep genoeg in het stof kon neerleggen! Spr. 8: 31, 34. Welk een kinderlijke, heilige vreze (Ex. 33: 13-18) werkt deze liefde om slechts met een open hart, waarin de Heere ziet (Ps. 62: 1, 14. Ps. LXXVII: 2. Ps. LXXXVIII: 2, 3), aan de voetbank Zijner voeten neder te zitten en te ontvangen van Zijn woorden. Deut. XX13: 3.
De Heere toont mij in dit licht het licht aan de ene, de duisternis aan de andere zijde. Bij de kinderen Israëls was het licht in hun woningen. Gen. 10: 21-23. Naarmate het licht zich uitbreidt, wordt de duisternis meer ontdekt en worden de gevangenen vrij. In dit licht deed de Heere mij zien

1. De zalige vrucht der beproeving, nl. de heiliging en het leven (Hebr. 12: 11), de onheilige vrucht der zonden, het oordeel de dood. Jac. 1: 15.
En alzo werd ik 1. het oordeel ingeleid, 2. het oordeel doorgeleid, 3. het oordeel vrij uitgeleid met en door een Drie-enig God. Openb. 3: 8. Openb. 7: 1, 2.

Zo wordt de gevangene vrij, de gevangenis geopend, de heerlijkheid van het Wezen Gods geopenbaard in de Gode verheerlijkende vrucht van de gemeenschap der heiligen. Joh. XVII: 19-23. Matth. XVIII: 28-20.
Zo wordt de waarheid van het Wezen Gods, de heerlijkheid van Zijn deugden opgeluisterd in de bevrijding van Zijn volk en in het straffen van Zijn vijanden (Ps. 16: 10), en het oordeel Gods geopenbaard over de bittere vrucht van de gemeenschap der zonden. Mal. 3: 5.
Het betrouw op dat Wezen als de vrucht van Zijn eigen werk wordt niet beschaamd. Ps. LXXVIII 13-16. Ex. 14: 21. Ps. CIII: 39. En alzo is het dwaze Gods wijzer dan de mensen, het zwakke Gods sterker dan de mensen: opdat alzo Zijn naam geheiligd, Zijn dierbaar volk bevrijd, Gods werk bekroond, het rijk der duisternis beschaamd worde. Ps. CVII: 41-43. Wie is een God gelijk onze God? Hij verlost en redt; Hij doet tekenen en wonderen, in de hemel en op de aarde. Dan. 6: 27.
Welgelukzalig zijt gij, o Israël! wie is u gelijk? Gij zijt een volk verlost door de Heere, het schild Uwer hulp, en die een zwaard is Uwer hoogheid. Deut. XX13: 29.
Welk een klaar en lieflijk gezicht is het, als de ziel in de liefde en trouw haars Gods zich als ingesloten ziet. Rondom Jeruzalem zijn bergen, zo is de Heere rondom Zijn volk. In dit licht toont God de Heilige Geest, dat mijn grootste ruimte bestaat in die engte, waarin de Heere de macht, trouw en waarheid van Zijn Wezen verheerlijken zal in de bevrijding van Zijn volk.
Hier ontvangt het bevel Goddelijke kracht: *Maak u op, verlicht (gelijk de Engelse overzetting zegt), want uw licht is gekomen en de heerlijkheid des Heeren is over u opgegaan.* Jes. LX: 2. Om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit! tot hen, die in duisternis zijn: komt te voorschijn! Jes. XLIX: 9a.
Dit is tot de gevangenen: komt herwaarts, openbaart u; eigenlijk: wordt ontdekt of geopenbaard. Waar dit bevel komt, volgt de ziel. De ziel ziet, dat zij in haar zwakheid zo veel sterkte ontvangt, dat zij dit bevel kan gehoorzamen, en dat zij in haar diepe afhankelijkheid een geschikt voorwerp is voor Hem, wie de kracht is en het koninkrijk en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.

Een voorwerp voor de liefde baars Gods in haar bevrijding, die blijken zal een vrucht te zijn van het geloot door de liefde werkzaam. Waar het geloof overwint, maakt de liefde vrij. Hierin behaagde het de Heere mij deze laatste dagen met veel klaarheid te leiden in het licht dezer woorden: *Beproeft Mij nu hierin.* O, welk een diepe neerbuiging van Hem, die zeer hoog woont (Jes. LVII: 14., 15), maar zeer laag ziet, zich neerbuigende tot nietig stof en as, zodat de ziel niet anders kan, dan Hem met de arme der liefde omvat houden, Hem pleitende op hetgeen Hij beloofd heeft (Gen. XX12: 26) en waarmede des Heeren eer, Naam en waarheid verbonden zijn.
O, hoe groot is de Heere; hoe geheel hulpeloos en nietig is de zondaar, waar dit woord in kracht en waarheid Zijn vervulling in ons ontvangt: Ik zal, en gij zult. Richt. 6: 14-17. Hierin is de inhoud van het Genadeverbond, waarin de Heere zich in de ziel en in de weg waarin zij verkeert, heerlijk zal maken in de vervulling Zijner beloften, als de Ik zal zijn, die Ik zijn zal.
Matth. 15: 25-28 was mij deze laatste dagen tot bijzondere sterkte en licht. Dit zuchten uit de verborgenste verzuchtingen des harten: En zij kwam, en aanbad Hem, zeggende: *Heere, help mij!!*
Daar is een roepen uit de nood tot God; daar is een gelovig aanschouwen van de geopende genadetroon en een neerleggen onzer smekingen in Jezus Christus, onze enige Voorspraak en biddende Hogepriester, maar daar is in dit eenvoudige gebed een uitstorten van de ziel in Gods geopend liefdehart; en in de schijnbare afwijzing van dit

gebed is zulk een trekkende liefde Gods, dat de ziel in de hoop op haar God versterkt, in het geloof verzekerd en in de liefde zo uitgebreid wordt, dat alle ongeloof en duisternis moet wijken voor dit Goddelijk licht en deze dodelijke liefde. De hulpeloze ziel, voor welke geen andere uitweg is dan alleen in God, ziet in dit licht, dat de Heere haar aan Zijn liefdehart als neerlegt en haar aantoont dat Hij in alle deze, haar een voorwerp gemaakt heeft voor nieuw proeven en blijken van Zijn liefde, trouw en macht in haar bevrijding. Hier komt de waarheid op haar rechte plaats; hierin wordt God gekroond, blijft Hij aan de eer en het schepsel onder de Heere.
Maar het is juist hierin en hierdoor, dat de ziel alle sterkte -en licht ontvangt en dat God verheerlijkt wordt.
Nochtans alles in de door God geordende weg (Hebr. XI) als een vrucht der liefde Gods door de Heilige Geest. Hoe vlak is de weg in dit licht voor het geloof door de liefde werkzaam. Jes. XLV: 2, 3. Micha 2: 13. Jes. XLII: 16. Gelijk vliegende vogelen, alzo zal de Heere der heirscharen Jeruzalem beschutten; beschuttende zal Hij haar ook verlossen, doorgaande zal Hij haar ook uithelpen. Jes. XX11: 4, 5.
In dit licht toont de Heere haar, dat Zijn uitgang is bereid als de dageraad. Hosea 6: 3. Zo blijft de ziel ten laatste met God alleen over. Gen. 32: 24.
En driewerf heil dan de ziel, die weet uit kracht van Gods liefde tot haar, dat God met haar is. Want alleen die met God in de liefde, met God in het verbond, met God in de waarheid van een gestorven, maar levenden Christus staat, kan staande blijven in de ure van beproevingen, verzoekingen, noden en oordelen, welke aan het licht zullen komen. Want de Heere is een God des gerichts: welgelukzalig allen die Hem verwachten. Jes. XXX: 18a.

Verder behaagde het de Heere mij met veel klaarheid in deze waarheden te leiden: Ex. 14: 17-20. Ps. L16: 6. Richt. 7: 19, 20. 1 Sam. XVII: 39-50. Hand. 12: 20-17. Joel 2: 26, 27. Ex. 14: 21-31. Zach. 9: 14-17. Want gekroonde steen zullen in Zijn land als een banier opgericht worden. En alzo wordt het werpen der steen krachteloos en worden de steen gekroond tot verheerlijking van Hem, die de kroon draagt, die verheerlijkt is in heiligheid, vreselijk in lofzangen (Openb. 5) doende wonder. Openb. 5: 20-24. Zie Ex. 14: 8-3.
Hier vreesden wij te komen; dit echter gebruikte de Heere als middel tot opening van de weg in onze bevrijding; en wat een middel van verderf en ondergang toescheen, werd door de Heere gemaakt tot een middel van zegen en beveiliging. De zee, die uit haar aard verderf en ondergang dreigde, werd tot een muur gemaakt, waarvan de hoofdeigenschap beveiliging was.
Mozes ontving de last om met zijn staf de zee te klieven en waarom met zijn staf? Aan het geloof wordt in de Schrift de macht van uitvoering toegekend. Hebr. 11: 29. Mozes vertegenwoordigde God door die staf, en om het wonder aan te tonen, dat de grootste zaken door Hem met de kleinste en geringste middelen ten uitvoer gebracht worden; opdat, ofschoon God door de middelen wil werken, Hij toch daarvan al de eer zou ontvangen. Jes. 62: 2-5. En alzo is het zwakke Gods sterker, en het dwaze Gods wijzer dan de mensen.
De welaangename tijd is tegelijk de dag der wrake onzes Gods. Jes. 35: 3, 4. Verheerlijkt God Zijn genade aan Zijn volk, dan verheerlijkt God Zijn gerechtigheid aan Zijn vijanden. Dezelfde zee, welke voor de kinderen Israëls een middel van verlossing is, wordt voor de Egyptenaren een middel tot verderf. De Heere verlost de behoeftigen van het zwaard van hun mond, van de hand der sterken. Zo is voor de arme verwachting, en de boosheid stopt haar mond toe. Job 5: 9—18. De Heere doorwondt, en Zijn handen helen.

Wanneer wij het mogen opmerken, zijn er een menigte bijzonderheden, die het wonder van Israëls verlossing kenmerken.

Dat de zee gekliefd werd op Mozes bevel; dat de scheiding der wateren zo snel geschiedde, dat geheel het leger van Israel er vóór het aanbreken van de morgenstond kon doorgetrokken zijn; en dat juist op dat tijdstip de zee weder over de uitgestrekte grond terugkeerde, om de Egyptenaars te overdekken.
Hier is dus een samenstel van wonderen, dat het één grote wonder van Israëls behouden overkomst aan de andere zijde van de Rode Zee ten gevolge had. En de Getuige in de Hemel is getrouw.
Tot hiertoe leidde de Heere mij uitwendig door de waarheid, naar ik dit nederig hopen mag, uitwendig in deze weg van beproeving. En verder:

1. De beproeving (1 Petr. 4: 12-14);
2. haar vrucht (Rom. 8: 28-39);
3. het middel, hetwelk de Heere in deze weg gebruikt heeft, om mijn ziel vrij te maken (Gal 4: 19. 1 Cor. 4: 15. Openb.: 3. Hebr. 6: 10. Jes. 65: 23) en te bevrijden van onder het oordeel, dat deze gemeente wacht. Micha 3: 6.

Wonderlijk is des Heeren Naam en wonderlijk zijn des Heeren wegen; wegen waarin de Heere Zijn volk zaligt en Zichzelf verheerlijkt. Ps. CVII: 24, 42, 43.
Door de God der waarheid in deze weg geleid, zal Hij, die er mij in- en doorbracht, er mij ook uitbrengen tot verheerlijking Zijns grote Naams. 1 Petr. I: 7-9.
De waarheid is vrij, en maakt vrij hen, die, door de waarheid geleid, ook in dezelve geheiligd zijn.
Hierin het Godsgetuigenis: de Heere bekroont Zijn eigen werk, met Zijn eigen kroon, in de Godverheerlijkende vrucht daarvan: vrij door de liefde Gods des Vaders (Rom. 5: 1-5),vrij door het dierbaar bloed des Lams (1 Petr. I: 29) vrij door Christus leven en opstanding (Rom. 6: 7, 8), vrij door de verzekering en verzegeling des Heiligen Geestes (2 Cor. I: 21, 22. Efeze I: II, 13) en daarin de roeping en verkiezing vast.
Alzo mocht ik in dit licht zien, dat waar het geloof overwint, de liefde vrij maakt; en wat door het geloof is beoefend, door de liefde Gods is vervuld. En daarin zag ik het geloof in deze weg als een vrucht van Gods eigen werk, in betrouw op de waarheid van Gods Wezen niet beschaamd. De Heere verheerlijkt zichzelven, Zijn Naam, eer, waarheid en hulpeloos volk in deze weg. Amen.
Daarom zal mijn volk, daarom zal het Mijn Naam in die dag kennen, dat Ik het zelf ben, die spreekt: Zie, hier ben Ik. Jes. LII: 6. Esther: 4, 8.

Thans gevoel ik, dat de Heere plaats en ruimte maakt voor hetgeen ik verder wens mede te delen, waarin de zekere proef van de liefde en de waarheid Gods zich in deze weg zal openbaren; omdat Hij de eeuwig getrouw is, die trouwe houdt in eeuwigheid, allen die Hem verwachten.
Ja, vanouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien behalve Gij, o God! wat Hij doen zal, dien, die op Hem wacht. Jes. L14: 4.
Mocht het licht zijn voor de blinden, die ogen hebben; opdat het duidelijk zij in het licht der waarheid, door het licht des Heiligen Geestes, hoe deze inleiding, waarin het de Heere behaagde mij te brengen, met de te voren beschreven uitleiding sluit! Mocht de Heere, die de waarheid is en de Rotssteen Wiens werk volkomen is, dit slot met Zijn Amen bevestigen, de Heere in Zijn volk geheiligd, het rijk der leugenen beschaamd worden Jes. XXVIII: 15-21.
Als de Heere opent, wie zal dan sluiten? Als de Heere de ziel beveelt zich op te maken

(Jes. LX: 1), dan is zij gered; als de Heere tot de gebondenen zegt: Gaat uit! dan gaan zij uit; als de Heere zegt tot hen, die in de duisternis zijn: Komt te voorschijn! dan komen zij te voorschijn door Goddelijk licht geleid, dan opent de Heere de deuren hunner gevangenissen (Ps. LX: 6, 7. Hand. 16: 25, 26. Hand. 5: 19. Hand. 12: 7), en komen zij met de Heere daaruit te voorschijn. Zef. 3: 14-20. Ps. CXXIV.

Het behaagde dan de Heere, na alles wat in deze weg van beproeving doorleefd was, mij bij deze waarheid te bepalen: Ezech. XL: 4. Dat is: let met zonderlinge aandacht op alles wat gij ziet en hoort, opdat gij het den volke Gods getrouwlijk voor moogt dragen. Vergel. Matth. 10: 27. Luc. 12: 2, 3.
In dit licht werd ik teruggeleid, tot waar de Heere mij gebracht had en tot hetgeen Hij tot hiertoe voor mij gedaan had uiten inwendig: vele en grote zaken, bijna te groot voor mij om te dragen. De Heere gaf echter sterkte naar de zwaarte der beproeving, welke op die tijd nog niet ten einde was.
Ik ondervond echter, dat de Heere mij met de last door Hem mij opgelegd, droeg. Jes. L13: 9. Daardoor was dezelve ligt en licht en werd mijn ziel verkwikt door de blijvende liefde en tegenwoordigheid mijns Gods, de kracht van het verbond, (Jes. LIII en LIV) en het licht der beloften dat liefelijk en klaar scheen in de duisternis aan deze zijde (welke duisternis in de nacht overging, 2 Thess. 2: 5—), uit kracht van Jezus' leven en opstanding.
De Heere deed mij in Zijn licht zien, hoe de zaken gedeeltelijk waren gekeerd, (Deze omwending was van de Heere! 1 Kon. 12: 15), hoe de dood ten dele uitgeworpen, het leven ten dele geopenbaard was. Openb. 22: 10.
Waardoor?
Door het toebrengen van de Hoofdsteen.
Het licht van de steen was op die tijd zeer klaar, te midden der duisternis van het oordeel. Ps. LX16: 11. Want de grimmigheid der mensen zal U loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.
De zin is, zegt de kantt., hoe meer de vijanden met hittigheid tegen Uw volk ontstoken zijn en woeden, hoe meer eer Gij zult inleggen in het beschermen van Uw volk en het onderbrengen der vijanden.
Zo doet de Heere uit de duisternis het licht, uit het kwade het goede, uit de dood het leven geboren worden. Openb. XIX: 1-16. Dit licht gaf licht, terugziende in bevestiging der waarheid; dit licht was voorlichtend op de weg, zodat nu der blinden ogen geopend, de gevangenis gedeeltelijk open, de gevangenen gedeeltelijk vrij werden.
De Heere had mij ingesloten (rondom Jeruzalem zijn bergen, zo is de Heere rondom Zijn volk!), en ik wens dat uit deze mijn gevangenis niets uit mijn pen of hart vernomen worde dan de lof en roem van Hem, die de liefde Zelf is en de Getrouw is en blijft, die in de hoogste noden begeeft noch verlaat degenen, die Hij verwaardigt met die genade, waarin de trouw en waarheid van Zijn Wezen alleen heerlijk uitkomen. Gelijk de ziel het op zulk een tijd ervaren mag: Hij zei dan: ik zal u hartelijk liefhebben, Heere, mijn Sterkte! de Heere is mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper; mijn God, mijn Rots, op Welken ik betrouw; mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek. Ps. 18.
Mogen deze mijn banden, door de liefde mijns getrouw Gods geheiligde banden, in de hand des Geestes dienstbaar gemaakt zijn of worden voor nog menige gevangene, hetzij bekeerd of onbekeerd.
De gevangenis was gedeeltelijk geopend, en waar alles uitwendig voor mij gesloten was, was de Heere mijn schuilen verblijfplaats. Jes. 32: 2.

In dit licht toonde de Heere mij de duisternis, welke rondom over alles heerste en waaronder alles besloten lag. Jes. 8: 10, 11-17. Jes. XXX: 7.

1. De beproeving;
2. mijn ziel het voorwerp in de beproeving voor de beloften in de weg geschonken;
3. en eindelijk de bevrijding der beproefden. Ps. CXLVI: 7.

(Waar wij nu, dit mag ik hier thans bijvoegen, door des Heeren liefde en macht zijn.)

a. De zondaar het voorwerp van vrije genade, en
b. vrije genade het onderwerp van des zondaars lof.

Hierin 1. het werk Gods, 2. het Wezen Gods, 3. De deugden Gods in deze weg van beproeving heerlijk opgeluisterd.
Waarom?
Omdat hiermede de Naam, de eer, de waarheid en het volk Gods verbonden waren. Dit gezicht was een grote opening in mijn gevangenis en mij tot grote sterkte; daar de Heere mij een gezicht gaf op het einde, in de vervulling Zijner beloften in deze bevrijding. Als God begint te redden, dan is de redding ook geschied. Daarom stelt God de redding zo lang uit opdat de druk en de benauwdheid hun werking doen, en nogmaals voeg ik hier bij: is het lijden zwaar in deze weg geweest, het is beter, verreweg beter te lijden, dan te zondigen. Petr. 4: 18, 19.

In dit licht toonde de Heere mij de duisternis en het oordeel aan deze zijde (Micha 3: 6, 7), de bevrijding en verlossing der gevangenen in deze weg, aan gene zijde. Joël 2: 18-27. Zef. 2: 1-3. Zef. 3: 14-20.
O, welk een gezicht, om daartussen geplaatst te zijn! Dan. 2: 18-23. Dan. 10: 7-12. In het eerste was geen toegang meer tot de troon der genade. Jer. 11: 14. Aan de andere zijde wist ik niet welke behoeften, welk gebed, noch welke zwarigheden in de weg, tot de bevrijding der gevangenen leidende, zich zouden opdoen. Het moest dus alles van de Heere komen. Ezra 8: 21-23.
De Heere bracht mij eerst in het wapenhuis (2 Cor. 10: 3-5), verklaarde mij enigszins de wapenen (Eféze: 12-18. Luc. 11: 1, 2) en hun gebruik, waardoor God de Heilige Geest mij zo arm gemaakt heeft,, dat niets dan het eigen werk van God de Heilige Geest en Zijn ijver in de bevrijding der gevangenen daarin openbaar worden.
Want geen vreemd vuur mocht op dit altaar komen; het zuivere vuur der liefde Gods op dit altaar ontstoken, zou als een vrucht van Gods eigen werk tot God wederkeren , in de weegschaal des Heiligdoms gewogen, niet te ligt bevonden worden.
En dit is voor de bevrijden des Heeren, die mede in deze beproeving veel geleden en gedragen hebben, tot grote sterkte in de waarheid hunner bevrijding uitwendig en inwendig, en in de verhoring de 's gebeds daarin nis een Godsdaad. Van alles wat als zodanig door de Heere zelven bewerkt wordt, tot redding van Zijn volk, ontvangt Hij alleen alle eer, lof, prijs, aanbidding en heerlijkheid.

Verder deze beide zaken:

1. De liefde Gods te beoefenen uit kracht van het recht Gods (Hebr. 11: 33) in volkomen gehoorzaamheid en onderwerping aan de Heere (1 Sam. 15: 22. Hosea 6: 6);
2. De liefde Gods te beoefenen uit kracht der liefde Gods (1 Joh. 4: 26-19) en beide zaken zich in deze weg openbarende als Godsdaden. Welk een genade, bijblijvende genade heb ik nodig gehad om in diepe aanbidding,

gehoorzaamheid en onbepaalde onderwerping aan Gods heiligen wil op dit nauw en bange pad niet te wijken ter rechter- of ter linkerhand. Matth. 10: 22-39. Matth. XIX: 28. De Heere heeft echter hierin mij een voorwerp gemaakt voor Zijn liefde, en een klaar bewijs geschonken van Zijn liefde tot mij (1 Joh. 4: 16-19), mij zwakke staande gehouden tot Zijn eer en tot mijn heiliging. Hebr. 12: .

Hierin

2a. De ijver Gods over Zijn volk (Jes. 26: 1);

2b. De ijver Gods in het gebed (Ex. 20: 24);

3. De ijver Gods in de openbaring van Zijn recht (Jes. 26: 21);

4. De ijver Gods in de openbaring Zijner liefde (Jer. XXX: 16);

5. De ijver Gods in de mededeling Zijner waarheid door Woord en Geest (Jes. LIV: 13)

6. De ijver Gods voor Zijn eer in de bewaring en de heiliging van Zijn volk. Jes. XX12: 18. Jes. LVIX: 16-18. Jes. L13: 4, 5. Jes. L11: 10.

Hierin de getrouwheid Gods, de macht der vijanden krachteloos, de duivel beschaamd, de kracht des ongeloofs verbroken, de Hoofdsteen toegebracht, de Hoofdsteen gekroond, de zalige vrucht daarvan in uitbreiding van het Godsrijk.

Door wie?

Door God de Vader als de Volbrenger Zijner beloften, de Heere, de Ik zal zijn, die Ik zijn zal. Door God de Zoon, als de Overwinnaar, wie gegeven is alle macht in hemel en op aarde. Openb. XIX: 1-16. Door God de Heilige Geest, Zich in deze weg van beproeving op een bijzondere wijze vertegenwoordigd hebbende in Zijn Goddelijke macht, heerlijkheid, Persoon, onderwijzingen en onmiddellijke bediening in de gemeenschap der heiligen, beide God de Vader en God de Zoon daarin verheerlijkende en iedere duisternis met Zijn Goddelijk licht bestralende, opdat de gevangenen v rij, (want waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid!) ongedeerd, onbeschadigd daar door en uit mochten komen. Jas. XLIII: 1, 2. Ps. LXVI 12. Dan. 3: 17-23, 25.

Verder nog schonk mij de Heere nieuw sterkte, door met meer en klaarder licht de beloften te openen, en mijn hulpeloze ziel met kracht toe te passen Jes. XLV: 2, 3. Joel II 26, 27. Micha 2: 13. Openb. 3: 8.

En alzo de gesloten deur geopend.

Waardoor en door wie?

Uit kracht van Gods eeuwig en onbeweegbaar verbond (Jes. LIV), van Jezus lijden en dood (Jes. LIII), van Jezus' leven en opstanding (Rom. 5/8. Eféze 4: 8— r) van alle Gods beloften, die in Hem Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid. De weg van verlossing, voor Israel door een wonder gebaand, was voor de Egyptenaren verborgen. En eindelijk in hetgeen de Heere nu door deze beproeving in het verborgen heeft ingewerkt, verheerlijken Hij Zichzelf, als een vrucht van Zijn eigen werk. Al wat licht is, maakt openbaar. Joh. 3: 20. Richt. 7: 19-21. *Hierin is de kracht en het koninkrijk en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.*

Zij zullen de heerlijkheid Uws koninkrijks vermelden, en Uw mogendheden zullen zij uitspreken; om des mensen kinderen bekend te maken Zijn mogendheden en de eer der heerlijkheid van Zijn koninkrijk. Uw koninkrijk is een koninkrijk van alle eeuw, en Uw heerschappij is in alle geslacht en geslacht. Zie Ps. CXLV. Ps. CXI. Ps. XXIX.

O Heere, onze Heere! hoe heerlijk is uw Naam op de ganse aarde! Gij die Uw Majesteit gesteld hebt boven de wolken! Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij U sterkte gegrondvest, om Uwer tegenpartijen wil, om de vijand en wraakgierige te doen ophouden. O Heere, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde! Ps. 8: 1, 3,
Dat uw Naam, o Heere! dan blijken moge te zijn en te zijn geweest een sterke toren voor de zwakken, een schuilen verbergplaats tegen de vloeden der beproevingen, duisternissen en aanvechtingen en tegen de krachtige tegenstand, een licht in de duisternis en een toevlucht voor hen, die geen Helper hadden.
Welk een licht, welk een ruimte, welk een vrijheid is daar, waar de Heere is, al ziet de ziel ook in dit licht de duisternis toenemen; *en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.*
De ziel in dit licht geleid en in dit leven gesteld (Jes. XXXV 3-8) volgt gewillig het bevel des Heeren (Jes. LX: 1): *Maak u op, verlicht* (volgens de Engelse overzetting), *want ziet uw licht is gekomen, en de heerlijkheid des Heeren is over u opgegaan.*

Wanneer de Heere tot de gebondenen zegt: Gaat uit! dan kunnen zij vrij uitgaan; tot hen, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn (Jes. XLIX: 9)! dan komen zij. Jes. XLIX: 9. Hier spreekt de Heere tot de gevangenen: Komt hervoor; openbaart u; eigenlijk: wordt ontdekt of geopenbaard.
In het laatste ligt de kracht van het bevel. Jes. LXLI: 9-12. Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt de weg des volks; verhoogt, verhoogt een baan, ruimt de steen weg, steekt een banier omhoog tot de volken!
De zin is: neemt alle hindernissen en aanstoot uit de weg. Ziet, de Heere heeft doen horen tot aan het einde der aarde; zegt der dochter Sions: Zie, uw heil komt; ziet, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon (zie Jes. XL: 1) is voor Zijn aangezicht. En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des Heeren.
De zin hiervan is: het volk der heiligheld, die van de Heere verlost zijn. Het Hebreeuwse woord hetwelk enigen in de tekst zetten, betekent: de gezochte of nagezochte of bezorgde. En gij zult genoemd worden: de stad die niet verlaten is.

Tot hiertoe in deze weg gebracht, behaagde het de Heere mij in deze sterkte te leiden. Spr. XVIII: 10. *De naam des Heeren is een sterke toren; de rechtvaardige zal daarhenen lopen, en in een hoog vertrek gesteld worden.* 2 Sam. X12: 51.
Hij is een toren der verlossingen Zijns konings en Hij doet goedertierenheid aan Zijn gezalfde aan David en aan Zijn zaad tot in eeuwigheid. Zie ook Ps. L11: 4. Want Gij zijt mij een toevlucht geweest, een sterke toren voor de vijand. Marc. 5: 30. Als er kracht van de Heere uitgaat, deelt de ziel in de dadelijke vrucht hiervan. Het was dit, hetwelk ik, gans hulpeloze in mij zelve, behoefde op deze tijd, in deze weg, om in het gezicht van het naderend oordeel niet te bezwijken, en, aan de anderen kant, niet te twijfelen aan de trouw van Hem, die getrouw is in de bevrijding van de gevangenen in deze weg van beproeving en die dit vertrouwen op Zijn Wezen als een gewrocht van Zijn eigen werk in mijn ziel gewrocht had.
Het behoort tot de grote wonderen in deze weg, in Goddelijk licht te mogen zien het ambt en de onmiddellijke bediening van God de Heilige Geest om alle verhinderingen, allen tegenstand te zien wegnemen. Jes. LIX 19.
Als de vijand zal aankomen als een stroom, zal de Geest des Heeren daartegen de banier oprichten. Welk een liefde en medelijden betoont God de Heilige Geest hierin met zwakken, blinden en gans hulpeloze, zoals men Zichzelf gedurig opnieuw bevindt, dat Hij de ziel van de vele vrezen die haar beknellen, verlost, en haar in die

rust en dat vertrouwen op de Heere brengt, waar zij behoort. 1 Joh. 4: 18.
De ziel ontvangt hierdoor vrijmoedigheid, en ziet hierin de ijver van een Drie-enig God, over Zijn waarheid, volk, Naam en eer. Esther 8: 8.
O, welk een Goddelijk licht, welk een Goddelijke leiding in de Weg, de Waarheid en het Leven. God is geen God van ja en neen, maar van Ja en Amen. Naarmate mijn ziel meer in vrijheid wordt gesteld en de volkomen verlossing ziet naderen, aanschouwt zij meer hoe de liefde Gods beproefd, de waarheid 473
Gods openbaar, de deugden Gods verheerlijkt zijn, het betrouw op Zijn Wezen niet beschaamt, en ik, meer en meer uit de benauwdheid verlost wordende, uit de bevrijding en de waarheid daarvan moet spreken.
Het behaagde dan de Heere, naar ik nederig hopen mag, door Zijn Heilige Geest en het licht der waarheid mij in deze twee zaken te leiden, eerst voor onze zielen, (want de Heere laat Zijn volk nooit alleen!) daarna in de weg:

1. Het Wezen Gods verheerlijkt in onze zielen;
2. Het Wezen Gods verheerlijkt in de weg.

Wanneer God de Heilige Geest de ziel komt bearbeiden, maakt Hij haar eerst stil, vatbaar en gepast voor hetgeen Hij haar leren ontdekken of toepassen wil. Het behaagde dan de dierbare Geest mij eerst een zeer klaar gezicht te geven, hoe nu, als de vrucht dezer beproeving, Christus een gestalte had ontvangen in dit arme hart. Gal. 4: 19. God de Heilige Geest ontdekte mij verder hierin de gunst en het welbehagen mijns lieven Vaders, door zeer klaar deze waarheid voor mijn ziel te openen: want gij zijt de tempel des levenden Gods, gelijkerwijs God gezegd heeft: *Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn*. 2 Cor. 6: 16.
O wonder der diepe, neerbuigende liefde Gods in Christus, te hoog, te diep, te wijd voor nietig stof en as om te bevatten! Ik gevoel: dit arme hart is te eng, te zwak om deze liefde te dragen, om iets in beginsel slechts te kennen van deszelfs lengte, diepte, hoogte en breedte, welke alle kennis te boven gaat; welks bezit niet in woorden is te brengen. Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde, in welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden. Dewelke is het beeld des onzienlijken Gods, de eerstgeborene aller creaturen; want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten. Alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen. En Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij die het begin is, de eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in all en de eerste zijn zou.
Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou. En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn. Col. I.

Alzo roemt de bruid de heerlijkheid van Christus, de kracht van Zijn verzoenend bloed aan haar ziel toegepast vindende, de openbaring van Zijn leven in de dood van haar zonden gevoelende. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, o gij dochters van Jeruzalem! De arme naakte ziel kan geen woorden vinden om, in het licht der liefde haars verzoenden God en Vader, de volheid, de schoonheid, de dierbaarheid, de heerlijkheid van Christus uit te spreken.
Ook deze schatkamer moet door God de Heilige Geest zelven ontsloten worden. Wij

kennen hier nog maar ten dele, wij profeteren nog maar ten dele, wij hebben ook nog maar ten dele lief Hem, die ons zo onuitsprekelijk heeft liefgehad. Nochtans als het volmaakte zal gekomen zijn, zal hetgeen ten dele is te niet gedaan worden, en wij zullen kennen, zoals wij gekend zijn. Nochtans zegt Job — en ook dit gevoelt en weet de ziel — mijn oog zal Hem zien, en geen vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.
De liefde, levendig in de ziel, strekt zich uit naar volkomen vereniging met het begeerde voorwerp. Ja, gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God! Mijn ziel verlangt naar God, naar de levenden God. Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?
De begenadigde ziel verlangt bij ogenblikken om uit dit lichaam der zonden en des doods uit te wonen en bij de Heere in te wonen. Gelijk David ergens betuigt: Mijn ogen zijn bezweken van verlangen naar Uw heil. Een zuivere gestalte hiervan in de ziel is. een zalige vrucht van de openbaring der liefde Gods, een zalige vrucht van de openbaring van een levenden Jezus, een zalige vrucht van het werk van God de Heilige Geest Ver er werd mijn ziel met veel zaligheid en klaarheid tot deze waarheid geleid: *Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding*, enz. Openb. 20: 6.
In dit licht mocht ik zien hoe nu Christus' lijden en dood was geopenbaard in mijn leven (Rom. 5: 1. Rom. 6: 5-8), Christus' leven en opstanding geopenbaard in de dood van de oude mens. Rom. 7: 13, 14. Jac. I: 18. Openb. 14: 4.
Deze dood staat in al Zijn waarheid en diepte tegenover dit leven. Gal. 2: 20. 2 Cor. 5: 16. 2 Thess. 5: zo. Hebr. 9: 14. 1 Petr. 4: 2.
In dit licht ziet de ziel Christus in haar gekroond als haar Hoofd, haar Maker en haar Man; Christus gekroond, als alleen waardig de kroon te dragen. Openb. V.
De openbaring van dit leven in des arme zondaars hart is alleen in dit licht, licht, en dodend voor alles wat dit leven niet is.

Dit leven, dit licht, deze waarheid, welke alleen door Goddelijke liefde kunnen gekend, in Goddelijk licht kunnen gezien en onderscheiden worden, zijn dodend voor alles wat slechts de schijn en niet het wezen is, dodend voor hen, die een volmaaktheid in het schepsel willen daarstellen, welke buiten de enigen weg, buiten Christus is, in wie de zondaar alleen volmaakt is. Hebr. 10: 10-14.
Dit licht ontdekt de duisternis, waarin, helaas! velen als een zwaar oordeel Gods wandelen, en jammerlijk door de vader der leugenen voor een ontzettende eeuwigheid misleid worden. Deze dwaling berooft de volheerlijke volzaligen, Drie-enige God Vader, Zoon en Heilige Geest van de kroon, en kan niet anders eindigen dan in een jammerlijk eeuwig verderf. Openb. VI.
De Heere nochtans zorgt voor Zijn volk; niet een van de uitverkorenen zal mede afgevoerd of verleid worden, zij zijn van eeuwigheid gekend en duur gekocht en worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid. Openb. 7: 1-3. Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o Heere! Die Hem daarentegen liefhebben, moeten zijn als wanneer de zon opgaat in haar kracht. Richt. 5: 31 a.

Men wil wel een weg, maar buiten de enigen weg die ter zaligheid leidt.
Deze Weg (want Jezus is de weg!), dit Licht (want Jezus is het Licht!) en de engte van de weg doen ons zier, hoevelen in valse vrijheid wandelen, de genade misbruikende tot zonden. 2 Petr. 11.
Beide uitersten, welke buiten de enigen weg eindigen in de dood. 1 Petr. 3. Titus I: 16.
Dit leven, dit licht, deze waarheid zoals die alleen in Christus Jezus is, veroordeelt de beide anderen. Alleen in en door Christus is al onze rechtvaardigheid, al onze

heerlijkheid. De Apostel begeerde geen anderen roem dan Christus en die gekruist. Want uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing. 1 Cor. 1: 30, 31. En de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Gal. 5: 22. Eféze 5: 9. Dit leven bracht, in deze weg van beproeving, mijn arme, naakte, schuldige ziel tot deze zalige Godskennis, tot dit leven, dat nier meer sterven kan. Rom. VI11. 2 Tim. 2:, 12.
Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, wij zullen ook met Hem leven. Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen. Dit sterven was geen sterven aan de Wet, althans in zeker opzicht niet meer, in zover de ziel deel heeft aan de rechtvaardigmaking, en God de Heilige Geest de rechtvaardigheid van Christus gedurig opnieuw toepast door het dierbare bloed des Lams; maar het was een inwendig sterven aan de zonden, een dagelijks sterven aan ieder bewustzijn, dat men niet één stipje aan Zijn zaligheid kan toebrengen. Rom. 7: 14-26.
Dit te willen, dit met onze ganse ziel en daarin Christus als onze enige zaligheid te omhelzen in Hem als zodanig te geloven, ons bekleed te weten met Zijn gerechtigheid, met Zijn volmaakte heiligheid, in alles voor Zijn rekening te staan, en tevens met het inwendigste der ziel te begeren een klaar gezicht van de zonden, nl. in het licht van een schuldvergevend God, en de dagelijkse en dadelijke ondervinding, van derzelver verlossing en bevrijding, zonder daarvan enigen grond nevens Christus te maken. Het is niet de zekerheid van onze staat, welke een ziel zaligt en heiligt, maar de dadelijke gemeenschap met God in Christus, door de Heilige Geest, hetwelk in de wedergeborene hier een aanvang neemt, en zowel bij zuigelingen als bij vaders in Christus haar grond en beginsel in God heeft als de Fontein en oorsprong des Levens zelf. 1 Joh. 2: 12-14.

Een klaar gezicht der zonden buiten dit licht zouden wij niet kunnen dragen. Ware dit zo niet, o, waartoe was het lijden van Christus dan zo overvloedig? Jes. 53. Die zalige droefheid naar God, als een vrucht der liefde Gods, is waarlijk zalig, reinigt het hart, heiligt d(en wandel, en sluit in zich een droefheid naar God, naar herstelling in de gunste Gods, naar vereniging met Jezus, en naar die Godskennis, welke het hart reinigt van dode werken om de levenden God te dienen. Zie ook 1 Joh. 3: -3.
Dit is een nauw pad, en hoewel de ziel de reinheid des harten vurig begeert en de reinheid, heiligheid en majesteit van het Wezen Gods in het licht van een lijdende, bloedende, stervenden Zaligmaker enigszins heeft leren kennen, zal dit laatste hier nimmer volkomen bereikt worden, en zal de ziel zich zalig mogen achten, wanneer zij hier bij aanvang verwaardigd zal worden bij 's Geestes licht te zien en door Goddelijke liefde te smaken, dat zij een plaats heeft in de rechtvaardigheid en heiligheid van haar Borg, en dat God de Heilige Geest ons voorwerpen maakt voor des Vaders liefde, en Christus; in dit opzicht — en mocht het zijn gedurig in meer klaarheid — in Zijn schoonheid, dierbaarheid noodzakelijkheid en voor ons zielsoog ontdekt houdt.
Dit werk Gods in het hart van een arm zondaar zal niet ledig, noch onvruchtbaar zijn (Ezech. XLVII: 1-12), maar de ziel zal meer en meer de waarheid en de geestelijke zin er van inwendig leren verstaan, en op het innigste kennen en omhelzen, dat Jezus niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen er, Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Zo werd de liefde Gods (want uit liefde heeft de Heere ons, zwaar beproefd! Zach. XIII 9) onze enige grond van hoop voor een zalige eeuwigheid. 1 Cor. XI11. Want al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden. En al ware het, dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de

wetenschap, en al ware het dat ik al het geloof had, zo dat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets enz.

Wat kan er dus al niet zijn, dat wel de schijn heeft van leven en toch het wezen mist! Wie gij ook zijn moogt, indien gij uit kracht van Gods eeuwige liefde deelgenoot zijt van de liefde Gods, zal de Heere u vroeger of later, op meerdere of mindere wijze, beproeven, en driewerf zalig de ziel, die deze proef met gewilligheid doorstaat. Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben. Jac. 1: 12. Openb. 2: 10. 1 Petr. 5: 4.

Sta mij hier een opmerking toe.
Ik sprak zo even van *ons.*
Dit is zo, en in deze weg voor mij van te groot belang om daarvan te zwijgen; te wonderlijk, omdat de Naam des Heeren zich hierin als de Wonderlijke geopenbaard heeft.
God laat de Zijnen nooit alleen. Baruch was Jeremia tot een getrouw vriend. Alleen de Heere werd in Zijn lijden door mensen geheel alleen gelaten, om door dat lijden in vereniging, te komen met geheel de kerk. Maar de Heere wist wat een mens nodig heeft; Hij voorziet en doorziet wat er komen kan. De discipelen gingen altijd met hun tweeën. Paulus en Silas waren bij elkander in de gevangenis.
Tertius was Paulus tot schrijver. Zo was Baruch Jeremia tot schrijver.
En zo beschikte de Heere, in de weg der waarheid, voor mij ***een waardig vriend uit een ander land*** in deze weg van beproeving. Matth. XVIII: 19-20. Voor de Heere is noch tijd, noch plaats, noch afstand; Hij is overal en alomtegenwoordig. Zie ook 2 Cor. 1: 2 — 7.
Eén in lijden, één in heerlijkheid, zaligheid en heerlijkheid. Gemeenschap des lijdens met Christus leden. verenigt ons nauwer met ons Hoofd, die door lijden geheiligd, in alles de broederen moest gelijk worden, om welke oorzaak Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen. Hebr. 11: 9-1o. O, welk een zalige gemeenschap is dan deze gemeenschap des lijdens met Gods volk, in ons Hoofd Jezus Christus, daar Hij toch bij uitnemendheid een Koning des lij479
deus is. Zulk een Koning behoort tot zulk een volk (want Hem is de heerlijkheid gegeven na het lijden), en zulk een volk behoort tot zulk een Koning. Hierin is de hoogste overeenstemming en de zaligste en meest geheiligde gemeenschap.
Zeg mij aan, gij, die mijn ziel liefheeft, waar gij weidt, waar gij de kudde legert in de middag; want waarom zou ik zijn, als een die zich bedekt bij de kudden der metgezellen? Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen; zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid Uw geiten bij de woningen der herderen. Hooglied 1: 7, 8. Deut. 12: 5. Hoogl. 2: 3. Hoogl. 5: 9. Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem! indien gij mijn liefste vindt? wat zult gij hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.
Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn liefste tot Zijn hof kwame en ate Zijn edele vruchten. Hooglied 4: 15, 16.

Verder behaagde het de Heere mij in de weg te leiden, en mij aan te tonen, hoe de liefde en het werk van God de Heilige Geest te midden van de dood (2 Cor. 4: 8-12), waardoor wij geleid, (maar waaruit wij nu verlost zijn,) door de openbaring van een levenden Jezus daarin, als Koning, Profeet en Hogepriester, onze zielen in het leven

hebben gehouden.
Hoe klaar en onderscheiden heb ik dit grote werk Gods in deze weg mogen nagaan! Des dierbare Geestes liefde, Zijn voorkomende, bijblijvende, achtervolgende, voorlichtende en ondersteunende genade, Zijn ambt en bediening in dit grote werk Gods in onze harten, leven en dood, licht en duisternis zeer klaar onderscheidende, al Zijn genade en kracht in onze zwakheid volbrengende; Zijn zaligende, heiligende en Goddelijke onderwijzing op dit zeer nauw pad van zware beproeving; Zijn licht, in alle bijzondere zaken en omstandigheden; Zijn liefde en macht in het bewaren onzer harten in de gehoorzaamheid des geloofs; Zijn liefde en macht in het terug drijven der vijanden; Zijn ijver, Zijn licht in het gebed, in het toegaan tot de troon der genade; het verklaren van de liefde van onze lieve Vader, wanneer wij verwaardigd werden — ofschoon als wormen in het stof, als schapen overgegeven ter slachting, — onze vele noden en angsten (Ps. 116: 3, 4) uit te storten aan de geopende genadetroon, aan het liefdehart des Vaders, die zo menigmaal en zo wonderlijk onze smekingen verhoord heeft.

Wat zalige inleidingen binnen het heiligdom, wat ontdekkingen van Christus in Zijn ambt, bediening, werk en heerlijke Persoon! Hebr. 6: 13-20. Hebr. 4: 13-16. Welke vertederingen, vernederingen en verbrekingen des harten heeft God de Heilige Geest in onze harten gewrocht, daar bewaard, versterkt, vernieuwd, verlevendigd, zodat wij hebben gelopen en zijn niet moede geworden, gewandeld en zijn niet mat geworden: zodat wij zijn staande gebleven en bewaard tot op deze dag.
Welk een lof, eer en prijs zullen wij ook hierin God de Heilige Geest toebrengen! Hoe zouden wij iets vermogen zonder de Heilige Geest?
Daarenboven, hoe heeft de ijver en de liefde van God de Heilige Geest, de liefde van God de Vader, dit heilig vuur, (te midden dezer dodende beproeving!) in onze zo spoedig bezwijkende harten ontstoken, en daarin door de olie des Geestes brandende gehouden.
O, wat al licht mocht ik in dit licht zien, in het licht van de Heilige Israëls, de leugenen in deze weg vernietigende, in het licht van de heerlijke Hoofdsteen iedere duisternis ontdekkend, in het licht van God de Heilige Geest de tegenstand vernietigende, en in de waarheid en heerlijkheid van het We zen Gods de schijn wegnemend.
Toenemend licht in het licht der liefde Gods (Joël 2: 27), toenemend licht in het licht van Jezus heerschappij en macht (Ps. LXVIII: 2), toenemend licht door God de Heilige Geest in de gemeenschap der heiligen (Joh. XVII: 1 9-22), eenheid en sterkte in de gemeenschap des gebeds. Matth. XVIII 19: 20. In dit licht zag ik licht, zag ik, dat, waar het geloof overwint, de liefde vrij wordt. Hierdoor uitbreiding in en door de waarheid, uitbreiding in het licht van Hem, die het licht en het leven van Zijn volk is, *want Uw is het koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.*

In dit licht toonde de Heere mij de grote duisternis en de ondergang van het rijk der duisternis. Exodus XIV: 21-31.
Des Heeren uitgang bereid als de dageraad, naar Zijn eigen Woord en beloften in deze weg geschonken. En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen, ten dage als de Heere de breuk Zijns volks zal verbinden en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen. Jes. XXX: 26.
De Heere zal Zijn volk sterkte en eer geven, de Heere zal Zijn volk zegenen met vrede.

In dit licht mocht ik licht zien, nl. verkiezing, roeping, rechtvaardigmaking en heiligmaking verklaard in onze zielen:

1. in het licht van Gods eeuwige liefde
2. in het licht der Wet:
3. in het licht van het verbond:
4. in het licht van Jezus' kruis;
5. in het licht van Jezus' leven en opstanding;
6. in het licht van Gods beloften, die allen in Hem Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid. Zie Gen. I. En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed.

Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de zesde dag.
Vergelijk Deut. XX12: 4.

Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is; want al Zijn wegen Zijn gericht; God is waarheid en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij. God is geen man, dat Hij liegen zou, noch een mensenkind, dat het Hem berouwen zou! Zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken? enz. Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jacob, ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israel. De Heere zijn God is met Hem, en het geklank des konings is bij Hem. In die dagen en te dier tijd, spreekt de Heere, zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn, en de zonden van Juda, maar zij zullen niet gevonden worden. Want Ik zal ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven. Jer. L: 20. Want er is geen toverij tegen Jacob, noch waarzeggerij tegen Israël. Te dezer tijd zal van Jacob gezegd worden en van Israel, wat God gewrocht heeft. Num. X13: 19-23. Num. XXIV. Er zal een uit Jacob heersen. Num. X14: 19. En hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat, des morgens zonder wolken, wanneer van de glans na de regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen. 2 Sam. 23: 3, 4. Jes. XLII: 16. Jes. XLIII: 1, 2. Jes. XLV: 2, 3. Joël 2: 26, 27. Zef. 3: 14-20. Micha 2: 13.
Heere! als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd. Uw werk, o Heere! behoud dat in het leven in het midden der jaren.
Het is, of hier de profeet wilde zeggen: Laat al het overige vergaan, maar behoud Uw werk, o God! Gods eer moet onze eer zijn. *Die Mij eren, zal Ik eren.*
In de toorn gedenk des ontfermens! Er is, te midden van Gods toorn en oordelen, voor hen die God vrezen een toevlucht; gedenk des ontfermens!
God kwam van Theman, en de Heilige van de berg Paran. Sela. Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van Zijn lof. En er was een glans als des lichts.
De zin hiervan is: Als ik gehoord heb, hetgeen dat U beliefd heeft mij te openbaren, namelijk de schrikkelijke oordelen, waarmede Gij Uw volk zijt dreigende (Amos 3: 6, 7. Zie boven I: 5), heb ik gevreesd. Hij had hoornen aan Zijn hand, en aldaar was Zijn sterkte verborgen. Hoornen betekenen krachten: de hoornen dienden om te verpletteren. Gods sterkte was verborgen. In Gods oordelen houdt Hij zich altijd gedeeltelijk verborgen, opdat niet alles verga, maar opdat er sparing zij in het midden der verwoesting. Kantt.

Voor Zijn aangezicht ging de pestilentie en de vurige kool ging voor Zijn voeten henen. Hij stond, en mat het land. Hij bakende de kring af, waarin Hij Zijn toorn zou uitstorten. Hij zag toe, en maakte de heidenen los, en de gedurige bergen zijn verstrooid geworden, de heuvelen der eeuwigheid hebben zich gebogen; de gangen

der eeuw zijn Zijne.
God regeert te midden van al de woelingen en beroeringen der volken; en de opvolging der eeuw met haar afwisselingen staan onder Zijn bestuur. De mensenwereld schijnt haar eigene meesteres te zijn en te doen wat zij wil; maar Gods wil en Gods macht staan boven allen wil en alle macht, en maken alles dienstbaar aan de uitvoering van Zijn raad.
Ik zag de tenten van Kusan onder de ijdelheid; de gordijnen des lands van Midian schudden. Was de Heere ontstoken tegen de rivieren? Was Uw verborgenheid tegen de zee? Toen Gij op Uw paarden reedt, Uw wagens waren heil. De naakte grond werd ontbloot door Uw boog, om de eden, aan de stammen gedaan door het woord. Sela. Gij hebt de rivieren der aarde gekloofd. De bergen zagen U, en leden smart; de waterstroom ging door; de afgrond gaf Zijn stem, hij hief Zijn zijde op in de hoogten. De zon en de maan stonden stil in haar woning. Met het licht gingen Uw pijlen daarhenen; met glans Uw bliksemende spies. Met gramschap trad Gij door het land; met toorn dorste Gij de heidenen. Gij toog uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Gezalfde.

> Wanneer de ziel dit ziet, wordt zij in de hoogste nood en zwaarste druk gesterkt en ondersteund, al is de verlossing nog niet daar.

Gij doorwondde het hoofd van het huis des goddelozen ontblotende de grond tot de hals toe. Sela. Gij doorboorde met Zijn staven het hoofd Zijner dorplieden. Zij hebben gestormd om mij te verstrooien; die zich verheugden, alsof zij de ellendigen in het verborgen zouden opeten. Gij betrad met Uw paarden de zee de geweldige wateren werden een hoop. Als ik het hoorde, zo werd mijn buik beroerd; voor de stem hebben mijn lippen gebeefd; verrotting kwam in mijn gebeenten, en ik werd beroerd in mijn plaats.

De profeet komt door de betrachting van al deze grootheden Gods, door deze ontzaglijke samenvoeging van Gods oordeel en genade, van Gods genade en oordeel, in grote gemoedsbeweging, ja beroering. Wie zou niet vrezen, Gods oordelen ziende naderen?
Zie dit door geheel de Schrift: altijd verschrikken de gelovigen, eer Gods oordelen komen. Zij achten Gods oordelen niet ligt; zij ontvangen echter kracht en genade om in de tijd des oordeels staande te blijven, vinden, terwijl elke andere toevlucht ontbreekt, toevlucht en rust in God. Het is altijd zo in de openbaringen Gods eerst de beroering dan de stilte. De Heilige Geest, die in hen is en niet van hen genomen wordt, blijft bij hen. Alsdan legert zich, om zo te spreken, de lichten wolkkolom des Heeren voor onze ogen tussen de aarde en de hemel, en plaatst voor ons de eerste in altijd donkerder schaduw, en de laatste in altijd helderder licht. *Zekerlijk, ik zal rusten ten dage der benauwdheid, als hij optrekken zal tegen het volk, dat hij het met benden aanvalle.*
Het oordeel zal komen. Doch wie gelooft, zal veilig zijn. Ezechiël 9: 1-4. En de Heere zei tot hem: Ga door, door het midden der stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al de gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden. De Heere maakt ze eerst Zijn volk bekend (Gen. XVIII: 17. Amos 3: 7), brengt hen daarna in veiligheid (Gen. XIX 21-23), en als God Zijn oordelen voltrekt, verbergt Hij de Zijn in de kloven der steenrots.

In deze waarheden ingeleid, mocht ik te midden van dit naderend oordeel zien, waar de Heere mij, hulpeloze worm, gebracht had:

1. tot de Naam des Heeren;
2. tot het licht der beloften (Joël 2: 27);
3. tot dit woord: *Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid.*

> *Mocht Hij, die de overwinning Israëls is, in deze strijd overwinnaar zijn tot verheerlijking van Zijn Driemaal heiligen Naam, tot verlossing Zijns volks uit deze beproeving! Amen.*

Wanneer de verlossing uit de nood ons het onwaarschijnlijkst voorkomt, zodat zij strijdig schijnt met rede en verstand, ja ons onmogelijk voorkomt, dan is die Heere het dichtst nabij om Zijn volk te bevrijden. De natuur noch het natuurlijk verstand kan dit bevatten. In het licht der liefde Gods maakt God de Heilige Geest de zaken zeer klaar voor het oog des geloofs.
Ten tweede: als God opstaat om Zijn volk te bevrijden en vrij te maken, dan leidt Hij het er eerst uit, opdat Zijn heerlijkheid in de redding van Zijn volk meer en volledіger gezien worde en al de eer daarvan zou blijven aan Hem, wie alleen alle eer toekomt. Dan ontledigt Hij het vat door Hem gebruikt, om daardoor en daarin te bewijzen Zijn kracht, die in de zwakheid van het vat volbracht wordt, Zijn volheid, waardoor de ledigheid van het vat vervuld wordt en de waarheid der zaken, zo in- als uitwendig, in de weg en in de ziel, in de beproeving en haar vrucht meer en meer openbaar wordt,
Wanneer de Heere de gevangenissen in het licht Zijner liefde voor het oog des geloofs meer en meer begint te openen, kan het niet anders, of de bevrijde ziel moet er uit spreken. Nu, het behaagde dan de Heere mij als een gans ledig vat in mij zelve, bij vernieuwing uit de dood, waardoor wij gegaan waren en waarin de Heere mij Goddelijk staande gehouden en opgericht had, verder in de waarheid te leiden. Mocht de ledigheid van het vat en daartegenover de volheid, het licht, de glans en de heerlijkheid van God de Heilige Geest, de waarheid beide in- en uitwendig in het helderste licht plaatsen! In dit licht mocht ik tot hiertoe onze gevangenis en onze bevrijding daaruit beschrijven en geloven. Ps. CXLVI. Matth. X11: 22.
Hoe dichter bij het licht, hoe meer wij de duisternis ziens die achter ons ligt. Ex. 14: 19, 20. De dood uitgeworpen, het leven geopenbaard en wij ingesloten in een Drie-enig God.
Mocht des Heeren Naam, die Wonderlijk is, — wonderlijk in Zijn verlossende liefde en macht, wonderlijk in de volkomenheden daarvan, wonderlijk in de zekerheid — in ons geheiligd worden; opdat de waarheid bekend worde en allen bekennen, dat de levende God in het midden van ons is. Jozua 3: 16-17. Ex. 14: 30, 31.

> Het behaagde de Heere mij bij deze drie zaken te bepalen:
> 1. bij de Naam des Heeren (Spr. 10: 10);
> 2. bij de opening der beloften (Joel 2: 27);
> 3. en dit woord met kracht tot mijn ziel te brengen: Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. Jes. XXXIII; 17.

In dit licht werd mijn hoop in de naderende verlossing versterkt. Mijn ziel had in dit licht veel behoefte in gebed en smeking om het licht, het leven en een nadere verklaring van de zin dezer woorden door God de Heilige Geest.
Onder de leiding, de inwoning en de tegenwoordigheid van de dierbare volheerlijke Geest, de tegenwoordigheid van haar God en de ondersteunende liefde van een levenden Jezus wordt de ziel stil.
Welk een ruimte en vrijheid is daar, waar de Heere is; want de Heere is de Geest, en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. Jes. 35: 3-8. De ziel in dit leven

gesteld volgt gewillig het bevel des Heeren. Jes. LX. Wanneer de Heere tot de gebondenen zegt: Gaat uit! dan kunnen zij vrij uitgaan; tot. hen die in duisternis zijn: Komt te voorschijn! (Jes. XLIX: 9) dan komen zij. Jes. 62: 12.

Het behaagde de Heere mij in deze sterkte te leiden. Spr. XVIII: 10. Marc. 5: 30.
Het behoort tot een der grote wonderen in deze weg, in Goddelijk licht te mogen zien het ambt en de bediening van God de Heilige Geest, alle stoornissen in de weg wegnemende.
O, welk een liefde van de eeuwigen Geest! Welk een liefde en medelijden betoont God de Heilige Geest met zwakke en hulpeloze wormen — die onder de kracht van de tegenstand zouden bezwijken en die daardoor spoedig vrezen — van die vrees te verlossen en haar in die rust, in dat vertrouwen op de Heere te brengen., waar zij behoort. Joh. IV! 18.
Hierin zie ik de ijver Gods over Zijn volk, Zijn waarheid Zijn Naam en Zijn eer.

Nadat de Heere mij hiertoe verwaardigd had, behaagde het Hem mij met veel klaarheid tot deze waarheid te leiden: Esther 8: 8.
O, wat Goddelijke leiding in de Weg, de Waarheid en het Leven! God is geen God van ja en neen, maar van Ja en Amen. De Amen, de Waarachtige, de Getrouw!
O, mijn ziel aanschouwt het, hoe de liefde Gods beproefd, de waarheid Gods openbaar, de deugden Gods verheerlijkt zijn.

Daarna behaagde het de Heere mij door de waarheid in deze twee zaken te leiden, eerst voor mijn ziel in de vrucht der beproeving, daarna in de weg:

1. het Wezen Gods verheerlijkt in mijn ziel;
2. het Wezen Gods verheerlijkt in de weg.

Eerst schonk — dit mag ik nederig hopen — de dierbare Geest mij een zeer klaar gezicht, hoe nu, als de vrucht dezer beproeving, Christus een gestalte had gekregen in dit arme, ledige, schuldige hart. God de Heilige Geest ontdekte mij verder de grote gunst, het ontfermend welbehagen van mijn lieve Vader hierin, door zeer klaar deze waarheid voor mijn ziel te openen: *Want gij zijt de tempel des levenden Gods, gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn.* 2 Cor. 6: 16. Col. I.
O onbegrijpelijk wonder der diepe, neerbuigende liefde Gods in Christus, te groot voor nietig stof om te bevatten!

Verder werd mijn ziel met veel klaarheid, leven en zaligheid tot deze waarheid geleid: *Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding*, enz. Openb. 20: 6. In dit licht mocht ik zien: Christus' lijden en dood geopenbaard in mijn leven (Rom. 5: I. Rom. 6: 5-8), Christus' leven en opstanding geopenbaard in de dood van de oude mens. Rom. 7: 13, 14. Jac. 1: 18. Openb. 14: 4.
De openbaring van dit leven in des arme zondaars hart is alleen in dit licht, licht, en dodend voor alles wat dit leven niet is. Dit leven, dit licht, deze waarheid, welke alleen door Goddelijke liefde kan gekend, in Goddelijk licht kan gezien en onderscheiden worden, is dodend voor alles wat slechts de schijn en niet het wezen is. Deze waarheid is dodend voor hen, die een volmaaktheid in het schepsel willen daarstellen, welke buiten de enigen Weg is, in wie de verloren en schuldige zondaar alleen volmaakt is. Hebr. 10: 10-14.
Dit licht, hetwelk Christus Zelf is, ontdekt de duisternis; dit leven is dodend voor allen

schijn van leven; deze waarheid, welke alleen in Christus Jezus is, vernietigt de leugen.
Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o Heere! Die Hem daarentegen lief hebben, moeten zijn als wanneer de zon opgaat in haar kracht. Richt. 5: 3b.

Men wilwel de hemel en een zaligheid, maar de zaligheid wordt er in gemist; men wil wel een weg, maar buiten de enigen nauwe weg, die tot de zaligheid leidt. Dit licht, dit leven, de engte van de weg doet ons zien, hoeveel in valse vrijheid wandelen, de waarheid in leugen veranderende (2 Petr. II), de genade alzo misbruikende tot zonden. Beide uitersten, welke buiten de enige Weg eindigen in de dood. 1 Petr. 2: 8. Titus 1: 16.
Dit leven, dit licht en de vrucht van dit leven, hetwelk alleen in en door Christus is, veroordelen de beide anderen. En hoe gans donker ziet het er in onze dagen van afval en Godsvervreemding uit! Matth. XXIV. Alleen in Christus is al onze rechtvaardigheid, al onze heiligheid. *Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing.* 1 Cor. 1: 30, 31. Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Gal. 5: 22. Eféze 5: 9.
Dit leven bracht in deze weg van beproeving mijn arme, schuldige, naakte ziel tot deze Godskennis, tot dit leven, dat niet meer sterven kan. Rom. 8: 2. 2 Tim. 2: 11, 12.

1. Dit was niet de overgang van de dood in het leven (Eféze 2:1);
2. niet het sterven aan de Wet, (Rom. 5:1) of het gebracht worden onder de band des verbonds (Ezech. 20: 37);
3. noch de openbaring van Christus lijden en dood in dit leven (Rom. 5: 10, 11);
4. maar een sterven aan de zonden (Rom. VI), een sterven aan iedere mening, dat men één stipje aan Zijn zaligheid zou kunnen toebrengen (Rom. 7: 14-26).

Dit te willen, en daarin Christus als onze énige zaligheid te omhelzen, in Hem als zodanig te geloven, ons bekleed te weten met Zijn gerechtigheid, met Zijn volmaakte heiligheid, in alles, ja geheel voor Zijn rekening te staan (Jes. 53. Hoogl. 2: 16. Hoogl. IV), en tevens met het inwendigst der ziel te begeren, zonder enige grond daarvan te maken.
Want dit laatste is het wat mijn ziel soms meer vreest dan een klaar gezicht mijner zonden; nl. in het gezicht van een schuldvergevend God, en de blijvende ondervinding, door de openbaring van dit leven, van haar verlossing en bevrijding. Want ik geloof: bij een recht gezicht van de zonde, van wat zij waarlijk is, zouden wij niet kunnen leven. Ware dit zo niet, hoe zou het lijden van Christus zo overvloedig zijn geweest? Maar ach, dit is een nauw pad, en hoewel de ziel de reinheid des harten vurig begeert (1 Joh. 1: 1-3), omdat zij de reinheid en heiligheid Gods in een lijdende en bloedende Zaligmaker enigszins heeft leren kennen, zo zal dit laatste hier toch nimmer volkomen bereikt worden en zal de ziel zich zalig mogen achten, wanneer zij hier bij aanvang verwaardigd wordt, in 's Geestes licht te zien en door Goddelijke liefde te smaken, dat zij een plaats heeft in de rechtvaardigheid en heiligheid van haar Borg.
O, hoezeer verlangt de ziel, dat de liefde van haar God en de liefde van God de Heilige Geest haar in dit opzicht meer en meer een gepast voorwerp maakt voor al de volheid, welke in Christus Jezus is, en Hem in meer klaarheid in Zijn

noodzakelijkheid, schoonheid en dierbaarheid gedurig voor het zielsoog ontdekt houdt. Dit werk Gods in onze arme zielen zal niet ledig, noch onvruchtbaar zijn. Ezech. XLVII: 1-12.
Zo werd in deze weg van beproeving de liefde Gods (want uit liefde heeft de Heere ons beproefd, zwaar beproefd! Zach. 13: 9) het wezen van onze enigen grond van hoop voor een zalige eeuwigheid. 1 Cor. XI11.

Verder behaagde het de Heere mij in de weg te leiden, en mij aan te tonen, hoe de liefde en het werk van God de Heilige Geest, te midden van de dood (2 Cor. 4: 8-12), waardoor wij geleid, maar waaruit wij nu verlost zijn, door de openbaring hierin van een levenden Jezus als Koning, Profeet en Hogepriester, ons in het leven heeft gehouden.
O, hoe klaar en onderscheiden heb ik dit grote werk Gods in deze weg mogen nagaan: des dierbare Geestes liefde, Zijn voorkomende, bijblijvende en achtervolgende genade, Zijn ambt en Zijn bediening in dit grote werk Gods in onze harten; al het bijzonder onderwijs in de weg, in de nood, in de strijd, in de omstandigheden; Zijn liefde en macht in het bewaren onzer harten in de gehoorzaamheid des geloofs; Zijn liefde en macht in het terugdrijven der vijanden; Zijn licht in het gebed, in het toegaan tot de troon der genade; het verklaren van de liefde onzes lieven Vaders, wanneer wij verwaardigd werden, ofschoon als wormen in het stof, onze vele, vele noden aan de troon der genade uit te storten!
Welke ontdekkingen van Christus, welke vertederingen, vernederingen verbrekingen des harten heeft de dierbare Geest in onze harten gewrocht, daar bewaard, versterkt, vernieuwd, verlevendigd! Zodat wij hebben gelopen, en zijn niet moede geworden, gewandeld en zijn niet mat geworden; zodat wij zijn staande gebleven tot op deze dag, uit zwakheid krachten hebben gekregen enz. Hebr. 11: 34.

Welk een lof, eer en prijs zullen wij ook hierin God de Heilige Geest toebrengen? Hoe zouden wij iets vermogen zonder God de Heilige Geest? Van Hem is het, dat alle licht, leven en heerlijkheid in de arme, bevende ziel afdaalt. Hij is het, die God en Christus als ook het werk Gods in de ziel ontdekt. En daarenboven: hoe heeft de dierbare Geest, de liefde van God de Vader, dit heilig vuur in onze harten ontstoken en daarin brandende gehouden, Hem alleen aangenaam in Jezus Christus, als het enig offer Hem welbehaaglijk.
Wat licht mocht ik in dit licht zien, in het licht van de Heiligen Israëls, de leugenen in deze weg vernietigende; in het licht van de heerlijke Hoofdsteen Jezus Christus iedere duisternis ontdekkend; in het licht van God de Heilige Geest de tegenstand vernietigende (2 Thess. I: 5-9); hierin de waarheid en heerlijkheid van het Wezen Gods, iedere schijn wegnemend.
Toenemend licht in het licht der liefde Gods, door God de Heilige Geest in de gemeenschap der heiligen (Joh. XVII: 19-22), éénheid en sterkte in de gemeenschap des gebeds. Matth. XVIII: r, 20. Exodus XVII: 10-1 3. Als het geloof overwint, wordt de liefde vrij.
Hierdoor uitbreiding in en door de waarheid, in het licht en het leven; want Uwe is het koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid.

In dit licht toonde de Heere mij grote duisternis. Ex. 14: 2 1-3 . En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn, als het licht van zeven dagen, als de Heere de breuk Zijns volks zal verbinden en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen. Jes. XXX: 24.

Ik gevoelde in de diepe nood, waarin ik bij vernieuwing geleid was, dat er geen voldoende ondersteuning was. (Althans naar mijn mening! Want daarna ziet men soms, dat de Heere wel ondersteund heeft, ofschoon Hij voor een ogenblik Zijn gevoelige tegenwoordigheid onttrok, om daarna klaarder aan te tonen, dat Hij met ons geweest is. Gen. 32: 26-28).
Waarom geeft zich de sterke God gevangen in de arme van zwakke wormen? Is het niet in Zijn diepe en neerbuigende liefde, om hierin nieuw proeven Zijner liefde te geven en ons zeer klaar te tonen, dat Hij met ons is? en dat wij met Hem, uit kracht Zijner beloften (Jes. XLV: 2), uit deze gevangenis te voorschijn zullen komen? Als Hij opent, wie zal dan sluiten? Openb. 3: 8.

Het behaagde de Heere daarna mijn ziel zeer stil te maken, daar zij door de verwoesting en de kracht van de tegenstand geheel onvatbaar was. Als God de Heilige Geest komt, herstelt Hij het verwoeste, richt de ziel weer op, maakt haar stil en vatbaar voor hetgeen haar de Heere wil openbaren. Dan. 2: 18 — 23.

Hierin behaagde het de Heere mij tot deze waarheid te leiden: Amos 3: 7. Hab. 3: 13-15. Als God Zijn oordelen voltrekt, verbergt Hij Zijn volk in de kloven der steenrots (Ex. 11: 1-4. Ex. 12: 23. Ex. 15: 16-19. Ps. LVII: 2), en zij zien God met Zijn heirlegers voorbij trekken.
En hij zei: Vreest niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn. En Elisa bad, en zei: Heere, open toch Zijn ogen, dat hij zie. En de Heere opende de ogen van de jongen, dat hij zag, en ziet, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa. 2 Kon. 6: i6, 17.

Daarna behaagde het de Heere uit de diepte van het gezicht (want het zal nacht worden vanwege het gezicht. Micha 3: 6, 7-12), meerder opening te geven, nl. eerst het gezicht van het oordeel; daarna, hoe wij met de beloften ingesloten waren (Joël 2: 27) tussen God de Vader en God de Zoon.
Hab. 3: 13-16. Gij toog uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Gezalfde. De behoefte aan het dadelijk licht, het leven, de kracht van God de Heilige Geest bleef mij levend bij. De Heere weet de tijd, en daarna zien wij, dat de onthouding tot meer klaarheid en sterkte leidt, tot bevestiging voor het geloof; want de liefde Gods voorziet in grote en kleine zaken; de Heere weet wat wij behoeven, en waarin Hij, onze volheerlijke en algenoegzame God, in zwakke wormen het meest verheerlijkt wordt. Filipp. 4: 19.
Waar de Heere echter zulk een levende behoefte werkt, blijft de vervulling daarvan niet uit. Verder behaagde het de Heere mij in deze waarheden te leiden: Richt. 5: To, 11. De strijd was zwaar (Richt. 5: 20 —22), maar de Heere toonde mij, dat de verlossing komt. Hab. 3: 13. Joh. 4: 49-53.

In deze waarheden geleid, waren deze twee zaken de stille verzuchting mijner ziel: O *Heere! kom in deze nood en zware strijd met meer en meer doorbrekend licht van Uw dierbare Geest, opdat wij met U mogen doorbreken. Amen.*

In dit Goddelijk en doorbrekend licht des Heiligen Geestes komt bij vernieuwing de vraag ons voor: Hoe komen deze gevangenen vrij? Mocht God de Heilige Geest hierop een antwoord geven, als de Geest der waarheid, des lichts, des levens en der vrijheid! 2 Cor. 3: 17, 18.
In het licht, de glans, de heerlijkheid van God de Heilige Geest zag ik het licht

tegenover de duisternis, het leven tegenover de dood, de kracht van de sterke God zich aldus openbarende in en door de waarheid en heerlijkheid varia het Wezen Gods in de mededeling van vrije genade (Rom. VI) tegenover leugen en valse vrijheid. 1 Petr. 2: 19-23 en Rom. VII tegenover 1 Joh. 1: 8. *Indien wij zeggen, dat wij geen zonden hebben, zo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet.*

Alzo toonde mij de Heere hoe de vrijen en gevangen (Spr. 5: 22, 23. Spr. 11: 5, 6) en de gevangenen vrij zijn. Jes. L11: 1-3. Ps. CXLVI: 7. Zach. 9: 14-17.
Naar de mate en de diepte van de dood, waardoor wij zijn doorgeleid, was — zo toonde de Heere mij — nu ook de openbaring van het leven; naar de mate van de duisternis het licht; naar mate de Godskracht in zwakheid volbracht is, naar die mate is ook de openbaring van Zijn Naam, de ijver over Zijn eer, Zijn waarheid en Zijn volk.
Naar de mate van de strijd is de heerlijkheid der overwinning; naar de mate van de diepte onzer benauwdheid is de hoogte onzer bevrijding. Ps. CVII: 13-16.
Naar mate de engte in de weg is, naar die mate is de ruimte en vrijheid in God heerlijk en volkomen.
Naar mate de gemeenschap des lijdens is, is ook de gemeenschap der heerlijkheid.
De kennis van onze God en Zaligmaker wijst ons de heerlijkheid en dierbaarheid van Christus in Zijn lijden (Jes. LIII) en diepe vernedering, in alles gelijk wij, zijnde verzocht geweest, uitgenomen de zonden; Hij alzo in onze arme, schuldige zielen geopenbaard, te we ten, dat Hij in ons is en wij in Hem, (Joh. XV), als een zegel gezet op Zijn hart, op Zijn arm.
Hoe menigmaal werd het onze zielen in deze weg van zwaar lijden en beproeving vergund, bij de bitteren beker des lijdens, welken wij moesten drinken (1 Petr. 4: 12-16), de zoete vrucht en gemeenschap van de lijdende en bloedende Godmens te smaken, zodat onze zielen gewillig gemaakt en onder de Heere gebogen deze weg betraden. Maar daarenboven mochten wij ervaren, uit kracht der liefde onzes Gods, de eeuwige heerlijkheid van Zijn onwankelbaar verbond (Jes. LIV), het licht, de kracht en de zekerheid der beloften, de heerlijkheid van Jezus' leven en opstanding, de Heere der heerlijkheid ziende in Zijn macht, majesteit en liefde en in de heerschappij der genade in onze harten benevens de heerlijkheid Zijner heerschappij ook in de z en weg, zowel in deze zware strijd en tegenstand als in de overwinning! 1 Joh.. 5: 4, 5.

Hoe klaar en onderscheidend mogen wij deze waarheden zien, geloven en met al de krachten onzer ziel omhelzen, in het licht der liefde onzes Gods, door de openbaring van een levenden Christus in ons, in het licht, het leven en de zalige tegenwoordigheid van God de Heilige Geest! Met welk een klaarheid worden onze zielen bevestigd in de waarheid in ons als de vrucht dezer beproeving, en in de weg, waarin de liefde onzes Gods ons om de wille Zijner dierbare en eeuwig levende waarheid geleid heeft. Filipp. 1: 28, 29.
Welke schatten en rijkdommen, welke bewijzen en proeven van eeuwige, rijke, vrije liefde en genade mogen onze zielen daaruit als een vrije buit wegdragen! 1 Petr. 1: 2 — 9.
Zalig, zalig is de man, die verzoeking verdraagt: want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, enz. Jac. 1: 12.
Hoe meer wij in Goddelijk licht zien, dat er plaats komt voor de waarheid, hoe meer wij de leugen zien wijken, het Wezen Gods de schijn zien vervangen en de waarheid in haar vollen luister aanschouwen beide in onze harten en in de weg.
De liefde en de ijver Gods over de waarheid en over Zijn volk duldt niet, dat daaraan

iets ontbreekt. Liefde, leven, licht kroont het werk, de waarheid en het Wezen Gods; opdat hierin des Heeren Naam groot en Zijn werk bekend worde en opdat de ganse aarde wete, dat Israël een God heeft.
Alzo maakte een Drie-enig God ons in deze weg voorwerpen, voor de rijkdom Zijner vrije liefde en genade, en maakte Hij vrije genade het onderwerp van onze eeuwige roem. Openb. V.

Het Wezen Gods, ons énig vertrouwen, in deze weg verklaard, verheerlijkt in onze harten de liefde Gods, het wezen onzer zaligheid, het wezen onzer heiligheid; want heiligheid, herstelling naar het Beeld Gods, sluit alle andere genade in zich, dus ook deze, dat wij eens, en dan volkomen verlost uit dit lichaam der zonde en des doods, zullen verwaardigd worden in te stemmen in het nieuw lied, het eeuwig zegelied, het lied der verlossing: Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed; en dan volkomen verstaan het lied der liefde, hier vaak zo gebrekkig, zo afgebroken, zo spoedig verstomd, zo besmet door de zonden; terwijl wij daar volkomen heilig, zonder zonden, een gemeente zonder vlek of rimpel, zullen zijn, waarvan Christus het Hoofd is; priesters van onze God en Christus, Gode en het Lam tot eeuwige heerlijkheid.
Hier de voorsmaak, daar de volle zaligheid; hier de eerstelingen, daar de volle oogst. Daar, daar zal geen inwoner meer zeggen*: ik ben ziek, want het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheden hebben*.
Vergeving van overtredingen! O, volle zaligheid, hier bij aanvang gekend, als een beginsel van dat leven, waar wij eens eeuwig zullen leven met Hem (die ons kocht en aan Wie wij uit vrije liefde geschonken werden! Joh. XVII), met de Vader, en de Heilige Geest.
O, welk een eeuwige schuld van dankbaarheid zijn wij verschuldigd aan de liefde onzes Gods, als de enige en eeuwige Fontein des levens. Welk een schuld der dankbaarheid aan het Lam, dat geslacht is, en wie met de Vader toekomt alle lof, eer, aanbidding en eeuwige dankzegging! Welk een schuld der dankzegging aan de kruisverdiensten van onze dierbare Borg en Zaligmaker! Welke zoete vruchten van Zijn lijden en dood zijn ons deel geweest in deze beproeving! Welke ondersteuning uit kracht van Christus leven en opstanding! Welk een liefde en genade van de eeuwigen Geest, eenswezens met de Vader en de Zoon.

Hier eindigen wij arme, naakte, blinde, schuldige, verlorene, maar vrijgekochte zondaren in God Drieenig, en blijven wij schuldenaars in Hem, die ons vrijkocht met Zijn dierbaar bloed, schuldenaars in Hem, die ons verzekerde en verzegelde van deze Zijn liefde tot ons, van vrije verkiezende liefde en van ons aandeel daaraan, in ieder bijzonder deel onzer zaligheid. Rom. 8.
Hier staat de diepte van onze val in Adam tegenover de hoogte der verlossing, zoals die in Christus Jezus is. Rom. 5: 14-21. Zalig schuldgezicht, waarin God Drieéenig alleen verhoogd en verheerlijkt, de zondaar op het diepst vernederd wordt!
Welk een troost ligt er in deze wetenschap! In die dagen en te dier tijd, spreekt de Heere, zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar zij Zal er niet zijn, en de zonden van Juda, maar zij zullen niet gevonden worden enz. Jes. L: 10. Jes. 32: 38-41. Jes. XXIV 6. Jes. XXXI 33. In het licht der liefde Gods, in het licht van een lijdende, bloedende Zaligmaker worden de zonden eerst in het rechte licht gezien en betreurd.
Geen woorden kunnen hiervan de kracht en het leven uitdrukken. Zonder de Heilige Geest missen wij de kennis van het heerlijk Wezen Gods en de kennis der zonden.
De zonden, gekend in het licht der liefde Gods, zullen ons diep in het stof vernederen, in het diepst in het verborgenst onzer zielen, in het verborgene onzer binnenkamer

dagelijks de belijdenis voor de Heere ontlokken: *tegen U, U alleen heb ik gezondigd! en met een ander: ik doornatte mijn bedstede met tranen; gedenk niet der zonden mijner jonkheid!* Ps. XXV 7.

Ik herinner mij thans, hoe ik na de ontdekking van mijn verloren staat voor God, de eerste straal der liefde Gods door opening en hoop op de dierbare Verlosser in mijn ziel gevoelde, en hoe ik, de smart over mijn zonden gevoelende, tegen zoveel licht en liefde en kennis der waarheid bedreven, van de Heere begeerde, *dat ik mijn ganse leven mocht treuren over mijn zonden, en een diep besef hiervan mij nimmer mocht verlaten.*
De Heere heeft dit gebed verhoord; het heeft mij, hoewel door diepe wegen van veel lijden, van verborgen lijden, zaligheid aangebracht. Het is het koord, waarmede de Heere mij uit de duisternis trok tot Zijn wonderbaar licht, mij gebonden hield binnen zijn Heiligdom. Wat zou de arme zondaar, hier ingeleid, kunnen mededelen, uit de binnenkameren zijns Konings, uit de wonderen Zijner liefde en barmhartigheden en oneindige, onafgebrokene goedertierenheden aan mij, de grootste der zondaren bewezen?
Genade, genade alleen is het, welke mij zocht en bleef zoeken, om mij meer en meer uit de diepte der ellende van mijn diepen val in Adam, van mijn algehele dood voor God levend te maken, en op te richten en Goddelijk te verlossen.
Hoezeer verlangt de ziel naar die droefheid over haar zonden, welke zij naar haar gevoelen nooit diep genoeg kan hebben, als ook naar de ware kennis daaraan, als een gewrocht van God de Heilige Geest, welke het hart vernieuwt, heiligt en wederbaart. Is het niet het werk van God de Heilige Geest alleen, om hierin dagelijks de blinde onwetende ziel, zo blind in de ware kennis van haar zonden, te ontdekken en te onderwijzen?
O, wanneer ik hoop in enig Goddelijk licht te zien, bevind ik mijzelf al gedurig bunder, geestelozer in de ware kennis en in het geestelijk gezicht mijner zonden. In dit licht mijn diepe blindheid ziende, vrees ik menigmaal, of dit zien waarlijk genade, dan wel volslagen blindheid en onkunde, hardheid en ongevoeligheid is. Dan blijft mij niets over, dan als een gans ellendige mij alzo neder te zetten aan de voeten van Hem, Die Licht is, en beide licht en duisternis in mij klaar kan doen onderscheiden.
En is het niet hierin, dat God de Heilige Geest al Zijn arbeid, liefde, medelijden en Goddelijk geduld aan de ziel moet ten koste leggen, de vinger als 't ware bij Zijn onderwijs houdende, om de ziel in een klein beginsel iets geestelijk te leren verstaan?
O, wanneer ik denk aan die tijd en dit woord, dan gevoel ik hier, thans een ogenblik ingeleid in de diepte der liefde mijns Gods, dat mijn iel in aanbidding en verwondering wegsmelt: *Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde, en was hun als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten, en Ik reikte hun voeder toe*. Hosea 11: 4.
En o, wat heeft de Heere, sinds Hij mij, dode zondaar, levend maakte, en mij, schuldige zondaar, droeg, anders gedaan dan dit Goddelijk werk, onder Zijn Goddelijke liefde en tucht voortgezet, in zulk een volheid, als waarmee een schuldig zondaar het gewicht hiervan dragen kan, en waarmee een zwakke worm hier op aarde kan bevoorrecht worden!
O diepte der liefde Gods! Waar zal ik, nietig stof, woorden vinden om de volheid daarvan uit te spreken en tegelijk met al de heiligen te bekennen de lengte, hoogte, breedte en diepte der liefde Gods in Christus, die de kennis te boven gaat.

Bij enig geestelijk licht zien wij, dat het eerendeel der mensen over hun zaligheid

heenlopen, en waar wij over heen lopen, dat vertreden wij; waar wij slechts over de waarheid en over de zonden spreken, missen wij haar geestelijke kracht, haar grond, haar vrucht.
En zie ik in mezelf hoe vaak mis ik in mij de ware geestelijke kennis van de geestelijke droefheid over de zonden, de eenvoudige uitstorting der ziel voor de Heere. Alleenlijk kent uw ongerechtigheid!
Want Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer, en tot de kennis Gods meer dan tot brandoffer.
O, hoe zeer weinig kennis van dit Goddelijk Wezen, hoe weinig liefde tot Hem, zoals dit mijn ziel zou begeren! Hoeveel geestelijk bijblijvend licht is er nodig om de diepte van onze val te leren geloven, en daardoor onderwezen te worden in de kennis Gods. Is er niet een geheel leven nodig om inwendig iets van die geestelijke droefheid, dat treuren over de zonden te leren kennen?
Hoeveel Goddelijke liefde, hoeveel Goddelijk licht, hoeveel Goddelijk leven, hoeveel Goddelijke kracht, hoeveel genade voor genade is er nodig, om ons maar in een zeer klein beginsel iets van onze geestelijke dood, de heerschappij der zonden, haar aard en haar beginsel inwendig te leren kennen? Waar is hiervan het begin; waar het einde?
Is het niet in Hem, die de Alfa en de Omga is, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste? En is het niet, dat, waar wij in de ontdekking van, in de droefheid over de zonden buiten dit Begin beginnen of eindigen, wij buiten God beginnen of eindigen?
Dit is een zeer nauwe weg, door weinigen gekend, door weinigen erkend, door weinigen geloofd. *Zo iemand niet wederom geboren wordt, hij kan in het koninkrijk Gods niet ingaan*. Zie ook Matth. XIX: 28.

Wij moeten niet slechts kennis hebben aan het wedergeboren worden, maar ook aan het volgen van Jezus in de wedergeboorte. *Zij zullen kennen, en vervolgen de Heere te kennen*. Zie ook Hosea 2: 13-22. In dit vervolgen van de Heere te kennen, volbrengt en verheerlijkt de Heere genade aan de ziel, krachtens het verbond; daarin wordt de zondaar op het diepst vernederd, God op het hoogst verheerlijkt.
Deze geheiligde kennis is de zalige vrucht van het Verbond der genade, de zalige vrucht van de Boom des Levens, die in het midden van het Paradijs is. Dit is de nieuw wijn: Jes. LV: i. Joh. 7: 37, 38. Jes. XLIV: 3. En gij zult overvloedig en tot verzadiging eten, en prijzen de Naam des Heeren, uws Gods, die zeer wonderlijk bij u gehandeld heeft, en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid. Joël 2: 26, 27.
Waar het echter de Heere behaagt hier de zondaar deze les te leren, hem in dit licht Zijn zonden te doen zien, gevoelen, betreuren kennen en belijden, wordt deze waarheid steeds meer in al haar kracht, volheid en leven aan de ziel geopenbaard. Komt dan en laat ons tezamen richten, spreekt de Heere, al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.
En waar eindigde dit gericht, deze nodiging, deze roeping, deze rechtvaardigmaking, deze heiligmaking?
In de liefde Gods, waarin zij haar grond had, in de plassen van het reinigend bloed des Lams, in de liefde, de volheid, de mededeling, de verzekering en verzegeling van God de Heilige Geest.
O, hoe zal een arme, zondige, zwakke worm onder woorden brengen de hoogte, lengte, breedte en diepte der liefde Gods in Christus, die de kennis te boven gaat?
De engelen zijn begerig om in dit wonder in te zien. Deze zalige kennis zal ons niet ledig noch onvruchtbaar laten van de ware kennis Gods, maar het zal ons en al de

heiligen met ons, hier bij aanvang de grondtoon van dat lied leren, dat, hier in stille en verborgene droefheid der ziel voor de Heere aangevangen, voortgezet wordt in het eeuwig zegelied, het lied des Lams. Openb. 5.
De zaligende en heiligende kennis onzer zonden, in het licht der liefde onzes Gods, zal de zonden doen smelten als was voor de zon. En de zonde in dat licht gezien en betreurd, maar nooit genoeg betreurd, zal ons doen kennen en verstaan het lied der Bruid: *Ik ben zwart, doch lieflijk enz.! Zie mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen.* Hoogl. I.
Deze kennis zal de liefde onzes volheerlijke Gods, de heerlijkheid van een lijdende, maar ook van een levenden Christus, de heerlijkheid van de volheerlijke Persoon, God de Heilige Geest, de rijkdommen van vrije genade, de schatten die in de duisternissen zijn, heerlijker en in volkomen glans doen te voorschijn komen.
Ik gevoel thans, dat mij woorden ontbreken. O, moet de arme, naakte zondaar niet zeggen waar is het begin, waar het einde der liefde Gods in Christus Jezus onze Heere?
Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagenen van mijn vrijwillig volk. HoogL 6: 12. Ps. CX: 3. Richt. 5: 9—11. *Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats, toon mij uw gedaante, doe mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en w gedaante lieflijk.*
Dit is het geleid worden in de binnenkamer des Konings, waar de ziel zich verblijdt in des Heeren uitnemende liefde, meer dan de wijn. Hoogl. 1: 1-4. De Heere was aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. Gen. XXVIII: 16. Ik ben die God van Bethel, alwaar gij Mij het opgerichte teken gezalfd hebt. Gen. XX11: 13.

Zo maakt de Heere van zondaars bidders, van bidders worstelaars, van .worstelaars overwinnaars (Gen. XX12: 24-30); en alzo maakt de Heere gevangenen vrij en van een Bethel een Pniël. Gen. 35: 10. Neen, het waren geen banden der zonden, waarmede wij in deze weg gebonden waren, maar banden des doods (2 Cor. 4: 8-12), welke de Heere in Zijn liefderijke Vaderhand wilde dienstig maken en aan ons heiligen, tot ons eeuwig leven (Rom. 6: 5-8); koorden van Goddelijke liefde, welke liefde zich naar het eeuwig voornemen onzes Gods steeds meer en meer in al haar volheid over ons arme zondaars uitstrekte en ons in de ruimte en vrijheid bracht, waarin wij ons thans bevinden, (Jes. LVII: 14, 15. Jes. LX11. Jes. L13: -4), een vrijheid welke ons geen andere plaats noch ruimte laat dan in God Drieenig.
Onze God kan met een oogwenk de ijzeren deuren op Zijn stem doen opengaan. Jes. XLV: 2. Hand. 12: 10-17.

> God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest snijde af door de waarheid alles wat haar in haar vrijen loop belemmert, wat God en Christus van de eer berooft en de Geest smaadheid aandoet.
> O volheerlijke God! alle koningen der aarde zullen U loven, wanneer zij zullen gehoord hebben de redenen Uws monds. Zij zullen zingen van de wegen des Heeren; want de heerlijkheid des Heeren is groot; de Heere zal het voor mij voleinden. Uw goedertierenheid o Heere! is in eeuwigheid: laat niet varen de werken Uwer handen. Ps. 138.
> Mochten de banden, waarmede wij waren gebonden (Ps. CXXIV), slechts dienstbaar gemaakt worden in de hand des Heiligen Geestes, tot bevrijding van de gevangenen der hope, tot troost en moed van alle beproefden ot bedroefden naar God, tot verheerlijking Gods; tot een eeuwig getuigenis tegen hen, die, gebonden met de banden hunner zonden, de leugen liever hadden dan de

waarheid, God en Christus daardoor van de eer beroofden en de eeuwige Geest smaadheid aandeden; tot uitbreiding van Gods rijk, tot zegen van Gods dierbaar volk, als een zalige vrucht van Gods eigen werk, in deze weg en in deze beproeving, aan ons onwaardigen bewezen. Ps. CXLV.

Verder behaagde het de Heere, naar ik dit nederig hopen mag, mij door Zijn Heilige Geest alzo in de waarheid te leiden. Want slechts in zover God de Heilige Geest ontdekt en opent, kan de ziel zien en zich bewegen. Ezech. 10: 1O, 11. De Heere leidt Zijn volk zowel in de gemeenschap des lijdens als in de hoop der verlossing (Joh. XVII: 21-23), en niets belet de Heere ons zeer nabij te brengen. Matth. XVIIII: i, 2o. Hij echter opent en niemand sluit, zodat de ziel ziet en ondervindt, dat daar boven haar God is, de levende -God, die alles ziet, die alles weet, die alles kan, wat Hij wil.
O, het is niet weinig, wanneer de ziel in het licht der liefde haars Gods mag zien, dat de Geest der heerlijkheid op haar rust en dat dit zowel de zo spoedig bezwijkende geest als het door de felle strijd zo zwaar beproefde lichaam staande houdt. Deze Geest verheerlijkt God de Vader, God de Zoon, het werk Gods, de waarheid en het volk Gods; en opent de deuren onzer gevangenis, zodat de gevangenen meer en meer bevrijd worden, en zij hun banden losgemaakt zien.
De ziel kan het zeer goed gewaar worden, wanneer God de Heilige Geest blijvend op haar rust, om het door Hem geschonkene te bewaren, te versterken en in het leven te houden. Hoe menigmaal als het op de proef komt, moet de ziel ondervinden, dat zij kent noch weet, waar haar geloof in bestaat.
Daar is echter een veiliger weg om dit aan de ziel zeer klaar te tonen. Job spreekt het alzo uit: *Ofschoon Hij mij ook doodde, zou ik niet hopen?*
En het is hierin, dat de vrije voorkomende liefde Gods een gans hulpeloze worm staande houdt, opneemt en draagt, en dan ziet de ziel (want haar Maker is haar Man!), dat haar God en Vader in Christus haar ook ondertrouwd heeft in geloof.
Daarbij ziet de ziel, dat deze zelfde liefde zo diep neerbuigend *zichzelf gevangen geeft* in de arme van een, die niets vermag; want een gevangene, in zulke nauwe ketenen gekneld, kan zich roeren noch bewegen.
De ziel ziet in dit Goddelijk licht der liefde en tegenwoordigheid haars Gods, dat deze *gevangengeving* de PROEF wel zal doorstaan. Jes. XLIII: 1, 2, Dan. 3: 21-25. Jes. XLV: 2.
Het licht en de tegenwoordigheid haars Gods toont haar, hoe Hij met haar is. Joël 2: 27. De Heere doet haar zien, dat Hij, door het werk des geloofs in het verborgen uit te werken, de waarheid aan het licht zal brengen, en dat Hij het geloof zal doen delen in de Gode verheerlijkende uitkomst.

Verder behaagde het de Heere mij bij dit woord te bepalen: *Houdt sterk aan in het gebed.* Ook dit gebed moet gegeven worden. Jes. 10: 24, 27. Jes. LII: 1, 6. Zo wordt de zwakke worm gedragen door Hem, Wiens Naam is: *Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst, Immanuel, God met ons. Ik zal zijn die Ik zijn zal.*

Verder behaagde het de Heere mij bij vernieuwing bij deze waarheid te bepalen: *En die man sprak tot mij: Mensenkind, zie met Uw ogen, en hoor met Uw oren, en zet uw hart op alles wat Ik u zal doen zien; want opdat Ik zou doen zien, zijt gij herwaarts gebracht. Verkondig daarna de huize Israël alles wat gij ziet.* Ezech. XL: 4.
De Heere deed mij dan eerst zien, ***dat in deze gevangengeving onze vrijbrief, en de zekerheid onzer verlossing lag, en dat dit een afschrift was uit des Vaders liefdehart.***

Ieder die enig Goddelijk licht heeft en ogen om te zien kan gevoelen hoe diep de nood, hoe zwaar de strijd moet zijn, waar zich de hoge, volzalige en volheerlijke God alzo aan nietige wormen komt mededelen en openbaren.
Hoe dichter bij God en in het licht Zijner tegenwoordigheid, hoe meer de ziel in God gesterkt wordt en op Hem hoopt, maar tevens hoe meer zij in dit licht de duisternis van de nacht ziet en de banden voelt knellen, waarmede de gevangenen in deze weg gevangen worden gehouden.
Deze nood, deze strijd, deze banden doen roepen. Ps. CXVL. De ziel gevoelt nochtans in en nabij haar God, dat de zwaarte van de druk wordt opgelicht. Ps. XXVII: 5, 6. Jes. XX13: i6, 17-22. *Want de Heere is haar Rechter, de Heere is haar Wetgever, de Heere is haar Koning, Hij zal ons behouden.*
Welk een sterkte ligt hierin, dat onze vele noden, zware beproevingen, armoede en behoeften ons leiden in die plaatsen, waar ons alles uit vrije liefde en genade van Gods zijde wordt medegedeeld. Jes. XX12: 18.

Dit gezicht was mij leidende in veel stilheid en sterkte, door dit woord: *Vreest niet, staat vast, ziet het heil des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal.* Ex. 13: 14a. Jer. I: 8. O, hoe zeer siddert en beeft de ziel bij het gezicht van het naderend oordeel! Dan. 10: 7, 12.
Er bleef mij nu, voor zover het de Heere behaagde mij licht te geven, niets over dan de Heere te smeken Zijn Woord te vervullen, Zijn eer te handhaven en Zijn Naam te verheerlijken in onze bevrijding. 1 Kon. 8: 44, 45.
Hoe zwaarder de tegenstand, hoe heerlijker de overwinning. Ex. 15: 16. Jer. 6: 10. De Overwinning Israëls liegt niet. De Heere zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Sion! is Koning van geslacht tot geslacht. Gewis, de rechtvaardigen zullen Uw Naam loven; de oprechten zullen voor Uw aangezicht blijven. Ps. CXL: 14.

De ziel daar gebracht, kan de Heere nier loslaten. Esther 4: 16. In deze sterkte geleid en bewaard (Matth. X11: 22. Marc. 9: 23), ziet de ziel dat het des Heeren eigen zaak is. Waar de Heere dit geloof werkt en het zo nauw insluit in de kracht van een Drie-enig God, daar kan de ziel niet anders dan geloven. (Nu ondervind ik wat het is, en welk een heerlijke vrucht van het verbond, nl. dit woord: *Ik zal Mij u ondertrouw in geloof.* Hosea 2: 25-22).
Waarom? Omdat dit een Godsdaad is in de weg van beproeving, en God in hetgeen niets is, in Zijn eigen werk, wil verheerlijkt worden. Dit leidt de ziel in veel sterkte. Daarenboven behaagde het de Heere mij in de ontdekten nood in veel gebed en smeking te houden. aan de troon der genade.
Dit is een tweede vrucht der liefde Gods, waardoor de Heere doet zien, dat Hij als de Werkmeester ook het gebed verhoren wil. 1 Joh. 5: 24, 15. O, welk een verberging is dit, als de Heere ons alzo verbergt, dat er geen enkele vijand door kan; wanneer wij alzo mogen zien, dat God de aanslagen der hel vernietigt.
Wij hebben een sterke stad; God stelt heil tot muren en voorschansen. Jes. X16: 1-8. Hebr. 11: 33, 34. Joël 2: 26, 27. Ps. XLVI: 6-12.
Welk een voorrecht is het als wij, gans hulpeloos in ons zelven, mogen zien in Goddelijk licht, dat God de zaken uitwerkt, dat God de Heilige Geest ze verklaart Dit maakt de waarheid zo klaar en de gevangenen vrij. Want de gevangenen onderscheiden het zeer goed, wanneer hun banden losser worden.

Het behaagde de Heere dan, na veel gebed, smeking en geween om hulp (Matth. 15: 25), mij zeer nabij te brengen, en dit woord met kracht tot mijn ziel te brengen: *Gij*

hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht. Gen. XX12: 28. Ik dacht: dit was te groot voor mij; en hoe? en waarin? ik kon er geen toepassing aan maken. Het was echter met zoveel licht en kracht gepaard, dat ik gevoelde, dat het de Heere was, die sprak.
Nu echter zie ik in Goddelijk licht, dat de Heere de toepassing aan dat woord zal maken, en ik, hulpeloze worm, in de gezegende vrucht en uitkomst daarvan delen zal.
Verder werd ook dit woord tot mijn ziel gebracht: *Vreest niet; gelooft alleenlijk*.
Ook dit: *Des avonds vernacht het geween; des morgens is er gejuich*.
Vervolgens werd ik bij deze waarheden bepaald: Jes. XLVI: 10. Jes. XIX: 20. Ps LXXII 4 Ik gevoel, dat er zoveel kracht van de sterken God uitgaat (Joz. 3: 17) dat Hij de zwakken draagt te midden der beproeving. Dit waakt ons dragers van de Arke Gods. Zie ook Ps. XCIX: 1-7. En waar de Heere Zichzelf gevangen gaf en Zijn Woord, Zijn hart tot onderpand schonk, hoop ik genade in Zijn ogen te vinden, Hem niet los te laten, tenzij Hij mij zegent.
Deze liefde Gods baant de weg voor het geloof, en terwijl het geloof er soms nog voor staat, gaat de liefde reeds de weg openen en vlak maken. Jes. L11: 4, 5. Zijn arm zal heersen, Hij zal ons verlossen.
In dit licht toonde de Heere mij de waarheid van Jes. XXX: 14, dood en leven zeer klaar onderscheidende. Jes. XXVIII: 17. Mijn ziel was versterkt in de Heere; want de Getuige in de hemel is getrouw.

De Heere deed mij vervolgens zien, hoe God de Heilige Geest Zelf getuigenis gaf aan de waarheid, het volk, de Naam en de ere Gods. Zo gaat de oprechten het licht op in de duisternis. Zo behoudt de kracht des geloofs de overhand boven het ongeloof. De liefde Gods als de Gever en Werkmeester bekroont hierin het geloof en beschaamt de hoop op God niet. Daar komt de proef op de som. Rom. 5: 5.
De Heere liet Israël in de zee niet omkomen (Ex. XIV), maar bracht er hen uit. Ex. XV. Petrus werd niet ten dele uit Zijn gevangenis verlost, maar volkomen. Hand. 12: 1-17. Hij is die Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Zou de Heere onze hoop op Hem door de kracht Zijner liefde in onze harten gewrocht, beschamen?
God is geen man, dat Hij liegen zou, noch een wensenkind, dat Hem iets berouwen zou. Zou Hij het zeggen, en niet doen; spreken en niet bestendig maken?
De Heere zal Zijn liefde en macht verheerlijken in de bevrijding dezer gevangenen en in het openen dezer gevangenissen; en de ganse aarde zal weten, dat Israël een God heeft, en de levende God in het midden van ons is.

En weder komt ons de vraag voor: ***Hoe komen deze gevangenen vrij?***

> Mocht Hij die is, Die was, en Wiens komst ik steeds meer en meer zie naderen, de Almachtige, de Alomtegenwoordige, de Algenoegzame, de Sterke God, de openbaring van een levenden Jezus, het leven van de gezegende Geest, een ledig vat vervullen; opdat de olie des Geestes het vuur op dit altaar ontsteke en doe branden, en opdat de reuk daarvan moge binnengaan tot in het binnenste Heiligdom. Ps. 18-21. Ps. XX. Ez. XL: 4.

In het licht, te voren medegedeeld, deed de Heere mij zeer klaar zien, hoe het licht boven de duisternis, het leven boven de dood de overhand verkreeg. Jacobs strijd, Israëls overwinning. Gen. XXX11. 27-30. Farao's verharding, Israëls verlossing. De deuren van Petrus gevangenis van zelf geopend. Hand. 12.
Heere, Wiens Naam is wonderlijk, waakt met Zijn volk in gebed en smeking, terwijl de vijanden slapen. Zij zijn slechts instrumenten, welke God gebruikt om Zijn volk te

beproeven en te verootmoedigen, en heeft God ze gebruikt, dan vallen zij in de strikken voor Gods volk gespannen. Spr. 11: 5, 6, Spr. 12: 13. Ps. LXIV. Klaagl. 3: 61. 2 Kon. 6: 10-18.

Verder behaagde het de Heere mij tot deze waarheid te leiden *Smaakt en ziet, dat de Heere goed is; welgelukzalig is de man, die op Hem vertrouwt*. Ps. XX14: 9.

Vervolgens werd dit woord met kracht tot mijn ziel gebracht: *De smadingen dergenen die U smaden, zijn op Mij gevallen.* Rom. 15: 27.
Indien ik recht zie, wordt Christus hier sprekende als tegen God de Vader ingevoerd, gelijk Ps. LXVIII: 10.

Daarna werd ik bepaald bij dit woord: *Die ulieden aanraakt, raakt Zijn oogappel aan.* Zach. 2: 8.
De Heere deed mij zeer klaar zien, dat Hij onze nood zag, door inleiding in deze waarheid: Jer. 23: 23, 24. Amos 9: 2, 8. De Heere is in het paleis Zijner heiligheid, des Heeren Troon is in de hemel; Zijn ogen aanschouwen, Zijn oogleden proeven de mensenkinderen. Ps. 11: 4, 5. Ps. LXVIII: 7-19 Jes. X16: 1-7. Ps. 20: 7.
Nu deed de Heere mij zien, dat onze zaak Zijn zaak was, en dat de Heere die als zodanig nu uit onze hand nam. Jes. LI: 21, 22. Ik zag de Heere met ons, voor ons, in ons. 2 Cor. 6: 16. Jozua 3: 17.

Verder, behaagde het de Heere mij te bepalen bij

1. De ontdekte nood;
2. De zaak, Gods zaak;
3. Als zodanig zijn de smadingen dergenen, die u smaden, op Mij gevallen;
4. De zaak, Christus' zaak;
5. De zaak, des Heiligen Geestes' zaak (Jes. XXVIII: 14-21.);
6. De ijver Gods hierin voor Zijn volk.

En verder:
a. het ontdekte gebed;
b. het geschonken gebed;
c. het Amen op het gebed. Ps. LXXVI. Ps. XCIV: 14-15.

In dit licht deed de Heere mij zien hoe de zaken keerden:
I. De *gevangengeving;*
2. De Persoon, welke zich gevangen gaf: God Drieëenig Immanuel: God met ons;
3. De bevrijding der gevangenen.

a. De beproeving;
b. De Persoon, Die Zich ter beproeving gaf: God Drieenig, God *in* ons;
c. De bevrijding der beproefden en daarin de Godverheerlijkende uitkomst: God *voor* Ons. Rom. 8: 31-34.

God Drie-enig alzo zichtbaar door de liefde, voor het geloof opgestaan, tot verlossing van Zijn volk. Hab. 3: 13.
In dit licht ziet het geloof licht. In Gods licht ontvangt het licht, sterkte, kracht, lening, vrijmoedige toegang door Jezus' bloed, in Jezus Naam, tot het binnenste Heiligdom. 1 Joh. 5: 14, 15. Joh. 14: 53 14.

In dit licht en in de tegenwoordigheid van mijn lieve en getrouwe Verbondsgod gevoel ik mijn druk verminderen, en zie ik, door de insluiting in mijn volheerlijke God en Goél dat elke zucht mijner ziel een uitgang heeft in het binnenste Heiligdom; vrij van de gesel der tong en van de pijlen der vijanden.
En nu bracht de Heere dit woord tot mijn ziel: *Ik heb uw gebed verhoord. Ik heb uw tranen gezien.*
In een klaar gezicht en gevoel mijner bevrijding zag ik mij nu vrij, vrij met God Drie-enig onder de bearbeiding van God Drie-enig, in de bevrijding van een medegevangene.

Dit was de kroon op het werk des geloofs, door de liefde werkzaam; zo was de hoop op onze God niet beschaamd.
Waarom?
Omdat dit alles is een dadelijke vrucht der liefde Gods in en door de openbaring van een levenden Jezus, door de onmiddellijke bediening van God de Heilige Geest.
Hierin betoont ziek de dienende, diep neerbuigende liefde Gods, zich groot makende en verheerlijkende in hetgeen niets is.
Deze mededeling door de liefde van een Drie-enig God kan voor het geloof noch haar licht, noch haar leven, noch haar kracht, noch haar vrucht missen; zij vloeit door een ledig vat uit de volheid God en door de gemeenschap Gods in de gemeenschap der heilige. Ik mocht hierin de waarheid vervuld zien van Jes. XLV:, 3. Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdommen, opdat gij moogt weten, dat Ik de Heere ben, die u bij Uw naam roept de God van Israël.

De Heere werpt Zijn schatten niet weg, en verspilt ook geen enkelen kruimel genade, maar doet ons hierin zien en ondervinden, dat Hij Zijn volk genade schenkt (Jes. L13: 9), wanneer zij het behoeven. 2 Cor. 12: 7—10. Ps. 18.
Wij zien en kennen alzo de volkomenheid van het Wezen en de waarheid Gods, en de grond van ons vertrouwen.
De liefde maakt vrij en is vrij (1 Joh. 4: 16-19), en het geloof gaat slechts in zo ver voor, als het dient tot ondersteuning en bevrijding. Goddelijk geloof alzo, voorkomen door Goddelijke liefde, ondersteund door Goddelijk gebed, verkrijgt de overwinning. Gen. XX12: 22, 30.
Onze hulp is in de Naam des Heeren, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, Hem Wiens het koninkrijk is, en de kracht, en de heerlijkheid, tot in alle eeuwigheid. Amen.
Gen. XVIII: 11-33. Gen. XIX: 13-23. Ez. 9: 2-4. Ps. CIII
De Heere verlost het bedrukte volk, maar de hoge ogen vernedert Hij; om de vernederden te stellen in het hoge, dat de rouwdragenden door heil verheven worden. Job 5: 9-16. Zach. 3. *Want ziet, aangaande die Steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Jozua, op die enen Steen zullen zeven ogen wezen. Ziet, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen. En Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen.*

Opnieuw behaagde het de Heere mij thans te doen zien, hoe het werpen van een steen het middel was geweest (Ps. LX16: 1) in de hand Gods in deze weg van beproeving, tot ontdekking van de Hoofdsteen, hoe dezelve nu gekroond zou worden in verlossing van Gods volk en ter verheerlijking Gods.
Is Gods volk geraakt door de steen, dan is de Heere geraakt. Want zo zegt de Heere

der heirscharen: *Naar de heerlijkheid over u, heeft Hij Mij gezonden tot de heidenen, die ulieden beroofd hebben. Want die ulieden aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan.* Zach. 2: 8.
Mocht Hij die met ons is, thans een proeve geven, dat Hij Zichzelf, naar de diepte van de nood, ter beproeving gaf, en door deze *gevangengeving* de gevangenen vrijmaakt, opdat hetgeen door het geloof is beoefend, door de liefde Gods als een bewijs der waarheid op schrift gesteld worde als een afschrift uit des Vaders liefdehart door de openbaring van een levende Jezus en door de kracht des Heiligen Geestes. 2 Cor. I: 9.
Gemeenschap met de Heere leidt ons in de nauwste gemeenschap met Gods volk. Matth. 16: 29, 20.

Er staat de Heere geen tegenstand, hoe krachtig ook, in de weg om te tonen, dat Hij God is, die God, die verlost en redt, die tekenen doet boven in de hemel en beneden op de aarde. Mijn ziel werd hieronder vertederd, gebroken en vernederd, in het licht der liefde mijns Gods (1 Joh. 4: 16-18. 1 Joh. 5: 2, 3), ziende wat de Heere geven kan door de onmiddellijke bediening van God de Heilige Geest in de gemeenschap der heiligen (Joh. XVII: 19-28. 1 Petr. 4: 13, 24), ziende wie en wat de Heere is voor Zijn zwaar en beproefd volk. Deut. XX12: 56. Job 5: 12.

Mijn ziel was zo nabij de Heere dat er in dit licht (nl. in de gemeenschap der heiligen), in deze weg des lijdens en der beproeving, niets meer tussen lag. Ik denk: dit gezicht was in de naderende verlossing, daar de ijzeren deur, welke naar de stad leidde, nog moet geopend worden. Hand. 12: 10.
Nu, die werd Petrus van zelf geopend, daar hij dichter bij Zijn verlossing was, dan hij zelf wist. Vs. 1 1. En zo was het ook voor de broeders, die voor Petrus in gedurig gebed waren. Vs. 12-26.

(1) Daarna behaagde het de Heere in de nood, waarin ik mij bevond, hoewel nu zeer in God gesterkt, mij in deze waarheden te leiden: Ezech. 9: 2-4. *En de Heere zei tot Hem: Ga door, door het midden van de stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al de gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden.* Zie ook Ex. 12: 22, 23. Voor mij zelf werd ik bij deze waarheid bepaald: Ps. CIII: 1-6. Ex. XVII: 20-19.

(2) Daarna deed de Heere mij zeer klaar zien (Ezech. 40:4) waar Hij mij gebracht had in deze nood, namelijk:

1. Dat ik zo nauw ingesloten was in God Drie-enig, dat mij geen vijand schaden of bereiken kon (Zach. IX : 8);
2. Dat ik geen andere pleitgrond had dan het afschrift, dat de Heere uit Zijn eigen liefdehart gegeven had;
3. Dat de Heere mijn gevangene was. Gen. XXXII: 26. O, wonder der diepe neerbuigende liefde Gods; God in de armen van een bezwijkende worm!
4. En nu deed de Heere mij zien, dat Hij uit kracht Zijner eeuwige liefde en Zijn ondertrouw dat geloof in mij verheerlijkte. Hoséa II: 17-22.

Waar blijft nu het geloof te midden der hoogste beproeving; waar de beoefening des geloofs; waar de vrucht, wanneer het geloof zich verliest in God Drie-enig? Zou deze beproeving de proef niet doorstaan? En zou door deze gevangenneming de gevangene niet vrij worden?

(3) Verder werd dit woord tot mijn ziel gebracht: *De oprechten gaat het licht op in de*

duisternis. En behaagde het de Heere nadere verklaring in de zaken te geven. Zie Zach. III: 8, 9. *Op die enen steen zullen zeven ogen zijn.* Naar ik dit nederig hopen mag, heeft de Heere dit in de geestelijken zin (Gen. VI) in mijn arme ziel voltooid. Zie ook Deut. XXX : IV. Jes. XXX : 26.
In het zevende oog van de Steen is God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest gekroond, door de waarheid, in het volk en in het werk Gods als de vrucht in deze weg van beproeving.
De waarheid, ofschoon zij grote tegenstand ontmoet, moet overwinnen. Maar de liefde Gods komt met Gods volk door alles heen. Nu, wat is groter pleitgrond dan de Naam en de ere Gods?

(4) Nu deed de Heere mij zien, hoe de Hoofdsteen als Overwinnaar zou gekroond worden in deze strijd, tot heiliging van Gods Naam (Ex. XIV : 19), en tot bevrijding van Gods volk (Jes. LII : 6); hoe de steen, onschuldig op Gods volk geworpen, de Heere zelf had geraakt (Zach. II: 3) en hoe alzo een Drie-enig God de waarheid over de leugen had doen zegepralen, Jes. XXVIII : 16-21. 1 Petr. II : 6-8. Richt. XVII : 19-21.
Verkrijgt het geloof de overwinning, dan wordt de liefde vrij. Ps. CVII : 14-16. Gen. XVIII : 17-33. Gen. XIX : 21, 22. Hand. XII : 5-17.

(5) Daarna deed de Heere mij zien, hoe Hij ten allen tijde een verrassend God voor Zijn volk geweest was (Joh. XX : 13-31), en dat, waar de nood op het hoogst was, de redding het meest nabij was. Zef. III : 14-20.

Zo gebruikte God in deze weg van beproeving de tegenstand tot bevrijding van mijn arme ziel en tot vrijmaking van onder dit oordeel. Ex. XII : 22, 23.
Zo gaat de oprechten het licht op in de duisternis (Matth. X : 26), en is Gods kracht in zwakheid volbracht. 1 Cor. I : 25. Zo verandert de Heere de doodsschaduw in de morgenstond. Amos V : 8. I Sam. II : 1-10. Zo geeft Hij het leven uit de dood (1 Sam. II : 6). Zo opent Hij de deuren onzer gevangenissen en maakt Hij de gevangenen vrij Ps. CXXVI. Ps. LXVI. Zo breekt Hij door de tegenstand heen met de waarheid en geeft het geloof, door de liefde werkzaam, de overwinning. Openb. III : 8.
De Heere zal het bedrukte volk behoeden maar de valse profeet en de vetgemeste herders zullen gevoed worden met gericht. Jer. XXIII : 32. Deze *plechtige woorden,* gelijk zeker godvruchtige zegt, *zullen toepasselijk zijn op menig geval, waar men hun toepasselijkheid niet in het minste vermoedt.*
Maar terwijl deze valse profeten Gods volk geen nut kunnen doen, zullen zij hen evenmin tot dwaling brengen. Ezech. XXXIV en Openb. IX : 4. En hen werd gezegd, dat zij het gras der aarde niet zouden beschadigen, noch enige groente, noch enigen boom, dan de mensen alleen, die het zegel Gods aan hun voorhoofden niet hebben. Jes. XXVII : 2, 3.
Te dien zelve dage zal er een wijngaard van roden wijn zijn. Zingt van denzelve bij beurte. Ik, de Heere, behoede dien; allen ogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag.
Hij zal Zijn eigen gezegend woord waar maken, maar zo doende zal Hij openbaar maken, dat een leugenachtige toch slechts is voor een ogenblik.
In dit licht zien wij de waarheid van het Wezen Gods meer nabij komen, de schijn vernietigende.

Dit alles ziende (Ezechiël XL : 4), ***was mijn ziel bedroef om de smaad, de laster en de***

oneer, de Naam, het volk en de waarheid des Heeren in deze aangedaan.
Ik trachtte hiermee nog voor de Heere te komen, om afwending van het oordeel, maar vond hiermee geen toegang.
Maar meer opening van het Wezen Gods, hoe God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest door dit oordeel zouden gekroond worden in onze bevrijding. Ps. CXXIV: 7, 8.

Zullen wij dan de stenen, waarmee zij geworpen hebben, uitbreiden voor Gods aangezicht? Jes. XXXVII : 14-17, 21.
Nee! de Heere verwaardige ons, om de ***vrijbrief onzer verlossing***, in de diepste nood uit Zijn liefdehart ontvangen, als enige pleitgrond neer te leggen. Opdat uit kracht Zijner almacht en liefde, deze ijzeren deur geopend en de gevangenen bevrijd worden. Opdat uit de duisternis van de donkere nacht (Micha II : 6), waardoor wij geleid zijn, de heldere dag moge aanbreken; en het blijke dat wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. *God is liefde, en hij die in de liefde blijft, blijft in God en God in Hem.*

Dat uit deze duisternis het volle licht aanbreke en aan arme, schuldige, nietswaardige zondaars in deze weg van beproeving, de waarheid openbaar en verheerlijkt worde, *dat het Wezen Gods de grond van des zondaars vertrouwen was.* Amen. Jozua IV : 23, 24. Ps. XXIX. Ex. XIV.

Vraag. Wat *beduidt dat woord Amen?*
Antwoord. Amen is te zeggen, het zal waar en zeker zijn; want mijn gebed is veel zekerder van God verhoord, dan ik in mijn hart gevoel, dat ik zulks van Hem begere.

UTRECHT, Maart 1883.